

eul_wid: uqy-ak

Πρόκλος ὁ Διάδοχος · Proclus the Successor

On Plato's Alcibiades I

Περὶ τοῦ Πλάτωνος Ἀλκιβιάδου Α'

Period: Ὀψιμαρχαία [Late Antique](#)
Dialect: Κοινή φιλοσοφική [Philosophical Koine](#)
Domain: Φιλοσοφία [Philosophy](#)
Format: Πραγματεία [Treatise](#)
Affiliation: [Neoplatonist](#)

in Alc.1. (1st) ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΝ Τῶν Πλατωνικῶν διαλόγων καὶ πάσης, ὡς εἶπεῖν, τῆς φιλοσόφου θεωρίας ἀρχὴν κυριωτάτην καὶ βεβαιωτάτην εἶναι νομίζομεν τὴν τῆς ἑαυτῶν οὐσίας διάγνωσιν. ταύτης γὰρ ὀρθῶς ὑποτεθείσης καὶ τὸ ἀγαθὸν τὸ προσῆκον ἡμῖν καὶ τὸ τούτῳ μαχόμενον κακὸν πάντως που καταμαθεῖν ἀκριβέστερον δυνησόμεθα. πέφυκε γὰρ ἐκάστῳ τῶν ὄντων, ὥσπερ τὸ εἶναι διάφορον, οὕτω δὴ καὶ ἡ τελειότης τοῖς μὲν ἄλλῃ, τοῖς δὲ ἄλλῃ, κατὰ τὴν τῆς οὐσίας ὕφεσιν. εἴτε γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐστίας καὶ πρωτίστης πηγῆς τό τε εἶναι πρόεισι καὶ τὸ ἀγαθόν, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν, ἀνάγκη δῆπου κατὰ τὰ μέτρα τῆς οὐσίας καὶ τὸν ὅρον ἐκάστοις παραγίνεσθαι τῆς τελειότητος· εἴτε ἀπ' ἄλλης μὲν τὸ ἀγαθὸν αἰτίας ἦκει πρεσβυτέρας καὶ ἀγιωτέρας, ἀπ' ἄλλης δὲ ἡ οὐσία καὶ τὸ εἶναι τοῖς πράγμασιν, ὡς ἕκαστον μετέχει τοῦ ὄντος ἀμυδρότερον ἢ ἐναργέστερον, οὕτω δῆπου καὶ τοῦ ἀγαθοῦ μεταλήψεται, τὰ μὲν πρώτως ὄντα μείζονος καὶ τελεωτέρου, τὰ δὲ ἐν μέσοις τεταγμένα κατὰ τὴν ἑαυτῶν τάξιν δευτέρου, τὰ δὲ ἔσχατα τῶν ὄντων ἐσχάτου.

in Alc.2 καὶ πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἔχοι τὰ ὄντα, θεῶν καὶ προνοίας ἡγουμένων, ἢ τὴν κατ' ἀξίαν ἐν τῷ ἀγαθῷ διανομήν; οὐ γὰρ δὴ νοῦς μὲν εἰς τάξιν ἄγει τὰ ὄντα καὶ μέτρον ἐκάστῳ τοῦ εἶναι παρέχεται τὸ προσῆκον, τὸ δὲ ἀγαθόν, ὃ καὶ αὐτὸ πρεσβύτερόν ἐστι τοῦ νοῦ, τὰς ἑαυτοῦ μεταδόσεις εἰς τὰ ὄντα καὶ τὰς ἐποχετεύσεις τῶν ἀγαθῶν ἀτάκτους ποιεῖται, καὶ ἡ τοῖς διαφόροις κατ' οὐσίαν (λέγω δὲ οἷον τοῖς αἰτίοις καὶ τοῖς αἰτιατοῖς) τῆς αὐτῆς μεταδίδωσιν ἀγαθότητος ἢ τοῖς αὐτοῖς κατὰ τὸ εἶναι τὰς τῶν ἀρχικωτέρων τε καὶ ἐπομένων διανέμει τελειότητας.

in Alc.3 'θέμις' γὰρ 'οὔτε ἦν', φησὶν ὁ Τίμαιος, 'οὔτε ἐστὶ τῷ ἀρίστῳ δρᾶν ἄλλο τι πλὴν τὸ κάλλιστον καὶ συμμετρότατον'. συμμετρότατον δὲ οὐ τοῖς πρώτως οὔσι καὶ δευτέρως τὸ αὐτὸ ἀγαθόν, οὐδὲ τοῖς ὁμοίως οὔσιν ἢ κατ' οὐσίαν ἐξηλλαγμένη τελειότης, ἀλλ', ὥσπερ φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ξένος, ἡ τοῖς ἀνίστοις τὰ ἄνισα διανέμουσα ἰσότης, καὶ τοῖς μὲν μείζοσι τὰ μείζω, τοῖς δὲ ἐλάττοσι τὰ ἐλάττω, πασῶν μουσικωτάτη τε καὶ ἀρίστη. κατὰ ταύτην δὴ οὖν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἄλλο ἐν ἄλλοις, καὶ τῇ ἐκάστου φύσει σύστοιχον τὸ ἐν αὐτῷ δῆπου πέφυκεν ἀγαθόν. διὸ νοῦ μὲν ἐστὶν ἐν αἰῶνι τὸ τέλειον, ψυχῆς δὲ ἐν χρόνῳ· καὶ ψυχῆς μὲν κατὰ νοῦν τὸ ἀγαθόν, σώματος δὲ κατὰ φύσιν· καὶ αὖ πάλιν θεῶν μὲν ἄλλη τελειότης, ἀγγέλων δὲ ἄλλη καὶ δαιμόνων, ψυχῶν δὲ ἄλλη μερικῶν. καὶ ὅστις οἶεται τῆς οὐσίας οὔσης ἐν τούτοις διαφοροῦσης

εἶναι τὴν τελειότητα τὴν αὐτὴν, ἀμαρτάνει τῆς ἐν τοῖς οὖσιν ἀληθείας· ‘ἐπεὶ οὐποτε φύλον ὁμοῖον’, ὥς φησιν Ὅμηρος, οὔτε ‘θεῶν καὶ ἀνθρώπων’ οὔτε τῶν μεταξὺ τούτων γενῶν τε αὖ καὶ τῶν ἄκρων ἀμφοτέρων.

in Alc.4

Εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς ὑπέιληπται, δεῖ δὴπου καθ’ ἐκάστην τάξιν τῶν ὄντων τὴν οὐσίαν πρὸ τῆς τελειότητος γινώσκειν· οὐ γὰρ ἑαυτῆς ἐστὶν ἡ τελειότης, ἀλλὰ τῆς οὐσίας ὑφ’ ἧς μετέχεται. ταύτην τοίνυν πρώτην θεωρητέον, οἷον, εἰ τῶν ἀμερίστων ἐστὶν οὐσιῶν ἢ τῶν μεριστῶν περὶ τοῖς σώμασιν ἢ τῶν ἐν μέσῳ τεταγμένων· καὶ ἢ τῶν αἰωνίων ἢ τῶν κατὰ πάντα τὸν χρόνον ὑφισταμένων ἢ τῶν ἐν μορίῳ τινὶ χρόνου γιγνομένων· καὶ ἢ τῶν ἀπλῶν καὶ πρὸ πάσης συνθέσεως ἰδρυμένων ἢ τῶν συνθέτων μὲν, ἀεὶ δὲ συντιθεμένων ἐν τοῖς ἀλύτοις δεσμοῖς, ἢ τῶν ἀναλύεσθαι πάλιν εἰς ταῦτα ἐξ ὧν συνετέθησαν δυναμένων. καὶ οὕτω θεωρῶμεν ἕκαστον, δυνησόμεθα καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ κατανοεῖν, ὁποῖον δὴ τι τυγχάνει ὄν. δῆλον γὰρ αὖ, ὅτι τῶν μὲν ἀμέριστον τὴν οὐσίαν λαχόντων τὸ ἀγαθὸν αἰώνιον ἐστὶ, τῶν δὲ μεριστῶν καὶ τὸ ἀγαθὸν κατὰ χρόνον καὶ ἐν κινήσει πέφυκε, τῶν δὲ μεταξὺ κατὰ τὰ μέτρα τῆς ὑποστάσεως καὶ ἡ τελειότης θεωρεῖται, χρόνου μὲν, ἀλλὰ τοῦ πρώτου, δεομένη, καὶ τὰς ἀσωμάτους περιόδους δυναμένου καταμετρεῖν. Ὡστε καὶ φιλοσοφίας ἀπάσης καὶ τῆς τοῦ Πλάτωνος πραγματείας ταύτην ἂν ἀρχὴν κυριωτάτην νομίζοιμεν, ὅπερ εἵπομεν, τὴν ἡμῶν αὐτῶν καθαρὰν καὶ ἀκίβδηλον εἶδῃσιν ἐν ὅροις ἐπιστημονικοῖς περιγεγραμμένην καὶ τοῖς τῆς αἰτίας λογισμοῖς βεβαίως καταδεθεῖσαν.

in Alc.5

καὶ πόθεν γὰρ ἄλλοθεν ἄρχεσθαι προσήκει τῆς ἑαυτῶν καθάρσεως καὶ τελειώσεως ἢ ὅθεν καὶ ὁ ἐν Δελφοῖς παρεκελεύσατο θεός; ὥς γὰρ τοῖς εἰς τὸ τῶν Ἐλευσινίων τέμενος εἰσιοῦσιν ἐδήλου τὸ πρόγραμμα μὴ χωρεῖν εἴσω τῶν ἀδύτων ἀμυήτοις οὖσι καὶ ἀτελέστοις, οὕτω δὴ καὶ πρὸ τοῦ νεῶ τοῦ Δελφικοῦ τὸ ‘γνώθι σαυτὸν’ ἀναγεγραμμένον ἐδήλου τὸν τρόπον οἶμαι τῆς ἐπὶ τὸ θεῖον ἀναγωγῆς καὶ τῆς εἰς κάθαρσιν ὁδοῦ τῆς ἀνυσιμωτάτης, μονονουχὶ λέγον σαφῶς τοῖς ξυνιέναι δυναμένοις, ὥς ὁ μὲν γνοὺς ἑαυτὸν ἀφ’ ἐστίας ἀρξάμενος συνάπτεσθαι δύναται θεῶ τῷ τῆς ὅλης ἀληθείας ἐκφαντικῷ καὶ ἡγεμόνι τῆς καθαρτικῆς ζωῆς, ὁ δὲ ἀγνοῶν ὅστις ἐστίν, ἀτέλεστος καὶ ἀμύητος ὢν μετέχει τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος προνοίας ἐστὶν ἀνεπιτήδειος. Αὕτη τοίνυν ἔστω καὶ φιλοσοφίας ἀρχὴ καὶ τῆς Πλάτωνος διδασκαλίας, ἡ ἑαυτῶν γνῶσις· προσήκει γὰρ οἶμαι τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ὁριστὴν ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἄρχεσθαι τῆς τῶν ἀτελῶν τελειώσεως, ἀφ’ ὧν καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς παρακελεύεται. ἐπεὶ καὶ ὁ Σωκράτης, ὁ ‘τῶν κύκνων ὁμόδουλος’ εἶναι λέγων καὶ οὐχ ἥττον αὐτῶν παρὰ τοῦ θεοῦ τὴν μαντικὴν λαβὼν, ἐντεῦθεν ἄρξασθαι λέγεται τῆς ἐπὶ φιλοσοφίαν ὁρμῆς, τῷ Πυθικῷ γράμματι περιτυχὼν καὶ οἷον αὐτοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ταύτην εἶναι τὴν παρακέλευσιν ἡγησάμενος.

in Alc.6

ἐντεῦθεν τοίνυν καὶ ἡμῖν ἀρκτέον ἐπομένους θεῶ· καὶ ζητητέον, ἐν τίνι μάλιστα τῶν διαλόγων ὁ Πλάτων τοῦτον ἔχει σκοπόν, τὴν θεωρίαν τῆς οὐσίας ἡμῶν, ἵνα ἐκεῖθεν ποιησώμεθα καὶ τὴν τῶν Πλατωνικῶν συγγραμμάτων πρωτίστην ἀρχήν. ἄρ’ οὖν ἄλλον τινὰ ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν πρὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τῆς ἐν τούτῳ παραδεδομένης τοῦ Σωκράτους συνουσίας; καὶ ποῦ φήσομεν οὕτως ἀλλαχοῦ δείκνυσθαι τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἥτις ἐστί; ποῦ δὲ τὸν ἄνθρωπον ἐζητησθαι καὶ τὴν ἀνθρώπου φύσιν; ποῦ δὲ τὸ γράμμα τὸ Δελφικὸν ὃ τι ποτὲ νοεῖ, τελέως βεβασανίσθαι; ἢ πῶς δ’ ἂν πρὸ τούτων ἄλλο τι [τῶν ὄντων] ζητήσαιμεν εἴτε τῶν ὄντων εἴτε τῶν γινομένων, αὐτοῦ Σωκράτους ἀκούσαντες λέγοντος· ‘γελοῖον δὴ μοι φαίνεται ἑμαυτὸν ἀγνοοῦντα τὰ τῶν ἄλλων σκοπεῖν’; οὐδὲν γὰρ ἡμῖν ἐστὶν ἔγγιον ἡμῶν αὐτῶν· τὸ τοίνυν ἐγγυτάτω μὴ γινώσκοντας τίς μηχανὴ τὰ πορρώτερον γινώσκειν καὶ ἃ δι’ ἡμῶν γινώσκεισθαι πέφυκεν; εἰ δὲ δὴ μὴ ταῦτα μόνον ἐννοήσεαι ἐν τῷδε τῷ διαλόγῳ πολλῆς τυγχάνοντα διαρθρώσεως, ἀλλὰ καὶ ὅτι πρώτην ταύτην ὁ Σωκράτης καταβάλλεται συνουσίαν πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ αὐτὸς

ἐστὶν ὁ τὰς ἀρχὰς τῆς τελειώσεως ἐκ τῆς ἑαυτῶν θεωρίας ἡρτῆσθαι λέγων, οὐκ ἂν ἔτι διστάσειας ὡς ἐντεῦθεν καὶ πᾶσι τοῖς τελειωθῆναι σπεύδουσιν ἀρκτέον.

in Alc.7

καὶ γὰρ ἡμῶν ἕκαστος καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἐναργέστερον ἢ ἀμυδρότερον τοῖς αὐτοῖς ἔνοχος παθήμασιν οἷσπερ δὴ καὶ ὁ Κλεινίειός ἐστι. καὶ γὰρ ἀγνοοῦμεν ἑαυτοὺς ὑπὸ τῆς γενεσιουργοῦ λήθης κατεχόμενοι καὶ ὑπὸ τῆς ταραχῆς τῶν ἀλόγων εἰδῶν τῆς ζωῆς ἐκκρούμενοι, καὶ οἰόμεθα πολλὰ γινώσκειν ὧν ἀγνοοῦμεν διὰ τοὺς κατ' οὐσίαν ἡμῖν ἐνυπάρχοντας λόγους· καὶ τῆς αὐτῆς δεόμεθα βοηθείας, ἵνα τῆς τε περιττῆς οἰήσεως ἀποστήσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τῆς προσηκούσης ἡμῖν ἐπιμελείας τύχωμεν. Ἄλλ' ὅτι μὲν προηγεῖσθαι δεῖ τὴν ἑαυτῶν γνῶσιν παντὸς ἄλλου σκέμματος καὶ πάσης ὡς εἶπεῖν τῆς φιλοσόφου θεωρίας, εἴρηται· τάχα δ' ἂν τις ἡμῖν ἐπιτιμήσειεν οὕτω προχείρως τὸν σκοπὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου τοῦτον εἶναι τιθεμένοις, ἐπεὶ καὶ ἄλλων πολλῶν καὶ κλεινῶν ἐξηγητῶν λόγοι προθέσεις οἱ μὲν ἄλλας οἱ δὲ ἄλλας αὐτοῦ γεγράφασιν. οὐ μὴν ἄλλ' αἰσχυνθείην ἂν ἐμαυτόν, εἰ τὸ τελεώτατον ἐν τῷ διαλόγῳ καὶ ἐπιστήμῃς μείζονος δεόμενον καὶ πάντων περιεκτικὸν τῶν προβλημάτων ὁρῶν τοῦτο, τὸ τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἐκφαῖνον, ἥτις ἐστί, καὶ διὰ πάντων τῶν κεφαλαίων διατεῖνον, τὰ δεύτερα καὶ ἀτελέστερα καὶ μερικώτερα σκοποὺς ποιησαίμην τοῦ προκειμένου συγγράμματος. οὕτε γὰρ ἐπὶ μόνον τὸν Ἀλκιβιάδην ἀναφέρειν προσήκει τὴν τοῦ διαλόγου πρόθεσιν, ὡς τινες ὑπέλαβον (ἡ γὰρ ἐπιστημονικὴ θεωρία τὸ κοινὸν ὁρᾷ καὶ τὸ διατεῖνον ἐπὶ πᾶσαν τὴν ὁμοίαν ἔξιν)· οὕτε τὰ ὄργανα τὰ διαλεκτικὰ προτείνειν ὡς σκοποὺς τῆς συνουσίας, οἷον τὴν προτροπὴν ἢ τὴν μαιείαν ἢ τὸν ἔλεγχον, ἀλλ' ὁρᾷν εἰς τί καὶ ταῦτα τέλος ἀνατείνεται· οὕτε ἀποστάντας τῶν προκειμένων σκεμμάτων ἐπ' ἄλλας οὐσίας οὐδὲν ἡμῖν προσηκούσας, θείας ἢ δαιμονίας, μεταφέρειν τὴν ζητήσιν (οἰκεῖον γὰρ εἶναι δεῖ τῇ πρώτῃ καταβολῇ τῆς φιλοσόφου θεωρίας τὸν σκοπόν, ἐπεὶ καὶ ὁ Σωκράτης νυνὶ πρῶτον φησὶ τῷ νεανίσκῳ προσελθεῖν)· οὐθ' ὅλως ἄλλην τινὰ πρόθεσιν ἐπισκευαστὴν μηχανᾶσθαι τοῦ διαλόγου, ταύτην ἀφέντας ἢ μαρτυρεῖ καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης.

in Alc.8

εἰ γὰρ παντὸς ἄλλου σκέμματος δεῖ προηγεῖσθαι τὴν ἡμῶν αὐτῶν γνῶσιν, πῶς ἂν τῆς πρώτης συνουσίας ἄλλο ἂν τι γένοιτο τέλος σκοπιμώτερον τοῦ γνῶναι ἑαυτούς; Προτροπαὶ τοίνυν καὶ ἀποτροπαὶ καὶ ἔλεγχοι καὶ μαιεῖται καὶ ἔπαινοι καὶ φόγοι τὸν ὧν οὐκ ἄνευ λόγον ἐπέχουσιν· ἄνευ γὰρ τούτων οὐκ ἔστι γνῶναι ἑαυτόν, ἀλλὰ δεῖ προτροπῆς μὲν ἐπὶ τὸ ὄντως ἀγαθόν, ἀποτροπῆς δὲ τῶν ὄντως κακῶν· καὶ μαιείας μὲν εἰς τὴν προβολὴν τῶν ἀδιαστρόφων λόγων, ἐλέγχου δὲ εἰς τὴν κάθαρσιν τῆς ἀγνοίας τῆς διπλῆς· καὶ ἐπαίνου μὲν εἰς τὴν οἰκείωσιν τῶν τελειουμένων, φόγου δὲ εἰς τὴν ὠφέλειαν αὐτῶν καὶ τὴν θεραπείαν ἐν οἷς πράττουσι κακῶς.

in Alc.9

ὥσπερ οὖν ἐν ταῖς τελεταῖς καθάρσεις ἡγοῦνται καὶ περιρραντήρια καὶ ἀγνισμοί, ἃ τῶν ἐν ἀπορρήτοις δρωμένων καὶ τῆς τοῦ θεοῦ μετουσίας γυμνάσματά εἰσιν, οὕτω μοι δοκεῖ καὶ ἡ φιλόσοφος τελεσιουργία προκαθαίρειν καὶ προπαρασκευάζειν εἰς τὴν ἑαυτῶν γνῶσιν καὶ τὴν αὐτοφανῆ τῆς οὐσίας ἡμῶν θεωρίαν τοὺς ἐπ' αὐτὴν στελλομένους. ὥστε σκοπὸς μὲν οὗτός ἐστι τοῦ διαλόγου καὶ οὐκ ἄλλος· τῶν δὲ ἐν αὐτῷ δεικνυμένων τὰ μὲν προηγείται, τὰ δὲ ἐπακολουθεῖ τῇ προθέσει ταύτῃ, καθάπερ συμπεράσματα τῷ τέλει τούτῳ συνηρημένα. προηγείται μὲν γὰρ ἡ τῆς διπλῆς ἀγνοίας ἀπόθεσις καὶ ἡ προτροπὴ καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἔπεται δὲ ἡ τῆς ἀρετῆς καὶ ἡ τῆς εὐδαιμονίας ἐπίδειξις καὶ ἡ τῶν πολλῶν τεχνῶν κατάγνωσις ὡς ἀγνοουσῶν καὶ ἑαυτὰς καὶ τὰ αὐτῶν καὶ πάντα ἀπλῶς καὶ ὅσα τούτου τοῦ εἶδους ἐπὶ τέλει τοῦ διαλόγου συγκατασκευάζεται· τὸ δὲ τελικώτατον αὐτὸ καὶ σκοπιμώτατόν ἐστι τῆς ὅλης συνουσίας ἡ θεωρία τῆς οὐσίας ἡμῶν. Ἐπεὶ καὶ εἴ τις λέγοι τέλος εἶναι τὴν ἑαυτῶν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ταύτης γνῶσιν τῷ διαλόγῳ, τίθεται μὲν ὀρθῶς, ἐννοεῖτω δὲ ὅτι τοῦτο μὲν ὡς τέλος καὶ ὡς τὸ ἀγαθὸν ὑπάρχειν ἡμῖν ἐκ τῶν ἀποδεικνυμένων προσήκει, τὸ δὲ ζητούμενόν ἐστι πρόβλημα, καὶ οὗ ἕνεκα πάντες οἱ συλλογισμοί, τὸ γνῶναι ἑαυτούς.

in Alc.10 ἄλλο γὰρ ἦν τὸν σκοπὸν γινῶναι τοῦ διαλόγου καὶ τὸ ἀγαθὸν ἄλλο τὸ ἐκ τῆς τοιαύτης προθέσεως. δεῖ γοῦν, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις εἵπομεν περὶ τῶν διαλόγων, ἕκαστον ἔχειν ἅπερ καὶ τὸ πᾶν καὶ εἶναι τὸ μὲν τι τῷ ἀγαθῷ τεταγμένον ἀνάλογον ἐν αὐτοῖς, τὸ δέ τι τῷ νῷ, τὸ δέ τῃ ψυχῇ, τὸ δέ τῷ εἶδει, τὸ δέ αὐτῇ τῇ ὑποκειμένη φύσει. λεγέσθω δὴ οὖν κἂν τούτοις τῷ μὲν ἀγαθῷ τὸ ὁμοιωθῆναι τῷ θεῷ διὰ τῆς ἑαυτῶν ἐπιμελείας ἀναλογεῖν, τῷ δέ νῷ τὸ γινῶναι ἑαυτούς, τῇ δέ ψυχῇ τὸ πλῆθος τῶν ἀποδείξεων τῶν εἰς τοῦτο ἀγουσῶν ἡμᾶς τὸ συμπέρασμα καὶ πᾶν ὡς εἰπεῖν τὸ συλλογιστικὸν τοῦ διαλόγου, τῷ δέ εἶδει λοιπὸν ὁ χαρακτήρ τῆς λέξεως καὶ τῶν σχημάτων καὶ τῶν ἰδεῶν ἢ πλοκὴ καὶ ὅσα ἄλλα τῆς λεκτικῆς ἐστὶ δυνάμεως, τῇ δέ ὕλῃ τὰ πρόσωπα καὶ ὁ καιρὸς καὶ ἡ καλουμένη παρά τισιν ὑπόθεσις. ταῦτα μὲν οὖν ἐν παντὶ διαλόγῳ· τὸ δὲ προκείμενον, σκοπὸς μὲν ἐστὶ τῷδε τῷ συγγράμματι τὸ γινῶναι τὴν οὐσίαν ἡμῶν, ταύτης δὲ τῆς γνώσεως ἐρασταὶ τυγχάνομεν ὄντες ἵνα τῆς ἑαυτῶν τύχῳμεν τελειότητος. καὶ ὥσπερ ἐν τοῖς αἰτίοις αὐτοῖς ὁ νοῦς ἐξήρηται τάγαθοῦ, οὕτω δὴ καὶ ἐν τούτοις τὸ ζητούμενον ἐν τῷ διαλόγῳ συνέζευκται τῷ τέλει τῆς συνουσίας· τέλος δὲ ἐστὶν ὅπερ εἵπομεν. Ταῦτα καὶ περὶ τῆς προθέσεως ἡμῖν ἀναγεγράφθω, προαποδείξασιν ὡς ἄρα ἐντεῦθεν ἀρκτέον τῆς ἑαυτῶν τελειώσεως, ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν καθαρᾶς γνώσεως.

in Alc.11 ἀρχὴ δὲ ἐστὶν οὗτος ὁ διάλογος ἀπάσης φιλοσοφίας, ὥσπερ δὴ καὶ ἡ ἑαυτῶν γνώσις· καὶ διὰ τοῦτο πολλῶν μὲν ἐστὶ λογικῶν ἐν αὐτῷ θεωρημάτων κατεσπαρμένη παράδοσις, πολλῶν δὲ ἠθικῶν καὶ τῶν πρὸς ὅλην ἡμῖν τὴν περὶ εὐδαιμονίας ἐπίσκεψιν συντελούντων ἀνακάθαρσις, πολλῶν δὲ εἰς φυσιολογίαν ἢ καὶ τὴν περὶ αὐτῶν τῶν θείων ἀλήθειαν ἡμᾶς ποδηγούντων δογμάτων ὑποτύπωσις, ἵν' ὥσπερ ἐν <τύπῳ> τούτῳ τῷ διαλόγῳ πάσης φιλοσοφίας ἢ κοινὴ καὶ μία καὶ ὁλοσχερὴς ὑπογραφή περιλαμβάνηται, δι' αὐτῆς τῆς πρώτης ἡμῖν εἰς ἑαυτοὺς ἐπιστροφῆς ἀναφαινομένη. καί μοι δοκεῖ καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος τὴν πρώτην αὐτῷ διδόναι τάξιν ἐν τοῖς δέκα διαλόγοις ἐν οἷς οἴεται τὴν ὅλην τοῦ Πλάτωνος περιέχεσθαι φιλοσοφίαν, ὥσπερ ἐν σπέρματι τούτῳ τῆς συμπάσης ἐκείνων διεξόδου προειλημμένης. οἵτινες δὲ εἰσιν οἱ δέκα καὶ ὅπως αὐτοὺς προσήκει τάττειν καὶ ὅπως ἐν τοῖς δύο τοῖς μετ' αὐτοὺς συνήρηνται, προηγουμένως ἐν ἄλλοις πεπραγματεύμεθα. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ταῦτα μετρίως ὑπέμνησται, περὶ τῆς τοῦ διαλόγου διαιρέσεως μετὰ ταῦτα λεκτέον.

in Alc.12 εἰσὶ δὴ τινες οἱ κατὰ τὸ λεκτικὸν αὐτοῦ ποιούμενοι τὴν τομὴν εἰς ἔπαινον καὶ ἔλεγχον καὶ προτροπὴν καὶ ἀποτροπὴν καὶ μαιεῖαν αὐτὸν διηρήκασιν, ἐπαίνου μὲν δεῖσθαι λέγοντες τὸν φιλόσοφον ἵν' οἰκειώσῃται τὸν νέον, ἐλέγχου δὲ ἵνα καθήρῃ τῆς περιττῆς οἰήσεως, προτροπῆς δὲ ἵνα ἀνεγείρῃ πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς αὐτὸν μετουσίαν, ἀποτροπῆς δὲ ἵνα τῆς πρὸς τοὺς πολλοὺς δημαγωγοὺς ὁμοιώσεως ἀποστήσῃ καὶ τοῦ ζήλου τοῦ πρὸς τοὺς ἐν τῇ πόλει μέγα δυναμένους, μαιείας δὲ ὅπως ἂν αὐτὸν ἐκκαλέσῃται πρὸς τὴν θεωρίαν τῆς τε ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ τῆς πρεπούσης ἐπιμελείας τῇ τοιαύτῃ φύσει. καὶ λέγουσι μὲν τι διαιροῦντες εἰς ταῦτα τὸν διάλογον, οὐ μὲντοι ὅσον γε οἶοντα· περὶ γὰρ τὰ τρίτα ἀπὸ τῆς ἀληθείας διατρίβουσι καὶ περὶ τὰ ἔσχατα φιλοπονοῦσι καὶ τῶν ὀργάνων ἅπτονται, τῆς δὲ τῶν πραγμάτων ἀπολείπονται διαρθρώσεως. Ἐτεροὶ δὲ αὖ τούτων σεμνότεροι τὸ μὲν λεκτικὸν ὅπῃ ποτὲ διήρηται χαίρειν ἐῷσιν, ἀνάγονται δὲ ἐπὶ τὸ συλλογιστικὸν τοῦ διαλόγου καὶ ἀποδεικτικόν, κάκειθεν ἀξιοῦσιν αὐτοῦ μεταχειρίζεσθαι τὴν τομὴν. καὶ δὴ καὶ ἀπαριθμοῦνται, πρῶτον μὲν εἶναι συλλογισμόν ἐν ᾧ δείκνυσιν ὅτι οὐκ οἶδε τὰ δίκαια Ἀλκιβιάδης· δεύτερον δὲ τὸν ἀποφαίνοντα μὴ εἶναι σπουδαίους διδασκάλους τοῦ δικαίου τοὺς πολλοὺς· τρίτον δὲ αὖ τὸν συνάγοντα ὅτι ὁ λέγων ἐστὶν ὁ ἀποκρινόμενος, καὶ οὐχ ὁ ἐρωτῶν, ἐν οἷς ἐρώτησις γίνεται καὶ ἀπόκρισις· τέταρτον ἐν ᾧ δείκνυται τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης ἔργον ὑπάρχον τὸ πολλοὺς καὶ ἕνα πείθειν· πέμπτον τὸν συλλογιζόμενον ὡς ἄρα τὰ δίκαια συμφέροντά ἐστιν· ἕκτον δὲ ἄλλον τούτῳ συνηρημένον, ὃς συμπεραίνεται μόνον εἶναι τὸ καλὸν ἀγαθόν· ἕβδομον δὲ τὸν

κατασκευάζοντα ὅτι κατὰ τὴν διπλὴν ἀμαθίαν ὁ Ἀλκιβιάδης ἀγνοεῖ ἑαυτὸν καὶ τὰ πράγματα· ὄγδοον δὲ τὸν ἐλέγχοντα ὡς οὐδὲ τοὺς ἀληθινούς ἀνταγωνιστάς οἵτινές εἰσιν ἐπέσκεπται· ἕνατόν γε μὴν ὃς ἀποφαίνει παντελῶς αὐτὸν ἀγνοοῦντα τὸν τρόπον τῆς ὀρθῆς ἐπιμελείας· δέκατον δὲ ἐπὶ τούτοις ἐν ᾧ τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἀνακαθαίρεται καὶ τὰς τριπλᾶς αὐτῆς διαγνώσεις καὶ τὸ εἶδος τῆς ἀρμοττοῦσης αὐτῇ θεραπείας.

in Alc.13 οὐκοῦν καὶ τοὺς ταῦτα λέγοντας ἐπαινεσόμεθα μὲν ὡς τῶν πρὸ αὐτῶν ἀστειοτέρους καὶ τῶν πραγμάτων ἐγγυτέρω γεγονότας, οὕτω δὲ οὐδὲ τούτους φήσομεν πραγματειώδη ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν, ἀλλ' ἐν δευτέρᾳ τάξει τετάχθαι καὶ μὴ παντελῶς ἀφεστάναι τῆς περὶ τὰ ὄργανα διατριβῆς. Ἐκεῖνος δὴ οὖν ὁ τρόπος τῆς τοῦ διαλόγου τομῆς ἔμοιγε δοκεῖ πάντων εἶναι τελεώτατος, ὃν καὶ ὁ φιλόσοφος Ἰάμβλικος ἐνέκρινεν, ὁ ἀπ' αὐτῶν ὁρμώμενος τῶν πραγμάτων καὶ συνάγων εἰς τρία κεφάλαια τὴν ὅλην οἰκονομίαν τοῦ συγγράμματος καὶ πρὸς ταῦτα ἀναφέρων τὰς τε συλλογιστικὰς μεθόδους καὶ τὰς λεκτικὰς μεταχειρίσεις. δεῖ γὰρ αἰεὶ τὰ δεύτερα καὶ τὰ ὀργανικὰ τῶν πρώτων καὶ κυρίων μερῶν ἀντέχεσθαι κάκεινων ἐστοχασμένως παραδίδοσθαι.

in Alc.14 πῶς οὖν φαμέν τὸν διάλογον εἰς τὰ προσεχῆ καὶ κυριώτατα μέρη διαιρεῖσθαι; πῶς δὲ ἄλλως ἢ ἐπειδὴ σκοπὸς μὲν ἐστὶν αὐτῷ τὴν οὐσίαν ἐκφῆναι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπιστρέψαι πρὸς ἑαυτὸν ἕκαστον ἡμῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὰ ἕξω βλεπούσης ὁρμῆς καὶ τῆς ἄλλοτριπραγμοσύνης, ταύτην δὲ ἀνάγκη γίγνεσθαι τὸν μὲν λόγον ἡμῶν καθαιρόντων ἀπὸ τῶν ἐπιπροσθούντων αὐτῷ καὶ τὴν ἐπιστροφὴν διακοπτόντων, τὸ δὲ ἄλογον παιδεύόντων καὶ πρὸς τὴν κατὰ τὸν λόγον τελείωσιν ἀνακαλουμένων, προηγεῖται μὲν κεφάλαιον ἕν, τὸ τὴν ἄγνοιαν ἀφαιροῦν τοῦ λόγου καὶ τὰ ἐμπόδια τῆς ἐπιστήμης τὰ ἐν αὐτῷ διὰ τὴν γένεσιν ἀναστέλλον πολλοῖς δὴ τισι καὶ παντοδαποῖς συλλογισμοῖς· δεύτερον δὲ ἐπὶ τούτῳ τέτακται τοῦ διαλόγου μέρος, τὸ κατασκευάζον ὡς οὐ χρή τοῖς φυσικοῖς πλεονεκτήμασιν ἀρκούμενον ἀπολιμπάνεσθαι τῶν κατὰ τὴν τελείαν ἀρετὴν ἐπιτηδευμάτων· τρίτον δὲ ἐπὶ τούτοις τὸ τὴν ἀνάμνησιν πορίζον τῆς ἀληθινῆς ἡμῶν οὐσίας καὶ τῆς ἐπιμελείας τῆς ὀρθῆς τὴν εὗρεσιν καὶ τέλος τὸ προσῆκον ἐπάγον τῇ ὅλῃ προθέσει τῶν λόγων; τρία τοίνυν ταῦτα τοῦ προκειμένου διαλόγου μέρη· τὰ δὲ ἄλλα πάντα τούτων ἕνεκα παραλαμβάνεται καὶ πρὸς ταῦτα συντελεῖ, τὰ τε ἀποδεικτικὰ καὶ τὰ τῇ λεκτικῇ καθήκοντα. καὶ γὰρ τῶν συλλογισμῶν ἕκαστος ὀφθῆσεται πρὸς ἓν τοῦτο τέλος ἀνάγων ἡμᾶς, τὴν θεωρίαν τῆς ἡμετέρας ὑποστάσεως καὶ τὴν γνῶσιν τὴν ἑαυτῶν. εἰ γὰρ βούλει καθ' ἑαυτὸν ἕκαστον σκοπεῖν καὶ ἣν ἔχει δύναμιν ἐξετάζειν, εἰς μίαν ταύτην ἀρχὴν ἅπαντας ἀναφερομένους εὐρήσεις. Ὁ μὲν γὰρ πρῶτος, ὁ δεικνὺς τὴν ἄγνοιαν ἣν ἔχομεν ἅπαντες ἐκ νεότητος τῶν δικαίων, οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν ἀνεπιστημοσύνην αἰτιᾶται τὴν ἑαυτῶν· κατ' οὐσίαν γὰρ ἔχοντες αὐτῶν τοὺς λόγους οὐκ ἐπιστρέφομεν εἰς ἑαυτούς, οὐδὲ διηρθρωμένην αὐτῶν γνῶσιν ἀναλαμβάνομεν, καὶ τοῦτο αἴτιον τῆς οἰήσεως τοῦ εἰδέναι καὶ τῶν ἐλέγχων οἷς γινόμεθα περιπετεῖς διὰ τὴν οἴησιν.

in Alc.15 Ὁ δὲ δεύτερος ἀτιμάζων τὸν πολὺν ὄχλον τῶν ἀνθρώπων ὡς οὐκ ὄντα τῶν δικαίων ἐπιγνώμονα τοῦ μὲν πλήθους παντὸς καὶ τῆς εἰς δόξας φερομένης ζωῆς ἀφίστησιν ἡμᾶς, ἀνάγει δὲ ἐπὶ τὸν ἕνα λόγον καὶ τὴν μίαν ἐπιστήμην ἕκαστον ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ κατ' οὐσίαν ὑφεστηκυῖαν. ὁ δὲ τρίτος τὸν ἀποκρινόμενον εἶναι τὸν λέγοντα δεικνὺς τὴν αὐτοκινησίαν ἐμφανῆ ποιεῖ τῆς ψυχῆς καὶ τὰς προβολὰς τῶν λόγων καὶ τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις οὕσας ἀποφαίνει, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει τὸν τελειούμενον. ὁ δὲ δὴ τέταρτος, ἐν ᾧ συνήγαγεν ὡς ἄρα τῆς αὐτῆς ἐστὶν ἐπιστήμης ἕνα καὶ πολλοὺς πείθειν, δείκνυσιν οἷόν ἐστι τὸ τέλειον καὶ τὸ ἑαυτοῦ μὴ ἐξιστάμενον τῆς ἐνεργείας εἶδος, ἀλλ' εἰς ἑαυτὸ νοερῶς ἐπεστραμμένον· πάντα γὰρ πληροῦν ἀνελάττωτόν ἐστι καὶ ὡσαύτως ἐνὶ καὶ πολλοῖς πάρεστιν,

οὔτε μεριζόμενον ἐν τοῖς μετέχουσιν οὔτε ἀλλοιούμενον ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μένον ἐν ἑαυτῷ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ ἄλλα τελειοῦν.

in Alc.16 ὁ δὲ πέμπτος μετὰ τοῦτον, ὁ τὰ δίκαια συμφέροντα ἀποδεικνύς, ἐν τῇ ψυχῇ τίθεται τὸ ἐκάστου συμφέρον, ἐν ᾗ καὶ τὸ δίκαιον, καὶ πείθει μηδαμοῦ ζητεῖν ἀλλαχοῦ τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἢ ἐν ψυχῇ, ὅπου καὶ τὸ ἀγαθόν ἐστι τῷ δικαίῳ συνυφαστάς· οὐ γὰρ ἀλλαχοῦ μὲν ἡμῶν τὸ συμφέρον, ἀλλαχοῦ δὲ ἡ ὑπαρξίς, ὁ δὲ ἕκτος, ὁ τὸ καλὸν συνάγων εἰς ταῦτόν καὶ τὸ ἀγαθόν, ἀφίστησι μὲν τῶν φαινομένων καλῶν, ἐπ' αὐτὸ δὲ τὸ νοερὸν καὶ λογικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν κάλλος ἀνάγει τὴν ψυχὴν καὶ παρασκευάζει πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφεσθαι καὶ ἐν ἑαυτῇ ταῦτα θεωρεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς ἔξω κειμένοις αὐτῆς. ὁ δὲ ἔβδομος ἀποκαθαίρων τῆς διπλῆς ἀγνοίας πᾶν τὸ ἐπιπροσθοῦν τῇ ἑαυτῶν γνῶσει καὶ ἀφαιρούμενον ἡμᾶς τῆς πρὸς ἑαυτοὺς ἐπιστροφῆς διὰ τοῦ τὴν περιττὴν οἴησιν ἐκβάλλειν, δείκνυσιν τὸ μέγιστον ὑπάρχον τοῦτο τῶν κακῶν, τὸ ἀγνοεῖν ἑαυτοὺς, ὧς συναναφαίνεται τὸ μέγιστον καὶ τελεώτατον τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ αὐτῶν γνῶσει τὴν ὑπόστασιν κεκτημένον.

in Alc.17 ὁ δὲ ὄγδοος συλλογισμὸς ἐπιδείκνυσιν μὲν αὐτῷ τοὺς ἀληθῶς ἀνταγωνιστάς, συντελεῖ δὲ ἄρα καὶ οὗτος εἰς τὸν ὅλον σκοπὸν, ἐπειδὴ περ ἀγνοοῦμεν ἑαυτοὺς ἢ κατὰ τὴν ψυχικὴν δύναμιν ἢ κατὰ τὴν σωματικὴν ἢ κατὰ τὴν ἐκτός· ἴν' οὖν μὴ παντελῶς ἑαυτὸν ἀγνοῶν, καὶ ὅπως διὰ πάντων ἡλάττωται τῶν ἀνταγωνιστῶν, ἑαυτὸν λάθῃ τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασι περιπετῆς γενόμενος, ἀναγκαῖος οἶμαι καὶ οὗτός ἐστιν ὁ συλλογισμὸς πρὸς τὴν ὅλην τοῦ διαλόγου πρόθεσιν. ὁ δὲ ἕνατος, ἐν ᾧ δείκνυται τὸν τρόπον τῆς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελείας ἀγνοῶν, κυριωτάτην ἀρχὴν ἀποφαίνει καὶ τῆς τούτου γνῶσεως τὴν τῆς οὐσίας ἡμῶν διάγνωσιν. ἡρτηται γὰρ ἀπὸ τούτου καὶ ἡ τῆς ἐπιμελείας τῆς ὀρθῆς διάκρισις, μᾶλλον δὲ κατ' αὐτὴν ἀφώριστα τὴν γνῶσιν. πᾶν γὰρ αὐτοκίνητον ἑαυτὸ τελειοῖ πρὸς ἑαυτὸ στρεφόμενον· καὶ ὁ μὲν γνοὺς ἑαυτὸν ὁμοῦ καὶ τὴν ἑαυτοῦ θεραπείαν ἐν ἑαυτῷ συνείληφεν, ὁ δὲ ἀγνοῶν ἑαυτὸν ἀνεπιστήμων ἐστὶ καὶ περὶ τὸν τῆς ἐπιμελείας τρόπον.

in Alc.18 δέκατος τοίνυν ἐφ' ἅπασιν ὁ τὸν ἄνθρωπον ἐν ψυχῇ τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα δεικνύς αὐτόθεν ἐκφαίνει τὸ εἶδος τῆς ἡμετέρας οὐσίας καὶ τελεωτάτην ἡμῖν παρέχεται γνῶσιν τῆς αὐτοενεργήτου ζωῆς, ἐν ἐνὶ τὴν τε ὑπαρξίν ἡμῶν καὶ τὴν τελείωσιν ἀποδεικτικῶς συλλαμβάνων. εἰ δὴ λέγοιμεν ὅτι καὶ ἕκαστος τῶν ἐν τῷ διαλόγῳ συλλογισμῶν καὶ πάντες ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτῶν γνῶσιν ἡμᾶς περιάγουσι, τάχα ἂν τῆς τοῦ Πλάτωνος τυγχάνοιμεν διανοίας. Ὡ παῖ Κλεινίου, οἶμαί σε θαυμάζειν ὅτι πρῶτος ἐραστής σου γενόμενος τῶν ἄλλων πεπαυμένων μόνος οὐκ ἀπαλλάττομαι. 103 A. Τὰ προοίμια τῶν Πλατωνικῶν διαλόγων συνάδει πρὸς τοὺς ὅλους αὐτῶν σκοπούς, καὶ οὔτε δραματικῆς ἔνεκα ψυχαγωγίας μεμηχάνηται τῷ Πλάτῳ (πόρρω γὰρ ἐστὶν ὁ τρόπος οὗτος τῆς συγγραφῆς τῆς τοῦ φιλοσόφου μεγαλοφροσύνης) οὔτε τῆς ἱστορίας στοχάζεται μόνος, ὥσπερ τινὲς ὑπειλήφασιν· οὔτε γὰρ πιθανόν ἐστὶν οὔθ' ὅλως δυνατόν, ἅπαντα ἐξῆς ἀπὸ τῶν γεγονότων ἢ ρηθέντων λαμβάνεσθαι πρὸς τὴν μίαν τῶν Πλατωνικῶν συγγραμμάτων τελείωσιν· ἀλλ' ὥσπερ καὶ τοῖς ἡμετέροις δοκεῖ καθηγεμόσι καὶ ἡμῖν ἐν ἄλλοις μετρίως ὑπέμνησται, τῆς ὅλης τῶν διαλόγων ἐξήρτηται καὶ ταῦτα προθέσεως, καὶ τὰ μὲν ἐκ τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων ἢ λόγων συναρμόζεται πρὸς τὸν παρόντα σκοπόν, τὰ δὲ τελειοῦται τῶν ἐλλειπόντων εἰς τὴν τῆς προκειμένης θεωρίας συμπλήρωσιν, ὁμοῦ δὲ πάντα καθάπερ ἐν τελετῇ πρὸς τὴν ὅλην ἀνάγεται τῶν ζητουμένων τελείωσιν.

in Alc.19 τοῦτο δὴ οὖν μοι δοκεῖ καὶ ἐν τούτῳ τῷ διαλόγῳ προτείνειν ἡμῖν ὁ Πλάτων τὸ δόγμα, καὶ καλῶς ἐπιδεικνύναί δι' αὐτῆς τῆς πρωτίστης ἐπιβολῆς τῶν λόγων τὸν σύμπαντα τοῦ γράμματος σκοπόν. Πρόκειται μὲν γὰρ αὐτῷ, καθάπερ εἴπομεν, τὴν φύσιν ἡμῶν ἐκφῆναι καὶ τὴν οὐσίαν ὅλην καθ' ἣν ἕκαστος ἀφώριστα τοῖς ἐπιστημονικοῖς καὶ ἀνελέγκτοις τῆς θεωρίας

λόγοις περιλαβεῖν καὶ τοῦτο ἐκεῖνο τὸ Δελφικὸν παράγγελμα τὸ γνῶθι σαυτόν, ὃ τι ποτέ ἐστιν, ἀποκαλύψαι διὰ τῶν ἀποδεικτικῶν μεθόδων· αὐτὸ δὲ τὸ προοίμιον ἐπιστρέφει μὲν εἰς ἑαυτὸν τὸν νέον καὶ καθίστησιν ἐξεταστὴν τῶν ἐν αὐτῷ προϋποκειμένων διανοημάτων, ἀνάγει δὲ αὐτὸν ὁμοῦ τῇ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστροφῇ καὶ εἰς τὴν τῆς Σωκρατικῆς ἐπιστήμης περιωπὴν. τὸ γὰρ ἐξετάζειν τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὁ Σωκράτης μόνος τῶν ἐραστῶν οὐκ ἀπέληξε τοῦ ἔρωτος, ἀλλὰ καὶ ἥρξατο πρὸ τῶν ἄλλων καὶ πεπαυμένων ἐκείνων οὐκ ἀπαλλάττεται, θεατὴν αὐτὸν ἀποφαίνει τῆς ὅλης τοῦ Σωκράτους ζωῆς.

in Alc.20

ἔστι μὲν οὖν τὰ εἶδη τῆς ἐπιστροφῆς τριττά· πᾶν γὰρ τὸ ἐπιστρεφόμενον ἢ πρὸς τὸ χεῖρον ἐπιστρέφει ἑαυτοῦ διὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς οἰκείας τελειότητος ἢ πρὸς τὸ κρεῖττον ἀνάγεται διὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς καὶ τῆς κατὰ φύσιν ἐνεργείας ἢ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφει κατὰ τὴν σύστοιχον ἑαυτῷ γνῶσιν καὶ τὸ μέσον εἶδος τῆς κινήσεως. ἀλλ' ἢ μὲν πρὸς τὸ χεῖρον ἐπιστροφή ψυχῆς ἐστὶ πάθος πτερορρησάσης καὶ γενομένης ἐν λήθῃ καὶ ἑαυτῆς ἅμα καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς· ἢ δὲ καὶ πρὸς ἑαυτὸ καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον οὐκ ἐν ψυχαῖς ἐστὶ μόναις ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, ὥσπερ ἡμᾶς ὁ Παρμενίδης ἀναδιδάσκει διττά τὰ τῆς ἐπιστροφῆς εἶδη τιθέμενος καὶ δεικνύς, ὅπως μὲν εἰς ἑαυτὸ τὸ θεῖον ἐπέστραπται καὶ ἐν ἑαυτῷ ἐστίν, ὅπως δὲ εἰς τὸ πρὸ αὐτοῦ, καθ' ὃ δὴ καὶ ἐν ἄλλῳ περιέχεται καὶ συνήνωται πρὸς τὴν κρεῖττονα φύσιν. ὅθεν δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ἐπὶ τέλει τοῦ διαλόγου τὸν εἰς ἑαυτὸν ἐπιστραφέντα καὶ ἑαυτοῦ γενόμενον θεωρὸν ἐντεῦθεν καὶ τὸ θεῖον ἅπαν κατόψεσθαι φησι, καὶ διὰ τῆς πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστροφῆς ὥσπερ βαθμοῦ τινὸς ἀναγαγοῦ μεταστήσεσθαι πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ περιωπὴν καὶ εἰς τὴν πρὸς τὸ κρεῖττον ἑαυτὸν ἐπανάξειν στροφήν.

in Alc.21

ταῦτα τοίνυν ἐκ προοιμίων ἐνδεικνύμενος ὁ λόγος ἀπὸ μὲν τῆς ἔξω φερομένης ζωῆς εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τὴν ἑαυτοῦ περιάγει τὸν Ἀλκιβιάδην, ἀπὸ δὲ τῆς ἑαυτοῦ κατανοήσεως εἰς τὸν ἔρωτα τῆς Σωκρατικῆς ἐπιστήμης ἀνακαλεῖται. τὸ γὰρ τὴν αἰτίαν ποθῆσαι μαθεῖν ὣν πράττει Σωκράτης, ἐραστὴν ἐστὶ γενέσθαι τῆς ἐν αὐτῷ προϋπαρχούσης ἐπιστήμης. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐκ τοῦ προοιμίου πρῶτον δοκεῖ μοι τοῖς κατακούειν αὐτοῦ δυναμένοις ὁ Πλάτων ἐνδείκνυσθαι. δεῦτερον δὲ ἕτερον ἐπὶ τούτῳ τοιόνδε· τὸν σπουδαῖον πανταχοῦ τοῖς ὑποκειμένοις γνωστοῖς καὶ τὰς γνώσεις συστοίχους προβάλλειν, καὶ μήτε περὶ τῶν ἐνδεχομένων καὶ ἄλλοτε ἄλλως φερομένων τὴν ἐστῶσαν καὶ ὠρισμένην καὶ ἄτρεπτον προειληφέναι γνῶσιν μήτε περὶ τῶν ἀναγκαίων καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων ἀμφίβολον καὶ ἀόριστον καὶ ἄστατον ἔχειν ὑπόληψιν, ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐν Πολιτείᾳ διέκρινε, τῇ μὲν ἀπλῇ καὶ μονοειδεῖ καὶ νοερᾷ γνῶσει τὰ νοητὰ πάντα συζύγως θεωρεῖν, τῇ δὲ ἐπιστημονικῇ καὶ διανοητικῇ τῶν εἰδῶν ἀνελίζει καὶ συνθέσει τοὺς μέσους τῶν ὄντων λόγους ἐπισκοπεῖσθαι, τρίτῃ δὲ ἀπὸ τῆς ἀληθείας τῇ αἰσθήσει δι' ὀργάνων ἐφαπτομένη τῶν οἰκείων γνωστῶν τὰ αἰσθητὰ πάντα διακρίνειν δεόντως, τῇ δὲ εἰκαστικῇ τὸ λοιπὸν δυνάμει τὰ εἰκαστὰ τῶν αἰσθητῶν εἰδῶλα τυγχάνοντα γινώσκειν.

in Alc.22

καὶ μὴν καὶ ὁ Τίμαιος ἀνάλογον τοῖς οὖσι τὰς γνώσεις διελόμενος νοήσει μὲν ἡμᾶς καὶ λόγῳ παρακελεύεται τὰ ὄντα κρίνειν, δόξη δὲ καὶ αἰσθήσει τὰ μὴ ὄντα μὲν, γιγνόμενα δὲ καὶ ἀπολλύμενα· καὶ τῶν μὲν ὄντως ὄντων ἀνελέγκτους καὶ ἀραρότας εἶναι τοὺς λόγους, τῶν δὲ φύσιν οὐ τοιαύτην λαχόντων, ἀλλ' ἐν γενέσει φερομένων, εἰκαστικούς καὶ τοῦ προστυχόντος, ὡς αὐτός που λέγει, μετειληχότας πανταχοῦ γὰρ οἱ λόγοι μιμηταὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶν ὧν ὑπάρχουσιν ἐξηγητὰ ἰ. τὸ δὴ τρίτον ὅτι καὶ ὁ ἐν τῷ Κρατύλῳ Σωκράτης τὰ μὲν ἐπὶ τῶν αἰδίων εἶναι φησιν ὀνόματα τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως μᾶλλον ἐφαπτόμενα, τὰ δὲ ἐπὶ τῶν γιγνομένων καὶ φθειρομένων πολυειδῶς ἐξαλλαττόμενα καὶ πολὺ τοῦ θέσει μετέχοντα διὰ τὴν τῶν ὑποκειμένων αὐτοῖς ἄστατον φορὰν. εἰ τοίνυν καὶ αἱ γνώσεις διαφέρουσι τῶν τε ἀεὶ ἴ καὶ ἴ ὡσαύτως ἐχόντων καὶ τῶν ἐνδεχομένων καὶ οἱ λόγοι παμπόλλην ἔλαχον ἐξαλλαγήν

καὶ τὰ ὀνόματα τοῖς μὲν ἄλλα προσήκει τοῖς δὲ ἄλλα, τί θαυμαστὸν εἰ καὶ ὁ Σωκράτης ἐνταῦθα περὶ φύσεως ἀστάτου διαλεγόμενος καὶ μεταβολὴν ἐπιδεχομένης τῷ ‘οἶμαι’ κατεχρήσατο, σημαίνοντι τὴν τοῦ γνωστοῦ φύσιν εὐτρεπτον ὑπάρχουσαν, ἀλλ’ οὐ τὴν τοῦ Σωκράτους γνώσιν ὡς ἀόριστον καὶ ἀγνοίᾳ συμμιγῇ καὶ ἀμφισβητήσιμον διελέγχοντι; δεῖ γάρ, ὡς προείπομεν, ἐν μὲν τοῖς δοξαστοῖς τῶν πραγμάτων καὶ εἰκαστοῖς ὡς εἰκάζοντας λέγειν τὰς ἑαυτῶν ἐννοίας, ἐν δὲ τοῖς νοητοῖς καὶ ἐπιστημονικοῖς ὡς εἰδότας τὸ ἀληθὲς ἀνελέγκτοις δὴ τισι χρῆσθαι τοῖς λόγοις.

in Alc.23 οὐθεὶς γὰρ ἂν ἀποδέξαιτο, φησὶν Ἀριστοτέλης, ἡ γεωμέτρου πιθανῶς λέγοντος ἡ ῥήτορος ἀποδεικνύναι φάσκοντος ὥστε οὔτε ὁ περὶ τῶν ἀναγκαίων εἰκαστικῶς λέγων οὔτε ὁ περὶ τῶν εἰκαστῶν ἀραρότως ἔμφρων ἂν ποτε εἴη τῶν πραγμάτων ἐξηγητής. ἔχει μὲν οὖν καὶ διὰ ταῦτα τῷ Σωκράτει τὸ ‘οἶμαι’ τὴν προσθήκην ἀναγκαίαν· λέγοις δ’ ἂν ὅτι καὶ τὸ ἦθος ὑφορεῖται τοῦ νεανίσκου φιλότιμον ὄν. ἅπαν γὰρ τὸ τοιοῦτον ἐνστατικόν ἐστι καὶ φιλόνεικον· ἵν’ οὖν μὴ διατεινόμενος εὐθύς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν πρὸς ἑαυτὸν ἐκκαλέσεται φιλονεικίαν τὸ νεαροπρεπὲς εἶδος τῆς ζωῆς, μετ’ εὐλαβείας αὐτῷ πρόσεισιν ὑποστελλόμενός πως ἐν οἷς περὶ αὐτοῦ διαλέγεται, καὶ ὡς εἰκάζων, ἀλλ’ οὐ διῖσχυριζόμενος, προάγει τοὺς λόγους. δεῖ γὰρ οὕτως αὐτῷ τὴν πρώτην προσβάλλειν ὥστε ὑποσχεῖν ἐκεῖνον τὴν ἀκοὴν καὶ τὸ φιλότιμον κοιμήσαντα τῆς ψυχῆς μετασχεῖν τῶν ἀπὸ τοῦ σωφρονοῦντος στόματος προϊόντων λόγων.

in Alc.24 τάχα δ’ ἂν ῥηθεῖη καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς εἰρημένοις, ὅτι δὴ Σωκρατικόν ἐστι τὸ μέτριον ἦθος καὶ κοινὸν καὶ τὸ πόρρω τῆς ἀλαζονείας τεταγμένον. ἐπειδὴ τοίνυν αὐτὸς ὑπὲρ ἑαυτοῦ πεποιήται λέγων ὁ Σωκράτης ὅτι δοκοίη θαυμαστὸς εἶναι τῷ νεανίσκῳ καὶ τοῦ ἔρωτος ἔνεκα καὶ τῆς ἐν ἅπαντι τῷ πρόσθεν χρόνῳ σιωπῆς, τὸ ‘οἶμαι’ κατὰ καιρὸν αὐτῷ παρεμβέβληται καὶ οὔτε χάριτος ἔνεκα μόνης καὶ τῆς περὶ τὴν λέξιν εὐπρεπείας οὔτε τῆς περὶ τὴν Σωκρατικὴν γνώσιν ἀμφιβόλου ῥοπῆς· προσήκει γὰρ τῷ καθ’ ἑαυτοῦ τοιαῦτα λέγοντι μεθ’ ὑποστολῆς μᾶλλον ἢ διατεταμένως λέγειν. Καὶ μὴν καὶ ἡ πρώτη τῶν λόγων ἀρχὴ πατρόθεν ἀνακαλοῦσα τὸν νεανίσκον τῷ τε προσώπῳ καὶ τοῖς πράγμασιν οἰκείως παρείληπται. τὸ μὲν γὰρ πρόσωπον ἄτε φιλότιμον ὃν ἡ ἀπὸ τοῦ πατρὸς κλησὶς οἰκεῖον αὐτῷ μᾶλλον καθίστησιν, ἔνδοξος γὰρ ὁ Κλεινίας ἐν τῇ περὶ Κορώνειαν ἐγεγόνει μάχῃ· φιλοῦσι δὲ οἱ πατέρων ἐνδόξων γεγονότες ἐκεῖθεν μᾶλλον ἢ ἄφ’ ἑαυτῶν ὀνομάζεσθαι, τὸ μὲν γὰρ κοινόν ἐστι καὶ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ ἐξαίρετον αὐτῶν ἀγαθόν. ἔχει δὲ καὶ προτροπὴν ἱκανὴν εἰς τὴν τῆς ἀρετῆς ἐπιτήδευσιν ἡ μνήμη τοῦ πατρὸς· οὐ γὰρ ἄξιον καταισχύνειν τὴν τῶν πατέρων δόξαν, οὐδὲ τοῦ μὲν ὀνόματος αὐτῶν ἀντέχεσθαι καὶ τῆς ἀπ’ αὐτῶν προσήσεως, τῆς δὲ κατὰ τὴν ἀρετὴν ὁμοιότητος ἀμελεῖν.

in Alc.25 ἔτι τοίνυν ἡ πρὸς τὸν πατέρα τὸν τοῦ φαινομένου καὶ ἔξωθεν προστεθέντος ἀνθρώπου γεννητὴ ἀναφορὰ σύμβολόν ἐστι τῆς ἐπὶ τὸν ἀληθινὸν πατέρα τῶν ψυχῶν ἀνακλήσεως. χρῆται δὴ καὶ τούτοις ὁ Σωκράτης κατὰ τὸ Πυθαγόρειον ἔθος, καὶ ταῦτα πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν συντελεῖν οἰόμενος, ἐπεὶ καὶ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι τά τε ἐν ἀπορρήτοις δηλούμενα διὰ τῶν συμβόλων ἐπετήδευον καὶ τὸ φαινόμενον αὐτῶν ὡς ἐκείνων τὴν δύναμιν ἀπεικονιζόμενον παρεφύλαττον. τοῦτο δὴ οὖν καὶ ὁ Σωκράτης κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς Πυθαγορείοις εἰδὼς πατρόθεν ἀνακαλεῖται τὸν νεανίσκον, σύνθημα τὴν τοιαύτην κλησὶν οἰόμενος εἶναι τῆς ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς αἰτίας τῶν ψυχῶν περιαγωγῆς. εἰ δὲ καὶ Ὀμηρικός ἐστιν ὁ ζῆλος οὗτος τῆς προσήσεως, ἔχοι ἂν καὶ ταύτῃ τὸ πρέπον, ἄνωθεν κατὰ τὴν κοινὴν τῶν Ἑλλήνων συνήθειαν προαγόμενος ‘πατρόθεν’ γὰρ φησι καὶ ἐκεῖνος ‘ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον, πάντας κυδαίνων’. οἰκειωτικὸν γὰρ καὶ θεραπευτικὸν καὶ φιλοφροσύνης ἐνδεικτικόν ἐστι τοῦτο τῆς συνουσίας τὸ εἶδος. Ἔτι δὴ λέγομεν ὅτι καὶ τοῖς περὶ τοῦ ἔρωτος λόγοις ἐστὶ τοῦτο διαφερόντως

προσηκον, ὥσπερ δὴ φησι καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλῖχος· τὸ γὰρ ἀρρενωπὸν τῆς ἀληθοῦς ἐρωτικῆς καὶ τὸ ἐγγεγερμένον ἀπὸ τῆς ὕλης καὶ τὸ δραστήριον ἢ ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐνδείκνυται κλήσις.

in Alc.26

καὶ ὅλως ἐπειδὴ πᾶσα ἡ ἐρωτικὴ τάξις ἀπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ νοητοῦ πρόεισι (πᾶσι γάρ, ὡς τὰ λόγια φησιν, ἐνέσπειρεν ὁ πατήρ δεσμὸν πυριβριθῇ ἔρωτος, ἵνα συνέχηται τὰ πάντα τοῖς ἀλύτοις τῆς φιλίας δεσμοῖς, ὡς φησι καὶ ὁ παρὰ τῷ Πλάτῳ Τίμαιος), διὰ δὴ τοῦτο καὶ ἡ ἐρωτικὴ συνουσία ταύτην ἀρχὴν προῖσταται τῆς οἰκειώσεως, τὴν ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐγειρομένην ἐν τῷ ἐρωμένῳ φιλοφροσύνην. κινεῖ γὰρ ἡ μὲν τοῦ πατρὸς μνήμη τὴν ἐν τῷ νεανίσκῳ πρὸς αὐτὸν οἰκείωσιν, αὕτη δὲ τὴν πρὸς τὸν Σωκράτην κοινωνίαν, ὃ δὴ προκείμενον ἦν τῷ Σωκράτει καὶ δι' ὃ τὴν παροῦσαν καταβάλλεται συνουσίαν. δοκεῖ δέ μοι καὶ τὸ εἶδος τῶν λόγων πρεπωδέστατον εἶναι τῇ περὶ τοῦ ἔρωτος πραγματείᾳ. τὸ γὰρ εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφειν τὸν ἐρώμενον καὶ ἀνακαλεῖσθαι καὶ συλλέγειν οἰκειόν ἐστι τοῖς ἐνθέοις ἐρασταῖς· μέσην γὰρ οὗτοι τάξιν ἀτεχνῶς ἐνστησάμενοι τοῦ τε θεοῦ κάλλους καὶ τῶν δεομένων τῆς παρ' αὐτῶν προνοίας, ἅτε δὴ τὸν ἔρωτα τὸν θεῖον ἀποτυπούμενοι, συνάγουσι μὲν εἰς ἑαυτοὺς τὴν τῶν ἐρωμένων ζωὴν καὶ συνάπτουσιν ἑαυτοῖς, ἀνάγουσι δὲ μεθ' ἑαυτῶν ἐπὶ τὸ νοητὸν κάλλος, ἐπαντλοῦντες, ὡς φησιν ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης, εἰς τὴν τούτων ψυχὴν ὅσα ἂν ἐκεῖθεν ἀρύττωνται.

in Alc.27

εἰ τοίνυν ὁ ἐρωτικὸς τῷ ἔρωτι κάτοχος ἐστίν, ἐπιστρεπτικός τις ἂν εἴη τῶν εὖ πεφυκότων εἰς τὸ ἀγαθόν, ὥσπερ δὴ καὶ ὁ ἔρως, καὶ ἀνακλητικός. ὃ δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ἐνδεικνύμενος διὰ τῆς πρώτης ταύτης κλήσεως ἐγείρει μὲν τὸ φρόνημα τοῦ ἐρωμένου πρὸς τὴν τοῦ ἀληθινοῦ κάλλους ἀντοχήν, ἀνακινεῖ δὲ τὸ ἐν αὐτῷ θαῦμα τῆς φιλοσόφου ζωῆς, περιάγει δὲ αὐτὸν εἰς τὴν τῆς ἀληθοῦς ἐρωτικῆς ἀποπλήρωσιν. τοῦτο γὰρ δὴ τὸ εἶδος τῆς ζωῆς ἐν τούτῳ τῷ διαλόγῳ διαφερόντως ὁ Σωκράτης ἐπιδείκνυται. καὶ γὰρ τὴν ἀρχὴν ἐντεῦθεν πεποιήται καὶ μέχρι τοσοῦτου προελήλυθε τὸν νεανίσκον τελειῶν ἕως ἐραστὴν αὐτὸν ἀπέφηνε τῆς ἑαυτοῦ προνοίας, ὃ δὴ τῆς ἐρωτικῆς ἐστὶ προηγούμενον ἀγαθόν, καὶ διὰ πάντων ὡς εἰπεῖν τῶν κεφαλαίων τὸ προσήκον αἰεὶ διαφυλάττει τῇ ἐρωτικῇ ζωῇ. Τριττῶν τοίνυν οὐσῶν τούτων ἐπιστημῶν ἃς ὁ Σωκράτης ἑαυτῷ φαίνεται μαρτυρῶν, τῆς διαλεκτικῆς, τῆς μαιευτικῆς, τῆς ἐρωτικῆς, εὖροις μὲν ἂν καὶ τῆς διαλεκτικῆς ἐν τῷδε τῷ διαλόγῳ τὸ εἶδος δι' αὐτῶν τῶν ἔργων ἐπιδεικνύμενον, καὶ τῆς μαιευτικῆς πολλαχοῦ λάβοις ἂν τὴν ιδιότητα τοῖς τοῦ Σωκράτους λόγοις ἐμφορομένην, διαφερόντως δὲ ἐν ἅπαντι τῷ συγγράμματι κρατεῖ τὰ τῆς ἐρωτικῆς ἐπιστήμης ἔργα.

in Alc.28

καὶ γὰρ μαιευόμενος φυλάττει τὸ τῷ ἐρωτικῷ προσήκον καὶ τῇ διαλεκτικῇ χρώμενος οὐκ ἀφίσταται τῆς ιδιότητος τῶν ἐρωτικῶν λόγων. ὥσπερ καὶ ἐν Θεαιτήτῳ μαιευτικός ἐστὶ καὶ κατὰ τοῦτο μάλιστα χαρακτηρίζεται, διὸ καὶ μέχρι τῆς καθάρσεως πρόεισι τῶν ψευδῶν δοξασμάτων τοῦ Θεαιτήτου, τὸ δὲ ἐντεῦθεν ἀφήσιν αὐτὸν ὡς παρ' ἑαυτοῦ τὸ ἀληθὲς ἥδη διαγινῶναι δυνάμενον, ὃ δὴ τῆς μαιευτικῆς ἐστὶν ἔργον, ὡς αὐτὸς ἐν ἐκείνοις φησὶν· οὕτω δὴ τὴν ἐρωτικὴν ἐπιστήμην ἐν τούτῳ πρώτως ἐπιδείκνυσι καὶ τό τε διαλεκτικὸν ὁμοῦ καὶ τὸ μαιευτικὸν ἐρωτικῶς μεταχειρίζεται. πανταχοῦ γὰρ ὁ Σωκράτης τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις οἰκείως προάγει τοὺς λόγους· καὶ ὥσπερ ἐν τῷ θείῳ πάντων ἐνοειδῶς προὑπαρχόντων τῶν ἀγαθῶν ἄλλος ἄλλων ἀπολαύει καθ' ὅσον ἕκαστος πέφυκεν, οὕτω δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ἀπάσας ἐν ἑαυτῷ τὰς ἐπιστήμας περιέχων ἄλλοτε ἄλλη χρῆται πρὸς τὴν τῶν ὑποδεχομένων ἐπιτηδειότητα τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν παραμετρῶν· καὶ τὸν μὲν διὰ τῆς ἐρωτικῆς ἀνάγει, τὸν δὲ διὰ τῆς μαιευτικῆς εἰς ἀνάμνησιν ἀνακινεῖ τῶν αἰδίων λόγων τῆς ψυχῆς, τὸν δὲ κατὰ τὴν διαλεκτικὴν μέθοδον εἰς τὴν τῶν ὄντων περιάγει θεωρίαν. συνάπτει δὲ ἄλλους ἄλλοις, τοὺς μὲν τῷ αὐτοκάλῳ, τοὺς δὲ τῇ πρωτίστῃ σοφίᾳ, τοὺς δὲ τῷ ἀγαθῷ· διὰ μὲν γὰρ τῆς ἐρωτικῆς πρὸς τὸ καλὸν ἀναγόμεθα, διὰ δὲ τῆς μαιευτικῆς σοφὸς ἕκαστος ἡμῶν ἀναφαίνεται περὶ ὧν

ἐστὶν ἀμαθής, τοὺς ἐν αὐτῷ προβάλλων περὶ τῶν ὄντων λόγους, διὰ δὲ τῆς διαλεκτικῆς καὶ μέχρι τοῦ ἀγαθοῦ τὴν ἄνοδον εἶναι φησιν ὁ ἐν τῇ Πολιτείᾳ Σωκράτης τοῖς φιλοθεάμοσι τῆς ἀληθείας.

in Alc.29 ὥς οὖν ἕκαστος ἐπιτηδειότητος ἔλαχεν, οὕτω δὴ καὶ τελειοῦται παρὰ τοῦ Σωκράτους καὶ ἀνάγεται πρὸς τὸ θεῖον κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν. ‘ τὸ θεῖον ἅπαν καλὸν , σοφὸν , ἀγαθόν ‘, ὥς ἐν τῷ Φαίδρῳ λέγεται· πρὸς ταῦτα τοίνυν ἡ ἀναγωγή καὶ διὰ τούτων ἡ σωτηρία ταῖς ψυχαῖς. ‘ τρέφεται ‘ γὰρ ‘ τούτοις καὶ ἄρδεται τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμ α , αἰσχυρῶ δὲ καὶ κακῶ καὶ τοῖς ἐναντίοις φθίνει τε καὶ διόλλυται ‘, καθάπερ ὁ Σωκράτης αὐτὸς φησιν ἐν ἐκείνοις. οὐκοῦν δι’ ἔρωτος μὲν ἡ τελείωσις ἐν τῷ προκειμένῳ συγγράμματι τοῖς ταύτην ἔχουσι τὴν φύσιν, ἣν δὴ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης λαχὼν ἀξιέραστος ἔδοξεν εἶναι τῷ Σωκράτει, ἡ δὲ συναφὴ πρὸς τὸ θεῖον κάλλος καὶ δι’ ἐκείνου πρὸς τὸ θεῖον ἅπαν οἰκειότης. καὶ δὴ καὶ ἡ μαιεία τοῦ Σωκράτους καὶ τὰ τῆς διαλεκτικῆς ἔργα πρὸς τοῦτο περιάγει τὸ τέλος τὴν τοῦ νεανίσκου ψυχὴν· προβέβληται γάρ, ὥς εἵπομεν, ἐνταῦθα τὸ ἐρωτικόν, συνεργεῖ δὲ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπιστημῶν εἶδη τῷ τοιοῦτῳ τέλει.

in Alc.30 διὸ καὶ τὰ προοίμια τῆς συνουσίας καὶ τὸ συμπέρασμα τῆς ἐρωτικῆς ἐστὶν ἐπιστήμης ἀνάμεστα καὶ πάντα τὰ μεταξὺ παμπόλλην ἐνδειξιν παρέχεται τῆς κατὰ τοῦτο τὸ εἶδος ἰσταμένης τοῦ Σωκράτους ἐνεργείας. Ταῦτα μὲν οὖν τῆς περὶ τὴν λέξιν θεωρίας ἀντεχόμενα μέχρι τούτων ἐξητάσθω, τὸ δὲ ἐντεῦθεν ἐπ’ αὐτὴν τὴν τῶν πραγμάτων τραπόμενοι ζητήσιν περὶ ἔρωτος ὅσα προσήκει τοῖς παροῦσι λόγοις θεωρήσωμεν. ὥσπερ τοίνυν ἄλλων θεῶν ιδιότητες ἄλλαι πεφῆνασιν, αἱ μὲν δημιουργικαὶ τῶν ὄλων καὶ τοῦ εἶδους ὑποστατικά τῶν ὄντων καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς διακοσμήσεως, αἱ δὲ τῆς ζωῆς χορηγοὶ καὶ γεννητικαὶ τῶν ποικίλων τῆς ζωῆς γενῶν, αἱ δὲ φρουρητικαὶ τὴν ἄτρεπτον τάξιν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἄλυτον συνοχὴν ἀχράντως διαφυλάττουσαι, αἱ δὲ ἄλλης τινὸς ἐξηγούμεναι δυνάμεως καὶ σώζουσαι τὰ πάντα διὰ τῆς ἑαυτῶν μεταδόσεως, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἐρωτικὴ πᾶσα τάξις ἐπιστροφῆς ἐστὶν αἰτία τοῖς οὖσιν ἅπασι πρὸς τὸ θεῖον κάλλος, ἀνάγουσα μὲν τὰ δευτέρα πάντα πρὸς ἐκεῖνο καὶ συνάπτουσα αὐτῷ καὶ ἐνιδρύουσα, πληροῦσα δὲ ἅπ’ ἐκείνου τὰ μεθ’ ἑαυτὴν καὶ ἐπιλάμπουσα τὰς προΐουσας ἐκεῖθεν τοῦ θείου φωτὸς μεταδόσεις. καὶ διὰ τοῦτο δήπου καὶ ὁ ἐν τῷ Συμποσίῳ λόγος δαίμονα μέγαν ἐκάλει τὸν ἔρωτα τὴν τῆς μεσότητος ταύτης δύνάμιν ἐν ἑαυτῷ πρώτως ἐπιδεικνύμενον, παντὸς τοῦ ἐπιστρεφομένου καὶ τοῦ τῆς ἐπιστροφῆς αἰτίου καὶ ὀρεκτοῦ τοῖς δευτέροις ὑπάρχοντος μέσον.

in Alc.31 ἡ τοίνυν ἐρωτικὴ πᾶσα σειρὰ τῆς τοῦ κάλλους αἰτίας προβεβλημένη συνάγει πάντα πρὸς αὐτὴν καὶ ἀνακαλεῖται πρὸς τὴν μέθεξιν αὐτῆς καὶ μέσσην ἐποίησατο πρόοδον τοῦ τε ἔραστοῦ καὶ τῶν δι’ ἔρωτος ἀναγομένων· καὶ διὰ τοῦτο τῆς ὅλης τῶν δαιμόνων τάξεως ἐν ἑαυτῇ τὸ παράδειγμα προεστήσατο, ταύτην ἐν τοῖς θεοῖς ἔχουσα τὴν μεσότητα ἣν οἱ δαίμονες τῶν τε θείων μεταξὺ καὶ τῶν θνητῶν ἐκληρώσαντο πραγμάτων. κατὰ δὴ τὴν ιδιότητα ταύτην ἀπάσης τῆς ἐρωτικῆς σειρᾶς ἐν τοῖς θεοῖς ὑφισταμένης, τὴν μὲν ἐνοειδῆ καὶ κρύφιον αὐτῆς ἀκρότητα νοήσωμεν ἐν αὐτοῖς τοῖς πρωτίστοις διακόσμοις τῶν θεῶν ἀρρήτως ἰδρυμένην καὶ τῷ πρωτίστῳ καὶ νοητῷ κάλλει συνηνωμένην χωριστῶς ἄφ’ ὄλων τῶν ὄντων· τὴν δὲ μέσσην πρόοδον αὐτῆς ἐν τοῖς πρὸ τοῦ κόσμου θεοῖς προλάμπουσαν τελέως θεωρήσωμεν, νοερῶς μὲν τὴν πρώτην ἐκφαίνουσαν ἑαυτήν, ἡγεμονικὸν δὲ εἶδος ἐν δευτέρᾳ τάξει λαχοῦσαν, πρὸς δὲ τῷ τέλει τῆς ὅλης διακοσμήσεως ἀπολύτως τῶν ἐγκοσμίων πάντων ὑπεριδρυμένην· τὴν δὲ αὖ τρίτην ὑπόβασιν ταύτης περὶ τὸν κόσμον πολυειδῶς μεριζομένην καὶ πολλὰς τάξεις καὶ δυνάμεις ἄφ’ ἑαυτῆς προβάλλουσας καὶ ταῖς διαφόροις μερίσι τοῦ παντὸς διανέμουσας κατίδωμεν. μετὰ γὰρ τὴν ἐνιαίαν καὶ πρωτουργὸν τοῦ ἔρωτος ἀρχὴν καὶ τὴν τριπλασιαζομένην καὶ τελειουμένην ταύτης ἄφ’ ἑαυτῆς ὑπόστασιν τὸ παντοδαπὸν τῶν ἐρώτων πλῆθος ἀναφαίνεται, ὅθεν δὴ

πληροῦνται μὲν οἱ τῶν ἀγγέλων χοροὶ τῆς τοῦ ἔρωτος μετουσίας, αἱ δὲ τῶν δαιμόνων ἀγγέλαι διὰ τὴν τοῦ θεοῦ τούτου πλήρωσιν συνέπονται τοῖς θεοῖς ἐπὶ τὸ νοητὸν κάλλος ἀναγομένοις, αἱ δὲ τῶν ἡρώων στρατηγίαι συμβακχεύουσι τοῖς δαίμοσι καὶ τοῖς ἀγγέλοις περὶ τὴν μέθεξιν τοῦ καλοῦ, πάντα δὲ ὡς εἰπεῖν ἐγείρεται καὶ ἀναζωπυρεῖται καὶ ἀναθάλλεται περὶ τὴν ἀπορροὴν τοῦ κάλλους· καὶ δὴ καὶ ἀνθρώπων ψυχὰι μεταλαγχάνουσι τῆς τοιαύτης ἐπιπνοίας καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν θεὸν οἰκειότητα κινοῦνται περὶ τὸ καλὸν καὶ κατίασιν εἰς τὸν τῆς γενέσεως τόπον ἐπ’ εὐεργεσίᾳ μὲν τῶν ἀτελεστέρων ψυχῶν, προνοίᾳ δὲ τῶν σωτηρίας δεομένων.

in Alc.32 θεοὶ μὲν γὰρ καὶ οἱ τῶν θεῶν ὁπαδοὶ μένοντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν ἡθεσιν εὐεργετοῦσι τὰ δεύτερα πάντα καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἐπιστρέφουσι, ψυχὰι δὲ ἀνθρώπων κατιοῦσαι καὶ γενέσεως ἐφαπτόμεναι τὴν ἀγαθοειδῆ πρόνοιαν ἀποτυποῦνται τῶν θεῶν. ὥσπερ οὖν ἄλλαι ψυχὰι κατ’ ἄλλον ἰστάμεναι θεὸν ἀχράντως ἐπιφοιτῶσι τῷ θνητῷ τόπῳ καὶ ταῖς ἐν τούτῳ στρεφομέναις ψυχαῖς, καὶ αἱ μὲν διὰ μαντικῆς ὠφελοῦσι τὰς ἀτελεστέρας, αἱ δὲ διὰ τελεστικῆς, ἄλλαι δὲ διὰ τῆς θείας ἱατρικῆς, οὕτω δὴ καὶ αἱ τὸν ἐρωτικὸν βίον ἐλόμεναι ψυχὰι κινοῦνται μὲν ὑπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ τῶν καλῶν παίδων ἐφόρου πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν εὖ πεφυκότων, ἀπὸ δὲ τοῦ φαινομένου κάλλους ἀνάγονται πρὸς τὸ θεῖον κάλλος καὶ μεθ’ ἑαυτῶν ἀνάγουσι τὰ παιδικὰ καὶ ἐπιστρέφουσιν ἑαυτοὺς τε καὶ τοὺς ἐρωμένους ἐπ’ αὐτὸ τὸ καλόν.

in Alc.33 ὁ δὴ καὶ ὁ θεῖος ἔρως ἐκεῖ πρώτως ἀπεργάζεται καὶ ἑαυτὸν ἐνίζων τῷ ἐραστῷ καὶ τὰ μετέχοντα τῆς ἀπ’ αὐτοῦ προϊούσης δυνάμεως ἀνατείνων ἐπ’ ἐκεῖνο καὶ πᾶσιν ἓνα δεσμὸν καὶ μίαν φιλίαν ἀδιάλυτον ἐμποιῶν πρὸς τε ἄλληλα καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ καλόν. αἱ μὲν οὖν κάτοχοι τῷ ἔρωτι ψυχὰι καὶ μετέχουσαι τῆς ἐκεῖθεν ἐπιπνοίας ἀχράντῳ ὀχήματι χρώμεναι τῷ φαινομένῳ κάλλει περιάγονται πρὸς τὸ νοητὸν κάλλος καὶ τέλος ἐκεῖνο προΐστανται τῆς ἑαυτῶν ἐνεργείας καὶ φῶς ἀνάψασαι ταῖς ἀτελεστέραις ψυχαῖς ἀνάγουσι καὶ ταύτας ἐπὶ τὸ θεῖον καὶ συγχορεύουσιν αὐταῖς περὶ τὴν μίαν τοῦ παντὸς κάλλους πηγὴν· αἱ δὲ αὖ τῆς ἐκεῖθεν δόσεως ἀποπεσοῦσαι διὰ μοχθηρὰν τροφήν, φύσιν δὲ ἐρωτικὴν λαχοῦσαι καὶ τοῖς εἰδώλοις τῶν καλῶν προσπίπτουσαι διὰ τὴν τῶν ἀληθινῶν ἄγνοιαν, φιλοφρονοῦνται μὲν τὰ ἔνυλα καὶ μεριστὰ κάλλη καὶ ταῦτα ἐκπλήττονται τὸ ἑαυτῶν ἀγνοοῦσαι πάθος ὃ πεπόνθασιν, ἀφίστανται δὲ τοῦ θεοῦ παντὸς καὶ εἰς τὸ ἄθεον ὑποφέρονται καὶ σκοτεινὸν τῆς ὕλης, καὶ δοκοῦσι μὲν εἰς ἔνωσιν τὴν πρὸς τὸ καλὸν σπεύδειν ὥσπερ αἱ τελέως ἐρωτικαὶ ψυχὰι, λανθάνουσι δὲ ἑαυτὰς ἀντὶ μὲν τῆς ἐνώσεως ἐπὶ τὸν σκεδασμὸν φερόμεναι τῆς ζωῆς καὶ τὸν τῆς ἀνομοιότητος πόντον, ἀντὶ δὲ τοῦ ἀληθοῦς καὶ ὄντως ὄντος καλοῦ πρὸς τὸ αἶσχος αὐτὸ καὶ τὴν ὑλικὴν ἀμορφίαν συζευγνύμεναι.

in Alc.34 ποῦ γὰρ ἢ τὰ ἔνυλα δι’ ἀλλήλων χωρῆσαι δυνατόν ἢ τὸ φαινόμενον κάλλος καθαρὸν ἐστὶ καὶ εἰλικρινές, ὕλη συμμιγὲς ὃν καὶ τῆς ὑποκειμένης ἀμορφίας ἀναπεπλησμένον; Ἐπειδὴ τοίνυν ἀπ’ ἀλλήλων διεστησάμεθα τὰς τε τάξεις τοῦ ἔρωτος τὰς πολυειδεῖς καὶ τὰς ψυχὰς τὰς τε γνησίως αὐτοῦ μετεχούσας καὶ τὰς παρατρεπούσας τὴν ἐκεῖθεν δόσιν· καὶ γὰρ ‘νοῦ ἀπόρροια πανουργίαν ποιεῖ’, φησὶν ὁ Πλωτῖνος, καὶ σοφίας μέθεξις ἡμαρτημένη τὴν ἐνταῦθα σοφιστικὴν ὑφίστησιν, ὥστε καὶ ἡ τοῦ ἔρωτος ἔλλαμψις τῆς ὑποδοχῆς μοχθηρᾶς τυχοῦσα τὴν τυραννικὴν καὶ ἀκόλαστον ἀποτελεῖ ζωὴν—ἐπειδὴ οὖν ταῦτα διεστησάμεθα, φέρε καὶ δι’ αὐτῶν χωροῦντες τῶν Πλατωνικῶν ῥημάτων κατίδωμεν τὰς τῶν ἐραστῶν πρὸς ἀλλήλους διαφορότητας ἃς ὁ Σωκράτης ἡμῖν ὑπογράφει δι’ αὐτῶν τῶν πρώτων λέξεων, καὶ θεωρήσωμεν τίς μὲν ὁ θεῖος καὶ οἷα παρέχει τῷ ἐρωμένῳ, τίς δὲ ὁ πάνδημος καὶ ὁ τῷ πλήθει τῆς ψυχῆς ἐφεπόμενος.

in Alc.35 ὁ μὲν τοίνυν δημῳδὸς καὶ φορτικὸς ἐραστὴς θαυμάζει τὸν ἐρώμενον καὶ ἐπιδιώκει καὶ ἐπτόχεται περὶ αὐτόν, ὁ δὲ ἀληθινὸς ἐραστὴς θαῦμα παρέχει τῷ ἐρωμένῳ καὶ εἰς ἔκπληξιν αὐτὸν ἀνακινεῖ παντοδαπῶς τῆς ἐν αὐτῷ ζωῆς καὶ τοῦτο εἰκότως. ὁ μὲν γὰρ χείρων ὁμολογεῖ τῶν παιδικῶν ὑπάρχειν καὶ δεῖσθαί φησιν αὐτῶν, ὁ δὲ αὐτάρκης ἐστὶ καὶ δυνάμεως πλήρης καὶ

μετάδοσιν ἐπαγγέλλεται τῶν οἰκείων ἀγαθῶν εἰς τὰς τῶν ἐρωμένων ψυχάς. δεύτερον τοίνυν ὁ μὲν ἔνθεος ἐραστής ἐκ σπαργάνων τὸν ἐρώμενον ἐπισκοπεῖ καὶ μετὰ τὴν λήξιν τῆς ὥρας πρόσεισιν αὐτῷ τῶν σωματικῶν παυσαμένῳ θορύβων· οὐ γάρ ἐστι τοῦ σώματος ἐραστής ἀλλὰ τῆς ψυχῆς, τοῦ δὲ σώματος παυσαμένου τῆς ἄνθης τὸ τῆς ψυχῆς ἀναλάμπει κάλλος. ὁ δὲ γε πάνδημος ὥσπερ ὁπώρας ὀρέγεται τῆς ἀκμῆς τοῦ ἐρωμένου, καὶ οὔτε πρότερον οὔθ' ὕστερον αὐτὸν περιεργάζεται, ἀλλ' ἅμα τῇ ὥρᾳ παυσαμένη καὶ τῶν παιδικῶν ἀπαλλάττεται καὶ πέπονθε τὸ εἶδος ταῖς οἰκείαις ἀρχαῖς· τοῦ σώματος γὰρ ὢν ἐραστής τῇ τοῦ φαινομένου κάλλους ἀκμῇ παραμετρεῖ τὸν ἔρωτα. τὸ τρίτον τοίνυν ὁ μὲν μόνιμός ἐστι καὶ αἰεὶ ὁ αὐτὸς ἅτε δὴ μονίμῳ πράγματι συντακεῖς, ὁ δὲ εὐμετάβολος, καὶ παρὼν μὲν φορτικός, ὀξύρροπος δὲ καὶ ῥαδίως ἀπολείπων τὰ παιδικά· διὰ γὰρ τὴν περὶ τὸ ἔνυλον φιλίαν ὁμοιούμενος τῷ ἐραστῷ γίνεται δήπου καὶ αὐτὸς ἄστατος καὶ ῥαδίως μεταβάλλων τὴν πρὸς τὰ παιδικὰ συνήθειαν.

in Alc.36

τέταρτον στοιχεῖον τῆς τῶν ἀνδρῶν λεγέσθω διαφορᾶς, ὅτι ὁ μὲν καὶ παρὼν τῷ ἐρωμένῳ κεχώριται αὐτοῦ τρόπον τινά, μήτε ἀπτόμενος αὐτοῦ μήτε προσομιλῶν μήθ' ὅλως διαλεγόμενος, ὅταν μὴ καιρὸς ᾗ τῆς ψυχικῆς ὠφελείας, ὁ δὲ ταῖς αἰσθήσεσιν αὐτῷ φιλεῖ συνάπτεσθαι καὶ δι' ὅχλου γίνεται ποικιλλόμενος καὶ παντοδαπὰς ἀφορμὰς τῶν πρὸς αὐτὸν λόγων ἐπινοῶν. πέμπτον ἀπ' αὐτῶν τῶν ῥημάτων λάβοις ἂν τὸ τὸν μὲν θεῖον ἐραστὴν ἔνα λέγεσθαι καὶ πρῶτον καὶ μόνον ἅτε οἰκεῖον ὄντα τῷ ἐνὶ καὶ τῷ ἀγαθῷ καὶ πρὸς τὸ ἀπλοῦν καὶ ἐνοειδὲς παράδειγμα τῶν καλῶν ἀνατεινόμενον, τὸν δὲ φορτικὸν πολὺν καὶ εἰκῇ συμπεφορημένο· τὸ γὰρ ' ἄλλους ' μὲν προσειπεῖν τοὺς τῶν εἰδώλων ἐραστὰς, ' πρῶτον ' δὲ καὶ ' μόνον ' τὸν ἔνθεον φίλον, ἐκείνων μὲν τὴν ἀόριστον καὶ μεριστὴν καὶ πάντη διεσκεδασμένην ἀπελέγχει ζωὴν, τούτου δὲ τὴν θεοπρεπῆ καὶ πόρρω τοῦ ἐνύλου πλήθους οὔσαν καὶ πάντων τῶν γενεσιουργῶν παθῶν ἐξηρημένην ἀρετὴν ἀποσεμνύνει. πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα τις ἔχοι λέγειν ἐκ τούτων ἀνακινούμενος τὰ χωρίζοντα τοὺς ἐραστὰς τούτους ἀπ' ἀλλήλων. ' ἐραστὰς ' γὰρ οὐκ ἀποδοκιμάζει καὶ τοὺς πολλοὺς ὁ Σωκράτης ἔτι καλεῖν, διότι μήπω διακέκριται τίς ὁ ἀληθινὸς ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ ποῦ τὸν Ἀλκιβιάδην αὐτὸν ὑποθετέον.

in Alc.37

τότε γὰρ ἂν δεόντως ὀφθεῖν μόνος ἐραστής Ἀλκιβιάδου Σωκράτης, οἱ δὲ ἄλλοι τῶν Ἀλκιβιάδου μὲν ἐρῶντες καὶ ἅτε εἰδωλικὸν ἔρωτα περιφέροντες περὶ τὰ εἴδωλα στρεφόμενοι καὶ τῶν ψυχῶν ἡμεληκότες καὶ τὸν ὄντως Ἀλκιβιάδην ἀγνοοῦντες παντάπασιν· τότε τοίνυν καὶ τὴν ὑπόκρισιν αὐτῶν τὴν περὶ τὸν ἔρωτα διελέγξει καὶ ὅτι τῆς ἀληθινῆς τοῦ ἔρωτος ἐπιπνοίας διημαρτηκότες τὸ εἶδωλον προβέβληνται τοῦ ἔρωτος καὶ κατὰ τοῦτο τῷ εἰδώλῳ τοῦ κάλλους συμπλέκονται. πᾶσα γὰρ ἐρωτικὴ τάξις συστοίχῳ τινὶ κάλλει συντέτακται, καὶ ὥσπερ ὁ θεῖος ἔρως ἐπὶ τὸ θεῖον κάλλος ἀνάγεται, οὕτω δὴ καὶ ὁ εἰδωλικὸς τοῦ τοιοῦτου κάλλους ἀντιλαμβάνεσθαι σπεύδει· τοῦτο γὰρ δὴ καὶ ὁρᾶν δύναται μόνον, πρὸς δὲ τὸ θεῖον ἐσκοτωμένῳ παντάπασιν ἔοικε. ' τὰ γὰρ τῶν πολλῶν τῆς ψυχῆς ὅμματα καρτερεῖν πρὸς τὸ ἀληθὲς ἀφορῶντα ἀδύνατα ', φησὶν ὁ Ἐλεάτης ξένος. Ταῦτα μὲν οὖν περὶ τούτων. εἰ δὲ καὶ ἄρχεται πρὸ τῶν ἄλλων ὁ Σωκράτης καὶ συνεκτείνει τοῖς ἄλλοις τὴν ἑαυτοῦ περὶ τὸν νεανίσκον πρόνοιαν καὶ πεπαυμένων τῶν ἄλλων αὐτὸς οὐκ ἀπαλλάττεται, δηλοῖ μὲν διὰ τῆς τοιαύτης ὡς οἶμαι ζωῆς καὶ ὅτι τὰ παραδειγματικώτερα πανταχοῦ καὶ τελειότερα πάντη περιλαμβάνει τὰς τῶν εἰκόνων ἐνεργείας καὶ ὡς οὐδενὶ τὰ καταδεέστερα πάρεστιν ᾧ μὴ πολλῷ πρότερον καὶ τὰ τελειότερα μεταδίδωσιν ἑαυτῶν· δηλοῖ δὲ καὶ ὅτι κατὰ πᾶσαν τάξιν τῶν ὄντων τὸ ἐν τὰ ἄλλα περιείληφε καὶ πρὸ αὐτῶν ἐνεργοῦν καὶ μετ' αὐτῶν καὶ ἐπ' αὐτοῖς.

in Alc.38

ἀντικρυς οὖν τὴν μὲν τῷ ἐνὶ προσήκουσαν ὑπεροχὴν ἀπένειμεν ὁ λόγος τῷ ἐνθέῳ φίλῳ καὶ μόνον αὐτὸν καὶ πρῶτον εἰς τὴν πρόνοιαν τῶν ἀτελεστερῶν ἀποκαλῶν, τὴν δὲ τοῦ πλήθους τοῦ πάντη μεριστοῦ τάξιν τοῖς πολλοῖς ἐρασταῖς ἀποδέδωκε. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνο καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἐνεργεῖ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, εἰ θέμις εἰπεῖν, οὕτω δὴ καὶ ὁ θεῖος

ἐραστής καὶ πρὸ τῶν φορτικῶν τὸν ἐρώμενον περιεργάζεται καὶ μετ' αὐτῶν οὐκ ἀφίσταται τῆς περὶ αὐτὸν προνοίας (ὅτε δὴ καὶ διαφερόντως τὴν φροντίδα καταβάλλεται, μὴ λάθῃ τῷ ἐνύλῳ καὶ πανδήμῳ τοῦ ἔρωτος εἰδῶλῳ παραδοῦς ἑαυτόν) καὶ ἐκείνων ἀποκαμόντων διὰ τὴν τῆς ὕλης ἐπίπονον εἰς αὐτοὺς εἰσδυομένην διάθεσιν πάρεστιν αὐτοὺς ἐν γαλήνῃ τῷ ἐρωμένῳ γεγονότι καὶ τὸ πλῆθος ἀποσκεδάσαντι τὸ φορτικὸν καὶ πάσας ἐκτεμόντι τὰς πρὸς τὸ καταγωγὸν καὶ ἔνυλον τῆς ζωῆς εἶδος κοινωνίας.

in Alc.39 τότε γὰρ δὴ καὶ ἐπιτήδειός ἐστι πρὸς τὴν τοῦ ἐνθέου φίλου μετουσίαν καὶ τὴν κοινὴν πρὸς αὐτὸν καὶ ὁμοιοητικὴν ἐνέργειαν, ἐκείνων δὲ παρόντων ἀνεπιτηδειότητος ἀναπέπλησται. καὶ εἴ με δεῖ τοῦμὸν λέγειν, εἰκόνα μοι δοκεῖ καὶ ταῦτα θαυμαστὴν φέρειν τῶν ἐν ταῖς τελεταῖς δρωμένων. πανταχοῦ γὰρ τὸ τελειότερον ὑποδύεται τι τῶν ἀτελεστέρων καὶ περισπᾷ τὰς μήπω κατωρθωμένας ψυχὰς εἰς ἑαυτὸ καὶ τῶν βελτιόνων ἀφίστησιν. ὥσπερ οὖν ἐν τοῖς τῆς φιλοσοφίας νοεροῖς θεάμασιν ἐμπόδιόν ἐστιν ἡ σοφιστικὴ ζωὴ καὶ ἡ πρὸς ἐκείνην σύνταξις ἀφέλκουσα τοὺς ἀτελεστέρους ἀπὸ τῆς τῶν ὄντων θεωρίας εἰς τὴν σύστοιχον τοῖς γιγνομένοις καὶ φθειρομένοις φαντασίαν, οὕτω δὴ καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸν θεῖον ἔρωτα ἀναγωγῇ τὸ τῶν φορτικῶν ἐραστῶν πλῆθος ἐμποδὼν γίνεται τὸν ἀληθινὸν ἐραστὴν ὑποδύμενον καὶ τὴν τοῦ νέου ψυχὴν ἄνωθεν ἀπὸ τῶν Ὀλυμπίων ἀγαθῶν εἰς τὰ γήϊνα κατέλκον καὶ σκοτεινά. κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ἐν ταῖς ἀγιωτάταις τῶν τελετῶν πρὸ τῆς τοῦ θεοῦ παρουσίας δαιμόνων χθονίων τινῶν ἐμβολαὶ προφαίνονται καὶ ὅψεις ἐκταράττουσαι τοὺς τελουμένους καὶ ἀποσπῶσαι τῶν ἀχράντων ἀγαθῶν καὶ εἰς τὴν ὕλην προκαλοῦμεναι.

in Alc.40 διὸ καὶ οἱ θεοὶ παρακελεύονται μὴ πρότερον εἰς ἐκείνους βλέπειν πρὶν ταῖς ἀπὸ τῶν τελετῶν φραχθῶμεν δυνάμεσιν· οὐ γὰρ χρὴ κείνους σε βλέπειν πρὶν σῶμα τελεσθῆς· καὶ διὰ τοῦτο τὰ λόγια προστίθουσιν, ὅτι· τὰς ψυχὰς θέλγοντες αἰεὶ [τῶν] τελετῶν ἀπάγουσιν· ἀνάλογον τοίνυν τοῖς χθονίοις δαίμοσιν οἱ φορτικοὶ τῶν ἐραστῶν περιρρέοντες τὸν νέον ἀπάγουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸ θεῖον ἀναγωγῆς καὶ ἀνεπιτήδειον αὐτὸν ἀποτελοῦσι πρὸς τὴν τοῦ ἐνθέου φίλου συνουσίαν. ὥσπερ οὖν ἐκεῖ τὸ θεῖον ἐκφαίνεται μετὰ τὴν ἀποκάθαρσιν τοῦ τοιοῦτου παντὸς δαιμονίου τοῦ κατάγοντος ἐπὶ τὴν ὕλην τὰς ψυχὰς, οὕτω δὴ καὶ ὁ ἔνθεος ἐραστής μετὰ τὴν τῶν πολλῶν καὶ γενεσιουργῶν ἐραστῶν φυγὴν ἀναφαίνεται καὶ μεταδίδωσι τῷ ἐρωμένῳ τῆς ἑαυτοῦ συνουσίας. ἀτεχνῶς οὖν μοι δοκεῖ δαίμονος ἀγαθοῦ χώραν ὁ Σωκράτης ἐπέχειν πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ κατοπτεῦειν αὐτὸν ἐκ νεότητος, ὥσπερ ἐκεῖνος, καὶ φρουρεῖν καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ πάσας ἐπισκοπεῖν καὶ τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις ἐφορᾶν. καὶ ὥσπερ ὁ δαίμων καὶ πρὸ τῶν πατέρων ἄρχεται τῆς εἰς ἡμᾶς προνοίας καὶ μετὰ τῶν πατέρων ἐφέστηκεν ἡμῖν οἷον κυβερνήτης ἡμῶν τῆς ὅλης ζωῆς καὶ μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν προμηθεῖται τῆς πρὸς τοὺς δικαστὰς ἡμῶν πορείας (' ἄγει ' γάρ φησιν ' ἕκαστον ὅσπερ ζῶντα εἰλήχει '), κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ Σωκράτης καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας οἰκείους καὶ φίλους τοῦ νεανίσκου φθάνει τῇ περὶ αὐτὸν προνοίᾳ καὶ μετὰ πολλῶν ἐραστῶν προστίθῃ τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ κηδεμονίαν καὶ πεπαυμένων τῶν ἄλλων αὐτοὺς ἐπιφοιτᾷ καὶ σύνεστι καὶ ἀνακαλεῖται τὸν ἐρώμενον ἐπὶ τὴν ὅλην δικαιοσύνην καὶ τὰ ὄντως ἀγαθὰ τῆς ψυχῆς.

in Alc.41 ἔτι δὲ ὥσπερ ὁ δαίμων ὁ ἀγαθὸς τὰ πολλὰ σύνεστιν ἡμῖν ἀφανῶς ἐξ ἀπροόπτου τὴν ἑαυτοῦ πρόνοιαν εἰς ἡμᾶς καταβαλλόμενος καὶ σιγῇ παρῶν καὶ ἀπορρήτως ἀνορθῶν τοὺς βίους ἡμῶν, οὕτω δὴ καὶ ὁ Σωκράτης σιωπῶν παρέπεται τοῖς παιδικοῖς καὶ προνοεῖ μὲν αὐτῶν, οὐδέπω δὲ τῆς ἑαυτοῦ συνουσίας αὐτοῖς μεταδίδωσι. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνος τοῖς τὴν ἄκραν ἐπιτηδειότητα λαβοῦσιν ἑαυτὸν ἐκφαίνει καὶ φθέγγεται τι πρὸς αὐτοὺς καὶ κοινωνεῖ λόγων, ἥπερ οἶμαι καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης τῆς τοῦ δαιμονίου παρουσίας ἀπολαύων καὶ φωνῆς ἐδόκει τινὸς ἐπήκοος γίνεσθαι, οὕτω δὴ καὶ ὁ θεῖος ἐραστής τότε τῆς ἑαυτοῦ διαλέξεως τῷ ἐρωμένῳ μεταδίδωσι καὶ

πρὸς τὴν διὰ λόγων αὐτὸν ἐκκαλεῖται συνουσίαν, ὅτε μάλιστα τὴν ἐν αὐτῷ ζωὴν ἐθεάσατο χαλάσασαν μὲν ἀπὸ τῶν ἀγκτήρων τῆς ὕλης, ἀποσκευασαμένην δὲ τὸν πολὺν ὄχλον τῶν ἐραστῶν, κρατήσασαν δὲ τῶν γηγενῶν καὶ χθονίων ἐπιτηδευμάτων.

in Alc.42 ταῦτα γὰρ δὴ τῆς ἐν αὐτῷ πρὸς τὸ καλὸν ἐστὶ συμπαθείας τεκμήρια. Πρόσεισιν οὖν ὁ Σωκράτης ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ καθ' ὃν διαφερόντως εἰς ὑποδοχὴν τῆς ἑαυτοῦ συνουσίας ἑώρα τὸν ἐρώμενον ἐγγεγερμένον. καὶ τοῦτο δήπου καὶ αὐτὸς δηλοῖ· 'θαυμάζεις' γὰρ φησιν, 'ὅ τι ποτέ ἐστὶ τὸ ἐμὸν πρᾶγμα καὶ ὅπως ὑπομένω τῶν ἄλλων ἐραστῶν πεφευγόντων'. τὸ δὲ θαυμάζειν τοῦτο φιλοσοφίας ἐστὶν ἀρχὴ καὶ, καθάπερ αὐτὸς ἐν Θεαιτήτῳ λέγει, καὶ διὰ τοῦτο τὴν Ἰρίν θαύμαντος εἰρήσθαι θυγατέρα κατὰ τὴν παλαιὰν φήμην. εἰ τοίνυν τῇ καὶ νεανίσκῳ πρόσεισιν, ἥνικα ἐκεῖνος θαυμάζει τὴν τοῦ φιλοσόφου ζωὴν καὶ τὰς αἰτίας ἐπιζητεῖ τῶν κατ' αὐτὸν πραγμάτων, ἀρχὴν ἂν ἔχοι τῆς εἰς φιλοσοφίαν ὁρμῆς, καὶ συντρέχει πως ἀλλήλοις ἢ τε τῶν φορτικῶν ἀπαλλαγὴ καὶ ἡ περὶ φιλοσοφίαν πτοία.

in Alc.43 καθαρθεῖσαι γὰρ αἱ ψυχαὶ τῶν περικεχυμένων αὐτὰς ἐκ τῆς γενέσεως κακῶν ἑαυτὰς ἐτοίμους ἀποτελοῦσι πρὸς τὴν μετουσίαν τῶν θείων ἀγαθῶν. σκόπει δὴ καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν ταύτην, οἷαν μὲν ἔχει τάξιν ὁ Ἀλκιβιάδης πρὸς τοὺς ἐραστάς, ὅπως δὲ εἰς τὴν τῶν προκειμένων θεωρίαν καὶ ταῦτα συντελεῖ. Σωκράτης μὲν γάρ, ἅτε ἔνθεος ὢν ἐραστής καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ νοητὸν κάλλος ἀναγόμενος, τῷ νῷ τῆς ψυχῆς ἀνάλογον ἵδρυσεν ἑαυτόν· τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ τὸ τῷ νοητῷ συναπτόμενον ἢ νοῦς καὶ πᾶν τὸ νοερὰν ἔχον ζωὴν; τὸ δὲ ποικίλον καὶ πάνδημον τῶν ἐραστῶν φύλον αἰσθήσει καὶ φαντασίᾳ συμφερόμενον καὶ τῷ πολυκεφάλῳ θηρίῳ τῆς ψυχῆς ἐκδεδομένον τὴν ἀνάλογον ἀποτυπώσεται ζωὴν, καθ' ἣν καὶ χαρακτηρίζει τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν· πᾶσα γὰρ ψυχὴ τοῦτο ἐστὶ τὸ μόνον ὃ ζῇ καὶ κατὰ τοῦτο ἀφώρυσεν ἑαυτήν. μεταξὺ δὲ πῶς ἐστὶ τούτων ὁ Ἀλκιβιάδης, σπαραττόμενος μὲν κάτωθεν ὑπὸ τῶν ἐμπαθῶν ἐραστῶν καὶ κατασπώμενος ἐπὶ τὴν χεῖρονα μοῖραν, ἄνωθεν δὲ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους ἐνὸς ὄντος βοηθούμενος καὶ σωζόμενος ὑπ' αὐτοῦ καὶ προνοούμενος, μὴ τι πάθῃ πρὸς τῶν περιρρεόντων αὐτὸν ἐραστῶν. ἀνάγκη τοίνυν κατὰ τὴν τῶν ἄκρων ἀναλογίαν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐν ψυχῇ λογικῇ τάττειν, ἥς ἐξήρηται μὲν ἔτι τὰ πάθη καὶ αἱ ἄλογοι δυνάμεις, οἷον ἐπιβουλεύουσαι τῇ λογικῇ ζωῇ καὶ Τιτανικῶς αὐτὴν ἐπιχειροῦσαι σπαραττεῖν, ὑπερίδρυται δὲ ὁ νοῦς Ἀθηναϊκῶς ἀνέχων αὐτὴν ἀπὸ τῆς ῥοπῆς καὶ τῆς εἰς τὸ ἔνυλον φορᾶς.

in Alc.44 Ἀθηναϊκὸν γὰρ τὸ σώζειν ἀμέριστον τὴν ζωὴν, 'ἐξ οὗπερ Σώτει ρ' ἐπεκλήθη Παλλὰς Ἀθήνη'. Τιτανικὸν δὲ τὸ μερίζειν αὐτὴν καὶ προκαλεῖσθαι περὶ τὴν γένεσιν. ὥσπερ τοίνυν ὁ νοῦς οὐκ ἀεὶ ταῖς ψυχαῖς ἑαυτὸν δείκνυσιν, ἀλλ' ὅταν ἀποσκευάσωνται 'τὸν πολὺν ὄχλον τὸν ἐκ τῆς γενέσεως ὕστερον προσφύντα', καθάπερ φησὶν ὁ Τίμαιος, οὕτω δὴ καὶ ὁ Σωκράτης τότε μεταδίδωσι τῷ νεανίσκῳ τῆς ἑαυτοῦ συνουσίας, ὅτε τῶν πολλῶν ἐραστῶν καὶ ὕστερον αὐτὸν περιστοιχισαμένων ἐλεύθερος γενόμενος σχολὴν ἄγει φιλοσοφίας περὶ καὶ τῶν εἰς ταύτην ἄγειν δυναμένων. καὶ καθάπερ ὁ νοῦς ἀεὶ μὲν ἐνεργεῖ περὶ ἡμᾶς καὶ δίδωσιν ἀεὶ τὸ τῆς νοήσεως φῶς, καὶ πρὶν εἰς ἀλογίαν ῥέψωμεν καὶ ὅτε συζῶμεν τοῖς πάθεσι καὶ κοιμισθέντων ἡμῶν ἤδη τῶν παθῶν, οὐκ ἀεὶ δὲ αὐτοῦ συναισθανόμεθα, ἀλλ' ὅταν τοῦ πολλοῦ κλύδωνος τοῦ γενεσιουργοῦ καθαροὶ γενώμεθα καὶ ἐν γαλήνῃ τινὶ τὴν ἑαυτῶν ὁρμίσωμεν ζωὴν (τότε γὰρ ἡμῶν ὁ νοῦς ἐκφαίνεται καὶ οἷον φθέγγεται πρὸς ἡμᾶς, τότε καὶ μεταδίδωσι τῆς ἑαυτοῦ φωνῆς ὁ πρότερον σιγῶν καὶ ἡσυχῇ παρών), οὕτω δὴ καὶ ὁ θεῖος ἐραστής καὶ πρὸ τῶν πολλῶν ἐραστῶν τῷ ἐρωμένῳ πάρεστι καὶ μετ' αὐτῶν καὶ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ σιωπῶν καὶ ἡρεμῶν καὶ προνοῶν μόνον· ἐκείνων δὲ πεπαυμένων καὶ λόγου τῷ ἐρωμένῳ μεταδίδωσι καὶ συνουσίαν κοινὴν αὐτῷ προτείνει καὶ δείκνυσιν ἑαυτὸν ὅστις ἐστὶ καὶ ὅτι ὁ ἔρως αὐτῷ προνοητικὸς ἐστὶ καὶ ἀγαθοειδής καὶ ἀναγωγός, ἀλλ' οὐχ ὥς ὁ τῶν πολλῶν ἐκείνων ἐραστῶν μεριστὸς καὶ ἐνδεής καὶ ἔνυλος καὶ εἰδωλικός.

in Alc.45 ἔστι μὲν οὖν καὶ διὰ ταύτης ὁδεύειν τῆς ἀναλογίας τὸν φιλοθεάμονα τῶν τοιούτων θεωρημάτων, ἔστι δ' αὖ καὶ δι' ἧς ἔμπροσθεν εἵπομεν, δαίμονι μὲν ἀγαθῷ τὸν Σωκράτην προσεικάζοντα, τοῖς δὲ χθονίοις δαίμοσι καὶ ὑλαίοις τοὺς πανδήμους ἐραστάς, τῷ δὲ τελουμένῳ τὸν νεανίσκον ἀποδιδράσκοντα μὲν τὸ καταγωγὸν ἔθνος τῶν δαιμόνων, προσάγοντα δὲ ἑαυτὸν τῷ ἀγαθῷ δαίμονι κάκείνῳ παραδιδόντα τὴν ὅλην διακυβέρνησιν τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς. εἰ δὲ δεῖ συνάπτειν τὰς ἐπιβολὰς ἀμφοτέρας, διττόν μοι νόει τὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ ὡς ψυχὴν ἀπλῶς καὶ ὡς ψυχὴν σώματι χρωμένην. οὐ γάρ ἐστι ταῦτὸν τούτων ἑκάτερον, ὥσπερ οὐδὲ ὁ κυβερνήτης καὶ ὁ ἄνθρωπος καθ' αὐτὸν οὐδὲ ὁ ἡνίοχος καὶ τὸ ὑποκείμενον· καὶ ὅλως τὸ ἀμέθεκτον ἕτερόν ἐστι τοῦ μεθεκτοῦ καὶ τὸ καθ' αὐτὸ τοῦ μετ' ἄλλου συνθεωρουμένου καὶ τὸ ἐξηρημένον τοῦ πρὸς ἕτερόν τινα σύνταξιν λαχόντος. ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Ἀλκιβιάδης νοεῖται διχῶς, καὶ ὡς ψυχὴ <καὶ ὡς σώματι χρωμένη ψυχῇ> , καθ' ὅσον μὲν ἐστι ψυχὴ τὴν τοῦ νοῦ σώζει πρὸς αὐτὸν ἀναλογίαν ὁ Σωκράτης, καθ' ὅσον δὲ σώματι χρωμένη ψυχὴ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος καὶ ἔστιν ὁ αὐτὸς δαίμων μὲν ὡς πρὸς ἄνθρωπον, νοῦς δὲ ὡς πρὸς ψυχὴν.

in Alc.46 ἐπεὶ καὶ ὅταν μὲν τὴν δαιμονίαν μεσότητα νοῶμεν, θεῶν αὐτὴν καὶ ἀνθρώπων μεταξὺ θεωροῦμεν, ὅταν δὲ νοῦν ἐν τῷ ἄκρῳ τάττωμεν, ψυχὴν ἐξάπτομεν αὐτοῦ καὶ τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς. καὶ ἔχεις τὴν μὲν ἐτέραν διαίρεσιν ἐν Συμποσίῳ, τὸ γὰρ δαιμόνιον ἐκεῖ πού φησι μέσον εἶναι θεῶν καὶ ἀνθρώπων· τὴν δὲ ἐτέραν ἐν Τιμαίῳ, νοῦ γὰρ καὶ σώματος ἡ ψυχὴ κατὰ τὸ μέσον ὑφέστηκε. δαίμων οὖν ὁ αὐτὸς καὶ νοῦς, ὡς μὲν ψυχῆς νοῦς, ὡς δὲ ἀνθρωπίνης ψυχῆς δαίμων. διὸ καὶ ἐνταῦθα περὶ ἀνθρώπου φύσεως τῆς ζητήσεως οὔσης νοῦ μὲν οὐδεμία μνήμη γενήσεται, τῆς δὲ τοῦ δαίμονος προνοίας ὑπομνήσει τὸν νεανίσκον ὁ Σωκράτης, ποτὲ μὲν αὐτὸν δαίμονα προσαγορεύων, ποτὲ δὲ θεό ν. ἀλλὰ τούτου μὲν ἡ αἰτία εἰσαυθις φανερώτερον ῥηθήσεται. Πάλιν δὲ ἐξ ἀρχῆς διαπορήσωμεν τί ποτε τὸ αἴτιόν ἐστι τοῦ τὸν Ἀλκιβιάδην θαυμάζειν τὴν Σωκράτους περὶ αὐτὸν σπουδὴν καὶ τὴν προσεδρεῖαν καὶ τὴν διαμονὴν τοῦ ἔρωτος τῶν ἄλλων πεπαυμένων, καὶ πῶς ὁ Σωκράτης καταστοχάζεται τῆς τοῦ νεανίσκου διανοίας. καὶ λέγομεν ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ ἀτελέστεροι τὰς σπουδὰς τῶν ψυχῶν καὶ τὰς ἐνεργείας τῷ μήκει τοῦ χρόνου παραμετρεῖν εἰώθασι καὶ οὐχὶ τῇ τελειότητι τῆς ἐνεργείας. ἢ οὐκ ἡσθόμεθα τῶν πολλῶν τὸν ἐν πλείονι χρόνῳ διδασκάλοις ὁμιλήσαντα τεχνίτην ἢ ἐπιστήμονα καλούντων ἐν τούτοις περὶ ἃ τὸν χρόνον τοῦτον διατρίψας ἂν τύχη; καίτοι θαυμαστὸν οὐδὲν τὸν εὐφύεστερον ἐλάττονος δεδεῆσθαι χρόνου καὶ πραγματείας εἰς τὴν ἑαυτοῦ τελείωσιν· ἀλλ' ὅμως οἱ τὸ εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτὸ καὶ τὴν ἔξιν μὴ δυνάμενοι κρίνειν ἀποχρῶν οἴονται κριτήριον ἑαυτοῖς ὑπὸ τῆς φύσεως δεδόσθαι τὸν χρόνον.

in Alc.47 ἐπειδὴ οὖν οἱ πολλοὶ τὸν τρόπον τοῦτον ἕκαστα κρίνειν εἰώθασι, τὸ εἰκὸς ἦν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην θαυμάζειν τὸν Σωκράτην τοῦ ἔρωτος, ἐν πλείονι χρόνῳ περὶ αὐτὸν ἐσπουδακότα τῶν ἄλλων ἐραστῶν, τί ποτέ ἐστι τὸ κατ' αὐτὸν πρᾶγμα· καὶ τὸν Σωκράτην τὸ νεαροπρεπὲς αὐτοῦ τῆς φύσεως εἰδότα κατεστοχάσθαι τοῦ ἐν αὐτῷ θαύματος, εἰ καὶ αὐτὸς δι' ἄλλας αἰτίας καὶ τὴν πρώτην ἐπιδέδωκεν ἑαυτὸν τῇ περὶ αὐτὸν προνοίᾳ καὶ μόνιμον διεφύλαξε τὸ ἐρωτικὸν ἦθος καὶ οὐδέποτε καὶ νῦν ἀπήλλακται τοῦ ἔρωτος, τούναντίον μὲν οὖν νῦν ἄρχεται κατάδηλον ἑαυτὸν τῷ ἐρωμένῳ ποιεῖν. Ἐτι τοίνυν ἐξῆς ἀναζητήσωμεν τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὁ μὲν ἀκόλαστος οὐκ ἂν ἀξιώσειεν ἑαυτὸν ποτε τῆς τοῦ σώφρονος ἐπωνυμίας, οὐδέ γε ὁ ἄδικος οὐδὲ ὁ δειλὸς ὁ μὲν τῆς τοῦ ἀνδρείου προσηγορίας, ὁ δὲ τῆς τοῦ δικαίου· οἱ δὲ φορτικοὶ περὶ τοὺς ἔρωτας καὶ διαπεπτωκότες τῆς τοῦ ἐπιτηδεύματος ὀρθότητος ἐρασταὶ καλεῖσθαι βούλονται καὶ κοινωνεῖν τῆς αὐτῆς τοῖς ἐνθέοις προσήσεως οἱ μὴ τῆς αὐτῆς προαιρέσεως κεκοινωνηκότες, ἀλλὰ καὶ ἐναντίως διακείμενοι πρὸς αὐτούς.

in Alc.48 οἱ μὲν γε πρὸς τὸ θεῖον καὶ τὸ φανὸν καὶ τὸ ἐνοειδὲς ἀνατείνουσι τοὺς ἐρωμένους, οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄθεον καὶ σκοτεινὸν καὶ τὸ σκεδαστὸν κατασπῶσιν αὐτῶν τὰς ψυχάς. τάχα οὖν ἂν πρὸς τὴν

ζητησιν ταύτην εικότως ἀπαντῶμεν λέγοντες ὡς τῷ μὲν ἀκολάστῳ καὶ τῷ σώφρονι τέλος οὐκ ἔστι ταυτόν, ἀλλ' ὥσπερ αἱ ἔξεις αὐτῶν, οὕτω καὶ τὰ τέλη διέστηκε παντελῶς τοῖς δὲ ἐρασταῖς ἅπασι ταυτόν ἐστι τέλος, ἢ πρὸς τὸ καλὸν οἰκείωσις, ἀλλ' ἡ λήθη καὶ ἡ ἄγνοια τῶν πρώτως καλῶν περὶ τοῖς ἐνύλοις κάλλεσι τοὺς μοχθηροὺς ἐραστὰς ποιεῖ καταρρεῖν. ὥσπερ τοίνυν καὶ τὸ ἔσχατον κάλλος τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν ἔχει τῷ πρώτῳ καλῷ, καίτοι τῆς ἑαυτοῦ φύσεως ἐκστάν (ἐν εἶδει γὰρ τὸ καλόν, τοῦτο δὲ τῷ ἀνειδέῳ καὶ τῷ αἰσχυρῷ συμμιγές), οὕτω δὴ καὶ ὁ τελευταῖος ἐραστὴς ὡσαύτως ἀξιοῖ τῷ πρώτῳ καλεῖσθαι σύστοιχος ὢν τῷ ἐσχάτῳ κάλλει. καὶ μὴν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἴδοις ἂν τινὰ τῶν ὀνομάτων οὐκ ἀπεικυῖαν τὴν ἐν τούτοις κοινωνίαν. ὁ μὲν γὰρ σώφρων καὶ ὁ ἀκόλαστος ἐναντιωτάτας ἔχεις ἔλαχον καὶ κατὰ ταύτας ἐνεργοῦσιν, οἱ δὲ ἐρασταὶ πάντες καθ' ὅσον εἰσὶ μανικοὶ ταυτόν πως πεπόνθασιν, εἰ καὶ οἱ μὲν κατὰ τὸ κρεῖττον τῆς μανίας εἶδος, οἱ δὲ κατὰ τὸ χεῖρον νοοῦνται. τῆς γὰρ μανίας ἡ μὲν ἐστὶ σωφροσύνης κρεῖττων, ἡ δὲ ἀποπέπτωκεν ἀπ' αὐτῆς. καθ' ὅσον δὴ οὖν ἑκάτεροι διάκεινται μανικῶς περὶ τὸ καλὸν κοινωνοῦσι τῆς αὐτῆς ἐπωνυμίας, ὁ δὲ τρόπος τῆς μανίας ἐξηλλαγμένος καὶ τὸ καλὸν διάφορον ὃν τοὺς μὲν ἐνθέους ἐραστὰς ἀποτελεῖ, τοὺς δὲ φορτικούς.

in Alc.49 ἔτι δὴ οὖν τὸ τρίτον λέγομεν ὅτι τὰ θεϊότερα τῶν πραγμάτων διὰ περιουσίαν δυνάμεως καὶ τὰς ἀποπτώσεις ἑαυτῶν κατακοσμεῖ καὶ δίδωσι καὶ ταύταις εἰδωλικὴν τινὰ τῆς ἑαυτῶν ιδιότητος ἔμφασιν. ἡ μὲν οὖν σωφροσύνη τοῦτο δρᾶν εἰς τὴν ἀκολασίαν οὐ δύναται, ἡ δὲ ἔνθεος ἐρωτικὴ θειοτέρα τῆς σωφροσύνης οὕσα δίδωσιν τι καὶ τῷ ἑαυτῆς εἰδῶλῳ καὶ ἀμυδρὸν ἵχνος εἰς αὐτὸ καταπέμπει, διὸ καὶ εἰδῶλον λέγεται. κατὰ τοῦτο τοίνυν καὶ τῆς αὐτῆς ἐπωνυμίας μεταλαγχάνει· πανταχοῦ γὰρ τὰ εἰδῶλα κοινωνεῖν τῆς προσηγορίας τοῖς ἑαυτῶν ἐφίεται παραδείγμασι. ταῦτα καὶ πρὸς ταύτην ἡμῖν ἀποκεκρίσθω τὴν ζητησιν. Εἴρηται δὲ καὶ πρότερον ὅτι ὁ τῷ ὄντι ἐραστὴς ἐστὶν ὁ ἔνθεος, ὥσπερ καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐρεῖ προελθὼν, μόνον ἐραστὴν ἑαυτὸν ἀποφαίνων τοῦ Ἀλκιβιάδου διὰ τὴν περὶ τὸν ἀληθινὸν Ἀλκιβιάδην σπουδὴν. αὐτὸς μὲν γὰρ ἐστὶ τῆς ψυχῆς ἐραστὴς, οἱ δ' ἄλλοι ταύτην μὲν οὐδὲ προσεποιοῦντο, ' ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδῶλῳ ' (φησὶν ἡ ποίησις) ' δῆλουν ἀλλήλους '· διὸ δὴ καὶ τὸ εἰδῶλον τῆς ἀκμῆς λήγον ἰδόντες φροῦδοι γεγόνασιν.

in Alc.50 εἰ δὲ δεῖ τὰ τούτων ἀληθέστερα φάναι, εὐθύς τῶν πρώτων συλλαβῶν μόνον ἑαυτὸν ἐραστὴν Ἀλκιβιάδου δείκνυσιν ὁ Σωκράτης. εἰ γὰρ ἤρξατο πρὸ τῶν ἄλλων, δηλὸν ὅτι τῆνικαῦτα μόνος ἦν ἐραστὴς· καὶ εἰ πεπαυμένων ἐκείνων αὐτὸς ἔτι περιέπει τὸν ἐρώμενον, μόνος ἂν εἴη καὶ νῦν ἐραστὴς· εἰ δὲ καὶ ἐκείνων παρόντων ὁ τρόπος τοῦ ἔρωτος διάφορος ἦν, καὶ οἱ μὲν ἠνώχλουν τὸν νεανίσκον, ὁ δὲ οἷον ἔφορός τις αὐτοῦ δαίμων ἢ θεὸς ἔξωθεν προϋνόμεναι, καὶ τότε δηλαδὴ μόνος ἦν ἐραστὴς. τὸ δὲ αἰτιόν ἐστι τούτων ὅτι πᾶν τὸ ἐξηρημένον ἐν ἐκάστη φύσει τῶν ὄντων μόνον ἐστί, κἂν ἢ τι μετ' αὐτὸ πλῆθος· καὶ γὰρ τοῦτο τὸ πλῆθος, εἴ τι ἀγαθὸν ἔχει, διὰ τὴν ἐκείνου ἔνωσιν ἔλαχεν· εἰ δὲ τι συντεταγμένον εἴη πρὸς ἄλλο, τοῦτο οὔτε εἶναι μόνον οὔτε λέγεσθαι δύναται. καὶ οὖν καὶ ὁ Σωκράτης μόνος ἐστὶν ἐραστὴς ὡς τοῦ πλήθους ἐξηρημένος τῶν πανδήμων ἐραστῶν· οὐ γάρ ἐστι τούτοις ἡ σύνταξις πρὸς ἐκεῖνον ἢ σχέσις διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀνομοιότητα. ἔστι μὲν οὖν καὶ ἐν τῷ παρόντι μόνος ἐραστὴς ὁ Σωκράτης Ἀλκιβιάδου διὰ τούτων ἀποδεδειγμένος, τῷ δὲ νεανίσκῳ μικρὸν ὕστερον ὀφθήσεται καὶ ἑαυτὸν κατιδόντι καὶ τὰ ἑαυτοῦ. τότε γὰρ δυνήσεται διακρίνειν, τί μὲν παράδειγμα, τί δὲ εἰδῶλον· καὶ τί μὲν τὸ πεπλασμένον, τί δὲ τὸ ἀληθινὸν τοῦ ἔρωτος καὶ τίς μὲν ὁ ψευδώνυμος ἐραστὴς ἀλλοτρίῳ κοσμούμενος ὀνόματι, τίς δὲ ὁ τῷ θεῷ προσήκων οὐπὲρ ἐστὶν ἐπώνυμος. ταῦτα καὶ περὶ τούτων εἰρήσθω. Φέρε δὲ εἰ βούλει πάλιν ἐπανελθόντες ἐπὶ τὸν ἔρωτα τῶν ἀπορρητοτέρων ἀψώμεθα περὶ αὐτοῦ λόγων.

in Alc.51

τὸν τοίνυν θεὸν τοῦτον οὔτε ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ὄντων οὔτε ἐν τοῖς ἐσχάτοις τάττειν ἀξιώτεον· ἐν τοῖς πρώτοις μὲν γὰρ οὐκ ἔστι, διότι τὸ ἐραστὸν ἐπέκεινα τοῦ ἔρωτός ἐστιν, ἐν δὲ τοῖς ἐσχάτοις οὐκ ἂν ἐν δίκη τάττειτο, διότι τὸ ἐρῶν μετέχει τοῦ ἔρωτος. δεῖ τοίνυν αὐτὸν ἐν μέσῳ τοῦ τε ἐραστοῦ καὶ τῶν ἐρώντων ἰδρῦσθαι καὶ τοῦ μὲν καλοῦ δεύτερον εἶναι, τῶν δὲ ἄλλων πρώτον. ποῦ δὴ οὖν ὑπέστη τὴν πρώτην καὶ πῶς ἐπὶ πάντα πρόεισι καὶ μετὰ τίνων ἐξέθορε μονάδων; τριττῶν τοίνυν ἐν τοῖς νοητοῖς καὶ κρυφίοις θεοῖς ὑποστάσεων οὐσῶν καὶ τῆς μὲν πρώτης τῷ ἀγαθῷ χαρακτηριζομένης (‘τάγαθὸν αὐτὸ νοοῦσ’ α, ὅπου πατρικὴ μονάς ἐστι’, τὸ λόγιόν φησι), τῆς δὲ κατὰ τὸ σοφόν, ὅπου καὶ ἡ πρώτη νόησις, τῆς δὲ κατὰ τὸ καλόν, ὅπου καὶ τὸ τῶν νοητῶν ἐστὶ κάλλιστον, ὡς ὁ τοῦ Τιμαίου λόγος, καὶ τρεῖς κατὰ ταύτας τὰς νοητὰς αἰτίας ὑφίστανται μονάδες, κατ’ αἰτίαν μὲν ἐν τοῖς νοητοῖς οὔσαι καὶ ἐνοειδῶς, ἐκφαινόμεναι δὲ πρώτως ἐν τῇ ἀφθέγκτῳ τάξει τῶν θεῶν, πίστις καὶ ἀλήθεια καὶ ἔρως· ἡ μὲν ἐδράζουσα τὰ πάντα καὶ ἐνιδρύουσα τῷ ἀγαθῷ, ἡ δὲ ἐκφαίνουσα τὴν ἐν τοῖς οὔσιν ἅπασιν γνῶσιν, ὁ δὲ ἐπιστρέφων πάντα καὶ συνάγων εἰς τὴν τοῦ καλοῦ φύσιν.

in Alc.52

καὶ ἡ τριάς αὕτη πρόεισιν ἐντεῦθεν ἐπὶ πάντας τοὺς θείους διακόσμους καὶ πᾶσιν ἐπιλάμπει τὴν πρὸς τὸ νοητὸν ἔνωσιν, ἄλλως δὲ κατ’ ἄλλας ἐκφαίνεται ἀξίεις ταῖς ιδιότησι τῶν θεῶν συμπλέκουσα τὰς ἑαυτῆς δυνάμεις. οὗ μὲν γάρ, ὡς εἵπομεν, ἀρρήτως ἐστὶ καὶ ἀγνώστως καὶ ἐνιαίως, οὗ δὲ συνεκτικῶς καὶ συνδετικῶς, οὗ δὲ τελειωτικῶς καὶ μορφωτικῶς· καὶ οὗ μὲν νοερῶς καὶ πατρικῶς, οὗ δὲ κινητικῶς καὶ ζωογονικῶς καὶ ποιητικῶς· καὶ οὗ μὲν ἡγεμονικῶς καὶ ἀφομοιωτικῶς, οὗ δὲ ἀπολύτως καὶ ἀχράντως, οὗ δὲ πεπληθυσμένως καὶ διηρημένως. ἄνωθεν οὖν ὁ ἔρως ἀπὸ τῶν νοητῶν μέχρι τῶν ἐγκοσμίων φοιτᾷ πάντα ἐπιστρέφων ἐπὶ τὸ θεῖον κάλλος, καὶ ἡ ἀλήθεια φωτίζουσα ταῖς γνώσεσι τὰ ὅλα, καὶ ἡ πίστις ἰδρύουσα τῶν ὄντων ἕκαστον ἐν τῷ ἀγαθῷ. ‘πάντα γὰρ ἐν τρισὶ τοῖσδε’, φησι τὸ λόγιον, ‘κυβερνᾶται τε καὶ ἔστι’· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς θεουργοῖς οἱ θεοὶ παρακελεύονται διὰ τῆς τριάδος ταύτης ἑαυτοὺς τῷ θεῷ συνάπτειν.

in Alc.53

τὰ μὲν οὖν νοητὰ διὰ τὴν ἄφραστον ἔνωσιν οὐ δεῖται τῆς ἐρωτικῆς μεσότητος· ὅπου δὲ ἡ ἔνωσις καὶ ἡ διάκρισις τῶν ὄντων, ἐκεῖ καὶ ὁ ἔρως μέσος ἐξέφηνε· συνδετικὸς γάρ ἐστι τῶν διηρημένων καὶ συναγωγὸς τῶν τε μετ’ αὐτὸν καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐπιστρεπτικὸς ἐπὶ τὰ πρῶτα τῶν δευτέρων καὶ ἀναγωγὸς καὶ τελεσιουργὸς τῶν ἀτελεστέρων. κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ὁ θεὸς ἐραστὴς μιμούμενος τὸν ἑαυτοῦ θεὸν ᾧ κάτοχος ἐστὶν ἀποσπᾷ καὶ ἀνάγει τοὺς εὖ πεφυκότας, τελειοῖ τοὺς ἀτελεῖς, ἐπιτυχεῖς ποιεῖ τοὺς σωθῆναι δεομένους. ὁ δὲ ἕτερος πᾶν τοῦναντίον δρᾷ· καθέλκει τὰς ψυχὰς εἰς τὸ βάθος τῆς ὕλης, ἀποστρέφει τοῦ θεοῦ, φέρει πρὸς τὰ τῆς πλάνης καὶ ἀγνοίας, καὶ εἰδῶλων παντοδαπῶν ἀναπίμπλησι τὴν τοῦ ἐρωμένου ψυχὴν, οὐ τῷ θεῷ πυρὶ παραδοὺς ἑαυτόν, ἀλλὰ τῇ ἐνύλῳ καὶ γενεσιουργῷ θερμῇ καὶ τῷ σκότει τῆς ὕλης. Καὶ ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι δι’ ὅχλου ἐγένοντό σοι διαλεγόμενοι, ἐγὼ δὲ τοσοῦτων ἐτῶν οὐδὲ προσεῖπον. 103 A. Δύο ταῦτα στοιχεῖα διαφερόντως εἶναί φασιν οἱ τῶν λόγων ἀκριβέστεροι τῆς τε θείας καὶ τῆς δαιμονίας εἰς τὰ δευτέρα προνοίας τό τε διὰ πάντων αὐτὴν διήκειν ἄνωθεν μέχρι τῶν ἐσχάτων, μηδὲν μηδὲ τὸ σμικρότατον ἄμοιρον ἑαυτῆς ἀπολείπουσαν, καὶ τὸ μηδὲ ἐν ἐκ τῶν διοικουμένων εἰσδέχεσθαι μηδὲ ἀναπίμπλασθαι τῆς φύσεως αὐτῶν μηδὲ συμφύρεσθαι πρὸς αὐτά.

in Alc.54

οὔτε γὰρ διὰ τὸ πάντα σώζειν καὶ πάντα κοσμεῖν ἀναμίγνυται τοῖς προνοουμένοις (οὐδὲ γὰρ πάσχειν τὸ θεῖον καὶ τὸ δαιμόνιον πέφυκε τὰ πάθη τῶν μερικῶν ψυχῶν) οὔτε διὰ τὴν χωριστὴν τῶν δευτέρων ἀπάντων ὑπεροχὴν καταλείπει τι τῶν χειρόνων ἄτακτον καὶ ἀκόσμητον, ἀλλ’ ὁμοῦ καὶ πάντα διὰ ταῦτα διατάττει δεόντως καὶ τῶν ταττομένων ἐξήρηται καὶ ἔστιν ἀγαθοειδὴς ἅμα καὶ ἄχραντος καὶ κοσμητικὴ τῶν ὅλων καὶ ἄσχετος πρὸς τὰ κοσμούμενα ὑπ’ αὐτῆς χωροῦσά τε διὰ πάντων καὶ ἀμιγῆς πρὸς πάντα. ταύτην δὴ οὖν τὴν

δαιμονίαν τε καὶ θείαν πρόνοιαν ὁ Πλάτων ἐναργῶς καὶ τῇ Σωκράτους περιτίθησιν ἀγαθουργῶ-
των ἀτελεστέρων προμηθείᾳ, ὁμοῦ μὲν ἄγρυπνον αὐτὴν περὶ τὸν ἐρώμενον διαφυλάττων καὶ
μόνιμον καὶ μηδένα καιρὸν παραλείπουσαν τῆς περὶ αὐτὸν σπουδῆς, ὁμοῦ δὲ ἄσχετον καὶ
ἀμιγῇ καὶ ἄχραντον καὶ ἀνέπαφον τῶν περὶ αὐτόν. τὸ μὲν οὖν καὶ πρῶτον τοῦ ἔρωτος
ἄρξασθαι καὶ τῶν ὅλων πεπαυμένων αὐτὸν μὴ ἀπαλλάττεσθαι τὸ κηδεμονικὸν τοῦ Σωκράτους
καὶ φρουρητικὸν τῆς τοῦ νεανίσκου ζωῆς ἱκανῶς ἡμῖν παρέστηκε, τὸ δὲ γε παρόντα καὶ
συνεξεταζόμενον αὐτῷ μηδὲ προσεῖπείν τεκμήριον ἔστω σοι τῆς ἀσχέτου καὶ ἀμιγοῦς πρὸς τὸ
χεῖρον ἐπιμελείας.

in Alc.55 πρώτη γάρ ἐστι σχέσις ἀνθρώπων πρὸς ἀνθρώπους ἢ πρόσρησις· τὸ τοίνυν μηδὲ κατὰ ταύτην
τῷ προνοούμενῳ συνάπτειν ἑαυτὸν ἐξηρημένον παντελῶς αὐτὸν ἀποφαίνει καὶ ἄσχετον πρὸς
τὸ χεῖρον. ἅμα δὴ οὖν καὶ πάρεστιν αὐτῷ καὶ οὐ πάρεστι, καὶ ἐρᾷ καὶ ἄσχετός ἐστι, καὶ
πανταχόθεν αὐτὸν θεᾶται καὶ οὐδαμοῦ συντάττεται πρὸς αὐτόν. εἰ δὴ ταῦτα τοῦτον ἔχει τὸν
τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν θείων ἀνδρῶν, τί χρὴ φάναι περὶ αὐτῶν τῶν θεῶν ἢ τῶν ἀγαθῶν
δαιμόνων; οὐχ ὥς πᾶσι παρόντες ἐξήρηνται πάντων καὶ πάντα πεπληρωκότες ἑαυτῶν ὅμως
εἰσὶν ἄμικτοι πρὸς πάντα καὶ πανταχοῦ διήκοντες οὐδαμοῦ τὴν ἑαυτῶν κατέταξαν ζωὴν; τί δ'
ἂν εἴποιμεν περὶ τῶν λεγομένων θεῶν ἐρᾶν τῶν οἰκείων γεννημάτων, ὥσπερ οἱ μυθοπλάσται
ποιοῦσιν ἢ τῆς Κόρης ἢ αὐτῆς τῆς Ἀφροδίτης ἐρῶντα τὸν Δία; οὐχ ὅτι προνοητικός ἐστὶν ὁ
τοιοῦτος ἔρως καὶ σωστικός τῶν ἐρωμένων καὶ τελειωτικός αὐτῶν καὶ συνεκτικός; οὐχ ὥς
ἄσχετος καὶ ἀμιγῆς καὶ ἀγαθοειδὴς καὶ ἄχραντος; ἢ πόθεν καὶ ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς
τοῦτο τὸ ἐρωτικὸν ἰδίωμα, μὴ πρότερον ἐν αὐτοῖς προϋπάρχον τοῖς θεοῖς; πᾶν γὰρ ὅτιπερ ἂν
ἀγαθὸν καὶ σωτήριον ἐν ταῖς ψυχαῖς ἢ τὴν αἰτίαν ἀπὸ τῶν θεῶν ὠρισμένην ἔχει διὸ καὶ τῶν
ἀρετῶν πασῶν καὶ τῶν σωματικῶν ἀγαθῶν ἐκεῖ προϋπάρχειν τὰ παραδείγματα φησὶν ὁ
Πλάτων, οἷον ὑγείας ἰσχύος δικαιοσύνης σωφροσύνης. πόσω δὴ μᾶλλον τῆς ἐρωτικῆς ἐν θεοῖς
εἶναι τὴν πρωτουργὸν αἰτίαν ὑποθησόμεθα ‘θεΐα δόσει διδομένης’, ὥς αὐτός φησιν ὁ ἐν τῷ
Φαίδρῳ Σωκράτης; καὶ θεοὶ τοίνυν θεῶν ἐρῶσιν, οἱ πρεσβύτεροι τῶν καταδεεστέρων, ἀλλὰ
προνοητικῶς, καὶ οἱ καταδεέστεροι τῶν ὑπερτέρων, ἀλλ’ ἐπιστρεπτικῶς.

in Alc.56 Ταῦτα μὲν οὖν ληπτέα τὰ δόγματα τὴν πρώτην ἐκ τῶν προκειμένων ῥημάτων. ἔτι δὲ μειζόνως
νοήσωμεν τὸ αἴτιον τῆς τοῦ Σωκράτους σιγῆς, καὶ φῶμεν ὅτι τὸ ἄρρητον προηγείται τῶν
ῥητῶν ἐν τοῖς θεοῖς καὶ τὸ ἄφθεγκτον τῶν φθεγκτῶν καὶ τὸ σιγώμενον τῶν διὰ λόγου καὶ
φωνῶν γινομένων. διότι δὴ οὖν ἑαυτὸν πρὸς τὸ θεῖον ὁ Σωκράτης τελέως ἀφωμοίωσεν ἀπὸ
τῆς σιγῆς ἄρχεται τῆς περὶ τὸν ἐρώμενον προνοίας, ἐπεὶ καὶ αὐτῷ τῷ ἔρωτι τοῦτο δὴ τὸ
ἄφθεγκτόν ἐστιν οἰκεῖον ἐκεῖ πρῶτον, ὥσπερ εἴπομεν, ἐν τῇ σιγωμένῃ τάξει τῶν θεῶν ἑαυτὸν
ὑποστήσαντι. ἔδει τοίνυν τὸν ἔνθεον ἐραστὴν τῇ θεοθρέμμονι σιγῇ πρὸ τῆς διὰ λόγων
κοινωνίας παραδοῦναι τὴν περὶ τὸν ἐρώμενον κηδεμονίαν· οὕτω γὰρ ἂν καὶ τῷ ἑαυτοῦ θεῷ
προσόμοιος ἐφαίνετο καὶ τὸν νεανίσκον ἐπέστρεφεν εἰς τὸ θαῦμα τῆς ἑαυτοῦ σιγῆς. Ἀλλ’ ὁ μὲν
Σωκράτης τοιοῦτος· οἱ δὲ δὴ φορτικοὶ τῶν ἐραστῶν ὁποῖοί τινές εἰσι; ‘ὁ δὲ ὄχλος’, φησὶν,
‘ἐγένοντό σοι’. τίς οὖν ὁ ὄχλος ἐστίν; ὅτι μὲν πλῆθος, παντὶ καταφανές· ἀλλὰ πλῆθος
ἀόριστον, πλῆθος συγκεχυμένον, πλῆθος ἀσύντακτον· οὐ γὰρ οἷον ὁ χορὸς οὐδὲ οἷον ὁ δῆμος.

in Alc.57 ὁ μὲν γὰρ δῆμος πλῆθός ἐστι πρὸς ἑαυτὸ συνδούμενον, ὁ δὲ ὄχλος διεσπασμένον πλῆθος, ὅθεν
δὴ καὶ ἐν ταῖς πολιτείαις διαφέρειν λέγουσι τὴν ὀχλοκρατίαν τῆς δημοκρατίας· ἔστι γὰρ ἢ μὲν
ἄτακτος καὶ παράνομος καὶ πλημμελής, ἢ δὲ ὑπὸ τῶν νόμων τεταγμένη. δῆλον δὴ οὖν ὅτι καὶ
τὸ δι’ ὄχλου γενέσθαι τεκμήριόν ἐστι τῆς ἐπισεσυρμένης ζωῆς καὶ συγκεχυμένης καὶ
καθελκούσης τὸν ἐρώμενον ἐπὶ τὸ ἔνυλον καὶ σκεδαστὸν καὶ πολυμελὲς εἶδος τῆς τῶν παθῶν
ποικιλίας. καὶ γὰρ ὁ Τίμαιος ὄχλον ἀπεκάλεσε τὴν ἀλογίαν πᾶσαν ὥς ἀόριστον ἀφ’ ἑαυτῆς καὶ
πλημμελῇ καὶ ἄτακτον· τὸν πολὺν ὄχλον καὶ ὕστερον προσφύντα ἐκ πυρὸς καὶ γῆς καὶ ἀέρος

καὶ ὕδατος ὥσπερ οὖν τὸ ἄλλοι τὴν διάστασιν αὐτῶν ἐδήλου καὶ τὴν διεσπασμένην ζωὴν, οὕτω δὲ καὶ τὸ δὲ ὄχλου γίνεσθαι τῷ νεανίσκῳ τὴν εἰς αὐτὸν ἀπ' ἐκείνων ἤκουσαν ἐπήρειαν ἐνδείκνυται καὶ ὅτι κατήγον αὐτὸν ἐπὶ τι μεριστὸν καὶ ἔνυλον εἶδος ζωῆς. οὐ μόνον ἄρα πρὸς ἀλλήλους οὕτως εἶχον, διηρημένως καὶ διαφώνως, ἀλλὰ καὶ τὸν νεανίσκον ἀνεπίπλασαν τῆς τοιαύτης κακίας, πᾶν τούναντίον δρῶντες ἢ κατὰ τὴν τοῦ ἔρωτος δύναμιν.

in Alc.58 ὁ μὲν γὰρ ἄλλοτριότητος κενοὶ καὶ οἰκειότητος πληροὶ, καθάπερ φησὶν ὁ τοῦ Πλάτωνος Ἀγάθων, οἱ δὲ καὶ καθ' ἑαυτοὺς διαιρέσεως ἦσαν καὶ ἀναρμοστίας πεπληρωμένοι, διὰ τὸ ἄλλοι, καὶ τῷ ἐρωμένῳ τὴν αὐτῶν προὔτεινον ταύτην ἄλλοτριότητα· παντὶ γὰρ τὸ ὄχληρόν ἄλλότριόν ἐστι φύσει καὶ λυπηρόν. Ὁ μὲν οὖν πολὺς ἐραστής τοιοῦτος· μέγιστον δὲ καὶ τῆς Ἀλκιβιάδου φύσεως ἐγκώμιον τὸ μέχρι τοῦ διαλέγεσθαι μόνου προσέσθαι τὴν τῶν ἄλλων ἐραστῶν ὁμιλίαν καὶ τοσοῦτον μόνον αὐτῶν τῇ περὶ αὐτὸν πτοίᾳ χαρίσασθαι, καὶ τοῦτο ὄχληρόν ὑπολαμβάνοντα καὶ ἀηδές, ἐνδιδόντα δὲ ὅμως καὶ λόγου κοινωνοῦντα τοῖς φορτικοῖς ἐρασταῖς, ἀλλ' οὐχ ἀφῆς οὐδὲ συμποσίων οὐδὲ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν προκαλουμένων αὐτὸν ἐπὶ τὴν κακοζωΐαν. οὗ δὲ καὶ μάλιστα δείκνυται τί τὸ διαφέρον ἦν τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου φύσεως πρὸς τοὺς ἄλλους τοὺς τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχοντας. ὥσπερ γὰρ καὶ πρὸς τὰς ἡδονὰς γυμναζόμεθα καὶ πρὸς τὰς ἀληθόνας οὐ φεύγοντες ἀπὸ τῶν παθῶν οὐδὲ ἀπείρατοι πάντῃ μένοντες αὐτῶν, ἀλλ' ἐν μέσοις αὐτοῖς γινόμενοι καὶ κρατοῦντες τῆς ὑπερβολῆς αὐτῶν καὶ τῆς ἀταξίας, οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς γυμνάσιόν ἐστι μέγιστον ἢ τῶν φορτικῶν ἐραστῶν ὁμιλία τοῖς εὖ πεφυκόσι πρὸς τὴν ὅλην ἀρετὴν· τὸ γὰρ ὑπερέχειν τῆς τούτων ἐνοχλήσεως καὶ κρατῆσαι τῆς ἀλογίας αὐτῶν φύσεως ἰσχὺν δηλοῖ [τῆς κακίας] ὑπεροπτικῶς ἔχουσαν κολακείας καὶ τῆς καθ' ἡδονὴν ζωῆς.

in Alc.59 τοιοῦτος τοίνυν καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης φανεῖς εἰκότως ἔδοξεν ἄξιος εἶναι τῷ Σωκράτει τοῦ ἔρωτος, τὸν μὲν ἐμπαθεῖ κλύδωνα τῶν ἐραστῶν ἀποσεισάμενος ἐν ἡλικίᾳ τοιαύτῃ, θαυμάζων δὲ τὸν Σωκράτους ἔρωτα. καθάπερ δὲ οὖν ὁ Ἀθηναῖος ξένος εἰς μέθην ἄγει τὴν νεότητα γυμνάσιον τοῦτο πρὸς τὰ πάθη τοῖς νέοις ἐπινοήσας καὶ ἄρχοντα αὐτοῖς ἐφίστησι κριτὴν τῶν κινήματων τῶν ἐν αὐτοῖς, κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ὁ Σωκράτης οἷον ἄρχοντα ἑαυτὸν ἐπέστησε τῷ νεανίσκῳ τῆς κατὰ τὴν ἡλικίαν μέθης κριτὴν καὶ δικαστὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν παθῶν καὶ τῶν κατὰ ταῦτα ζώντων ἐραστῶν. καὶ ἐπειδὴ κεκρατηκότα αὐτὸν ἐθεάσατο τῶν τοιούτων ἀπάντων καὶ ὑπερβαλλόμενον τῷ φρονήματι τὴν ἐκείνων ἀγεννῆ καὶ ἀπατηλὴν καὶ ὕπουλον ζωὴν, ἀνακαλεῖται μὲν αὐτὸν εἰς τὴν ἑαυτοῦ συνουσίαν, ἐπιδείκνυσιν δὲ τίς ἡ ἀληθινὴ ἐρωτικὴ καὶ τί τὸ ἐξ αὐτῆς ὄφελος καὶ ποῖον τέλος ἐστὶ τῆς κατ' ἀρετὴν ἐνεργείας. Τούτου δὲ τὸ αἶτιον γέγονεν οὐκ ἀνθρώπινον, ἀλλὰ τι δαιμόνιον ἐναντίωμα, οὗ σὺ τὴν δύναμιν καὶ ὕστερον πεύσῃ. 103 A. Θαυμαστός μὲν ἦν ὁ Σωκράτης τῷ νεανίσκῳ καὶ διὰ τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων λόγων τῆς τε μονιμότητος ἔνεκα τῆς ἐν τῷ ἔρωτι καὶ τῆς ἀχράντου ζωῆς καὶ τῆς ἀσχέτου περὶ αὐτὸν προνοίας (τί γὰρ ἂν εἴη τούτων θειότερον ἐν ἀνθρωπίνῃ ζωῇ τῶν καὶ τὴν θεῖαν αὐτὴν εἰς τὰ δευτέρα πρόνοιαν θαυμαστὴν ἐπιδεικνύντων; τὸ γὰρ ἅμα διὰ πάντων φοιτᾶν καὶ μὴ ἐξίστασθαι ἑαυτῆς καὶ πᾶσι παροῦσαν ἐν ἑαυτῇ μόνον ἰδρῦσθαι τὸ παραδοξότατόν ἐστι τῶν περὶ τῆς προνοίας δογμάτων· τὸ τοίνυν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν δεκτικὴν ἀναφανῆναι τούτων ἄσχετον ἅμα καὶ ἐν σχέσει συνοῦσαν τοῖς προνοούμενοις καὶ μένουσαν ἐν τῷ ἑαυτῆς κατὰ τρόπον ἦθε ι, πῶς οὐ παντελῶς ἐστὶ θαύματος ἄξιον;) ἔτι δὲ μειζόνως αὐτὸν καταπλήττει τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιτηδευμάτων τὴν αἰτίαν τοῦ δαιμονίου ἐξάπτων, ἵνα μὴ μόνον ὡς ἄνθρωπος αὐτῷ θαυμαστός εἶναι δοκῇ, ἀλλὰ καὶ ὡς κατὰ δαίμονα ἐνεργῶν καὶ κρεῖττόν τι τῆς ἀνθρωπίνης ἔχων ἀρετῆς, τὴν ἐκ τοῦ δαιμονίου ἐπίπνοιαν.

in Alc.60

πολλοῦ ἄρα δεῖ τοιοῦτος εἶναι ὁ Σωκράτους ἔρωσ ὁποῖος ὁ τῶν ἄλλων ἐραστῶν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ καθεῖλκον αὐτὸν εἰς ἀλογίαν καὶ ὕλην, ὁ δὲ ἀνατείνει καὶ διὰ τούτων τῶν πρώτων ῥημάτων μόνων αὐτὸν ἐπὶ λόγον καὶ δαίμονα.

in Alc. 61 τοιοῦτος γὰρ ὁ θεῖος ἔρωσ, ἀναγωγὸς καὶ ἀγαθουργὸς καὶ τελειώσεως χορηγὸς καὶ νοῦ καὶ τῆς κατὰ νοῦν ζωῆς αἴτιος. ‘ἀμείνω’ γάρ φησιν ‘ἔρωτος συνεργὸν εἰς φιλοσοφίαν οὐ ῥάδιον εὐρεῖν’, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ἄλλοις ἀναδιδάσκει. δείκνυται οὖν ἤδη καὶ δαιμόνιός τις ὁ Σωκράτης μερίζονα τὴν ἔκπληξιν ἀνεγείρων ἐν αὐτῷ καὶ πολλαπλασιάζων τὸ θαῦμα τὸ περὶ φιλοσοφίαν. καὶ τοῦτο εἰκότως ὁ Σωκράτης ποιεῖ· πολλαχοῦ γὰρ αἱ τοιαῦται ἐκπλήξεις εἰς τὴν περὶ τὸ ἀγαθὸν ἡμᾶς ἐπισπῶνται συμπάθειαν. ὥσπερ οὖν ἐν ταῖς ἀγιωτάταις τῶν τελετῶν προηγούνται τῶν δρωμένων καταπλήξεις τινές, αἱ μὲν διὰ τῶν λεγομένων, αἱ δὲ διὰ τῶν δεικνυμένων ὑποκατακλίνουσαι τῷ θείῳ τὴν ψυχὴν, οὕτω δὴ καὶ ἐν τοῖς τῆς φιλοσοφίας προθύροις ἀνεγείρει θαῦμα τῷ νεανίσκῳ καὶ ἔκπληξιν περὶ ἑαυτὸν ὁ καθηγούμενος, ἵνα δράσασιν εἰς αὐτὸν οἱ λόγοι προϊόντες καὶ ἐκκαλέσωνται πρὸς τὴν φιλόσοφον ζωὴν.

in Alc. 62 καὶ τοῦτο μάλιστα ποιητέον ἐπὶ τῶν φρονήματος μεστῶν καὶ μεγαλαυχίας· τὸ γὰρ τοιοῦτον φρόνημα πρὸς μὲν τοὺς πολλοὺς ἐστὶν ὀρθόν, πρὸς δὲ τοὺς σπουδαίους ἐμπόδιον εἰς τὴν ἀπ’ αὐτῶν ὠφέλειαν. ἴν’ οὖν μὴ τῶν πολλῶν ἐραστῶν κεκρατηκῶς ὁ Ἀλκιβιάδης οἰηθῇ καὶ τοῦ Σωκράτους ὁμοίως περιφρονήσῃ, εὐθὺς ἐκ προοιμίων θαυμαστὸν αὐτῷ δείκνυσιν ἑαυτὸν τῇ συντονίᾳ, τῇ σιωπῇ, τῇ κατὰ δαίμονα ζωῇ. δύο δὲ τούτων αὐτῷ προειρημένων, τοῦ μὲν ὅτι πολυχρονιώτερός ἐστιν αὐτὸς ἐραστῆς τῶν πολλῶν ἐκείνων καὶ παντοδαπῶν, τοῦ δὲ ὅτι σιωπῶν διετέλει τὰ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τοῦ δευτέρου τοῦδε τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸ δαιμόνιον ἀναφέρει· τούτου ‘γάρ φησι ‘τὸ αἴτιον’, τοῦ μὴδὲ προσεῖπεν, ‘ἐναντίωμά τι δαιμόνιον ἐστὶ’. καίτοι καὶ τοῦ ἔρωτος αὐτῷ πάντως ὁ δαίμων αἴτιος· οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἄριστα μετῇ τὴν ἐρωτικὴν ζωὴν, εἰ μὴ κατὰ δαίμονα πεποίητο καὶ τὴν αἴρεσιν αὐτῆς καὶ τὴν σπουδὴν· ἀλλ’ ἐπειδὴ τὸ μὲν ἐρασθῆναι τοῦ νεανίσκου καὶ σπουδάσαι περὶ αὐτὸν τῆς προνοίας ἔργον τῆς περὶ τὸ ἀτελέστερον, τὸ δὲ ἀσχέτως αὐτὸ καὶ ἀμιγῶς καὶ ἐξηρημένως ἐπιστατεῖν δαιμονιώτερόν ἐστιν ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν, διὰ δὴ τοῦτο μόνου τούτου τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸ δαιμόνιον ἀνήνεγκε.

in Alc. 63 τὸ μὲν γὰρ τελειοῦν τὰ χεῖρονα καὶ προνοεῖν τῶν καταδεεστέρων ὑπάρχει καὶ ψυχᾷς ὡς ψυχᾷς, ἐπεὶ καὶ ἡ κάθοδος αὐταῖς διὰ τὴν πρόνοιαν τῶν ἐν γενέσει πραγμάτων καὶ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν θνητῶν ἐγένετο· τὸ δὲ μὴδὲν ἀπὸ τῶν διοικουμένων εἰσδέχεσθαι μὴδὲ ἀναμίγνυσθαι τοῖς χείροσιν, ἀλλὰ ἀσχέτως αὐτὰ διακοσμεῖν, θεοῖς προσήκει καὶ τοῖς ἀγαθοῖς δαίμοσι, καὶ ὅταν ὑπάρχη καὶ ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχᾷς, κατὰ τινὰ θεῖαν ἢ δαιμονίαν δόσιν ὑπάρχει. τούτου τοίνυν ἡτιάσατο τὸ δαιμόνιον, τῆς ἐξηρημένης περὶ αὐτὸν κηδεμονίας· ἡ γὰρ σιωπὴ σύμβολόν ἐστι τῆς ἀρρεψίας καὶ τῆς ἐποχῆς τῶν ἔξω φερομένων ἐνεργειῶν καὶ τῆς ἀσχετοῦ πρὸς τὸ χεῖρον ζωῆς. Καὶ μὴν καὶ ἡ μνήμη τοῦ δαιμονίου συνάδει τῇ τοῦ ἔρωτος οὐσίᾳ τε καὶ δυνάμει· καὶ γὰρ ὁ αὐτός ἐστιν ἐρωτικός τε καὶ δαιμόνιος ἀνὴρ. ὁ τε γὰρ ἐρωτικός, ἐὰν ἔνθεος ᾖ, προσεχῶς μὲν ἀπολαύει τοῦ δαίμονος, διὰ δὲ τούτου συνάπτεται τοῖς θεοῖς καὶ αὐτὴν τὴν ἐπίπνοιαν διὰ μέσου δέχεται τοῦ δαίμονος (τὰ γὰρ ἀπὸ θεῶν ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἦκει διὰ μέσων τῶν δαιμόνων, ὡς ὁ τῆς Διοτίμας λόγος)· καὶ αὖ ὁ δαιμόνιος ἐρωτικός τίς ἐστίν· ἢ πῶς ἀπολαύει τοῦ δαίμονος μὴ συνάψας ἑαυτὸν ἐκείνῳ καὶ κοινώσας τὴν ζωὴν ταῖς ἐκείνου δυνάμεσι; τί δὲ τὸν σύνδεσμον τοῦτον τοῦ καταδεεστέρου πρὸς τὸ κρεῖττον ἀπεργάζεται πλην τοῦ ἔρωτος; τοῦτον γὰρ δὴ τὸν θεὸν ‘συνδετικὸν πάντων ἐπιβήτορα’ καὶ τὰ λόγια καλεῖ, καὶ οὐ τῶν μὲν συνδετικόν, τῶν δὲ οὐ· καὶ ἡμᾶς τοίνυν ταῖς τῶν δαιμόνων ἐπιστάσεσιν οὗτός ἐστιν ὁ συνάπτων.

in Alc. 64

ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἔρως δαίμων μέγας, ὥς φησιν ἡ Διοτίμα, καθ' ὅσον δὴ τὴν μεσότητα συμπληροῖ πανταχοῦ τῶν τ' ἐραστῶν καὶ τῶν σπευδόντων ἐπ' ἐκεῖνα διὰ τοῦ ἔρωτος. τὸ γὰρ ἐραστὸν τὴν πρώτην ἔχει τάξιν, τὸ δὲ ἐρῶν ἐκείνου τὴν τρίτην, τὸ δὲ μέσον ἀμφοῖν ὁ ἔρως συμπληροῖ συνάγων καὶ συνδέων ἀλλήλοις τὸ τε ἐφετὸν καὶ τὸ ἐφιέμενον ἐκείνου καὶ πληρῶν ἀπὸ τοῦ κρείττονος τὸ καταδεέστερον, καὶ ἐν μὲν τοῖς νοητοῖς καὶ κρυφίοις θεοῖς ἐνίζων τῷ πρώτῳ καὶ κρυφίῳ κάλλει τὸν νοῦν τὸν νοητὸν κατὰ τινα νοήσεως κρείττονα ζώην (διὸ καὶ ὁ θεολόγος ὁ παρ' Ἑλληνιστῶν ἀνόμματον ἀποκαλεῖ τὸν ἔρωτα ἐκεῖνον· 'ποιμαίνων πραπίδεςσιν ἀνόμματον ὠκὺν Ἑρωτα')· ἐν δὲ τοῖς ἔξω τῶν νοητῶν σύνδεσιν ἀδιάλυτον ἐλλάμπων τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ τελειούμενοις.

in Alc. 65 καὶ γὰρ ὁ δεσμός ἐνωσίς ἐστιν, ἀλλὰ μετὰ διακρίσεως πλείονος, διὸ καὶ συνδέσμιον τοῦ ἔρωτος τούτου τὸ πῦρ τὰ λόγια προσείρηκεν· ὅς ἐκ νόου ἔκθορε πρῶτος ἐσάμενος πυρὶ πῦρ συνδέσμιον· ἀπὸ γὰρ τοῦ νοητοῦ νοῦ προελθὼν συνδεδεῖ τὰ δεύτερα πάντα καὶ ἀλλήλοις καὶ ἐκείνῳ. συνάπτει τοίνυν καὶ θεοὺς πάντας τῷ νοητῷ κάλλει καὶ τοὺς δαίμονας τοῖς θεοῖς καὶ ἡμᾶς τοῖς τε δαίμοσι καὶ τοῖς θεοῖς, ἐν μὲν τοῖς θεοῖς πρώτως ὑφεστηκώς, ἐν δὲ τοῖς δαίμοσι δευτέρως, ἐν δὲ ταῖς ψυχαῖς ταῖς μερικαῖς κατὰ δὴ τινα πρόοδον τρίτην ἀπὸ τῶν ἀρχῶν· καὶ ἐν μὲν τοῖς θεοῖς ὑπερουσίως (πᾶν γὰρ τὸ θεῶν γένος τοιοῦτον), ἐν δὲ τοῖς δαίμοσι κατ' οὐσίαν, ἐν δὲ ταῖς ψυχαῖς κατ' ἔλλαμψιν. καὶ ἔοικεν <ἡ> τριπλῇ τάξιν αὕτη τῇ τοῦ νοῦ τριττῇ δυνάμει. καὶ γὰρ ὁ νοῦς ἄλλος μὲν ὁ ἀμέθεκτος, ἐξηρημένος ἀφ' ὅλων τῶν μερικῶν γενῶν, ἄλλος δὲ ὁ μεθεκτός, οὗ καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν θεῶν μετέχουσι κρείττονος ὄντος, ἄλλος δὲ ὁ ἀπὸ τούτου ταῖς ψυχαῖς ἐγγινόμενος, ὅς δὴ καὶ ἔστιν αὐτῶν τῶν ψυχῶν τελειότης. καὶ ἔχεις ἐν Τιμαίῳ τὰ τρία ταῦτα σημαίνοντα τοῦ νοῦ. τῷ μὲν οὖν ἀμεθέκτῳ νῶ τὸν ἔρωτα τὸν ἐν θεοῖς ἀνάλογον ληπτέον, ἐξηρημένος γὰρ ἐστὶ καὶ ἐκεῖνος πάντων τῶν κατόχων αὐτῷ καὶ ἐλλαμπομένων ὑπ' αὐτοῦ· τῷ δὲ μετεχομένῳ τὸν ἐν δαίμοσιν, οὐσιώδης γὰρ καὶ οὗτος καὶ αὐτοτελής ὥσπερ ὁ μετεχόμενος νοῦς καὶ προσεχῶς ἐπιβατεύων ταῖς ψυχαῖς· τῷ δὲ καθ' ἑξιν νῶ δῆλον ὡς τὸν τρίτον τὸν κατ' ἔλλαμψιν ὑφιστάμενον ἐν ταῖς ψυχαῖς.

in Alc. 66 καὶ εἰκότως οἶμαι τῇ νοερᾷ ταύτῃ διαφορότητι συστοίχως καὶ ὁ ἔρως θεωρεῖται, διότι δὴ τὴν πρώτην ὑπόστασιν ἔχει καὶ κρύφιον ἐν τῷ νοητῷ νῶ· εἰ γὰρ ἐξέθορεν ἐκεῖθεν, ἔστιν ἐν ἐκείνῳ κατ' αἰτίαν ἰδρυμένος. καὶ μοι δοκεῖ καὶ ὁ Πλάτων εὐρὼν παρ' Ὀρφεῖ τὸν αὐτὸν τοῦτον θεὸν καὶ ἔρωτα καὶ δαίμονα μέγαν ἀποκαλούμενον ἀγαπήσαι καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ ἔρωτος τὸν τοιοῦτον ὕμνον. περὶ μὲν γὰρ τοῦ νοητοῦ νοῦ λέγων ὁ θεολόγος· ἄβρὸς Ἑρως, φησί, καὶ Μῆτις ἀτάσθαλος, καὶ πάλιν· οἷσιν ἐπεμβεβαὼς δαίμων μέγας ἄεν ἐπ' ἵχνη· περὶ δὲ τοῦ νοεροῦ νοῦ καὶ ἀμεθέκτου· καὶ Μῆτις πρῶτος γενέτωρ καὶ Ἑρως πολυτερπής, καὶ πάλιν· ἐν κράτῳ, εἰς δαίμων γένετο μέγας, ἀρχὸς ἀπάντων.

in Alc. 67 εἰκότως ἄρα καὶ ἡ Διοτίμα· δαίμονα μέγαν· αὐτὸν ἀποκαλεῖ καὶ ὁ Σωκράτης συνάπτει τῷ περὶ ἔρωτος λόγῳ καὶ ἐραστῶν τὴν περὶ τοῦ δαίμονος καὶ τῆς δαιμονίας αἰτίας ἐπίδειξιν. ὥσπερ γὰρ ἅπαν τὸ δαιμόνιον ἐξήρτηται τῆς ἐρωτικῆς μεσότητος, οὕτω δὴ καὶ ὁ περὶ τοῦ δαιμονίου λόγος συνέπεται τῷ περὶ τοῦ ἔρωτος καὶ ἔστιν ἐκείνῳ συγγενής. μέσος γὰρ καὶ ὁ ἔρως ἐραστοῦ καὶ ἐρῶντος καὶ ὁ δαίμων ἀνθρώπου καὶ θεοῦ· καὶ διὰ ταύτην τὴν μεσότητα παμπόλλην ἔλαχον τὴν πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν, καθ' ἣν καὶ ὁ Σωκράτης μετιὼν τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον ἥρξατο μὲν ἀπὸ τοῦ ἔρωτος, ἐτελεύτησε δὲ εἰς τὸν περὶ τοῦ δαιμονίου λόγον. ἔστι γὰρ ἅμα καὶ ἐρωτικός καὶ δαιμόνιος, καὶ κυβερνᾷ μὲν τὴν ἐρωτικὴν ἐνέργειαν τῇ βουλήσει τοῦ δαίμονος, προκαλεῖται δὲ τὴν δαιμονίαν ἐπίπνοιαν τῇ περὶ τὴν ἐρωτικὴν σπουδῇ. Ταῦτα μὲν οὖν περὶ τούτων εἶχομεν λέγειν· περὶ δὲ αὐτῶν τῶν δαιμόνων καὶ ἔτι τῶν εἰληχότων ἡμᾶς κοινῇ καὶ τρίτον περὶ τοῦ Σωκρατικοῦ δαιμονίου μετὰ ταῦτα ῥητέον.

in Alc. 68

δεῖ γὰρ ἀπὸ τῶν καθολικωτέρων αἰετὰς ζητήσεις ὀρμαῖσθαι καὶ ἐκ τούτων προῖέναι μέχρι τῶν ἀτόμων· τοῦτο γάρ ἐστι καὶ κατὰ φύσιν καὶ πρὸς ἐπιστήμην οἰκειότερον. οἱ μὲν τοίνυν δαίμονες τὴν πρώτην ὑπόστασιν λαχόντες ἀπὸ τῆς ζωογόνου θεᾶς κἀκεῖθεν οἷον ἐκ πηγῆς τινὸς ἀπορρέοντες οὐσίαν ἔλαχον ψυχικὴν, νοερωτέραν μὲν οἱ μείζους καὶ τελεώτεροι κατὰ τὴν ὕπαρξιν, ὑφειμένην δὲ καὶ λογοειδεστέραν οἱ μέσοι καὶ δευτέραν τάξιν κεκληρωμένοι, ποικίλην δὲ καὶ ἀλογωτέραν καὶ ἐνυλοτέραν οἱ τρίτοι καὶ τὸ τέλος συμπεραίνοντες τῆς δαιμονίας τάξεως. τοιαύτην δὲ προστησάμενοι τὴν ὕπαρξιν συνδιήρηνται τοῖς θεοῖς ἅτε δὴ τὴν ὑπουργικὴν καὶ ὑπηρετικὴν πρὸς αὐτοὺς δύναμιν λαχόντες, ἄλλως μὲν τοῖς ἀπολύτοις καὶ πρὸ τοῦ κόσμου τῶν ὅλων ἐξηγουμένοις, ἄλλως δὲ τοῖς ἐγκοσμίοις, οἱ καὶ προσεχῶς ἐπιβατεύουσι ταῖς μοίραις τοῦ παντός. ἡ μὲν γὰρ ἐστὶν αὐτῶν διάκρισις κατὰ τοὺς δώδεκα θεοὺς τοὺς ὑπερουρανίους, ἡ δὲ κατὰ πάσας τὰς ιδιότητες τῶν ἐν τῷ κόσμῳ θεῶν· ἅπας γὰρ θεὸς ἐγκόσμιος ἡγεῖται τάξεώς τινος δαιμονίας, ἥ προσεχῶς δίδωσι τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ὁ μὲν δημιουργικὸς τὴν δημιουργικὴν, ὁ δὲ ἄτρεπτος τὴν ἄχραντον, ὁ δὲ τελεσιουργὸς τὴν τελειωτικὴν. καὶ περὶ ἕκαστον τῶν θεῶν πληθὸς ἐστὶ δαιμόνων ἀμύθητον καὶ ταῖς αὐταῖς ἐπωνυμίαις ἀποσεμνυνόμενον τῶν ἡγουμένων θεῶν· Ἀπόλλωνες γὰρ καὶ Δίες καὶ Ἑρμαῖ καλούμενοι χαίρουσιν ἅτε δὴ καὶ τὴν ιδιότητα τῶν οἰκείων θεῶν ἀποτυπούμενοι.

in Alc.69 λοιπὸν δὲ ἐκ τούτων καὶ τὰ θνητὰ μετίσχει τῶν θείων ἀπορροϊῶν· καὶ οὕτω δὴ ζῶα καὶ φυτὰ δημιουργεῖται, τὰ μὲν ἄλλων θεῶν, τὰ δὲ ἄλλων εἰκόνας φέροντα· καὶ τούτοις προσεχῶς μὲν οἱ δαίμονες τὰς ἐμφάσεις τῶν σφετέρων ἡγεμόνων παρέχονται, ἐξηρημένως δὲ οἱ θεοὶ τοῖς δαίμοσιν ἄνωθεν ἐποχούμενοι. καὶ διὰ τοῦτο συμπαθῇ καὶ τὰ ἔσχατα τοῖς πρώτοις ἐστί· τῶν τε γὰρ πρώτων εἰσὶν ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἐμφάσεις καὶ τῶν ἐσχάτων ἐν τοῖς πρώτοις τὰ αἷτια προεῖληπται τὰ τε μέσα γένη τῶν δαιμόνων συμπληροῖ τὰ ὅλα καὶ συνδεῖ καὶ συνέχει τὴν κοινωνίαν αὐτῶν, μετέχοντα μὲν τῶν θεῶν, μετεχόμενα δὲ ὑπὸ τῶν θνητῶν. εἰ τοίνυν λέγοι τις τὰ κέντρα τῆς τοῦ παντός διακοσμήσεως ἐν τοῖς δαίμοσι πῆξασθαι τὸν τῶν ὅλων δημιουργόν, οὐκ ἂν ἀμάρτοι τῆς περὶ αὐτῶν ἀληθείας· ἐπεὶ καὶ ἡ Διοτίμα ταύτην αὐτοῖς ἀποδεδωκε τὴν τάξιν, τὴν συνδετικὴν τῶν θείων καὶ τῶν θνητῶν, τὴν διαπόρθμιον τῶν ἄνωθεν ὀχετῶν, τὴν ἀναγωγὸν τῶν δευτέρων ἀπάντων εἰς τοὺς θεοὺς, τὴν συμπληρωτικὴν τῶν ὅλων κατὰ τὴν τῆς μεσότητος συνοχήν.

in Alc.70 οὐκ ἄρα ἀποδεξόμεθα τῶν λεγόντων ψυχὰς ἀνθρώπων εἶναι τοὺς δαίμονας μεταβαλούσας τὸν τῆδε βίον· οὐ γὰρ δεῖ τὸ κατὰ σχέσιν δαιμόνιον εἰς ταὐτὸν ἄγειν τῷ κατ' οὐσίαν οὐδὲ τὴν αἴδιον μεσότητα τῶν ἐγκοσμίων πάντων ἐκ τῆς μεταβαλλούσης ἑαυτὴν πολυειδῶς ὑφίστάνειν ζωῆς. ἔστηκε γὰρ αἰεὶ ὡσαύτως ἡ δαιμονία φρουρὰ συνέχουσα τὰ ὅλα· 'ψυχῆς δὲ τάξις οὐκ ἔστιν', ὥς φησιν ὁ ἐν τῇ Πολιτείᾳ Σωκράτης, 'ἄλλοτε γὰρ ἄλλους αἰρεῖται βίους'. ἀλλ' οὐδὲ ἐκείνους ἐπαινέσομεν ὅσοι τῶν θεῶν τινὰς δαίμονας ποιοῦσιν, οἷον τοὺς πλανωμένους, καθάπερ Ἀμέλιος· ἀλλὰ πεισόμεθα τῷ Πλάτῳ τῷ τοὺς μὲν θεοὺς ἄρχοντας λέγοντι τοῦ παντός, ὑποτάττοντι δὲ αὐτοῖς τὰς τῶν δαιμόνων ἀγέλας, καὶ πανταχοῦ διασωσόμεθα τὸν τῆς Διοτίμας λόγον μέσῃ τῷ δαιμονίῳ τάξιν ἀπονέμοντα τῶν τε θείων ἀπάντων καὶ τῶν θνητῶν. Κοινῇ μὲν οὖν περὶ ἀπάσης τῆς δαιμονίας τάξεως ταύτην ἔχειν προσήκει τὴν ἔννοιαν, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῶν εἰληχότων ἡμᾶς μετὰ ταῦτα λεκτέον.

in Alc.71 τῶν γὰρ δαιμόνων τούτων κατὰ τὸ μέσον ὡς εἵπομεν τεταγμένων, οἱ μὲν πρώτιστοι καὶ ἀκρότατοι θεοὶ δαίμονές εἰσι. καὶ θεοὶ φανταζόμενοι πολλάκις διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ὁμοιότητα πρὸς τοὺς θεοὺς· ὡς γὰρ καθόλου φάναι πάσης τάξεως τὸ πρώτιστον σώζει τὴν τοῦ πρὸ ἑαυτοῦ μορφήν. καὶ γὰρ νοῦς ὁ πρώτιστος αὐτόθεν θεὸς καὶ ψυχῶν ἡ πρεσβυτάτη νοερά· καὶ τῶν δαιμόνων τοίνυν τὸ ἀκρότατον γένος ἅτε προσεχὲς ὃν τοῖς θεοῖς ἐνοειδὲς ἐστὶ καὶ θεῖον. δεύτεροι δὲ μετὰ τοὺς τοιούτους εἰσὶ δαίμονες οἱ τῆς νοερᾶς ιδιότητος μετέχοντες καὶ

τῶν ἀνόδων προϊστάμενοι καὶ τῶν καθόδων καὶ ὅλως ἐκφαίνοντες τοῖς πᾶσι καὶ ἐκδιδόντες τὴν ποίησιν τῶν θεῶν. τρίτοι δὲ εἰσιν οἱ τῶν θείων ψυχῶν τὰς εἰς τὰ δεύτερα ποιήσεις διανέμοντες καὶ συμπληροῦντες τὸν σύνδεσμον τῶν δεχομένων τὰς ἐκεῖθεν ἀπορροίας πρὸς αὐτάς. τέταρτοι δὲ οἱ τῶν ὅλων φύσεων τὰς δυνάμεις τὰς δραστηρίους εἰς τὰ γενητὰ καὶ φθαρτὰ διαπορθμεύοντες καὶ ἐμπνέοντες ταῖς μερισταῖς φύσεσι ζωὴν καὶ τάξιν καὶ λόγους καὶ τὴν παντοίαν τῶν θνητῶν τελεσιουργίαν.

in Alc.72 πέμπτοι δὲ οἱ σωματοειδεῖς καὶ συνδετικοὶ τῶν ἐν τοῖς σώμασιν ἀκροτήτων· πῶς γὰρ τὰ ἄτδια σώματα συνέσονται τοῖς φθαρτοῖς, πῶς τὰ ποιοῦντα τοῖς ἀποτελέσμασιν, ἢ διὰ ταύτης τῆς μεσότητος; αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ καὶ τῶν σωματοειδῶν ἀγαθῶν ἐπάρχουσα καὶ πρόνοια ποιουμένη τῶν κατὰ φύσιν ἀπάντων πλεονεκτημάτων. ἔκτοι δὲ δὴ οὖν ἐπὶ τούτοις οἱ περὶ τὴν ὕλην στρεφόμενοι καὶ τῶν εἰς τὴν ὕλην ἠκόντων ἄνωθεν ἀπὸ τῆς οὐρανίας ὕλης δυνάμεων συνεκτικοὶ καὶ φρουροῦντες αὐτὴν ἀεὶ καὶ τὴν ἐν αὐτῇ σκιαγραφίαν τῶν εἰδῶν φυλάττοντες. πολλῶν τοίνυν καὶ παντοδαπῶν, ὥσπερ καὶ ἡ Διοτίμα φησί, τῶν δαιμόνων ὄντων οἱ μὲν ἀκρότατοι τὰς ψυχὰς τὰς προελθούσας ἀπὸ τοῦ πατρὸς συνάπτουσι τοῖς ἑαυτῶν ἡγεμόσι θεοῖς. ἕκαστος γὰρ ὡς εἵπομεν θεὸς ἡγεῖται πρῶτως μὲν δαιμόνων, ἔπειτα καὶ ψυχῶν μερικῶν· ἔσπειρε γὰρ καὶ τούτων ὁ δημιουργός, ὡς φησιν ὁ Τίμαιος, τὰς μὲν εἰς ἥλιον, τὰς δὲ εἰς σελήνην, τὰς δὲ εἰς τοὺς ἄλλους θεούς. οὗτοι δὴ οὖν οἱ θεοὶ δαίμονές εἰσιν οἱ κατ' οὐσίαν εἰληχότες τὰς ψυχὰς καὶ συνάπτοντες αὐτάς τοῖς οἰκείοις ἄρχουσι· καὶ πᾶσα ψυχὴ, κἂν συμπεριπολῇ τῷ ἑαυτῆς θεῷ, δεῖται τοῦ τοιοῦτου δαίμονος. οἱ δὲ δεύτεροι δαίμονες τὰς ἀνόδους αὐτῶν καὶ τὰς καθόδους ἐπιτροπεύουσι καὶ ἀπὸ τούτων αἱ αἰρέσεις ταῖς πολλαῖς τῶν ψυχῶν· ἐπεὶ αἶ γε τελεώταται καὶ ἀχράντως ὁμιλοῦσαι τῇ γενέσει, ὥσπερ τὸν προσήκοντα βίον αἱροῦνται τῷ ἑαυτῶν θεῷ, οὕτω καὶ κατὰ δαίμονα ζῶσι τὸν θεῖον, ὃς καὶ μενούσας αὐτάς ἄνω συνῆπτε τῷ οἰκείῳ θεῷ· διὸ καὶ ὁ Αἰγύπτιος τὸν Πλωτῖνον ἐθαύμασεν ὡς θεῖον ἔχοντα τὸν δαίμονα.

in Alc.73 ταῖς μὲν οὖν ἀποκαταστατικῶς ζώσαις ψυχαῖς ὁ αὐτός ἐστιν ἄνω κἀνατῦθα δαίμων, ταῖς δὲ ἀτελεστέραις ἄλλος μὲν ὁ κατ' οὐσίαν δαίμων, ἄλλος δὲ ὁ κατὰ τὸν προβεβλημένον βίον. Εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς λέγοιμεν, οὐδεὶς ἂν ἀποδέξατο τοὺς τὴν λογικὴν ψυχὴν τὴν ἡμετέραν δαίμονα ποιοῦντας· ὁ μὲν γὰρ δαίμων ἕτερος ἀνθρώπου, καθάπερ ἡ τε Διοτίμα λέγει μέσους τιθεμένη τοὺς δαίμονας θεῶν καὶ ἀνθρώπων καὶ ὁ Σωκράτης ἐνδείκνυται ἀντιδιαστέλλων τῷ ἀνθρωπεῖ τὸ δαιμόνιον (' οὐκ ἀνθρώπειον ' γάρ φησι ' τὸ αἴτιον , ἀλλὰ τι δαιμόνιον ἐναντίωμα '), ὁ δὲ ἀνθρωπος ψυχὴ ἐστὶ σῶματι χρωμένη, ὡς δειχθήσεται. οὐκ ἄρα ὁ δαίμων ὁ αὐτός ἐστι τῇ λογικῇ ψυχῇ. καίτοι καὶ τοῦτο φανερόν, ὅτι καὶ ὁ Πλάτων αὐτὸς ἐν τῷ Τιμαίῳ δαίμονά φησιν ἐν ἡμῖν τοῦ ζώου κατωκῆσθαι τὸν λόγον, ἀλλὰ τοῦτο μέχρι τῆς ἀναλογίας μόνον ἀληθές· ἄλλος γάρ ἐστιν ὁ τῇ οὐσίᾳ δαίμων, ἄλλος ὁ κατὰ ἀναλογίαν δαίμων, ἄλλος ὁ κατὰ σχέσιν δαίμων.

in Alc.74 πολλαχοῦ γὰρ τὸ προσεχῶς ὑπερκείμενον ἐν δαίμονος τάξει πρὸς τὸ καταδεέστερον τεταγμένον δαίμονα καλεῖν εἰώθασιν· ὥσπερ δὴ καὶ παρὰ τῷ Ὀρφεῖ λέγει που πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς· ' ὄρθου δ ' ἡμετέρεην γενεήν , ἀριδείκετε δαῖμον ' . καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πλάτων ἐν Τιμαίῳ δαίμονας ἐκάλεσε τοὺς προσεχῶς διακοσμοῦντας τὴν γένεσιν θεούς· ' περὶ δὲ τῶν ἄλλων δαιμόνων εἰπεῖν καὶ γινῶναι τὴν γένεσιν μεῖζον ἢ κα θ ' ἡμᾶς ' . ὁ μὲν δὴ κατὰ ἀναλογίαν δαίμων τοιοῦτός ἐστιν, ὁ προσεχῶς ἐκάστου προνοῶν, κἂν θεὸς ἢ κἂν τῶν μετὰ θεοὺς τεταγμένων· ὁ δὲ κατὰ σχέσιν δαίμων λέγοιτο ἂν ὁ δι' ὁμοιότητος τῆς πρὸς τὸ δαιμόνιον γένος θαυμασιωτέρας ἢ κατ' ἀνθρωπον ἐνεργείας προβεβλημένος καὶ τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν ὅλην ἐξάψας τῶν δαιμόνων (οὕτω γὰρ οἶμαι καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης δαίμονας ἐκάλεσε τοὺς εὖ βεβιωκότας καὶ ἐς ἀμείνω λῆξιν μεταστάντας καὶ τόπον ἀγιώτερον)· ὁ δὲ αὖ κατ' οὐσίαν

δαίμων οὔτε διὰ τὴν πρὸς τὰ δεύτερα σχέσιν καλεῖται δαίμων οὔτε διὰ τὴν πρὸς ἄλλο ἀφομοίωσιν ἀλλὰ καθ' αὐτὸν ταύτην ἔλαχε τὴν ιδιότητα καὶ ἔστιν ἐν ὑάρξει τινὶ καὶ δυνάμεσιν οἰκείαις καὶ ἐνεργειῶν τρόποις διαφέρουσιν ἀφωρισμένους.

in Alc. 75 ὅλως δὲ ἢ μὲν λογικὴ ψυχὴ δαίμων ἐν τῷ Τιμαίῳ τοῦ ζώου προσεῖρηται· ἡμεῖς δὲ τὸν <τοῦ> ἀνθρώπου δαίμονα ζητοῦμεν, ἀλλ' οὐ τὸν τοῦ ζώου, καὶ τὸν ἐπιτροπεύοντα τὴν λογικὴν ψυχὴν αὐτὴν, ἀλλ' οὐ τὸ ὄργανον αὐτῆς, καὶ τὸν ἄγοντα παρὰ τοὺς δικαστὰς τὴν ψυχὴν μετὰ τὴν τοῦ ζώου διάλυσιν, ὥς φησιν ὁ ἐν τῷ φαίδωνι Σωκράτης, ὅτε τὸ μὲν ζῶον οὐκέτι ἔστιν, ὁ δὲ δαίμων ἄγει ἕκαστον, ὅπερ καὶ ζῶντα εἰλήχει, παρὰ τὸν δικαστὴν. εἰ γὰρ τοῦτον εἰλήχει ζῶντα ὁ δαίμων ὃν καὶ νῦν ἄγειν λέγεται μετὰ θάνατον, τὸν ἀνθρώπον δηλονότι εἰλήχεν ἀλλ' οὐ τὸ ζῶον μόνον καὶ ἄνωθεν ἀρχόμενος ἐπιτροπεύει πᾶσαν τὴν σύστασιν ἡμῶν. Ἀλλ' οὐδὲ εἴ τινες τῆς λογικῆς ψυχῆς ἀποστάντες δαίμονα λέγοιεν εἶναι τὸ ἐνεργοῦν ἐπὶ τῆς ψυχῆς, οἷον ἐν μὲν τοῖς ζῶσι κατὰ λόγον τὸν λόγον, ἐν δὲ τοῖς θυμοειδέσι τὸ θυμικόν, ἢ εἴ τινες αὐτὸ προσεχῶς ὑπερκείμενον τοῦ ἐνεργοῦντος τίθενται τῆς ζωῆς ἡμῶν, οἷον τῶν θυμοειδῶν τὸν λόγον καὶ τῶν κατ' ἐπιθυμίαν ζώντων τὸν θυμόν, οὐδὲ οὗτοί μοι δοκοῦσι στοχάζεσθαι τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ τοὺς δαίμονας μόρια τῶν ψυχῶν ποιεῖν πάνυ θαυμαζόντων ἐστὶ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν καὶ οὐδαμοῦ προσποιουμένων τὸν ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτην, μετὰ θεοὺς καὶ δαίμονας τάττοντα τό τε ἡρώϊκόν καὶ τὸ ἀνθρώπειον γένος καὶ τοῖς ποιηταῖς ἐπιπλήττοντα διότι δὴ τοὺς ἥρωας οὐδὲν βελτίους τῶν ἀνθρώπων εἰσάγουσιν ἐν τοῖς ποιήμασιν, ἀλλ' ἐν τοῖς ὁμοίοις παθήμασι στρεφόμενους.

in Alc. 76 ὁ γὰρ ταῦτα ἐπιτιμῶν πολλοῦ ἂν δεήσειε τοὺς δαίμονας, οἳ καὶ τῶν ἡρώων εἰσὶν ὑπέρτεροι, τοῖς μορίοις τῶν ψυχῶν καὶ ταῖς δυνάμεσι τοὺς αὐτοὺς ὑποτίθεσθαι· συμβαίνει γὰρ ἐκ τούτων τὰ κρείττονα κατ' οὐσίαν συμπληρωτικὰ γίνεσθαι τῶν καταδεεστέρων. δεύτερον δὲ αἱ τῶν ζῶων μεταβολαὶ καὶ τῶν δαιμόνων εἰσάξουσιν ἡ τὰς πολυειδεῖς ἐξαλλαγὰς, ὁ γὰρ φιλοχρήματος μεταπίπτει πολλάκις εἰς φιλότιμον βίον καὶ οὗτος εἰς ὀρθοδοξαστικὸν καὶ οὗτος εἰς ἐπιστήμονα· καὶ δαίμων τοίνυν ἄλλοτε ἄλλος ἔσται, καὶ γὰρ τὸ ἐνεργοῦν μόνιον ἄλλοτε ἄλλο ἐστίν. εἴτε οὖν αὐτὸ δαίμων ἐστὶν εἴτε τὸ πρὸ αὐτοῦ τεταγμένον, ὁμοῦ τῇ μεταβολῇ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ οἱ δαίμονες μεταβαλοῦσι καὶ ἐν ἐνὶ βίῳ πολλοὺς ἔξει δαίμονας ὁ αὐτός, ὃ δὴ πάντων ἐστὶν ἀδυνατώτατον· οὐδέποτε γὰρ ψυχὴ μεταβάλλει καθ' ἓνα βίον τὴν τοῦ δαίμονος προστασίαν, ἀλλ' ὁ αὐτός ἐστιν ἐκ γενετῆς μέχρι τῆς πρὸς τοὺς δικαστὰς πορείας ὁ κυβερνῶν ἡμᾶς, ὥπερ καὶ τοῦτό φησιν ὁ ἐν Φαίδωνι Σωκράτης. Καὶ μὴν καὶ ὅσοι τὸν νοῦν τὸν μερικὸν εἰς ταῦτον ἄγουσι τῷ λαχόντι δαίμονι τὸν ἀνθρώπον οὐ καλῶς δοκοῦσί μοι συγχεῖν τὴν νοερὰν ιδιότητα πρὸς τὴν δαιμονίαν ὑπαρξιν. ἅπαντες γὰρ οἱ δαίμονες ἐν τῷ πλάτει τῶν ψυχῶν ὑφeschήκασιν καὶ δεύτεροι τῶν θείων εἰσὶ ψυχῶν· ἄλλη δὲ ἡ νοερὰ τάξις τῆς ψυχικῆς καὶ οὔτε οὐσίαν ἔλαχον τὴν αὐτὴν οὔτε δύναμιν οὔτε ἐνέργειαν. ἔτι δὲ πρὸς τοῦτο κάκεῖνο ῥητέον ὅτι νοῦ μὲν ἀπολαύουσιν αἱ ψυχαὶ τότε μόνον, ὅταν πρὸς αὐτὸν ἐπιστραφῶσιν καὶ δέξωνται τὸ ἐκεῖθεν φῶς καὶ συνάψωσιν τὴν ἑαυτῶν ἐνέργειαν ἐκείνῳ· τῆς δὲ τοῦ δαίμονος ἐπιστασίας κατὰ πᾶσαν ἡμῶν <τὴν> ζωὴν καὶ πάντα τὸν βίον καὶ τὰ ἀπὸ τῆς εἰμαρμένης πάντα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ὅλης προνοίας μετέχομεν.

in Alc. 77 ὁ γὰρ πᾶσαν ἡμῶν τὴν ζωὴν ἰθύνων καὶ τὰς τε αἰρέσεις ἡμῶν ἀποπληρῶν τὰς πρὸ τῆς γενέσεως καὶ τὰς τῆς εἰμαρμένης δόσεις καὶ τῶν μοιρηγετῶν θεῶν, ἔτι δὲ τὰς ἐκ τῆς προνοίας ἐλλάμψεις χορηγῶν καὶ παραμετρῶν, οὗτος ὁ δαίμων ἐστί. καὶ ὥς μὲν ψυχαὶ τοῦ νοῦ μόνον ἐξηρτήμεθα, ὥς δὲ ψυχαὶ σώματι χρώμεναι τοῦ δαίμονος δεόμεθα. διὸ καὶ ὁ Πλάτων τὸν μὲν νοῦν 'ψυχῆς κυβερνήτην' ἀποκαλεῖ ('ψυχῆς' γὰρ φησι 'κυβερνήτη μόνῳ θεατῇ <νῶ>'), τὸν δὲ δαίμονα ἀνθρώπων 'ἐφορον' καὶ 'ἐπίτροπον'. καὶ οὐδ' ἂν εὖροι τις σκοπῶν ἀκριβῶς ἄλλην τινὰ μίαν πρόνοιαν προσεχῇ πάντων τῶν περὶ ἡμᾶς ἐπάρχουσιν ὥς τὴν δαιμονίαν. νοῦς

γὰρ ὡς εἵπομεν ὑπὸ τῆς λογικῆς μετέχεται ψυχῆς ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τοῦ σώματος, καὶ φύσις ὑπὸ σώματος ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τῆς διανοίας, καὶ ἔτι ἡ λογικὴ ψυχὴ θυμοῦ καὶ ἐπιθυμίας ἄρχει ἀλλ' οὐκέτι τῶν ἀπὸ τύχης· μόνος δὲ ὁ δαίμων πάντα κινεῖ, πάντα κυβερνᾷ, πάντα διακοσμεῖ τὰ ἡμέτερα.

in Alc.78

καὶ γὰρ τὸν λόγον τελειοῖ καὶ τὰ πάθη μετρεῖ καὶ τὴν φύσιν ἐμπνεῖ καὶ τὸ σῶμα συνέχει καὶ τὰ τυχαῖα χορηγεῖ καὶ τὰ εἵμαρμένα πληροῖ καὶ τὰ ἐκ τῆς προνοίας δωρεῖται· καὶ εἷς ἐστὶν οὗτος ἀπάντων τῶν ἐν ἡμῖν καὶ περὶ ἡμᾶς βασιλεύς, οἰακίζων ἡμῶν τὴν σύμπασαν ζωὴν. Περὶ μὲν δὴ τῶν εἰληχότων ἡμᾶς δαιμόνων ἀρκεῖ καὶ ταῦτα πρὸς τὸ παρόν· τὸ δὲ δὴ τῶν προτεθέντων ζητημάτων τρίτον ἐξῆς διέλθωμεν καὶ τὸν τρίτον λόγον περὶ τοῦ Σωκράτους δαιμονίου διαπερανώμεθα. λέγεται δὴ περὶ αὐτοῦ τρία ταῦτα διαφερόντως· ἐν μὲν ὡς οὐ μόνον δαίμων ἐστίν, ἀλλὰ καὶ ὡς θεός. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ τῷ διαλόγῳ προελθὼν λέγει σαφῶς ‘ἐπίτροπος ἐμὸς βελτίων ἐστὶν ἢ Περικλῆς ὁ σὸς θεῖος’, Ἀλκιβιάδης, θεός, ὅσπερ σοί με οὐκ εἶα διαλέγεσθαι· τὸν αὐτὸν ἄρα δαίμονα λέγει καὶ θεόν, περὶ οὗ γὰρ προεῖρηται τὸ ‘δαιμόνιον ἐναντίωμαι, οὗ σὺ τὴν δύναμιν καὶ ὕστερον πεύσῃ’, τοῦτον ἀπεκάλεσε θεόν, ἐπεὶ καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς σιωπῆς αὐτῷ τῆς ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ τὴν αἰτίαν παρασχών.

in Alc.79

καὶ μέντοι καὶ ἐν τῇ Ἀπολογία σαφέστερον ἐνδείκνυται περὶ τῆς τάξεως αὐτοῦ καὶ ὅτι θείαν ὑπεροχὴν ἔλαχεν ὡς ἐν τῇ δαιμονίᾳ φύσει. καὶ τοῦτο ἦν ὁ καὶ πρότερον ἐλέγομεν, ὅτι τῶν θείων ψυχῶν καὶ νοερὸν βίον ἐλομένων καὶ ἀναγωγὸν οἱ δαίμονες θεῖοι τινὲς εἰσι τοῦ παντός δαιμονίου γένους ὑπεριδρυμένοι καὶ τῶν θεῶν πρώτως μετέχοντες. ὡς γὰρ ἐστὶ καὶ ἐν θεοῖς δαίμων, οὕτω καὶ ἐν δαίμοσι θεός. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἡ ὑπαρξίς θεία, ἡ δ' ἀναλογία δαιμονία, ἐν δὲ τοῖς δαίμοσι τὸ ἔμπαλιν ἡ μὲν ιδιότης δαιμονία, ἡ δ' ἀναλογία θεοπρεπὴ τὴν οὐσίαν ἐπιδείκνυσιν· διὰ γὰρ τὴν ὑπεροχὴν τὴν πρὸς τοὺς ἄλλους δαίμονας καὶ θεοὶ φαντάζονται πολλάκις. εἰκότως ἄρα ὁ Σωκράτης τὸν ἑαυτοῦ δαίμονα καὶ θεὸν ἀποκαλεῖ, τῶν γὰρ πρωτίστων ἦν καὶ ἀκροτάτων δαιμόνων· διὸ καὶ τελεώτατος ἦν ὑπὸ τοιοῦτου προστάτου κυβερνώμενος καὶ πρὸς τοιοῦτον ἡγεμόνα καὶ φύλακα τῆς ζωῆς αὐτοῦ παραμετρῶν ἑαυτόν. “Ἐν μὲν δὴ τοῦτο τοιοῦτον ἐξαίρετον τῷ Σωκράτους δαιμονίῳ μεμαρτύρηκεν ὁ λόγος· δευτέρον δὲ ὅτι φωνῆς τινὸς ἀπ’ αὐτοῦ προϊούσης ἐπὶ ἠσθάνετο. καὶ γὰρ ἐν τῷ Θεάγει καὶ ἐν τῷ Φαίδρῳ ταῦτα ὑπ’ αὐτοῦ λέλεκται· τοῦτο δὲ ἐστὶ φωνὴ ἢ, τὸ ἐκ τοῦ δαιμονίου σημεῖον, ἐν τῷ Θεάγει φησί· καὶ πάλιν ἐν τῷ Φαίδρῳ ‘ἡνίκα ἔμελλον, ὦγαθέ, τὸν ποταμὸν διαβαίνειν, τὸ δαιμόνιον καὶ τὸ εἰωθὸς σημεῖόν μοι γίνεσθαι ἐγένετο· αἰεὶ δέ με ἐπίσχει ἃ ἂν μέλλω πράττειν· καὶ τινα καὶ φωνὴν ἔδοξα αὐτόθεν ἀκοῦσαι, ἥ με οὐκ ἔῃ ἀπιέναι ὡς δὴ τι ἡμαρτηκότα εἰς τὸ θεῖον’.

in Alc.80

τί δὴ οὖν ἐνδείκνυται ταῦτα λέγων ὁ Σωκράτης, καὶ τίς ἡ φωνὴ δι’ ἧς φησὶν αὐτῷ τὸ δαιμόνιον σημαίνειν τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν; λεκτέον δὴ ὅτι πρώτως μὲν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν ὁ Σωκράτης καὶ τὴν τῶν ὄντων ἐπιστήμην ἀπήλαυε τῆς ἐπιπνοίας τοῦ δαίμονος ἀνακινούσης αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἔρωτα τὸν θεῖον, δευτέρως δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς κατὰ τὸν βίον πράγμασιν ἀνθρώπου καὶ διεκόσμηε τὴν πρόνοιαν αὐτοῦ τὴν περὶ τοὺς ἀτελεστέρους, καὶ κατ’ αὐτὴν τοῦ δαίμονος τὴν ἐνέργειαν οὐ τῇ διανοίᾳ μόνον οὐδὲ ταῖς δοξαστικαῖς δυνάμεσιν ὑπεδέχετο τὸ ἐκεῖθεν προῖόν φῶς, ἀλλὰ καὶ τῷ πνεύματι, διὰ πάσης αὐτοῦ τῆς ζωῆς χωρούσης ἐξαίφνης τῆς δαιμονίας ἐλλάμψεως καὶ αὐτὴν ἤδη τὴν αἴσθησιν κινούσης. δῆλον γὰρ ὅτι τοῦ αὐτοῦ ὄντος ἐνεργήματος ἄλλως μὲν ὁ λόγος ἀπολαύει τῆς δόσεως, ἄλλως δὲ ἡ φαντασία, ἄλλως δὲ ἡ αἴσθησις, καὶ ἕκαστον τῶν ἐν ἡμῖν ἰδίως πάσχει καὶ κινεῖται παρὰ τοῦ δαίμονος. οὐκ ἔξωθεν οὖν παθητικῶς ἡ φωνὴ τῷ Σωκράτει προσέβαλλεν, ἀλλ’ ἐνδοθεν διὰ πάσης φοιτήσασα τῆς ψυχῆς ἡ ἐπίπνοια καὶ μέχρι τῶν αἰσθητικῶν ὀργάνων διαδραμοῦσα, φωνὴ τελευτῶσα ἐγένετο, συναισθήσει μᾶλλον ἢ αἰσθήσει γνωριζομένη· τοιαῦται γὰρ αἱ τῶν ἀγαθῶν δαιμόνων καὶ τῶν θεῶν

ἐλλάμψεις. Τὸ δὴ τρίτον ἐπὶ τούτοις τοῦ δαίμονος ἴδιον τοῦ Σωκράτους ἀνασκεψώμεθα·
‘ προτρέπει μὲν ‘ γὰρ ‘ οὐδέποτε ‘, φησίν, ‘ ἀποτρέπει δὲ αἰεί ‘. πάλιν δὲ καὶ τοῦτο πρὸς τὴν
Σωκρατικὴν ζωὴν ἐπανακτέον· οὐ γὰρ κοινὸν ἐστὶ τῶν εἰληχότων ἡμᾶς δαιμόνων, ἀλλὰ ἴδιον
τῆς τοῦ Σωκράτους ἐπιστάσις.

in Alc.81 λέγομεν τοίνυν ὅτι τὸ ἀγαθοειδὲς τῆς τοῦ Σωκράτους ζωῆς καὶ τὸ κοινὸν καὶ τὸ φιλάνθρωπον
καὶ τὸ ἐκκεχυμένον, ὡς αὐτὸς πού φησι, περὶ τὴν μετάδοσιν τῶν ἀγαθῶν οὐκ ἔδεῖτο τῆς ἐκ τοῦ
δαίμονος προτροπῆς, ὥρμητο γὰρ ἅφ’ ἑαυτοῦ καὶ πᾶσι παρεῖχεν ἑαυτὸν ἕτοιμον εἰς τὴν
κοινωνίαν τῆς ἀρίστης ζωῆς. ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ τῶν προσιόντων ἀνεπιτήδειοι πρὸς τὴν
μετάληψιν ἦσαν τῶν τῆς ἀρετῆς ἐπιτηδευμάτων καὶ τῆς ἐπιστήμης τῶν ὅλων, ἀνεχαίτιζεν
αὐτὸν ὁ ἐπιτροπεύων ἀγαθὸς δαίμων τῆς περὶ τοὺς τοιούτους προνοίας· οἷον εἴ τις ἡνίοχος
ἀγαθὸς ἵππον εὖ πεφυκότα πρὸς δρόμον ἐπέχει μόνον ὃ τι δέοι τῆς ὁρμῆς, κινοίη δὲ μηκέτι,
παρ’ ἑαυτοῦ πρὸς τὴν κίνησιν ἐγειρόμενον καὶ μὴ κέντρων ἡνιοχικῶν ἀλλὰ χαλινῶν
δεόμενον.

in Alc.82 τοῦτο δὴ οὖν καὶ ὁ Σωκράτης ἔχων τὸ ἄφθονον περὶ τὰς τῶν προσιόντων εὐεργεσίας (‘ ἵππέας
‘ γὰρ φησί τις ‘ ἐς πεδίον προκαλεῖ Σωκράτη προκαλούμενος εἰς λόγους ‘) εἰκότως ἔδεῖτο
μᾶλλον τοῦ ἀποτρέποντος αὐτὸν μᾶλλον ἢ προτρέποντος. αἶ τε γὰρ τῶν προσιόντων
ἀνεπιτηδειότητες λανθάνουσai τὰ πολλὰ τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν τῆς δαιμονίας δέονται
διακρίσεως καὶ αἱ τῶν καιρῶν διαγνώσεις ὑπ’ ἐκείνης μόνης ἀκριβῶς ἡμῖν ὑπαγορεύεσθαι
δύνανται· μεμηχάνηται μὲν γὰρ καὶ ἄνθρωποι πρὸς τοῦτο μεθόδους τινὰς καὶ τέχνας, ἀλλ’
ἀμυδρὰ καὶ ἡ ἐκ τούτων κατάληψις καὶ τῆς τῶν ἀγαθῶν δαιμόνων ἐνδείξεως πάμπολυ
λειπομένη. πρὸς ταῦτα τοίνυν τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ἀστόχως ἐχούσης εἰκότως ὁ Σωκράτης
ἀποτροπῆς ἔδεῖτο μόνον ἐν ταῖς παρὰ καιρὸν ὁρμαῖς, αὐτὸς ἅφ’ ἑαυτοῦ πρὸς τὰ ἀγαθὰ
κεκινήμενος. ἔστι μὲν οὖν καὶ ταῦτα ἀληθῆ περὶ τοῦ τὸν Σωκράτην προτρέπει μὲν οὐδέποτε
τὸ δαιμόνιον, ἀποτρέπει δὲ αἰεί. μειζόνως δὲ ἔτι λεκτέον ὅτι τῶν δαιμόνων οἱ μὲν καθαρτικὴν
ἔλαχον δύναμιν καὶ ἄχραντον, οἱ δὲ γεννητικὴν, οἱ δὲ τελεσιουργόν, οἱ δὲ δημιουργικὴν, καὶ
ὅλως κατὰ τὰς ιδιότητας διήρηνται τῶν θεῶν καὶ τὰς δυνάμεις ὑφ’ ἃς ἐτάχθησαν· καὶ δὴ καὶ ὅτι
κατὰ τὴν ἑαυτῶν ὑπαρξιν ἕκαστοι συλλαμβάνουσι τοῖς ὑφ’ ἑαυτῶν προνοουμένοις εἰς τὴν
εὐδαίμονα ζωὴν, οἱ μὲν εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν καταδεεστέρων κινοῦντες, οἱ δὲ
ἀναστέλλοντες ἀπὸ τῶν πράξεων καὶ τῆς ἔξω ρεπούσης ἐνεργείας. ἔοικε δὴ οὖν καὶ τὸ
Σωκρατικὸν δαιμόνιον, τοιαύτην ιδιότητα λαχόν, καθαρτικὴν λέγω καὶ ἀχράντου ζωῆς
παρεκτικὴν, καὶ ὑπὸ ταύτην τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν δύναμιν τεταγμένον, τὴν τῆς καθάρσεως
ὅλης μονοειδῶς προϊσταμένην, καὶ τὸν Σωκράτην τῆς πρὸς τοὺς πολλοὺς ἀνακόπτειν σχέσεως
καὶ τῆς εἰς τὸ πλῆθος ἀποτεينوμένης ζωῆς, περιάγειν δὲ αὐτὸν εἰς τὸ εἶσω τῆς ψυχῆς καὶ τὴν
ἄχραντον ἀπὸ τῶν καταδεεστέρων ἐνέργειαν, καὶ διὰ τοῦτο προτρέπει μὲν αὐτὸν οὐδέποτε ,
ἀποτρέπει δὲ αἰεί.

in Alc.83 τί γὰρ ἐστὶν ἄλλο τὸ ἀποτρέπει ἢ τὸ ἀναχαιτίζειν αὐτὸν ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰς τὰ ἐκτὸς
ἐνεργειῶν; τοῦτο δὲ τίνας ἐστὶν ἢ καθαρτικῆς ιδιότητος; καὶ μοι δοκεῖ, καθάπερ Ὀρφεὺς
ἐφίστησι τῷ βασιλεῖ Διονύσῳ τὴν μονάδα τὴν Ἀπολλωνιακὴν ἀποτρέπουσαν αὐτὸν τῆς εἰς τὸ
Τιτανικὸν πλῆθος προόδου καὶ τῆς ἐξαναστάσεως τοῦ βασιλείου θρόνου καὶ φρουροῦσαν
αὐτὸν ἄχραντον ἐν τῇ ἐνώσει, κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ὁ Σωκράτους δαίμων περιάγειν μὲν αὐτὸν
εἰς τὴν νοερὰν περιωπὴν, ἐπέχειν δὲ τῶν πρὸς τοὺς πολλοὺς συνουσιῶν. καὶ γὰρ ἀνάλογον ὁ
μὲν δαίμων ἐστὶ τῷ Ἀπόλλωνι, ὁπαδὸς ὢν αὐτοῦ, ὁ δὲ Σωκράτους λόγος τῷ Διονύσῳ, γέννημα
γὰρ ἐστὶν ὁ ἐν ἡμῖν νοῦς τῆς τοῦ θεοῦ τούτου δυνάμεως. Περὶ μὲν δὴ τούτων τοσαῦτα λεκτέον·
ἔπεται δὲ τοῖς ἔμπροσθεν εἰπεῖν, τί δήποτε φησὶν ὁ Σωκράτης οὐκ αὐτὸ τὸ δαιμόνιον ὕστερον
ἔσεσθαι τῷ νεανίσκῳ γνώριμον, ἀλλὰ τὴν δύναμιν αὐτοῦ. λέγει γὰρ οὕτως ‘ οὐ σὺ τὴν δύναμιν

καὶ ὕστερον πεύσῃ· πρῶτον μὲν οὖν ῥητέον, ὃ καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλῖχος φησιν, ὅτι τὰς μὲν ὑπάρξεις τῶν δαιμόνων καὶ ὅλως τῶν κρειττόνων ἡμῖν θεωρῆσαι χαλεπώτατόν ἐστι τοῖς μὴ τελέως ἐκκεκαθαρμένοις τὸν τῆς ψυχῆς νοῦν, ὅπου γε καὶ ψυχῆς οὐσίαν κατιδεῖν οὐ ῥάδιον παντί (μόνος γοῦν ὁ Τίμαιος ἄπασαν αὐτῆς τὴν οὐσίαν ἐξέφηνεν· ‘οἷον γὰρ ἐστὶ πάντῃ πάντως θείας καὶ μακρᾶς δεῖται διηγήσεως’, ὥς πού φησι καὶ ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης)· τὰς δὲ δυνάμεις αὐτῶν καὶ ἰδεῖν καὶ διασαφῆσαι ῥᾶον.

in Alc.84 ἀπὸ γὰρ τῶν ἐνεργειῶν, ὧν εἰσὶ προσεχῶς αἱ δυνάμεις μητέρες, καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἐπαισθανόμεθα· μέση γὰρ ἡ δυνάμις ἐστὶ τῆς τε οὐσίας καὶ τῆς ἐνεργείας, προβαλλομένη μὲν ἀπὸ τῆς οὐσίας, ἀπογεννώσα δὲ τὴν ἐνέργειαν. δεύτερον δὲ ὅτι καὶ ἄλλως ἡ δύναμις οἰκειοτάτῃ τοῖς δαίμοσιν ἐστὶ. πανταχοῦ γὰρ ἡ δύναμις τὸ μέσον κεκλήρωται· καὶ ἐν μὲν τοῖς νοητοῖς συνάπτει τὸν πατέρα καὶ τὸν νοῦν, ‘ἡ μὲν γὰρ δύναμις σὺν ἐκείνῳ, νοῦς δ’ ἄπ’ ἐκείνου’· ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς τὰς ἐνεργείας συνδεῖ πρὸς τὰς οὐσίας, ἡ μὲν γὰρ ἐνέργεια γέννημα τῆς δυνάμεως ἐστίν, ἡ δὲ οὐσία προάγει τὰς δυνάμεις ἄφ’ ἐαυτῆς. καὶ οὖν καὶ τὰ κρείττονα ἡμῶν γένη μέσα τῶν θεῶν ὄντα καὶ ἡμῶν οἰκείως σημαίνεται διὰ τῆς δυνάμεως ὡς μέσην πανταχοῦ τάξιν λαχούσης. ἔστι γὰρ ἡ μὲν ἀληθινὴ οὐσία καὶ τὸ ὄντως εἶναι παρὰ τοῖς θεοῖς, ἡ δὲ δύναμις ἡ ὑπουργὸς τῶν θεῶν παρὰ τοῖς δαίμοσιν, ἡ δὲ ἔξω προϊοῦσα διὰ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐνέργεια καὶ ποιήσις ἐν ἡμῖν. τὸ τρίτον τοίνυν καὶ τῷ νεανίσκῳ πρεπόντως ἐξυμνεῖ τὴν δαιμονίαν δύναμιν. ἦν γὰρ δὴ ὁ Ἀλκιβιάδης δυνάμεως ἐραστής μόνον <οὖν> οὐχὶ ἤδη λέγει σαφῶς ὁ Σωκράτης ὅτι ἡ ἀληθὴς δύναμις ἐν τοῖς δαίμοσιν ἐστίν, ἀλλ’ οὐκ ἐν τῷ πολλῶν ἀνθρωπίσκων ἄρχειν, καὶ ὡς ἐκείνης ἐραστὴν εἶναι δεῖ τὸν μεγάλοφρονα τῆς δυνάμεως, ἀλλ’ οὐ τῆς φαινομένης.

in Alc.85 αὕτη μὲν γὰρ ἀσθενεία συμμιγῆς ἐστὶ (τί γὰρ ἐν τοῖς ἐνύλοις δυνατόν, τῆς ὕλης αὐτῆς ἀδυναμίας οὐσης;) ἐκείνη δὲ ἀκραιφνὴς προϋπάρχει καὶ δραστήριος πρὸ τῶν παρ’ ἡμῖν θαυματομένων δυνάμεων. τέταρτος αἰτίας ἀπολογισμός, ὅτι καὶ τῷ σκοπῷ τοῦ διαλόγου σύμφωνός ἐστιν ἡ μνήμη τῆς δυνάμεως. μέση γὰρ ἐστὶν ἡ γνῶσις ἐαυτῶν τῆς τε τῶν θείων γνώσεως καὶ τῆς εἰς τὸ ἔξω ῥεπούσης ζωῆς, διὸ καὶ ἡ ἄνοδος ἐπὶ τὴν θειοτέραν ἐνέργειαν διὰ ταύτης γίνεται μέσης, τῆς ἐαυτῶν γνώσεως· ἡ δὲ δύναμις τῷ μέσῳ προσήκει καὶ τὸ μέσον εἶδος τῆς ζωῆς ἐκ τῆς δυνάμεως ἀποφύεται, καθάπερ δὴ τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῆς ὑπάρξεως, τὸ δὲ τρίτον ἐκ τοῦ μικτοῦ. καὶ ταύτη τοίνυν οἰκείως ἀπὸ τῆς δυνάμεως τὸ ὅλον δαιμόνιον ἡμῖν γνωσθήσεσθαι φησιν ὁ Σωκράτης. Νῦν δὲ ἐπειδὴ οὐκ ἐναντιοῦται, οὕτω προσελήλυθα· εὐέλπιδες εἰμι μὴδὲ τὸ λοιπὸν ἐναντιώσεσθαι αὐτό. 103 A—B. Ζητεῖν εἰώθασιν ἐν τούτοις, πῶς τὸ δαιμόνιον ὅλως ἐφῆκε τῷ Σωκράτει τὴν πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην συνουσίαν, μὴδὲν ὠφελεῖσθαι μέλλοντα· τὸ γὰρ μάτην ἐνεργεῖν οὔτε τοῖς δαίμοσιν ἐστὶ προσῆκον οὔτε τοῖς σπουδαίοις ἀνδράσιν, ὅπου γε οὐδὲ ἡ φύσις αὐτὸ προσήκατο καίτοι γε ἄλογος οὖσα καθ’ ἐαυτήν. πῶς οὖν ἡ ὁ δαίμων ἐφῆκεν ἡ ὁ Σωκράτης κατὰ δαίμονα τῷ νεανίσκῳ προσήλθεν, ὃν οὐδὲν ἐκ τῶν λόγων ὠφέλησε; τίς γὰρ ὁ τὰ μυστήρια, φασίν, ἐξορηχσάμενος ἐν τῇ Πολυτίωνος οἰκίᾳ; τίς ὁ τὸν ἐπὶ Σικελίαν πλοῦν εἰσηγησάμενος; τίς ὁ τὴν πατρίδα ποιήσας ἀνάστατον καὶ Λακεδαιμονίους πείσας Δεκέλειαν ἐπιτειχίσασθαι; τίς ὁ τῶν μεγάλων ἐκείνων καὶ τραγικῶν δυστυχημάτων Ἀθηναίοις αἴτιος, ὧν αἱ ἱστορίαι πλήρεις; ταῦτα δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα θρυλλοῦσιν οἱ κατήγοροι τῶν λόγων τούτων καὶ κενὸν ἀνάπλασμα τὴν δαιμονίαν ταύτην εἶναι νομίζοντες ἐπίπνοιαν.

in Alc.86 πρὸς οὖν ταῦτα ἀπαντῶντες λέγουσιν οἱ τινες ὅτι μείζονα ἂν ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ τούτων ἐποίησε τῶν κακῶν, εἰ μὴ καθάπερ ἐπώδῃς τινὸς ἀλεξικάκου μετέσχε τῆς τοῦ Σωκράτους συνουσίας· διὰ γὰρ ταύτην ἐπέσχε μὲν τὴν παντοδαπὴν κακίαν, ἐλαττόνων δὲ αἴτιος ἐγένετο τῇ πατρίδι συμφορῶν. ἄτοπος δέ μοι δοκεῖ τῆς ἀπαντήσεως εἶναι ταύτης ὁ τρόπος· οὐ γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ

δαίμονος προνοίας τέλος ἢ τῶν κακῶν ἐλάττωσις, ἀλλ' ἢ τῶν ἀγαθῶν δόσις, οὐδὲ τοῦ Σωκράτους τοῦτο ἦν τὸ ἔργον, εἰς βραχὺ συστέλλειν τὴν πονηρίαν, ἀλλὰ ταύτην μὲν ἐκκόπτειν τῶν συνόντων, ἀντεισφέρειν δὲ τὸ ἀγαθὸν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν. μὴ ποτε οὖν τὸ τοῦ Ξενοφῶντος ἀληθές, ὡς ὁ Ἀλκιβιάδης ἕως μὲν Σωκράτει συνῆν οὐδενὸς οὐδενὶ κακοῦ γέγονεν αἴτιος, ἀποστάς δὲ τῆς τοῦ Σωκράτους ὁμιλίας ὑπὸ τε πλούτου καὶ τρυφῆς διεφθάρη καὶ παρὰ τοῦτο τηλικαῦτα ἐξήμαρτεν; ἢ καὶ τοῦτο μὲν ἀληθές, οὐπω δὲ τὴν αἰτίαν λέγει δι' ἣν ὁ δαίμων ἐπέτρεπε διαλεχθῆναι πρὸς αὐτὸν τῷ Σωκράτει· πάντως γὰρ οὐκ ἡγνόνει τὸ δαιμόνιον ὅτι διαφθαρήσεται καὶ ἐξυβρίσει χρόνου προϊόντος καὶ ἔσται περὶ τὴν πατρίδα μοχθηρὸς.

in Alc.87 λέγουσι δέ τινες πρὸς ταῦτα μηδὲ τῷ δαίμονι φανεράν εἶναι τὴν ἀόριστον τοῦ ἐφ' ἡμῖν ῥοπήν· ἄστατον γὰρ ὄν καὶ πεφυκὸς πρὸς τὸ χεῖρον καὶ πρὸς τὸ ἄμεινον μεθίστασθαι δύσγνωστόν ἐστι καὶ αὐτοῖς τοῖς δαίμοσιν. ἐμοὶ δὲ διὰ ταῦτα οὐκ ἀνεκτά, λέγεται δ' οὖν ὅμως ὑπὸ τινων. πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον τῇ φύσει τῶν γνωστῶν τὰς τῶν γνώσεων ἀφορίζειν διαφοράς, ἀλλὰ μὴ τοῦναντίον ταῖς τῶν γνώσεων διαιρεῖν; καὶ τὸ μὲν αἰώνιον κατ' οὐσίαν καὶ θεῖον καὶ γινώσκειν τὰ πάντα θείως, τὸ δὲ <ἀνθρώπινον> ἀνθρωπίνως, καὶ τὸ μὲν ἀμέριστον ἀμερίστως καὶ τὰ μεριστὰ προειληφέναι, τὸ δὲ αἰώνιον ὑπὲρ χρόνον καὶ τὰ ἔγχρονα, τὸ δὲ λογικὸν λογικῶς καὶ τὰ ἄλογα; δηλὸν γὰρ ἐκ τούτων ὅτι καὶ τὰ ἀόριστα ὠρισμένως καὶ τὰ ἄστατα στασίμως καὶ βεβαίως οἱ τε θεοὶ γινώσκονται καὶ οἱ δαίμονες. πῶς δὲ οὐχ ὀρώμεν ὅτι πολλὰ καὶ τῶν τοῖς χείροσιν ἡμῶν ἐς γνῶσιν ἀδυνάτων ἡμῖν ἐστὶν εὐγνωστα; τὴν γὰρ τῶν καθόλου φύσιν τὰ μὲν ἄλογα γινώσκειν οὐ πέφυκεν, ἡμεῖς δὲ συναιρεῖν δυνάμεθα. τί οὖν ἔτι θαυμάζομεν εἰ καὶ ὅσων ἡμεῖς πεπλανημένην ἔχομεν ὑπόληψιν, τούτων ἀραρότως ἐστὶ τὰ κρείττονα ἡμῶν γνωστικά; οὐ γὰρ ἐστὶ τὸ ἡμέτερον ἀσθενὲς κριτήριον τῆς ἐκείνων δυνάμεως, ὥσπερ οὐδὲ τὸ τῶν καταδεεστέρων τῆς ἡμετέρας φύσεως ἀλόγιστον τοῦ ἐν ἡμῖν λόγου καὶ τῆς ἡμετέρας διανοήσεως ἀνατρεπτικόν.

in Alc.88 πῶς δὲ ὅλως οὐκ ἄτοπον, στοχαστικὴν μὲν εἶναι τοῦ μέλλοντος πρόγνωσιν, ἐστῶσαν δὲ καὶ ὠρισμένην καὶ ἀνενδοίαστον ἐν μηδεμιᾷ τάξει τῶν πραγμάτων ὑφεστάναι; οὐδαμοῦ γὰρ ἡ φύσις ἀπὸ τῶν ἀτελῶν ἄρχεσθαι πέφυκεν οὐδὲ ἀπὸ τῶν μὴ εἰλικρινῶν οὐδὲ ἀπὸ τῶν τοῖς ἐναντίοις συμπεφυρμένων· ὁ δὲ στοχασμὸς τοῦ μέλλοντος μετέχει πως ἀγνοίας καὶ οὐκ ἔστι <τελεία γνῶσις>. ποῦ δὲ οὖν ἡ αὐτογνώσις τοῦ μέλλοντος, ποῦ δὲ τὸ εἰλικρινές, ἂν οὐ καὶ τὸ δευτέρως ὄν καὶ τὸ ἐφίεμενον ἐκείνου τὴν ὑπόστασιν ἔλαχεν; Ἐπειδὴ τοίνυν αἱ τοιαῦται πᾶσαι ἀπαντήσεις σαθραὶ καὶ εὐδιάλυτοι πεφήνασι, λέγομεν ἡμεῖς ἐπόμενοι τῷ τε θείῳ Ἰαμβλίχῳ καὶ τῷ ἡμετέρῳ καθηγεμόνι τρία ταῦτα χρῆναι διαφερόντως ἐν τῇ λύσει τῆς προκειμένης ἀπορίας διασώζειν· ἐν μὲν τὸ πρέπον τῷ ἐφίεντι δαίμονι τὴν συνουσίαν, δεύτερον δὲ τὸ καθήκον τῷ Σωκράτει τῷ καὶ πρότερον ὀρμήσαντι περὶ τὴν τοῦ Ἀλκιβιάδου πρόνοιαν καὶ νῦν ἀπηντηκότε πρὸς αὐτόν, τρίτον τὸ τοῦ νεανίσκου συμφέρον. δεῖν γὰρ αὐτὸν ἐκ τῆς συνουσίας ἐπιδείξαι ταύτης ὠφελημένον, οὐ γὰρ ἀποχρῆναι μὴ χεῖρῳ γεγενέναι.

in Alc.89 τοῦτο μὲν γὰρ καὶ ὅτῳ μοχθηρῷ, τὸ καὶ χεῖρον ἀποτελεσθῆναι, τῷ δὲ σπουδαίῳ πρέποι ἂν ἀμείνους δήπου τοὺς συνόντας ποιεῖν. ὅτι μὲν τοίνυν ὁ νεανίσκος, ἵνα ἀπὸ τῶν ἀτελεστέρων ἀρξώμεθα, καλλίων ἀποτετέλεσται, δηλοῖ καὶ τὸ Πλατωνικὸν Συμπόσιον, ὅπου δὴ, καὶ ταῦτα μεθύων, ὁ Ἀλκιβιάδης ὑπόκειται θαυμάζων μὲν τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ λόγους ὡς δραστηρίους καὶ ἀγριώτερον ἐχίδνης τῶν εὐφυῖα διαφερουσῶν ψυχῶν ἀντιλαμβανομένους, ἐξομνύμενος δὲ καταψηφίζεσθαι ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀμαθίας, ὅταν ἀκούῃ διαλεγομένου Σωκράτους, καὶ ἀποθαυμάζειν μὲν αὐτοῦ τὰ ἔνδον ἀγάλματα τῶν ἀρετῶν ὡς σεμνὰ καὶ τίμια, ἄθλιον δὲ ἑαυτὸν ἡγεῖσθαι τῆς ἕξεως ἔνεκα τῆς κατὰ τὴν ψυχὴν. πρὸς γὰρ ταῦτα ὠφελημένος ὑπὸ τοῦ Σωκράτους οὐ σμικρὰν οἶμαι προσθήκην ἔσχεν εἰς τὴν τῶν φυσικῶν πλεονεκτημάτων τελείωσιν. εἰ δὲ καὶ πέπρακταί τινα αὐτῷ πλημμελῆ, τὸ ἀτελὲς αἰτιώμεθα καὶ τὸ μὴ πάντῃ

κατωρθωμένον τῆς ἐν αὐτῷ ζωῆς. οὐδὲ γὰρ τοῦτ' ἔφαμεν ὡς σπουδαῖον αὐτὸν ἢ Σωκράτους ἀπείργασται συνουσία, ἀλλ' ὡς ἀπώνατο λέγειν. ἔστω πρὸς τὸν παρόντα βίον μηδὲν αὐτῷ γεγονέναι τι διὰ τὴν συνουσίαν ἀγαθόν, ἀλλὰ πρὸς γε τὸν μέλλοντα προὔργου τι πάντως ἐγένετο.

in Alc.90

καὶ νῦν μὲν ὡς τὸ εἰκὸς ὑπὸ μοχθηρᾷ πολιτείᾳ τρεφόμενος οὐκ ἔσχε τελέως ἀπόνασθαι τῶν λόγων, πολλῶν ὄντων τῶν ἀνθελκόντων· ἀποπλήσας δὲ τὰς ἐμπλήκτους ὁρμὰς τῆς ψυχῆς καὶ ἐν γαλήνῃ τῶν τοιούτων γενόμενος κακῶν κατὰ σχολὴν προβάλλων τοὺς τοιούτους λόγους ὁρᾷ τὸ διάφορον τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς πρὸς τὴν φιλόσοφον συμβουλίην. οὕτω γὰρ δὴ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης περὶ Θρασυμάχου φησὶν ὅτι 'εἰ καὶ πρὸς τὸ παρὸν μὴ πέπεισταί μοι, πρὸς γε τὸν ἔπειτα βίον εἴη ἂν τι προὔργου γεγονόσ'. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν καὶ τὸν δαίμονα πρὸς τὴν ὅλην περίοδον ἀποβλέποντα τῶν ψυχῶν ἐφίεναί τῷ Σωκράτει διαλεχθῆναι. καθάπερ γὰρ οὖν καὶ τὰς κολάσεις ἃς ἐπάγουσιν οἱ δαίμονες οὐκ ἀξιωτέον πρὸς ἓνα βίον μόνον ἀναφέρειν ἀλλὰ πρὸς ἅπασαν τὴν περίοδον, κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ ἀπ' αὐτῶν προτεινόμενα καὶ τὰς ὠφελείας εἰς τὸ ὅλον τῆς περιόδου τέλος ἀνεκτεόν. οὐ γὰρ ἐπὶ βραχὺ βλέπουσιν οἱ κρείττους ἡμῶν, οὐδ' ὥσπερ ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' ἄτε τοὺς βίους ἡμῶν ἐπεσκεμμένοι πάντας καὶ τὰς ὅλας περιόδους, ἐκείνων στοχαζόμενοι πολλὰ δρῶσιν εἰς ἡμᾶς ὡς πρὸς ἓνα βίον ἀσύμφωνα τοῖς πολλοῖς φαινόμενα· διὸ καὶ θαυμάζεται ὑπ' αὐτῶν εἰ κατὰ δαίμονα τὰ τοιαῦτα δίδονται. καὶ μὴν καὶ ἐκεῖνα ῥητέον πρὸς τήνδε τὴν ζήτησιν, ὅτι καὶ οἱ δαίμονες καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ σπουδαῖοι δι' ἑαυτοὺς ἐνεργοῦσι καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς ἀγαθόν, καὶ πράττουσιν, ἃ ἂν πράττωσι, διὰ τὸ τέλος ὅπερ ἐνεστήσαντο τούτων ἑκάτεροι τῆς ζωῆς· καὶ οἱ μὲν δαίμονες προτείνουνσι τὰς τῶν ἀγαθῶν δόσεις ἀφθόνως, οἱ δὲ εὐεργετεῖν σπουδάζουσι τοὺς συνόντας.

in Alc.91

καὶ ὥσπερ ὁ ἥλιος ἀφήησι τὸ φῶς οὐ διωρισμένως, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς δυναμένοις ἀπολαύειν, μετέχει δὲ ὁ δυνάμενος· καὶ τοῦ μὲν ἡλίου πάντα μετέχει, τὸ δὲ γε μὴ μετέχον διὰ τὴν ἀσθένειαν τὴν ἑαυτοῦ παραιτεῖται τῆς μεθέξεως· οὕτω δὴ καὶ τῶν ἀγαθῶν δαιμόνων αἰεὶ τὰ ἀγαθὰ διδόντων καὶ τῶν ἐκείνοις συντεταγμένων ἀνδρῶν, τὸ μὴ διατίθεσθαι κατ' αὐτὰ συμβαίνει τοῖς ἄλλοις παρὰ τὴν αὐτῶν ἀνεπιτηδεϊότητα. καὶ εἰ προεγίνωσκεν οὖν ὁ δαίμων ὡς οὐ πεισθήσεται ὁ νεανίσκος, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀγαθότητα ἐνήργει τὸν Σωκράτην μὴ αἰεὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀποτρέπων συνουσίας· καὶ τῷ μὲν δαίμονι καὶ οὗτος ὠφέληται, τῇ δὲ οἰκείᾳ αἰρέσει τῆς ὠφελείας ἀποπέπτωκεν. ἐπεὶ καὶ ὁ Πύθιος ὁ τῷ Λαίῳ χρήσας 'μὴ σπεῖρειν τέκνων ἄλοκα δαιμόνων βίᾳ' πάντως προήδει τὸν Λαῖον μὴ πεισόμενον, ἀλλ' ὡς ἀγαθὸς ὢν προὔτεινεν αὐτῷ τὴν ἀμείνω τῆς ζωῆς αἴρεσιν· καὶ ὁ Λαῖος αὐτῷ μὲν οὐχ ἤμαρτε, διὰ δὲ τὴν οἰκείαν ἄνοιαν τοῖς ὕστερον περιπετῆς ἐγένετο δυστυχίμασι. καὶ τοῖνυν καὶ ὁ Σω <κράτης τοῦ καθήκοντος ἔτυχε>· πᾶσαι γὰρ αἱ τοῦ σπουδαίου πράξεις πρὸς αὐτὸν ἔχουσι τὴν ἀναφοράν· ἐνεργήσας οὖν εὐεργετικῶς καὶ θεοπρεπῶς ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τὸ τέλος ἔχει, καὶ εἰ μὴ τὸ ἐνδεχόμενον αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκτὸς ἐνέργειαν τετελείωται.

in Alc.92

ταυτὰ μοι δοκεῖ καὶ τῷ Πλάτῳ σύμφωνα καὶ τοῖς πράγμασιν ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν εἰρησθαι πρὸς τὴν τῆς ἀπορίας διάλυσιν. Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο τί τὸ 'προσελήλυθα' σκοπήσωμεν. καὶ λέγομεν ὅτι πολλαχοῦ καὶ τὰ θεϊότερα δοκεῖ προσιέναι τοῖς καταδεεστέροις, οὐκ ἐξιστάμενα τῆς ἑαυτῶν ἔδρας ἀλλ' ἐν ἑαυτοῖς μένοντα καὶ προσιέναι φανταζόμενα διὰ τὴν ἐπιτηδεϊότητα τοῦ μετέχοντος· ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς κλήσεσι καὶ ταῖς αὐτοψίαις προσιέναι πως ἡμῖν φαίνεται τὸ θεῖον, ἡμῶν ἐπανατεινομένων ἐπ' αὐτό. λέγοιτο δ' ἂν ὅτι καὶ οἷον ἀγάλατι τοῦ νοητοῦ κάλλους πρόσσειν ὁ Σωκράτης τῷ ἐμφανεῖ κάλλει· θεραπευτῆς γάρ ἐστι πάσης τῆς τοῦ κάλλους σειρᾶς, καὶ ὥσπερ οἱ περὶ θεουργίαν δεινοὶ καὶ τὰς φαινομένας εἰκόνας τῶν θεῶν σέβουσιν, οὕτω δὴ καὶ ὁ τελέως ἐρωτικὸς καὶ τὸ προελθὼν ἐν ἐσχάτοις ἵνδαλμα τοῦ θεοῦ κάλλους ὡς ἐξηρητημένον ἐκείνου μέτεισι. πρόσσειν οὖν αὐτῷ διότι τὴν ἀγάλατος ἐπέχει

τάξιν, καὶ γὰρ τοῖς ἀγάλασι προσιέναι λεγόμεθα. Καὶ μὴν καὶ τὸ ‘εὐελπὶς’ θαυμαστῶς μὲν αὐτῷ τὸν νεανίσκον οἰκειοῖ (τὸ γὰρ εὐελπιστίαν ἑαυτοῦ τὴν ἐκείνου προσαγορεύειν ὠφέλειαν πῶς οὐ παντάπασιν οἰκειωτικόν;) ἔχει δὲ ὅλως αὐτὸ τὸ τῆς ἐλπίδος πρᾶγμα στοχασμοῦ δεόμενον ἀπὸ τῆς τοῦ πράγματος φύσεως ὑπὲρ οὗ καὶ ὁ λόγος· ἄδηλον γὰρ εἰ ἐπιτρέψει καὶ αὐθις διὰ τὸ ὑποκείμενον ἄστατον ὄν.

in Alc.93

τὸ μὲν οὖν ἀμφίβολον ἐκεῖθεν, τὸ δὲ ‘εὖ’ καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ τῆς Σωκράτους σπουδαιότητος καὶ τῆς τοῦ δαίμονος ἀγαθότητος, ὥστε τὸ ὅλον, εὐελπιστία, διὰ μὲν τὴν τῶν προνοούντων ἀρετὴν ἔχει τὸ εὖ, διὰ δὲ τὴν τοῦ προνοουμένου φύσιν εὐμετάβολον οὖσαν ἀμφιβολίας ἐστὶν ἐνδεικτικόν. Ἀλλὰ πόθεν ὁ Σωκράτης ὅλως εἰς ἐλπίδα καθίστατο μὴ ἐναντιώσεσθαι τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ λοιπὸν; ἢ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐναντιωθέν, ἀλλ’ ἐφέν αὐτῷ τὴν πρὸς τὸν νεανίσκον συνουσίαν, ὥτε καὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ἐφήσειν. τὸ γὰρ ὅλως ἐφεῖναι τεκμηρίον ἐστὶ τοῦ μὴ παντάπασιν ἀλλοτριώτατον εἶναι τὸν Ἀλκιβιάδην εἰς τὴν παρ’ αὐτοῦ σπουδὴν· οὐκοῦν ὅσῳ μᾶλλον ὁ νεανίσκος ἐπιδίδωσιν ἐκ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων, τοσούτῳ πλέον ὑπελάμβανε καὶ τὸν δαίμονα συλλήψεσθαι αὐτῷ πρὸς τὸν ἔρωτα. δοκεῖ δέ μοι καὶ ὡς προτρεπτικὸν αὐτὸ τοῦ ἐρωμένου παραλαβεῖν. τὸ γὰρ κατὰ δαίμονα αὐτὸν ὑπολαμβάνειν αἰετὸν τὸν Σωκράτην τοὺς πρὸς αὐτὸν ποιεῖσθαι λόγους ἐρρωμενέστερον αὐτὸν ἀπειργάζετο πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς ἐπιτήδευσιν· οἱ γὰρ λόγοι τοῦ Σωκράτους ἐπὶ ταύτην ἐποιοῦντο τὴν παράκλησιν. μέγιστον οὖν ὀρμητήριον τοῦτο τῷ Σωκράτει μεμηχάνηται πρὸς τοὺς προτρεπτικούς λόγους, ἢ τοῦ δαιμονίου βούλησις, ἐπειδὴ κατὰ φύσιν ἅπαντες ἄνθρωποι πεπεσμεθα τὸ κατὰ δαίμονα ζῆν μακάριον εἶναι καὶ εὐδαίμον. ἐγγὺς γὰρ τῶν θεῶν ὑπάρχον τὸ δαιμόνιον γένος καὶ πρὸς τὴν θεῖαν ζωὴν τὰ μέγιστα συντελεῖ ταῖς ψυχαῖς· δι’ αὐτοῦ γὰρ καὶ ἡ ἄνοδος καὶ ἡ συναφὴ πρὸς θεοὺς. Σχεδὸν οὖν κατανεόηκα ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ σκοπούμενος ὡς πρὸς τοὺς ἐραστὰς ἔσχες· πολλῶν γὰρ γενομένων καὶ μεγαλοφρόνων οὐδεὶς ἐστὶν ὃς οὐχ ὑπερβληθεὶς τῷ φρονήματι ὑπὸ σοῦ πέφευγεν.

in Alc.94

103 B. Πολλὰ μὲν ἑώρα καὶ θαυμαστὰ ὁ Σωκράτης ἐν τῷ Ἀλκιβιάδῃ φυσικὰ συνθήματα τῆς πρὸς ἀρετὴν ἐπιτηδειότητος. καὶ γὰρ τὸ φαινόμενον κάλλος καὶ τὸ μέγεθος σημεῖα τῆς κατὰ τὴν ψυχὴν ὑπῆρχε μεγαλουργοῦ καὶ ἀδράς καὶ διαπρεποῦς ὑπεροχῆς· καὶ τούτων ἡ φύσις ἢ τοῦ ὀργάνου δημιουργικῇ τῷ φαινομένῳ σύμβολα ἅττα περιῆψεν, ἃ δὴ καὶ ὁ Σωκράτης θεώμενος ἐπιμελείας ἄξιον ὑπέλαβεν εἶναι τὸν νέον. καὶ τοῦτο ἦν ἄνωθεν τῶν Πυθαγορείων ἔθος, τὸ διὰ τῶν περὶ τὸ σῶμα σημείων διακρίνειν τὰς τῶν προσιόντων ἐπιτηδειότητας εἰς τὴν κρεῖττονα ζωὴν, ἐπειδὴ περ ἡ φύσις ἢ τὰ σώματα προσπλάττουσα ταῖς ψυχαῖς προσήκοντα αὐταῖς ὄργανα ὑποτίθησι καὶ εἰκόνας αὐτῶν ἐν τοῖς σώμασι προτείνει, δι’ ὧν καὶ τὰς τῶν ψυχῶν ιδιότητας οἱ ταῦτα δεινοὶ κατανοεῖν ἐκφαίνειν δύνανται. πολλὰ μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, καὶ διὰ τοῦ σώματος Σωκράτης ἑώρα φυσικὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου πλεονεκτήματα· μειζόνως δὲ αὐτὸν ἔτι καὶ τελεώτερον ἔκρινε παρεπόμενος αὐτοῦ τοῖς ἔργοις καὶ τῷ βίῳ, καὶ ὥσπερ ὁ ἀγαθὸς δαίμων τῶν τε λόγων αὐτῷ καὶ τῶν ἔργων κριτὴς γινόμενος, πῶς μὲν ἐν τῷ ἰδίῳ βίῳ, πῶς δὲ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ἄλλους ὁμιλίαις διαγίνεται, καὶ πότερον ἀποδέχεται τὰ τῆς ἀρετῆς ἐπιτηδεύματα, τὰ δὲ τῆς κακίας ἀποστρέφεται, ἢ τῷ φιληδόνῳ τῆς ψυχῆς ἐνδίδωσι καὶ ῥέπει πρὸς τὸ χεῖρον καὶ ὑπὸ τῶν παθῶν ἀνδραποδίζεται.

in Alc.95

ταῦτα δὴ οὖν πάντα κατανοῶν καὶ ἀνασκοπούμενος εὗρεν αὐτὸν ἀδούλωτον ὑπὸ τῶν ὅλων ἐραστῶν, ἀνίκητον ὑπὸ τῆς φιλοχρημάτου ζωῆς, φρονήματος ἀντεχόμενον ἀδρου καὶ σμικρὰ πάντα τὰ ἀνθρώπινα νομίζοντα· καὶ ταῦτα θεασάμενος οὕτω δὴ μεταδίδωσιν αὐτῷ τῶν οἰκείων συμβουλιῶν, ἀνακαθαίρων μὲν αὐτοῦ τὰς ἐννοίας, τελειῶν δὲ αὐτοῦ τὰς φυσικὰς ἀρετάς, ἀνάγων δὲ εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἐλευθέρας ὄντως ζωῆς. εἰκότως δὴ οὖν φησὶν ὅτι σκοπούμενος αὐτὸν ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ καὶ κατανοῶν διετέλει. δεῖ γὰρ τὸν ἐρωτικὸν ἀπὸ

τῆς γνώσεως ἀρχόμενον οὕτω τελευτᾶν εἰς τὴν περὶ τὸν ἐρώμενον πρόνοιαν· ἀνάλογον γάρ ἐστι τῷ πολιτικῷ, πάντως δὲ οὐκ ἄδηλον ὅτι κακεῖνος ἀπὸ τῆς θεωρίας ἄρχεται καὶ τῆς ἐξετάσεως, ἔπειθ' οὕτω τὴν ὅλην διακοσμεῖ πολιτείαν τὰ τῆς θεωρίας συμπεράσματα διὰ τῶν ἔργων δεικνύς. κατὰ τὰ αὐτὰ τοίνυν καὶ ὁ ἐρωτικός γινώσκει πρότερον τὸ ἐραστόν, ὁποῖόν τί ἐστίν, ἔπειθ' οὕτως αὐτῷ μεταδίδωσι τῆς ἑαυτοῦ προνοίας. ἀλλ' εἰ μὲν ἦν τὸ γνωστὸν τοῦτο ἄυλον καὶ καθαρὸν καὶ ἐστῶς, εἶπεν ἂν αὐτοῦ δήπου καὶ τὴν γνῶσιν ἀραρυῖαν εἶναι καὶ ἀναμφισβήτητον· ἐπειδὴ δὲ πᾶν τούναντίον ἀόριστόν ἐστι καὶ ἀτελὲς καὶ δυνάμει μόνη, προστίθῃσι τῇ κατανοήσει τὸ ' σχεδὸν ' ὥς οὐ πάντῃ τὸ ἀκριβὲς ἐχούσῃ. καθάπερ γὰρ οἱ δεινοὶ τὰ διαλεκτικά φασι, κἂν μυρίαὶς προτάσεσιν ἀναγκαίαις χρησθῇσι τις, μίαν δὲ ἐνδεχομένην προσλάβῃ, τὸ συμπέρασμα πάντως ὁμοιοῦται τῷ χείρονι· κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ εἰ τὸ γνωστὸν ἔχει τι παρ' ἑαυτῷ τῆς ὑλικῆς καὶ ἀστάτου φύσεως συμπεπλεγμένον, τὴν περὶ αὐτὸ γνῶσιν ἡμῶν ἀόριστον ἀπεργάζεται καὶ ἀμφίβολον.

in Alc.96

οὐ γάρ εἰσιν αἱ τῶν μὴ ἐστῶτων αἰεὶ ὡσαύτως γνώσεις ἀνέλεγκτοι, ἀλλὰ διὰ τῆς εἰκασίας τὰ τοιαῦτα μόλις ἀλίσκεται· τοιοῦτον δὲ ἡ φυσικὴ ἀρετὴ, διότι δὴ πανταχοῦ τὸ ἀτελὲς ἄτε τῇ ὕλῃ συγγενὲς ὑπάρχον εὐμετάβλητόν ἐστι. ταύτης γοῦν ἔτι τὴν ἠθικὴν ἀρετὴν εἴποις ἂν μᾶλλον ἔχειν τὸ βέβαιον καὶ τὸ ἐστῶς· καὶ ταύτης τὴν πολιτικὴν, ἥδη μετ' ἐπιστήμης οὔσαν· καὶ ὅσω δήπου πρὸς τὸ ἄναντες καὶ τὸ ὑψηλότερον μεταβαίνομεν τῶν ἀρετῶν εἶδος, τοσούτῳ πλεον εἰς τοὺς ἀνελέγκτους περὶ αὐτῶν καθιστάμεθα λόγους. τὸ δ' αἴτιον, ὅτι τῆς νοεῖας οὐσίας ἐγγυτέρω γινόμεθα, παρ' ἣ τὸ μόνιμόν ἐστι καὶ τὸ ὠρισμένον καὶ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχον. τὸ μὲν οὖν ' σχεδὸν ' τὴν ἀμυδρότητά μοι δοκεῖ σημαίνειν τῶν φυσικῶν ἀρετῶν· ἔσχαται γὰρ οὔσαι καὶ πόρρω τοῦ νοῦ καὶ τῇ ὕλῃ συμμιγεῖς καὶ ἀτελεῖς, ἔχουσί τι δύσγνωστον καὶ εἰκαστὸν καὶ τοῖς ἀνελέγκτοις τῆς ψυχῆς λογισμοῖς οὐχ ἄλωτόν. τὸ δὲ αὖ ' κατανενοηκέναι ' δηλοῦτω μὲν καὶ τὴν σύντονον τοῦ Σωκράτους βάσανον τῶν τοῦ νεανίσκου λόγων τε καὶ ἔργων, ἐνδείκνυται δὲ καὶ τὴν τοῦ χείρονος γνῶσιν καὶ τὴν εἰς τὸ κάτω βλέπουσαν καὶ πρὸς τὸ ἐκτὸς ἀποτετιομένην.

in Alc.97

διαφέρει δὲ τοῦ σκοπεῖσθαι καθ' ὅσον τὸ μὲν διέξοδον ἔχει διὰ πάντων τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων ἐξεταστικὴν, τὸ δὲ συμπέρασμα ἐστίν ἐκ τῆς διεξόδου ταύτης συνηρηκὸς ἥδη τὴν ὅλην ἐπιτηδειότητα τοῦ νεανίσκου, τοιοῦτον γὰρ τὸ ' κατανενοήκα '· καὶ ἔχεις πάλιν ἐκ τούτων, ὅπως τὴν μὲν ἀθρόαν γνῶσιν ἄτε τοῦ νοῦ φέρουσιν ἵνδαλμα κατανόησιν προσεῖρηκε, τὴν δὲ ἐξετάσιν τὴν διεξοδικὴν ἐν χρόνῳ γιγνομένην ψυχικῶς προσηγόρευσεν ὀνόματι· τὸ γὰρ σκοπεῖσθαι ψυχῆς ἐστὶ κίνησις, ὥς φησιν ὁ Ἀθηναῖος ξένος. Τοιαῦτα μὲν οὖν τὰ τοῦ Σωκράτους· ὁ δ' Ἀλκιβιάδης διατὶ θαύματος ἄξιος καὶ πρὸς ἐπιμέλειαν οὐκ ἀνεπιτήδειος; ὅτι, φήσω, τὸν πολὺν ἐραστὴν ἀπεσεῖσατο καὶ φορτικόν· ' πολλῶν γὰρ γεγονότων '· φησί (τοῦτο μὲν αὐτῶν τῆς ποσότητος δηλοῖ τὴν ὑπερβολὴν) ' καὶ μεγαλοφρόνων ' (τοῦτο δὲ αὖ τῆς ποιότητός ἐστιν ἐνδεικτικόν) ' πάντας φυγάδας ἀπέφηνας '· καὶ δῆλον μὲν, ὅτι τὸ μεγαλόφρον οὐκ ἔστιν ἐπὶ τούτων ἀληθινόν, ἀλλὰ φαινόμενον. ποῦ γὰρ ἂν εἴη μεγαλοφροσύνη, φρονήσεως καὶ ἐπιστήμης οὐκ οὔσης; ποῦ δ' ἂν εἴη φρόνησις, τῆς ἐπιθυμίας ἡγεμονευούσης; ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐλεῖν σπουδάζοντες τὸν ἐρώμενον οἱ μὲν ἵππους, οἱ δὲ κύνας θηρατικάς, οἱ δὲ ἄλλα ἄττα προσῆγον ἐκθεραπεύοντες αὐτὸν καὶ κολακεύοντες καὶ τῶν ὑπαρχόντων κατεφρόνουν, μεγαλόφρονες ἐπονομάζονται· καὶ ὥσπερ ἐρασταὶ καλοῦνται, τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος ἀποπεσόντες, οὕτω δὲ καὶ μεγαλόφρονες, τῆς ἀληθινῆς μεγαλοφροσύνης ἐστερημένοι.

in Alc.98

πάντας δὲ οὖν εἰκότως τοὺς τοιούτους ὁ Ἀλκιβιάδης ὑπερεβάλετο τῷ φρονήματι φύσιν γαυροτέραν τινὰ καὶ ἀδροτέραν λαχόν, καὶ φυγάδας αὐτοὺς ἀπέδειξεν οὐκ ἐνεγκόντας τὸ φρόνημα αὐτοῦ τὸ ὑέρογκον. καί μοι δοκεῖ καὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ τοὺς φορτικούς ἐραστὰς περιβαλεῖν, πρῶτον μὲν ἵνα αὐξήσῃ τοῦ νεανίσκου μειζόνως τὴν κατ' ἐκείνων ὑπεροφίαν, οἷον στρατηγικὴν τινὰ αὐτῷ μαρτυρήσας δύναμιν κατ' αὐτῶν· ἔπειτα ἵνα κακεῖνων ἐμφανῇ ποιήσῃ

τὴν ζωὴν κατὰ τὸ ἔσχατον μόνιον τῆς ψυχῆς χαρακτηριζομένην, τὸ γὰρ δειλὸν τῇ ἐπιθυμίᾳ μάλιστα προσήκει, φυγάδες οὖν οἱ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὸν ταύτης οἶστρον ἐρασταί· καὶ τρίτον ὕμνος τίς ἐστὶν οὗτος τῶν ὡς ἀληθῶς ἀξιεράστων, ὅτι τοῖς πολλοῖς εἰσὶ καὶ ἀγενέσιν ἀνέραστοι. λέγει γοῦν καὶ ὁ Ἀντισθένης Ἡρακλῆς περὶ τινος νεανίσκου παρὰ τῷ Χείρωνι τρεφομένου· ‘μέγας γάρ’ φησι ‘καὶ καλὸς καὶ ὠραῖος, οὐκ ἂν αὐτοῦ ἡράσθη δειλὸς ἐραστής’.

in Alc.99 τοιοῦτος δὴ οὖν καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης ἐκ τῶν προκειμένων ἀναφαίνεται· τὸ γὰρ τῶν μὲν ἀναξίων τοῦ ἔρωτος ὑπεριδεῖν, τὸν δὲ ἄξιον θαυμάσαι, πολλὴν αὐτῷ μαρτυρεῖ τὴν πρὸς τὸ καλὸν οἰκειότητα καὶ εἰς ἀρετὴν παρασκευὴν. ἴσως δ’ ἂν τις ἐπιποθήσειε μαθεῖν τί δήποτε τὰ ὑψηλὰ φρονήματα καὶ ἀδρὰ κινεῖ τοὺς θεῖους ἐραστὰς καὶ σπουδῆς ἄξια εἶναι δοκεῖ. ῥητέον δὴ οὖν ὅτι τὰ τοιαῦτα ἦθη συγγένειαν ἔχειν δοκεῖ πρὸς αὐτὸ τὸ θεῖον κάλλος. τὸ γὰρ τῶν παρόντων μὲν ὑπερφρονεῖν ὡς ἐσκιαγραφημένων καὶ οὐδενὸς ἀξίων, ἄλλο δέ τι πρὸ τούτων ἐπιζητεῖν μέγα καὶ θαυμαστὸν καὶ ὑπερέχον τῶν πολλῶν τεκμήριόν ἐστὶν ἐμφανὲς τῆς περὶ αὐτὸ τὸ καλὸν ὠδίνος τῶν ψυχῶν. τοῦτο δὲ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης ἐνέφηνε, τῶν ἀπ’ οὐρανοῦ κατιουσῶν ψυχῶν τὸ ἡγεμονικὸν καὶ ἀδρὸν καὶ μεγαλόφρον ἐν ταῖς αἰρέσεσι τῶν βίων ἴδιον εἰπών· ἔτι γὰρ ἀπήχημα φέρουσι τῆς ἐκεῖ ζωῆς καὶ διὰ τοῦτο ταῖς δυνάμεσιν ἐπιτρέχουσι καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὡς μικρῶν καὶ οὐδενὸς ἀξίων ὑπερορῶσιν. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ πάθος, εὖ παιδαγωγηθέν, ἀρχὴ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν.

in Alc.100 τὸ γὰρ σμικρὰ μὲν ὑπολαβεῖν τὰ ἀνθρώπινα καὶ ἀτιμάσαι τὰ παρόντα ὡς φορτικὰ καὶ εὐτελεῖ καὶ οὐκ ἄξια σπουδῆς, ἐπιζητῆσαι δὲ τὸ ἐν ἐκείνῳ τῆς ζωῆς εἶδος τὸ τοῦ πλήθους ἐξηρημένον καὶ ἄφατον τοῖς πολλοῖς ἐφόδιόν ἐστὶν ἱκανὸν εἰς τὴν τῆς ἀρετῆς ἐπιτήδευσιν. Τὸν δὲ λόγον ᾧ ὑπερπεφρόνηκας ἐθέλω διελθεῖν. οὐδενὸς φῆς ἀνθρώπων ἐνδεὴς εἶναι εἰς οὐδέν· τὰ γὰρ ὑπάρχοντά σοι μεγάλα εἶναι, ὥστε μηδενὸς δεῖσθαι, ἀπὸ τοῦ σώματος ἀρξάμενα τελευτῶντα εἰς τὴν ψυχὴν. 104 A. Εἰ καὶ ὁ νεανίσκος διὰ τινὰ χαννότητα καὶ μεγαλαυχίαν ὑπερεώρα τῶν πολλῶν περὶ αὐτὸν ἐραστῶν, ἀλλ’ ὁ Σωκράτης εἰς λόγον ἀναφέρει τὴν τοιαύτην ὑπεροψίαν, ἅμα καὶ προτρέπων αὐτὸν εἰς τὸ κατὰ λόγον ζῆν καὶ διὰ τὴν κατὰ λόγον ζωὴν ἀποσεῖσθαι τὸ πλῆθος τῶν εἰκαίων ἀνθρώπων, ἵνα λόγῳ τὰ πάθη διαφεύγωμεν, ἀλλὰ μὴ παθῶν ἄλλων ἄλλα ἀντικαταλλαττώμεθα. θαυμαστὸν δὲ οὐδὲν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην κατὰ λόγον ἐκείνων ὑπεριδεῖν. πολλαχῶς γὰρ ὁ λόγος ἄλλος μὲν γὰρ ἐστὶν ὁ ἐπιστημονικὸς λόγος, ἄλλος δὲ ὁ δοξαστικὸς. κωλύει τοίνυν οὐδὲν κατὰ δόξαν αὐτὸν ἐνεργοῦντα ἀληθῆ καὶ ἀδιάστροφον ἅμικτον ἑαυτὸν φυλάξαι τοῖς φορτικοῖς ἐρασταῖς. ἔστιν οὖν οὐ μόνον ἔπαινος τοῦ νεανίσκου, ἀλλὰ καὶ προτροπὴ εἰς εὐζωΐαν· τὸ γὰρ μὴ χείρονας φαίνεσθαι τῆς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὑπολήψεως ἱκανόν ἐστὶν ἡμᾶς ἀνεγεῖραι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιμέλειαν. Ἀλλὰ τί, φαίης ἂν, ὁ Σωκράτης εἰς ἔπαινον καθίησι τοῦ νεανίσκου; οὔτε γὰρ παρόντα ἐπαινετέον (κολακικὸν γὰρ τὸ τοιοῦτον ἔργον) οὔτε νέον (χαννότητος γὰρ ποιητικόν) οὔτε ἐρώμενον (ἐμπόδιον γὰρ πρὸς τὸ πείσαι τὸν ἐρώμενον αὐτῷ προσέχειν τὸν νοῦν)· ὁ δέ γε Σωκράτης καὶ ἐρώμενον ἐπαινεῖν προτίθεται καὶ νέον καὶ παρόντα τοῖς ἐπαίνοις.

in Alc.101 λεκτέον τοίνυν ὅτι πᾶς οὗτος ὁ λόγος δοκεῖ μὲν ἔπαινος εἶναι τοῦ νεανίσκου καὶ ἔστι κατὰ τὸ φαινόμενον ἐγκωμιαστικὸς, κατηγορία δὲ μᾶλλον ἐστὶ λεληθυῖα καὶ ἐσχηματισμένη. τοῦ δὲ τοιούτου τρόπου δεδέχεται τῶν λόγων, πρῶτον μὲν ἐπειδὴ καὶ ἡ φυσικὴ ἀρετὴ τοιάδε τίς ἐστὶν, ἐσκιαγραφημένη τις ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ ἀτελής καὶ οὔτε ἐπαινετὴ ἀπλῶς οὔτε ψεκτὴ, ἀλλὰ μετέχουσά πως ἀμφοῖν, εἰκότως καθ’ ὅσον μὲν γὰρ ἀρετὴ τίς ἐστὶ καὶ ἔσχατον ἵχνος τῆς ἀληθοῦς, ἔχει τι ἐπαινετόν, καθ’ ὅσον δ’ αὖ ἀτελής ἐστὶ καὶ ἔνυλος καὶ σωματοειδής, κατὰ τοσοῦτον ψεκτὴ. μεμίμηται γοῦν ὁ τῶν λόγων τρόπος τὴν ιδιότητα τῆς φυσικῆς ἀρετῆς, φαινόμενον μὲν ἔχων τὸ ἐγκωμιαστικόν, ὥσπερ ἐκείνη τὸ ἐπαινετόν, κρυπτόμενον δὲ τοῦναντίον, ὥσπερ ἐκείνη τὸ ψεκτόν. δεύτερον δὲ καὶ ἀμφοῖν ὁ Σωκράτης ποιεῖται λόγον, τοῦ

τε οἰκειώσασθαι τὸν ἐρώμενον (τί γὰρ ἄλλο ἐρωτικῶς τούτου προηγούμενόν ἐστι;) καὶ τοῦ μὴ χαυνότερον ποιῆσαι καὶ πρὸς ἀρετὴν ἀνεπιτήδειον. ὁ τοίνυν ἐσκιαγραφημένος οὗτος ἔπαινος οἰκειοῦται μὲν αὐτὸν τῷ φαινομένῳ, συστέλλει δὲ τῷ λεληθότι τῆς κατηγορίας. καὶ εἶπερ τις ἄλλος ἢ ῥητόρων ἢ συγγραφέων ἐσχημάτισε τὸν λόγον καὶ ὁ Πλάτων ἐν τούτοις καὶ ἔξεστιν ἕκαστον τῶν λεγομένων βασανίζοντας δεικνύναι τῷ ἐγκωμίῳ συνυπάρχοντα τὸν τῆς ἀμαθίας ἔλεγχον, καὶ φυσικὴν μὲν τινα δεικνυμένην ἐν τῷ νεανίσκῳ πρὸς τὸ καλὸν παρασκευὴν, ἀτελεῖ δὲ ταύτην καὶ ἀδιάρθρωτον καὶ τῆς ἀληθοῦς ἀρετῆς ἀμαρτάνουσαν.

in Alc.102 ἔτι δὲ καὶ κατ' ἄλλον λόγον ὁ Σωκράτης φαινομένως ἐγκωμιάζει, κακίζει δὲ λεληθότως. πρὸ γὰρ τῶν ἀμίκτων ἐλέγχων κεκραμένους παρέχεται τοῖς ἐπαίνοις αὐτοῦς, κατὰ μικρὸν ἐθίζων τὸν νεανίσκον ὑποφέρειν τοὺς ἐλεγκτικούς λόγους. ἄρχεται δὴ οὖν ἀπὸ τῶν ἐσχηματισμένων ἐγκωμίων, τοῦτον τὸν τρόπον τὸν λόγον ἀρμοσάμενος, ἵνα πείσῃ καὶ τῶν ἀτοπωτέρων εὐμενῶς ἐπακοῦσαι ῥημάτων καὶ προσδέξῃται ὁ ἀκροατὴς τὸ ' ἀμαθία γὰρ συνοικεῖς τῇ ἐσχάτῃ '. φορητὸν οὖν τὸ τοιοῦτον γίνεται τῶν λόγων εἶδος διὰ τῆς νῦν ἐπιτετηδευμένης κράσεως. πῶς οὖν ἄπερ εἶπομεν ἐν τοῖς προκειμένοις ἔνεστι, καὶ πῶς ἡ εὐφημία συμμιγῆς ἐστὶ τοῖς ἐλέγχοις; πρῶτον μὲν δὴ τὸ ' οὐδενὸς φῆς ', ἐν προσθήκης μοίρᾳ τοῦτο παραλαμβάνον τὸ ' φῆς ', ἄλλοτριότῳ μὲν ἀπὸ τοῦ Σωκράτους τὸν λόγον, ἐπ' αὐτὸν δὲ ἐκείνον ἀναπέμπει πάντα τὰ ῥηθησόμενα. μονονουχὶ γὰρ τοῦτο λέγει σαφῶς, ὅτι ἀνενδεὴς εἶ, ὡς σὺ λέγεις, οὐχ ὡς ἐγώ, καὶ τάδε σοὶ πρόσεστι κατὰ τὴν σὴν οἴησιν, οὐ κατὰ τὴν ἐμήν. ἔστιν οὖν ἐπαινέτης αὐτὸς ἑαυτοῦ, πρᾶγμα φορτικὸν ποιῶν ὁ νέος. τούτου δὲ αἴτιον ἡ διπλῇ ἄγνοια· αὐτὸς γὰρ περὶ ἑαυτοῦ ἀμαθὴς ὢν οὐκ οἶδε τὴν ἑαυτοῦ κακοδαιμονίαν, ἀλλ' οἶεται εὐδαίμων εἶναι καὶ αὐτάρκης. δεύτερον τὸ τῆς ὑπερβολῆς μέγιστον ἔτι κατηγορήμα τοῦ λέγοντος τὸ γὰρ ' μηδενὸς εἰς μηδὲν δεῖσθαι ' τῆς ἀνθρωπίνης οὐ στοχάζεται φύσεως καὶ τῆς ἀσθενείας τοῦ γένους ἡμῶν, οὐδὲ ἐννοεῖ τὸ ' κούφων γὰρ καὶ πτηνῶν λόγων βαρυτάτη ζημίᾳ, πᾶσι γὰρ τοῖς τοιοῦτοις ἐπίσκοπος ἐτάχθη Δίκης Νέμεσις ἄγγελος '.

in Alc.103 ἔδει δὴ οὖν αὐτὸν μὴ μέχρι τοσούτου μέγα φρονεῖν ὥστε τοὺς ὄρους ὑπερβαίνειν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. τρίτον τὸ ' τὰ ὑπάρχοντα μεγάλα εἶναι ' δείκνυσιν ἐπικτητῷ μεγέθει κοσμούμενον, ἀλλ' οὐ τῷ οἰκείῳ τῶν ψυχῶν οὐδὲ τῷ αὐτοφυεῖ. πᾶσα γὰρ ἡ φαινομένη δύναμις ἐν δοκῇσι ψιλῇ τὸ μέγεθος ἔχει, τὸ δὲ ὄντως ὑψηλὸν καὶ μέγα καὶ ὑπερέχον ἐν αὐτῇ κεῖται τῇ ζωῇ τῶν ψυχῶν· μονοειδὴς δὲ αὕτη καὶ ἀπλῇ καὶ οὐ πεπληθυσμένη, καὶ αὐτοφυῆς ἀλλ' οὐκ ἔξωθεν ἐνυπάρχουσα. τέταρτον τὸ ἀπὸ τοῦ σώματος ἄρχεσθαι τὰ ἀγαθὰ, τελευτᾶν δὲ εἰς τὴν ψυχὴν, τὸ σαθρὸν αὐτῶν καὶ τὸ εἰδωλικὸν διασαφεῖ καὶ διελέγχει τὸν οἰόμενον εὐδαίμονα εἶναι καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν οἰκείων ἀγαθῶν ἀπὸ τοῦ σώματος ὀρμᾶσθαι νομίζοντα. προτίθησι γὰρ οὗτος τὰ ἀναγκαῖα τῶν αἰρετῶν καὶ τὰ ἐπόμενα τῶν ἡγουμένων. ὡς γοῦν ὁ Ἀθηναῖος λέγει ξένος, θεῖα μὲν ἐστὶ τὰ ψυχικά, ἀνθρώπινα δὲ τὰ θνητά, καὶ τὰ μὲν ἄρχειν προσήκει, τὰ δὲ ἐκείνοις ἐπακολουθεῖν· ὁ δὲ ἀνάπαλιν ἀπὸ τῶν σωματικῶν ἄρχεσθαί φησι τὴν ἑαυτοῦ εὐδαιμονίαν, πολλοῦ ἄρα δεῖ εἶναι εὐδαίμων καὶ ἀνενδεῆς. Ταῦτα μὲν οὖν ἐστὶ, δι' ἃ φημι τὸν Σωκράτην φαινομένως μὲν ἐπαινεῖν, ἀληθῶς δὲ ἐξελέγχειν τοῦ νεανίσκου τὴν ἀμαθίαν· ὅλως δὲ αὐτὸ τοῦτο ζητητέον, ἀπὸ ποίας ἐννοίας ὁ Ἀλκιβιάδης τὸ ἀνενδεὲς τοῦτο στοιχεῖον ἐτίθετο τῆς εὐδαίμονος ζωῆς.

in Alc.104 καὶ λεκτέον ὅτι τὸ αὐτάρκες πρῶτως ἐν αὐτοῖς ἐστὶ τοῖς θεοῖς· ἀγαθοὶ γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ καὶ ἀγαθότητες ὑπερούσιοι καὶ πληρώματα τῶν ὄντων ἀπάντων, δι' οὓς καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι τὸ αὐτάρκες, καὶ τοῖς νοῖς καὶ ταῖς θείαις ψυχαῖς καὶ τοῖς δαίμοσι καὶ ἡμῖν· καὶ τὰ μὲν ἄλλα κατὰ μέθεξιν αὐτάρκη, θεοὶ δὲ καθ' ὑπαρξιν. διὰ τοῦτο δὴ οὖν ἡ κοινὴ καὶ ἀδιάστροφος ἐννοία τὴν εὐδαιμονίαν τῇ αὐτάρκειᾳ χαρακτηρίζει· παρ' ὧν γὰρ τὸ εὖ, παρὰ τούτων καὶ τὸ αὐτάρκες. καὶ ὁρᾷς δὴ πάλιν ὅπως ἐνταῦθα ὁ Ἀλκιβιάδης κατορθοῖ μὲν κατὰ τὴν μείζονα, σφάλλεται δὲ κατὰ

τὴν ἐλάσσονα πρότασιν. συλλογίζεται γὰρ οὕτως· ἐγὼ διὰ σῶμα καὶ γένος καὶ φίλους καὶ πλοῦτον εὐδαίμων· ὁ εὐδαίμων ἀνενδεής· ἐγὼ φησιν ἀνενδεής. οὐκοῦν ὅτι μὲν ὁ εὐδαίμων ἀνενδεὴς ἀληθές, ὅτι δὲ αὐτὸς εὐδαίμων ψευδές· τὸ γοῦν συμπέρασμα ψευδὲς διὰ τὴν ἐλάττωνα. καὶ οὕτως εὐρήσεις καὶ τὸν φιλήδονον καὶ τὸν φιλοχρήματον διὰ ταύτην ψευδομένους· ὁ μὲν γὰρ ἡδονήν, ὁ δὲ χρήματα τίθεται τὸ ἀγαθόν, ὅτι δὲ πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐφετόν, κοινόν ἐστιν αὐτοῖς. καὶ συνελόντι φάναι, τὰς μὲν μείζους τῶν προτάσεων ἕκαστοι τιθέασιν ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν καὶ τοῦ λόγου ταύτας προβάλλοντες, τὰς δὲ ἐλάττους ἀπὸ φαντασίας, ἀπὸ αἰσθήσεως, ἀπὸ τῶν ἀλόγων προφέρονται παθῶν. διὸ καὶ ταύταις μὲν διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους, ἐκείναις δὲ ὁμοφρονοῦσι· τὰ μὲν γὰρ πάθη μερισμοῦ καὶ διαστάσεώς ἐστιν αἷτια ταῖς ψυχαῖς· Τιτανικὰ γάρ ἐστι καὶ διασπᾶ καὶ σπαράττει τὸν ἐν ἡμῖν νοῦν· ὁ δὲ λόγος κοινός ἐστι πᾶσι καὶ ἡ τοῦ λόγου προβολή, καὶ διὰ τοῦτο κοινὸς ὁ Ἑρμῆς, ἵνα δὴ καὶ ἠθικῶς αὐτοῦ ποιησώμεθα τὴν ἐξήγησιν.

in Alc.105 Οἷε γὰρ δὴ εἶναι πρῶτον μὲν κάλλιστός τε καὶ μέγιστος· καὶ τοῦτο μὲν δὴ παντὶ δῆλον ἰδεῖν ὅτι οὐ ψεύδῃ· ἔπειτα νεανικωτάτου γένους ἐν τῇ σεαυτοῦ πόλει, οὔση μεγίστη τῶν Ἑλληνίδων, καὶ ἐνταῦθα πρὸς πατρός τέ σοι φίλους καὶ συγγενεῖς πλείστους εἶναι καὶ ἀρίστους, οἳ εἴ τι δέοι ὑπηρετοῖεν ἄν σοι, τούτων δὲ τοὺς πρὸς μητρός οὐδὲν χείρους οὐδ' ἐλάττους. ξυμπάντων δὲ ὧν εἶπον μείζω οἷε σοι δύναμιν ὑπάρχειν Περικλέα τὸν Ξανθίππου, ὃν ὁ πατήρ ἐπίτροπον κατέλιπε σοί τε καὶ τῷ ἀδελφῷ· ὃς οὐ μόνον ἐν τῇδε τῇ πόλει δύναται πράττειν ὅ τι ἂν βούληται, ἀλλ' ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι καὶ τῶν βαρβάρων ἐν πολλοῖς καὶ μεγάλοις γένεσι. προσθήσω δὲ καὶ ὅτι τῶν πλουσίων· δοκεῖς δέ μοι ἐπὶ τούτῳ ἡκιστα μεγαλοφρονεῖν. 104 A—C. Ἡ διὰ τῶν καθ' ἕκαστα τοῦ νεανίσκου φαντασιῶν διέξοδος ἐναργέστερον μὲν τὸν φαινόμενον ἔπαινον ποιεῖ, πληκτικώτερον δὲ τὸν ἔλεγχον· ἐν γὰρ εἶναι δοκεῖ τὸ κυρίως ἀγαθόν, ἅτε ἐκ τοῦ ἐνὸς ἐφῆκον καὶ ἵχνος τι φέρον τῆς οἰκείας πηγῆς· τὰ δὲ νῦν ὡς ἀγαθὰ προτεινόμενα συμπεφορημένα παραδίδοται καὶ πρὸς ἐν οὐκ ἀναφέρεται.

in Alc.106 πῶς ἂν οὖν εἴη ταῦτα τῆς αὐταρκειᾶς αἷτια, τὰ δεόμενα τοῦ συντάττοντος αὐτὰ ἀλλήλοις καὶ ἐνοποιοῦντος ἐτέρου δὴ τινος; πάλιν τὸ μὲν αὐταρκες ἐν αὐτῷ τῷ εὐδαίμονι θεωρεῖται· τὸ γὰρ ἑαυτῷ ἀρκεῖν τοῦτ' ἐστι, τὸ μηδὲν εἰσδέχεσθαι τῶν ἐκτός· ὁ δὲ πρὸς πάντα μᾶλλον ἀναφαίνεται βλέπων ἢ πρὸς ἑαυτόν. πρὸς γὰρ τὸ σῶμα καὶ τὸ γένος καὶ τοὺς φίλους καὶ τὸν Περικλέα βλέπει καὶ ἐν τούτοις ἔχει τὰς ἐλπίδας τῆς εὐδαιμονίας, αὐτὸς δὲ εἰς ἑαυτόν οὐκ ἐπιστρέφει οὐδὲ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁρᾷ, ὥστε οὐδ' ἂν αὐτάρκης εἴη· οὐ γὰρ ἑαυτῷ ἀρκεῖται, ἀλλὰ ἄλλοις τοῖς ἔξω κειμένοις· καὶ ὁ 'μηδενὸς ἐνδεής' ἀναπέφανται πολυδεής. καὶ ὁρᾷς πάλιν τοῦτο παρ' ἦν αἰτίαν πέπονθεν ἡ τοῦ νεανίσκου ψυχὴ· διὰ γὰρ τὴν πρὸς τὸ σῶμα ῥοπήν καὶ τὸ αὐτῆς ἀγαθὸν κρίνει σωματικῶς. νοῦς μὲν γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ παρ' ἑαυτοῦ τὸ ἀγαθὸν ἔχει τὸ νοερόν, διὸ καὶ τῷ ὄντι αὐτάρκης· ἅπαν δὲ σῶμα κομίζεται παρ' ἐτέρου τὸ ἀγαθόν, ὥσπερ καὶ τὸ εἶναι, καὶ γὰρ ἑτεροκίνητόν ἐστι κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν. καὶ ψυχὴ τοίνυν ἢ μὲν νῶ ὁμοιουμένη ζητεῖ τὸ ἀγαθὸν ἐν ἑαυτῇ καὶ ἔστιν ὡς ἀληθῶς αὐτάρκης· ἢ δὲ σωματοειδὴς τὸ τῶν σωμάτων ὑπομένει πάθος καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ἐτέροις οἴεται κεῖσθαι τὸ ἑαυτῆς, ἢ χρήμασιν ἢ φίλοις ἢ τιμαῖς ἢ ἄλλοις τισὶ τοιούτοις, ὥστε φάντασμα μὲν αὐταρκειᾶς ἔχειν, αὐτὴν δὲ μὴ ἔχειν.

in Alc.107 τὸ γὰρ μὴ ἑαυτῷ ἀρκούμενον, ἀλλ' ἐτέρων ἐξηρητημένον, καὶ τούτων παντοδαπῶν καὶ ἀστάτων, οὐκ ἂν εἴη τῆς αὐτάρκειας φύσεως. Ἔτι τοίνυν καὶ τῶν ῥημάτων ἕκαστον θεασώμεθα. τὸ μὲν δὴ 'οἷε' πρόσκειται ἐν τοῖς ἐκκειμένοις ῥήμασιν ἱκανὸς ἔλεγχος τῆς ψευδοῦς ὑπολήψεως. τί γὰρ ἄλλο διὰ τῆς προσθήκης ἐνδείκνυται ταύτης ἢ ὅτι οἷε μὲν, οὐ μέντοι ἔχει ταῦτα οὕτως; καὶ πρόσσεστι καὶ τὸ ἀλαζονικὸν καὶ τὸ φορτικόν, αὐτὸν εἶναι τὸν κήρυκα τῆς εὐδαιμονίας, αὐτὸν τὸν κηρυττόμενον, αὐτὸν τὸν ἐπαινέτην, αὐτὸν τὸν ἐπαινούμενον. Τὸ δὲ αὖ τὸ κάλλος ἐννοεῖν τοῦ σώματος καὶ τὸ μέγεθος ὡς εἰς αὐτάρκειαν συντελοῦντα πῶς οὐκ

ἀμαθές; οὐ γάρ ἐστιν ἐν αὐτῷ ταῦτα, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ. πῶς οὖν, τῆς αὐταρκειᾶς ἐν αὐτῷ οὔσης, τὰ μὴ ὄντα ἐν αὐτῷ συμπληροῖ τὴν αὐτάρκειαν; ὅμοιον γάρ, ὥσπερ εἴ τις τῆς σκιᾶς τὰ παθήματα συντελεῖν ἔλεγε πρὸς τὸ τοῦ σώματος ἀγαθὸν οὐ ἐστὶν ἡ σκιά. Καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ παντὶ δῆλον εἶναι ἰδεῖν τὸ λεγόμενον ἀγαθὸν εὐκαταφρόνητον αὐτὸ παντελῶς ἀπέφηνε. τὸ γὰρ ἀληθινὸν ἀγαθὸν ἄγνωστόν ἐστι τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς ἐπιστήμοσι μόνοις καταφανές, καὶ διὰ νοήσεως ληπτὸν ἀλλ' οὐκ αἰσθήσεως· πᾶν γὰρ τὸ αἰσθητὸν ἐν κινήσει τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε, στοιχεῖον δὲ τοῦ ἀγαθοῦ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασι καὶ τὸ δυσκίνητόν ἐστι καὶ δυσμετάβλητον. Πάλιν οὐκ εἶπεν ὅτι 'ἀληθεύεις' κάλλιστος εἶναι καὶ μέγιστος οἰόμενος, ἀλλ' ὅτι 'οὐ ψεύδῃ'.

in Alc.108 τὸ γὰρ ἀληθεύειν μάλιστα προσήκει τοῖς ἀύλοις γνωστοῖς, τὸ δὲ μὴ ψεύδεσθαι ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ διαφερόντως, ὅταν τὰ εἶδη κρατῇ τῆς ὕλης, εἶπερ ἡ ὕλη τὸ ἀληθινόν ἐστι ψεῦδος καὶ τὸ ὄντως μὴ ὄν, ὡς εἰώθασιν λέγειν οἱ τοῦ Πλάτωνος ἐνθέως ἐξηγηταί. Καὶ μὴν καὶ τὸ ἄρχεσθαι τῶν φαινομένων ἐγκωμίων ἀπὸ τοῦ σώματος ἱκανὸς ἔλεγχός ἐστι τῆς ἀμαθίας τοῦ μέγα διὰ ταῦτα φρονοῦντος· τὸ γὰρ ἔσχατον πρῶτον τίθεται καὶ τὸ ἐπόμενον ὡς ἡγούμενον παραλαμβάνει. καὶ ἅμα δῆλον ἐκ τούτων ὅτι ἡ πρώτη τῆς οἰήσεως αἰτία καὶ τοῦ τύφου καὶ τῆς ἀπάτης ταῖς ψυχαῖς τὸ σῶμά ἐστι καὶ ἡ ὕλη καὶ ἡ περὶ αὐτὴν εἰδωλικὴ σκιαγραφία τῶν εἰδῶν. ἐπιτρέχοντες γὰρ αὐτοῖς ὡς ἀληθεύει καὶ θαυμάζομεν αὐτὰ ὡς ὄντα καὶ μέγα φρονοῦμεν ἐπ' αὐτοῖς ὡς τοῖς εἰλικρινέσιν ἀγαθοῖς, ἀπατώμενοι ὑπ' αὐτῶν. καὶ ἡ πρώτη τοίνυν κάθαρσις ἀπὸ τούτων γίνεται τῶν σωματικῶν εἰδώλων, πρὸς ἃ καὶ ἐνδεσμεῖται πρῶτως ἡ ψυχὴ κατιοῦσα εἰς τὴν γένεσιν καὶ τὴν θνητὴν φύσιν. Ἔτι δὲ οὖν ἡ εὐγένεια, καὶ ἡ πρὸς πατρός καὶ ἡ πρὸς μητρός, καὶ ἡ περιβολὴ τῶν φίλων καὶ τῶν συγγενῶν οὐκ ἔστιν αὐτῆς ἀγαθὰ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ περὶ τὸν φαινόμενον ἄνθρωπον ὁράται, καὶ πολλοῖς ὑπάρχει καὶ τῶν μὴ σπουδαίων κατὰ ἥθος· οὐδὲν δὲ ἐστὶν ὄντως ἀγαθὸν ὃ κοινόν ἐστι πρὸς τοὺς πολλούς, ἀλλ' ὃ μόνον ἐξαιρετόν ἐστι τῶν σπουδαίων. οὕτω τοίνυν οὐδὲ ἐν τούτοις ὁ Ἀλκιβιάδης εὐδαίμων, πρὸς τῷ καὶ ἄτοπον εἶναι τὸ τὸν εὐδαίμονα τοσούτων ἐν χρεῖα καθεστάναι φίλων καὶ συγγενῶν καὶ ἐν ταῖς ἀλλοτρίαις σχέσεσι καὶ ζωαῖς ὑφεστῶσαν ἔχειν τὴν εὐδαιμονίαν.

in Alc.109 εἰ δὲ ὑπὲρ τὰς οἶεται τοὺς φίλους ἔχειν ὧν δεῖται, πάντως καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἐστὶν ἐκείνων ὑπὲρ τῆς τοῖς γὰρ φίλοις ὁ αὐτός ἐστι πρὸς ἀλλήλους λόγος· οὐκ ἄρα εὐδαίμων ἐστὶν ὑπὲρ τῆς ὧν τῶν ἄλλων. ἔτι δὲ ἡ φιλία τῶν ἀγαθῶν ἐστὶν ἀνθρώπων καὶ σπουδαίων, ἐν δὲ μοχθηροῖς τὸ ἥθος οὐκ ἐμφαίνεται· τὸ δ' αἴτιον, ὅτι καὶ ἡ φιλία καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀφ' ἐνὸς ἵκει καὶ μιᾶς αἰτίας. ὅθεν γὰρ ἐκάστῳ τῶν ὄντων ὑπάρχει τὸ ἀγαθόν, ἐκεῖθεν καὶ ἡ ἔνωσις, καὶ ὅθεν ἡ ἔνωσις, ἐκεῖθεν καὶ τὸ ἀγαθόν. ὥστε εἰ μὲν ἀγαθός ἐστιν ὁ Ἀλκιβιάδης, δύναιτο ἂν καὶ φιλίας ἄλλοις τοῖς ὁμοίοις κοινωνεῖν, εἰ δὲ μὴ ἐστὶν ἀγαθός, ἄμοιρός ἐστι καὶ φιλίας ἀληθινῆς. Πρὸς δὲ τούτοις ἡ τοῦ Περικλέους δύναμις καὶ ἡ ἐπιτροπεία τῆς μὲν αὐταρκειᾶς αὐτὸν ἀφαιρεῖται καὶ τῆς ἀνεκδοῦς ζωῆς, ἐξάπτει δὲ αὐτοῦ τὰ πράγματα τῆς ἄλλου δυναστείας· τοῦτο δὲ οὐκ ἔστιν εὐδαιμονικὸν οὐδὲ μακάριον. εἰ γὰρ δόξειε τῷ Περικλεῖ τῆς περὶ αὐτὸν ἀποστῆναι προνοίας, ἀφήρηται τῆς εὐδαιμονίας ὁ Ἀλκιβιάδης. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἔστιν ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία τὰς ἀρχὰς ἐν τοῖς ἐκτὸς ἡμῶν ἔχουσα κειμένης, ἀλλ' ἐν ἡμῖν· ὥστε καὶ εἰ τὰ μάλιστα μεγάλα δύναται Περικλῆς ἐν Ἑλλήσι καὶ βαρβάροις, οὕτω διὰ τοῦτο εὐδαίμων ἐστὶν Ἀλκιβιάδης. εἰ δὲ μὴδὲ ἐκεῖνος εὐδαίμων ὁ τοσοῦτον δυνάμενος, πῶς ἂν ἄλλῳ γίνοιτο τῆς εὐδαιμονίας αἴτιος; Λοιπὸν δὴ τὸ περὶ τῶν χρημάτων, ὅπερ ὡς ἐν προσθήκης μοίρα παρέλαβεν ὁ Σωκράτης.

in Alc.110 σφόδρα γὰρ ἐστὶ ψυχῶν εὐτελῶν καὶ ἀγεννῶν ἐκ τοῦ πλούτου καὶ τῆς περιουσίας κρίνειν τὴν εὐδαιμονίαν· διὸ καὶ αἱ τῶν ψυχῶν ταπεινότεραι καὶ ἐνυλότεραι τοῖς πάθεσιν ἀλίσκονται τοῖς τῆς φιλοχρηματίας. εἴωθε δὲ ὁ Σωκράτης καὶ ὅσα βούλεται ζηλοῦν τοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ τελειομένους, ταῦτα ὡς ἤδη προειληφόσιν αὐτοῖς τὰ πλεονεκτήματα μαρτυρεῖν, προκαλούμενος αὐτοὺς εἰς τὸ μὴ χεῖρους ὀφθῆναι τῆς παρ' αὐτῷ περὶ αὐτῶν ὑπολήψεως, διὸ

δὴ καὶ ἐν τούτοις τῷ Ἀλκιβιάδῃ μεμαρτύρηκεν ὡς ἥκιστα μεγάλα φρονοῦντι διὰ χρήματα. τοῦτο δὲ καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας δῆλον. φασὶ γὰρ αὐτὸν ἔτι παῖδα ὄντα καὶ πυθόμενον, ὅτι Ἀθηναῖοι περὶ πόρου βουλευόνται χρημάτων, ἐπιδοῦναι τῇ πόλει τάλαντα δέκα, καὶ δὴ καὶ τῶν ἑραστῶν τινὶ τὸν ἀγρὸν ἀποδομένῳ δραχμῶν ἑκατὸν παρασκευάσαι τάλαντα δέκα δοθῆναι παρὰ τῶν τὰ δημόσια τέλη μισθωσαμένων. τοῦτο γε μὴν τὸ καταφρονητικὸν τῶν χρημάτων τοῖς εὖ πεφυκόσιν ἔοικεν ὁ Πλάτων μάλιστα μαρτυρεῖν. καὶ γὰρ ἐν Θεαιτήτῳ πρὸς τοῖς ἄλλοις πλεονεκτήμασι καὶ τοῦτο τῷ νεανίσκῳ μεμαρτύρηκεν· ἐπεὶ καὶ ἐν Πολιτείᾳ στοιχεῖον ἔφατο καὶ τοῦτο τῆς φιλοσόφου φύσεως εἶναι, τὸ τῶν χρημάτων ὑπεροπτικόν.

in Alc.111 ἡ γὰρ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐπιτηδειότης ἀνθέστηκε πρὸς τὴν περὶ τὰ χρήματα πτοίαν· ὅπου γὰρ καὶ τοῦ σώματος ὑπερορᾶν δεῖ τὸν τῆς ἀρετῆς γνησίως ἀντεχόμενον, πῶς οὐ πολλῷ μᾶλλον τῶν τοῦ σώματος ὑπερφρονεῖν δεῖ τὸν τῶν ἀγαθῶν τῆς ψυχῆς ἐξηρητημένον; Ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς τῶν ἐλέγχων ἐν τοῖς ἐγκωμίοις τούτοις συμμίζεως ἡμῖν εἰρήσθω. πάλιν δὲ ἄνωθεν ἀρξάμενοι λέγωμεν, ἀπὸ ποίας ἐννοίας ἐπὶ τούτοις αἱ ψυχαὶ μέγα φρονοῦσι, σωμάτων κάλλεσι καὶ μεγέθεσι καὶ εὐγενείᾳ καὶ φιλίᾳ καὶ δυναστείαις. εἶδωλα γὰρ ἐστὶ ταῦτα τῶν ἀληθινῶν ἀγαθῶν ταῖς ψυχαῖς προτεινόμενα, ὧν αἱ μὲν ἔμφρονες ὑπερορῶσιν, αἱ δὲ ἀνόητοι λιπαρῶς ἀντέχονται. λέγομεν τοίνυν ὅτι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος ἐν ταῖς πρωτίταις ἀνεφάνη τάξεσι τῶν θεῶν, τὸ μὲν ἑραστὰ πάντα τὰ θεῖα ποιοῦν καὶ ἔφετὰ τοῖς δευτέροις, τὸ δὲ ὑπερέχοντα τῶν ὄλων καὶ ἐξηρημένα τῶν οἰκείων γεννημάτων, καὶ τὸ μὲν τῷ πέρατι συγγενὲς ὃν ὡς εἶδος εἰδῶν καὶ ὡς ἐπανθοῦν ἅπασι τοῖς νοητοῖς εἶδεσι, τὸ δὲ τῷ ἀπείρῳ κατὰ τὸ ἀπερίληπτον καὶ τὸ πάντα περιλαμβάνον καὶ κρατητικὸν τῶν πάντων, διὸ δὴ καὶ ἡ Διοτίμα τῷ μὲν κάλλει τὴν πρωτίστην δέδωκεν ἀξίαν, τῷ δὲ μεγέθει τὴν δευτέραν· τὸ μὲν γὰρ ἑραστὸν τὸ καλὸν ἐστίν, ὃ δὲ ἔρως δαίμων μέγας ὁ τοῦ κάλλους πρῶτος ἐξηρητημένος.

in Alc.112 ἄνωθεν δ' οὖν ἀπὸ τῶν πρωτίστων ἀρχῶν πρόεισι διὰ πάντων τῶν μέσων διακόσμων ἄχρι τοῦ ἐμφανοῦς κόσμου, καὶ τοῦτον ἀποτελοῦντα μέγιστον τῶν αἰσθητῶν θεῶν καὶ κάλλιστον, ὡς ὁ Τίμαιος λέγει. ταῦτα δὴ οὖν αἱ ψυχαὶ κατὰ τὰς αὐτοφυεῖς ἐννοίας ἐν τοῖς θεοῖς διαλάμπειν προειληφυῖαι καὶ τὸ ἐν τοῖς θνητοῖς σώμασι κάλλος καὶ μέγεθος τεθήπασιν ὡς ἔμφασιν ἐκείνων ἔχοντα· διὰ δὲ τὴν ἄγνοιαν ἐκείνων τῶν ἀληθινῶν ἐν τούτοις καταμένουσι καὶ ταῦτα μόνον θαυμάζουσι. τὸ δὴ δεύτερον, ἡ εὐγένεια, πρῶτως ἐστὶν ἐν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς· τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων αἰτίων ὑφιστάμενα κατὰ γένος ὑπερέχει τῶν ἐν τοῖς δευτέροις ἀπογεννωμένων. δηλοῖ που τοῦτο καὶ Ὅμηρος τὴν Ἥραν λέγουσαν πρὸς τὸν Δία ποιῶν·
' γένος δέ μοι ἔνθε ν , ὅθεν σοί , καί με πρεσβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλόμητις '. ὁρᾷς γὰρ ὅτι τῆς τοῦ γένους ἀξίας ἀντιλαμβάνεται καὶ διὰ ταύτην ἴσην ἔχειν τὴν ἐπικράτειαν ἐν τῷ παντὶ βούλεται τῷ Δίῳ. κατὰ δὴ ταύτην τὴν ἐπιβολὴν φαίης ἂν καὶ ἐν ἡμῖν τὴν λογικὴν ψυχὴν εὐγενεστέραν εἶναι τῆς ἀλόγου, διότι τὴν μὲν ὁ δημιουργὸς ὁ πρῶτος ὑπέστησε, τὴν δὲ οἱ νέοι θεοὶ παρήγαγον. τῆς δὲ τοιαύτης εὐγενείας εἶδωλόν ἐστιν ἡ κατὰ φυσικὴν διαδοχὴν, εἰς ἣν αἱ ψυχαὶ μόνην ὁρῶσαι φρονήματος ἐμπίπλυνται διακένου, μηδὲ αὐτὸ τοῦτο γινώσκουσαι τὸ ἐν Θεαιτήτῳ ῥηθέν, ὅτι θαυμαστὸν οὐδὲν ἐν τῇ ἀπείρῳ γενέσει τὸν ἐπὶ καταλόγῳ προγόνων πέντε καὶ εἴκοσι σεμνυνόμενον ἀπὸ δούλων τῶν ἀνωτέρω γεγονέναι.

in Alc.113 πολλὰς γὰρ τὰ τοιαῦτα πάντα μεταβολὰς ἐπιδέχεται· ἡ δὲ ἐστῶσα καὶ αἰδῖος εὐγένεια τῶν ψυχῶν ἀπὸ τῶν θεῶν ἥρτηται περὶ οὓς ἐσπάρησαν, καὶ τῶν θεῶν δυνάμεων ὑφ' ἃς ἐτάχθησαν· εὐγενέστεραι γὰρ αἱ [τῶν] θεῶν ὑψηλοτέρων ὁπαδοὶ καὶ αἱ δυνάμεων μειζόνων ἐξημμέναι κατὰ τὴν ἐν τῷ παντὶ διακλήρωσιν. τὸ δὲ αὐτὸ λέγω καὶ περὶ τῶν πόλεων. ἄνωθεν γὰρ ἡ κατὰ τοὺς κλήρους διαφορὰ διήκει καὶ μέχρι τῶν ψυχῶν· καὶ φαμεν τοὺς μὲν ἐμπυρίους εἶναι, τοὺς δὲ αἰθερίους, τοὺς δὲ οὐρανίους, τοὺς δὲ χθονίους θεοὺς, καὶ τῶν ψυχῶν τὰς μὲν τῆς ἡλιακῆς εἶναι σφαίρας, τὰς δὲ τῆς Ἑρμαϊκῆς, τὰς δὲ τῆς σεληνιακῆς. καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη κατὰ τόπους

διακλήρωσις τῶν ψυχῶν ὄντως ἀξία φρονήματος, ἡ δὲ εἰς τὰς παρ' ἡμῖν πόλεις καὶ τοὺς ἐν γῇ τόπους ἀποβλέπουσα διάκρισις ἀτοπὸς ἐστὶ καὶ χαυνότητος αἰτία ταῖς ψυχαῖς. πάλιν δὴ οὖν ἡ ἀληθινὴ φιλία καὶ τῶν θεῶν ἐστὶν αὐτῶν καὶ τῶν κρειττόνων ἡμῶν γενῶν, ἥκει δὲ καὶ εἰς ψυχὰς τὰς ἀγαθὰς· ἡ δὲ φαινομένη φιλία κατὰ πάθος συνισταμένη φάντασμα φέρεται τῆς ἀληθοῦς, ὃ τὰς ψυχὰς παρακρούεται καὶ μέγα φρονεῖν ἐπ' αὐτῷ παρασκευάζει. δέον δὲ γινώσκειν, ὅτι σεμνὸν μὲν καὶ τίμιον ἡ φιλία ἐστὶ, δεῖται δὲ ζωῆς θεοπρεποῦς καὶ νοεράς· ἐπεὶ καὶ τὴν πρώτην ἐν τοῖς θεοῖς ὑπέστη καὶ τῇ νοερά ζωῇ καὶ τῷ κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα νοητῷ θεῷ· ‘σφαῖρον’ δὲ αὐτὸν ἐκείνος εἶωθεν ἀποκαλεῖν. τὸ τοίνυν τῆς τοῦ Περικλέους ἐπιτροπείας πόθεν ἐξαπατᾷ τὸν νεανίσκον; πόθεν δὲ ἄλλοθεν ἢ τὴν τῶν ἀγαθῶν δαιμόνων τῶν κατ' οὐσίαν προεστηκότων ἡμῶν διαφορὰν ὀνειροπολεῖ καὶ τὰς δυνάμεις ἃς ἐν τῷ κόσμῳ κεκλήρωνται, καὶ ὅτι τῶν ψυχῶν αἱ μὲν τελειότεραι τοῖς δυνατωτέροις εἰσὶν ὑποτεταγμέναι δαίμοσι καὶ σώζονται ὑπ' ἐκείνων καὶ κατευθύνονται δεόντως, αἱ δὲ ἀτελέστεραι τοῖς ὑφειμένοις; ὥς γὰρ περὶ τοὺς θεοὺς κατ' ἀξίαν ἐσπάρησαν, οὕτω καὶ ὑπὸ τοὺς δαίμονας ἐτάχθησαν κατὰ τὸ προσῆκον· καὶ ὥσπερ θεοὺς ἡγεμόνας, οὕτω καὶ δαίμονας ἐπιτρόπους ὁ δημιουργὸς καὶ πατὴρ ἐπέστησε ταῖς ψυχαῖς.

in Alc.114 διὸ καὶ ὁ Σωκράτης μικρὸν προελθὼν ‘ἐπίτροπον’ ἑαυτοῦ καλέσει τὸν ἔφορον δαίμονα καὶ θεόν, μονονουχὶ λέγων τῷ νεανίσκῳ σαφῶς ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς ἡμῶν ἐπίτροπος ὁ τῆς εὐδαιμονίας ἡμῖν αἴτιος διὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἀλλ' οὐχὶ Περικλῆς, ἀλλ' οὐδὲ ἀνθρώπων ἄλλος οὐδεὶς. Ταῦτα καὶ περὶ τούτων εἴχομεν λέγειν. ὅτι δὲ αὐτὸς μέγας ὁ Ἀλκιβιάδης ἐγένετο καὶ καλός, δηλοῖ μὲν καὶ τὸ κοινὸν αὐτὸν ἐρώμενον καλεῖσθαι τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης, δηλοῖ δὲ ὁ Ἀντισθένης εἰπὼν ὥς εἰ μὴ τοιοῦτος ἦν ὁ Ἀχιλλεύς, οὐκ ἄρα ἦν ὄντως καλός, δηλοῖ δὲ καὶ τὸ τοὺς Ἑρμᾶς πλάττεσθαι κατὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ· καὶ ὅλως πολλὰς τοιαύτας ἡ ἱστορία δίδωσιν ἀφορμάς. καὶ μὴν καὶ ὅτι εὐγενὴς κατὰ τὴν φυσικὴν εὐγένειαν, καὶ τοῦτο δηλόν.

in Alc.115 ἦν γὰρ πρὸς πατὸς μὲν Αἰακίδης, πρὸς μητὸς δὲ Ἀλκμαιωνίδης. καὶ δὴ καὶ Περικλῆς ὅτι δυνάστης, καὶ τοῦτο Θουκυδίδης μαρτυρεῖ, τὴν ἐκείνου πολιτείαν εἰπὼν ‘λόγῳ μὲν δημοκρατία ν, ἔργῳ δὲ ἐνὸς ἀνδρὸς δυναστείαν’. διὸ καὶ τῷ Ἀλκιβιάδῃ πρὸς ἐκείνον ἦν ἡ ἄμιλλα· καὶ γὰρ ἡγείρεν αὐτοῦ τὸ φιλότιμον ὁ Περικλῆς, Εὐβοίαν μὲν παραστησάμενος, Σάμον δὲ κληρουχήσας, καὶ Νάξον καὶ Χερρόνησον περιπλεύσας, τείχη δὲ οἰκοδομησάμενος. ταῦτα δὲ πάντα φαινόμενα μὲν ἐστὶν ἀγαθὰ, μειζόνων δὲ αἰτία συμφορῶν τοῖς ἔχουσι χωρὶς φρονήσεως καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς. Κατὰ πάντα δὴ ταῦτα σύ τε μεγαλαυχούμενος κεκράτηκας τῶν ἐραστῶν ἐκείνοί τε ὑποδεέστεροι ὄντες ἐκρατήθησαν· καὶ σὲ ταῦτα οὐ λέληθεν. ὅθεν δὴ εὖ οἶδα ὅτι θαυμάζεις τί διανοοῦμενός ποτε οὐκ ἀπαλλάττομαι τοῦ ἔρωτος, καὶ ἦντινα ἐλπίδα ἔχων ὑπομένω τῶν ἄλλων πεφευγόντων. 104 C. Πάλιν καὶ διὰ τούτων ἡμῖν γινέσθω σαφές, ὅπως ὁ ἔνθεος ἐραστής τῷ παντὶ διέστηκε τῶν πολλῶν καὶ πανδήμων ἐραστῶν. οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ νεανίσκου μέγα φρονοῦντες ἐπὶ σμικροῖς κεκράτηνται, πάθειν ἀστειοτέροις ἡττηθέντες· ἦσαν γάρ, ὥς φησιν αὐτός, ‘ὑποδεέστεροι’, κάτωθεν καὶ οἷον ἐκ τῆς ὕλης ὀρμώμενοι καὶ κατασπᾶν εἰς ἐκείνην τὸν νεανίσκον σπεύδοντες· ὁ δὲ μάταιον αὐτοῦ τὸ φρόνημα διέδειξεν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀμαθίαν ἀναγαγὼν ἅπασαν ταύτην τὴν φαινομένην μεγαλοφροσύνην καὶ τὴν ἄγνοιαν τὴν ἑαυτοῦ.

in Alc.116 δηλοῖ δὲ αὐτῶν ἱκανῶς τὴν διαφορὰν καὶ τὸ ἐκείνους μὲν φυγάδας ἐπονομάζεσθαι ὥς ἐμπαθεῖς καὶ ἀγεννεῖς καὶ μαλθακοὺς ἐραστάς, τοῦτον δὲ μὴ ἀπαλλάττεσθαι τοῦ ἔρωτος, ἀλλ' ἀνδρεῖον εἶναι καὶ σύντονον <καὶ> ὄντως τῷ ἑαυτοῦ θεῷ παραπλήσιον. καὶ τοῦτο συνέβαινεν εἰκότως. μέση γάρ ἐστὶν ἡ ψυχὴ τοῦ τε νοῦ καὶ τῆς σωματικῆς φύσεως· καὶ ὅταν μὲν εἰς νοῦν βλέπῃ καὶ τὸ ἐκεῖ καλόν, ὁ ἔρως αὐτῆς μόνιμός ἐστὶν ὥς τῷ ἀκινήτῳ καὶ ἀμεταβλήτῳ δι' ὁμοιότητος συναπτόμενος, νοῦς γὰρ ἐν αἰῶνι τὴν τε οὐσίαν ἐστῶσαν ἔχει καὶ

τὴν ἐνέργειαν· ὅταν δὲ εἰς τὰ σώματα καὶ τὸ ἐπ’ αὐτοῖς κάλλος, ἑτεροκίνητος γίνεται αὐτῆς ὁ ἔρως καὶ συμμεταβάλλει τῷ ἐραστῷ, καὶ γὰρ τὸ σῶμα τοιοῦτόν ἐστιν, ἑτεροκίνητον δῆπου καὶ εὐμετάβολον. μέσῃν τοίνυν ἔχουσα τάξιν καὶ αὐτοκινήτως ἐπ’ ἅμφω φερομένη, τότε μὲν ὁμοιοῦται τῷ ἀκινήτῳ καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντι, τότε δὲ τῷ ἑτεροκινήτῳ καὶ ἐν μεταβολῇ παντοίᾳ φερομένῳ. εἰκότως οὖν ὁ μὲν ἔνθεος ἐραστής, ὁ πρὸς τὸ μόνιμον ἀνατεινόμενος καὶ ἐστὼς καλόν, μόλις ἀπαλλάττεται τοῦ ἔρωτος· οὐ γὰρ προσποιεῖται τὴν σωματικὴν ῥοήν· ὁ δὲ γηγενὴς καὶ ἔνυλος ἀναπίμπλαται τῆς ἐν γενέσει φερομένης μεταβολῆς, διὸ δὴ καὶ αὐτὸς εὐκίνητός ἐστι καὶ εὐτρεπτος, ἐπειδὴ καὶ τὸ αἷτιον αὐτῷ τοῦ ἔρωτος κάλλος μεταβλητὸν ὑπάρχει· θέμις δὲ οὐκ ἔστι τοῖς αἰτιατοῖς ὑπεκδραμεῖν ποτὲ τὰ αἷτια τὰ αὐτῶν καὶ γενέσθαι κρείττω τῆς ἐκείνων φύσεως.

in Alc.117 ὅπου τοίνυν καὶ τῶν αἰτίων τεταγμένων ὄντων ἄτακτα φύεται τὰ ἀπ’ αὐτῶν καὶ ἐστῶτων ἐκείνων κινούμενα καὶ ὠρισμένων ἀόριστα τὰ γινόμενά ἐστι, τί χρὴ φάναι περὶ αὐτῶν τούτων ὧν καὶ τὰ αἷτια ἄτακτα καὶ εὐμετάβολα καὶ ἀόριστα ἐστίν; οὐχ ὡς πολλῶ μᾶλλον εἰς ἀοριστίαν ἀποφέρεται καὶ μεταβολὴν παντοίαν; εἰ τοίνυν τὸ αἰσθητὸν καὶ ἔνυλον κάλλος εὐτρεπτόν ἐστι καὶ εὐκίνητον, τί χρὴ φάναι περὶ τοῦ ἔρωτος ὃς ἐκ τούτου ταῖς ψυχαῖς ἐμφύεται; τοῦτο μὲν οὖν οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι. λεκτέον δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ ὡς ὁ μὲν θεῖος ἔρως ἐνέργειά ἐστιν, ὁ δὲ ὑβριστὴς πάθος· σύστοιχος γὰρ ὁ μὲν τῷ νῷ καὶ τῷ θείῳ κάλλει, ὁ δὲ τοῖς σώμασι· προσήκει δὲ τὸ μὲν τῆς ἐνεργείας τοῖς αὐλοῖς εἶδеси, τὸ δὲ τοῦ πάθους τοῖς ἐνύλοις, τῶν γὰρ ἀσωμάτων τὸ ποιεῖν, τῶν δὲ σωμάτων τὸ πάσχειν ἴδιον. ἀντίκεινται ἄρα οἱ ἔρωτες ἀλλήλοις, εἴπερ ὁ μὲν μόνιμός ἐστιν, ὁ δὲ εὐμετάβλητος, καὶ ὁ μὲν ἐνεργητικός, ὁ δὲ παθητικός, καὶ ὁ μὲν αὐλός, ὁ δὲ ὑλικός, καὶ ὁ μὲν ἔνθεος, ὁ δὲ ‘ ὑβριστὴς ’· οὕτω γὰρ αὐτὸν ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης ἐπωνόμασεν, ὡς περ οἶμαι, καὶ τὰ λόγια ‘ πνιγμὸν ἔρωτος ἀληθοῦς ’· τίς οὖν αἰτία τῆς τῶν ἐρώτων τούτων ἀντιθέσεως; ἡ τῶν πραγμάτων ὕφεις. ἄνωθεν γὰρ ἡ πρόοδος ἀρχομένη καταλήγει μέχρι τούτων ἃ καὶ μεταβάλλειν δύναται καὶ παρυφίστάνειν τινὰ παρατροπὴν ἑαυτοῖς, οἷον τὸ [μὲν] δίκαιον τὸ μὲν ἐστὶ πρῶτως δίκαιον καὶ αὐτοδίκαιον καὶ οὐ κατὰ μετοχὴν τοιοῦτον· τὸ δὲ ἐκείνου πρῶτως μετέχον, ὃ καὶ ἀεὶ μετέχει· τὸ δὲ ποτὲ μὲν αὐτοῦ μετέχον, ποτὲ δὲ ἀποπίπτον τῆς μεθέξεως.

in Alc.118 οὔτε γὰρ τὸ αὐτοδίκαιον ἄγονον ἔδει προεστάναι, μηδενὶ μεταδιδόν τῆς οἰκείας ιδιότητος (οὐδὲν γὰρ τῶν πρῶτων τοιοῦτον, ἀλλὰ τὸ ἄγονον τῇ ὕλῃ προσήκει μόνον ὡς ἐσχάτῃ τῶν ὄντων) οὔτε, μετεχόμενον ὑπ’ ἄλλων, ὑπὸ τῶν ποτὲ [μὲν] μετεχόντων ἔδει μετέχεσθαι πρῶτως (τῷ γὰρ ἀπλῶ καὶ ἀμεταβόλῳ τὸ σύνθετον καὶ μεταβλητὸν ἀλλοτριώτατόν ἐστι καὶ δεῖται μέσου συνδέσμου τινὸς εἰς τὴν πρὸς αὐτὸ συναφήν) οὔτε ὑπὸ τῶν ἀεὶ δυναμένων ἐλλάμπεσθαι μετεχόμενον ἔδει μέχρι τούτων ἰστάνειν τὴν ἑαυτοῦ δόσιν, ἵνα μὴ τὸ ἔσχατον ἢ τὸ ἀεὶ τῶν ἀρχῶν ἐξηρημένον. ἀνάγκη ἄρα τριχῶς τὸ αὐτοδίκαιον ὁρᾶν, καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα πάντα εἶδη, τὸ αὐτόκαλον, τὸ ἴσον, τὸ ὅμοιον, τῶν ἄλλων ἕκαστον, καὶ τὰ μὲν αὐτὰ καλεῖν, τὰ δὲ μετέχοντα, καὶ τὰς παρυποστάσεις ἐν τοῖς τρίτοις ἀπὸ τῆς ἀληθείας ὁρᾶν. οὔτε γὰρ τοῖς ἀπλοῖς παρυφίστασθαι τι δυνατόν οὔτε τοῖς ἀεὶ μετέχουσιν· οὐ μὲν γὰρ ἡ ἀπλότης κωλύει τὴν παρυπόστασιν, οὐ δὲ ἡ αἰδιότης τῆς μεθέξεως. ἀνάγκη ἄρα τοῖς τρίτοις, τοῖς ποτὲ μετέχουσι, παρυφίστασθαι τὸ χεῖρον, τῷ μὲν ἐνταῦθα δικαίῳ τὸ ἄδικον, τῷ δὲ καλῷ τὸ αἰσχρόν, τῷ δὲ ἴσῳ τὸ ἄνισον.

in Alc.119 οὕτω τοίνυν καὶ ὁ ἔρως τριττός, ὁ μὲν αὐτὸ καὶ πρῶτως, ὁ δὲ μετεχόμενος αἰδίδως, ὁ δὲ ποτὲ μετεχόμενος. τούτῳ οὖν δὴ τῷ τρίτῳ παρυφίστηεν ὁ ὑβριστὴς ἔρως· διὸ καὶ ἀντίκειται αὐτῷ καὶ τέλη τὰ ἐναντία προΐστανται καὶ σκοποῖς χρῆται διαφέρουσι καὶ ζωαῖς ἐμφύεται ταῖς ἀντικειμέναις. Ταῦτα καὶ περὶ τούτων. τί δὲ τὸ ‘ καὶ σὲ ταῦτα οὐ λέληθεν ’; οὐκ ἐπιστρέφει μὲν τὸν νεανίσκον εἰς ἐξέτασιν τῶν ἐν αὐτῷ κινήματων, δείκνυσιν δὲ ἑαυτὸν οὐ μόνον ἔνθεον

έρωτικόν, ἀλλὰ καὶ μάντιν καὶ σοφόν, ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν ἐκφάναντα καὶ οἷον ἀνατεμόντα τὰ ἐν αὐτῷ πάθη, καθάπερ οἱ δεινοὶ τῶν ἱατρῶν πρὸ τῶν ἰάσεων ταῖς ἀνατομαῖς ἐγχειροῦσιν, ἵνα τὴν φύσιν τοῦ θεραπευομένου κατανοήσωσι, ταῖς ἀναστομώσεσι χρώμενοι τῶν ἐλκῶν, ἵνα προκαλέσωνται τὸν ἐνοχλοῦντα χυμὸν καὶ ἐπιτήδειον ποιήσωσι τὸ σῶμα πρὸς τὴν ἴασιν; Ἔτι τοίνυν τὸ ‘ εὖ οἷ δ ’ ὅτι θαυμάζεις τί διανοούμενος οὐκ ἀπαλλάττομαι τοῦ ἔρωτος ‘ οὐχὶ συνάπτει μὲν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου τὸ πέρας, ἔνδειξιν δὲ παρέχεται τῆς νοερᾶς τοῦ Σωκράτους ἐπιστήμης; τί δέ; οὐχὶ καὶ τῷ ἔρωτι προσήκων ἐστὶν ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐρμηνείας τῷ πάντα ἐπιστρέφοντι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν; τί δέ; οὐχὶ καὶ τῇ φύσει τῶν πραγμάτων καὶ τῇ διακοσμήσει προσφορώτατος, εἴπερ ἅπαντα καὶ πρόεισιν ἀπὸ τοῦ πρώτου καὶ ἐπέστραπται πρὸς αὐτό; μὴ τοίνυν ἔτι θαυμάσης, εἰ τὸν ἐπιστήμονα λέγοιμεν ἀφομοιοῦν τοῖς πράγμασι τοὺς λόγους, ὧν εἰσὶν ἐξηγητὰ ἰ· ταῦτα γὰρ ἡμῖν ἱκανῶς καὶ διὰ τούτων ὁ Σωκράτης ἐνέφηεν. Εἰ δὲ πρότερον μὲν ἔλεγε τὸ ‘ οἷμαί σε θαυμάζω ‘, νυνὶ δὲ τὸ ‘ εὖ οἷ δ ’ ὅτι θαυμάζεις ‘, πάντως που καὶ τοῦτο προσήκον ἂν εἴη τῷ ἐπιστήμονι, πρὸ μὲν τῆς τῶν αἰτίων εὐρέσεως εὐλαβέστερον ἅπτεσθαι τῶν λόγων, μετὰ δὲ τὴν εὕρεσιν καὶ τὴν εἰς φῶς αὐτῶν προϊοῦσαν ἔκθεσιν θαρραλεώτερον· καὶ οὖν καὶ ὁ Σωκράτης, πρὶν μὲν κατασκευάσαι διὰ τῶν λόγων ὅτι θαυμαστός ἐστι τῷ νεανίσκῳ, τῷ ‘ οἷμαι ‘ ἐχρήσατο, μετὰ δὲ τὰς ὑπομνήσεις τὰς διὰ τῶν προειρημένων τῷ ‘ εὖ οἷ δ ’ ὅτι ‘ γνώριμον γὰρ ἦδη τὸ αἴτιον τοῦ θαύματος γέγονε.

in Alc.120 Καὶ ἴσως γε, ὦ Σώκρατες, οὐκ οἶσθ’ ὅτι σμικρόν με ἔφθης. ἐγὼ γάρ τοι ἐν νῷ εἶχον πρότερός σοι προσελθὼν ταῦτα ἐρέσθαι, τί ποτε βούλει καὶ εἰς τίνα ἐλπίδα βλέπων ἐνοχλεῖς με ἀεὶ, ὅπουπερ ἂν ὦ ἐπιμελέστατα παρών· τῷ ὄντι γὰρ θαυμάζω ὅ τι ποτέ ἐστι τὸ σὸν πρᾶγμα, καὶ ἥδιστα ἂν πυθοίμην. 104 C—D. Εἴπερ που ἄλλοθι τὸ τὰς ψυχὰς εἶναι τοὺς καιροὺς τῶν θεραπειῶν ἀληθές ἐστιν, ὃ φησιν ὁ τῶν Ἀσκληπιαδῶν Ἱπποκράτης, καὶ ἐν ταῖς τῶν ψυχῶν ἰάσεσιν ἐστὶ παναληθές· καὶ γὰρ μαθημάτων μετάδοσις κατὰ καιρὸν ἐπιτελουμένη καὶ ζωῆς κάθαρσις εὐκαίρως προσαγομένη πολλαπλασίαν παρέχονται τὴν ἀφ’ ἑαυτῶν ὠφέλειαν τοῖς δεχομένοις.

in Alc.121 ὥσπερ οὖν οἱ θεοὶ τὰς ἰάσεις ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀμαρτημάτων καὶ τὰς ἐπικαρπίας ἐν τοῖς προσήκουσι χρόνοις εὐτάκτως ἀπονέμοντες εὐεργετοῦσιν αὐτάς, οὕτω δὴ καὶ οἱ θεοπρεπεῖς ἄνδρες στοχάζονται δευτέρως τοῦ καιροῦ καὶ τῆς εἰς τὰ ἀτελέστερα κατὰ καιρὸν εὐποιΐας· θεοὶ μὲν νοερῶς καὶ θείως ἀφορίζοντες τὰ μέτρα τῶν καιρῶν, ἄνθρωποι δὲ κατ’ ἐπιστήμην αὐτὰ μεταδίδοντες, οἱ δὲ καὶ κατὰ τὴν δαιμονίαν ἐπίπνοϊαν τὴν θήραν αὐτῆς ποιοῦμενοι. μεγάλη γὰρ ῥοπή ταῖς ἐν γενέσει ψυχαῖς τῆς ἀναμαρτήτου τῶν καιρῶν διαγνώσεως ἢ τῶν ἀγαθῶν δαιμόνων συνουσίᾳ· καὶ οὖν καὶ ὁ Σωκράτης ἐν τούτοις ὑπὸ τοῦ δαιμονίου κινούμενος καὶ ὑπ’ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος ποδηγούμενος τὸν ἄριστον καιρὸν ἀνεῦρε τουτονὶ τῆς εἰς τὸν ἐρώμενον εὐποιΐας. ὥσπερ γὰρ τόπος ἐκ τῆς φύσεως ἐκάστῳ τῶν σωμάτων οἰκείως ἀφώριστα, οὕτω δὴ καὶ χρόνου μόρια ἄλλο ἄλλαις ἐφαρμόττει πράξει· καὶ ὥσπερ τοῦ ὅλου κόσμου περίοδοι τινές εἰσιν εὐγονίας αἵτιαι καὶ ἀγονίας καὶ ζῶων καὶ φυτῶν, οὕτω δὴ καὶ ταῖς καθ’ ἕκαστον πράξεσιν ἄλλαις ἄλλος προσήκει χρόνος εἰς τελείωσιν. καὶ ὁ τοιοῦτος δὴ χρόνος καιρός ἐστι πράξεως ἐκάστης ὡς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ τέλος ἐπάγων τοῖς πράττουσι καὶ αὐτοῖς τοῖς πραττομένοις. διὸ καὶ τὴν πρώτην αἰτίαν, ἀφ’ ἧς πᾶσι τὸ ἀγαθόν, οἱ Πυθαγόρειοι καιρὸν ἀπεκάλουν ὡς πᾶσι τὸ τελείους εἶναι δωρουμένην. πῶς οὖν ἐν τοῖς παροῦσι κατὰ καιρὸν ἢ τοῦ Σωκράτους ἐπιτελεῖται συνουσία, δεδήλωκεν αὐτὸς ὁ νεανίσκος εἰπὼν ὅτι ‘ σμικρόν με ἔφθης ‘ καὶ γὰρ ἐγώ, φησίν, ὠρμήμην προσελθεῖν σοι καὶ περὶ τούτων ποιήσασθαι τοὺς λόγους.

in Alc.122 ἅπαντα γὰρ τὰ ὄντα τοῦτον ἀλλήλοις συνάπτεται τὸν τρόπον, καὶ πᾶσι κοινωνία τῶν ἀγαθῶν ἐπιτελεῖται πανταχοῦ, τῶν μὲν τελειουργῶν αἰτίων πρόχειρον ἐχόντων τὴν μετάδοσιν, τῶν δὲ μεταληψομένων ἐγγεγερμένων πρὸς τὴν μέθεξιν, καὶ τῶν μὲν τὴν τελειωτικὴν δύναμιν προτεινόντων, τῶν δὲ τὴν κατ’ ἐπιτηδειότητα δύναμιν προειληφότων. διττὴ γὰρ ἡ δύναμις, ἡ

μὲν τοῦ ποιοῦντος, ἡ δὲ τοῦ πάσχοντος· καὶ ἡ μὲν μήτηρ τῆς ἐνεργείας, ἡ δὲ ὑποδοχὴ τῆς τελειότητος. καὶ δεῖ τό τε ποιῆσον ὑπερπλήρες εἶναι καὶ περὶ τὴν ἐνέργειαν ἔτοιμον οὕτως, ὥς, εἰ καὶ μὴ πάρεστι τὸ ὑποδεχόμενον, αὐτὸ τέλειον εἶναι καὶ περὶ τὴν μετάδοσιν κεκινημένον, τό τε πεισόμενον ὀργᾶν πρὸς τὴν μέθεξιν καὶ ἑαυτὸ προσάγειν τῇ τελεσιουργῷ δυνάμει, κἂν ἐκείνη μὴ παρῇ, διὰ τῆς ἐπιτηδειότητος τῆς ἄκρας ἐγγεγῆθαι πρὸς τὴν μετουσίαν. διττῶν γὰρ ὄντων τῶν αἰτίων, τῶν μὲν ἀκινήτων καὶ πανταχοῦ πᾶσι παρόντων, τῶν δὲ κινουμένων καὶ ποτὲ μὲν προσιόντων τοῖς τελειουμένοις ποτὲ δὲ ἀφισταμένων, καὶ τῶν μὲν νοητῶν ὁμοίως πανταχοῦ παρόντων καὶ πᾶσιν ἐλλαμπόντων αἰεὶ καὶ ὡσαύτως τὰς ἑαυτῶν μεταδόσεις, τῶν δὲ αἰσθητῶν καὶ παρεῖναι καὶ ἀπεῖναι δυναμένων τοῖς μετέχουσιν αὐτῶν (ὥσπερ δὴ καὶ ὁ ἥλιος ποτὲ μὲν πάρεστι καὶ πληροὶ φωτός, ποτὲ δὲ ἄπεστιν), ὅταν μὲν ἡ ἐπιτηδειότης ᾗ τοῦ μεθέξοντος πρὸς τι τῶν ἀκινήτων, ἅμα τε πάρεστιν αὕτη καὶ ἡ τοῦ ποιοῦντος ἐπιτελεῖται μετάδοσις (κωλύει γὰρ ἐπὶ τούτων τὴν μετάδοσιν μόνη ἡ τῶν ὑποδεχομένων ἀνεπιτηδειότης, ἐπεὶ τά γε μεταδώσοντα αἰεὶ δίδωσι καὶ πανταχοῦ ἐστὶν ὁμοίως· τὸ τοίνυν ἐπιτήδειον γεγονός μετέχει τοῦ αἰτίου λοιπὸν αὐτόθεν)· ὅταν δὲ πρὸς τι τῶν κινουμένων, πολλάκις καὶ τὸ δεχόμενον ἐπιτήδειόν ἐστι καὶ τὸ μεταδώσον ἄπεστι· δεῖ γὰρ καὶ τοῦτο ἐν αὐτῷ γενέσθαι, τόπου δεόμενον εἰς τὴν μετάδοσιν.

in Alc.123 ἀλλ' οὖν, ὅπερ ἐλέγομεν, ἀνάγκη κατὰ πάσας τὰς τῶν ἀγαθῶν κοινωνίας τὰ δύο ταῦτα προϋπάρχειν, τὴν τελεσιουργὸν τοῦ δώσοντος δύναιμι καὶ τὴν ἄκραν ἐπιτηδειότητα τοῦ ληψομένου, καὶ συνδρομὸν πῶς εἶναι τὴν τελειότητα τοῦ διδόντος τῇ ἐπιτηδειότητι τοῦ δεχομένου καὶ μετὰ τῆς συνδρομῆς ταύτης κατ' οὐσίαν ὑπερφέρειν τὸ ποιοῦν τοῦ πάσχοντος· καὶ μὲν δὴ καὶ τὴν συνδρομὴν οὐκ εἶναι τυχαίαν (οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν ἀτάκτων γίνεται καὶ ἀσυντάκτων, ὥσπερ τὰ κατὰ τύχην συντρέχοντα ἀλλήλοις), ἀλλ' ὅπου μὲν γίνεσθαι κατὰ φύσιν, ὅπου δὲ κατὰ νοῦν, καὶ ὅπου μὲν ἀπὸ δαιμονίας αἰτίας, ὅπου δὲ θεόθεν ἐπιτελεῖσθαι. ταῦτα τοίνυν ἔξεστιν ὁρᾶν καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης ταύτης συνουσίας· ἔστι μὲν γὰρ ἐρωτική καὶ ἐπιστημονική τελειότης ἐν Σωκράτει πρόχειρον ἔχουσα τὴν εἰς τὸν ἐρώμενον εὐποιΐαν, ἔστι δὲ καὶ Ἀλκιβιάδῃ τῆς τελειώσεως ἐπιτηδειότης. διὸ καὶ φησι ' σμικρὸν με ἔφθης ', ὥς ἂν καὶ αὐτὸς ἤδη κεκινημένος ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς τὸν Σωκράτην.

in Alc.124 πρόσσεισι δὲ ὁ Σωκράτης τῷ νεανίσκῳ (τῶν γὰρ κινουμένων ἦν πραγμάτων) καὶ συντρέχουσιν ἀλλήλοις ὃ τε ἐραστής ὁ θεῖος ἑαυτὸν ἔχων καὶ τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ πρόνοιαν εἰς τὸν ἐρώμενον καὶ ὁ ἐρώμενος ἐγείρων ἑαυτὸν εἰς τὴν τοῦ ἐραστοῦ μετουσίαν· καὶ τῆς συνδρομῆς ταύτης ὁ δαίμων ἐστὶν ἀγαθὸς ἡγεμὼν τὸν καιρὸν ἀφορίσας τῷ Σωκράτει τῆς συνουσίας. ἄνωθεν γὰρ ὁ καιρὸς ἀπὸ τῶν θείων ἀρχόμενος πρόεισιν ἄχρι τῶν ἐσχάτων, καὶ ἄλλος μὲν ὁ παρὰ τῶν θεῶν ἀφοριζόμενος, ἄλλος δὲ ὁ δαιμόνιος, ἄλλος δὲ ὁ εἰμαρμένος, ἄλλος δὲ ὁ τυχαῖος· ' τύχη ' γὰρ φησι ' καὶ καιρὸς τὰ ἀνθρώπινα διακυβερνῶσι σύμπαντα '. διότι δὲ αὐτὸ πανταχοῦ τὸ τελειοῦν προκατάρχει τῆς μεταδόσεως τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀνακινεῖ πῶς τὸ δυνάμει πρὸς τὴν μετουσίαν, διὰ τοῦτό φησιν ὅτι ' σμικρὸν με ἔφθης '. ἔστ' ἂν μὲν γὰρ ἀνεπιτήδειον ᾗ τὸ ληψόμενον, πολλὴ τίς ἐστὶν αὐτῶν ἡ διαφορότης· ὅταν δὲ ἐπιτήδειον γένηται, σμικρὸν φθάνει τὸ τελειοῦν δι' ἣν εἵπομεν αἰτίαν· ὅταν δὲ ἤδη συναφθῇ ταῦτα ἀλλήλοις, τοσαύτην ἔχει πρὸς ἀλληλα κοινωνίαν ὥστε καὶ τὸ ποιοῦν ἐν τῷ πάσχοντί πῶς θεωρεῖσθαι καὶ τὸ πάσχον ἐν τῷ ποιοῦντι. διὸ δὴ καὶ ἐν τῇ δημιουργίᾳ τοῦ παντός τινες εἰς τὴν κοινωνίαν ταύτην ἰδόντες καὶ τὴν ὕλην αὐτὴν εἰς ἑαυτὴν ποιεῖν εἰρήκασιν καὶ αὐτὴν τελειοῦν ἑαυτὴν κοσμουμένην, καὶ τὸ ποιοῦν ἔνυλον ἔθεντο μήτε τὸ πάσχον τοῦ ποιοῦντος μήτε τὸ ποιοῦν τοῦ πάσχοντος χωρίσαι δυνηθέντες. Ταῦτα μὲν δὴ περὶ τοῦ καιροῦ τῆς συνουσίας ἐκ τῶν προκειμένων ὀρμηθέντες εἴχομεν λέγειν.

in Alc.125 δοκεῖ δέ μοι διὰ τούτων ὁ νεανίσκος δύο ταῦτα μάλιστα θαυμάσαι τοῦ Σωκράτους, τὴν τε ἀγαθοειδῆ βούλησιν αὐτοῦ καὶ τὴν δύνάμιν τὴν προνοητικὴν· ἃ δὴ καὶ ἐν ταῖς ἀρχηγικωτάταις

αἰτίαις τῶν ὄντων διαλάμπει καὶ ἐν τῇ δημιουργικῇ τάξει διαφερόντως προτίθεται καὶ τῆς ὅλης ἐξάρχει διακοσμήσεως. ‘βουληθεὶς γάρ’ φησιν ‘ὁ θεὸς ἀγαθὰ πάντα εἶναι κατὰ δύναμιν διεκόσμησε τὸ πᾶν’, τῇ μὲν βουλήσει προτείνων τὸ ἀγαθὸν τοῖς ὅλοις, τῇ δὲ δυνάμει πάντα καταγωνιζόμενος καὶ πανταχοῦ διατείνων τὰς ἑαυτοῦ ποιήσεις. ταῦτα δὴ οὖν καὶ ὁ Σωκράτης ἀπομιμούμενος βούλησιν τε ἄφθονον προεστήσατο τῆς τελειώσεως τῶν χειρόνων καὶ δύναμιν, πανταχοῦ τῷ ἐρώμένῳ παρὼν καὶ εἰς τάξιν ἄγων αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀταξίας. τοῦτο οὖν θαυμάζει καὶ ὁ νεανίσκος, τί ποτε βούλεται καὶ ὅπως αὐτῷ συντόνως καὶ προνοητικῶς (τοῦτο γὰρ τὸ ‘ἐπιμελέστατα’) πανταχοῦ πάρεστι. καὶ εἴπερ ἡδύνατο καὶ τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον λέγειν τι πρὸς τὸν δημιουργόν, τὰς αὐτὰς ἂν ταύτας φωνὰς ἀφῆκε· ‘τῷ ὄντι σου θαυμάζω καὶ τὴν βούλησιν τὴν ἀγαθουργὸν καὶ τὴν δύναμιν τὴν καὶ μέχρις ἐμοῦ διήκουσαν καὶ πανταχοῦ παροῦσάν μοι καὶ διακοσμοῦσάν με πανταχόθεν’.

in Alc.126 δαιμόνιον οὖν τοῦτο καὶ θεῖον τῷ Σωκράτει μαρτυρεῖ καὶ τοῖς πάντα ἑαυτῶν πεπληρωκόσιν ὅμοιον, τὸ μηδένα καιρὸν μηδὲ τόπον ἔρημον ἀφιέναι τῆς περὶ τὸν ἐρώμενον προνοίας. διὸ καὶ εἰκότως ἐπήνεγκεν ἐκεῖνος, ὅτι δὴ τῷ ὄντι θαυμάζει τὸ κατ’ αὐτὸν καὶ οὐκ ‘οἶσθαι’ δεῖ τοῦτο, καθάπερ ἔλεγεν ὁ Σωκράτης, ἀλλὰ πεπεῖσθαι. Πάλιν τοίνυν τὸ μὲν ‘ἴσως οὐκ οἶσθα’ καὶ μιμεῖται τὴν ἀρχὴν τῶν Σωκρατείων λόγων καὶ τὴν ὕφεσιν ἐνδείκνυται τὴν ἐν τῷ νεανίσκῳ πρὸς τὸν καθηγούμενον τῆς συνουσίας. τὸ μὲν γὰρ ‘ἴσως’ ἔοικε τῷ ‘οἶμαί σε θαυμάζειν’, τὸ δὲ ‘οὐκ οἶσθα’ τῆς ἐπιστήμης ἀπολιμπάνεται τοῦ Σωκράτους· ἦδει γὰρ ἐκεῖνος ὅτι θαῦμα τῷ νεανίσκῳ κεκίνηκε. Τὸ δὲ ἐν νῷ ἔχειν προσελθεῖν αὐτῷ πάνυ σφόδρα δεδήλωκεν ὅτι διὰ νοῦ πρὸς τὸν ἔνθεον ἐραστὴν ἡμῖν ἢ συναφῇ, καθάπερ δὴ διὰ τῶν παθῶν πρὸς τὸν φορτικόν. καὶ γὰρ νοῦς μὲν εἰς θεὸν ἄγει τὴν ψυχὴν, πάθος δὲ εἰς ὕλην. Τὸ δὲ ‘τί ποτε βούλει’ σημαίνει ἔοικεν ὅτι τὸ μὲν ὄντως ἀγαθόν, ὃ καὶ βουλευτόν ἐστιν, ἄγνωστον καὶ ἄβατον τοῖς ὅμμασι τῶν πολλῶν· τὸ δὲ δοκοῦν εἶναι ἀγαθὸν πᾶσι πρόκειται εἰς θεάν. διὸ τὸ μὲν Σωκράτους ἁδηλόν ἐστι τῷ νεανίσκῳ τέλος, τὸ δὲ ἐν αὐτῷ ἀγαθὸν ‘παντὶ δῆλον’ ἐλέγετο παρὰ τοῦ Σωκράτους. Τὸ δὲ ‘ἐνοχλεῖς με’ οὐκ ἔστι τοιοῦτον οἶον τὸ πρόσθεν εἰρημένον τὸ ‘δὶ’ ὅχλου ἐγένοντό σοι· ἀλλ’ ὥς φησιν ὁ θεῖος Ἰάμβλικος, ἴσον δύναται τῷ ‘εἰς ἀπορίαν με καταβάλλεις ζητοῦντα τὴν αἰτίαν καὶ τὸ τέλος τῆς σιωπῆς καὶ τῆς συντόνου ταύτης παρακολουθήσεως’.

in Alc.127 καὶ γὰρ ἐστὶν ὄντως τὸ ἀπορεῖν δεσμός τις τῆς ἀπορούσης ψυχῆς καὶ κώλυσις τῆς ἐνεργείας καὶ οἶον ὄχλησις. Τὸ δὲ ἥδιστα ἂν πυθέσθαι τὴν τοῦ ἀντέρωτος ἥδη προφαίνει δύναμιν· τὸ γὰρ ἐπιστρέφειν τὸ χεῖρον εἰς τὸ βέλτιον καὶ ὀρέγεσθαι τῆς ἐκείνου συνουσίας ἀρχὴ τίς ἐστι καὶ οἶον ἐμπύρευμα τοῦ ἀντέρωτος. καὶ ὁρᾷς πάλιν ὅτι τοῖς μὲν φορτικοῖς ἐρασταῖς συνὼν οὐ καθ’ ἡδονὴν ἐλέγετο συνεῖναι, ἀλλὰ δὶ’ ὅχλου αὐτῷ ἐγίνοντο, τῷ δὲ Σωκράτει πρόσεισι μεθ’ ἡδονῆς. τοῦτο δὲ ἐνδείκνυται πού τὴν μὲν εἰς ὕλην ρέπουσαν ζωὴν ἀσχάλλειν καὶ λυπεῖσθαι διὰ τὰ ἐκεῖθεν ἐμπόδια, τὴν δὲ εἰς νοῦν ἀναγομένην εὐφροσύνης πληροῦσθαι· τὰ μὲν γὰρ ἐμπόδια τῆς ζωῆς ἐκ τῆς ὕλης ἐφήκει ταῖς ψυχαῖς, ἡ δὲ ῥαστώνη καὶ τὸ εὖλυτον ἀπὸ νοῦ καὶ θεῶν· ἐκεῖ γὰρ ἐστὶ τὸ ‘ρεῖα ζῆν’, παρὰ τοῖς θεοῖς. Ἀκούσῃ μὲν ἄρα μου, ὥς τὸ εἰκός, προθύμως, εἴπερ, ὥς φῆς, ἐπιθυμεῖς εἰδέναι τί διανοοῦμαι· καὶ ὥς ἀκουσομένῳ καὶ περιμενοῦντι λέγω; Πάνυ μὲν οὖν· ἀλλὰ λέγε. Ὅρα δὴ· οὐ γάρ τοι εἴη ἂν θαυμαστὸν εἰ, ὥσπερ μόγις ἠρξάμην, οὕτω μόγις καὶ παυσάμην. Ὡγαθὲ λέγε· ἀκούσομαι γάρ.

in Alc.128 Λεκτέον ἂν εἴη. 104 D—E. Τὰς ὑποθέσεις πανταχοῦ τῶν λόγων ἐλαχίστας εἶναι δεῖ καὶ ἀπλουστάτας· ὅσω γὰρ ἂν μᾶλλον ὥσι τοιαῖδε, τοσοῦτω τῆς ἀνυποθέτου λεγομένης ἐπιστήμης ἐγγυτάτω τυγχάνουσιν οὔσαι. σκέψαι δὴ οὖν ὅπως καὶ τοῦτο ὁ Σωκράτης ἄκρως παραφυλάττει. προσαγαγέσθαι γὰρ καὶ τελειῶσαι τὸν νεανίσκον βουλόμενος οὔτε προοιμίων δεῖται μακρῶν, ὥσπερ οἱ ῥήτορες, οὔτε ὑποθέσεων ποικίλων καὶ πολλῶν, ἀλλ’ ἀπαιτεῖ τοσοῦτον μόνον, νῦν μὲν ἀκροατὴν αὐτὸν γενέσθαι τῶν λόγων ὧν ἐρεῖ, μικρὸν δὲ ὕστερον καὶ

ἀποκρίνεσθαι ταῖς ἐρωτήσεσι· τοσαύτην ἑαυτῷ μαρτυρεῖ καὶ ἐπιστήμην τῶν πραγμάτων καὶ δύναμιν διαλεκτικὴν· καὶ τούτων αὐτῷ μόνων συγχωρηθέντων ἀνύσει τὸ προκείμενον. διατί οὖν, φαίης ἄν, προηγείται τὸ ἀκοῦσαι μόνον τοῦ διδόναι λόγον; ὅτι, φήσω, διὰ τῆς ἀκοῆς ἀνακινήθῃναι δεῖ αὐτὸν πρὸς τὴν ἀπόκρισιν καὶ παρασκευὴν λαβεῖν εἰς τὸ καὶ αὐτόν τι λέγειν τὸ ὀρθόν, οἷον ἐκ πραγμάτων πρώτων φύοντα τὰς τῶν λόγων ἀδιαστρόφους ἀποκρίσεις. ἐν μὲν οὖν τοῦτο τοιοῦτον ἔχομεν ἐκ τῶν προκειμένων ῥημάτων· δεύτερον δὲ ὅτι διὰ τῆς μελλήσεως καὶ τῆς ἀναβολῆς τοῦ λόγου πάνυ λιπαρῇ ποιεῖ τὸν νεανίσκον περὶ τὴν ἀκρόασιν καὶ τὸν ἔρωτα τῶν λόγων αὖξει τὸν ἐν αὐτῷ. ἐρωτηθεὶς γὰρ οὐκ εὐθὺς ἀπεκρίνατο πρὸς τὴν ἐρώτησιν οὐδὲ εἶπε τί ποτε βούλεται καὶ ἦντινα ἐλπίδα ἔχων ὑπομένει, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὁμολογίαν αὐτὸν ἀπήτησε τῆς ἀκροάσεως· τοῦ δὲ διατειναμένου καὶ παρακελευσαμένου λέγειν οὐδὲ οὕτως εἶπεν, ἀλλὰ τι προσέθηκεν ἄλλο· ‘ ὅρα δὴ· οὐ γάρ τοι εἴη ἄν θαυμαστόν ’. τοῦ δὲ ἔτι λιπαρώτερον εἰπεῖν προκαλεσαμένο υ, ‘ ὦγαθὲ λέγε· ἀκούσομαι γάρ ’, οὐδὲ νῦν λέγει, ἀλλὰ ‘ λεκτέον ἄν εἴη ’· καὶ τὸ ἐξῆς τῶν λόγων προοίμιον ἀναβολὴν ἱκανὴν παρέχεται ταῖς ἀποκρίσεσιν ἐκθερμαῖνον τὸν νεανίσκον περὶ τὴν τῶν ῥηθησομένων ἀκρόασιν.

in Alc.129 Ταῦτα καὶ περὶ τούτου. τῶν δὲ καθ’ ἕκαστα τὸ μὲν ‘ εἶπε ρ, ὡς φή ς, ἐπιθυμεῖς ‘ οὐ δι’ ἄγνοιαν εἴρηται τῆς τοῦ νεανίσκου προθυμίας, ἀλλ’ οἷον ὁμολογία τίς ἐστὶν αὐτοῦ καὶ δεσμός, ἐρρωμενέστερον αὐτὸν ἀπεργαζόμενος καὶ προσεκτικώτερον πρὸς τοὺς λόγους. Τὸ δὲ δὴ ‘ καὶ ὡς ἀκουσομένῳ καὶ περιμενοῦντι λέγ ω; ‘ κατ’ ἐρώτησιν προῆκται, διὰ μὲν τῆς ἀκοῆς τὸν λόγον αὐτοῦ διεγείρον πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τῶν λόγων, διὰ δὲ τῆς προσεδρείας τὴν εὐκίνησιαν τοῦ ἀλόγου καὶ τὴν ἔμπληκτον ὁρμὴν καταστέλλον. Τὸ δὲ ‘ πάνυ μὲν οὖν· ἀλλὰ λέγε ‘ μεμέρισται κατὰ τε τὴν ὁμολογίαν καὶ τὴν πρόκλησιν· δεῖ γὰρ τὸ μεθέξον καὶ ὑποστρωννύειν ἑαυτὸ τῷ χορηγοῦντι τὴν τελείωσιν καὶ προκαλεῖσθαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ πρὸς τὴν τοιαύτην συνουσίαν. Καὶ <τὸ> ‘ ὅρα δὴ ‘ πῶς πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει τὸν νεανίαν καὶ κατασκευάζει νῶ καὶ λόγῳ χρῆσθαι τῆς ἀκροάσεως καὶ μόνον οὐκ ἐκεῖνον λέγοντος αὐτὸν ἰδὼν ἐν δυσὶ καὶ διὰ τούτου τὴν ἐπιτηδειότητα αὐτοῦ τέλεον μένον. Τὸ δὲ ‘ ὦγαθὲ λέγε ‘ ἐφετὸν μὲν ποιεῖ τὸν Σωκράτην τῷ νεανίσκῳ, ἐραστὴν δὲ τὸν ἐρώμενον· τὸ γὰρ ἀγαθὸν ἐφετὸν ἐστὶ καὶ ὁ ἔρως πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἄγει τοὺς ἐρώντας, ὡς <ὁ> τῆς Διοτίμας λόγος. διατί οὖν προσείρηκεν αὐτὸν ἀγαθόν; ἢ τὸ δαιμόνιον αὐτοῦ καὶ τὸ θεῖον θαυμάσας ταύτην προηνέγκατο τὴν φωνήν· τὸ γὰρ προνοητικὸν καὶ τὸ μόνιμον καὶ τὸ τελεσιουργὸν ἀγαθότητός ἐστι.

in Alc.130 Τί δὴ οὖν βούλεται λοιπὸν τὸ πρὸ τοῦ ῥηθέν, τὸ ‘ οὐ γάρ τοι εἴη ἄν θαυμαστόν εἰ, ὥσπερ μόγις ἠρξάμην, οὕτω καὶ μόγις παυσαίμην; ἢ συνηρημένως περιέχει τὴν αἰτίαν τῆς ἐρωτήσεως τοῦ νεανίσκου· διὰ τοῦτο γὰρ ἐκίνει τοὺς λόγους προῖων, διότι καὶ μόγις ἄρχεται. δεῖ γὰρ τὸν ὡς ἀληθῶς ἐρωτικὸν ἀμφοτέρα προβεβλημένα ἔχειν, τό τε κριτικὸν τῶν ἐρωμένων καὶ τὸ συμπαθές· ἢ μὲν γὰρ κρίσις τῆς συμπαθείας χωρὶς ἐκποδῶν ποιεῖ τὸν ἔρωτα καὶ εἰς δὴ τινα ἄλλην περιάγει ζωὴν, ἢ δὲ συμπάθεια τῆς κρίσεως ἐστερημένη προσκολλᾷ τοῖς χείροσι τὴν ψυχὴν. δεῖ δὲ οὔτε ἀσχέτου πάντῃ τῷ ἐρωτικῷ ζωῆς οὔτε ἐνύλου σχέσεως, ἀλλ’ οἷον ἀσχέτου τινὸς ἅμα σχέσεως, ἵνα καὶ προνοῇ τῶν ἀτελεστερῶν καὶ μὴ βαθύνη περὶ αὐτά. τούτων δὴ οὖν ἀμφοτέρων στοιχείων ὄντων τῆς ἀληθοῦς καὶ θείας ἐρωτικῆς, κρίσεως λέγω καὶ συμπαθείας, ἢ μὲν κρίσις ἢ περὶ τὸν ἐρώμενον αἰτία τῷ Σωκράτει <τοῦ> μόγις ἄρχεσθαι γέγονε (δεῖ γὰρ χρόνου πρὸς τὴν διάσκεψιν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς φύσεως), ἢ δὲ συμπάθεια τοῦ μόγις παύεσθαι· διὰ γὰρ τὰ τοιαῦτα οὐκ ἀπαλλάττεται τοῦ ἔρωτος οὐδὲ τῶν ἐρωτικῶν λόγων. ἔτι δὲ αὖ κατ’ ἄλλον τρόπον λέγομεν ὅτι καὶ τοῦτο πολλαχοῦ θεωρεῖται περὶ τὴν πρόνοιαν τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν δαιμόνων, τὸ μόγις ἄρχεσθαι καὶ παύεσθαι μόγις. καὶ γὰρ πολλῶν πολλὰ ἀμαρτανόντων μόλις ἢ κόλασις αὐτῶν ἄρχεται καὶ ἀρξαμένη πλεῖστον ὅσον ἐπιμένει χρόνον,

καὶ πολλῶν πολλὰ ἀγαθὰ πραττόντων ἢ περὶ αὐτοὺς ἐκ τῆς προνοίας ἀμοιβὴ μόλις ἄρχεται καὶ διατείνει καθ' ὅσον δυνατόν.

in Alc.131 οὕτω τοίνυν καὶ ὁ Σωκράτης κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ ζῆλον καὶ μόγις ἄρχεται τῶν λόγων καὶ διατείνει πλεῖστα ὅσα τὸν νεανίσκον εὖ ποιῶν· καὶ τοῦ μὲν ἄρξασθαι μόλις τὸ ὑποκείμενον αἴτιον ἀνεπιτήδειον ὄν, τοῦ δὲ παύσασθαι μόλις τὸ ὑπερπλήρες τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ τὸ τῆς εὐεργεσίας ἄφθονον. οὐκ ἄρα θαυμαστόν ἐστιν εἰ καὶ μόγις παύσαιτο, μόγις ἀρξάμενος ἔνθεος γάρ ἐστι, καὶ τῷ δέοντι καὶ τῷ καιρῷ παραμετρεῖ τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν. καὶ ἐπὶ τούτου διαφερόντως ἐστὶν ἀληθές, ὅτι ὁ καιρὸς ἐπὶ τοῦ στόματος ἐπεκαθέζετο· κατὰ γὰρ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ τέλη καὶ τὰ μέσα τῶν συνουσιῶν κατεβάλλετο. Χαλεπὸν μὲν οὖν πρὸς ἄνδρα οὐχ ἥττονα ἐραστῶν προσφέρεσθαι ἐραστῇ, ὅμως δὲ τολμητέον φράσαι τὴν ἐμὴν διάνοιαν. 104 E. Τὸ προοίμιον τοῦτο τῶν λόγων σύντομόν ἐστι καὶ συνεστραμμένον, ἐν βραχυτάτοις περιέχον τὰ αἴτια τῆς ὅλης συνουσίας. ὁ μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδης, πολλῶν ἄλλων κεκρατηκῶς ἐραστῶν, ἀτελής ἐστὶν ἔτι, τὸ τοῦ ἔρωτος εἶδος οὐ διακρίνων οὐδὲ τὰς διαφορὰς τάξεις οὐδὲ τὰ παρὰ φύσιν ὅπη διαφέρει τῶν κατὰ φύσιν συνορῶν.

in Alc.132 διὸ τῆς ἀπὸ τοῦ Σωκράτους δεῖται τελειώσεως· οὐδὲ γὰρ ὅλως τέλειος ὢν ἐδεῖτο τοῦ καθηγησομένου οὐδὲ πρὸς τὸν θεῖον ἔρωτα ἀνεπιτήδειος ὢν ἐπεδέχετο βοήθειαν. εἰ μὲν οὖν ἥττητο τῶν πολλῶν ἐραστῶν, ἀπάσης ἂν ἐπιτηδειότητος ἀποπεπτωκῶς ἐδείκνυτο, εἰ δὲ διηρθρωμένης εἶχεν ἐννοίας περὶ τῶν ἐρώτων, τῶν τε ἐνθέων καὶ τῶν ὑβριστῶν, τελεώτατος ἂν ἦν· νῦν δὲ τὰ μὲν ἀγνοῶν, τὰ δὲ πεφευγώς, ἐπιτηδείος ἐστὶ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς ἐπιστήμης. ὁ δέ γε Σωκράτης πλήρης μὲν ἐστὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν καλῶν καὶ προτείνει τῷ νεανίσκῳ τὴν μετάδοσιν τῶν ἀρετῶν· οἷον δὲ κάτεισιν εἰς τὴν πρὸς ἄλλον ἐνέργειαν καὶ πρόεισιν εἰς ὑφειμένην κίνησιν ἀπὸ τῆς ἔνδον ζωῆς, καὶ διὰ τοῦτο τὴν πρόοδον ταύτην ‘τόλμαν’ ἀποκαλεῖ τὸν Πυθαγόρειον τρόπον, καὶ ἐκφαίνει τὴν ἑαυτοῦ τῷ νεανίσκῳ προμήθειαν καὶ ἀναπλοῖ τὴν ὅλην προαίρεσιν τῆς οἰκείας ζωῆς καὶ τὸν ἐρωτικὸν σκοπόν, δι’ ὃν οὐκ ἀπαλλάττεται τοῦ ἔρωτος. διότι μὲν οὖν ὁ Ἀλκιβιάδης οὐχ ἥττων ἐστὶν ἐραστῶν καὶ διότι χαλεπὸν αὐτῷ.

in Alc.133 προσφέρεσθαι καὶ τὸν ἀληθινὸν ἐραστὴν οὕτω διακρίναντι τοὺς ἔρωτας, μέσης ὢν ἐπιδείκνυται δυνάμεως καὶ φυσικὰς μὲν ἔχων ἀρετάς, ἐννοίαις δὲ ἀδιαρθρώτοις χρώμενος· ἢ γὰρ φυσικὴ ἀρετὴ τοιάδε τίς ἐστι, καὶ γὰρ ‘ὅμμα ἀτελὲς καὶ ἦθος ἔχει’ κατὰ τὸν θεῖον Πλωτῖνον. διότι δὲ ὁ Σωκράτης τολμᾷ τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν φράζειν, κάτεισιν εἰς ὑποδεεστέραν ἐνέργειαν τῆς ἔνδον ἐν αὐτῷ μενούσης· τοῖς γὰρ θεοῖς ἐρασταῖς τολμηρὰ πάντως ἐστὶν ἢ πρὸς τὸ χεῖρον ἐπιστροφὴ· ἀλλ’ ὅμως κάτεισιν ὁ Σωκράτης, ἵν’ ὥσπερ Ἡρακλῆς ἐξ ἄδου τὸν ἐρώμενον ἀναγάγῃ καὶ πείσῃ τῆς μὲν φαινομένης ἀποστῆναι ζωῆς, ἐπὶ δὲ τὴν νοερὰν καὶ θεῖαν ἀναδραμεῖν, ἀφ’ ἧς καὶ ἑαυτὸν γνῶσεται καὶ τὸ θεῖον ὅλον ἐξηρημένον τῶν ὄντων ἀπάντων καὶ αἴτιον αὐτῶν προϋπάρχον. Ἐγὼ γάρ, ὦ Ἀλκιβιάδη, εἰ μὲν σε ἐώρων ἂ νῦν δὴ διῆλθον ἀγαπῶντα καὶ οἰόμενον δεῖν ἐν τούτοις καταβιῶναι, πάλαί ἂν ἀπηλλάγμην τοῦ ἔρωτος, ὥς γε δὴ ἑμαυτὸν πείθω. 104 E. Τίς ἐστὶν ὁ ἀξιεράστος κατὰ τὴν φύσιν δείκνυται διὰ τούτων ἐναργῶς παρὰ τοῦ Σωκράτους, καὶ ὥσπερ ἐν τῇ Πολιτείᾳ στοιχεῖα παραδέδωκεν ἡμῖν τῆς φιλοσόφου φύσεως, οὕτω μοι δοκεῖ καὶ ἐν τούτοις στοιχεῖα τινὰ τῆς ἀξιεράστου παραδιδόναι φύσεως. διττὰ δὲ ταῦτά ἐστι, τὰ μὲν ἐμφανῆ, τὰ δὲ ἀφανῆ· καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ σῶμα φανταζόμενα, τὰ δὲ ἔνδον ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ κινήματα θεωρούμενα· καὶ τὰ μὲν εἰμαρμένης δῶρα καὶ φύσεως, ὥσπερ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος, τὰ δὲ τῆς προνοίας τῶν θεῶν σπέρματα πρὸς σωτηρίαν ἐνδιδόμενα ταῖς ψυχαῖς, ὥσπερ τὸ ἡγεμονικὸν καὶ τὸ ἀρχικὸν καὶ τὸ εἰς ὕψος ἐπαιρόμενον εἶδος τῆς ζωῆς.

in Alc.134 κατὰ μὲν οὖν τὰ φυσικὰ καὶ τὰ εἰμαρμένα πλεονεκτήματα κεκράτηκε τῶν πολλῶν ὁ Ἀλκιβιάδης ἐραστῶν, διὰ γὰρ τὴν ἐπ’ αὐτοῖς μεγαλοφροσύνην ὑπερεῖδε τῆς πλημμελοῦς καὶ

ἀτάκτου παρ' ἐκείνων ὀχλήσεως· κατὰ δὲ τὰ προνοητικά καὶ τὰ ψυχικά κινήματα κρατεῖται ὑπὸ τοῦ Σωκράτους, διὰ γὰρ ταῦτα πείθεται ὑπ' αὐτοῦ ὅτι παντὸς μᾶλλον ἔστι σπουδῆς ἄξιος αὐτῶ. κἀνταῦθα δέικνυται, τίς ἐστιν ὑπεροχὴ καὶ ἡλικία τοῦ ἐνθέου φίλου πρὸς τὸν πολὺν ἔραστήν. ὁ μὲν γὰρ καὶ τῶν φυσικῶν πλεονεκτημάτων ἐστὶν ὑποδεέστερος· ταῦτα δὲ τῶν ψυχικῶν ἐστὶ δεύτερα κινήματων· ταῦτα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐνθέου τελειοῦται μόνον ἐρωτικοῦ. 'πολλῶ ἄρα μειζόνως', φαῖεν ἂν οἱ γεωμέτραι, τοῦ θείου ἔρωτος ἡττᾶσθαι λέγοιτ' ἂν ὁ φορτικός. ἀλλ' οὖν, ὅπερ ἐλέγομεν, ἄρχεται τῶν λόγων ὁ Σωκράτης καὶ αὐτὸς πεπεισμένος ὅτι παντὸς ἔστιν ἄξιος τῷ ἐρωμένῳ κἀκεῖνον πείθειν ἐπιχειρῶν, ἄντικρυς κατὰ τὸ ἐν Τιμαίῳ ρηθέν, καὶ τῷ νῶ πείθων τὴν ἀνάγκην πρὸς τὸ βέλτιστον ἀκολουθεῖν καὶ κηδεμόνα ποιεῖσθαι τοῦ βίου τὸ κυρίως ἀγαθόν.

in Alc.135 τί δῆποτ' οὖν στοιχεῖόν ἐστι τῆς ἀξιεράστου φύσεως τοῦτο, τὸ μὴ ἀγαπᾶν τὰ παρόντα καὶ καταμένειν ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' ἀεὶ τὸ μείζον τῶν παρόντων ἐπιζητεῖν; ὅτι δὴ, φήσω, ψυχῆς ἐστὶ τοῦτο [τὸ] πᾶν μὲν φορτικὸν ἀτιμαζούσης καὶ οὐδενὸς ἄξιον εἶναι πεπεισμένης, μόνον δέ που τὸ μέγα καὶ τίμιον ἰδεῖν ὀρεγομένης, <καὶ> τὸ μὲν πάθος ὃ πέπονθεν ἀγνοούσης, κατὰ δὲ τὰς αὐτοφυεῖς ἐννοίας ἄλλο τι μέγεθος καὶ ὕψος ἀληθινὸν φανταζομένης. 'πᾶσα' γὰρ 'ψυχὴ', φησὶν ὁ Πλάτων, 'φύσει τεθέαται τὰ ὄντα'. εἶδεν οὖν ἐκεῖ τὸ ἀληθῶς τίμιον καὶ τὸ ἡγεμονικὸν καὶ τὸ ἀρχικὸν ἐν αὐτοῖς ἰδρυμένα τοῖς θεοῖς, καὶ ἰδοῦσα τέθηπεν αὐτὰ καὶ ἔχει τινὰ αὐτῶν ἐντὸς ἀπηχήματα· διὰ δὲ τὴν λήθην αὐτὴ καὶ τὴν ἄγνοιαν οὐκ οἶδε, τί ποτέ ἐστιν ὃ θαυμάζει, καὶ κατὰ ποίας ἐννοίας ὀρέγεται τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἀρχῆς ἢ τῆς ἡδονῆς ἢ τῶν χρημάτων. ὁ δέ γε ἐπιστήμων, ὁ καὶ τὰ πράγματα ἐπεσκεμμένος καὶ τὸ τῆς φύσεως ἀτελές, δείκνυσιν μὲν αὐτῷ τίς ἀληθὴς δύναμις, ἐκφαίνει δὲ τὸ ἀρχικὸν καὶ τὸ ἡγεμονικὸν ἐν ποίᾳ θεωρεῖται ζωῇ, τελειοῖ δὲ τὸ ἀτελές αὐτοῦ κίνημα τῆς ψυχῆς. ὅλως γὰρ τριττὴν τινὰ τῶν ψυχῶν ζωὴν νοήσομεν, εἰ βούλει· τὴν μὲν κατὰ τὴν μόνιμον ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐνέργειαν, τὴν δὲ κατὰ τὴν ἐκείθεν προϋούσαν, τὴν δὲ κατὰ τὴν εἰς ἐκεῖνα πάλιν ἐπιστρεφομένην. καὶ λέγομεν ὅτι μένουσαι μὲν αἱ ψυχαὶ παρὰ τοῖς θεοῖς νοερῶς ἐνεργοῦσι καὶ τῆς τε ἀγαθοειδοῦς βουλήσεως τῶν θεῶν καὶ τῆς εἰλικρινοῦς ἀπολαύουσι δόσεως· προϋοῦσαι δὲ ἐκείθεν διὰ φαντασίας καὶ ἀορίστου τινὸς κινήσεως εἰδῶλοις ἐντυγχάνουσι τῶν ἐκεῖ πραγμάτων καὶ φαινομένοις ἀντὶ τῶν ἀληθῶν, καὶ θεώμεναι τὰς εἰκόνας καὶ τὰ εἰδῶλα τῶν πραγμάτων παιφάσσουσι περὶ αὐτά, καὶ ποθοῦσι μὲν ἃ εἶδον, ἀντιπεριφέρονται δὲ εἰς ἃ μὴ ποθοῦσιν· ἐπιστρέφουσαι δὲ ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τὰς ἀρχὰς μεταβαίνουνσι πάλιν ἀπὸ τῶν εἰδῶλων ἐπὶ τὰ πρωτοργὰ παραδείγματα.

in Alc.136 καὶ δέονται νοήσεως ἐνταῦθα καὶ λόγου· δι' ἐπιστήμης γὰρ ἡ ἄνοδος, καὶ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ διαβάλλων ἐπὶ νοῦν ἀπὸ αἰσθήσεως καὶ φαντασίας. ἄλλαι μὲν οὖν τῶν ψυχῶν ἄλλοις εἰσὶν οἰκεῖαι θεάμασι, διὸ καὶ αἱ μὲν ἄλλοις, αἱ δὲ ἄλλοις εἰδῶλοις ἐπιτρέχουσιν· ὧν γὰρ εἶδον ἐκεῖ τὰ εἰδῶλα καὶ τὰς σκιάς φιλοφρονοῦνται. ὅσαι δὲ αὐτῷ τοῦ μεγάλου Διὸς ὁπαδοὶ γεγέννηνται καὶ συμπεριεπόλουν αὐτῷ τὴν ἡγεμονικὴν ἔχοντι τάξιν ἐν τοῖς δώδεκα τῶν ὅλων ἄρχουσι, κατὰ εἶδος τοῦ σφετέρου θεοῦ καὶ δεῦρο ἐλθοῦσαι τὸ ἡγεμονικὸν εἶδος τῆς ζωῆς ποθοῦσι· καὶ τὸ μὲν ὄντως τοιοῦτον ἀγνοοῦσι, τὴν δὲ ἐν τοῖς φαινομένοις ἐξουσίαν καὶ δύναμιν ἐπιδιώκουσι. κἂν μὲν τύχωσιν ἐπιστημόνων τῶν καθηγουμένων, εἰς σωτηρίαν αὐταῖς καὶ ἀναγωγὴν ἢ ἐπιτηδειότης ἢ τοιαύτη τελευτᾷ· ἂν δὲ καταμείνωσιν ἐν τοῖς εἰδῶλοις, φίλαρχοι γίνονται καὶ περὶ τὰς φαινομένας ἐπτόννται δυνάμεις καὶ τυραννίδων ἐμπιπλάσι τοὺς ἑαυτῶν βίους καὶ τῶν τοιούτων κακῶν.

in Alc.137 Ὅστι μὲν οὖν καὶ ταῦτα λέγειν περὶ τῶν ψυχῶν, ὡς ἀξιεράστους αὐτὰς ποιεῖ τὸ ἡγεμονικὸν τοῦτο καὶ τὸ μεγαλουργόν, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν. ἔστι δὲ αὐτὸ κἀκεῖνον λέγειν οἶμαι τὸν λόγον, ὅν ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης παραδίδωσι περὶ τῶν ἐξ οὐρανοῦ κατιουσῶν ψυχῶν, ὅτι ἄρα πᾶσαι αἱ

τοιαῦται ταῖς δυνάμεσι διαφερόντως ἐπιτρέχουσι καὶ τοὺς ἀρχικοὺς βίους καὶ ἡγεμονικοὺς ἐπιδιώκουσι. συμπεριπολήσασαι γὰρ τοῖς οὐρανίοις θεοῖς καὶ θεασάμεναι τὰς δυνάμεις αὐτῶν τὰς κρατητικὰς τῶν ὅλων καὶ τὰς βασιλείας τὰς διηκούσας ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων καὶ τὰς σειρὰς τὰς ἀνεχομένας ὑπ' αὐτῶν, ἐφίενται καὶ αὐταὶ τῆς ὁμοίας ζωῆς καὶ βούλονται πλείστων ἄρχειν καὶ ὑπερανέχειν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ὡς ἐκεῖνοι τῆς γενέσεως, καὶ κυβερνᾶν τὰ τῶν ὅλων, ὡς ἐκεῖνοι τὰ καταδεέστερα πάντα· τούτου δὲ ὀρεγόμεναι ταῖς τυραννίσιν καὶ ταῖς δυνάμεσι καὶ ταῖς τιμαῖς ἐπιπηδῶσι, καὶ αἱ μὲν αὐτῶν φιλότιμον, αἱ δὲ τυραννικὸν αἰροῦνται βίον. οἶδεν οὖν ὁ Σωκράτης ὅτι τὸ φίλαρχον τοῦτο καὶ φιλότιμον ἐκείναις προσήκει ταῖς ψυχαῖς ταῖς οὐρανίας συμπεριπολήσεώς ποτε τυχούσαις κάκειθεν εἰς τὸν περὶ γῆν τόπον ἀφικνουμέναις.

in Alc.138 διὸ καὶ ἐν τούτοις πρὸς τὸν νεανίσκον φησὶν ὅτι πάλαι ἂν ἀπήλλακτο τοῦ ἔρωτος, εἰ ἑώρα αὐτὸν τὰ παρόντα ἀγαπῶντα. σμικρὰς γὰρ τοῦτο καὶ ἀγεννοῦς ἐστὶ φύσεως καὶ κάτωθεν ποθεν ἐκ τῶν ὑπὸ γῆν τόπων ἀφικνουμένης καὶ διὰ τοῦτο στεργούσης τὸ παρόν, πρὸς δὲ τὸ ὅλον καὶ ὑπερέχον οὐκ ἀναβλεπούσης οὐδὲ διὰ μεγαλουργίαν ἀξιεράστου τυγχανούσης. Ἐκ δὲ τρίτων λεγέσθω καὶ ὅτι μετὰ τὴν κατὰ τὸν λόγον πολιτείαν ἡ φιλότιμός ἐστι καὶ τιμοκρατικὴ· προσεχῶς γὰρ αὕτη μετ' ἐκείνην ὑφίσταται καὶ ἡ τε ἑκβασὶς ἀπὸ ἀρίστης ζωῆς εἰς ταύτην πρώτην πρόεισιν, ὥσπερ φησὶν ὁ ἐν τῇ Πολιτείᾳ Σωκράτης, καὶ εἰς ἄνοδον ἀπὸ ταύτης ἐσχάτης καθάρεται. διὸ καὶ ὁ Πλάτων ἔσχατον χιτῶνα τῶν ψυχῶν ἀπεκάλει τὴν φιλοτιμίαν. χρημάτων μὲν γὰρ ὑπεροψία καὶ ἡδονῆς καταφρόνησις πάρεστι καὶ ταῖς μετριωτέραις τῶν ψυχῶν, τιμῆς δὲ καὶ δόξης καὶ δυνάμεως πολλοὶ καὶ τῶν δεινῶν οἰομένων ὑπάρχειν ἡττήθησαν. ἀνιοῦσιν οὖν ἡμῖν καὶ ἀποδυομένοις τὰ πάθη καὶ τοὺς χιτῶνας οὓς κατιόντες προσειλήφμεν, ἔσχατος χιτῶν ἐστὶν ἀποδυτέος ὁ τῆς φιλοτιμίας, ἵνα γυμνήτες, ὡς φησι τὸ λόγιον, γεγονότες ἑαυτοὺς τῷ θεῷ προσιδρύσωμεν, λόγος καθαρὸς καὶ εἰλικρινὴς γενόμενοι καὶ πάντα καταλιπόντες τὰ πάθη περὶ γῆν, ὅπουπερ ἐτάχθη, καὶ ταῖς θεαῖς ζωαῖς ἑαυτοὺς ἐξομοιώσαντες.

in Alc.139 εἰ τοίνυν ἡ πρώτη τῶν ψυχῶν κάθοδος ἡ φιλότιμός ἐστι ζωή, δῆλον ὡς οὐκ ἔστιν ἡ ἔφεσις αὕτη τῶν εἰς βάθος πεσόντων, ἀλλ' ἐν προθύροις τοῦ λόγου στρεφομένων. διὸ δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ἀξιεράστον εἶναι τὸ τοιοῦτον ἦθος ὑπέιληφεν ὡς ὑπερανέχον τῆς γενέσεως καὶ τῷ λόγῳ συγγενέστερον· ἐγγυτέρω γὰρ ἐστὶν ὁ θυμὸς ἡμῶν ἢ περ ἡ ἐπιθυμία. διὰ ταύτας μὲν οὖν τὰς αἰτίας τὴν φίλαρχον καὶ φιλότιμον ζωὴν ὁ Σωκράτης ἀξίαν ἐρωτικῆς ὑπέλαβεν εἶναι κηδεμονίας. Ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι χρὴ τὸν γνησίως ἐραστήν τινος καὶ ψυχῆς φύσιν εἰδέναι καὶ τὰς διαφορὰς αἰρέσεις τῶν βίων ἐπεσκέφθαι καὶ τῶν εἰδώλων ἀξιόπιστον εἶναι κριτὴν καὶ δυνάμενον ὁρᾶν, τίνων ἐμφάσεις ἕκαστον ἔχει καὶ διὰ ποίων ὁδῶν πέφυκεν ἑκάστη ψυχὴ τυγχάνειν τοῦ οἰκείου τέλους. ὁ γὰρ μὴ ταῦτα συνιδὼν ἀκριβῶς ἀποτυγχάνει τῶν ἐκ τῆς ἐρωτικῆς ἐπιπνοίας ἀγαθῶν. τοῦτο μὲν οὖν ὥσπερ πόρισμα ληπτέον ἀπὸ τῶν προειρημένων λόγων. Τὸ δὲ 'ὡς ἑμαυτὸν πείθω' δοκεῖ μοι δηλοῦν ἐναργῶς, ὅτι ὁ ἔνθεος ἐραστής ἐπιτήδειον μὲν ὁρῶν τὸν ἐρώμενον πρὸς τὴν εἰς τὸν νοῦν περιαγωγὴν βοηθεῖ κάκείνῳ, καθ' ὅσον ἐστὶ δυνατός· σμικρὸν δὲ αὐτὸν εὐρίσκων καὶ ἀγεννῆ καὶ περὶ τὰ κάτω στρεφόμενον εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει καὶ πρὸς ἑαυτὸν μόνον βλέπει, τὸ 'αὐτόν μ' ἐξεσάωσα' πρόχειρον ποιούμενος.

in Alc.140 ἡ γὰρ πειθὴ καὶ ἡ πρὸς ἑαυτὸν ἐνέργεια τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἐστὶν ἔνδειξις. Νῦν δὲ ἕτερα αὖ κατηγορήσω διανοήματα πρὸς αὐτὸν σέ, ᾧ καὶ γνώσῃ ὅτι προσέχων γέ σοι τὸν νοῦν διατετέλεκα. 105 A. Διὰ τούτων μάλιστα τῶν διανοημάτων ἔδοξεν εἶναι τῷ Σωκράτει σπουδῆς ἄξιος, ἀλλ' οὐ διὰ τὰ φυσικὰ μόνον πλεονεκτήματα, περὶ ἃ τὸ πλῆθος ἐπτόητο τῶν ἐραστῶν. ὁ γὰρ ἔνθεος φίλος ἔνδοθεν ἄρχεται τῆς κρίσεως καὶ γὰρ τὴν τελείωσιν ἐπιφέρει τῇ ψυχῇ πρώτως καὶ οἷον ἐκ πρύμνης ταύτης τινὸς τὴν σύμπασαν κυβερνᾷ τοῦ ἐρωμένου ζωὴν. ἐπισημαντέον δὲ καὶ ὅτι πρότερον μὲν, ἡνίκα τοῦ νεανίσκου τὴν ἐνέργειαν τὴν ψυχικὴν οἴησιν

ἐκάλει, διανόησιν ἐπωνόμαζε τὴν ἑαυτοῦ κίνησιν, περὶ μὲν ἐκείνου λέγων τὸ ‘οἷε γὰρ δὴ εἶναι’, περὶ δὲ ἑαυτοῦ τὸ ‘τί διανοοῦμαι· νυνὶ δὲ ἐπειδὴ’ διανοήματα ‘προσείρηκε τὰ ἐν τούτῳ κινήματα, τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν ὅλην ἴστησι κατὰ τὸν νοῦν· ὧ καὶ γνώσῃ’, φησίν, ‘ὅτι προσέχων γέ σοι τὸν νοῦν διατετέλεκα· νοῦς γὰρ προσεχῶς ὑπὲρ διάνοιαν, διάνοια δὲ ὑπὲρ δόξαν καὶ φαντασίαν. καὶ δεῖ τοίνυν τὸν ἐρωτικὸν ἐνὶ τινὶ καλῷ τοῦ ἐρωμένου προσέχειν, ἵνα καὶ τελειότερος ᾗ καὶ προσεχῶς ὑπεριδρυμένος. οὕτω γὰρ ἂν καὶ ὁ μὲν ἀνάγοι, ὁ δὲ ἀνάγοιτο, καὶ μετὰ τινος συμπαθείας ποιοῖτο τὴν πρόνοιαν. τὸ γὰρ παντελῶς ἀσύντακτον οὐδεμίαν ἔχει πρὸς τὸ καταδεέστερον κοινωνίαν, ὁ δὲ ἔρως ἐν τοῖς δυναμένοις κοινωνεῖν ἀλλήλοις ἔχει τὴν ὑπόστασιν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς δι’ ὁμοιότητος ἐπιτελεῖται τῶν ὑφειμένων πρὸς τὰ κρείττονα καὶ διὰ συνδέσεως τῶν ἀτελεστέρων πρὸς τὰ τελειότερα καὶ δι’ ἐπιστροφῆς τῶν πληρουμένων πρὸς τὰ τῆς πληρώσεως αἷτια.

in Alc.141 ἔτι τοίνυν διὰ τῶν αὐτῶν τούτων ῥημάτων ἅμα μὲν εἰς ἑαυτὸν ὁ Σωκράτης συλλέγει τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τὴν ἑαυτοῦ πρόνοιαν, ἅμα δὲ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς αὐτὸν καὶ τῶν ἔνδον κινήματων καθίστησι θεωρόν, καθαίρων μὲν αὐτὸν ἀπὸ αἰσθήσεως καὶ φαντασίας καὶ τῆς περιττῆς ἐν τοῖς ἐκτὸς οἰήσεως, ἐπιστρέφων δὲ εἰς τὴν ἔνδον ζωὴν καὶ πείθων γνωρίσαι τὰς κινήσεις τὰς ἐν αὐτῷ καὶ ἐπισκέψασθαι τὸ τέλος αὐτῶν εἰς ὃ βλέπουσι καὶ τὸν τρόπον τῆς τελειώσεως αὐτῶν. Εἰ δέ τινες λέγοιεν ὅτι τὸ ‘πρὸς αὐτὸν σὲ’ προσέθηκεν ὡς ἐπισφαλῶν ὄντων τῶν ῥηθησομένων καὶ εὐδιαβόλων πρὸς τοὺς πολλοὺς, οὐκ ἄξια Σωκράτους ἂν αὐτοὶ προφέροιν· ἀλλὰ μᾶλλον ἐνδείκνυσθαι λεκτέον αὐτόν, ὅπερ ὁ σκοπὸς ἔχει τοῦ διαλόγου, τὸ τὸν Ἀλκιβιάδην εἶναι τὴν ψυχὴν. τὸ γὰρ ‘τὰ διανοήματα’ καὶ ‘πρὸς αὐτὸν σὲ’ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐν τῇ διανοητικῇ τίθεται ζωῇ καὶ ψυχῇ αὐτὸν μόνως εἶναι ὑποσημαίνει, τῶν ἄλλων εἰδῶν τῆς ζωῆς ἐξηρημένην κατ’ οὐσίαν. Δοκεῖς γάρ μοι, εἴ τίς σοι εἴποι θεῶν, ‘ὦ Ἀλκιβιάδη, πότερον βούλει ζῆν εἰ ἢ νῦν ἔχεις, ἢ αὐτίκα τεθνάναι εἰ μὴ σοι ἐξέσται μείζω κτήσασθαι;’ δοκεῖς ἂν μοι ἐλέσθαι τεθνάναι. 105 A. Ὡσπερ ἐν ταῖς τραγωδίαις ἐκ μηχανῆς πολλάκις θεοὺς τινας εἰσάγουσιν οἱ ποιηταὶ τῶν παρόντων πραγμάτων διορθωτάς, οὕτω μοι δοκεῖ καὶ ὁ Σωκράτης ἐν τούτοις οἷον θεῖον φάσμα τῷ νεανίσκῳ προτείνας ἐπὶ τούτου τὴν σύμπασαν αὐτοῦ διάνοιαν ἀπλοῦν.

in Alc.142 καὶ ὥσπερ ἐν ταῖς τελεταῖς τῶν ἀρρήτων φασμάτων δείξεις καὶ τὰ σύμβολα καταπλήττοντα τοὺς τελουμένους ἐπιτηδειότερους αὐτοὺς καθίστησι καὶ συμπαθεστέρους πρὸς τὴν ὅλην τελετήν, οὕτω δὴ καὶ ὁ παρὼν λόγος ἐκ τοῦ θεοῦ τὴν ἀρχὴν ποιούμενος καὶ θεὸν ἐπιστήσας τῇ συνουσίᾳ μειζόνως ἐπιστρέφει τὸν νεανίσκον εἰς ἑαυτόν. ἔτι δὲ δοκεῖ καὶ δι’ ἄλλην αἰτίαν τοῦτο ποιεῖν ὁ Σωκράτης, ἐπειδὴ γὰρ μέλλει τὰς κινήσεις ἀπάσας τοῦ νεανίσκου καὶ τὰς διανοήσεις ἐκφαίνειν, ἵνα <μὴ> εἰ τύχοι καὶ ἔξαρνος ἐκεῖνος γένηται ἢ μὴν μηδὲν τοιοῦτον διανενοῖσθαι ποτε, προκαταστέλλει τὴν ἄρνησιν καὶ ἐκποδὼν καθίστησι θεὸν ἐπιστήσας τοῖς λόγοις. ἅπαντες γὰρ κατὰ φύσιν πρὸς τοὺς θεοὺς τὰς ἑαυτῶν ἐννοίας λέγομεν καὶ τὰ πάθη καὶ τὰς ὀρέξεις, πεπεισμένοι κατὰ τὰς ἀδιαστρόφους προλήψεις τὸ θεῖον τὰ πάντα γινώσκειν, καὶ τὰ ἀφανῆ κινήματα τῶν ψυχῶν. εἰ δὲ βούλει καὶ τοῦτο εἰπέ, ὅτι διὰ τούτων ὁ Σωκράτης μέλλει τῶν λόγων ἑαυτῷ συνάπτειν τὸν νεανίσκον ἐνδειξάμενος ὅτι παντὸς ἀξίός ἐστιν αὐτῷ καὶ ὅτι τῶν οἰκείων ἐφετῶν οὐκ ἂν ποτε κρατήσῃ Σωκράτους ἄνευ· πᾶσα δὲ συναφὴ καὶ κοινωνία κατὰ λόγον ἀποτελουμένη δεῖται τῆς τοῦ θεοῦ παρουσίας.

in Alc.143 τί γὰρ τὸ ἐνοποιὸν τῶν πραγμάτων ἢ τὸ συναγωγόν ἐστὶ τῶν διηρημένων, ἢ τὸ θεῖον; καὶ διὰ ταῦτα τοίνυν ἢ τοῦ θεοῦ παρουσία καὶ ἡ ἐρώτησις αὕτη τῷ Σωκράτει μεμηχάνηται. καὶ μὴν καὶ ἡ πρότασις αὕτη τῶν ἐν τῷ κόσμῳ γιγνομένων ἀεὶ δοκεῖ μοι προτείνειν εἰκόνα τινά. καὶ γὰρ ταῖς ψυχαῖς οἱ θεοὶ τοὺς βίους προτείνουν καὶ ἐλομέναις ἀποκληροῦσι τὰ πρέποντα τοῖς βίοις· καὶ οὕτω δὴ τὸ αὐτεξούσιον ἐν μέσῃ τῇ προνοίᾳ περιέχεται καὶ κινούμενον καὶ ὀριζόμενον

ἐκεῖθεν καὶ <ἐν> τῷ μέσῳ στρεφόμενον. καὶ ταῦτα σαφῶς ἐν Πολιτείᾳ γέγραπται· καὶ γὰρ ἐκεῖ ὁ προφήτης προτείνει ταῖς ψυχαῖς τοὺς βίους ἐκ τῶν τῆς Λαχέσεως γονάτων τοὺς κλήρους λαμβάνων καὶ βοῶν ἐν μέσαις αὐταῖς τὸ ‘ ψυχαὶ ἐφήμεροι ‘ καὶ ἡ μὲν πρότασις διὰ μέσου τοῦ προφήτου παρὰ τῆς Λαχέσεως, ἡ δὲ αἵρεσις ἐκ τῶν προταθέντων ἤδη τῶν ψυχῶν ἐστὶν αὐτῶν. ἀνάλογον δὲ οὖν κἀνταῦθα τῇ μὲν Λαχέσει θεὸς νοείσθω <ὁ> τὸν νεανίσκον ἐρωτῶν, τῷ δὲ προφήτῃ μετὰ τοῦτον ὁ Σωκράτης ὁ τὴν ἐρώτησιν ἐκφαίνων τοῦ θεοῦ, ταῖς δὲ αἰρουμέναις ψυχαῖς ὁ νεανίσκος, οὗ τὴν αἵρεσιν ὁ Σωκράτης προείληφε. καὶ γὰρ ὁ ἐκεῖ προφήτης ἐν ἑαυτῷ τὰς τῶν ψυχῶν αἱρέσεις προλαβὼν ἀπάσας οὕτως ἐπιρρίπτει τοὺς κλήρους, καὶ τὸ δοκοῦν ἄστατον εἶναι πρᾶγμα καὶ ἀόριστον ἐν τοῖς κρείττοσιν ἀεὶ καὶ τελειότεροις καθ’ ἓνα ὅρον καὶ ἐστῶτως καὶ τεταγμένως προείληπται.

in Alc.144 Ταῦτα μὲν οὖν ἐκ τῶν ῥημάτων τούτων δείκνυσιν ἡμῖν ἐναργῶς ὁ Πλάτων· συναγάγοιμεν δ’ ἂν ἐκ τῶν αὐτῶν οἷον πόρισμα καὶ ἄλλα τοιαῦτα. πρῶτον μὲν ὅτι τὸ κακῶς εἶναι τοῦ μὴ εἶναι πάντῃ χειρόν ἐστι, καὶ κατὰ ταύτην ἄρα τὴν ἔννοιαν ὁ Ἀλκιβιάδης ἤρετο μὴ ζῆν μᾶλλον ἢ διαπεσεῖν τῆς μεγαλουργοῦ ζωῆς, δεύτερον ὅτι τὸ χωρισθῆναι τοῦ σώματος τὴν ψυχὴν ἀπαλλάττει τῆς ἐν τῷ θνητῷ τόπῳ δυσχερείας καὶ τῶν ἐμποδίων τῶν ἐνταῦθα παραγινομένων εἰς τὴν τεῦξιν τοῦ προσήκοντος τέλους. τρίτον ὅτι καὶ αἱ τῶν ψυχῶν ἐφέσεις τὰ μέγιστα συντελοῦσι πρὸς τοὺς βίους καὶ οὐ πλαττομένοις ἔξωθεν εὐοίκαμεν, ἀλλ’ ἀφ’ ἑαυτῶν προβάλλομεν τὰς αἱρέσεις καθ’ ἃς διαζῶμεν. Ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τίνι δὴ ποτε ἐλπίδι ζῆς, ἐγὼ φράσω.

in Alc.145 ἡγῆ, ἐὰν θᾶπτον εἰς τὸν Ἀθηναίων δῆμον παρέλθης—τοῦτο δὲ ἔσεσθαι μάλα ἡμερῶν ὀλίγων—παρελθὼν δὲ ἐνδείξασθαι Ἀθηναίοις ὅτι ἄξιός εἰ τιμᾶσθαι ὥς οὔτε Περικλῆς οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν πώποτε γενομένων, καὶ τοῦτο ἐνδείξαμενος μέγιστος γενήσῃ ἐν τῇ πόλει, ἐὰν δ’ ἐνθάδε μέγιστος ᾖ, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι, καὶ οὐ μόνον ἐν Ἑλλήσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις, ὅσοι ἐν τῇ αὐτῇ ἡμῖν οἰκοῦσιν ἡπείρῳ. 105 A—B. Δείκνυται μὲν εὐθὺς ἐκ τούτων, ὅποσον ᾗν τὸ διάφορον τοῦ τε Ἀλκιβιάδου καὶ τοῦ θείου Σωκράτους, εἴπερ ὁ μὲν ἐδεῖτο τοῦ γινῶναι παρ’ αὐτοῦ τίνα ἐλπίδα ἔχων ὑπομένει τῶν ἄλλων ἀποπεφευγόντων ἐραστῶν, ὁ δὲ αὐτός φησιν αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἐλπίδα φανεράν ποιήσιν.

in Alc.146 λάβοις δ’ ἂν διὰ τούτου θεώρημα θαυμαστόν, τὸ τὰ κρείττονα πανταχοῦ μονοειδῶς περιληφέναι τὰ καταδεέστερα, τὰ δὲ χείρονα μὴ συνεξισοῦσθαι τῇ δυνάμει τῶν ὑψηλοτέρων· καὶ τὸ τῶν μὲν ἀνωτέρω τὰς γνώσεις ἀραρότως περιέχειν τὰς τῶν δευτέρων ἐνεργείας, τῶν δὲ ὑφειμένων τὰς ἐπιβολὰς τὴν τῶν ὑπερκειμένων ὅλην ἐνέργειαν μὴ δύνασθαι συναιρεῖν. καὶ μὴν καὶ ἡ πάροδος ἡ εἰς τὸν δῆμον οὕτω ταχεῖα γιγνομένη καὶ πρὸ τῆς τελειώσεως ἱκανῶς ἐμφαίνει τὸ ἔμπληκτον τῆς ὁρμῆς καὶ τὸ δημεραστικόν. τὸ γὰρ οὕτως ἔχοντα τὴν ψυχὴν ἀμαθῶς μάλα ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὴν τῶν δημαγωγῶν καθίστασθαι τάξιν, πῶς οὐκ ἀλόγιστον καὶ πλημμελές; ἅμα οὖν καὶ τὴν ἡλικίαν ὁ Σωκράτης τοῦ Ἀλκιβιάδου δεδήλωκεν εἰπὼν ‘ τοῦτο δὲ ἔσεσθαι μάλα ὀλίγων ἡμερῶν ‘ (μετὰ γὰρ τὴν ἐφηβείαν αὐτοῖς ἀγορεύειν ἐξῆν ὥς περὶ ἔτος εἰκοστόν) καὶ ἐπέπληξε τῷ ἀνοήτῳ τῆς ὁρμῆς· οὐ γὰρ ἔδει τὸν τῆς ἐφηβείας περιμένειν καιρόν, ἀλλὰ τὴν τῆς ἐπιστήμης κτῆσιν καὶ τῆς ἀμαθίας κάθαρσιν. ἔτι τοίνυν τῇ τοιαύτῃ παρόδῳ καὶ τῇ ὁρμῇ καὶ τὸ τέλος ἐστὶ σύμφωνον· οὐδὲ γὰρ εἰς τὸ ἀγαθὸν ὁρᾷ τῆς πόλεως οὐδὲ εἰς τὴν σωτηρίαν, ἀλλ’ εἰς τιμὴν καὶ δυναστείαν. οὐ γὰρ συμβουλευσεις, φησὶν, Ἀθηναίοις περὶ τινος ἀγαθοῦ, ἀλλ’ ἐνδείξει ὅτι ἄξιός εἰ τιμᾶσθαι· τοῦτο δὲ φιλότιμόν ἐστιν, ἀλλ’ οὐ προνοητικόν. ἔτι δὲ λέγω ὅτι καὶ ἡ πρὸς τὸν Περικλέα ἄμιλλα τὸ ἴδιον ἐμφαίνει τῶν κατὰ πάθος ζώντων· ἀπὸ γὰρ τῶν οἰκειοτάτων ἄρχονται τῆς ἐναντιώσεως οὐ προσποιούμενοι τὴν οἰκειότητα καὶ τὴν συγγένειαν, ἀλλὰ καὶ τούτοις ἐφεδρεύοντες εἰ παρ’ αὐτοῖς ἴδοιεν τὸ σφέτερον ἐφετόν.

in Alc.147 καὶ ἅμα δῆλον ὅτι μεριστόν ἐστι τὸ ἀγαθὸν περὶ ὃ ἐσπούδακεν ὁ Ἀλκιβιάδης· οὐ γὰρ ἂν ἐμάχετο περὶ αὐτοῦ πρὸς ἄλλους. τὰ μὲν γὰρ ἀμέριστα τῶν ἀγαθῶν ἅμα πλείοσι παρεῖναι δυνατόν, καὶ

οὐδεὶς ἔλαττον ἔχει περὶ αὐτὰ διὰ τὴν ἄλλων κτῆσιν, τὰ δὲ μεριστὰ σὺν ἐλαττώσει τῶν ἄλλων παραγίνεται τοῖς ἔχουσιν. ὅτι δὲ ὁ Περικλῆς διαφανέστατος ἐγένετο τῶν δημαγωγῶν ἡ ἱστορία λέγει. καὶ γὰρ ἐν τῇ ζωῇ διαφέρων ἦν τῶν πολλῶν καί, ὡς αὐτὸς ὁ Πλάτων ἐν Φαίδρῳ λέγει, φύσιν γενναίαν λαχὼν καὶ Ἀναξαγόρα συγγενόμενος καὶ φρονήματος ἐκ φιλοσοφίας πληρωθεὶς τελεώτερος ἦν τῶν ἄλλων ῥητόρων· εἰ δὲ καὶ ἀνιῶν ἐπὶ τὸ βῆμα πρὸς ἑαυτὸν εἰσθαι λέγειν, “Ελλήνων ἄρχεις, Ἀθηναίων ἄρχεις, ἐλευθέρων ἄρχεις”, δῆλος ἦν καὶ διὰ τούτων σκοποὺς ἐν ἑαυτῷ τῆς δημαγωγίας ἀστειότερους τῶν πολλῶν προστησάμενος. πρὸς δὲ τοῦτον ἀμιλλώμενος ὁ νεανίσκος, τὸν συγγενῆ, τὸν ἐπίτροπον, τὸν διὰ φιλοσοφίας τοιοῦτον γενόμενον, πῶς οὐκ ἔμπληκτος, ἀμαθὴς ὢν καὶ ἀπαίδευτος; εἰ δὲ οὐ πρὸς Περικλέα μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς προγεγονότας διαμάχεται, πῶς οὐκ ἄπληστον ἐν αὐτῷ τὸ τῆς φιλοτιμίας πάθος, οὐκ ἐπιλογιζομένῳ τὰ τοῦ Ὀδυσσεὺς ἐκεῖνα τοῦ σώφρονος· ‘ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθέλησω’; καθόλου γὰρ εἰπεῖν ἕκαστον τῶν παθῶν ἀπέραντόν ἐστι καὶ ἄμετρον, λόγῳ μὴ κρατούμενον· ὁ γὰρ λόγος πέρας ἐστί, τὸ δὲ πάθος ἄλογον καὶ ἀόριστον. ἔτι τῆς δυνάμεως τὴν ἔφεσιν ἐκτεινομένην ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ ταύτης ἐπὶ τὴν Εὐρώπην καὶ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Ἀσίαν καὶ ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους, τί ἄλλο γε ἔοικε δηλοῦν ἢ τὸ ἄμετρον ἐνδείκνυσθαι τῆς φιλάρχου ζωῆς; ὡς γὰρ τὸ φιλότιμον οὐχ ὀρίζει τὴν ὑπεροχὴν τῆς τιμῆς ἕως Περικλέους, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντας ὁμοίως ἀμιλλᾶται τοὺς πρότερον γεγονότας, οὕτω δὲ καὶ τὸ φίλαρχον αἰὲ τοῦ προτεινομένου γένους ὑπερορᾷ καὶ τὸ τούτου περιληπτικώτερον ἐκλέγεται καὶ πρόεισιν εἰς ἄπειρον.

in Alc.148 Πάλιν τοίνυν ἐκ τούτων τὰς ἐννοίας ἀνακαθηρώμεθα δι’ ἃς ὁ νεανίσκος τοιαῦτα ὠνειροπόλει. προεῖρηται γὰρ ὅτι στοχάζεται τινος τέλους, ἀποπίπτει δὲ αὐτοῦ δι’ ἀνεπισημοσύνην. τὸ μὲν δὲ τίμιον πᾶν διώκων πάντως ὀρέγεται τοῦ θείου· τίμιον γὰρ τὸ θεῖον ἐστὶ πρῶτως, δευτέρως δὲ ἡ κεκοσμημένη ψυχὴ, καθά φησιν ὁ Ἀθηναῖος ξένος, τῶν δ’ αὖτε κακῶν οὐδὲν τίμιον· ἡ δὲ ἄγνοια τῶν ὄντως τιμίων ἐν τοῖς φαινομένοις αὐτὸν καὶ τοῖς φερομένοις στρέφεσθαι ποιεῖ. τῆς τοίνυν ἐπιστήμης ἔργον ὑποδεῖξαι τίς ἡ ἀληθὴς τιμὴ καὶ ἐν ποίᾳ φύσει τῶν ὄντων τὸ τίμιον. τὸ δὲ αὖτε πάντων ἀνθρώπων ὑπερέχειν τῇ τιμῇ κινητικόν ἐστὶν αὐτοῦ, διότι δαιμονίας τινὸς τάξεως καὶ πάσης τῆς ἐν γενέσει ζωῆς ἐξηρημένης ἐπιθυμεῖ καὶ πρὸς ἐκείνην βλέπων σμικρὰς εἶναι νομίζει τὰς περὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τιμάς. καὶ μὴν καὶ ἡ ἔφεσις τῆς κατὰ πάντων ἀνθρώπων δυναστείας καὶ ἡ μετάβασις ἡ ἀπὸ τῶν μερικωτέρων δυνάμεων ἐπὶ τὰς κοινοτέρας καὶ περιληπτικωτέρας εἰς τὸ ἀπόλυτόν ἐστι τῶν θεῶν γένος ὁρῶντος τὸ πᾶσιν ἐνεξουσιάζον τοῖς ἐγκοσμίοις καὶ διατεῖνον ἐπὶ πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ταῖς δυνάμεσιν. ἐκεῖ γὰρ καὶ ὁ μέγας ἡγεμὼν Ζεὺς διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος, ὡς φησιν ὁ ἐν Φαίδρῳ Σωκράτης.

in Alc.149 ὁ τοίνυν Δίῳ καὶ ἡγεμονικὸς τὴν φύσιν τῇ τοῦ ὅλου καὶ παντὸς ἐπιθυμία τὰς μὲν παρούσας αἰὲ δυνάμεις ἀτιμάζει, τὰς δὲ ὀλικωτέρας ποθεῖ, καὶ τέλος ἐπείγεται τὸν ὅλον κόσμον συνδιοικεῖν τοῖς θεοῖς· ταύτην γὰρ εἶχε τὴν ἀξίαν καὶ τοῦ Διὸς ὁπαδὸς ὢν. ψυχῆς οὖν ἐστὶ σπευδούσης εἰς τὴν τοῦ σύμπαντος κόσμου διοίκησιν ἡ ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων δυνάμεων εἰς τὰς μείζους μετάβασις· ἀλλ’ ἐπιστήμης μὲν κρατησάσης σωτηρία τὸ τέλος τῆς τοιαύτης ψυχῆς, ἄνευ δὲ ταύτης διαφθορὰ καὶ τῶν ἐφιεμένων καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Καὶ εἰ αὖτε σοι εἴποι ὁ αὐτὸς θεὸς ὅτι αὐτοῦ ἔδει δυναστεύειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, διαβῆναι δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν οὐκ ἐξέσται σοι οὐδὲ ἐπιθέσθαι τοῖς ἐκεῖ πράγμασιν, οὐκ ἂν αὖτε μοι δοκεῖς ἐθέλειν οὐδὲ ἐπὶ τούτοις μόνοις ζῆν, εἰ μὴ ἐμπλήσεις τοῦ σοῦ ὀνόματος καὶ τῆς σῆς δυνάμεως πάντας ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώπους· καὶ οἱμαί σε πλὴν Κύρου καὶ Ξέρξου ἡγεῖσθαι οὐδένα ἄξιον λόγου γεγονέναι. 105 B—C. Ὁ μὲν αὐτὸς ὑπόκειται θεός, ἵνα τῆς ἀπειρίας αἰὲ τῆς κατὰ τὴν ἔφεσιν τοῦ Ἀλκιβιάδου πολλαπλασιαζομένης τὸ μετροῦν αὐτὴν αἰὲ τὸ αὐτὸ διαμένη καὶ ἵνα τὰς ὅλας ἡμῶν αἱρέσεις ἐν ἧ τὸ ἐπισκοποῦν καὶ τὴν μίαν ζωὴν εἰς ἓν τέλος ἀναφέρων.

in Alc.150 τὸ δὲ μήτε τῇ Εὐρώπῃ μήτε τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν ὀρίζειν τὴν φιλαρχίαν, ἀλλὰ τῆς κατὰ πάντων ἀνθρώπων ὀρέγεσθαι δυνάμεως, ἀορίστου μὲν ἔστιν ἐφέσεως, ἐννοίας δὲ καὶ ὠδίνους μεγάλης καὶ πρὸς τὸ ὄντως καὶ ὑψηλὸν καὶ θεῖον βλεπούσης, ὃ πάντας αὐτοῦ ἐμπέπληκε καὶ πᾶσι πάρεστιν ἀδιαστάτως καὶ πᾶσιν ἐνδυναστεύει τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ. ἐπεὶ καὶ τὸ τοῦ ὀνόματος ἐμπλήσαι πάντας ἀνθρώπους ἐκείνου τινὰ φέρει θαυμαστὴν εἰκόνα. τὰ γὰρ ἄρρητα ὀνόματα τῶν θεῶν ὅλον πεπλήρωκε τὸν κόσμον, ὥσπερ οἱ θεουργοὶ λέγουσι· καὶ οὐ τὸν κόσμον τοῦτον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ὑπὲρ αὐτὸν πάσας δυνάμεις· καὶ γὰρ τὸ διαπύρρμιον ὄνομα τὸ ἐν ἀπείροις κόσμοις ἐνθρῶσκον τοιαύτην ἔλαχε δύναμιν. πεπληρώκασιν οὖν οἱ θεοὶ καὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν οἰκείων ὀνομάτων τὸν σύμπαντα κόσμον· ἃ καὶ θεασάμενοι πρὸ τῆς γενέσεως αἱ ψυχαὶ καὶ ποθοῦσαι τὴν πρὸς ἐκείνους ὁμοίωσιν, ἀγνοοῦσαι δὲ τὸν τῆς ὁμοιώσεως τρόπον, φίλαρχοι γίνονται καὶ ποθοῦσι τὰ ἐκείνων εἰδῶλα καὶ τοῦ ἑαυτῶν ὀνόματος καὶ τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως ἐμπλήσαι πᾶν τὸ ἀνθρώπων γένος. αἱ μὲν οὖν ἔννοιαι μεγάλαι καὶ θαυμασταὶ τῶν τοιούτων ψυχῶν, τὰ δὲ ἐπιτηδεύματα σμικρὰ καὶ ἀγεννῆ καὶ εἰδωλικά, χωρὶς ἐπιστήμης μεταδιωκόμενα· τὰ μὲν γὰρ ἔστι παρὰ φύσιν, αἱ δὲ κατὰ φύσιν, καὶ τὰ μὲν λήθης ἔστιν ἔκγονα καὶ ἀγνοίας, αἱ δὲ τῶν αὐτοφυῶν ὠδίνων ἀνακινήσεις. Ἀλλὰ τί βούλεται αὐτῷ Κῦρος ἐνταῦθα καὶ Ξέρξης; ἢ ἐπειδὴ Κῦρος μὲν φιλάνθρωπον καὶ κηδεμονικὴν προεστήσατο βασιλείαν, Ξέρξης δὲ φλεγμαίνουσαν καὶ ὑβριστικὴν (διὸ ὁ μὲν πατὴρ ὑπὸ τῶν ὑπηκόων ἐπωνομάζετο, ὁ δὲ οὐκ ἄρκεσθεις τοῖς παροῦσιν ἐπέθετο καὶ τοῖς τὴν Ἑλλάδα οἰκοῦσιν), ἐνδεικνύμενος τοῦ νεανίσκου τὴν ἀνεξέταστον περὶ τούτων κρίσιν ὡς ὁμοίως ἐκάτερον θαυμάζοντος διὰ τὴν δύναμιν, τούτων ἐμνημόνευσεν.

in Alc.151 ὁ γὰρ τιμῆς ἀπλῶς ἐραστὴς οὐ διορίζει τὸ τιμῶν ὁποῖόν ἐστι, καὶ ὁ φίλαρχος οὐ προσποιεῖται τὰς τῶν ἀρχόντων διαφοράς, ἀλλ' ὅπου ποτ' ἂν ᾗ τὸ ἄρχεῖν καὶ παρ' οἷσισι, θαυμαστὸν εἶναι νενόμικεν. Ὅτι μὲν οὖν ἔχεις ταύτην τὴν ἐλπίδα, εἴ οἶδα καὶ οὐκ εἰκάζω. ἴσως ἂν οὖν εἴποις, ἅτε εἰδὼς ὡς ἀληθῆ λέγω· 'τί δὴ οὖν, ὦ Σώκρατες, τοῦτό ἐστί σοι πρὸς λόγον ὃν ἔφησθα ἐρεῖν, διὸ ἐμοῦ οὐκ ἀπαλλάττη;' ἐγὼ δὴ σοί γε ἐρῶ, ὦ φίλε παῖ Κλεινίου καὶ Δεινομένης. τούτων γὰρ σοι ἀπάντων τῶν διανοημάτων τέλος ἐπιθεῖναι ἄνευ ἐμοῦ ἀδύνατον· τοσαύτην ἐγὼ οἶμαι δύναμιν ἔχειν εἰς τὰ σὰ πράγματα καὶ εἰς σέ. 105 C—D. Τίς ὁ παιδεύων ἐστὶ καὶ τίς ὁ παιδευόμενος ὀρθῶς ἀπὸ τούτων κατανοητέον.

in Alc.152 τὸν μὲν γὰρ παιδεύοντα προσήκει τὰς τῶν παιδευομένων ἐπιτηδεϊότητας ἀκριβῶς διαγινώσκειν καὶ κατὰ ταύτας αὐτῶν μετιέναι τὴν ἐπιμέλειαν. οὐ γὰρ ἔστιν ὡσαύτως ἕκαστος ἀνακτέος, ἀλλὰ ἄλλως μὲν ὁ τὴν φύσιν φιλόσοφος, ἄλλως δὲ ὁ ἐρωτικός, ἄλλως δὲ ὁ μουσικός, καὶ ἄλλως μὲν ὁ διὰ φαντασίαν τῆς θείας ῥαστώνης περὶ τὴν ἡδονὴν ἐπτοημένος, ἄλλως δὲ ὁ διὰ τὴν τῆς αὐταρκειᾶς ἔφρεσιν τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως ὀρεγόμενος, ἄλλως ὁ διὰ τὴν τῆς θείας δυνάμεως ἔννοιαν περὶ τὰς δυνάμεις τὰς φαινομένας ὑποφερόμενος. τὰ γὰρ εἰδῶλα πανταχοῦ τὰς ἑαυτῶν ἀρχὰς ὑποδυόμενα περισπᾷ τὰς ἀνοήτους τῶν ψυχῶν· δεῖ δὲ ἀπὸ τούτων ἐξαναστάντας ἐπ' ἐκεῖνα τὰ ἀληθῆ καὶ ὄντως ὄντα διαβαίνειν. καὶ οὗτος ἦν ὁ τρόπος τῆς Σωκρατικῆς διδασκαλίας, ἕκαστον ἀνάγειν εἰς τὸ οἰκεῖον ἐφετόν, καὶ τῷ μὲν φιληδόνῳ δεικνύναι, ποῦ τὸ καθαρῶς ἡδύ, τὸ πρὸς τὸ λυπηρὸν ἀμιγές (δῆλον γὰρ ὅτι τοῦτο αἰρετώτερον αὐτῷ διώκοντι τὴν ἡδονήν, ἀλλ' οὐ τὸ τῷ ἐναντίῳ συμπεφυρμένον)· τῷ δὲ φιλοχρημάτῳ, ποῦ τὸ ὄντως αὐταρκες, τὸ μηδαμῶς τῆς ἐνδείας ἀναπιμπλάμενον (τοῦτο γὰρ πάντως περισπουδαστότερον τῷ τῆς αὐταρκειᾶς ὀρεγομένῳ καὶ τὴν ἐνδειαν φεύγοντι)· τῷ δὲ φιλάρχῳ, ποῦ τὸ δύνασθαι καὶ τὸ ἄρχεῖν καὶ ποῖον τὸ ἡγεμονικὸν εἶδος τῆς ζωῆς δουλείας ἀπάσης καθαρεῦον (τοῦτο γὰρ αὐτῷ μᾶλλον ἂν εἴη τιμιώτερον ἢ τὸ τῷ φευκτῷ συμπεπλεγμένον). δυνάμεις μὲν οὖν καὶ αὐτάρκεια καὶ ἡδονὴ περὶ τὰ ἐνυλὰ τῶν πραγμάτων οὐκ ἔστιν ἀσθένεια

γὰρ ἡ ὕλη καὶ πενία καὶ φθορᾶς αἰτία καὶ λύπης· δῆλον δὲ ὅτι, εἴπερ που, ταῦτά ἐστιν ἐν τοῖς αὐτοῖς καὶ χωριστοῖς.

in Alc.153 ἐκείνων οὖν ἔρᾶν δεῖ καὶ πρὸς ἐκεῖνα ποιεῖσθαι τὴν ἀναγωγὴν. τὸν μὲν οὖν παιδεύοντα τοῦτον χρὴ τὸν τρόπον προσάγειν τὴν παιδείαν, ἀπὸ τῶν ἐν ἐκάστῳ φυσικῶν ἐπιτηδειότητων προτείνοντα τὴν σωτηρίαν ἐκάστοις· τὸν δὲ παιδευόμενον ἑαυτὸν ἐπιδιδόναι προσήκει τῷ παιδεύοντι καὶ ἡρέμα περιάγεσθαι πρὸς τὸ ἀληθὲς τῶν εἰδώλων ἀφιστάμενον καὶ ἀπὸ τοῦ καταγείου σπηλαίου πρὸς τὸ φῶς καὶ τὴν ὄντως οὐσίαν ἀνατεινόμενον πανταχοῦ τῆς ἀμιγυῶς πρὸς τὸ ἐναντίον καὶ ἀφιέντα μὲν τὸ μεριστὸν καὶ εἰδωλικόν, τοῦ δὲ καθόλου καὶ ἀμερίστου τελέως ὀρεγόμενον. τὸ γὰρ ὅλον ἀγαθόν, ὥς φησιν ὁ ἐν Φιλήβῳ Σωκράτης, οὔτε ἐφετόν ἐστι μόνον οὔτε τέλειον καὶ αὐταρκες οὔτε ἱκανὸν καὶ δυνάμενον ἄλλα πληροῦν, ἀλλὰ ὁμοῦ δὴ ταῦτα πάντα συλλαβὸν ἔχει, τὴν τελειότητα, τὴν ἱκανότητα, τὸ ἐφετόν· καὶ γὰρ εἰς αὐτὸ πάντα ἀνατείνει καὶ πληρὲς ἐστὶν ἑαυτοῦ καὶ πᾶσιν ἐνδίδωσι τὸ εὖ. οἱ δὲ πολλοὶ μερικῶς αὐτοῦ καταδράττονται, καὶ οἱ μὲν πρὸς τὸ ἐφετόν αὐτοῦ μόνον ὀρῶντες τὸ ἡδὺ διώκουσιν, εἰδῶλον ὄν τοῦ ἐκεῖσε ἐφετοῦ· οἱ δὲ πρὸς τὸ τέλειον μόνον περὶ τὰ χρήματα σπουδάζουσιν, ἐν γὰρ τούτοις τὸ τῆς αὐταρκειᾶς εἰδῶλον· οἱ δὲ πρὸς τὸ ἱκανὸν ἀπονεύοντες περὶ τὰς δυνάμεις ἐπτόνγναι, καὶ γὰρ ἡ δύναμις φάντασμα φέρεται τῆς ἱκανότητος. τὸ τοίνυν ἀφεῖναι μὲν τὰς μεριστὰς τοῦ ἀγαθοῦ ταύτας ἀντιλήψεις, ἰδεῖν δὲ πρὸς ὅλην αὐτοῦ τὴν φύσιν καὶ ἀναχθῆναι πρὸς τὸ παντελὲς αὐτοῦ πλήρωμα τοὺς παιδευομένους καλῶς ἀφίστησι τῆς περὶ τὰ εἰδῶλα διατριβῆς.

in Alc.154 Παιδείας μὲν οὖν ὀρθότης αὕτη τῷ τε παιδεύοντι καὶ τῷ παιδευομένῳ προσήκουσα· διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἐν τῇ παρούσῃ συνουσίᾳ προτίθησιν ὑπ' αὐγὰς τῷ νεανίσκῳ τὴν διὰ τῆς ἐπιστήμης τεύξιν τοῦ προσήκοντος αὐτῷ τέλους. ἡ γὰρ δύναμις κρατηθεῖσα μὲν τῷ λόγῳ τῆς ἐπιστήμης μεγάλων ἐστὶν ἀγαθῶν αἰτία καὶ τὸ τέλειον συνεισφέρει τῷ ἱκανῷ καὶ τὸ ἐφετόν, ἄνευ δὲ ἐπιστήμης φευκτὴ μᾶλλον ἐστὶν ἢ αἰρετὴ, καὶ ἀτελής καὶ τοῦ σώζοντος ἐνδεής· ἀπόλλυσι γὰρ τὸν ἔχοντα αὐτήν. ἀληθὲς ἄρα ἐστὶν ὅτι μεγίστην ὁ Σωκράτης ἔχει δυνάμιν ἐν τοῖς Ἀλκιβιάδου πράγμασι· τὸ γὰρ τελειωτικὸν παρὰ τοῖς τελειομένοις καὶ τὸ σωστικὸν παρὰ τοῖς σωζομένοις τὰ μέγιστα δύναται, διότι παντὶ πρὸς τὸ σῶζόν ἐστὶν ἡ ἀνάτασις. ἴσως δ' ἂν τις πρὸς ἡμᾶς ἐνιστάμενος λέγοι φίλαρχον ἀποτελεῖσθαι διὰ τούτων τὸν Ἀλκιβιάδην ὑπὸ Σωκράτους· ἔδει γὰρ ἀποκόπτειν αὐτοῦ πάντῃ τὸ πάθος, ἀλλ' οὐ πολλαπλασιάζειν αὐτὸ ἐλπίδας ὑποτείνοντα τοιαύτας. λέγομεν τοίνυν πρὸς τὸν τούτων κατήγορον, ὅτι τὰ πάθη τῆς σκληρᾶς καὶ ἀντιτύπου φύσεως ἐστὶν ἅτε ἔνυλα ὄντα καὶ γήινα, πάντα μὲν, ὥς εἶπεν, διαφερόντως δὲ τὰ θυμοειδῆ· τὸ γὰρ φιλότιμον ἦθος καὶ φίλαρχον ἔτοιμόν ἐστι πρὸς τὴν ἀντίστασιν τοῦ παιδεύειν ἐπιχειροῦντος.

in Alc.155 δεῖ δὴ οὖν αὐτὰ κατὰ βραχὺ περιάγειν εἰς τὸ εὐθὺ καὶ ἡρέμα παραμυθεῖσθαι τὸν τῆς παιδείας καθηγούμενον, ὥσπερ δὴ καὶ οἱ χρηστοὶ Ἀσκληπιάδαι τὰ φλεγμαίνοντα τῶν νοσημάτων διαίτην παιδαγωγοῦσιν, ἀλλ' οὐκ αὐτόθεν ἐκβάλλειν ἐπιχειροῦσι τοὺς ἐνοχλοῦντας χυμούς· οὐκοῦν εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, καὶ ὁ Σωκράτης ὁρθῶς <ποιεῖ> οὐκ εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων πρὸς τὸ τοῦ νεανίσκου πάθος ἰστάμενος, ἀλλὰ μετὰ τὴν αὐτοῦ τὴν ἔφεσιν ἀπὸ τῆς δυνάμεως εἰς ἐπιστήμην τὴν τῇ δυνάμει χρησομένην. ἐπιστήμης γὰρ ἐνούσης ἐν ψυχῇ δυνατώτερον οὐδέν ἐστιν, ὥς καὶ ἐν ἄλλοις φησὶν. αὕτη τοίνυν καὶ τῶν ὄντως ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν ἡμῖν παρέχει τὴν διάκρισιν, καὶ ὁ ταύτην κτησάμενος οὐκ εὐεξαπάτητός ἐστιν ὑπὸ τῶν εἰδώλων καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ ὄντα δύναται βλέπειν τῶν σκιαγραφιῶν τούτων ἀπαλλαγείς. Τοσαῦτα καὶ περὶ τούτων· πάλιν δὲ αὖ ἐκεῖνο ζητήσωμεν, εἰ μὴ θρασὺ πρᾶγμα ποιεῖ ὁ Σωκράτης τοιαῦτα κατεπαγγελλόμενος δύνασθαι παρασχεῖν· τοῦτο γὰρ οὐ κατὰ τὸ Σωκρατικὸν ἦθος τὸ ἐπάγγελμα. δεῖ δὴ καὶ πρὸς ταῦτα λέγειν, ὅτι τῷ φιλοσόφῳ προσήκει τὸ μεγαληγορεῖν, ὅταν ἧ

τούτου καιρός. ἐν Θεαιτήτῳ μὲν οὖν ‘οὐδεὶς’, φησί, ‘θεὸς δύσνους ἀνθρώποις οὐδὲ ἐγὼ δυσνοίᾳ τοιοῦτον οὐδὲν δρῶ· ἀλλὰ μοι ψευδὸς τε συγχωρῆσαι καὶ ἀληθὲς ἀφανίσει οὐδαμῶς θέμις’· ἔπρεπε γὰρ τῷ μαιευτικῷ, τῷ κριτῇ τῶν τε γονίμων λόγων καὶ τῶν ἀναιμίων, πρὸς τὸν μαιευόμενον οὗτος ὁ τρόπος τῆς διαιτήσεως, ἵνα τι καὶ δράσῃ διὰ τῆς μαιείας.

in Alc.156 ἐν δὲ τῇ Ἀπολογίᾳ πάλιν οὐ θεμιτόν φησιν ἀμείνονι ἀνδρὶ ὑπὸ χεῖρονος βλάπτεσθαι καὶ ἀποκτεῖναι μὲν δύνασθαι, βλάψαι δὲ οὐ· προσῆκον γὰρ αὐτῷ ἐν μέσοις ὄντα τοῖς κινδύνοις ὑψηλὸν φαίνεσθαι κατὰ τὴν ζωὴν. ἐνταῦθα δὲ πρὸς ἐρώμενόν ἐστιν ὁ λόγος φιλότιμον, φίλαρχον, ἤδη καταφρονήσαντα τῶν ἄλλων ἐραστῶν· πρόσκεισιν οὖν αὐτῷ μετὰ φρονήματος καὶ παρρησίας ὑποτάττων αὐτὸν τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις καὶ οὕτω δὴ τὴν περισπούδαστον ἐκείνῳ δύναμιν τῆς οἰκείας ἐξάπτει δυνάμεως. καὶ ὁρᾷς ὅπως ἀσφαλὲς καὶ ἐν τούτοις ὁ Σωκράτης· οὐ γὰρ εἶπεν ὅτι ‘μετ’ ἐμοῦ πάντως τεύξῃ τοῦ τέλους’, ἀλλ’ ὅτι ‘ἄνευ ἐμοῦ οὐκ ἂν τύχοις’. ἐπιστήμης μὲν γὰρ χωρὶς οὐκ ἂν τις τῆς δυνάμεως τύχοι· τῶν γὰρ ἀγαθῶν ἡ δύναμις, τὰ δὲ ἀγαθὰ μετ’ ἐπιστήμης κτώμεθα. παρουσίας δὲ ἐπιστήμης θαυμαστὸν οὐδὲν μὴ παρεῖναι τὴν δύναμιν· δεῖ γὰρ καὶ τῆς τοῦ παντὸς συμποίᾳς καὶ τῆς ἀγαθῆς τύχης τῆς τούτων προεστώσης. Ταῦτα περὶ ἀπάσης εἵχομεν λέγειν τῆς προκειμένης ῥήσεως· ἤδη δὲ καὶ τὰ καθ’ ἕκαστα διέλθωμεν. τὸ μὲν τοίνυν ‘εὖ οἶδα καὶ οὐκ εἰκάζω’ μετὰ τοὺς λόγους καὶ τὰς ὑπομνήσεις ἀναγκαίως πρόσκειται· διὰ πολλῶν γὰρ ἑαυτὸν ἐπιδείξας μόνον, εἰκότως λοιπὸν διῃσχυρίζεται. Τὸ δὲ ‘ἄτε εἰδὼς ὅτι ἀληθῆ λέγω’ πάλιν εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τῶν αὐτοῦ διανοημάτων ποιεῖ θεατὴν. Τὸ δὲ ‘ὦ φίλε παῖ’ τὴν θεραπείαν ἔχει προσκειμένην ἐν καιρῷ· βούλεται γὰρ αὐτὸν οἰκειώσασθαι καὶ συνάψαι πρὸς ἑαυτόν, ἵνα ἐραστής γένηται διὰ τὴν ἔφεσιν τῆς δυνάμεως τῆς ἐν αὐτῷ τελέας ἐπιστήμης.

in Alc.157 Ἡ δὲ αὐτῷ ἐκ τῶν δύο πατέρων ἀνάκλησις ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν συλλέγει καὶ οἰκιοῖ τῷ Σωκράτει· καὶ γὰρ τῆς ψυχῆς τὸ μὲν ἐστὶν οἶον ἄρρεν, τὸ δὲ οἶον θῆλυ. καὶ ἅμα τοὺς δύο πατέρας ὀνομάζων ἐνδείκνυται αὐτῷ ὅτι οὔτε οἱ πρὸς μητρὸς οὔτε οἱ πρὸς πατρὸς συγγενεῖς ἢ φίλοι πρὸς ταύτην αὐτοῦ συντελοῦσι τὴν ἔφεσιν, ἀλλ’ αὐτὸς μόνος τέλος αὐτοῦ δύναται τῇ βουλήσει μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος ἐπιθεῖναι. Τὸ δὲ ‘εἰς τὰ σὰ πράγματα καὶ εἰς σέ’ πάλιν ἐν ψυχῇ τὸν Ἀλκιβιάδην ἀφορίζεται καὶ πράγματα μὲν αὐτοῦ τὰς ἔξω προΐούσας ἐνεργείας καλεῖ καὶ τὴν τῆς πόλεως προστασίαν καὶ τὴν τεύξιν τῆς δυνάμεως, αὐτὸν δὲ τὴν ψυχὴν τίθεται καὶ τὴν ἐν ταύτῃ τελειότητα. Διὸ δὴ καὶ πάλαι οἶμαι τὸν θεὸν οὐκ ἔαν διαλέγεσθαι σοι, ὃν ἐγὼ [περιέμενον] ὀπηνίκα ἐάσει. ὥσπερ γὰρ σὺ ἐλπίδας ἔχεις ἐν τῇ πόλει ἐνδείξασθαι ὅτι αὐτῇ παντὸς ἄξιός εἰ, ἐνδειξάμενος δὲ οὐδὲν ὅτι οὐ παραυτίκα δυνήσεσθαι, ‘οὕτω καὶ γὰρ παρὰ σοὶ ἐλπίζω μέγιστον δυνήσεσθαι’ ἐνδειξάμενος ὅτι παντὸς μᾶλλον ἄξιός εἰμι καὶ οὔτε ἐπίτροπος οὔτε συνεργός τις ἄλλος οὐδεὶς ἰκανὸς παραδοῦναι τὴν δύναμιν ἧς ἐπιθυμεῖς πλὴν ἐμοῦ, μετὰ τοῦ θεοῦ μέντοι.

in Alc.158 105 D—E. Τίς ὁ λεγόμενος ἐνταῦθα θεὸς καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν οὕτως ἐπονομάζεται, λέλεκταί μοι κἂν τοῖς προοιμίοις τοῦ διαλόγου. λεγέσθω δὲ καὶ νῦν ὥς οἱ θεοὶ δαίμονες τὴν ἀκροτάτην τάξιν ἐν τοῖς δαίμοσι λαχόντες καὶ πληρούμενοι προσεχῶς ἄνωθεν τοῦ θείου φωτὸς ποτὲ μὲν δαίμονες, ποτὲ δὲ θεοὶ καλοῦνται· θεῶν γὰρ ἔχουσι πρὸς τὸ λοιπὸν δαιμόνιον τάξιν. καὶ εἵπομεν ὥς ἄλλος μὲν ἐστὶν ὁ ἐν θεοῖς δαίμων, ἄλλος δὲ ὁ θεὸς μόνον, ἄλλος δὲ ὁ δαίμων μόνον. οἱ μὲν γὰρ πρῶτιστοι τῶν θεῶν ἐπέκεινα καὶ τῆς τῶν δαιμόνων εἰσὶν ἀναλογίας· πρὸς γοῦν τῷ τέλει τῶν νοητῶν ἀνεφάνη πρῶτον ἡ δαιμονία πρὸς τοὺς ἄλλους θεοὺς ὑπεροχή. οἱ δὲ δεῦτεροι καὶ τρίτοι δαίμονες, ὥσπερ ὑφεστήκασιν ἐν τῇ τῶν δαιμόνων ιδιότητι, οὕτω καὶ ὀνομάζονται δαίμονες μόνον. οἱ δὲ γε ἀκρότατοι τῶν δαιμόνων καὶ θεοὶ καλοῦνται καὶ δαίμονες, δαίμονες μὲν ὄντες κατ’ οὐσίαν, θεοὶ δὲ κατὰ μέθεξιν. καὶ αὐτῶν θεῶν ἀπὸ τῶν νοερῶν ἀρξάμενοί τινες προσαγορεύονται δαίμονες, θεοὶ μὲν ὄντες κατὰ τὴν ὕπαρξιν,

δαίμονες δὲ κατὰ τὴν ἀναλογίαν. ὃν τοίνυν δαίμονα πρόσθεν Σωκράτης ἀπεκάλει, τοῦτον ἐν τοῖς παροῦσι θεὸν προσαγορεύει διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν· τῶν γὰρ θεῶν ἐστὶ δαιμόνων, ὡς εἴρηται πρότερον. εἰ δὲ καὶ ὅτι τῶν θεῶν οἱ δαίμονες ἐξήρτηνται καὶ κατὰ τὴν κοινὴν αὐτῶν πρόνοιαν ἀποτελεῖται τὰ περὶ ἡμᾶς λόγοι τις κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὸ δαιμόνιον δοκεῖν καὶ τὸ θεῖον, οὐδ' οὗτος ὁ λόγος ἀπόβλητος.

in Alc.159 οὐ γὰρ ἀντιμάχεται τῷ δαιμονίῳ τὸ θεῖον οὐδὲ ἡ τῶν ἀγαθῶν δαιμόνων πρόνοια τῆς τῶν θεῶν ἀπέσπασται βουλήσεως, ὅπου γε οὐδ' ἡ τῶν σπουδαίων ἀνδρῶν ἐνέργεια τῆς θείας δόσεως ἀφέστηκε· κατὰ θεὸν γὰρ καὶ ὁ δαίμων δίδωσι καὶ ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ. καὶ ἔχεις πάλιν ἐνταῦθα τὴν σειρὰν τῶν ἀγαθοειδῶν αἰτίων ἐκφαινομένην. ὁ μὲν γὰρ Σωκράτης εἰς δαίμονα βλέπει καὶ τὴν τοῦ δαίμονος προμήθειαν, ὁ δὲ δαίμων εἰς τὸν θεὸν οὗ ἐστὶν ὁπαδός καὶ συνάπτεται τῷ θεῷ διὰ τοῦ δαιμονίου ὁ Σωκράτης, καὶ πάντα καὶ οὗτος ἐνεργεῖ κατὰ θεόν, τοῦ δαίμονος αὐτῷ τὴν θεῖαν βούλησιν ἐκφαίνοντος. Αὕτη μὲν οὖν ἀναλογία τῶν κρείττωνων αἰτίων· κατ' ἄλλην δὲ αὐθις συστοιχίαν, ὅπερ ἐστὶν Ἀλκιβιάδης πρὸς τὸ Σωκράτην, τοῦτο τὸ πλῆθος τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην. ὥσπερ γὰρ σύ, φησὶν, ἐν τῇ πόλει μέγιστον δυνήσεσθαι προσδοκᾷς, οὕτω καὶ ἐγὼ παρὰ σοί. δεῖ γὰρ τὸ μὲν πλῆθος ἐνὸς ἐξάπτειν τοῦ συντεταγμένου, τὸ δὲ συντεταγμένον ἐν τοῦ ἐξηρημένου· καὶ γὰρ αἱ πρόοδοι πᾶσαι τῶν ὄντων τοῦτον ἐπιτελοῦνται τὸν τρόπον. κατ' ἀμφοτέρας δὴ οὖν τὰς ἀναλογίας ὁ Σωκράτης ἐστὶ δυοῖν ὄρων μέσος, αὐτὸς μὲν εἰς δαίμονα καὶ θεὸν ἀνηρτημένος, ἑαυτοῦ δὲ ἐξάπτων τὸν τε ἐρώμενον καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἀθηναίων· καὶ οὕτω δὴ πᾶσιν αἴτιος γίνεται τῆς τοῦ θεοῦ μετουσίας, καὶ τοῖς χεῖροσι. καὶ τὰ μὲν πλεῖστον ἀφέστηκε, τό τε πλῆθος καὶ τὸ θεῖον, τὰ δὲ συμπληροῖ τὰς τούτων μεσότητος. οἷον εἰ βούλει λέγειν ἐπὶ μιᾷ ψυχῇ, τὸ μὲν πλῆθος σοι νοεῖσθω τὸ ἐπιθυμητικόν (τοῦτο γὰρ ἐστὶν ὅπερ δῆμος ἐν πόλει, φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ξένος, καὶ ὅλως τὸ πολυκέφαλον θηρίον, ὡς ὁ ἐν Πολιτείᾳ φησὶ Σωκράτης), ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης κατὰ τὸν θυμόν (ἐκεῖ γὰρ τὸ φιλότιμον, ἐπεὶ τῆς δυναστείας ἡ ἔφεσις), ὁ δὲ Σωκράτης κατὰ τὸν λόγον (ἐν τούτῳ γὰρ ἡ ἐπιστήμη· διὸ καὶ οἷον δαίμων ἐστὶν ἀγαθὸς τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ γὰρ ὁ Τίμαιος τὸν λόγον δαίμονα τῶν ἐνταῦθα καλεῖ δυνάμεων), ὑπὲρ δὲ τὸν λόγον ὁ ἀγαθὸς δαίμων ὁ καὶ κινῶν τὸν Σωκράτην πρὸς τὸ ἀγαθόν, καὶ ὑπὲρ τοῦτον ὁ θεός, εἰς ὃν καὶ ὁ δαίμων ἀνήρτηται καὶ περὶ ὃν ἔχει τὴν ὑπόστασιν.

in Alc.160 εἰκότως ἄρα ὁ Σωκράτης, ἅτε προσεχῶς ὑπεριδρυμένος τοῦ νεανίσκου, φησὶν αὐτὸς αἴτιος αὐτῷ τῶν ἀγαθῶν ἔσεσθαι, μετὰ τούτου μέντοι. Καὶ δὴ καὶ ἐπισημαντέον πάλιν ἐν τούτοις, ὅπως ὁ Σωκράτης ἐν τάξει προῆλθε. πρὸ μὲν γὰρ τῶν λόγων τούτων αὐτὸς φησὶ προμηθεῖσθαι τοῦ Ἀλκιβιάδου ('ὦ καὶ γνώσῃ ὅτι προσέχων γέ σοι τὸν νοῦν διατετέλεκα')· διὰ δὲ τῶν λόγων τούτων τὴν δύναμιν αὐτῷ ταύτην αὐτὸς παραδώσειν· ἐπὶ δὲ τοῖς λόγοις τούτοις καὶ τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν ἐξέφηνε τῷ νεανίσκῳ.

in Alc.161 καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ δύναμις πρῶτως ἐκ τοῦ θεοῦ τὴν πρόοδον ἔλαχον, ἀλλ' ἡ μὲν ὅλη δύναμις προσεχῶς ἀπ' αὐτοῦ πρόεισιν, ὁ δὲ νοῦς τρίτος ἐστὶν ἀπὸ τοῦ θεοῦ· διὸ καὶ νοῦ μετέχει πρῶτον ὁ ἀτελής, εἴτα δυνάμεως, εἴτα θεοῦ τοῦ καὶ ταῦτα χορηγοῦντος. οὐκοῦν εἰ τὸν νοῦν ὁ Σωκράτης προσεῖχεν, ἔννους ἐστίν· εἰ δὲ δυνάμεώς ἐστιν ἄλλοις αἴτιος, δυνάστης ἐστίν· εἰ δὲ μετὰ θεοῦ πάντα πράττει, ἔνθεός ἐστιν. ἀλλ' οὐκ ἦν τῷ νεανίσκῳ δυνατὸν ἅμα ταῦτα πάντα συνιδεῖν· διὸ κατὰ μέρος αὐτὰ προέφηνεν ὁ Σωκράτης. καὶ ἅμα διὰ τούτων δῆλον ὅπως αἱ μεθέξεις ἀπὸ τῶν ὑφειμένων ἄρχονται καὶ ὅπως αἱ ἐπιστροφαὶ γίνονται πρὸς τὰ σύνεγγυς πρῶτον, εἴθ' οὕτως πρὸς τὰ θεϊότερα τῶν αἰτίων. Νεωτέρῳ μὲν οὖν ὄντι σοι καὶ πρὶν τοσαύτης ἐλπίδος γέμειν, οὐκ εἶα ὁ θεὸς διαλέγεσθαι, ἵνα μὴ μάτην διαλεγοίμην· νῦν δὲ ἐφῆκε, νῦν γὰρ ἄν μου ἀκούσαις. 105 E—106 A. Νῦν ἀποδίδωσι τὰ ἐν προοιμίῳ ρηθέντα ὁ Σωκράτης, 'οὐ σύ τὴν δύναμιν καὶ ὕστερον πεύσῃ'· τῷ γὰρ ὄντι τῆς τοῦ δαίμονος προνοίας ὕμνος ἐστὶ πάντα ταῦτα. τὸ γὰρ ἀγαθοειδῶς τοτὲ μὲν ἀνακόπτειν τοῦ Σωκράτους τὴν ὁρμήν, τοτὲ δὲ ἐφίεναι,

δηλοῖ τῆς προμηθείας τῆς ἐκείνου τὴν δύναμιν· καὶ τὸ θεὸν αὐτὸν ἐπονομάζεσθαι ὑπερτάτην αὐτῷ τάξιν ἐν τῷ γένει τῶν δαιμόνων μαρτυρεῖ.

in Alc.162

καὶ αὖ πάλιν τὰ μέτρα τῆς ὑφηγήσεως· πρότερον μὲν γὰρ δαιμόνιον αὐτὸν ἐκάλει, νυνὶ δὲ καὶ θεόν. τοῖς γὰρ ἀναγομένοις πρῶτον ἐκφαίνεται ἡ τῶν δαιμόνων ιδιότης, ἔπειτα καὶ ἡ τῆς θείας ὑπάρξεως μέθεξις. ἀλλὰ διατὶ πρὶν τοσαύτης ἐλπίδος γέμειν οὐκ εἶα ὁ θεὸς διαλέγεσθαι τὸν Σωκράτην; ἢ ὅτι παῖδες ὄντες οὕτω κατὰ τὸ φιλότιμον δύνανται ζῆν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ κατ' ἐπιθυμίαν μᾶλλον, ὥσπερ οὐδὲ κατὰ φαντασίαν, ἀλλὰ μᾶλλον κατ' αἴσθησιν· τότε τοῖνυν πορρωτέρον εἰσι τοῦ λόγου. προελθόντες δὲ καθ' ἡλικίαν ὑπερανέχουσιν ὡς ἤδη τοῦ γενεσιουργοῦ κλύδωνος καὶ μεθίστανται πρὸς τὰ ἀστειότερα τῶν παθῶν οἱ φύσιν ἔχοντες ἀδροτέραν· τότε δὴ οὖν καὶ ὑπὸ λόγου ῥυθμίζεσθαι μᾶλλον δύνανται καὶ κατήκοοι γίνεσθαι τῆς ἐπιστήμης. οὐκοῦν παιδὶ μὲν ὄντι τῷ Ἀλκιβιάδῃ περὶ τούτων λέγειν οὐκ ἦν, εἰς δὲ ταύτην ἤκοντι τὴν ἡλικίαν καιρὸς ἐστὶ προσάγειν τοὺς τοιούτους λόγους. διατὶ δὲ ὡς αἰτία παρείληπται τὸ 'ἵνα μὴ μάτην διαλεγοίμην'; ἢ ὅτι καὶ ἡ φύσις καὶ ὁ θεὸς οὐδὲν ποιεῖ μάτην, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης καὶ οὐδὲ τοῦτο μόνον, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλω τοῦ μάτην ἐνεργεῖν αἰτιὸς ἐστίν, ὥς νυνὶ φησι Σωκράτης. ὥσπερ γὰρ κακίας αἴτιος οὐκ ἔστιν, ἀγαθὸς ὢν, οὕτως οὐδὲ τοῦ μάτην, τέλος ὢν τοῖς πᾶσι· τὸ γὰρ ἄσκοπον καὶ ἀόριστον καὶ ἀτελὲς τοῦ μάτην αἰτιὸν ἐστὶ. καὶ τί δεῖ λέγειν, ὅπου γε πολλὰ καὶ τῶν ἐν τοῖς μερικοῖς αἰτίοις μάτην γίνεσθαι δοκούντων διὰ τὴν θείαν αἰτίαν οὐ γίνεται μάτην; πῶς ἂν οὖν ὁ θεὸς μάτην τι πράττειν ἐπιτρέποι; καίτοι τὸ παρὰ τὰς ἡμετέρας αἰρέσεις ὁ θεὸς εἰς τὸ ἀγαθὸν ἐκάστοτε περιάγων εἰκότως ἄρα οὐδὲ τῷ Σωκράτει τότε ἐνεργεῖν ἐφήκεν, ὅτε δὴ μάτην ἔμελλεν ἐνεργεῖν.

in Alc.163

ἀλλὰ τί τὸ ἐφεῖναι τὸν θεόν; ἢ τὸ μὴ ἀνακόψαι τὴν σπουδὴν αὐτοῦ καὶ τὴν εἰς τὸν νεανίσκον πρόνοιαν. ὦ καὶ δῆλον ὅτι οὐκ ἐκ παντὸς ἀπαιτεῖ τὸ δαίμονα κινεῖν ἡμᾶς ἐπὶ τὰς πράξεις, ἀλλ' ὅταν ἀγαθοειδὴς ἡμῶν ἡ προαίρεσις ᾖ, καὶ τὸ μὴ ἀποτρέπεσθαι μηδὲ ἐξείργεσθαι σημεῖόν ἐστι τοῦ καθήκειν ἡμῖν τὴν πράξιν. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης κωλυόμενος μὲν ἐπείθετο τῷ δαιμονίῳ, παυσάμενου δὲ ἐκείνου τῆς ἐναντιώσεως ἐφεῖσθαι νομίσας αὐτῷ τὴν πρὸς τὸν ἐρώμενον συνουσίαν οὕτω θαρρῶν προσελήλυθε. καὶ φυλακτέον καὶ ἡμῖν ἐν ταῖς πράξεσι τὰ μέτρα ταῦτα τῆς οἰσιότητος. οὔτε γὰρ ἐνίστασθαι χρὴ ταῖς τῶν ἀγαθῶν δαιμόνων ἀποτροπαῖς οὔτε κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας ἀργοὺς καθῆσθαι περιμένοντας ἐφ' ἐκάστοις τὴν ἐκείθεν προτροπὴν, ἀλλὰ προαίρεσιν ἀγαθὴν καὶ λογισμὸν προσησασμένους ἄπτεσθαι δεῖ τῶν πράξεων. Πολύ γ' ἐμοί, ὦ Σώκρατες, νῦν ἀτοπώτερος φαίνῃ, ἐπειδὴ ἥρξω λέγειν, ἢ ὅτε σιγῶν εἶπου· καίτοι σφόδρα γε ἦσθα ἰδεῖν καὶ τότε τοιοῦτος. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ τοιαῦτα διανοοῦμαι ἢ μὴ, ὡς ἔοικε διέγνωνκας, καὶ ἐὰν μὴ φῶ, οὐδὲν μοι ἔσται πλέον πρὸς τὸ πείθειν σε. εἶεν· εἰ δὲ δὴ ὅτι μάλιστα ταῦτα διανενόημαι, πῶς διὰ σοῦ μοι ἔσται καὶ ἄνευ σοῦ οὐκ ἂν γένοιτο; ἔχεις λέγειν; 106 A. Τοῦτ' ἦν ὁ καὶ ὁ Σωκράτης ἐβούλετο δρᾶσαι διὰ τῶν προειρημένων λόγων, εἰς θαῦμα καὶ ἐκπληξιν κινῆσαι τὸν νεανίσκον, ἵνα διὰ μέσου τοῦ θαύματος τούτου πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέψῃ τὸν ἐρώμενον καὶ πείσῃ τῆς ἑαυτοῦ προνοίας ὥσπερ ἀσφαλοῦς πείσματος ἀντέχεσθαι, καὶ μήτε δι' οἷσιν κενὴν ὑπερορᾶν τῶν αὐτοῦ λόγων, ὥσπερ τῶν πολλῶν ἐραστῶν, μήτε διὰ τὴν τῆς ἐφέσεως ὑπερβολὴν τὴν παρ' αὐτοῦ τιμὴν ἀπαιτεῖν, ὥσπερ τὰς παρὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, μήτε ὅλως πρὸς αὐτὸν ἀμιλλᾶσθαι περὶ πρωτείων, ὥσπερ δὴ πρὸς τὸν ἐπίτροπον αὐτοῦ Περικλέα.

in Alc.164

διὰ ταῦτα γὰρ δὴ καὶ ἡ τοῦ θεοῦ μνήμη καὶ ἡ τοῦ δαίμονος ἔνδειξις καὶ ἡ φιλόσοφος παραδοξολογία μεμηχάνηται τῷ Σωκράτει, καταπληττουσα πανταχόθεν αὐτόν, οὐκ ἀπὸ τῶν ὑλικῶν καὶ τῶν ἐκτός, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἐρασταὶ διὰ χρημάτων αὐτόν καὶ ἵππων καὶ κυνῶν θηρατικῶν προσήγοντο, ἀλλὰ διὰ φιλοσοφίας, διὰ δαιμόνων, διὰ θεῶν, ἃ δὴ καὶ διὰ τὸ ἄγνωστον ἐξέπληττεν αὐτόν καὶ διὰ τὸ ἄυλον μᾶλλον ὑπῆρχε δραστήρια. πᾶν γὰρ τὸ ἔνυλον

ἀδρανές ἐστι καὶ ἀσθενές, ὅσῳ δ' ἂν τι τῆς ὕλης ἢ χωριστόν, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐστι καὶ ἀπαθέστερον καὶ δραστικώτερον. ταῦτ' ἄρα καὶ τὴν Στωϊκὴν μεγαληγορίαν ὑπερβέβληκεν ὁ Σωκράτης ἐν τούτοις. τί γὰρ ἄλλο ἐστὶν ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγειν ἢ ὅτι μόνος ἄρχων ὁ σπουδαῖος, μόνος δυνάστης, μόνος βασιλεύς, μόνος ἡγεμὼν πάντων, μόνος ἐλεύθερος, καὶ ὅτι πάντα τῶν σπουδαίων ἐστὶν ὅσα καὶ τῶν θεῶν.

in Alc.165 κοινὰ γὰρ τὰ φίλων· εἴπερ οὖν πάντα τῶν θεῶν, πάντα καὶ τῶν σπουδαίων. διὰ γὰρ ταῦτα καὶ μετὰ θεοῦ παραδῶσιν ὑπέσχετο τὴν δύναμιν καὶ ἄρχοντα ποιήσιν καὶ ἐγκρατῇ πάντων, ἐπιστήμης ἀρχικῆς μεταδούς. ὥς γὰρ τέκτονα λέγομεν οὐ τὸν ἔχοντα τὰ ὄργανα τοῦ τέκτονος, ἀλλὰ τὸν τὴν τέχνην κεκτημένον, οὕτω καὶ ἄρχοντα καὶ βασιλέα τὸν ἔχοντα τὴν βασιλικὴν ἐπιστήμην, ἀλλ' οὐ τὸν κρατοῦντα πολλῶν. ὄργανον γὰρ ἐστὶν ἡ φαινομένη δύναμις, τὸ δὲ χρώμενον ἢ ἔξις· χωρὶς δὲ ταύτης οὐκ ἂν ποτέ τις ἄρχων εἴη καὶ βασιλεύς. Τὸ παρὸν τοίνυν εἰς πλεόν θάῤυμα Ἀλκιβιάδην ἡγείρε· 'πλέον' γὰρ 'μοι', φησί, 'νῦν φαίνει θυμαστός ἢ ὅτε σιγῶν εἶπου'. καὶ σιωπῶν ἄρα καὶ φθεγγόμενός ἐστιν ὁ σπουδαῖος θαύματος τοῖς συμπεφυκυῖσιν ἄξιος· ἀλλ' οὐχ ὅ γε κακὸς τοιοῦτος, ἀλλὰ καὶ σιωπῶν ὑπουλός ἐστι καὶ φθεγγόμενος ἀηδής. ἔοικε δὲ οὖν ὁ νεανίσκος καταπλαγεὶς δι' ἀμφοτέρα, καὶ τὴν σιωπὴν τοῦ Σωκράτους καὶ τοὺς λόγους, ἄντικρυς οἷον δαίμονα αὐτὸν ὑπολαβεῖν. τὸ γὰρ σιγῶντα ἔπεσθαι δαιμόνιον ἐστὶ, καὶ γὰρ τὸν ἀγαθὸν δαίμονα σύμπορον ἡμῶν εἰώθασι λέγειν καὶ ἔπεσθαί φασιν ἡμῖν αὐτὸν ἐκ θείας ὁρμῆς καὶ τὸ φθεγγόμενον ἔτι μειζρόνως φαίνεσθαι θαυμαστὸν αὐτοῖς προσήκει πάλιν τοῖς κρείττοσιν ἡμῶν.

in Alc.166 ὅσῳ γὰρ πλεόν συναισθανόμεθα τῆς τῶν κρειττόνων δυνάμεως, τοσοῦτῳ μᾶλλον αὐτοὺς τεθήπαμεν. οἷον εἰ βούλει καὶ τοῦ σωτῆρος Ἀσκληπιοῦ καὶ νῦν ὑγιαζόντος ἡμᾶς καὶ ἀεὶ σώζοντος καὶ ἔχοντος ἐν ἑαυτῷ θειοτέρας ἐνεργείας τῶν ἔξω προΐουσῶν, ὅμως μᾶλλον αὐτὸν ἀνυμνοῦμεν ὅταν τινὸς ἐπιφανείας τύχωμεν· ἐθέλομεν γὰρ καὶ τὸ ζῶον ἡμῶν συναισθάνεσθαι τῆς τοῦ θεοῦ δόσεως. ταύτη μοι δοκεῖ καὶ ὁ νεανίσκος νυνὶ θαυμαστότερον εἶναι φῆσαι τὸν Σωκράτην· νυνὶ γὰρ αὐτοῦ συναισθάνεται, ἐν δὲ τῷ πρόσθεν χρόνῳ σιγῶντα μόνον ἑώρα καὶ παρεπόμενον. σιγῶν τε οὖν ἐστὶ θαυμαστός ὁ σοφὸς ὥς τῷ κρυφίῳ καὶ ἀγνώστῳ γένει τῶν θεῶν ὁμοιότατος, καὶ φθεγγόμενος ἔτι μειζρόνως θαύματος ἄξιος τῷ ἐκφαντορικῷ τοῦ θείου προσεικάζων ἑαυτόν. πᾶν γὰρ δὴ τὸ θεῖον τοιοῦτόν ἐστι· κατὰ πάσας ἑαυτοῦ τὰς δυνάμεις θαυμαστὸν φαίνεται, καὶ γινωσκόμενον καὶ ἄγνωστον μένον· ὥσπερ δὲ τὸ ἄθεον καὶ σκοτεινὸν ὅσῳ γινώσκεται, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐστὶν εὐκαταφρονητότερον. Ὁ μὲν οὖν Σωκράτης τοιοῦτος, καὶ ὅλως ἤδη μέγιστον πέφηνε τῷ νεανίσκῳ· δυνηθεὶς· κεκίνηκε γὰρ αὐτὸν εἰς τὴν ἐκπληξιν καὶ τὸ θαῤυμα τὸ περὶ ἑαυτόν. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ὁποῖος, καὶ διὰ τούτων ἀναφαίνεται· εὐφυῆς ἅμα καὶ ἀσφαλής, οὔτε τὸ ψεῦδος προσιέμενος εἰς τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν οὔτε ἄντικρυς ὁμολογῶν φίλαρχος εἶναι καὶ δυναστείας ἐραστής. καὶ πέπονθέ τι τοιοῦτον πάθος ἢ δὴ τι ἢ καὶ ὁ Χαρμίδης ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ.

in Alc.167 καὶ γὰρ ἐκεῖνος περὶ σωφροσύνης ἐρωτηθεὶς ἄπορον αὐτῷ τὴν ἀπόκρισιν εἶναι λέγει· 'κἄν τε γὰρ φῶ σωφρονεῖν φορτικὸς ὁ λόγος, κἄν τε μὴ φῶ κατήγορος ἔσομαι ἑμαυτοῦ'. τοῦτο δὲ οὖν καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης ἐν τοῖς προκειμένοις πέπονθε· καὶ γὰρ ὁμολογήσας δυναστείας ἐράν· κατηγόρει ἑαυτοῦ ὡς φιλάρχου καὶ μὴ ὁμολογήσας ἐψεῦδετο. τούτοις δὲ συνεχόμενος τοῖς ἀπόροις δι' εὐφυΐαν εὐρέ τινα ἀποστροφὴν· οὐ γὰρ κατηγορικῶς, ἀλλ' ὑποθετικῶς προάγει τοὺς λόγους, οὐδὲ μόνον τὰ καταφατικὰ παραλαμβάνει, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀποφατικά. 'εἴτε' γὰρ φησιν 'ἐγὼ ταῦτα διανοοῦμαι εἴτε μὴ', ὥς ἔοικε διέγνωκας. καὶ ἔχεις πάλιν ἐκ τούτων ἐπὶ τὰ πράγματα μετιῶν ὁρᾶν, ὅτι τὰ μὲν τελειότερα αἴτια καθαρεύει πάσης στερήσεως, τὰ δὲ κοιλότερα τῷ μὴ ὄντι συμπλέκεται· καὶ τὰ μὲν ἔστηκεν ἐν τῷ εἶδει, τὰ δὲ ῥέπει καὶ εἰς τὴν στερήσιν. ὁ μὲντοι γε Σωκράτης μονοειδῶς ἔλεγεν, ὅτι 'ταῦτά ἐστι τὰ διανοήματά σου', καὶ

ἀραρότως, θάτερον μόνον τῆς ἀντιφάσεως· ὁ δὲ ἐπ’ ἄμφω φέρεται, καὶ ταῦτα ἐξ ὑποθέσεως·
 ‘εἴτε διανοοῦμαι εἴτε μὴ, ὡς ἔοικε διέγνωκα, καὶ ἐὰν μὴ φῶ, οὐδὲν μοι πλέον ἔσται πρὸς
 τὸ πείθειν σέ’. καὶ τοῦτο εἰκότως· οὐδὲν γὰρ ἀπὸ τῶν χειρόνων εἰς ἑαυτὸ τὸ κρεῖττον
 εἰσδέχεται, ὥσπερ οὐδὲ ὁ οὐρανὸς ἐκ τῆς μεταβολῆς πάσχει τι τῶν ὑπὸ σελήνην, οὐδὲ τὸ
 ἀκίνητον αἷτιον ἐκ τῆς κινήσεως τῶν ἐγκοσμίων, οὐδὲ ὅλως τὰ αἰώνια ἐκ τῶν κατὰ χρόνον
 ἐνεργούντων, οὐδὲ ὅλως τὸ ἀναγκαίως πάντα γινώσκον τροπὴν ὑπομένει κατὰ τὸ γνωστόν, ἂν
 ἐνδεχόμενον ἦ. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν λόγον καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης οὐδὲν εἰς τὸν Σωκράτην δρᾷ διὰ
 τῆς οἰκείας ἀρνήσεως, οὐδὲ διὰ τῆς ἐπικρύψεως ἐλέγχει τὴν μόνιμον ἐκείνου γνώσιν· ἐπειδὴ
 τούτοις συγχωρήσας ἐξ ὑποθέσεως, ὅτι ταῦτα διανοεῖται, καὶ θαυμάζων ἅμα τὴν Σωκράτους
 ὑπόσχεσιν, ἀπαιτεῖ λέγειν αὐτὸν πῶς δὲ αὐτοῦ ταῦτα ἔσται καὶ ἄνευ αὐτοῦ οὐκ ἂν γένοιτο.

in Alc.168 καὶ προενήνεκται πάνυ θαυμαστῶς τὸ ‘ἔχεις λέγει ν;’ ὡς εἰς πᾶσαν ἀπορίαν αὐτὸν
 καταβάλλον. ἀποβλέπει γὰρ εἰς τὰς ἐκτὸς δυνάμεις καὶ οἶεται ἀκούσεσθαι πόρους χρημάτων
 καὶ πλῆθος ἀνθρώπων καὶ ναυτικοῦ παρασκευῆν. Σωκράτει δὲ οὐδενὸς τούτων ἔμελεν, ἀλλ’
 ἐπιστήμης· οὐ γὰρ δεῖ πρὸ τοῦ χρησομένου τὰ ὄργανα ποθεῖν. καὶ μοι δοκεῖ καὶ τοῦτο
 συντρέχειν τῷ παντὶ τοῦ διαλόγου σκοπῷ· εἰ γὰρ τὸ χρώμενον ἕτερόν ἐστι τῶν ὀργάνων, καὶ ἐν
 τῷ χρωμένῳ τὸ πᾶν ἐστίν, ἀλλ’ οὐκ ἐν τοῖς ὀργάνοις, καὶ τὸ ὅλον τοῦ ἀνθρώπου ἐν ψυχῇ ἐστί,
 τὸ δὲ σῶμα ἔξωθεν ὡς ὄργανον ὑπέστρωται τῇ ψυχῇ, τοῦ αὐτοῦ τοίνυν ἐστὶ καὶ τὴν πρωτίστην
 δύναμιν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῇ χρωμένῃ τίθεσθαι καὶ τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἐν ψυχῇ δεικνύναι, τὰ δὲ
 ἄλλα πάντα ὡς ὄργανα τούτων ἐξάπτειν. Καὶ μὴν καὶ τὸ ‘διὰ σοῦ’ πάνυ θαυμαστῶς ὁ
 νεανίσκος ἐπινενόηκεν. ἀκούσας γὰρ τοῦ Σωκράτους λέγοντος ὅτι ‘παραδώσω σοι τὴν δύναμιν
 ἣς ἐπιθυμεῖς, μετὰ τοῦ θεοῦ μέντοι’, συνοῖδεν ὅτι τὸ μὲν πρώτως ποιητικὸν τῷ θεῷ προσήκει
 νέμειν, τῷ δὲ Σωκράτει τὸ ὀργανικόν. ἔστι δὲ τὸ μὲν ποιοῦν αἷτιον ὡς τὸ ὑφ’ οὗ, τὸ δὲ ὄργανον
 ὡς τὸ δι’ οὗ· καθάπερ δὴ καὶ τὸ μὲν τέλος εἴωθε καλεῖσθαι δι’ ὅ, τὸ δὲ παράδειγμα πρὸς ὅ· καὶ τὸ
 μὲν εἶδος καθ’ ὅ, τὸ δὲ ὑλικὸν αἷτιον, ὡς μὲν Ἀριστοτέλης φησὶν ἐξ οὗ, ὡς δὲ ὁ Τίμαιος ἐν ᾧ.

in Alc.169 προσήκει δὴ οὖν τὸ ὄργανον οὕτως αἷτιον λέγειν ὡς τὸ δι’ οὗ. καὶ οὖν καὶ ὁ Σωκράτης ὄργανον
 ὑπάρχων τοῦ θεοῦ τὸν δι’ οὗ λόγον ἐπέχει, καὶ εἰκότως ὁ νεανίσκος φησὶ τὸ ‘διὰ σοῦ μοι ἔσται
 ‘καὶ τὸ ‘ἄνευ σοῦ οὐκ ἂν μοι γένοιτο’. καὶ γὰρ τὰ ὄργανα τὸν ὦν οὐκ ἄνευ λόγον πρὸς τὸ
 γιγνόμενον ἔχουσιν, ἐπειδὴ τὰ κυρίως αἷτια ἄλλα εἰσὶ τὸ τελικόν, τὸ παραδειγματικόν, τὸ
 ποιητικόν. Ἄρα ἐρωτᾷς εἴ τινα ἔχω εἰπεῖν λόγον μακρόν, οἷους δὴ ἀκούειν εἴθισαι; οὐ γὰρ ἐστὶ
 τοιοῦτον τὸ ἐμόν· ἀλλ’ ἐνδείξασθαι μὲν σοι, ὡς ἐγὼμαι, οἷός τ’ ἂν εἴην ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει,
 ἐὰν ἐν μόνον μοι ἐθελήσης βραχὺ ὑπηρετῆσαι. Ἀλλ’ εἴ γε δὴ μὴ χαλεπὸν τι λέγεις τὸ
 ὑπρέτημα, ἐθέλω. Εἰ χαλεπὸν δοκεῖ τὸ ἀποκρίνασθαι τὰ ἐρωτώμενα. Οὐ χαλεπόν. Ἀποκρίνου
 δὴ. Ἐρώτα. Οὐκοῦν ὡς διανοομένου σου ταῦτα ἐρωτῶ, ἢ φημί σε διανοεῖσθαι; Ἔστω, εἰ
 βούλει, οὕτως, ἵνα καὶ εἰδῶ ὅ τι καὶ ἐρεῖς. 106 B—C. Περὶ τοῦ τρόπου τῶν λόγων ἐν τούτοις ὁ
 Σωκράτης διορίζεται, ὁποῖόν τινα αὐτὸν εἶναι προσήκει, πότερον ῥητορικὸν καὶ δημηγορικὸν
 καὶ πιθανουργικὸν ἢ διαλεκτικὸν καὶ ἀκριβῆ καὶ ἐξεταστικόν.

in Alc.170 ὁ μὲν γὰρ νεανίσκος προσεδόκα προοιμίων ἀκούσεσθαι καὶ ἐπιλόγων καὶ ἀγώνων τινῶν
 ἐπιχειρηματικῶν, ἐντραφεὶς τοῖς τοιούτοις λόγοις· ὁ δὲ Σωκράτης ἐπὶ τὴν διαλεκτικὴν αὐτὸν
 ἄγει καὶ τὴν κατὰ βραχὺ προοιούσαν ἐξέτασιν τῶν ἐν αὐτῷ δογμάτων. οὗτος γὰρ ὁ τρόπος τῶν
 λόγων, ὁ διαλεκτικός, ἐρωτήσεσι καὶ ἀποκρίσεσι τελειούμενος, πρῶτον μὲν τὸν ἀκούοντα
 προσεκτικώτερον ποιεῖ, παρακολουθεῖν αὐτὸν ἀναγκάζων ταῖς ἐρωτήσεσιν, ἀλλ’ οὐκ ἀφέντα
 τὴν τοῦ λέγοντος ῥοπὴν αὐτὸν πρὸς ἄλλοις ἔχειν τὸν νοῦν· ὅπερ πάσχουσιν οἱ τῶν ῥητορικῶν
 ἀκροώμενοι λόγοι, οὐδὲν ἐπιστρεφόμενοι πρὸς αὐτούς, ἀλλ’ ὡς τὰ πολλὰ χαίρειν ἐώντες καὶ
 περὶ ἄλλα τὴν διάνοιαν τρέποντες. δεύτερον δὲ πρὸς τὴν ζητητικὴν δύναμιν ἀνυσιμώτατός
 ἐστίν, αὐτὸν τὸν ἀκροατὴν πείθων τὰς προσηκούσας ἀποκρίσεις ἀνερευνᾷ καὶ ταῖς ἐρωτήσεσι

προσάγων καὶ ἐπιστρέφων αὐτὸν εἰς ἑαυτὸν ἀπὸ τῶν ἔξω φερομένων λόγων. τρίτον καὶ πρὸς κάθαρσιν τὰ μέγιστα συντελεῖ· ποιεῖ γὰρ δὴ τὸν τὰς ψευδεῖς ἔχοντα δόξας αὐτὸν ὑφ' ἑαυτοῦ περιτρέπεσθαι καὶ πρὸς ἑαυτὸν διαφωνεῖν καὶ ἑαυτῷ διαμαχόμενον καθορᾶν τὸ αἷσχος τῆς ἀπάτης καὶ τῆς ἀληθοῦς ἐπορέγεσθαι γνώσεως. ὁ γὰρ ἔλεγχος συλλογισμὸς ἐστὶν ἀντιφάσεως· τοῦτο δὲ τῶν ψευδῶν ἐστὶ δόξασμάτων ἀποκάθαρσις· γίνεται γὰρ ὁ ἐλεγχόμενος τῆς ἑαυτοῦ κατήγορος ἀγνοίας. τέταρτον πρὸς ἀνάμνησιν ἱκανῶς ἡμῖν συμβάλλεται· τὸ γὰρ διορᾶν ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀληθές καὶ αὐτὸν εἶναι τὸν λέγοντα καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφειν καὶ ἐν ἑαυτῷ τὸ γνωστὸν θεωρεῖν ὄντως τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις ἀποφαίνει.

in Alc.171 ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ῥητορικῶν λόγων ἔξωθεν ἡμῖν ἡ γνώσις ἐντίθεται καὶ ἔστιν ἄλλοτρία καὶ ἐπεισοδιώδης, ἐν δὲ ταῖς διαλεκτικαῖς συνουσίαις αὐτοὶ προβάλλομεν τὸ ἀληθές. ‘ ἂν γάρ τις ‘, φησί, ‘ καλῶς ἐρωτᾷ , πάντα παρ’ ἑαυτῶν οἱ ἐρωτῶμενοι λέγουσιν ‘ οὕτως ἡ μάθησις ἀνάμνησίς ἐστι. διὰ ταύτας μὲν οὖν ὁ Σωκράτης καὶ ἄλλας πλείονας αἰτίας τὸν διαλεκτικὸν τρόπον δοκιμάζει τῆς συνουσίας ὡς ὠφελιμώτατον ἡμῖν εἰς προσοχήν, εἰς ζήτησιν, εἰς κάθαρσιν, εἰς ἀνάμνησιν. Εἰ δὲ βραχὺ τὸ ἀποκρίνασθαι τὰ ἐρωτῶμενά φησιν ὑπάρχειν, μὴ τοι θαυμάσης. δοκεῖ μὲν γὰρ εἶναι σοφοῦ τὸ δεόντως ἀποκρίνεσθαι· ὅταν δὲ ὁ ἐρωτῶν ἐπιστήμων ᾗ καὶ ὁ ἐρωτῶμενος μαιείας ἔνεκα ποιῇται τὰς ἀποκρίσεις, τὸ ὅλον ἔργον ἐστὶ τοῦ ἐρωτῶντος. καὶ εἰ βούλει διελὼν εἰπεῖν οὕτως ἂν λέγοις, ὡς αἱ μὲν πρὸς τοὺς ἐριστικούς ἀποκρίσεις καὶ σοφιστικούς δέονται μείζονος ἐπιστήμης, ἵνα μὴ λάθωμεν ἐξαπατηθέντες ὑπ’ αὐτῶν, αἱ δὲ πρὸς τοὺς μαιευομένους καὶ ἀνεγείροντας τὸν ἐν ἡμῖν νοῦν τοῦ ἐρωτῶντος ἐξήρτηνται καὶ βραχὺ τὸ οἰκεῖον ἔργον ἔχουσιν· ἐκείνων γὰρ ὀρθῶς ὑφηγουμένων καὶ αἱ ἀποκρίσεις ῥάδιαί πάντως εἰσὶ. καὶ ἔοικε καὶ τοῦτο τῶν λόγων τὸ πάθος τῇ φύσει τῶν πραγμάτων. καὶ γὰρ ἐν ἐκείνοις, ὅταν μὲν κακοποιᾷ τὰ αἵτια ᾗ, δεῖται τὸ ὑποκείμενον μεγάλης δυνάμεως πρὸς τὸ μὴ παθεῖν· ὅταν δὲ ἀγαθουργά, καὶ ἦν ἔχει δύναμιν παρ’ ἐκείνων ἔχει καὶ ὅλον τὸ ἔργον τῶν ποιούντων ἐξήρτηται, παρ’ ὧν καὶ ἡ δύναμις τοῖς ὑποκειμένοις καὶ ἡ τελείωσις.

in Alc.172 οὐκοῦν ἀμφοτέρω ἀληθῆ, καὶ ὅτι τὸ ἀποκρίνεσθαι ὀρθῶς σοφοῦ τι εἰπεῖν, καὶ ὅτι τῷ Ἀλκιβιάδῃ τοῦτο οὐ χαλεπὸν διὰ τὴν τοῦ Σωκράτους μαιείαν. ὥστε καὶ νῦν σοφοῦ ἐστὶν ἔργον ἀπόκρισις, λέγω δὴ τοῦ Σωκράτους· οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ τῆς ἀποκρίσεως αἴτιος. καὶ μοι δοκεῖ καὶ τοῦτο προσῆκον εἶναι τῇ ἐρωτικῇ συνουσίᾳ. τὸ γὰρ τρόπον τινὰ καὶ τὸν ἐραστὴν ἐν τῷ ἐρωμένῳ εἶναι καὶ τὸν ἐρώμενον ἐν τῷ ἐραστῇ τοῦτο δείκνυσιν περιφανῶς· ὡς γὰρ ἐν τῷ Ἀλκιβιάδῃ θεωρούμενος ὁ Σωκράτης οὕτως αὐτῷ κατευθύνει τὰς ἀποκρίσεις, καὶ ὡς ἐν Σωκράτει γενόμενος ὁ Ἀλκιβιάδης οὕτως ποιεῖται τὰς ἀποκρίσεις ὀρθάς. Ταῦτα κοινῇ περὶ τούτων εἰρήσθω. τῶν δὲ καθ’ ἕκαστα ῥημάτων τὸ μὲν ‘ οἴους δὴ ἀκούειν εἶθισαι ‘ τὸ ἄλογον δηλοῖ τῆς τοιαύτης ἀκροάσεως· τὸ γὰρ ἔθος τοιοῦτον καὶ τὸ ἔξωθεν ἐντιθέμενον· τοῖς γὰρ [ἀλόγοις] ἐθιζόμεθα. Τὸ δὲ ‘ ἐν μόνον βραχὺ ‘ πρὸς τὸ πλήθος καὶ τὸ μῆκος ἀντιδιήρηται τῶν ῥητορικῶν λόγων. Τὸ δὲ αὖ ‘ ὑπηρετῆσαι ‘ δείκνυσιν ὡς ἡ ἐρώτησις ἐνταῦθα τελείωσις ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ἐρωτῶντος προῖοῦσα εἰς τὸν ἀποκρινόμενον, καὶ ὡς ἡ ἐπιστήμη πανταχοῦ τὴν ἡγεμονικὴν ἔλαχεν ἀξίαν καὶ δεσποτικὴν, ἡ δὲ ἀτελής τῶν ἀνεπιστημόνων ἕξις τὴν ὑπηρετικὴν. καὶ τοῦτο ἐστὶν αὐτῆς τὸ ἀγαθόν, τὸ τοιαύτην οὔσαν ὑποτάττεσθαι τῷ κρείττονι καὶ καταδέχεσθαι τὴν ἐκεῖθεν τελείωσιν. καὶ ἀναπέφονται πάλιν ἐν τούτοις Ἀλκιβιάδης ὁ τοῖς φίλοις πᾶσι τοῖς ἀρίστοις ὑπηρεταῖς χρώμενος νυνὶ Σωκράτους ὑπηρετῆς· ὥσπερ ὁ τῆς κατὰ πάντων ἀνθρώπων δυνάμεως ἐφίεμενος εἰς τὴν Σωκράτους δύναμιν ἔχων τὰς τῆς δυναστείας ἐλπίδας.

in Alc.173 Τὸ δὲ ‘ εἰ μὴ χαλεπὸν τι λέγεις τὸ ὑπηρετήμα ‘ μετὰ τινος εἴρηκεν ὑποτιμήσεως διὰ τε τὸ μέγεθος τοῦ ἐπαγγέλματος (ὑποψίαν γὰρ αὐτῷ παρεῖχε μὴ δυσαπόδεικτον ᾗ) καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν (οὐ γὰρ δυνατόν παντὶ πᾶσαν ὑπηρεσίαν ὑπομένειν, ἀλλ’ αἱ μὲν αὐτῶν εἰσὶ φορηταί, αἱ δὲ δυσχερεῖς). Τὸ δὲ ‘ εἰ χαλεπὸν δοκεῖ τὸ ἀποκρίνασθαι ‘ τὴν δευτέραν ὧν ἐλέγομεν ὑπόθεσιν

εἰσάγει· πρότερον μὲν γὰρ ἡτεῖτο περιμεῖναι καὶ ἀκοῦσαι, νῦν δὲ τὸ ἀποκρίνεσθαι. ἀκούσας μὲν οὖν μόνον ἐθαύμασε τὸν Σωκράτην, ἀποκρινάμενος δὲ καὶ ἑαυτὸν ὅστις ἐστὶν ὄψεται καὶ ἐκεῖνον. Τὸ δὲ ‘οὐκοῦν ὡς διανοουμένου σου ταῦ τ’ ἐρωτῶ;’ τοῦ Σωκράτους ἐστὶ τὰς ὑποθέσεις τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι λόγων ἐμπεδουμένου. δεῖ γὰρ ἐξ ἀρχῶν ὁμολογουμένων προῖέναι τὰς ἀποδείξεις· καὶ ἅμα τὸ ἄστατον τῆς τοῦ νεανίσκου συγχωρήσεως εἰς ὅρον ὁ Σωκράτης περιάγει καὶ τὸ τῇ στερήσει συμμιγὲς εἰς εἶδος καὶ τὸ ἀόριστον εἰς τὴν περιγεγραμμένην καὶ ἀναμφισβήτητον γνῶσιν. Λοιπὴ τοίνυν ἡ ἀπόκρισις τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἄλλα μὲν οὖν πρότερον ὁμολογοῦντος, ἀπηλλαγμένου δὲ οὐδὲ νυνὶ πάντῃ τῆς κρύψεως. τὸ γὰρ ‘εἰ βούλει’ καὶ τὸ ‘ἴνα εἰδῶ ὅ τι ἐρεῖς’ ἐναργῶς δείκνυσιν ὅτι πάλιν ὡς καθ’ ὑπόθεσιν ταῦτα διδοὺς ποιεῖται τοὺς λόγους. καὶ γὰρ ἐφίεται γινῶναι τὰς τοῦ Σωκράτους ἐπαγγελίας καὶ διὰ τοῦτο οὐ παντελῶς ἔξαρνος γίνεται, καὶ αἰσχύνεται καθ’ ἑαυτοῦ τηλικούτον ὁμολόγημα συγχωρῆσαι. Φέρε δὴ διανοῇ γάρ, ὡς ἐγὼ φημι, παρίεναι συμβουλευσὼν Ἀθηναίοις ἐντὸς οὐ πολλοῦ χρόνου.

in Alc.174 106 C. Ἡ μὲν πρόθεσίς ἐστιν ἀπάντων τῶν προσεχῶς ῥηθησομένων λόγων κάθαρσις τῆς διανοίας ἡμῶν ἀπὸ τῆς διπλῆς ἀγνοίας καὶ ἀφαίρεσις τῶν ἐπιπροσθούντων εἰς τὴν τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης ἀνάληψιν. ἀδύνατον γὰρ τὰ ἀτελῆ τῆς ἑαυτῶν τελειότητος τυχεῖν μὴ διὰ τῆς ἑαυτῶν καθάρσεως τῶν ἐμποδίων πρότερον ὀδεύσαντα· τὸ γὰρ καθαίρειν πανταχοῦ ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν. τριττὴ δὲ ἐστὶν ἡ ἀληθινὴ κάθαρσις τῆς ψυχῆς· ἡ μὲν διὰ τελεστικῆς, περὶ ἧς ὁ ἐν Φαίδρῳ λέγει Σωκράτης, ἡ δὲ διὰ φιλοσοφίας, περὶ ἧς ἐν Φαίδρῳ λέλεκται πολλὰ (καὶ γὰρ ἡ φρόνησις ἐκεῖ καὶ ἐκάστη τῶν ἄλλων ἀρετῶν καθαρμός τις ἐπωνόμασται)· ἡ δὲ διὰ τῆς ἐπιστήμης ταύτης τῆς διαλεκτικῆς εἰς ἀντίφασιν περιάγουσα καὶ τὴν ἀνομολογίαν ἀπελέγχουσα τῶν δογμάτων καὶ τῆς διπλῆς ἡμᾶς ἀγνοίας ἀπαλλάττουσα. τριπλῆς τοίνυν τῆς καθάρσεως οὔσης κατὰ τὴν τρίτην ὁ Σωκράτης ἐνταῦθα τὸν Ἀλκιβιάδην μεταχειρίζεται. τοῖς γὰρ κατὰ τὴν διπλὴν ἀμαθίαν νοσοῦσι διὰ ταύτης τῆς καθάρσεως ἡ ὠφέλεια παραγίνεται· συγκρούουσι γὰρ τοὺς λόγους τοῖς λόγοις καὶ τὴν σαθρότητα τῶν οἰκείων δι’ αὐτῶν ὧν ἐτίθεντο δογμάτων καταβάλλουσι. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης οὐδὲν πῶ λέγει τῶν ἀληθῶν, πρὶν ἂν ἀφέλῃ τὰς ἐμποδίους τῇ ψυχῇ δόξας πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας κατάληψιν. τοῦτο δὲ ἅμα μὲν μετριωτέρους ἡμᾶς ἀποτελεῖ καὶ κοσμιωτέρους καὶ ἥττον ἀηδεῖς καὶ φορτικούς διὰ τὴν οἴσιν τοῖς συγγινομένοις· ἅμα δὲ πρὸς ἐπιστήμην ἐτοιμοτέρους (ἡ γὰρ ἀπλὴ ἀγνοία μεταξὺ πῶς ἐστὶ τῆς τε ἐπιστήμης καὶ τῆς διπλῆς ἀμαθίας, καὶ πρώτη μετάβασις ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης εἰς τὴν ἀπλὴν ἀγνοίαν ἐπιτελεῖται καὶ προσεχὴς ἄνοδος ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀγνοίας εἰς τὴν ἐπιστήμην)· ἅμα δὲ ἀφίστησιν ἡμᾶς τῆς πρὸς τὰ ἐκτὸς ἀποτεινομένης δόξης, ἐπιστρέφει δὲ τὴν ψυχὴν εἰς ἑαυτὴν καὶ ποιεῖ αὐτὴν τῶν οἰκείων δογμάτων ἐξεταστικὴν καὶ τοῦ ἐμποδίζοντος εἰς τὴν γνῶσιν ἀφαιρετικὴν καὶ τοῦ ἐλλείποντος ἀποπληρωτικὴν· ἔτι δὲ βεβαιότητα καὶ μονιμότητα παρέχει τῇ ὠφελείᾳ τῶν ῥηθησομένων λόγων.

in Alc.175 ὡς γὰρ σῶμα ὑπὸ χυμῶν ἀλλοτριῶν ἐνοχλούμενον φθείρει πολλάκις τὴν τροφήν καὶ τὴν ἀπ’ αὐτῆς ὠφέλειαν εἰς βλάβην μεθίστησιν, οὕτω δὴ καὶ ψυχὴ διὰ τῆς ψευδοῦς οἰήσεως ἐπιταραττομένη καὶ τὴν τῆς ἐπιστήμης ἐνδιδομένην βοήθειαν οἰκείως τῇ ἑαυτῆς ἔξει δεχομένη ποιεῖται μείζονος ψευδοδοξίας καὶ ἀπάτης ἀρχήν. ἡ μὲν οὖν κάθαρσις ἡ προηγουμένη τῶν λόγων πάντων διὰ ταῦτα παραλαμβάνεται καὶ ἔοικε ταῖς τελεστικαῖς καθάρσεσι ταῖς πρὸ τῶν ἔργων τῶν ἱερῶν ἀπολυούσαις ἡμᾶς τῶν μiasμάτων πάντων ὧν ἐκ τῆς γενέσεως ἐπισυρόμεθα καὶ παρασκευαζούσαις πρὸς τὴν τοῦ θείου μετουσίαν. γίνεται δὲ αὕτη κατὰ τὴν διαλεκτικὴν μέθοδον εἰς ἀντίφασιν ἡμᾶς περιάγουσα καὶ τὴν ἀπάτην τὴν ἐπισκοτοῦσαν ταῖς διανοαῖς ἡμῶν ἐλέγχουσα, καὶ πρόεισι διὰ τῶν γνωριμωτέρων καὶ καθολικῶν λημμάτων εἰς ἀναμφισβήτητα συμπεράσματα, τὰς μὲν μείζους τῶν προτάσεων ἐκ τῆς κοινῆς ἐννοίας

λαμβάνουσα, τὰς δὲ ἐλάττους ἐκ τῆς ὁμολογίας τοῦ προσδιαλεγομένου τιθεμένη, συνάπτουσα δὲ ἀλλήλοις τὰ ἄκρα διὰ τῶν μέσων, καὶ ὅσα μὲν ἀπαρνεῖται τῶν μειζόνων ὄρων, ταῦτα καὶ τῶν ἐλασσόνων ἀποφάσκουσα, ὅσα δὲ τοῖς κατηγορουμένοις ὑπάρχει, ταῦτα παρεῖναι καὶ τοῖς ὑποκειμένοις ἀξιοῦσα.

in Alc.176 Πῶς οὖν ταῦτα πάντα ὁ Σωκράτης ἐν τῇ παρουσίᾳ τῶν λόγων ἀποδείξει διασώζει τὰ θεωρήματα; πρόκειται μὲν δὴ δεικνύναι τὸν Ἀλκιβιάδην οὐδὲν εἰδότα τούτων ὧν οἶεται εἰδέναι καὶ περὶ ὧν ἐπαγγέλλεται συμβουλεύσειν Ἀθηναίους. δέικνυται δὲ πρῶτον τίνα τῶ ἀγαθῶ συμβούλῳ πρόσσεστιν· οἷον ὅτι ‘πᾶς ὁ ἀγαθὸς σύμβουλος ἐπίσταται ταῦτα περὶ ὧν συμβουλεύει, καὶ μᾶλλον ἐπίσταται τῶν συμβουλευομένων. οὔτε γὰρ ἦττον ἐπιστάμενος ἀξιῶσει σύμβουλος εἶναι τῶν μᾶλλον ἐγνωκότων τὸ συνοῖσον ἑαυτοῖς, μανικὸν γὰρ τὸ τοιοῦτον· οὔτε ὁμοίως ἐπιστάμενος τῶν ὁμοίως εἰδόντων ἐν οἷς ὁμοίως ἴσασιν ἐκεῖνοι σύμβουλός ἐστι, περιττὸν γὰρ καὶ μάταιον τὸ ἐγχείρημα. λείπεται ἄρα τὸν σύμβουλον μειζόνως γινώσκειν τὸ συνοῖσον τῶν μεθεξόντων αὐτοῦ τῆς γνώμης καὶ ἀπολαυσόντων τῆς συμβουλῆς. ἀλλὰ πᾶς ὁ ἐπιστήμων ὅτουοῦν πράγματος ἢ διὰ μαθήσεως ἀνέλαβε τὴν ἐπιστήμην ταύτην ἢ δι’ εὐρέσεως· οὐ γὰρ ἄλλη τις ὁδὸς εἰς κτῆσιν ὑπολείπεται φρονήσεως, ἀλλ’ ἢ μαθεῖν δεῖ τὸ ἀγνοούμενον ἢ εὐρεῖν, ἢ πρὸς ἑαυτοὺς ἡμᾶς ἐπιστρέφοντας καὶ δι’ ἑαυτῶν τὸ ἀληθὲς ἀνευρίσκοντας ἢ παρ’ ἄλλων ἀνακινουμένους καὶ βοηθουμένους εἰς τὴν τῆς ἐπιστήμης ἀνάληψιν. ὁ ἄρα ἀγαθὸς σύμβουλος, εἴπερ ἐπιστήμων ἐστὶν ἐν οἷς ἂν οἱ συμβουλευόμενοι ἀνεπιστήμονες, ἢ ἔμαθε ταῦτα ἢ ἐπίσταται ἢ εὖρε’.

in Alc.177 πολλὰ γὰρ καὶ εὖρον οἱ ἄνθρωποι, ὥσπερ οἱ πρῶτοί τισιν ἐπιβάλλοντες ἐν τεχνικοῖς τισὶν ἔργοις ἢ ἐν ἐπιστημονικοῖς τισὶ θεωρήμασιν, οὓς καὶ θαυμάζομεν τῆς ἐπινοίας χάριν καὶ τῶν νοερῶν ἐπιβολῶν· πολλὰ δὲ καὶ διὰ μαθήσεως γινώσκουσιν ἄλλοι παρ’ ἄλλων τῶν τελειότερων ὠφελούμενοι. καὶ τῶν φύσεων αἱ μὲν ἔρρωμενέστεραι δι’ ἑαυτῶν θεῶνται τὸ ἀληθὲς καὶ εἰσὶν εὐρετικώτεραι, ‘σωζόμεναι δὲ ἢ ἐξ ἀλκῆς’, ὥς φησι τὸ λόγιον, αἱ δὲ ἀσθενέστεραι ἐπιδέονται καὶ διδασκαλίας καὶ τῆς παρ’ ἄλλων ἀναμνήσεως τῶν τὸ τέλειον ἐχόντων ἐν οἷς εἰσὶν ἀτελεῖς. τούτῳ δὲ τῷ συλλογισμῷ προσθῶμεν ἕτερον τοιοῦτον. ‘πᾶς ὁ μαθὼν ἢ εὐρὼν ἐζήτησε πρότερον ἢ διδασκάλοις ἐχρήσατο· προηγεῖσθαι γὰρ ἀνάγκη τῆς μὲν εὐρέσεως τὴν ζήτησιν, τῆς δὲ μαθήσεως τὴν διδασκαλίαν· ἢ μὲν γὰρ εὖρεσις θῆρα τοῦ ζητηθέντος ἐστὶ καὶ ἔντευξις, ἢ δὲ μάθησις μετάληψις ἐστὶ τελειότητος ἀπὸ τοῦ διδάσκοντος προερχομένη. εἰ τοίνυν ὁ ἀγαθὸς σύμβουλος ἢ ἔμαθε ταῦτα ἐν οἷς ἐστὶ σύμβουλος ἢ εὖρε, πᾶς γε μὴν ὁ μαθὼν ὅτιοῦν ἢ εὐρὼν ἢ ἐζήτησεν ἢ διδασκάλοις ἐφοίτησεν, ἀνάγκη πάντα δήπου τὸν ἀγαθὸν σύμβουλον ἢ διὰ ζητήσεως εἰδέναι ταῦτα ἐν οἷς ἐστὶ σύμβουλος ἢ διὰ τῆς παρ’ ἄλλων διδασκαλίας’. τρίτον τοίνυν συλλογισμὸν κατὰ πρόσθεσιν ἄλλης προτάσεως ἐννοήσωμεν τοιοῦτον. ‘πᾶς ὁ ζητήσας ὅτιοῦν ἢ διδασκάλοις περὶ τι χρῆσάμενος ἔχει χρόνον εἰπεῖν ἐν ᾧ ποτὲ ταῦτα ᾤετο μὴ εἰδέναι· τὸ δὲ αἴτιον, ὅτι καὶ ἐπὶ τὴν ζήτησιν ὁρμῶσιν ἄνθρωποι ταῖς ἑαυτῶν ἀγνοίαις ἐπιστήσαντες καὶ εἰς διδασκάλων θύρας φοιτῶσιν ἑαυτοῖς ἀρκέσειν εἰς τὴν τῆς ἀγνοίας ἀπαλλαγὴν μὴ πιστεύσαντες· ἔστιν οὖν τις χρόνος καὶ πρὸ τῆς ζητήσεως καὶ πρὸ τῆς διδασκαλίας, ἐν ᾧ ᾤοντο μὴ εἰδέναι ταῦτα ἅπερ ἐζήτησάν τε καὶ ἃ ἔμαθον.

in Alc.178 εἰ οὖν ὁ ἀγαθὸς σύμβουλος ἢ ζητήσας ἢ διδαχθεὶς ἔγνω ταῦτα περὶ ἃ σύμβουλός ἐστιν, ὁ δὲ ζητήσας ἢ διδαχθεὶς ἦν χρόνος ὅτε οὐκ ᾤετο εἰδέναι ταῦτα, λείπεται δήπου τὸν ἀγαθὸν σύμβουλον ἔχειν τινὰ χρόνον εἰπεῖν ἐν ᾧ οὐκ ᾤετο εἰδέναι ταῦτα περὶ ἃ ἐστὶν ἀγαθὸς σύμβουλος. τρεῖς μὲν οὖν οὗτοι συλλογισμοὶ διὰ τῶν ἐλαχίστων καὶ συνεχῶν ληφθέντες προτάσεων· εἰ δὲ δεῖ καὶ ἕνα ποιεῖν σύνθετον ἀπάντων τῶν λημμάτων, ἐφεξῆς αὐτὸν οὕτως κατὰ τὸ συνθετικὸν λεγόμενον σχῆμα προάγωμεν συγκεείμενον ἐκ πρώτων πρώτοις

ἐπιβαλλόντων (πάντες γάρ εἰσιν ἐν πρώτῳ σχήματι)· λεγέσθω δὴ οὖν οὕτως κατὰ τὸ ἐξῆς. ‘πᾶς ὁ ἀγαθὸς σύμβουλος οἶδε περὶ ὧν συμβουλεύει· πᾶς ὁ εἰδὼς περὶ ὧν συμβουλεύει ἢ μαθὼν ἢ εὐρὼν οἶδε· πᾶς ὁ μαθὼν ἢ εὐρὼν ἢ διδασκάλοις προσήλθεν ἢ ἐζήτησεν αὐτός· πᾶς ὁ διδασκάλοις προσελθὼν ἢ ζητήσας αὐτὸς ἔχει ἂν εἰπεῖν τινὰ χρόνον ἐν ᾧ οὐκ ᾔετο εἰδέναι περὶ ὧν συμβουλεύει’. τούτῳ δὴ τῷ συλλογισμῷ συμπλέκειν δεῖ τὰς ἐλάττους προτάσεις καὶ ἐκάστῳ ἰδίᾳ τῶν ἀπλῶν καὶ κοινῇ πᾶσιν· οἷον, ‘ἀλλὰ μὴν Ἀλκιβιάδης οὔτε ἐζήτησεν οὔτε ἐδιδάχθη, οὐκ ἄρα ἀγαθὸς ἐστὶ σύμβουλος’· καὶ ποιεῖς τὸν ὅμοιον τῆς συμπλοκῆς τρόπον. καὶ πάλιν· ‘ἀλλὰ μὴν Ἀλκιβιάδης οὐκ ἔχει χρόνον εἰπεῖν ἐν ᾧ οὐκ ᾔετο εἰδέναι, οὐκ ἄρα ἀγαθὸς σύμβουλος ἐστίν’. Ἡμεῖς μὲν <οὖν> καθ’ ἕκαστον συλλογισμόν τὴν ἐλάσσονα προσλαβόντες τὸ αὐτὸ συνεπερανάμεθα· ὁ δὲ Σωκράτης ἐνὶ μόνῳ τῷ μεγίστῳ τῶν ὅρων τὸ ἀποφατικὸν προσλαβὼν ἀνείλε πάντας τοὺς ἐλάττονας ὅρους.

in Alc.179 εἰ γὰρ μὴ ἔχει χρόνον εἰπεῖν Ἀλκιβιάδης ἐν ᾧ οὐκ ᾔετο εἰδέναι ταῦτα περὶ ὧν συμβουλεύει, οὔτ’ ἐζήτησεν οὔτε διδασκάλοις προσήλθεν· εἰ δὲ μήτε ἐζήτησε μήτε διδασκάλοις τισὶν ὠμίλησεν, οὔτε ἔμαθεν οὔτε εὗρεν· εἰ δὲ μήτε ἔμαθε μήτε εὗρεν, οὐκ οἶδε· εἰ δὲ μὴ οἶδεν, οὐκ ἔστιν ἀγαθὸς σύμβουλος ἐν οἷς οὐκ ἔχει χρόνον εἰπεῖν ὅτε οὐκ ᾔετο εἰδέναι. καὶ ὁρᾷς ὅπως, εἰ ταύτῃ προάγοιτο ὁ λόγος, τοτὲ μὲν ὀδεύομεν κατὰ σύνθεσιν, τοτὲ δὲ κατὰ ἀνάλυσιν, τὰ μὲν καταφατικὰ λέγοντες συνθετικῶς, τὰ δὲ ἀποφατικὰ ἀναλυτικῶς. ταῦτα δέ, ἡ σύνθεσις καὶ ἡ ἀνάλυσις, προσήκει πάντως τῇ φύσει τῆς ψυχῆς, κατιούση μὲν ἀπὸ τῶν τελειότερων ἐπὶ τὰ ἀτελέστερα διὰ συνθέσεως λόγων καὶ προσθέσεως τινῶν ἀλλοτρίων χιτῶνων, ἕως ἂν τὸν παχὺν τοῦτον καὶ ἀντίτυπον περιστοιχίσῃται δεσμόν, ἀνιούση δὲ δι’ ἀναλύσεως καὶ ἀφαιρέσεως τῶν μηδὲν αὐτῇ προσηκόντων, ἕως ἂν γυμνήτις γενομένη κατὰ τὸ λόγιον αὐτοῖς συναφθῇ τοῖς αὐλοῖς εἴδεσι καὶ χωριστοῖς.

in Alc.180 διὰ δὴ ταῦτα καὶ ὁ μὲν διὰ τῶν καταφάσεων συλλογισμὸς ἀπὸ τῶν τελειότερων ἐπὶ τὰ ἀτελέστερα πρόεισιν, ὁ δὲ διὰ τῶν ἀποφάσεων ἀνάπαλιν. τὸ γὰρ ἀγαθὸν εἶναι σύμβουλον τῆς γνώσεως τῆς ἐν αὐτῷ μόνης τελειότερόν ἐστι· τὸ μὲν γὰρ νοῦ μέθεξιν ἐμποιεῖ μόνον, ἡ γνῶσις, τὸ δὲ καὶ τῆς πρωτίστης ἀρχῆς, ἡ ἀγαθότης. καὶ αὖ πάλιν τὸ εἰδέναι τοῦ μαθεῖν καὶ εὐρεῖν ὑπάρχει δήπου σεμνότερον· ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὡς τέλος πρόκειται, ἡ εἴδησις, μάθησις δὲ καὶ εὗρεσις ὁδοὶ τινές εἰσιν ἐπὶ τὴν γνῶσιν· αἱ δὲ ὁδοὶ πάντως ἀτελεῖς εἰσιν ὡς ἔτι μετέχουσαι τῆς ἐναντίας τῷ τέλει στερήσεως. καὶ δὴ καὶ τὸ μαθεῖν τοῦτο καὶ τὸ εὐρεῖν ζητήσεως ἐστὶ καὶ διδασκῆς κάλλιον· ἐκεῖνα γὰρ τούτων ἕνεκα, ταῦτα δέ, εἰ καὶ πρὸς τὴν εἴδησιν κινήσεις εἰσὶν, ἀλλ’ ἐκείνων τέλη τινὰ ἐστίν. ἔτι δὲ αὖ τὸ ζητῆσαι καὶ τὸ διδασκῆναι τῆς ἀγνοίας ὑπερέχει κατὰ τὴν ἀξίαν· τὰ μὲν γὰρ ἀρχαὶ τῆς γνώσεως εἰσιν, ἡ δὲ ἄγνοια τούναντίον ἀποπτωσίς ἐστι τῆς γνώσεως. εἰ τοίνυν ταῦτα ὀρθῶς εἵπομεν, ὁ καταφατικὸς συλλογισμὸς ἀπὸ τοῦ τελειότερου πρόεισιν ἐπὶ τὸ ἀτελέστερον, διὸ καθόδῳ ἔοικεν, ὁ δὲ ἀποφατικὸς ἀνόδῳ, χωρῶν ἐπὶ τὰ τελειότερα· καὶ αὖ πάλιν ὁ μὲν οὐκ ἀναιρῶν τὰ βελτίονα τῇ κατὰ φύσιν ὑποστάσει τῶν πραγμάτων, ὁ δὲ ἀπὸ τῶν ἐλασσόνων ἀνατρέπων τὰ μείζονα τῇ παρὰ φύσιν διαθέσει· τῇ δὲ κατ’ ἀμφοτέρω τῇ κατὰ τὸ εἶδος τῆς πλοκῆς καὶ κατὰ τὰ πράγματα προσήκει τοῖς ἡμετέροις παθήμασι.

in Alc.181 ταῦτα μὲν δὴ περὶ τῶν συλλογισμῶν προειρήσθω· λοιπὸν δὲ αὐτὴν ἐκθέμενοι τὴν λέξιν τὰ πράγματα θεωρήσωμεν. Φέρε δὴ· διανοῇ γάρ, ὡς ἐγὼ φημι, παρίεναι συμβουλεύσων Ἀθηναίους ἐντὸς οὐ πολλοῦ χρόνου· εἰ οὖν μέλλοντός σου ἵεναι ἐπὶ τὸ βῆμα λαβόμενος ἐροίμην· ‘ὦ Ἀλκιβιάδη, ἐπειδὴ περὶ τίνος Ἀθηναῖοι διανοοῦνται βουλευέσθαι, ἀνίστασαι συμβουλεύσων; ἄρα ἐπειδὴ περὶ ὧν σὺ ἐπίστασαι βέλτιον ἢ οὗτοι;’ τί ἂν ἀποκρίναιο; Εἵποιμ’ ἂν δήπου, περὶ ὧν οἶδα βέλτιον ἢ οὗτοι. Περὶ ὧν ἄρ’ εἰδὼς τυγχάνεις, ἀγαθὸς σύμβουλος εἶ. Πῶς γὰρ οὐ; 106 C—D. Τὸ ἀγαθὸν ἄνωθεν, ἅτε ἐπέκεινα τῆς νοεῖας φύσεως ἰδρυμένον, εἰ θέμις εἰπεῖν, ἄχρι τῶν

ἐσχάτων πρόεισι καὶ πάντα καταλάμπει καὶ πάντα σώζει καὶ κοσμεῖ καὶ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτό· καὶ πρώτως μὲν τοῖς ὄντως οὖσι πάρεστι, δευτέρως δὲ ταῖς θεαῖς ψυχαῖς, κατὰ δὲ τρίτην ἀπόστασιν τοῖς κρεῖττοσι γένεσι, μετὰ δὲ ταῦτα ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς, καὶ δὴ ζώοις, καὶ φυτοῖς, καὶ σώμασιν ἅπασιν, καὶ αὐτῇ τῇ ὑποστάθμῃ τῶν ὄντων ἀπάντων τῇ ἀμόρφῳ ὕλῃ. μᾶλλον δὲ ἐκεῖνο μὲν κρυφίως καὶ ἀρρήτως πρὸ τάξεως ἀπάσης ἐλλάμπει πᾶσιν τὴν οἰκείαν δόσιν, ταῦτα δὲ μετέχει κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν ἄλλα ἄλλως καὶ ὡς ἕκαστα πέφυκε τοῦ ἀγαθοῦ, τὰ μὲν ἀμυδρότερον, τὰ δὲ ἐναργέστερον, καὶ τὰ μὲν ἐνοειδεστέρας, τὰ δὲ μεμερισμένως μᾶλλον, καὶ τὰ μὲν αἰδίδως, τὰ δὲ κατὰ μεταβολὴν.

in Alc.182 τὰ μὲν δὴ θειότερα τῶν πραγμάτων, ὥσπερ ἀμέριστον ἔχει τὴν οὐσίαν οὕτω δὴ καὶ τὸ ἀγαθὸν ἡνωμένον ἔχει καὶ ἀδιαίρετον· τὰ δὲ πορρώτερον προεληλυθότα τῶν ἀρχῶν ἐν διαστάσει καὶ μερισμῷ θεωρούμενον ἔλαχε τὸ ἑαυτῶν ἀγαθόν, ὅθεν δὴ τὰ τοιαῦτα καὶ τῆς εἰς ταῦτο δεῖται συνόδου καὶ τῆς πρὸς ἄλληλα συμπνοίας, ἵνα, ἐπεὶ περ ἕκαστον οὐκ ἔχει τὸ αὐτάρκες, ὃ δὴ τοῦ ἀγαθοῦ στοιχεῖόν ἐστι, διὰ τῆς πρὸς ἄλληλα κοινωνίας καὶ συντάξεως τὸ ἐλλεῖπον ἀναπληρώσῃ τῇ φύσει καὶ τὴν διὰ τὸν μερισμὸν ἀσθένειαν καὶ ἔλλειψιν διὰ τῆς συμπνοίας αὐθις παραμυθῆσθαι καὶ πρὸς τὸ δυνατόν καὶ τέλειον ἐπανακαλέσθαι. διὰ δὴ τὸν λογισμὸν τόνδε καὶ ἄνθρωποι καθ' ἑαυτοὺς ὄντες ἀσθενεῖς συνέρχονται καὶ κοινῇ περὶ τῶν συμφερόντων αὐτοῖς βουλευόνται, τὸν διηρημένον ἀθροίζοντες νοῦν καὶ οἶον ἐκ σπινθήρων πολλῶν ἐν φῶς ἀνάψαι σπεύδοντες καὶ τὸ μερισθὲν περὶ ἕκαστον ἀγαθὸν εἰς τὴν κοινὴν εὐπραγίαν συνεισφέροντες. καὶ τοῦτο αἴτιον τοῦ καὶ βουλευτήριά τινα κοινὰ μεμηχανῆσθαι ταῖς πόλεσιν. ἐπεὶ δὲ ἄλλος κατ' ἄλλο μέτρον τοῦ ἀγαθοῦ μετέχει, καὶ ὁ μὲν μᾶλλον, ὁ δὲ ἥττον, καὶ νοῦν κριτὴν τῶν ἀγαθῶν ὁ μὲν τελειότερον, ὁ δὲ ἀτελέστερον ἔλαχε (νοῦς γάρ ἐστιν ὁ τὸ ἀγαθὸν δυνάμενος θεωρεῖν), φύεται τις ἐν τοῖς πολλοῖς ἐξηρημένην ἔχων διάνοιαν τοῦ πλήθους καὶ τοῦ τε ἀγαθοῦ μειζόνως μετέχων καὶ τοῦ νοῦ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν πληρώσας, ὃς δὴ καὶ σύμβουλος ἀξιοῖ τῶν πολλῶν εἶναι, τὸ διεσπαρμένον ἀγαθὸν ἐν αὐτοῖς συνάγων καὶ τὸν μερισμὸν εἰς κοινωνίαν συνάπτων καὶ τὸ ἐνδεὲς εἰς αὐτάρκειαν ἀνακαλούμενος.

in Alc.183 καὶ πῶς γὰρ ἂν ποτε τὸ πλῆθος αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τύχοι τοῦ κοινοῦ συμφέροντος μὴ περὶ ἓν τι τὸ κρατιστεῦον ἐν ἑαυτῷ συνταττόμενον; τοῦτο γὰρ δὴ κατὰ πᾶσάν ἐστι τάξιν τῶν ὄντων θεωρεῖν, τὸ πλῆθος πανταχοῦ συμφυρόμενον τῷ ἐνὶ καὶ διὰ τοῦ ὁμοφυοῦς ἐνὸς ἐπὶ τὴν ἐξηρημένην ἔνωσιν ἀνατεινόμενον. οὕτω δὴ οὖν καὶ τὸ τῶν βουλευομένων πλῆθος τὸ ἀγαθὸν σπεῦδον ἐλεῖν διὰ μέσου τοῦ συμβούλου τυγχάνει τοῦ τέλους. τὸ γὰρ συντεταγμένον αὐτοῖς ἐν ὁ σύμβουλος ἐστὶν ὁ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην λαχὼν ὡς τοῦ συμπεράσματος καὶ τῆς ἐνώσεως αἴτιος ὢν τοῖς βουλευομένοις. καὶ γὰρ ὥσπερ ἅπασιν τοῖς οὖσιν ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ἐφίκει καὶ ἡ ἔνωσις καὶ τὸ ἀγαθόν, οὕτω δὴ καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὁ αὐτὸς κοινωνίαν τε τοῦ νοῦ καὶ μετάδοσιν προτείνει τῶν ἀγαθῶν· καὶ ὥσπερ τὸ πρῶτον τῶν ἀγαθῶν νοῦ γεννητικόν ἐστιν, οὕτω δὴ καὶ ὁ σύμβουλος φρονήσεώς ἐστι τοῖς βουλευομένοις χορηγός. εἰκότως ἄρα καὶ ἡ παλαιὰ φήμη τὴν συμβουλὴν ἱερὸν χρῆμα προσείρηκεν· ἔνθεον γάρ ἐστι καὶ τοῦ ἀγαθοῦ στοχάζεται καὶ ἀνάλογον ἐκεῖνῳ κοσμεῖ τὰ καταδεέστερα. διὸ καὶ ὅσοι τὸ συμβουλευτικὸν εἶδος τοῦ τε ἐπιδεικτικοῦ καὶ τοῦ δικανικοῦ διαιροῦσι τῷ ἀγαθῷ πάνυ μοι δοκοῦσι τῆς ἀληθείας τυγχάνειν.

in Alc.184 τὸ μὲν γὰρ συμβουλευτικὸν τέλος ἔχει τὸ ἀγαθόν, τὸ δὲ ἐπιδεικτικὸν εἰς τὸ καλὸν βλέπει, τὸ δὲ αὖ δικανικὸν τοῦ δικαίου στοχάζεται. τὸ μὲν ἄρα δικανικὸν ψυχῆς ἐξήρτηται, παρ' ἧ τὸ δίκαιον καὶ αἱ ἀναλογίαι πᾶσαι καὶ ἡ διαίρεσις ἡ κατ' οὐσίαν· τὸ δὲ ἐπιδεικτικὸν τοῦ νοῦ, παρ' ᾧ τὸ ἀληθινὸν κάλλος διαλάμπει· τὸ δὲ συμβουλευτικὸν τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ γὰρ συμφέρον δήπου καὶ αὐτὸ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ μοίρας ἐστί. τέλος μὲν οὖν καὶ τοῖς βουλευομένοις ἐστί καὶ τῷ συμβούλῳ τὸ ἀγαθόν· συμπεπλήρωται δὲ ἐκ πάντων ὁ σύμβουλος τῶν στοιχείων τῆς τοῦ

ἀγαθοῦ μεταδόσεως. δεῖ γὰρ αὐτὸν καὶ προαίρεσιν ἔχειν ἀγαθοειδεστάτην καὶ ἐπιστήμην τελεωτάτην καὶ δύναμιν νεανικωτάτην, ἵνα καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον τέλος ἀποτείνηται καὶ τυγχάνῃ τοῦ τέλους διὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν ἑαυτοῦ γνῶσιν ἐμφαίνει τοῖς χρωμένοις· καὶ διὰ μὲν τῆς ἀγαθοειδοῦς προαιρέσεως ὁμοιοῦσθαι τῷ θεῷ, διὰ δὲ τῆς ἐπιστήμης τῷ νοερῷ, διὰ δὲ τῆς δυνάμεως ταῖς ψυχαῖς. ἀγαθότης μὲν γὰρ ἐν θεοῖς πρῶτως, γνῶσις δὲ ἐν τῇ νοερᾷ φύσει, δύναμις δὲ λογικὴ πάντως ἐν ψυχαῖς· ἔκγονος γὰρ ψυχῆς ὁ λόγος καὶ ἡ διαλεκτικὴ πᾶσα δύναμις. τῶν τοίνυν τριῶν τούτων, ὧν ἀνάγκη τὸν σύμβουλον ἔχειν, ἐν ὃ Σωκράτης ἐν τοῖς παροῦσιν ἐκλέγεται, τὴν ἐπιστήμην, καὶ κατὰ τοῦτο δείκνυσιν οὐκ ὄντα τὸν Ἀλκιβιάδην σύμβουλον ἀγαθὸν ὡς ἐπιστήμης ἀπολειπόμενον, δέον τὸν σύμβουλον ἐπιστήμονα περὶ τούτων εἶναι περὶ ὧν ἐστὶ σύμβουλος· καὶ οὐχ ἀπλῶς γνῶσιν ἔχειν τοῦ συμφέροντος, ἀλλὰ μείζονα καὶ τελειότεραν τῶν μεταληψομένων τῆς συμβουλῆς. καὶ στοιχεῖον ἐν τούτῳ περὶ τοῦ συμβούλου προλαμβάνει, τὴν εἶδῃσιν, ἵνα, εἰ μὲν καὶ ὁ νεανίσκος δειχθεῖ ταύτην ἔχων τὴν εἶδῃσιν, ἀγαθὸς ἀποφανθῇ σύμβουλος τῆς γε ἐπιστήμης ἕνεκα, ταύτης δὲ διαμαρτῶν παντελῶς στερῇται καὶ τῆς κατὰ σύμβουλον ὑπεροχῆς.

in Alc.185 τούτοις δὲ ἔπεται δήπου τὸ δεῖν ἐπιστήμη τὰ μέλλοντα κρίνεσθαι καὶ τὸ ἕκαστον ἐν τούτοις ἀγαθὸν εἶναι περὶ ᾧ καὶ φρόνιμός ἐστι, καὶ ἐν τούτοις κακὸν περὶ ᾧ τὴν ἐναντίαν ἀφροσύνην ἔχει. μὴ δὲ λεγέτω τις ὡς οὐκ ὀρθῶς ταῦτα ὁ Σωκράτης διορίζεται· δεῖν γὰρ μὴ μόνον ἐπιστήμης τοῖς συμβούλοις, ἀλλὰ καὶ τῶν παθῶν συμμετρίας· μηδ' ὅτι αἱ ἀρεταὶ οὐκ εἰσιν ἐπιστήμαι μόνον ὡς δεόμεναι καὶ τῆς ὁμολογίας τῶν ἀλόγων δυνάμεων. καὶ γὰρ αἱ ἀρεταὶ πᾶσαι τῆς φρονήσεως ὡς ἡγεμονούσης ἐξήρτηνται καὶ περὶ ταύτην ὑφεστήκασιν καὶ ἀπὸ ταύτης ὥρμηνται· καὶ ἔτι τὸ διαγινώσκειν τὰ τε ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ μόνος ἐστὶ τῆς φρονήσεως ἔργον, ὡς αὐτὸς ἐν τε Χαρμίδῃ καὶ ἐν Μένωνι δείκνυσιν. εἰ τοίνυν ὁ σύμβουλος τῶν ἀγαθῶν ἐστὶ καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν συμφερόντων καὶ βλαβερῶν ἐξεταστής, εἰκότως εἰς φρόνησιν ἀνήνεγκε τὴν σύμπασαν αὐτοῦ παρασκευήν. ταῦτα περὶ τῶν πραγμάτων. Ἄξιον δὲ θαυμάσαι καὶ τὴν μεταχείρισιν τῶν λόγων, ὅσον μὲν ἔχει τὸ ἐναργές, ὅσον δὲ τὸ πληκτικόν, ὅσον δὲ τὸ ἐπιστημονικόν. τὸ μὲν γὰρ 'ὡς ἐγὼ φημι' τὴν τοῦ νεανίσκου κρύψιν καὶ τὴν ἀοριστίαν εἰς τὸν οἰκεῖον ὅρον ἐπανάγει, μονονουχὶ λέγον ἐμφανῶς ὅτι τοῖς σοφοῖς ἢ τῶν πολλῶν ἕξις γνῶριμός ἐστι καὶ οὐδὲν αὐτοῦς διαλανθάνει τῶν χειρόνων, ὁποῖόν ποτ' ἐστί. τὸ δὲ 'ἐντὸς οὐ πολλοῦ χρόνου' πληκτικόν ἐστιν· εἰ γὰρ οὐπω γεγινώς εἴκοσιν ἔτη τοῖς κοινοῖς ἐπιπηδᾷ, πῶς οὐκ ἔμπληκτον ποιεῖται τὴν ὁρμήν; τὸ δὲ ὥσπερ ἐν σκηνῇ τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῷ τὸν δῆμον ὑπ' ὀφθαλμοῖς ἀγαγεῖν καὶ αὐτὸ τὸ βῆμα, καὶ τὸν μὲν σπεύδοντα τὴν τοῦ συμβούλου χώραν καταλαβεῖν, τὸν δὲ λαμβανόμενον αὐτοῦ καὶ οἷον χαλινὸν ἐπάγοντα τῇ ὁρμῇ τὸν λόγον, πολλὴν παρέχεται τὴν ἐνάργειαν, ἅμα δὲ κάκεῖνο ποιεῖ δῆλον ὡς οὐδὲν ἀνεξετάστως προσήκει πράττειν οὐδὲ πρὸ τοῦ τὴν ἑαυτοῦ γνῶσιν ἀνακρίναι πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἄττειν ἐπανόρθωσιν.

in Alc.186 λόγος οὖν ἡγεμὼν ἔστω τῶν πράξεων καὶ τὴν μὲν φιλότιμον ἕξιν σωφρονεστέραν ποιεῖτω, τὴν δὲ ἀνυπεύθυνον ὁρμήν εἰς βάσανον ἀγέτω καὶ κρίσιν, καὶ χαίρειν εἰπόντες τῷ βήματι καὶ τῷ δήμῳ τὸν ἐν ἡμῖν δῆμον καταστησώμεθα καὶ τὸν θόρυβον τῶν παθῶν ἐκκόψαντες ἀκούσωμεν τῶν τοῦ νοῦ συμβουλῶν (αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ τῶν ψυχῶν σύμβουλος ἀληθής) καὶ πρὸς τοῦτον ἐπιστρέψαντες τὸ ἀγαθὸν ἀνερευνήσωμεν. διὰ γὰρ νοῦ καὶ αἱ ψυχαὶ θεῶνται τὸ ἀγαθόν, ἢ δὲ ἀγνοίας μὲν ἀναπεπλησμένη, ταραττομένη δὲ ὑπὸ τῶν παθῶν ἕξις οὔτε ἑαυτῇ τὸ ἀγαθὸν οὔτε τοῖς ἄλλοις πορίζειν δύναται. οὐκοῦν ταῦτα μόνον οἶσθα ἃ παρ' ἄλλων ἔμαθες ἢ αὐτὸς ἐξεῦρες; Ποῖα γὰρ ἄλλα; Ἔστιν οὖν ὅπως ἂν ποτε ἔμαθές τι ἢ ἐξεῦρες μῆτε μανθάνειν ἐθέλων μῆτε αὐτὸς ζητεῖν; Οὐκ ἔστιν.

in Alc.187

Τί δέ; ἠθέλησας ἂν ζητῆσαι ἢ μαθεῖν ἃ ἐπίστασθαι ὦου; Οὐ δῆτα. Ἄρα ἃ νῦν τυγχάνεις ἐπιστάμενος, ἦν χρόνος ὅτε οὐχ ἡγοῦ εἰδέναι; <Ἀνάγκη.> 106 D—E. Δύο ταύτας ὁδοὺς ὁ Πλάτων ἀπάσης τίθεται γνώσεως, μάθησιν καὶ εὕρεσιν, προσηκούσας ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς. οὔτε γὰρ τὰ κρεῖττονα γένη τῆς ἡμετέρας ψυχῆς διὰ μαθήσεως ἢ εὐρέσεως τυγχάνει τῆς ἑαυτῶν τελειότητος· αἰεὶ γὰρ σύνεστι τοῖς ἑαυτῶν γνωστοῖς καὶ οὐδέποτε ἀφίσταται αὐτῶν οὐδὲ ἐνδεῇ γίγνεται τῆς οἰκείας γνώσεως· οὔτε τὰ καταδεέστερα καὶ ἄλογα καλούμενα μανθάνειν πέφυκε μάθημα διανοητικὸν ἢ παρ' ἑαυτῶν ἀνευρίσκειν τι τῶν ὄντων· οὐδὲ γὰρ ὁρᾷ τι τῶν ἀληθῶν. ἀλλ' ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ πάντας μὲν ἐν ἑαυτῇ τοὺς λόγους ἔχουσα, πάσας δὲ προλαβοῦσα τὰς ἐπιστήμας, ἐπιπροσθουμένη δὲ ἐκ τῆς γενέσεως περὶ τὴν θεωρίαν ὧν ἔχει, καὶ τῆς μαθήσεως δεῖται καὶ τῆς εὐρέσεως, ἵνα διὰ μὲν τῆς μαθήσεως ἀνακινήσῃ τὰς ἑαυτῆς νοήσεις, διὰ δὲ τῆς εὐρέσεως ἑαυτὴν εὕρῃ καὶ τὸ πλήρωμα τῶν ἐν αὐτῇ λόγων. καὶ ἔστι ταῦτα τὰ δῶρα θεῶν εὐεργετούντων αὐτὴν πεσοῦσαν καὶ ἐπανακαλουμένων εἰς τὴν νοερὰν ζωὴν, ἅμφω μὲν ἐκ τῆς Ἑρμαϊκῆς ἤκοντα τάξεως, ἀλλ' ἡ μὲν καθ' ὅσον ἐστὶν ὁ θεὸς οὗτος Μαίης τῆς Ἀτλαντος υἱός, ἡ δὲ καθ' ὅσον ἐστὶν ἄγγελος τοῦ Διός. ἐκφαίνων μὲν γὰρ τὴν πατρικὴν βούλησιν <μάθησιν> ἐνδίδωσι ταῖς ψυχαῖς· ἐκ δὲ τῆς Μαίης προΐων, παρ' ἧς κρυφίως ἡ ζήτησις, τὴν εὕρεσιν δωρεῖται τοῖς ἑαυτοῦ τροφίμοις.

in Alc.188 ἀλλ' ὅταν μὲν ἡ μάθησις ἄνωθεν ἀπὸ τῶν κρεῖττόνων εἰς τὰς ψυχὰς προέρχεται, τῆς εὐρέσεώς ἐστὶ κρεῖττων· ὅταν δὲ ἀπὸ τῶν συστοίχων, οἷον ἀνθρώπων ἀνακινούντων ἡμῶν τὴν γνωστικὴν δύναμιν, καταδεεστέρα ὑπάρχει τῆς εὐρέσεως. μέση τοίνυν ἡ εὕρεσίς ἐστι τῷ αὐτοκινήτῳ προσήκουσα τῆς ψυχῆς· τὸ γὰρ αὐτόζων ἡμῶν καὶ τὸ αὐτενέργητον δι' αὐτῆς μάλιστα γίνεται καταφανές· ἡ δὲ μάθησις ἐφ' ἐκάτερα, κατὰ μὲν τὸ κρεῖττον πληροῦσα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶν θειοτέρων αὐτῆς αἰτίων, κατὰ δὲ τὸ χεῖρον ἀπὸ τῶν ἔξω τῆς οὐσίας ἡμῶν ἀνακινούσα τὴν ζωτικὴν δύναμιν ἑτεροκινήτως. ὅτι δὲ καὶ παρὰ τῶν κρεῖττόνων ἐγγίνεται τις ἡμῖν γνῶσις τῶν πραγμάτων, αἱ τῶν θεῶν αὐτοψία καὶ ὑφηγήσεις ἱκανῶς δηλοῦσιν, ἐκφαίνουσιν μὲν τὴν τάξιν τῶν ὅλων ταῖς ψυχαῖς, προκαθηγούμεναι δὲ τῆς πρὸς τὸ νοητὸν πορείας καὶ τοὺς πυρσοὺς ἀνάπτουσαι τοὺς ἀναγωγούς. Ταῦτα μὲν οὖν περὶ τε μαθήσεως καὶ εὐρέσεως εἶχομεν λέγειν. αἱ δὲ δὴ ζητήσεις καὶ αἱ διδασκαλίας προηγουμένην ἔχουσιν ἐξ ἀνάγκης τὴν ἀπλὴν ἄγνοιαν. οὔτε γὰρ οἱ ἐπιστήμονες ἔτι ζητοῦσι τὸ ἀληθές, ἤδη τῆς γνώσεως ὅρον κατὰ τὴν ἐπιστήμην εἰληφότες, οὔτε οἱ τὴν διπλὴν ἔχοντες ἄγνοιαν· ‘αὐτὸ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἡ διπλῇ ἀμαθίᾳ, τὸ μὴ ὄντα καλὸν μηδὲ ἀγαθὸν μηδὲ φρόνιμον οἶεσθαι ἱκανὸν εἶναι’, φησὶν ὁ τῆς Διοτίμας λόγος.

in Alc.189 τὸ δὲ αἴτιον, ὅτι κατελθοῦσαι εἰς γένεσιν αἱ ψυχὰι πλήρεις κατ' οὐσίαν τῶν ἐπιστημῶν ὑπάρχουσαι τὴν ἐκ τῆς γενέσεως λήθην εἰσδέχονται· καὶ τῷ μὲν ἔχειν τοὺς λόγους τῶν πραγμάτων οἷον σφύζοντας ἐννοίας ἔχουσι περὶ αὐτῶν, τῷ δὲ τῆς λήθης πόματι κρατούμεναι διαρθροῦν τὰς ἑαυτῶν ἀδυνατοῦσιν ἐννοίας καὶ εἰς ἐπιστήμην ἀναπέμπειν. οἷον οὖν ἀπεψυγμένας αὐτὰς περιφέρουσι καὶ μόλις ἀναπνέουσας, καὶ διὰ τοῦτο κτῶνται τὴν διπλὴν ἄγνοιαν, οἰόμεναι μὲν εἰδέναι διὰ τὰς ἐννοίας ταύτας, ἀγνοοῦσαι δὲ διὰ τὴν λήθην· καὶ ἡ ἀπάτη καὶ ἡ δόκησις τῆς γνώσεως ἐντεῦθεν. ὁ μὲν τοίνυν ἀμαθαίνων διπλῇ πόρρῳ τῆς τῶν πραγμάτων ἐστὶ ζήτησεως, ὥσπερ καὶ ὁ ἐπιστήμων. οὔτε γὰρ σοφοῦ τὸ φιλοσοφεῖν οὔτε τοῦ τὴν διπλὴν ἄγνοιαν νοσοῦντος, ἀλλὰ δηλονότι τοῦ κατὰ τὴν ἀπλὴν ἐστῶτος. ἔοικε γὰρ ὁ διπλῇ ἀμαθαίνων κατὰ τοῦτο τῷ σοφῷ, ὥσπερ ἡ ὕλη τῷ θεῷ, κατὰ τὴν ἀνόμοιον ὁμοιότητα, φησὶ τις ὁρθῶς. ὥς γὰρ ἡ ὕλη ἀνείδεος, καὶ ὁ θεός· καὶ δὴ καὶ ἄπειρον ἐκότερον καὶ ἄγνωστον, εἰ καὶ πάντα ὁ μὲν κατὰ τὸ κρεῖττον, ἡ δὲ κατὰ τὸ χεῖρον· οὕτω τοίνυν καὶ ὁ ἐπιστήμων καὶ ὁ διπλῇ ἀμαθαίνων οὐδενός εἰσι ζητηταί, ἀλλ' ὁ μὲν τῷ σοφὸς εἶναι καὶ οἷον πόρος, ὁ δὲ τῷ μηδὲ ἀρχὰς τοῦ ζητεῖν εἰληφέναι διὰ τὸ ψεῦδος τὸ περὶ αὐτόν.

in Alc.190 ὁ δέ γε τὴν ἀπλὴν ἄγνοιαν ἔχων μέσος πῶς ἐστὶ τοῦ τε ἐπιστήμονος καὶ τοῦ διπλασιάσαντος ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀπάτην. τῷ μὲν γὰρ ὅλως ἑαυτὸν εἰδέναι καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφειν κρείττων ἐστὶ τοῦ παντελῶς ἀγνοοῦντος ἑαυτόν, τῷ δὲ εἰς ἑαυτὸν ἀποβλέποντα μὴ γνῶσιν ὁρᾶν, ἀλλὰ ἄγνοιαν, καταδεέστερός ἐστι τοῦ ἐπιστήμονος. τῶν γὰρ τριῶν τούτων ὁ μὲν ἀνεπίστροφός ἐστι πάντῃ πρὸς ἑαυτόν· ὁ δὲ καὶ ἐπιστρέφεται καὶ ἐπιστραφεὶς ἀρετὰς ἔνδον εὕρισκει καὶ ἐπιστήμας οἷον ἀγάλατα θεῖα προλάμποντα· ὁ δὲ ἐπιστρέφεται μὲν, ὁρᾷ δὲ ἀμαθίαν ἔνδον καὶ ἀνεπιστημοσύνην καὶ οὕτως εἰς ἀρχὴν καθίσταται μαθήσεώς τε καὶ εὐρέσεως, ἣ ζητῶν ἑαυτὸν καὶ τὸν ἑαυτοῦ πλοῦτον, ὃν ἔχων οὐκ οἶδεν, ἣ διδασκάλοις προσιῶν καὶ παρ' ἐκείνων ποδηγούμενος. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἡ ψυχὴ κατὰ μὲν τὴν ἐπιστήμην ὁμοιοῦται νῶ, κατ' ἐνέργειαν περιλαμβάνουσα τὸ γνωστὸν ὥσπερ ὁ νοῦς τὸ νοητόν· κατὰ δὲ τὴν διπλὴν ἀμαθίαν ὁμοιοῦται τῇ ὕλῃ. ὥς γὰρ ἐκείνη πάντα κατὰ δόκησιν ἔχει ψιλήν, κατ' ἀλήθειαν δὲ οὐδέν, καὶ οἶεται μὲν κεκοσμηθῆναι, τῆς δὲ ἀκοσμίας οὐκ ἀπήλλακται, οὕτω δὲ καὶ ὁ τὴν διπλὴν ἔχων ἄγνοιαν οἶεται γινώσκειν ἃ μὴ γινώσκει, καὶ δόκησιν περιφέρει σοφίας ὧν ἐστὶν ἀμαθίας.

in Alc.191 ταῦτα περὶ τούτων. Εἰπόντος δὲ Σωκράτους ὅτι ἃ νῦν τυγχάνομεν εἰδότες, ἦν χρόνος ὅτε οὐκ ὠόμεθα εἰδέναι, μάχεσθαι τὸν λόγον οἴονται τοῦτόν τινες τοῖς ἐν τῷ Φαίδωνι γεγραμμένοις, ἐν οἷς περὶ τοῦ τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις εἶναι διαλεγόμενος ἐπιδείκνυσιν, ὅτι καὶ τοῦ ἴσου καὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ καλοῦ καὶ ἐκάστου τῶν εἰδῶν τὴν γνῶσιν ἔχοντες οὐκ ἂν ἔχοιμεν χρόνον εἰπεῖν ἐν ᾧ ταύτην εἰλήφαμεν. ῥητέον δὲ πρὸς τὴν ἔνστασιν ὅτι διττὴ τῶν ψυχῶν ἐστὶν ἡ γνῶσις, ἡ μὲν ἀδιάρθρωτος καὶ κατ' ἔννοιαν ψιλήν, ἡ δὲ διηρθρωμένη καὶ ἐπιστημονικὴ καὶ ἀναμφισβήτητος.

in Alc.192 'κινδυνεύομεν γάρ', ὥς αὐτὸς πού φησιν, 'ὄναρ πάντα ἐγνωκότες τὰ αὐτὰ ταῦτα ὕπαρ ἀγνοεῖν', κατ' οὐσίαν μὲν ἔχοντες τοὺς λόγους καὶ οἷον ἀποπνέοντες τὰς τούτων γνώσεις, κατ' ἐνέργειαν δὲ καὶ κατὰ προβολὴν οὐκ ἔχοντες. τῆς μὲν οὖν καθ' ὕπαρξιν ἐν ἡμῖν ἐστώσης τῶν εἰδῶν ἐννοίας χρόνος οὐκ ἔστι προηγούμενος (ἐξ αἰδίου γὰρ αὐτὴν εἰλήφαμεν), τῆς δὲ κατὰ προβολὴν καὶ διάρθρωσιν τῶν λόγων γνώσεως καὶ χρόνον ἔχομεν εἰπεῖν. οἶδα γὰρ ὅτι τὸ μὲν εἶδος τοῦ κύκλου τί ἐστὶν ἔμαθον ἐν τῷδε τῷ χρόνῳ, τὸ δὲ εἶδος τῆς δικαιοσύνης ἐν ἄλλῳ, καὶ οὕτως ἐφ' ἐκάστου τῶν ὄντων, ὧν τὰς ἐπιστήμας καὶ κατ' ἐνέργειαν ἔχομεν. οὗ μὲν γὰρ ἀναμνησκόμεθα τὸν χρόνον οὐ συναναφέρομεν, τῆς δὲ ἀναμνήσεώς ἐστὶ τις πάντως ὠρισμένος χρόνος. Ἀλλὰ μὴν ἃ γε μεμάθηκας σχεδόν τι καὶ αὐτὸς οἶδα· εἰ δέ τι ἐμὲ λέληθεν, εἶπέ. ἔμαθες γὰρ δὴ σὺ κατὰ μνήμην γράμματα καὶ κιθαρίζειν καὶ παλαίειν· οὐ γὰρ δὴ αὐλεῖν γε ἠθελες μαθεῖν. ταῦτ' ἐστὶν ἃ σὺ ἐπίστασαι, εἰ μὴ πού τι μανθάνων ἐμὲ λέληθας· οἶμαι δὲ οὔτε γε νύκτωρ οὔτε γε μεθ' ἡμέραν ἐξιὼν ἔνδοθεν. Ἀλλ' οὐ πεφοίτηκα εἰς ἄλλων ἢ τούτων. 106 E. Ἡ τῶν μαθημάτων ὧν Ἀλκιβιάδης ἔμαθεν ἀπαρίθμησις ἀναγκαία τῷ Σωκράτει γέγονεν. ἐπεὶ δὲ γὰρ προωμολόγηται ταῦτα χρῆναι διδάσκειν ἄλλους καὶ περὶ τούτων συμβουλευεῖν ὧν ἔχει τὴν εἴδησιν καὶ ἐν οἷς ἐπιστημονικώτερός ἐστι τῶν διδασκομένων τε καὶ συμβουλευομένων, ἀναγκαῖον ἦν πρότερον ἐκφεῖναι τὰς γνώσεις ὧν μετέσχευεν Ἀλκιβιάδης ἐκ νεότητος, ἵνα ἔχωμεν ἐν τίσιν ἐστὶ τῶν πολλῶν ἀμείνων καὶ τίσι μαθήμασιν ὑπερέχοι ἂν τίνων ἀνθρώπων, ἐν οἷς δὲ καὶ σύμβουλος ἀξιοχρεῶς ἐστὶν.

in Alc.193 ἀναγκαία μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, ἡ τῶν Ἀττικῶν παιδευμάτων ἀπαρίθμησις διὰ ταῦτα, ὧν καὶ Ἀλκιβιάδης μετῆν· παρέχεται δὲ καὶ κόσμον τῷ λόγῳ καὶ χάριν, ἵνα μὴ ξηρὰ τὰ διαλεκτικὰ θεωρήματα κείμενα τὸν ἀκροατὴν ἀσχάλλειν ἐπ' αὐτοῖς ποιῇ. πρόσεστι δὲ καὶ τὸ χρήσιμον τὸ πρὸς τὸν ἐσόμενον ἔλεγχον· ἄρχεται γὰρ ἀφ' ὧν οἶδεν ὁ νεανίσκος καὶ τελευτᾷ εἰς ἃ μὴ οἶδεν, ἵν' ἐπὶ τῶν ἐγνωσμένων τοὺς κανόνας βασανίσας τῆς γνώσεως, οἷον ὅτι δεῖ μαθεῖν ἢ εὐρεῖν καὶ πρὸ τούτων ζητῆσαι ἢ διδαχθῆναι καὶ πρὸ τούτων γεγονέναι τὸν τῆς ἀγνοίας χρόνον, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀγνοουμένων τὰ αὐτὰ ἀπαιτούμενος προσδέξεται τὸν ἔλεγχον. ποῖαι γὰρ δὲ

μαθήσεις, ποῖαι εὐρέσεις παραδεδώκασί σοι τὴν τοῦ δικαίου γνῶσιν; ποῖαι ζητήσεις, ποῖοι διδάσκαλοι προκαθηγήσαντό σοι τῆς μαθήσεως ἢ τῆς εὐρέσεως; ποῖός ἐστι χρόνος ἐν ᾧ τὸ δίκαιον ᾤκηθης ἀγνοεῖν; ὥς γὰρ ἐπὶ τῆς πάλης, οὕτω δεῖ καὶ ἐπὶ τῶν δικαίων καὶ ἐπὶ τῶν συμφερόντων ἅπαντα ταῦτα τὴν γνῶσιν αὐτῶν συνεισάγειν. Καὶ μὴν καὶ ὅτι τὰ τρία ταῦτα μαθήματα, γράμματα καὶ κιθαρίζειν καὶ παλαίειν, συντελεῖ πως εἰς τὴν ὅλην πολιτικὴν ἀρετὴν, κατάδηλόν ἐστι.

in Alc.194 καὶ γὰρ ἐν ταῖς ἀδιαστρόφοις πολιτείαις διὰ γυμναστικῆς οἱ παῖδες ἄγονται καὶ μουσικῆς καὶ τῶν μαθημάτων, ἵνα τῇ μὲν γυμναστικῇ τὸ μαλακὸν τῆς ἐπιθυμίας ἐρρωμένον ποιήσωσι καὶ τὸ εὐλυτον εἰς εὐτονίαν ἀνακαλέσωνται (προσεχὲς γὰρ ὃν τοῦτο δὴ τὸ ἐπιθυμητικὸν τοῖς σώμασιν [ὁ γὰρ θυμὸς τόνος ἐστὶ τῆς ψυχῆς] καὶ οἷον νεκρωθὲν ὑπὸ τῆς ὕλης δεῖται τοῦ ῥωννύντος αὐτὸ καὶ ἀνεγείροντος)· διὰ δὲ τῆς μουσικῆς τὸ σύντονον τοῦ θυμοῦ καὶ ἄγριον χαλάσωσι καὶ ποιήσωσιν ἑμμελὲς καὶ εὐάρμοστον, < ὁ γὰρ θυμὸς τόνος ἐστὶ τῆς ψυχῆς > . οὕτε γὰρ γυμναστικὴ μόνον εἰς παιδείαν ἐξαρκεῖ (μόνη γὰρ αὕτη τῆς μουσικῆς ἀποδιαληφθεῖσα πέρα τοῦ δέοντος ἄγρια καὶ φιλόνεικα καὶ σύντονα τὰ ἦθη τῶν μετιόντων ἀποτελεῖ) οὕτε μουσικὴ μόνον ἄνευ γυμναστικῆς (καὶ γὰρ οἱ μουσικῇ μόνῃ χρώμενοι τὴν ζωὴν ἐκθηλύνονται καὶ μαλακώτεροι γίνονται)· δεῖ δὲ ὥσπερ ἐν λύρᾳ μῆτε τὴν συντονίαν εἶναι μόνην μῆτε τὴν ἄνεσιν, ἀλλὰ τὴν ὅλην αὐτὴν πρὸς ἑαυτὴν ἡρμόσθαι ψυχὴν ἔκ τε ἐπιτάσεως παιδευτικῆς καὶ ἀνέσεως. ταῦτα μὲν οὖν τὴν ἀλογίαν καθίστησι καὶ παιδεύει τῶν νέων· τὰ δὲ μαθήματα καὶ ἡ διαλεκτικὴ τὸν λόγον ἡμῶν ἀνακινεῖ καὶ ἀνάγει. τὸ γὰρ ὄμμα τῆς ψυχῆς ὑπὸ πολλῶν ἐπιτηδευμάτων ἀποτυφλωθὲν καὶ κατορυχθὲν ὑπὸ τούτων ἀναζωπυρεῖται καὶ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφει καὶ τὴν ἑαυτοῦ γνῶσιν.

in Alc.195 τούτοις δὴ οὖν τρέφεται ὁ ἐν ἡμῖν λόγος καὶ διὰ τούτων ἄνεισιν εἰς νοῦν, ὥς καὶ ὁ Σωκράτης ἐν ἐκείνοις ἐδίδασκε. καὶ ἔστι πάντα ταῦτα [τὰ] Ἑρμαϊκὰ παιδεύματα· καὶ γὰρ γυμνασίων ἔφορος ὁ θεός (διὸ καὶ τοὺς Ἑρμᾶς ἴστασαν ἐν ταῖς παλαιστροῖς) καὶ μουσικῆς (διὸ καὶ λυραῖος ἐν οὐρανῷ τετίμηται) καὶ τῶν μαθημάτων (γεωμετρίας γὰρ καὶ λογισμῶν καὶ τῶν τοιούτων πάντων εἰς αὐτὸν ἀναπέμπουσι τὴν εὐρεσιν) καὶ τῆς διαλεκτικῆς (λόγου γὰρ ἐστὶ παντὸς ὁ θεὸς εὐρετής, εἴπερ ὁ τὸ λέγειν μησάμενός ἐστιν αὐτός, ὥς ἐν Κρατύλῳ μεμαθήκαμεν). παιδείας τοίνυν ἀπάσης προεστὼς εἰκότως ἡγεμόνός ἐστι, καθηγούμενος ἡμῖν ἐπὶ τὸ νοητὸν καὶ ἀνάγων τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ θνητοῦ τόπου καὶ κατευθύνων τὰς διαφόρους τῶν ψυχῶν ἀγέλας καὶ τὸν ὕπνον αὐτῶν καὶ τὴν λήθην διασκεδαννὺς καὶ τῆς ἀναμνήσεως χορηγὸς γινόμενος, ἥς ἐστὶ τέλος ἡ τῶν θείων εἰλικρινὴς νόησις. ἐν μὲν οὖν ταῖς ὀρθαῖς πολιτείαις διὰ τούτων, ὥς ἔφαμεν, τῶν παιδευμάτων ἡ ἀγωγή πρόκειται τῶν τρεφομένων ὑπὸ τοῖς νομοφύλαξιν. ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις εἶδωλα ἅττα τούτων διεσώζετο· καὶ τὰ μὲν γράμματα τῆς διαλεκτικῆς παιδείας ἐστοχάζετο, τὸ δὲ κιθαρίζειν τῆς μουσικῆς, τὸ δὲ παλαίειν τῆς γυμναστικῆς, δι' ὧν οἱ εὐγενεῖς ἤγοντο τῶν παίδων. καὶ διὰ ταῦτα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην φησὶν ὁ Σωκράτης ταῦτα μαθεῖν ὥς τῆς προσηκούσης ἀγωγῆς παισὶν εὐγενέσι τυχόντα.

in Alc.196 κατὰ γὰρ τὴν τῶν παίδων ἡλικίαν τούτων μετέχειν ἔδει τοὺς εὐγενεῖς· τοῦτο δὲ καὶ τῇ τάξει τοῦ παντός ἐστι σύμφωνον. ἡ μὲν γὰρ πρωτίστη τῶν ἡλικιῶν διαφερόντως ἡμῖν τῆς σεληνιακῆς μεταδίδωσι ποιήσεως, κατὰ γὰρ τὴν θρεπτικὴν τότε καὶ φυτικὴν διαζῶμεν δύναμιν· ἡ δὲ δευτέρα τῆς Ἑρμαϊκῆς, ὅτε δὴ καὶ γραμμάτων καὶ κιθάρας καὶ πάλης ποιοῦνται πρόνοιαν· ἡ δὲ τρίτη τῆς Ἀφροδισιακῆς, ἡνίκα σπερμογονεῖν ἄρχονται καὶ ἀνακινεῖν τὰς παιδουργοὺς τῆς φύσεως δυνάμεις· ἡ δὲ τετάρτη τῆς ἡλιακῆς, ὅτε δὴ τὸ νέον ἀκμάζει καὶ τὴν τῆς ἡλικίας τελειότητα πάσης ἐπιδείκνυσιν αὐτὸ τὸ μέσον καταλαβοῦσαν τῆς τε γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς, ἡ γὰρ ἀκμὴ τοιαύτην ἔλαχε τάξιν· ἡ δὲ πέμπτη τῆς Ἀρεϊκῆς, ἐν ᾗ μάλιστα δυνάμεων ἀντέχονται καὶ τῆς πρὸς τοὺς ἄλλους ὑπεροχῆς· ἡ δὲ ἕκτη τῆς Διῆας, καθ' ἣν εἰς

φρόνησιν ἐπιδιδόναι καὶ τὴν πρακτικὴν ζωὴν καὶ πολιτικὴν ἀξιοῦσιν· ἡ δὲ ἐβδόμη τῆς Κρονίας, καθ' ἣν ἀφίστασθαι τῆς γενέσεως καὶ χωρίζειν ἑαυτούς ἐστι κατὰ φύσιν καὶ περιάγειν ἐπ' ἄλλην τὴν ἀσώματον ζωὴν. ταῦτα δὴ πάντα διείλομεν εἰς πίστιν τοῦ καὶ τὰ γράμματα καὶ πᾶσαν τὴν τῶν παίδων ἀγωγὴν τῆς Ἑρμαϊκῆς ἐξάπτειν σειρᾶς. Τὸν δὲ αὐλὸν κατιδεῖν ἄξιον δι' ἣν αἰτίαν ὁ Ἀλκιβιάδης οὐ προσήκατο· καίτοι καὶ ἡ αὐλητικὴ μουσικὴ τίς ἐστιν.

in Alc.¹⁹⁷ ἤδη μὲν οὖν τινὲς εἰρήκασιν ὅτι καλλωπιστὴς ὢν οὗτος ἐκ παιδὸς οὐ προσήλθε τῇ αὐλητικῇ τὴν ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τῷ ἄλλῳ παντὶ σώματι φεύγων ἀσχημοσύνην ἐκ τῆς τῶν αὐλῶν ἐμπνεύσεως· ἄσχημον γὰρ τὸ χρώμενον φαίνεται τοῖς τοιούτοις ὀργάνοις. ἔστι δὲ ἡ ἀπόδοσις αὕτη καὶ ἄλλως προπετὴς τοῦ Ἀλκιβιάδου καταψηφιζομένη τὴν περὶ τοὺς καλλωπισμοὺς πτοίαν καὶ τὸ κοινὸν οὐχ ὀρώσα τῆς ὅλης εὐγενεῖας φυλαττομένης τὸν αὐλόν. κάλλιον δὲ λέγειν ὅτι καὶ ὀρθαὶ πολιτεῖαι τὴν αὐλητικὴν ἀπεστράφησαν· οὐκοῦν οὐδὲ ὁ Πλάτων αὐτὴν παραδέχεται. τὸ δὲ αἴτιον ἡ ποικιλία τοῦδε τοῦ ὀργάνου, τοῦ αὐλοῦ λέγω, ὃ καὶ τὴν τέχνην τὴν χρωμένην αὐτῷ ἀπέφηνε φευκτὴν· καὶ γὰρ τὰ παναρμόνια καὶ ἡ πολυχорδία μιμήματα τῶν αὐλῶν ἐστὶν· ἕκαστον γὰρ τρύπημα τῶν αὐλῶν τρεῖς φθόγγους, ὡς φασι, τοῦλάχιστον ἀφίησιν, εἰ δὲ καὶ τὰ παρατρυπήματα ἀνοιχθεῖν, πλείους. δεῖ δὲ οὐ πᾶσαν παραδέχεσθαι τὴν μουσικὴν εἰς τὴν παιδείαν, ἀλλ' ὅσον ἐστὶν αὐτῆς ἀπλοῦν. ἔτι τοίνυν τῶν μουσικῶν τούτων ὀργάνων τὰ μὲν ἐστὶ καταστηματικά, τὰ δὲ κινητικά, τὰ μὲν στάσει προσήκοντα, τὰ δὲ κινήσει.

in Alc.¹⁹⁸ τὰ μὲν οὖν καταστηματικά πρὸς παιδείαν ἐστὶν ἀνυσιμώτατα, τὸ ἥθος ἡμῶν εἰς τάξιν ἄγοντα καὶ τὸ θορυβῶδες καταστέλλοντα τῆς νεότητος καὶ τὸ κεκινημένον εἰς ἡσυχίότητα καὶ εἰς σωφροσύνην περιάγοντα, τὰ δὲ κινητικά πρὸς ἐνθουσίαν οἰκειότατα. διὸ δὴ καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις καὶ ἐν ταῖς τελεταῖς χρήσιμος ὁ αὐλός. χρῶνται γὰρ αὐτοῦ τῷ κινητικῷ πρὸς τὴν τῆς διανοίας ἔγερσιν ἐπὶ τὸ θεῖον· δεῖ γὰρ τὸ μὲν ἄλογον κοιμίζειν, τὸν δὲ λόγον ἀνακινεῖν. διὸ παιδεύοντες μὲν τοῖς καταστηματικοῖς χρῶνται, τελοῦντες δὲ τοῖς κινητικοῖς· τὸ μὲν γὰρ παιδεύμενον τὸ ἄλογόν ἐστι, τὸ δὲ τελούμενον καὶ ἐνθουσιάζον ὁ λόγος. τοσαῦτα καὶ περὶ τῆς αὐλητικῆς. Λάβοι δ' ἂν τις καὶ ἐκ τούτων ὅτι δαίμονος ἀγαθοῦ τάξιν ὁ Σωκράτης ἐν τῇ περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην προνοίᾳ διεσώσατο. τὸ γὰρ μήτε νύκτωρ μήτε μεθ' ἡμέραν λανθάνειν αὐτὸν οἴκοθεν προϊόντα δαιμόνιον ἐστὶν ὄντως. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνος καὶ τὰς ἐμφανεῖς ἡμῶν καθορᾷ καὶ τὰς ἀφανεῖς ἐνεργείας, οὕτω δὴ καὶ ὁ Σωκράτης καὶ τὰς νυκτερινὰς καὶ τὰς ἡμερινὰς τοῦ ἐρωμένου προόδους ἐφύλαττε καὶ ἐπώπτευεν, ὥσπερ εἵπομεν, ὡς ἀγαθὸς δαίμων. ἄντικρυς οὖν τὸ Ὀμηρικόν, ὃ φησιν Ὀδυσσεὺς πρὸς τὴν δέσποιναν ἡμῶν τὴν Ἀθηνᾶν, τὸ οὐδέ σε λήθω κινύμενος, τοῦτο ἂν καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης εἴποι πρὸς τὸν Σωκράτην. τὸ γὰρ καὶ πανταχοῦ αὐτῷ παρεῖναι καὶ κατὰ πάντα καιρὸν καὶ προκαταλαμβάνειν αὐτοῦ πάσας τὰς μεταβάσεις δαιμονίας τινός ἐστι καὶ θείας φρουρᾶς καὶ ἐποπτείας ἴδιον.

in Alc.¹⁹⁹ καὶ μὴν καὶ τὸ πάντα αὐτοῦ [καὶ] τὰ μαθήματα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν προειληφέναι, πάνυ καὶ τοῦτο τῆς αὐτῆς ὑπεροχῆς ἔνδειξιν ἔχει. τὰ γὰρ τελειότερα πανταχοῦ τὰς τῶν ὑφειμένων γνώσεις ἡνωμένως περιέχει καὶ κρειττόνως ἥπερ ἐστὶν ἐν τοῖς καταδεεστέροις. ὅσα γὰρ ἐνύλως ἢ αἰσθησις γιγνώσκει, ταῦτα αὐλότερόν ἐστιν ἐν τῇ φαντασίᾳ· καὶ ὅσα χωρὶς αἰτίας ἢ δόξα, ταῦτα μετ' αἰτίας ἢ ἐπιστήμη. καὶ οὕτω δὴ τὰ κρείττονα πανταχοῦ κατὰ τινα ὑπεροχὴν ἐξηρημένην προείληφεν ἅπασαν τὴν ἐν τοῖς καταδεεστέροις γνῶσιν. ἔτι τοίνυν τὸ μηδὲν λεληθέναι τὸν Σωκράτην τῶν περὶ τὸν νεανίσκον μήτε κατὰ τὴν ψυχικὴν παρασκευὴν μήτε κατὰ τὴν φυσικὴν ἐπιτηδειότητα μήτε κατὰ τὴν ἐκ τῆς τύχης χορηγίαν, πῶς οὐ δαιμόνιον; οὐδὲ γὰρ τὸν ἐφεστῶτα δαίμονα λανθάνει τι τῶν περὶ ἡμᾶς, οὐ ψυχῆς κίνησις, οὐ φυσικὴ δύναμις, οὐ μεταβολὴ κατὰ τύχην, ἀλλὰ πάντα ἐνοειδῶς ἐκεῖνος ἐπιτροπεύει καὶ κυβερνᾷ· καθάπερ δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ὅλον τὸν ἐρώμενον ἐπεσκεμμένος ἀπ' αὐτῆς τῆς ψυχῆς ἀρξάμενος προσάγει τὴν βοήθειαν αὐτῷ καὶ οἷον ἐκ πρύμνης αὐτὸν κατευθύνει καὶ τελειοῖ. Πότερον οὖν,

ὅταν περὶ γραμμάτων Ἀθηναῖοι βουλευόμενοι, πῶς ἂν ὀρθῶς γράφοιεν, τότε ἀναστήσει αὐτοῖς συμβουλευόμενος; 107 A. Ἐν τάξει πρόεισιν ὁ λόγος.

in Alc.200 διομολογησάμενος γάρ, τίνα μὲν ὑπάρχειν προσήκει τοῖς ἀγαθοῖς συμβούλοις, ὅτι γινώσιν καὶ ἐπιστήμην ἐν οἷς συμβουλευούσι τελεωτέραν τῶν βουλευομένων, τίνα δὲ ἔγνωκεν ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ τίνα μεμάθηκεν, ὅτι γράμματα καὶ κιθαρίζειν καὶ παλαίειν, ἐκ τούτων ὀρμηθεὶς δείκνυσιν ὅτι τὰ μὲν Ἀλκιβιάδου μαθήματα τοῖς Ἀθηναίοις ἄχρηστά εἰσιν· οὐ γὰρ βουλευόμενοι περὶ αὐτῶν· ἃ δὲ βουλευόμενοι Ἀθηναῖοι, ταῦτα ἀγνοῶν Ἀλκιβιάδης οὐκ ἔστι σύμβουλος ἀγαθός, εἴπερ ὁ μὲν ἀγαθὸς σύμβουλος διαφέρουσαν ἔχει γνῶσιν τῶν πολλῶν, ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐν οἷς Ἀθηναῖοι βουλευόμενοι τῶν πολλῶν οὐδὲν διενήνοχεν. οὔτε οὖν ἐν οἷς οἶδε χρησιμὸς ἔστιν οὔτε ἐν οἷς ἐκείνοι δέονται, κατὰ διαφορὰς αἰτίας· οὐ μὲν διὰ τὴν ἄγνοιαν, οὐ δὲ διὰ τὴν ἀχρησίαν τῶν ἐν αὐτῷ μαθημάτων πρὸς τὰς ἐκείνων βουλάς. σκοπὸς μὲν οὖν οὗτος τῷ λόγῳ, πρόεισι δὲ διαιρετικῶς. λαβὼν γὰρ ὅτι τὰ μὲν καὶ οἶδεν ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ οἶται γινώσκειν, ὥσπερ τὰ γράμματα καὶ τὸ κιθαρίζειν καὶ τὸ παλαίειν, τὰ δὲ οὔτε οἶδεν οὔτε οἶται γινώσκειν, ὥσπερ οἰκοδομικὴν καὶ μαντικὴν καὶ ἰατρικὴν, τὰ δὲ οὐκ οἶδε μὲν, οἶται δὲ ὅμως ἃ μὴ οἶδεν εἰδέναι, ὥσπερ τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα, περὶ ἃ καὶ ἡ ἀπάτη καὶ ἡ διπλὴ ἄγνοια, δείκνυσιν ὅτι περὶ μὲν τῶν πρώτων οὐκ ἂν συμβουλευέσκειν Ἀθηναῖοις (οὐδὲ γὰρ βουλευόμενοι περὶ αὐτῶν), περὶ δὲ τῶν δευτέρων παραχωρήσει τοῖς εἰδόσιν, ἰατροῖς δὴπου καὶ οἰκοδόμοις καὶ μάντεσι, περὶ δὲ τῶν τρίτων ἐθελήσας συμβουλευεῖν ἐξ ἀγνοουμένων ἀρχῶν ποιήσεται τὴν συμβουλὴν καὶ μετὰ ἀνεπιστημοσύνης κεῖται δὲ ὅτι ὁ ἀγαθὸς σύμβουλος
<ἐπιστήμων περὶ τούτων ἐστὶ περὶ ὧν σύμβουλος> ἔστιν ἀγαθός.

in Alc.201 καὶ ὁρᾷς ὅτι ἡ διαίρεσις αὕτη πάλιν γέγονεν εἰς γνῶσιν καὶ ἀπλὴν ἄγνοιαν καὶ τὴν διπλὴν, καὶ ἔστιν ἀναντίβλεπτος· εἴληπται γὰρ ἐξ ἀντιφάσεως. ἢ γὰρ ἴσμεν ἢ οὐκ ἴσμεν· καὶ εἰ μὴ ἴσμεν, ἢ οἰόμεθα γινώσκειν ἢ οὐκ οἰόμεθα. ἀλλ' εἰ μὲν ἴσμεν, γινώσιν ἔχομεν· εἰ δὲ καὶ οὐκ ἴσμεν καὶ οὐκ οἰόμεθα γινώσκειν, ἀπλὴν ἄγνοιαν· εἰ δὲ καὶ οὐκ ἴσμεν καὶ οἰόμεθα γινώσκειν, διπλὴ ἀμαθαίνομεν. τοσαῦτα καὶ περὶ τῆς μεθόδου τῶν προκειμένων λόγων. Τῶν δὲ προτάσεων ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς, αἱ μὲν ἐπαγωγῆς ἔνεκα παρελήφθησαν, ὥσπερ αἱ διὰ τῶν καθ' ἕκαστα ἐπιστημῶν τὸ καθόλου πιστούμεναι τὸ πᾶσαν συμβουλὴν τοῦ εἰδότος εἶναι (καὶ γὰρ ὁ μάντις ἐν τοῖς μαντικοῖς καὶ ὁ ἰατρὸς ἐν τοῖς ἰατρικοῖς ἀγαθὸς σύμβουλος καὶ ἐπιστήμων ἐστίν), αἱ δὲ κόσμον τῷ λόγῳ παρέχονται διὰ τῆς ποικιλίας, οἷον τὸ καὶ ἐπὶ τῶν διὰ λόγου καὶ ἐπὶ τῶν δι' ἔργου κυρουμένων δεικνύναι ταυτόν, αἱ δὲ προτροπῆς ἔνεκα συμπλέκονται (ἐάν τε μέγας ἢ κἂν τε γενναῖος κἂν τε ἀγεννής, ἀξιοχρεῶς ἔσται σύμβουλος ἐν οἷς ἐπιστήμων ἐστὶν ἕκαστος). ἐκ δὲ τούτων ὁ διάλογος ἅμα μὲν δύναμιν εἰσάγει διαλεκτικὴν, ἅμα δὲ χάριν ὁμιλητικὴν, ἅμα δὲ ποικιλίαν προτρεπτικὴν καὶ συμπληροῦται πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς τοῖς τε λεκτικοῖς καὶ τοῖς διανοητικοῖς. Καὶ μὴν καὶ τοὺς τρόπους τῶν ἐρωτήσεων ἐπισκέπτεσθαι ἄξιον· οὐ γὰρ ἐρωτᾷ, πότερον συμβουλευέσκει εἰ δεῖ κιθαριστικὴν εἶναι ἐν τῇ πόλει καὶ εἰ δεῖ παλαιστικὴν, ἀλλὰ πῶς ἂν γράφοιεν καὶ πῶς ἂν παλαίοιεν.

in Alc.202 καὶ γὰρ ὁ πολιτικὸς [οὐ] συμβουλευέσει περὶ τῶν καθ' ἕκαστα τεχνῶν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν ἀναφέρων καὶ τὸ χρησίμον τὸ ἀπ' αὐτῶν ἐπισκοπούμενος, τὰς δὲ χρήσεις αὐτῶν καὶ τοὺς περὶ τῶν χρήσεων λογισμοὺς ἐπιτρέψει τοῖς καθ' ἕκαστα τεχνίταις. ὥς γὰρ ἐν τῷ παντὶ τούτῳ [τῷ] κόσμῳ πάντα τὰ τέλη τῶν ἐν αὐτῷ τεταγμένων συννεύει πρὸς τὸ τοῦ κόσμου τέλος (ἵνα γὰρ ὁ κόσμος τέλειος ᾖ, καὶ τὰ θεῖα πάντα ζῶα καὶ τὰ θνητὰ τὴν ὑπόστασιν ἔσχεν, ὡς φησὶν ὁ Τίμαιος), οὕτω δὴ καὶ ἐν ταῖς ὀρθαῖς πολιτείαις πάντα τὰ τέλη τῶν τεχνῶν καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν χρήσιμα συντέτακται πρὸς τὸ πολιτικὸν τέλος. οὐ δὴ καὶ ὁ ἀγαθὸς σύμβουλος στοχαζόμενος εἰσηγήσεται περὶ τῶν καθ' ἕκαστα τεχνῶν, τίνας μὲν αὐτῶν παραδεκτέον, τίνας δὲ οὐ, καὶ διὰ ποίας αἰτίας· ὅπως δὲ ἐκάστην μετιέναι χρὴ καὶ τὰ ἐκάστης ἔργα τοῖς τεχνίταις

λέγειν παραχωρήσει. ὥστε εἰ μὲν δεῖ μαντικὴν εἶναι ἢ μή, συμβουλευέσει, μαντεύειν δὲ οὐκ ἐθέλησει· καὶ εἰ μὲν δεῖ τὴν ἰατρικὴν παραδέχεσθαι τὴν πόλιν ἢ μή, γνώσεται, ἰατρικῶν δὲ ἔργων τὸν ἱατρὸν ποιήσεται σύμβουλον· κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ οἰκοδομικῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστης τεχνῶν.

in Alc.203 εἰκότως ἄρα τῶν μὲν τεχνιτῶν ἕκαστος ἓν τι φρόνιμος ὢν κατὰ τὰ ἄλλα πάντα ἄφρων ἐστίν, ἃ δὴ μὴ μεμελέτηκεν, ὁ δὲ πολιτικὸς διὰ πάντων ἐστὶ φρόνιμος· καὶ γὰρ τὰ τέλη τῶν ἄλλων τεχνῶν εἰς ἑαυτὸν ἀνεδήσατο, τὰ πρὸς τὸ τέλος ἀνευρίσκειν ἐκείναις ἀπολιπών. ὥσπερ οὖν τῶν μὲν ἐν γενέσει ὄντων ἕκαστον καθ' ἓν εἶδος ἔχον τὸ εἶναι ἄπειρα οὐκ ἔστι, τὸ δὲ νοητὸν τὰ πάντα ἐστὶ (καὶ γὰρ τῶν αἰσθητῶν ἔχει τὰς αἰτίας), οὕτω δὴ καὶ ὁ μὲν καθ' ἕκαστα τεχνίτης πλεοναχῶς ἐστὶν ἄφρων, μοναχῶς δὲ φρόνιμος, ὁ δὲ πολιτικὸς τελέως φρόνιμος· καὶ γὰρ τὸ οἰκεῖον οἶδε τέλος καὶ τὰ τῶν ἄλλων καὶ συντάττει τὰς τέχνας τὰς ἄλλας πρὸς μίαν τὴν τῆς πόλεως ζωὴν. Πότερον οὖν ὅταν περὶ γραμμάτων Ἀθηναῖοι βουλευόμενοι, πῶς ἂν ὀρθῶς γράφοιεν, τότε ἀναστήσει αὐτοῖς συμβουλευέσων; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Ἀλλ' ὅταν περὶ κρουμάτων ἐν λύρᾳ; Οὐδαμῶς. Οὐδὲ μὴν οὐδὲ περὶ παλαισμάτων γε εἰώθασι βουλευέσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Οὐ μέντοι. Ὅταν οὖν περὶ τίνος βουλευόμενοι; οὐ γάρ που ὅταν γε περὶ οἰκοδομίας. Οὐ δῆτα. Οἰκοδόμος γὰρ ταῦτά γε σοῦ βέλτιον συμβουλευέσει.

in Alc.204 Ναί. Οὐδὲ μὴν ὅταν περὶ μαντικῆς βουλευόμενοι. Οὔ. Μάντις γὰρ αὖ ταῦτα ἀμείνων ἢ σύ, ἐάν τέ γε σμικρὸς ἢ μέγας ᾦ, ἐάν τε καλὸς ἢ αἰσχρὸς, ἔτι τε γενναῖος ἢ ἀγενής. Πῶς γὰρ οὐ; Εἰδότος γὰρ οἶμαι περὶ ἐκάστου ἢ συμβουλή καὶ οὐ πλουτοῦντος. Πῶς γὰρ οὐ; Ἀλλ' ἐάν τε πένης ἐάν τε πλούσιος ᾦ ὁ παραινῶν, οὐδὲν διοίσει Ἀθηναίοις ὅταν περὶ τῶν ἐν τῇ πόλει βουλευόμενοι, πῶς ἂν ὑγιαίνοιεν, ἀλλὰ ζητοῦσιν ἱατρὸν εἶναι τὸν σύμβουλον. 107 A—C. Ὅρᾳς ὅπως σὺν ἀσφαλείᾳ προάγει τὰς ἐρωτήσεις· πῶς ' γὰρ ' ἄν ' , φησί, ' γράφοιεν ' καὶ ' περὶ κρουμάτων ἐν λύρᾳ ' καὶ ' περὶ παλαισμάτων ' , ἐν οἷς οὐδὲ ὁ πολιτικὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν τοῦ συμβούλου τάξιν καθίστησι. καὶ οὐκ ἀδίκει τὸν Ἀλκιβιάδην οὕτω προτείνων τὰ λήμματα· καὶ γὰρ *****
***** οὐρανὸς συμφωνίας καὶ τῆς ἐν ταῖς κινήσεσιν εὐρυθμίας ἀνάμεστος ὢν, ἔπειτα τὰ κρείττονα ἡμῶν γένη ἅπαντα καὶ ταῦτα τῆς ἐκεῖθεν προΐουσας ἀρμονίας ἀπολαύοντα, μετὰ δὲ ταῦτα ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ τὰ τε ἥθη σύμμετρα ποιοῦσα καὶ τὴν ὅλην εὐάρμοστον καὶ εὐρυθμον ἔξιν ἐκεῖθεν παραδεχομένη· διήκει δὲ αὐτῶν ἡ δόσις καὶ μέχρι τῶν ἀλόγων ζώων καὶ τῶν φυτῶν, καὶ γὰρ καὶ ταῦτα κατὰ φύσιν ἀρμονίας μετείληχε.

in Alc.205 καὶ ὡς εἰπεῖν ἅπαντα τὰ ἐγκόσμια συνέχουσι καὶ τελειοῦσι καὶ πρὸς τε ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ πᾶν συναρμόζουσι· καὶ τῷ μὲν νῶ τὸ σῶμα διὰ μέσης τῆς ψυχῆς σύμμετρον ἀποτελοῦσι, τῇ δὲ ταύτῃ περιόδῳ τὴν γένεσιν διὰ μέσης τῆς θατέρου περιφορᾶς, τῷ δὲ πυρὶ τὴν γῆν διὰ τῶν μεταξὺ συνδέσμων· καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τῶν τε ψυχῶν ἐκάστην τοῖς ἀρμονικοῖς λόγοις κατακοσμοῦσι καὶ τῶν σωμάτων ἕκαστον ἐν μέτροις ὠρισμένοις συνδέουσι καὶ τῶν κινήσεων ἐκάστην ἐν ῥυθμοῖς τοῖς προσήκουσι τελειοῦσιν. ἢ τοῖνυν ἐν ἡμῖν ἔστις ἡ μουσικὴ δόσις μὲν ἐστὶ τῶν Μουσῶν, ἔσχατον δὲ εἰδωλον αὐτῶν· ἀλλ' ὅμως καὶ αὕτη τὴν ἐπωνυμίαν ἐκεῖθεν ἔλαχεν, ἀπ' αὐτῆς δὲ ἡ ἐνέργεια τὸ τέλειον ἔχει καὶ τὸ ὄνομα τῆς τελειότητος· αἰ γὰρ τὰ δευτέρα μετὰ τῆς οὐσιώδους μεθέξεως καὶ τὴν κατ' ὄνομα κοινωνίαν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων αἰτίων ἐφέλκεται. δέδεικται οὖν ἐνταῦθα, πρότερον μὲν ὅτι αἱ ἔξεις αἱ ἐν ἡμῖν αἱ τεχνικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ θεοὺς ἐφόρους ἔχουσι καὶ ἀπὸ θεῶν ὥρμηται τὴν πρώτην· δεύτερον δὲ ὅτι καὶ τὰ ὀνόματα ταῖς εἰκόσιν ἀπὸ τῶν παραδειγμάτων μετὰ τῆς οὐσίας ἐνδίδονται· τρίτον ὅτι τὰ παρωνύμια ἀπὸ τινων λεγόμενα τριῶν δεῖται τούτων, τοῦ κοινωνεῖν τῆς οὐσίας, τῆς τοῦ ὀνόματος μεθέξεως, τῆς κατὰ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν διαφορᾶς.

in Alc.206 οὕτω γὰρ ἀπὸ τῶν Μουσῶν ἡ μουσικὴ λέγοιτ' ἂν, ἀπὸ δὲ ταύτης τὸ μουσικῶς. Ἐπὶ δὲ τούτοις τὸν ἔπαινον τοῦ νεανίσκου συμφώνως τοῖς προρρηθεῖσιν ἀποδεδομένον ὑπὸ τοῦ Σωκράτους

θεωρήσωμεν. προεῖρηται μὲν γὰρ ὅτι ‘πρέποι ἄν που καὶ σοὶ τὸ καλῶς διαλέγεσθαι’, τοῦ δὲ τὴν ἀπόκρισιν ἐμμελῆ πεποιημένου καὶ ἀναμάρτητον ἐπήγαγεν ὁ Σωκράτης τὸ ‘εὖ λέγεις’, ὃ δὴ τῷ ‘καλῶς’ εἰς ταυτόν πως ἔρχεται, καὶ ἔστι δήπου ταῖς Μούσαις, εἴπερ τι ἄλλο, καὶ τὸ καλὸν οἰκεῖον. φιλόκαλος γὰρ τίς ἐστι καὶ ὁ μουσικὸς τὴν φύσιν, καὶ τοῦτο κοινὸν ἔχει πρὸς τὸν ἐρωτικόν· καὶ ὅλως ἡ ἁρμονία καὶ ἡ συμμετρία μετὰ τοῦ κάλλους πάντως ὑφέστηκεν, ὥσπερ ἡ ἀσυμμετρία καὶ ἡ ἀναρμοστία μετὰ τῆς αἰσχροτήτος. ἴθι δὴ καὶ τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν βέλτιον καὶ τὸ ἐν τῷ εἰρήνῃ ἄγειν, τοῦτο τὸ βέλτιον τί ὀνομάζεις; ὥσπερ ἐκεῖ ἐφ’ ἐκάστῳ ἔλεγε τὸ ἄμεινον ὅτι μουσικώτερον καὶ ἐπὶ τῷ ἐτέρῳ ὅτι γυμναστικώτερον· πειρῶ δὴ καὶ ἐνταῦθα λέγειν τὸ βέλτιον. Ἀλλ’ οὐ πάνυ τι ἔχω. 108 D—E. Ἀπὸ τῶν παραδειγμάτων ποδηγήσας ἱκανῶς τὸν νεανίσκον ὁ Σωκράτης εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ ἀμείνονος ἐν ταῖς ἐνεργείαις, ἐρωτᾷ τί ποτέ ἐστι καὶ τὸ πολεμικὸν καὶ τὸ εἰρηνικὸν τέλος τὸ κοινὸν αὐτῶν, οὗ στοχάζεσθαι δεῖ τὸν ἀγαθὸν σύμβουλον καὶ τὸν ἔχοντα τὴν πολιτικὴν ἐπιστήμην.

in Alc.207 ἔστι γάρ τι κοινὸν ἀμφοτέρων καὶ τούτων τέλος, πρὸς ὃ βλέποντες τὰς ἐνεργείας τὰς περὶ ταῦτα δοκιμάζομεν, εἴτε κρατοῦσι τοῦ προσήκοντος αὐταῖς τέλους εἴτε καὶ μή. τί οὖν τοῦτο ἔστιν, ἀνάγκη τὸν σύμβουλον εἰδέναι. καθόλου γὰρ εἰπεῖν ἢ τῆς τελικῆς αἰτίας ἄγνοια περὶ ἕκαστον ἀνόνητον ἀποφαίνει καὶ τὴν τῶν ἄλλων αἰτίων διάγνωσιν, διότι τὸ πρῶτιστον καὶ κυριώτατον αἷτιον καὶ ἡγεμονικώτατον τὸ τελικόν ἐστι· τούτου γὰρ ἔνεκα καὶ τὰ ποιοῦντα ποιεῖ καὶ τὰ γινόμενα γίνεται. διὸ καὶ ὁ Τίμαιος ταύτην ἀρχὴν ἀρίστην ἀποκαλεῖ, τὴν τελικὴν, καὶ ὑπ’ ἀνδρῶν φρονίμων λέγεσθαι προσήκουσαν. τί οὖν ἐστὶ τῷ πολιτικῷ τέλος περὶ τε πολέμου καὶ περὶ εἰρήνης συμβουλεύοντι, νῦν ὁ Σωκράτης ἐρωτᾷ τὸν νεανίσκον προσποιούμενον ἐν τούτοις εἶναι σύμβουλον ἀγαθόν. ὁ δὲ φαίνεται καὶ τοῦτο ἀγνοῶν, ὅθεν δὴ καὶ δηλὸς ἐστὶν οὐκ ἔχων ἃ δεῖ τὸν σύμβουλον ἐσόμενον ἔχειν· ἐπιστήμης γὰρ ἐστὶν ἐνδεής. κεῖται δὲ καὶ προδιωμολόγηται τοῦ εἰδότος εἶναι περὶ ἕκαστα τὴν ὀρθὴν συμβουλίην. ταῦτα περὶ τῆς ἐν τοῖς προκειμένοις ῥήμασι διανοίας. Τῆς δὲ λέξεως τὸ μὲν ‘ἴθι’ συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Σωκράτους λεγόμενον φατέον οἰκειότατον εἶναι τῇ γνώσει τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ἐν κινήσει γάρ ἐστὶ καὶ οὐκ ἀθρόως οὐδὲ ἀμεταβλήτως ὑφέστηκεν, ὥσπερ ἡ τοῦ νοῦ μόνιμος καὶ διαιώνιος ἐνέργεια.

in Alc.208 Τὸ δὲ ‘ὥσπερ ἐκεῖ ἐφ’ ἐκάστῳ’ τὸ κοινὸν λέγει τῶν τῆς μουσικῆς μερῶν, ὥδης, μέλους καὶ βάσεως· ἐφ’ ἐκάστῳ γὰρ τούτων τὸ μουσικῶς λέγομεν ὡς ἄμεινον λέγοντες. καὶ γὰρ τὸ ὥδικῶς [τὸ] μουσικῶς ἦν καὶ τὸ ἐμμελῶς καὶ <τὸ> εὐρύθμως. Τὸ δὲ ‘οὐ πάνυ τι ἔχω’ τρόπον τινὰ καταδυομένου πρὸς τὴν ἀπορίαν ἐστὶ. τὸ μὲν γὰρ ἐν ὥδῃ καὶ κιθαρίσει καὶ βάσει βέλτιον ἀγνοεῖν οὐχ ὑπελάμβανεν αἰσχρόν, τὸ δὲ ἐν πολέμῳ καὶ εἰρήνῃ, περὶ ὧν προσποιεῖται σύμβουλος εἶναι, μὴ εἰδέναι πάντως αἰσχύνῃς ἄξιον εἶναι ἐνόμιζεν, ὃ καὶ ὁ Σωκράτης εὐθύς ἐξῆς ἐπιφέρει. Ἀλλὰ μέντοι αἰσχρόν γε, εἰ μὲν τίς σε λέγοντα καὶ συμβουλευόντα περὶ σιτίων, ὅτι βέλτιον τόδε τοῦδε καὶ νῦν καὶ τοσοῦτον, ἔπειτα ἐρωτήσῃ, ‘τί τὸ ἄμεινον λέγεις, ὦ Ἀλκιβιάδῃ;’ περὶ μὲν τούτων ἔχειν εἰπεῖν ὅτι τὸ ὑγιεινότερον, καίτοι οὐ προσποιῇ γε ἰατρὸς εἶναι· περὶ δὲ οὗ προσποιῇ ἐπιστήμων εἶναι καὶ συμβουλεύεις ἀνιστάμενος ὡς εἰδώς, τούτου δὲ ὡς ἔοικας πέρι ἐρωτηθεὶς ἐὰν μὴ ἔχῃς εἰπεῖν, οὐκ αἰσχύνῃ, ἢ οὐκ αἰσχρόν φανεῖται; Πάνυ γε.

in Alc.209 108 E—109 A. Τὰ μὲν πρὸ τούτων ῥήματα τοῦ Σωκράτους ὑπεκρύπτετο τὸν ἔλεγχον μέχρις ἐνδείξεως αὐτὸν προάγοντα ψιλῆς· νῦν δὲ ἀπογυμνοῦν πως αὐτὸν ἄρχεται καὶ πληκτικώτερον πρόσσεισι τῷ νεανίσκῳ ἀπὸ τοῦ ἥττονος ἐπιχειρῶν καὶ τὸ πρᾶγμα ἄντικρυς ὀνομάζων αἰσχρόν καὶ διὰ τῆς πρὸς τὰ σιτία παραβολῆς ἐπιτείνων τὴν ἐπιτίμησιν. θαυμαστὸν τοίνυν ἡ συμμετρία τοῦ λόγου, πρῶτον μὲν δι’ ἐνδείξεως μόνης τὸν ἔλεγχον ποιούμενου, νυνὶ δὲ ἀπογυμνοῦντος αὐτόν, καὶ ἔτι πεφεισμένως· οὐ γὰρ αὐτὸς ἀποφαίνεται ὅτι αἰσχρόν τὸ τοῦ νεανίσκου τούτου ἀγνόημα, ἀλλ’ ἐρωτήσας ἐκεῖνον ἑαυτοῦ ποιεῖ κατήγορον. ἔτι δὲ μίγνυσι τῷ ἐλεγκτικῷ τὸ

μαιευτικόν, ἵνα ἅμα καὶ καθαίρῃ τὸν ἐρώμενον ὡς ἐλεγχόμενον καὶ εὐπορώτερον ποιῇ πρὸς τὰς ἀποκρίσεις ὡς μαιευόμενον. ἔτι τὸ μὴ πέρα τοῦ δέοντος ἐξετάζεσθαι τοὺς ἐλέγχους ἐμμετροτέρους αὐτοὺς ποιεῖ. τοσοῦτον γὰρ λέγει μόνον ὅτι αἰσχρὸν μὴ εἰδέναι τὸ ἐν τῷ πολέμῳ βέλτιον καὶ τῷ εἰρήνῃ ἄγειν, καὶ οὐ προσέθηκε τὰ ἐπόμενα τούτῳ, πῶς οὖν φησὶν εἶναι πολέμου καὶ εἰρήνης σύμβουλος ἀγαθός, ἀγνοῶν τὸ τοῦ πολέμου τέλος. ἔτι τὸ τὴν αἰσχρότητα δεῖξαι τῆς ἀγνοίας τῇ παραθέσει τῆς ἄλλου γνώσεως φορητὴν ἐποίησε τὴν ἐπίπληξιν· ‘αἰσχρὸν’ γάρ φησι, ‘περὶ μὲν ἱατρικῶν ἔχειν τι λέγειν, περὶ δὲ τῶν πολιτικῶν τελῶν μηδέν’.

in Alc.210 τὸ μὲν οὖν ἐλεγκτικὸν διὰ τοσοῦτων ὁ Σωκράτης ἐμμελέστερον ἀπέφηνεν ἐν τούτοις τοῖς ῥήμασι· δοκεῖ δέ μοι τὸ τοῦ αἰσχους ὄνειδος ἐπάγειν αὐτῷ κατὰ πολλὰς αἰτίας. πρῶτον μὲν ὅτι διττῆς ἐν ψυχῇ πονηρίας οὔσης, ὡς αὐτὸς ἐν Σοφιστῇ διεῖλε, καὶ τῆς μὲν κατὰ τὴν ἄγνοιαν ὑφισταμένης τοῦ λόγου, τῆς δὲ κατὰ τὴν στάσιν τοῦ ἀλόγου πρὸς τὸν λόγον, νόσος μὲν ἐστὶ ψυχῆς ἢ τοιαύτη στάσις, αἶσχος δὲ ἡ ἄγνοια. διότι γὰρ εἶδους ἐπέχει τάξιν ὁ λόγος ἐν τῇ συμπάσῃ ψυχῇ, διὰ τοῦτο καὶ ἡ κακία τοῦ λόγου τῆς ψυχῆς ἐστὶν αἶσχος, ὥσπερ ἡ ἀρετὴ κάλλος. γίγνεται γὰρ ἡ μὲν ἄγνοια διὰ τὴν τῆς ἀλογίας ἐπικράτειαν, ἡ δὲ γνώσις διὰ τὴν τοῦ λόγου <ἡγεμονίαν· καὶ τὸ μὲν κάλλος ὁράται τοῦ λόγου> κρατοῦντος, τὸ δὲ αἶσχος κρατουμένου καὶ ἀσυμμέτρους καὶ παραφόρους ἀποδιδόντος τὰς οἰκείας ἐνεργείας καὶ μὴ καταδραττομένας τοῦ τέλους. εἰ τοίνυν ταῦτα ἀληθῆ, πᾶσα ἄγνοια τῆς ψυχῆς καὶ ἀνεπιστημοσύνη αἰσχρὰν αὐτὴν ἀποτελεῖ. πρῶτον μὲν οὖν διὰ ταῦτα αἰσχρὸν ἔφατο εἶναι τὸ μὴ εἰδέναι τὸ τέλος τοῦ πολέμου καὶ τῆς εἰρήνης· δεύτερον δὲ καὶ ὅτι φιλοτίμῳ νεανίσκῳ τοῦ αἰσχροῦ πληκτικώτερον οὐδέν. ὑποπεύει γὰρ οὗτος τὴν ἀδοξίαν καὶ πάντα μᾶλλον αὐτῷ φορητὰ τῆς αἰσχύνης καὶ τῆς καταγνώσεως· καὶ τί δεῖ λέγειν, ὅπου γε καὶ τὸ ὡς ἀληθῶς κακὸν παραδέχεται πολλάκις, ἵνα μὴ ὑπομείνῃ τὸ φαινόμενον αἰσχρὸν; καὶ ταύτῃ τοίνυν, στοχαζόμενος τοῦ ἥθους, διὰ τῆς αἰσχύνης αὐτῷ προσάγει τὸν ἔλεγχον.

in Alc.211 εἰ δὲ καὶ ἐπὶ σωματικῷ κάλλει μεγαλαυχεῖται, καθαρτικόν ἐστὶ τῆς οἰήσεως τὸ δεικνύναι τὸ αἶσχος αὐτῷ κατὰ τὸ τιμιώτερον ὑπάρχον, τὴν ψυχὴν, καὶ ὅτι περιττὸν τὸ φαινόμενον κάλλος τῆς ψυχῆς οὔσης αἰσχροῦ. διὰ ταῦτα μὲν οὖν τὸ τῆς αἰσχύνης ὄνειδος ἐπήνεγκεν αὐτῷ· τὸ δὲ ἐπιχείρημα πάντως οὐκ ἄδηλον ὅτι ἀπὸ τοῦ ἥττονος εἴληπται, πληκτικὸν ὑπάρχον. εἰ γὰρ περὶ ὧν ἥττον κατεπαγγελλόμεθα εἰδέναι δυνάμεθα λέγειν τι, αἰσχρὸν περὶ ὧν εἰδέναι φανερὸν μηδὲν δύνασθαι λέγειν. καὶ ὅρῳ ὅπως ἐνταῦθα τὸ αἰσχρὸν ἀπὸ τῆς οἰήσεως τὴν παρεῖδυσιν ἔχειν ἐνδείξατο. τὸ γὰρ ‘περὶ οὗ προσποιῇ ἐπιστήμων εἶναι’ καὶ ἐξῆς τὸ ‘καὶ συμβουλευεῖς ἀνιστάμενος ὡς εἰδὼς’ τὴν οἴησιν αὐτοῦ δείκνυσιν αἰτίαν τῆς αἰσχύνης· αὕτη γὰρ τὴν διπλὴν ἄγνοιαν εἰσάγουσα πολλαπλασιάζει τὸ αἶσχος τῆς ψυχῆς. Σκόπει δὲ καὶ προθυμοῦ εἰπεῖν, πρὸς τί τείνει τὸ ἐν τῷ εἰρήνῃ τε ἄγειν ἄμεινον καὶ ἐν τῷ πολέμῳ οἷς δεῖ. Ἀλλὰ σκοπῶν οὐ δύναμαι ἐννοῆσαι. οὐδ’ οἶσθα, ἐπειδὴν πόλεμον ποιῶμεθα, ὅ τι ἐγκαλοῦντες ἀλλήλοις πάθημα ἐρχόμεθα εἰς τὸ πολεμεῖν καὶ ὅ τι αὐτὸ ὀνομάζοντες ἐρχόμεθα; Ἐγώ γε, ὅτι γε ἐξαπατῶμενοι τι ἢ βιαζόμενοι ἢ ἀποστερούμενοι.

in Alc.212 Ἐχε· πῶς ἕκαστα τούτων πάσχοντες; πειρῶ εἰπεῖν τί διαφέρει τὸ ὦδε ἢ ὦδε. Εἰ τὸ ὦδε λέγεις, ὦ Σώκρατες, τὸ δικαίως ἢ τὸ ἀδίκως; Αὐτὸ τοῦτο. Ἀλλὰ μὴν τοῦτο διαφέρει ὅλον τε καὶ πᾶν. 109 A—B. Ὁ μὲν προειρημένος λόγος, ὥσπερ εἵπομεν, ἤδη πως παρεγύμνου τὸ ἐλεγκτικὸν εἶδος τῶν λόγων καὶ τῆς ψευδοῦς οἰήσεως σφοδρότερον τὸν νεανίσκον ἀπήλλαττε· τὰ δὲ προκείμενα ταῦτα μετὰ τὴν κάθαρσιν εἰς ἔφρασιν αὐτὸν ἀνεγείρει τῆς γνώσεως. δεῖ γὰρ τῶν ἐμποδίων ἐξηρημένων ἤδη τὴν ψυχὴν προσάγειν τῇ θεωρίᾳ τῶν πραγμάτων. ἐνυπάρχει μὲν γὰρ ἡ γνώσις τῆς ἀληθείας ἐν ἡμῖν, ἐμποδιζόμεθα δὲ πρὸς τὴν κατάληψιν αὐτῆς διὰ τὰ ἐπιπροσθοῦντα παθήματα τὰ γενεσιουργά, λέγω δὲ λήθην καὶ οἴησιν καὶ φαντασίας ψευδεῖς

καὶ ὀρέξεις ἀμέτρους· τούτων δὲ ἀφαιρεθέντων εἰς ἑαυτοὺς λοιπὸν ἐπιστρέφειν δεῖ. μετὰ τὴν κάθαρσιν τοίνυν τῆς περιττῆς οἰήσεως παρακελεύεται τῷ νεανίσκῳ σκοπεῖν καὶ ἀνεγείρειν ἑαυτὸν εἰς τὴν τοῦ [ζητουμένου κατάληψιν μετ’ ἐπιστά]σεως προσεκτικωτέρας καὶ προθυμίας τελεωτέρας. τοῦ δὲ νεανίσκου κάμνοντος ἔτι περὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ πολεμικοῦ τέλους μέτεισιν ὁ Σωκράτης ἀπὸ τῶν ἐναντίων τὸν λόγον καὶ μαιεύεται πάλιν αὐτόν· ὁ δὲ ἤδη καταδράττεται τοῦ ζητουμένου.

in Alc.213 τίς οὖν ἡ μέθοδος; ὅταν, φησί, πολεμῶμεν, ἐγκαλοῦντες τοῖς πολεμίοις ὥς τι παθόντες ὑπ’ αὐτῶν πολεμοῦμεν. τί οὖν τοῦτό ἐστιν; ἢ δηλονότι ἀδικεῖσθαι φάσκοντες. εἰ τοίνυν ἀδικούμενοι πολεμοῦμεν, τέλος ἐστὶ τοῦ πολέμου τὸ τῶν δικαίων τυχεῖν· εἰ δὲ τοῦτο, προσήκει τὸν περὶ πολέμου συμβουλευσόντα ὀρθῶς εἰδέναι τὸ δίκαιον ὃ τι ποτ’ ἐστί. ταῦτα μὲν οὖν εἰσαυθίς· τὸ δὲ νῦν προκείμενον, ὅτι διὰ τῆς ἀδικίας εὕρε τὸ δίκαιον. ὥσπερ γὰρ αἱ νόσοι τῶν σωμάτων εἰς χρεῖαν ἡμᾶς κατέστησαν ἰατρικῆς, ἵνα τῆς υἰείας τύχωμεν, οὕτω δὴ καὶ τὰ ἀδικήματα τῶν ἄλλων ἐγείρει τὴν πολεμικὴν παρασκευήν, ἵνα τοῦ δικαίου μὴ ἀμοιρήσωμεν. τοῦτο ἄρα ἐστὶ τὸ τοῦ πολέμου τέλος, ὥσπερ τῆς ἰατρικῆς υἰεία. καὶ ὁρᾷς ὅπως ἐπιζητῶν ὁ λόγος τὸ τέλος τὸ πολεμικόν, ὃ προσήκει τὸν ἀγαθὸν προΐστασθαι σύμβουλον, τὸ δίκαιον τοῦτο ἀνεῦρεν. ἄλλο γὰρ στρατιώτου τὸ τέλος, ἄλλο στρατηγοῦ, ἄλλο τοῦ πολιτικοῦ. ὁ μὲν γὰρ εἰ τύχοι καὶ εὐπορώτερος θέλει γενέσθαι διὰ τῶν λαφύρων, ὁ δὲ εἰς νίκην βλέπει καὶ ταύτην περιποιήσασθαι σπεύδει τοῖς πολίταις, ὁ δὲ τὸ δίκαιον μόνον θεωρεῖ καὶ μέχρι τοσούτου κινεῖ τὸν πόλεμον ἕως ἄν ἀδικεῖν οἴηται τοὺς πολεμίους. διὸ πρῶτον μὲν τὴν ῥητορικὴν κινήσει, διὰ πειθοῦς ἐμμελοῦς παῦσαι τοὺς ἀδικοῦντας σπουδάζων, ἔπειτα τὴν στρατηγικὴν, τοῖς ὅπλοις σωφρονεστέρους ποιῶν οὕς τοις λόγοις οὐ προσηγάγετο.

in Alc.214 ταῦτα ἄρα καὶ τῶν Ἑλλήνων πολιτικός ὁ Νέστωρ πρῶτον μὲν διὰ τῶν ῥητόρων ἐπρέσβευε πρὸς τοὺς Τρῶας ὑπὲρ τῆς Ἑλένης· ἔπειτα μὴ πείσας διὰ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν πολεμικῶν ἔργων αὐτοῖς προσέβαλλε. διὰ ταῦτα καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης ἀξιοῖ δύναμιν ἔχειν τὴν πόλιν τοσαύτην, ὅση καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς γείτονας αὐτῆς ἀδικουμένους ὑπ’ ἀλλήλων δύναται σώζειν, ὥς τοῦ πολεμικοῦ τέλους ὄντος τοῦ δικαίου καὶ οὐ τῆς νίκης οὐδὲ τῆς λαφυραγωγίας οὐδὲ ἄλλου τινὸς τοιούτου. καταστρέφει μὲν οὖν ὁ σύμπαρ λόγος εἰς τοῦτο τὸ συμπέρασμα· νῦν δὲ ὁ Σωκράτης μαιεύμενος τὸν νεανίσκον ἀπὸ τοῦ ἐναντίου τῷ ζητουμένῳ προσάγων αὐτόν, ἐρωτᾷ τί ποτε ἐγκαλοῦντες ἐπὶ τὰ ὅπλα καὶ τοὺς πολέμους καταφεύγομεν. ὁ δὲ γε νεανίσκος ἄντικρυς τὸ τοῦ Θεαιτήτου πέπονθεν· ἐν ἐρωτηθεῖς πολλὰ ἀνθ’ ἐνὸς λέγει καὶ μερικώτερα ἀντὶ τοῦ καθόλου καὶ ἔτι τῶν ἐναντίων δεκτικά, δικαιოსύνης καὶ ἀδικίας, καὶ οὐ πάντως ἄδικα ὑπάρχοντα. ἐρχόμεθα γὰρ εἰς τὸ πολεμεῖν ἐξαπατῶμενοι ἢ βιαζόμενοι ἢ ἀποστερούμενοι, ταῦτα δὲ γένοιτ’ ἂν καὶ δικαίως. καὶ γὰρ ὁ τὸν ἀνόητον ἀπατῶν, ἵνα μὴ βλαβῇ, τὰ δίκαια ποιεῖ, καὶ ὁ τὸν παῖδα βιαζόμενος, ἵνα μὴ δι’ ἀκράτειαν ποιήσῃ τι μοχθηρόν, καὶ ὁ τὸν νοσοῦντα βιαζόμενος υἰείας ἕνεκα προσέσθαι τι τῶν βοηθημάτων ὀρθῶς ποιεῖ, καὶ ὁ τὸν μαινόμενον τῆς παρακαταθήκης ἀποστερῶν, εἰ ξίφος εἴη τὸ παρακατατεθέν.

in Alc.215 οὕτω τοίνυν ἀποκέκριται πρὸς τὴν τοῦ Σωκράτους ἐρώτησιν. ὁ μὲν γὰρ ἐγκλήματα ἀκοῦσαι ζητεῖ, ταῦτα δὲ οὐ μόνον ποτὲ διαφεύγει τὸ εἶναι ἐγκλήματα, ἀλλὰ καὶ ἐπαινετά ἐστιν. ὀρθῶς οὖν ὁ Σωκράτης ἠρώτησε, πῶς ἕκαστα τούτων πάσχοντες ἐρχόμεθα εἰς τὸ πολεμεῖν. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ἐστὶν ἀπλοῦν, ἀλλ’ ἔστι καὶ δικαίως πάσχειν ἕκαστον τούτων καὶ ἀδίκως. αἱ μὲν γὰρ τῶν πράξεων εὐθὺς καὶ τὸ ποιὸν συνεπιφέρουσι, τὸ αἶρετόν ἢ φευκτόν, αἱ δὲ αὐταὶ ἐφ’ ἑαυτῶν εἰσὶ δεκτικά τοῦ εὖ καὶ τοῦ κακῶς. ‘πᾶσα γάρ’, φησί, ‘πρᾶξις ὧδε ἔχει· αὐτὴ ἐφ’ ἑαυτῆς οὔτε καλὴ ἐστὶν οὔτε αἰσχρά’. τῶν δὴ τοιούτων εἰσὶ πράξεων τὸ ἐξαπατᾶν, τὸ βιάζεσθαι, τὸ ἀποστερεῖν· μοιχεύειν δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀποκτινύναι πράξεις μὲν, ἀλλ’ οὐκ αὐταὶ ἐφ’ ἑαυτῶν, ἀλλὰ μετὰ ποιότητος ἤδη τῆς μοχθηραῖς, διαφέρει τοίνυν κἀνταῦθα δικαίως ἐξαπατᾶν ἢ

ἀδίκως, καὶ βιάζεσθαι δικαίως ἢ ἀδίκως, καὶ ἀποστερεῖν ὡσαύτως. οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ Στοᾶς εὐθὺς τὰ τοιαῦτα πάντα ὡς μοχθηρὰ διαβάλλουσιν· οὔτε γὰρ ἐξαπατᾶν ἐστὶ δικαίως κατ' αὐτοὺς οὔτε βιάζεσθαι οὔτε ἀποστερεῖν, ἀλλ' ἐκάστη τῶν πράξεων τούτων ἀπὸ μοχθηρᾶς πρόεισιν ἕξεως καὶ ἄδικός ἐστιν. οἱ δὲ ἀρχαῖοι μέσα τὰ τοιαῦτα τίθενται πάντα καὶ δεκτικὰ τῶν ἐναντίων, καὶ τοιῶσδε μὲν πραττόμενα ἄδικα, τοιῶσδε δὲ πραττόμενα δίκαια.

in Alc.216 δηλοῖ δὲ πού ταῦτα καὶ Ὅμηρος, τὸν Αὐτόλυκον, τὸν ἀπόγονον Ἑρμοῦ, κλεπτοσύνην τε καὶ ὄρκῳ κεκοσμηῆσθαι λέγων, καίτοι οὔτε κοσμεῖσθαι ποτε διὰ μοχθηρᾶς πράξεως δυνατόν οὔτε θεοῖς προσήκειν τὸν ἀδίκῳ χρώμενον ἕξει. καὶ ὅλως ἀρέσκει τοῦτο σχεδὸν ἅπασι τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ἡ συνήθεια συνομολογεῖ τῇ δόξῃ τῶν παλαιῶν. ἐπαινοῦμεν γὰρ τὸν μὴ ἀποδόντα τῷ μαινομένῳ τὸ ξίφος καὶ τὸν ἀπατήσαντα τοὺς πολεμίους, ὅταν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὁ κίνδυνος ᾖ, καὶ τὸν βιασάμενον τὸν φίλον μὴ πρᾶξαι τι τῶν ἀνοσιῶν, καὶ ἕκαστον τούτων δίκαιον καὶ ὀρθὸν ἐπονομάζομεν. κινεῖ μὲν οὖν καὶ ταῦτα πολέμους τοῖς ἀνθρώποις οὐκ ὀλίγους, ἀπάτη καὶ βία καὶ ἀποστέρησις, ἰδίους τε καὶ κοινούς, ἀλλ' ἔστι μερικώτερα τοῦ κοινοῦ τῶν πολέμων τέλους. τούτων γὰρ τὸ μὲν ἀπατᾶσθαι κατὰ τὸν λόγον γίνεται μάλιστα, τὸ δὲ βιάζεσθαι κατὰ τὸν θυμόν, τὸ δὲ ἀποστερεῖσθαι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν· ἀποστερεῖται μὲν γὰρ εἰκότως τὸ φιλοχρήματον, βιάζεται δὲ τὸ <φίλαρχον, ἀπατᾶται δὲ τὸ> τῆς γνώμης μάλιστα δεκτικόν· ἡ δέ γε δικαιοσύνη πάσης ἐστὶ τῆς ψυχῆς ἀρετὴ, καὶ ἡ ἀδικία πάσης κακία τῆς τριμερείας. κοινότερον ἄρα τὸ δίκαιόν ἐστι καὶ τὸ ἄδικον τῶν τριῶν τούτων παθημάτων, καὶ οὐκ ὀρθῶς ὁ νεανίσκος ἐπὶ ταῦτα ἦλθε τῆς τοῦ κοινοτέρου γνώσεως ἀποπεσών. εἰ δὲ ἔστι τούτων ἕκαστον, ὥσπερ εἴρηται, καὶ εὖ πράττειν καὶ κακῶς, δῆλον δὴ καὶ ἐντεῦθεν ἐστὶν ὡς ἄρα τὸ ἀγαθὸν καὶ γνώσεώς ἐστι κρεῖττον καὶ προαιρέσεως καὶ τῆς πρὸς τὰ ἄλλα σχέσεως. εἰ γὰρ ἦν ἐκεῖνο γνῶσις, οὐκ ἂν τὸ ἐναντίον πρὸς τὴν γνῶσιν, ἢ ἀπάτη, μετεῖχεν ἂν ποτε τοῦ ἀγαθοῦ· καὶ εἰ ἦν προαιρετικόν, οὐκ ἂν τὸ παρὰ τὴν προαίρεσιν ἡμῶν ἢ βία πραττόμενον ἀγαθὸν ὑπῆρχε τοῖς πάσχουσι· καὶ εἰ τὸ οἰκεῖον ἦν, <οὐκ ἂν ποτε ἀποστερεῖσθαι τῶν οἰκείων ἦν> ἐπ' ἀγαθῷ.

in Alc.217 νῦν δὲ ἔοικεν ἅπαντα ταῦτα δεύτερα εἶναι τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ οἰκεῖον, ἢ προαίρεσις, ἢ γνῶσις. οὐ γὰρ ἂν τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῶν παρῆν, εἰ τούτων ἦν τι τὸ πρῶτως ἀγαθόν· οὔτε γὰρ τοῦ θερμοῦ τοῖς ψυχροῖς οὔτε τοῦ λευκοῦ τοῖς μέλασι μέτεστι. τοῦτο μὲν τοίνυν ὥσπερ πόρισμα γεωμετρικὸν ληπτέον ἀπὸ τοῦ λόγου· τὸ δὲ ὅλῳ καὶ παντὶ διαφέρειν τὸ δικαίως τοῦ ἀδίκως παντελῆ τὴν πρὸς ἄλληλα διάστασιν αὐτῶν ἐπιδείκνυσιν. πάντα γὰρ τὰ πράγματα τῷ ὅλῳ καὶ παντὶ διήρηται, τῆς μὲν ἐνώσεως αὐτῶν κατὰ τὸ ὅλον ὑφισταμένης, τῆς δὲ διακρίσεως κατὰ τὸ πᾶν· διὸ καὶ τοῦ ποσοῦ τὸ μὲν συνεχὲς ὅλον τί ἐστι, τὸ δὲ διωρισμένον πάντα. ἐν ἅπασιν οὖν τοῖς οὕσι διαφορὰν ἐνδεικνύμενοι τῶν προκειμένων οὕτως εἰώθεσαν λέγειν, ὅτι ὅλῳ καὶ παντὶ διαφέρει. τί οὖν; Ἀθηναίοις σὺ πρὸς ποτέρους συμβουλευσεις πολεμεῖν, τοὺς ἀδικοῦντας ἢ τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας; Δεινὸν τοῦτό γε ἐρώτᾳς· εἰ γὰρ διανοεῖται τις ὡς δεῖ πρὸς τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας πολεμεῖν, οὐκ ἂν ὁμολογήσειέ γε.

in Alc.218 Οὐ γὰρ νόμιμον τοῦθ', ὡς ἔοικεν. Οὐ δῆτα. Οὐδέ γε καλὸν δοκεῖ εἶναι. πρὸς ταῦτ' ἄρα καὶ σὺ τὸ δίκαιον τοὺς λόγους ποιήσῃ; Ἀνάγκη. Ἄλλο τι οὖν, ὃ νῦν δὴ ἐγὼ ἡρώτων, βέλτιον πρὸς τὸ πολεμεῖν καὶ μή, καὶ οἷς δεῖ καὶ οἷς μή, καὶ ὁπότε καὶ μή, τὸ δικαιότερον τυγχάνει ὃν ἢ οὐ; Φαίνεται γε. 109 B—C. Ἡ μὲν τοῦ Σωκράτους ἐρώτησις ἀναγκαία γέγονεν, ἵν' εὕρῃ τί τέλος ἐστὶ πολιτικὸν κατὰ τὴν Ἀλκιβιάδου συμβουλήν. δῆλον γὰρ ὡς, εἰ μὲν πρὸς τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας εἰσηγοῖτο τοῖς Ἀθηναίοις πολεμεῖν, τὴν ἀδικίαν ποιεῖται τοῦ πολέμου τέλος καὶ τὴν κατὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων δεινὴν πλεονεξίαν· εἰ δὲ πρὸς τοὺς μὴ δικαίους, ὅρον καὶ μέτρον τίθεται τοῦ πολέμου τὸ δίκαιον. ὁ δὲ γε νεανίσκος πρὸς ταύτην τὴν ἐρώτησιν ἀφῆκε φωνὴν οὔτε παντάπασιν ἀπηρυθριακός οὔτε τελέως ἐπιστήμονος. τούτων γὰρ ὁ μὲν οὔτε διανοεῖται ποτε πρὸς τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας πολεμεῖν οὔτε διὰ λόγων αὐτὸ προφέρεται· ὁ

δὲ διανοεῖται καὶ λέγειν τολμᾷ διὰ δὴ τινα δεινὴν ἀναισχυντίαν. πολλὰ γοῦν τοιαῦτα καὶ ἐν Πολιτείᾳ Θρασύμαχος λέγειν οὐκ ἐπησχύνετο. μέσος τοίνυν ἐστὶ τούτων ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ διανοεῖσθαι μὲν τὸ ἄδικον οὐ παντελῶς ἐστὶν ἔξαρνος, ὁμολογεῖν δὲ αὐτό φησιν αἰσχρὸν ὑπάρχειν.

in Alc.219 τέτακται τοίνυν κατὰ τὸ φιλότιμον καὶ οὔτε τοὺς τῆς ἐπιθυμίας φθέγγεται λόγους οὔτε τοὺς τῆς κρείττονος ψυχῆς· ἀλλ' ὥς μὲν νίκης καὶ δυνάμεως ὀρεγόμενος οὐ διακρίνει τοὺς δικαίους ἀπὸ τῶν ἀδίκων ἐν τοῖς πολεμίοις, ὥς δὲ τῆς κοινῆς δόξης στοχαζόμενος τὸ ταῦτα ὁμολογεῖν αἰσχρὸν ὑπολαμβάνει, πλὴν ὅτι τὸν λόγον ἐξ ὑποθέσεως προαγαγὼν ἀποστροφὴν ἑαυτῷ πάλιν καταλιμπάνει. οὐ γὰρ εἶπεν ὅτι διανοοῦμαι μὲν ὥς χρή πρὸς τοὺς τὰ δίκαια πράσσοντας πολεμεῖν, αἰσχύνομαι δὲ ὅμως ὁμολογεῖν, ἀλλ' ὅτι καὶ εἴ τις διανοοῖτο ταῦτα, φύγοι ἂν τὴν ἀδοξίαν καὶ τὸ πρὸς ἄλλους ταῦτα ὁμολογήσαι. Ὁ τοίνυν Σωκράτης κατιδὼν αὐτὸν διὰ τὴν τῶν πολλῶν δόξαν προσιέμενον τὴν δικαιοσύνην πρὸ τῆς ἀδικίας εἰς ἐπιστήμην ἀναπέμπει τὴν δόξαν. ἐξάπτει γὰρ τὸ δίκαιον τοῦ νομίμου καὶ τοῦ καλοῦ καὶ τὸ ἄδικον κατὰ τὴν στέρησιν ἐπονομάζει τούτων ἀμφοτέρων· 'οὔτε γὰρ νόμιμον', φησὶν, 'οὔτε καλὸν τὸ τοιοῦτον'. καὶ πάλιν ἐνταῦθα τῷ διαλεκτικῷ μεμιγμένον ἔξεστι θεάσασθαι τὸ ἀποδεικτικόν. καὶ γὰρ ὁ πολὺς φαίη ἂν ὅτι τὸ ἄδικον παράνομόν ἐστι καὶ αἰσχρὸν, τὸν ἐνταῦθα νόμον καὶ τὸ ἐν ταῖς δόξαις ταῖς κοιναῖς καλὸν ἐν νῷ τιθέμενος καὶ ὁ ἐπιστήμων τὰ αὐτὰ ἂν ὁμολογήσειε κατὰ τὰς ἀποδεικτικὰς ἀρχάς, ἐπειδὴ γὰρ ἐν τοῖς αἰτίοις αὐτῶν ἡ δίκη τῆς εὐνομίας ἐξήρτηται (λέγω δὴ τὴν ἐγκόσμιον δίκην), διὰ τοῦτο τὸ δίκαιον νόμιμόν ἐστι καὶ καλόν, τῷ μετέχειν καὶ τοῦτο τῆς εὐνομίας, ἣτις ἔχει καὶ τὸ εὖ καὶ τὸν νόμον ἐν ἑαυτῇ. πάλιν ἐπειδήπερ ἡ πρὸ τοῦ κόσμου δίκη συνέπεται τῷ Διί, πάρεδρος γὰρ ὁ νόμος τοῦ Διός, ὥς φησιν Ὀρφεύς (διὸ καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος τὴν δίκην 'τοῦ θεοῦ νόμου τιμωρὸν' ἐκάλεσε), καὶ τὸ ἐνταῦθα δίκαιον νόμιμόν ἐστιν.

in Alc.220 οἰκείως ἄρα ταῖς ἀρχαῖς αὐτῶν ὁ Σωκράτης τὸ δίκαιον ἔθετο νόμιμον εἶναι, καθάπερ ἡ δίκη τοῦ νόμου τιμωρὸς εἴρηται. διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ὁ δικαστὴς εἰς τὸν νομοθέτην βλέπει καὶ ἡ δικαστικὴ τῆς νομοθετικῆς ἐξήρτηται, διότι καὶ τὰ αἴτια αὐτῶν ταύτην ἔλαχε τὴν τάξιν. ἀνάλογον τοίνυν ὥς ἡ πρὸ τοῦ κόσμου δίκη πρὸς τὸν νόμον, οὕτως ἡ ἐγκόσμιος πρὸς τὴν εὐνομίαν, οὕτως ἡ δικαστικὴ πρὸς τὴν νομοθετικὴν, οὕτω τὸ δίκαιον πρὸς τὸ νόμιμον. αἰεὶ γὰρ τὰ καταδεέστερα μετέχει τῶν πρὸ αὐτῶν καὶ σειρά τις ἀφ' ἑκατέρου τῶν αἰτίων πρόεισιν ἄχρι τῶν ἐσχάτων. οὐκοῦν τὸ δίκαιον καὶ νόμιμόν ἐστι καὶ καλόν ἐστι καὶ ἄμεινόν ἐστιν, ὃ δὴ τὸ ἀγαθὸν ἐπιφέρειν ἔοικε. καὶ διότι μὲν νόμιμον, οἰκείως ἔχει πρὸς τὰς νοερὰς τάξεις—ἐκεῖ γὰρ ὁ νόμος, ἐπὶ Κρόνου, καθάπερ ἐν τῷ Γοργίᾳ γέγραπται· καὶ ὅλως εἴρηται ἐν ἄλλοις ὥς ὁ νόμος ἐστὶ νοῦ διανομὴ ἢ—διότι δὲ καλόν, μετέχει καὶ τῶν νοητῶν—ἐκεῖ γὰρ πρῶτως τὸ κάλλος κάκειθεν ἐπὶ πάντα πρόεισι—διότι δὲ ἄμεινον, ἀγαθὸν ἐστὶ καὶ μετέχει τῆς πρὸ τῶν νοητῶν αἰτίας—τὸ γὰρ ἄμεινον καὶ τὸ βέλτιον καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῆς τοῦ ἀγαθοῦ συστοιχίας ἐστίν.

in Alc.221 εἴρηται οὖν, ὥς συντόμως εἰπεῖν, ὅτι δεῖ τὸν σύμβουλον ἐν τῇ περὶ τοῦ πολεμεῖν ἢ μὴ πολεμεῖν σκέψει πρὸς τὸ δίκαιον βλέπειν· τοῦτο γὰρ ἐστὶ κριτήριον τῆς διαιρέσεως ταύτης. ὥσπερ γὰρ ὁ πόλεμος ὑπὸ σελήνην καὶ ἡ εἰρήνη τὸ μέτρον ἀπὸ τῆς ἐν οὐρανῷ δίκης ὑποδέχεται καὶ τὸ ἀγαθόν, οὕτω καὶ τὸ πολεμεῖν ἢ μὴ τῷ δικαίῳ καὶ ἡμῖν κριτέον. εἰ γὰρ διὰ τὰς ἀδικίας ὁ πόλεμος, τέλος ἐστὶ τοῦ πολέμου τὸ δίκαιον· οὐ γὰρ δὴ τὸ νικᾶν, ὥς οἴονταί τινες. νῖκαι μὲν γὰρ πολλαὶ Καδμεΐαι γεγόνασιν, ὥς πού φησιν ὁ Ἀθηναῖος ξένος, τὸ δὲ δίκαιον ἀπανταχοῦ λυσιτελεῖ τοῖς χρωμένοις καὶ ὁ μὲν νικήσας μόνον οὕτω καλλίους ποιεῖ τοὺς ἡττηθέντας, ὁ δὲ τοῦ δικαίου στοχαζόμενος αὐτός τε ἐν ἀγαθοῖς ἐστὶ καὶ τοὺς πολεμίους ἀμείνους ποιεῖ. τοῦτο ἄρα τέλος ἐστὶ τοῦ πολέμου, τὸ δίκαιον· καὶ πολεμούντων μὲν ὅρος ἔστω δικαιοσύνη, τῶν δὲ εἰρηνευόντων ἄλλο μείζον νοείσθω καὶ τελικώτερον ἀγαθόν, ἡ φιλία καὶ ἡ ἔνωσις. τέλος γὰρ ἐστὶν ἀπάσης ἀρετῆς, καθάπερ οἱ Πυθαγόρειοί φασι καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, ὀρθῶς εἰπὼν, ὅτι

πάντων μὲν φίλων ὄντων οὐ δεόμεθα δικαιοσύνης, ἐξήρηται δὲ τὸ ἐμὸν καὶ οὐκ ἐμὸν, ἀπάντων δὲ δικαίων ὄντων ἔτι δεόμεθα τῆς συναγωγῆς φιλίας.

in Alc.222 ὅτι δὲ ἀρχὴ τῶν πολέμων ἐστὶν ἡ ἀδικία, δηλοῖ που καὶ ὁ ἐν τοῖς ἐνύλοις πόλεμος. μάχεται γὰρ τὸ θερμὸν τῷ ψυχρῷ, καὶ οὐχ ὅταν τὸ μὲν ὠδί, τὸ δὲ ἀλλαχοῦ τυγχάνῃ, ἀλλ' ὅταν τὸ ἕτερον ἐθέλῃ τὴν θατέρου καταλαβεῖν ὑποδοχὴν. δεόμενον γὰρ κάκεῖνο τοῦ ὑποκειμένου μάχεται πρὸς τὸ ἐξῶθεν ἐπεισιδὸν καὶ ἐκβάλλον αὐτὸ τῆς οἰκείας χώρας. ὅθεν καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ φύσει λόγοι σύνεισιν ἀλλήλοις ἀστασιάστως, ἕκαστος γὰρ ἐν ἑαυτῷ ἐστίν· οἱ δὲ ἔνυλοι, μὴ δυνάμενοι χωρὶς ὑποστῆναι τῆς ὕλης, στασιάζουσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς κοινῆς ὑποδοχῆς οὐ δυναμένης ἀμφοτέρους τοὺς ἀντικειμένους λόγους ἀσυγχύτως εἰς ἑαυτὴν χωρεῖν. Μέχρι μὲν δὴ τούτων συνήγαγεν ὅτι Ἀλκιβιάδης τὸ δίκαιον οἶδε. εἰ γὰρ συμβουλεύει περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, πᾶς δὲ ὁ περὶ τούτων σύμβουλος πρὸς τὸ δίκαιον βλέπων ποιήσεται τοὺς λόγους, Ἀλκιβιάδης ἄρα τὸ δίκαιον εἴσεται καὶ τούτου στοχαζόμενος συμβουλεύσει Ἀθηναίοις, εἴτε δεῖ πολεμεῖν εἴτε εἰρήνην ἄγειν. κατεσκευάσται γὰρ ἀμφοτέρω καὶ ὅτι τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν ἢ μὴ βέλτιον τὸ δικαιότερόν ἐστι καὶ ὅτι ὁ περὶ ἕκαστον σύμβουλος πρὸς τὸ βέλτιον ὀρᾷ, οἷον ὁ περὶ σιτίου πρὸς τὸ ὑγιεινότερον, ὁ περὶ τοῦ καθαρίζειν πρὸς τὸ μουσικώτερον, ὁ περὶ τοῦ παλαίειν πρὸς τὸ γυμναστικώτερον. διχῶς γὰρ ἀποδίδεται τὸ βέλτιον, ποτὲ μὲν ἀπὸ τῆς τέχνης, ποτὲ δὲ ἀπὸ τοῦ τέλους· τὰ μὲν <γὰρ> ὄργανα καὶ τὰς ὕλας ἀπὸ τοῦ τέλους ὀνομάζομεν, τὸ φάρμακον ὑγιεινότερον καὶ τὸ σιτίον καὶ τὸ γυμνάσιον λέγοντες, τὰς δὲ ἐνεργείας ἀπὸ τῆς τέχνης, γυμναστικωτέραν καὶ μουσικωτέραν τήνδε μᾶλλον τὴν κίνησιν ἢ τήνδε καὶ τήνδε μᾶλλον τὴν ὥδην ἢ τήνδε φάσκοντες εἶναι.

in Alc.223 τί οὖν; ἐπειδὴ καὶ τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν βέλτιον τὸ δικαιότερόν ἐστι, πόθεν τοῦτο φήσομεν τὴν ἐπωνυμίαν ἔχειν; ἢ καὶ τοῦτο φήσομεν ἀπὸ τῆς ὅλης ἐπιστήμης τῆς πολιτικῆς τὴν προσηγορίαν εἰληφέναι. δικαιοσύνη γὰρ ἐστὶν ἐκείνη, καθάπερ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης δεδήλωκε, τὴν μὲν πολιτικὴν δικαιοσύνην εἶναι πόλεως τιθέμενος, τὴν δὲ δικαιοσύνην πολιτικὴν ἐν τοῖς μέρεσιν ὑφειστώσαν τῆς ψυχῆς. εἰ τοίνυν ταῦτόν ἐστι τῇ δικαιοσύνῃ πολιτικῇ, εἰκότως τὸ δίκαιον ἐνέργημα κατ' αὐτὴν λέγοντες ὀνομάζεσθαι τὸ ἐν τῇ πολιτικῇ συμβουλῇ βέλτιον οὕτω καλοῦμεν. ὥς γὰρ τὸ ἐν τῷ παλαίειν βέλτιον τὸ γυμναστικώτερον ἦν, ἂφ' ὅλης τῆς γυμναστικῆς ὀνομαζόμενον, οὕτω τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν βέλτιον τὸ δικαιότερόν ἐστιν, ἂφ' ὅλης τῆς πολιτικῆς τὴν προσηγορίαν κομιζόμενον. Πῶς οὖν, ὦ φίλε Ἀλκιβιάδη; πότερον σαυτὸν λέληθας ὅτι οὐκ ἐπίστασαι τοῦτο, ἢ ἐμὲ ἔλαθες μανθάνων καὶ φοιτῶν ἐς διδασκάλου, ὃς σε ἐδίδασκε διαγινώσκειν τὸ δικαιότερόν τε καὶ ἀδικώτερον; καὶ τίς ἐστὶν οὗτος; φράσον καὶ ἐμοί, ἵνα αὐτῷ φοιτητὴν προξενήσῃς ἐμέ. Σκώπτεις, ὦ Σώκρατες. 109 D. Ἡ τῆς ψυχῆς εἰς τὸ σῶμα κάθοδος ἀπέστησε μὲν αὐτὴν τῶν θείων αἰτίων, ἂφ' ὧν νοήσεως ἐπληροῦτο καὶ δυνάμεως καὶ καθαρότητος, συνῆψε δὲ τῇ γενεσιουργῷ φύσει καὶ τοῖς ἐνύλοις πράγμασιν, ἂφ' ὧν ἀναπίμπλαται λήθης καὶ πλάνης καὶ ἀγνοίας.

in Alc.224 κατελθούσῃ γὰρ αὐτῇ περιέφυσαν ἐκ τοῦ παντός καὶ ζωαὶ πολυειδεῖς καὶ χιτῶνες ποικίλοι, καθέλκοντες μὲν αὐτὴν εἰς τὴν θνητὴν σύστασιν, ἐπιπροσθοῦντες δὲ εἰς τὴν <τῶν> ὄντων θεωρίαν. δεῖ τοίνυν τὴν ἐντεῦθεν μέλλουσιν ὀρθῶς ἐπ' ἐκείνην τὴν ἄγρυπνον περιάγεσθαι φύσιν κοσμεῖσθαι μὲν τὰς δευτέρας καὶ τρίτας δυνάμεις τὰς συνηρτημένας αὐτῇ καθάπερ τῷ θαλαττίῳ Γλαύκῳ τὰ φύκια καὶ τὰ ὄστρεα, κωλύσαι δὲ τὰς ἐξω προϊούσας αὐτῆς ὁρμάς, ἀναμνησθῆναι δὲ τῶν ὄντως ὄντων καὶ τῆς θείας οὐσίας, ἂφ' ἧς ἡ κάθοδος καὶ πρὸς ἣν σπεύδειν προσήκει τὴν σύμπασαν ἡμῶν ζωὴν. ἔστι δὴ τὰ δεόμενα τῆς τελειώσεως ἐν ἡμῖν τό τε ἄλογον, ὃ δι' ἐθῶν κοσμεῖσθαι καὶ παιδεύεσθαι πέφυκε, καὶ τὸ προαιρετικόν, ὃ δεῖ τῶν ἀλόγων ὀρέξεων καὶ τῆς πρὸς αὐτὰς ἀποστῆναι συμπλοκῆς, καὶ πρὸς τούτοις τὸ γνωστικὸν ἡμῶν, ὃ

δεῖται τῆς τῶν ὄντων ἀναμνήσεως ἄλλο γάρ ἐστι τὸ ἀναμνησκόμενον καὶ ἄλλο τὸ δι' ἐθῶν
ρύθμιζόμενον καὶ ἄλλο τὸ νουθετήσεσι καὶ διδασκαλίαις συμμετρότερον γινόμενον.

in Alc.225 δεῖ δὲ καὶ τὴν παιδείαν σύμφωνον εἶναι τοῖς τρισὶ τούτοις, καὶ πρῶτον μὲν διὰ τῆς ὀρθότητος
ἡμᾶς τελειοῦν τῶν ἐθῶν, ἔπειτα διὰ τῆς νουθεσίας καὶ τῶν διδασκαλικῶν λόγων, τὸ δὲ τρίτον
διὰ τῆς ἀναμνήσεως τοὺς λόγους ἡμῶν ἀνακινεῖν καὶ τὴν γνῶσιν τὴν κατ' οὐσίαν ὑπάρχουσαν
ταῖς ψυχαῖς ἀνακαθαίρεσθαι. γένη μὲν οὖν τοσαῦτα καὶ ἡ τάξις αὕτη τῆς τελειώσεως πρόκειται
ταῖς εἰς τὰ σώματα πεσοῦσαις ψυχαῖς. τούτων δὲ τοιούτων ὄντων τὸ τρίτον διὰ τε μαθήσεως
καὶ εὐρέσεως ἔχει τὸ τέλειον. οὐ γὰρ ἄλλος ἐστὶ γνώσεως τρόπος ἐν ἡμῖν ἀλλ' ἢ μάθησις ἢ
εὗρεσις. κατ' οὐσίαν μὲν γὰρ ἐστὶν αὐτοκίνητος ἡ ψυχὴ, κοινωνήσασα δὲ τῷ σώματι μετέσχε
πως τῆς ἑτεροκινήσεως. ὥς γὰρ τῷ σώματι δέδωκεν αὐτοκινήσεως ἔσχατον ἵνδαλμα, οὕτω καὶ
τῆς ἑτεροκινήσεως ἔμφασιν διὰ τὴν περὶ τοῦτο σχέσιν ἀντέλαβε. διὰ μὲν οὖν τὴν τῆς
αὐτοκινήσεως δύναμιν πόριμός ἐστιν ἡ ψυχὴ καὶ εὐρετικὴ καὶ γόνιμος τῶν λόγων καὶ
ἐπιστημῶν· διὰ δὲ τὴν τῆς ἑτεροκινήσεως ἔμφασιν δεῖται ποτε τῆς παρ' ἄλλων ἀνακινήσεως,
ὅτε δὴ καὶ αἱ μὲν τελειότεραι τῶν ψυχῶν εὐρετικώτεραι μᾶλλον εἰσιν, αἱ δὲ ἀτελέστεραι
πλειόνως ἐνδεεῖς τῆς ἔξωθεν βοηθείας. αἱ μὲν γὰρ μᾶλλον εἰσιν αὐτοκίνητοι καὶ ἤττον
ἀναπεπλησμένοι τοῦ χείρονος, αἱ δὲ ἤττον αὐτοκίνητοι καὶ μᾶλλον ἐκ τῆς σωματικῆς φύσεως
παθοῦσαι, προϊοῦσαι δ' ὅμως ἐν τῷ τελειοῦσθαι καὶ αὗται καὶ τοῦ σώματος ἀνεγειρόμεναι καὶ
συλλέγουσαι τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις ἀπὸ τῆς ὕλης γονιμώτεραι γίνονται καὶ εὐρετικώτεραι
τούτων περὶ ἃ πρότερον ἦσαν ἄγονοι καὶ ἄποροι διὰ τὴν ἐκ τῆς ὕλης ἐφήκουσαν ἀργίαν καὶ
τὴν ἀζωΐαν καὶ τὸν ἐκ τῆς γενέσεως κάρον.

in Alc.226 Ἡμεῖς μὲν οὖν οὕτως τὴν μεσότητα φυλάττοντες τῆς λογικῆς ἀποδίδομεν τὰς αἰτίας καὶ τῶν
ἀτελεστέρων ἐν αὐτῇ καὶ τῶν τελειοτέρων ἔξεων καὶ τὰς ὁδοὺς τοιαύτας εἶναί φαμεν τῆς
τελειώσεως αὐτῶν. ὅσοι δὲ κατὰ τὸ κρεῖττον ἴστανται τῆς μεσότητος ἢ κατὰ τὸ χεῖρον,
ἀποπίπτουσι τῆς περὶ τούτων ἀληθείας. οὔτε γὰρ ἐκείνους ἀποδεξόμεθα τοὺς λόγους ὅσοι φασὶ
τὴν ψυχὴν εἰς ὑγρὸν ἀφικομένην σῶμα κἀντεῦθεν ἐπιπροσθουμένην ἀνόητον εἶναι κατ'
ἀρχάς, αὐθις δὲ τῆς ὑγρότητος ἐξατμιζομένης διὰ τῆς ἐμφύτου θερμότητος καὶ συμμετροτέρας
γινομένης ἀνανεοῦσθαι κατὰ τὸ φρόνιμον ἑαυτῆς· οὗτος γὰρ ὁ τῆς τελειώσεως τρόπος
σωματικός ἐστι καὶ ἔνυλος καὶ ταῖς κράσεσι τοῦ σώματος ἐπομένην ὑποτίθεται τὴν τελειότητα
τῆς ψυχῆς, καίτοι καὶ πρὸ τῶν στοιχείων καὶ πρὸ τῆς γενέσεως ὅλης τὴν ὑπόστασιν αὐτῆς
ἐχούσης καὶ ζωῆς οὔσης ἀμιγοῦς πρὸς τὸ σῶμα καὶ τὴν φύσιν.

in Alc.227 οὔτε αὖ ἐκείνους ὅσοι μέρος μὲν εἶναι τῆς θείας οὐσίας λέγουσι τὴν ψυχὴν, ὅμοιον δὲ τῷ ὅλῳ
τὸ μέρος καὶ αἰεὶ τέλειον, τὸν δὲ θόρυβον εἶναι καὶ τὰ πάθη περὶ τὸ ζῶον· οἱ γὰρ ταῦτα λέγοντες
αἰεὶ τελείαν ποιοῦσι τὴν ψυχὴν καὶ αἰεὶ ἐπιστήμονα καὶ μηδέποτε δεομένην ἀναμνήσεως καὶ αἰεὶ
ἀπαθῆ καὶ μηδέποτε κακυνομένην. καίτοι γε ὁ Τίμαιος οὐδὲ τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἐκ πρώτων
φησὶν ὑφεστάναι πάντη τῶν γενῶν, ὥσπερ τὰς κρεῖττους ἡμῶν ψυχάς, ἀλλ' ἐκ δευτέρων καὶ
τρίτῳ· καὶ ὁ ἐν Φαίδρῳ Σωκράτης μεμίχθαι φησὶ τὰς δυνάμεις ἡμῶν πρὸς τὸ ἐναντίον τῷ
ἀγαθῷ καὶ μάχης ἀναπεπλησθαι πρὸς ἀλλήλας καὶ διὰ τοῦτο ποτὲ μὲν τὰς ἀμείνους κρατεῖν,
ποτὲ δὲ τὰς χείρονας. καὶ τί δεῖ πολλὰ λέγειν; ὅπου γε καὶ τὸν ἡνίοχον κακύνεσθαι φησιν ὁ
αὐτός· 'οὐ δὴ κακίᾳ ἡνίοχου πολλὰ μὲν χωλεύοντα ἵ , πολλὰ δὲ πολλὰ πτερὰ θραύονται '.
καίτοι τί σεμνότερόν ἐστιν ἐν ἡμῖν τῆς ἡνιοχητικῆς δυνάμεως; αὕτη δὴ οὖν ἐστὶ καὶ ἡ
ἀναμνησκομένη τῶν θείων καὶ ταῖς δευτέραις καὶ τρίταις δυνάμεσιν ὑπουργοῖς χρωμένη
πρὸς τὴν ἀνάμνησιν, καὶ ταῦτα ἐν Φαίδρῳ λέγεται σαφῶς. ἀλλ' οὖν, ὅπερ ἐλέγομεν, φυλακτέον
τὰ μέτρα τῆς ψυχῆς, καὶ τοὺς περὶ τῆς τελειώσεως λόγους οὔτε ἀπὸ τῶν σωματικῶν ἐπ' αὐτὴν
ἀναθετέον οὔτε ἀπὸ τῶν θείων εἰς αὐτὴν καθελκυστέον, ἵνα δὴ τοῦ Πλάτωνος ὦμεν ἐξηγηταὶ
καὶ μὴ πρὸς ἰδίας ὑπ' ὀλήψεις ἀπ' ευθύνωμεν τὰς τοῦ φιλοσόφου ῥήσεις.

in Alc.228 ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ἀτελής ἐστὶν ἡ ψυχὴ ποτε καὶ αὐθις τελειοῦται καὶ λήθην ἴσχει τῶν θείων καὶ αὐθις ἀναμνησκεται, δῆλον δὴ ὅτι καὶ ὁ χρόνος συντελεῖ πρὸς τὴν τελείωσιν αὐτῆς. πῶς γὰρ ἂν ἐξ ἀφροσύνης μετέβαλεν εἰς φρόνησιν καὶ ὅλως εἰς ἀρετὴν ἀπὸ κακίας, μὴ κατὰ χρόνον ποιούμενη τὰς μεταβάσεις; πᾶσα γὰρ μεταβολὴ κατὰ χρόνον ὑφέστηκε. Ταῦτα μὲν οὖν εἰρήσθω καθόλου περὶ τῆς τελειώσεως τῶν ψυχῶν. λάβωμεν δὲ ἐκ τούτων τό γε τοσοῦτον, ὅτι δεῖ καὶ τὸν εἰδότα τὸ δίκαιον ἐξ ἀγνοίας εἰς τὴν γνῶσιν αὐτοῦ μεταβεβληκέναι καὶ οὔτε ἀεὶ τὸν τοῦ δικαίου λόγον πρόχειρον ἔχειν ὥσπερ τὰ κρείττονα ἡμῶν (ἀτελεῖς γὰρ φυόμεθα τὴν πρώτην) οὔτε διὰ τὴν τοῦ σώματος μεταβολὴν καὶ τὴν τούτου γνῶσιν ἡμῖν συνεληλυθέναι. οὐ γάρ ἐστὶν ἡ οὐσία ἡμῶν σωματοειδὴς καὶ ἐκ τῶν ἐνύλων ὑφαστῶσα γενῶν. λείπεται ἄρα μάθησιν ἢ εὗρεσιν προκεῖσθαι τῆς γνώσεως. εἰκότως δὴ οὖν ὁ νεανίσκος ἀπαιτεῖται λέγειν, τίς ὁ τῆς μαθήσεως αἴτιος αὐτῷ καὶ πόθεν ἔγνω τὸ δίκαιον, εἴπερ ἔγνω. δεῖ γάρ, ὥς πολλάκις εἴρηται, τῆς μὲν παρ’ ἄλλου γνώσεως ἐνδοθείσης αὐτὴν ἡγεῖσθαι τὴν μάθησιν, τῆς δὲ μαθήσεως τὸν διδάσκαλον. ἡ μὲν γὰρ μάθησις κίνησις ἐστὶ, πᾶσα δὲ κίνησις δεῖται τῆς κινούσης αἰτίας. δεῖ τοίνυν καὶ τοῦ διδάσκοντος, οὗτος γάρ ἐστὶν ὁ τῆς μαθήσεως αἴτιος. Τοῦτο μὲν οὖν ἀπάντων ἐστὶν ἀληθέστατον, τὸ δὲ τῆς Σωκρατικῆς ἐρωτήσεως ἐμμελὲς καὶ τὸ πραῦνον τοὺς ἐλέγχους ἔξεστιν ἐν τούτοις ὀρᾶν. πρῶτον μὲν γὰρ διὰ τοῦ φίλον τὸν ἐλεγχόμενον προσειπεῖν προκαταλαμβάνει τὴν λύπην τῇ οἰκειώσει καὶ ἅμα δείκνυσιν ὅτι καὶ τέλος αὐτῷ τῆς καθάρσεως ἢ φιλίας, ὅτι οὐδεὶς θεὸς δύσνους ἀνθρώποις, οὐκοῦν οὐδὲ αὐτὸς δυσνοῖα τοιοῦτον οὐδὲν δρᾷ, καθάπερ εἴρηκεν ἐν Θεαιτήτῳ, καὶ ὅτι καὶ ἐν θεοῖς τὸ καθαῖρον δι’ ἀγαθότητα προτείνει τὴν κάθαρσιν τοῖς ἀτελέσιν, ἀλλ’ οὐ διὰ τὴν πρὸς αὐτὰ ἀλλοτριότητα.

in Alc.229 δευτέρον δὲ ὅτι οὐκ ἀποφατικῶς εἰσήγαγε τὸν ἔλεγχον λέγων ‘ἀλλὰ μὴν οὐκ οἶσθα τὸ δίκαιον, οὔτε γὰρ ἔμαθες οὔτε εὔρεσ’ ἀλλὰ ἀνερωτῶν αὐτὸν ποιεῖ φωρᾶσαι τὴν αὐτοῦ πλάνην καὶ τὴν ἐρώτησιν ἐμμελῆ προσάγει· ‘ἄρα ἔλαθες με μανθάνων τὴν τοῦ δικαίου φύσιν; καὶ τίς ἐστὶν οὗτος ὁ διδάσκαλός σου;’ τρίτον ὅτι καὶ ἑαυτὸν συντάττει τῷ νεανίσκῳ, ὥς ἂν καὶ αὐτὸς ἀγνοῶν τὸ δίκαιον· φράσον· γὰρ φησιν· ‘ἐμοὶ τὸν τούτου διδάσκαλον, ἵνα αὐτῷ φοιτητὴν προξενήσης ἐμέ’. διὰ ταύτης τοίνυν τῆς συντάξεως λεαίνει τοῦ ἐλέγχου τὸ πληκτικὸν καὶ πραῖνει τὸ σφοδρὸν καὶ φορητὸν ἀποτελεῖ τὸ ἀλγινόν. Ταῦτα καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῶν λόγων· τῶν δὲ καθ’ ἕκαστον ῥημάτων τὸ μὲν ‘ἑαυτὸν λέληθας’ οἰκεῖόν ἐστι τῷ ἑαυτὸν ἀγνοοῦντι· πανταχοῦ γὰρ τὸ λανθάνον ἀγνοίας αἰτίον ἐστὶν· ἅμα οὖν κάκεῖνο δῆλον, ὅτι διὰ λήθης ἢ ἀγνοίας. Τὸ δὲ ‘ἢ ἐμέ ἔλαθες μανθάνων’ εἰς ἀδύνατον περιέστησε τὸν λόγον· προεῖρηται γὰρ ὅτι οὔτε νύκτωρ οὔτε μεθ’ ἡμέραν ἐλάνθανεν αὐτὸν οὐδαμοῦ φοιτῶν. ὥσπερ οὖν ἀδύνατόν ἐστι τὸν ἀγαθὸν δαίμονα λαθεῖν ἡμᾶς διανοουμένους, οὕτω δὴ καὶ τὸν Σωκράτην κατ’ οὐδεμίαν κίνησιν ὁ νεανίσκος ἐλάνθανεν, ὅπου γε καὶ τὰς ἑνδον αὐτοῦ κινήσεις τὰς τε διανοητικὰς καὶ τὰς ὀρεκτικὰς πάσας ἀνήπλωσε.

in Alc.230 Τὸ δὲ ‘φοιτῶν εἰς διδασκάλου’ τὴν ἐπιστροφὴν ἐνδείκνυται τῶν τελειωθησομένων πρὸς τὸν μέλλοντα τελειοῦν. οὐ γὰρ ἐστὶν ἡ ψυχὴ τοιοῦτον οἶον τὸ σῶμα, πάσχον ἔξωθεν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὴν ἐγείρει πρὸς τὸ τέλειον καὶ προσάγει τῷ δυναμένῳ πληροῦν. Τό γε μὴν ‘διαγινώσκειν τὸ δικαιότερον καὶ ἀδικώτερον’ ἐνδείκνυται μὲν ὅτι τῶν ἐναντίων ἢ αὐτῇ ἐστὶν ἐπιστήμη καὶ ὥς ὁ τὸ ἕτερον δυνάμενος διαγινῶναι καὶ θατέρου κριτὴς ἐστὶν ὀρθός· ἐνδείκνυται δὲ καὶ ὅτι ταῦτα (τὸ δίκαιον λέγω καὶ ἄδικον) ἀορίστως ὑπὸ τῶν τῆδε μετέχεται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ὁ δὲ τῆς ἐπιστήμης λόγος διακρίνει τὸ διάφορον τῆς μεθέξεως. οὐ γὰρ εἶπεν· ‘ὅς σε ἐδίδασκε τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον’, ἀλλὰ ‘τὸ δικαιότερον καὶ ἀδικώτερον’, ἃ δὴ τὸ μᾶλλον συνεισφέρει καὶ ἥττον. Τὸ δὲ ‘ἵνα αὐτῷ φοιτητὴν προξενήσης ἐμέ’ μὴ μόνον εἰρωνεῖαν νοήσωμεν, ἀλλὰ καὶ ἀλήθειαν· οὐδὲ γὰρ ἂν ὁ Σωκράτης ἀπέφυγεν ἀκρόασιν τοῦ ἐπιστήμονος. ὥς γὰρ τὰ θεῖα, κἂν τῆς αὐτῆς ἢ τάξεως, ἀλλήλοις συνήνωται καὶ πληροῖ ἄλληλα

ἀγαθοειδῶς, οὕτω καὶ οἱ ἐπιστήμονες, κἂν τὴν αὐτὴν ἔχωσιν ἔξιν, διὰ τῆς ὁμοιότητος συνάπτονται ἀλλήλοις καὶ χαίρουσιν εἰς ἀλλήλους τε καὶ ἑαυτοὺς ἀποβλέποντες.

in Alc.231 Τὸ δ' ἐπίλοιπον δὴ, τὸ τοῦ νεανίσκου ῥῆμα τὸ ' σκώπτεις , ὦ Σώκρατες ' , ἥδη συνησθημένου τῆς τοῦ Σωκράτους δυνάμεως καὶ ἐπιστήμης. οἴεται γὰρ ἀνενδεῶς ἔχοντα αὐτὸν καὶ ἐπιστήμονα ὄντα προσποιεῖσθαι διδασκάλου χρῆζειν, ἵνα τὴν περὶ αὐτὸν ἔνδειαν ἐλέγξῃ καὶ τὴν ἀπορίαν τὴν περὶ τῶν ἀδίκων καὶ δικαίων. καὶ ἔστι τοῦτο τοῖς πράγμασι σύμφωνον· ὥς γὰρ τοῦ θεοῦ πάντα ἀμερίστως ποιοῦντος ἡ ὕλη δέχεται μεριστῶς εἰς αὐτήν, ὥς δι' αἰῶνος ἐνεργοῦντος ἐκείνου μετέχομεν ¶ δὲ ¶ ἡμεῖς κατὰ χρόνον, οὕτω δὲ καὶ τοῦ Σωκράτους ἀγαθοειδῶς πάντα καὶ ἀληθευτικῶς λέγοντος ὁ νεανίσκος ἀλλοίως ὑποδέχεται τοὺς λόγους, σκώπτεσθαι νομίζων καὶ ὀνειδίζεσθαι τῆς ἀπορίας ἔνεκα, καίτοι τοῦ Σωκράτους οὐ τούτων ἔνεκα λέγοντος. Μὰ τὸν φίλιον τὸν ἐμόν τε καὶ σόν, ὃν ἐγὼ ἠκιστα ἂν ἐπιорκήσαιμι· ἀλλ' εἴπερ ἔχεις, εἰπὲ τίς ἐστι. Τί δ' εἰ μὴ ἔχω; οὐκ ἂν οἶμι με ἄλλως εἰδέναι περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων; Ναί, εἴ γε εὖροις. Ἀλλ' οὐκ ἂν εὐρεῖν με ἡγή; Καὶ μάλα γε, εἰ ζητήσῃς. Εἴτα ζητῆσαι οὐκ ἂν οἶμι με; Ἐγώ γε, εἰ οἴθις γε μὴ εἰδέναι. Εἴτα οὐκ ἦν ὅτε εἶχον οὕτω; Καλῶς λέγεις· ἔχεις οὖν εἰπεῖν τοῦτον τὸν χρόνον ὅτε οὐκ ᾔδου εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα; φέρε πέρυσιν ἐζήτεις τε καὶ οὐκ ᾔδου εἰδέναι ἢ ᾔδου; καὶ ἀληθῆ ἀποκρίνου, ἵνα μὴ μάτην οἱ διάλογοι γίνωνται.

in Alc.232 Ἀλλ' ὥμην εἰδέναι. Τρίτον δὲ ἔτος καὶ τέταρτον καὶ πέμπτον οὐχ οὕτως; Ἐγώ γε. Ἀλλὰ μὴν τό γε πρὸ τοῦ παῖς ἦσθα. ἦ γάρ; Ναί. Τότε μέντοι εὖ οἶδα ὅτι ᾔδου εἰδέναι. Πῶς εὖ οἶσθα; Πολλάκις ἐν διδασκάλων ἤκουον παιδὸς ὄντος καὶ ἄλλοθι, καὶ ὅποτε ἀστραγαλίζοις ἢ ἄλλην τινὰ παιδιὰν παίζοις, οὐχ ὥς ἀποροῦντος περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ἀλλὰ μάλα μέγα καὶ θαρραλέως λέγοντος περὶ ὅτου τύχοις τῶν παίδων, ὥς πονηρός τε καὶ ἄδικος εἶη καὶ ὥς ἀδικοίη οὐκ ἀληθῆ λέγων. 109 D—110 B. Ἐξαιρεῖ τοῦ νεανίσκου πᾶσαν ὑπόνοιαν ὁ Σωκράτης ἀφ' ἧς οἴεται δυσκολώτερον αὐτὸν ἔξιν πρὸς τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα καὶ ἀλλοτριώτερον ἔσεσθαι πρὸς αὐτόν, ἵνα δὴ καὶ τοὺς ἐλέγχους εὐμενῶς παραδέξῃται καὶ τὸ ὅλον πατρικὴν εἶναι νομίσῃ τὴν παρ' αὐτοῦ πᾶσαν εἰς αὐτὸν προῖοῦσαν ἐνέργειαν. οὐδὲ γὰρ ἄλλως δυνατὸν τὸ ἀτελέστερον ὠφελείας ἀπ' ἄλλου τυχεῖν ἢ πιστεῦσαν εὖνουν εἶναι τὸ τὴν τελειότητα προτεῖνον. οὕτω γὰρ καὶ τὸ θεῖον ἐφετὸν ἡμῖν ἐστίν, ἵνα μεταδιδόναι δύνηται τῶν ἀγαθῶν. ἐξαιρεῖ μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, διὰ ταῦτα τὰς τῆς δυσκολίας προφάσεις, ὥσπερ ἰατρός ἀγαθὸς τὰ ἐμπόδια τὰ πρὸς τὴν θεραπείαν ἐκκόπτων ἀπὸ τῆς τοῦ νεανίσκου ψυχῆς. ἡ δὲ ὑπεξαίρεσις αὕτη διὰ φιλίας πρόεισι καὶ ταυτότητος καὶ κοινωνίας. ὥς γὰρ τὰ ψυχρὰ διὰ θερμότητος καὶ ὅλως τὰ ἐναντία διὰ τῶν ἐναντίων ἐκβάλλομεν, οὕτω τὰ τραχύτερα καὶ διαστάσεως αἷτια τῶν ῥημάτων διὰ τῶν οἰκειωτικῶν καὶ φιλικῶν ἐξιώμεθα.

in Alc.233 πόθεν οὖν ταῦτα παραγίνεται ταῖς ψυχαῖς, φιλία καὶ ἔνωσις; ἀπὸ τῶν θεῶν, ὥσπερ τὰ πάθη καὶ ἡ διάστασις ἀπὸ τῆς ὕλης. θεὸν δὲ οὖν φίλιον κοινὸν αὐτῶν ἔφορον ὁ Σωκράτης μάρτυρα καλεῖ τῶν ἑαυτοῦ λόγων καὶ τῆς προαιρέσεως, ὥς μὲν ἐπιστήμων ἀπὸ θεοῦ τὴν ἔνωσιν ἐφήκειν τοῖς πᾶσιν οἰόμενος, ὥς δὲ ἐρωτικὸς ἀπὸ τοῦ φίλιου θεοῦ. τίς δὲ ἐστὶν οὗτος ὁ φίλιος θεός; ἔξεστι μὲν λέγειν ὅτι καὶ ἐπὶ τὸν Δία ταύτην ἀναφέρειν εἰώθασι τὴν ἐπωνυμίαν· ὥς γὰρ ξένιον αὐτὸν καὶ ἰκέσιον, οὕτω καὶ φίλιον ἐπονομάζουσι· καὶ ἴσως ἔχει λόγον ἐπὶ τὸν Δία ποιεῖσθαι τὴν ἀναφορὰν ὥς παρακαλοῦντα τὸ ἡγεμονικὸν προστησάμενον εἶδος ζωῆς συνέπεσθαι τῷ Διί. ἔξεστι δὲ καὶ τὸν ἔρωτα φίλιον λέγειν θεόν· τῆς γὰρ φιλίας αἷτιος ὁ ἔρως, παίδων καλῶν ἔφορος ὢν, ὥς αὐτὸς ἐν τῷ Φαίδρῳ λέγει. κάλλιον δὲ συνάπτειν ἀμφοτέρους τοὺς λόγους· ἐν γὰρ τῷ Διί καὶ ὁ ἔρως ἐστί. καὶ γὰρ Μῆτις ἐστὶ πρῶτως γενέτωρ καὶ Ἐρως πολυτερπής· καὶ ὁ ἔρως πρόεισι ἐκ τοῦ Διὸς καὶ συνυπέστη τῷ Διί πρῶτως ἐν τοῖς νοητοῖς· ἐκεῖ γὰρ ὁ Ζεὺς ὁ πανόπτης ἐστί καὶ ἄβρὸς Ἐρως, ὥς Ὀρφεύς φησι.

in Alc.234

συγγενῶς οὖν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, μᾶλλον δὲ ἦνωνται ἀλλήλοις, καὶ φίλιος αὐτῶν ἐκάτερός ἐστι. καὶ ὁ Σωκράτης ὡς μὲν ἡγεμονικὸν εἰς Δία τὸν νεανίσκον ἀναπέμπει, ὡς δὲ ἐρώμενον εἰς τὸν ἔρωτα καὶ ἐνεργεῖ διχῶς, καὶ ὡς φιλόσοφος ἅμα καὶ ὡς ἐρωτικός· καὶ τῇ μὲν εἰς Δία, τῇ δὲ εἰς ἔρωτα ἀνατείνεται. Ὁ μὲν οὖν φίλιος θεὸς οὕτως ἡμῖν νοείσθω. τὸ δὲ ὄν ἐγὼ ἥκιστα ἂν ἐπιорκήσαιμι ὅτι αὐτὸν τοῦτο λέγειν οἰθῶμεν, ὅτι ὅτι ἄλλων μὲν θεῶν ἴσως κἂν ἐπιорκήσαι μοι συμβαίη, τὸν φίλιον δὲ οὐδέποτε ἂν ἐπιорκήσαιμι. τὴν γὰρ Σωκρατικὴν εὐλάβειαν τὴν τε πρὸς τοὺς ὅρκους καὶ τὴν πρὸς αὐτὰ τὰ γένη τῶν θεῶν καὶ ἐν Γοργία καὶ ἐν Φιλήβῳ μεμαθήκαμεν. ἀλλ' ἡ ἀντιδιαίρεσις οὐκ ἔστι πρὸς ἄλλους θεοὺς (μία γὰρ ἡ ὁσιότης ἐστὶν ἢ πρὸς πάντας συνάπτουσα), ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀκούοντα νέον· ἥκιστα γὰρ ἂν ἐπιорκήσειε τὸν φίλιον ἐν τοῖς πρὸς Ἀλκιβιάδην λόγοις, ἥκιστα δ' ἂν τὸν ξένιον ἐν τοῖς πρὸς τὸν ξένον, καὶ τὸν ἰκέσιον ἐν τοῖς πρὸς τὸν ἰκέτην. καὶ ἐφ' ἐκάστου μὲν τῶν ὁμνυμένων τὸ ὅτι ἥκιστα, πρὸς δὲ ἄλλον καὶ ἄλλον τῶν τοιούτων ἀκροατὴν κατὰ τὰς διαφόρους σχέσεις ἐξαλλάττεται. πρὸς τοῖνυν ἐρώμενον ὄντος τοῦ λόγου τὸν φίλιον θεὸν ἥκιστα ἐπιорκητέον· εἰ γὰρ ἐστὶν ὁ ὅρκος φρουρά τις ἀπὸ τοῦ θείου καθήκουσα τῷ ὁμνύντι καὶ συνοχὴ καὶ ἀσφάλεια, βούλεται δὲ ὁ ἐραστής διὰ φιλίας ἑαυτῷ τὸν ἐρώμενον ἐνοῦν, ἥκιστα αὐτῷ τὸν φίλιον θεὸν ἐπιорκητέον, ἵνα πανταχόθεν ὑπ' ἐκείνου συνέχηται καὶ περιφράττηται μετὰ τοῦ ἐρωμένου καὶ τὸν τῆς φιλίας αὐτῶν ἔχη δεσμόν. Ὁ μὲν οὖν Σωκράτης διὰ ταῦτα τὸν φίλιον ὁμνυσι θεόν· ὁ δὲ γε νεανίσκος ἀπορῶν διδάσκαλον εἰπεῖν τῆς τοῦ δικαίου γνώσεως, ἔπειτα ἄφυκτον τὴν διαίρεσιν τοῦ Σωκράτους ὁρῶν ἐπὶ τὴν εὗρεσιν καταφεύγει· κἀνταῦθα μαρτυρεῖ μὲν αὐτῷ πολλὴν ὁ Σωκράτης εὐφυΐαν καὶ γόνιμον δύναμιν εἰπὼν ὅτι καὶ μάλα γε εὗρες ἂν, εἴπερ ἐζήτησας.

in Alc.235 τοῦ μὲν οὖν μὴ μεμαθηκέναι τεκμήριον ποιεῖται τὸ μὴ ἔχειν διδασκάλους· τοῦτο δὲ ἐν Λάχῃ καὶ ἐν Γοργία προΐσχεται τεκμήριον τοῦ μὴ μαθεῖν. τὸ δὲ αἴτιον, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ σώματι συνεζύγη καὶ ζῇ τὴν μετὰ τοῦ σώματος ζωὴν τὴν κοινὴν καὶ ἐπιπροσθεῖται ὑπὸ τοῦ σώματος καὶ δεῖται τῶν ἔξωθεν αὐτὴν ἀνακινῆσαι δυναμένων. ὁ γὰρ ἀτελής νοῦς ὑπὸ τοῦ τελείου ποδηγεῖται, καθάπερ δὴ καὶ ἡ ἀτελής φύσις ὑπὸ τῆς τελείας κατ' ἐνέργειαν ἥδη τελεσιουργεῖται. ψυχὴ οὖν εἰς ἄλλην ὁρῶσα ψυχὴν ἐν τῷ συγγενεῖ τὴν ἑαυτῆς γινώσκει ὁρᾷ καὶ οὕτω δὴ τὸ ἐλλεῖπον εἰς τὸ τέλειον περιάγει καὶ τὴν ἄγνοιαν εἰς γινῶσιν· ἔτι γὰρ δὴ προσδεῖται. καὶ πολλά ἐστὶ τῶν γνωστῶν ὧν ἀνάγκη τὰς πρωτίστας ἡμᾶς αἰτίας καὶ ἀρχὰς καὶ ὑποδέξασθαι καὶ πρὸς τοῖσδε τὰ ὑπὲρ τὴν οὐσίαν τῆς [...] δεῖται τοῦ ποδηγοῦντος, ἵνα θεωρήσωμεν αὐτά, διὰ τὸ αὐτόθεν καὶ ἡμᾶς ἔχειν ἀφορμὰς εἰς τὴν ζήτησιν αὐτῶν. τοῦ μὲν τοῖνυν μαθεῖν ἐστὶ τεκμήριον τὸ διδασκάλων τυχεῖν, τοῦ δὲ εὗρεῖν τὸ ζητῆσαι προκείμενόν ἐστιν.

in Alc.236 ἡ γὰρ ζήτησις ἀνακινεῖ τὸ ὅμμα τῆς ψυχῆς καὶ γυμνάζει πρὸς τὴν θεάν τῆς ἀληθείας. ὅθεν δὴ καὶ οἱ ζητητικώτεροι γιγνώμενοι πρὸς τὰς λύσεις εὐπορώτεροι καθίστανται· τὸ γὰρ καλῶς ἀπορῆσαι καὶ τῆς εὐπορίας αἰτιόν ἐστιν. ἡ μὲν οὖν πενία ἢ ἐν ἡμῖν αἰτία τῆς ἀπορίας ἐστὶ καὶ ἔρως ἐπὶ τὴν ζήτησιν ἐγείρει τῆς τελείας γνώσεως· ὁ δὲ πόρος ἐν τῷ ὄντι καὶ [τῷ νοερῷ] τῆς ψυχῆς Μῆτιδος ὦν υἱός. ἄνωθεν γὰρ πρόεισι τὸ οὐσιῶδες ἡμῶν ἀπὸ τοῦ θείου νοῦ, τὸ δὲ δυνάμει τὸ ἐν ἡμῖν ἢ πενία καὶ ἡ ἀοριστία τῆς ζωῆς. ὅταν οὖν ἐγερθῶμεν εἰς τὸν ἔρωτα τῆς ἑαυτῶν γνώσεως, τότε καὶ τὸν ἐν ἡμῖν πόρον θεώμεθα καὶ τὸν διάκοσμον ὅλον τὸν ψυχικόν. δύο δὲ οὖν αὐταὶ πρὸς τὴν μάθησιν καὶ τὴν εὗρεσιν ὁδοί, μία μὲν ἡ ζήτησις, μία δὲ ἡ διδασκαλία. διὸ καὶ τῶν τοῦ Πλάτωνος ἐξηγητῶν τινὲς τοὺς διαλόγους διείλον εἰς τε τοὺς διδασκαλικούς καὶ τοὺς ζητητικούς, ἐντεῦθεν λαβόντες τὴν ἀφορμὴν τῆς τοιαύτης διαιρέσεως. πάλιν τοῖνυν ἀπὸ τῆς εὐρέσεως ἄνεισιν ὁ λόγος ἐπὶ τὴν ἀπλὴν ἄγνοιαν. οὐθεὶς γὰρ ἂν ὁρμήσειε ζητεῖν ὅ γε οἶεται γινώσκειν· δεῖ δὲ οὖν ἄρξαι τὴν ἀπλὴν ἄγνοιαν τῆς ζητήσεως· ἡ γὰρ ζήτησις ὁρεξίς ἐστὶ γνώσεως ἐν οἷς οἰόμεθα ἀγνοεῖν. ἀπὸ δὲ τῆς ἀπλῆς ἀγνοίας ἀνάγκη τὸν χρόνον γνωρίσαι καθ' ὃν ὥόμεθα μὴ εἰδέναι. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἀπαιτεῖ χρόνον αὐτὸν εἰπεῖν τῆς

οίησεως τοῦ μὴ εἰδέναι. καθάπερ γὰρ εἴρηται καὶ πρότερον, ἀνάγκη τὰς τοιαύτας ἀπάσας μεταβολὰς μετρεῖσθαι ὑπὸ χρόνου.

in Alc.237 διὸ καὶ ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης ἐνταῦθ' αὖτε προσίεται τὴν κίνησιν ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τὴν κατὰ χρόνον μεταβολήν. ἀλλ' ὅτι μὲν ἡ σῶματι συνοῦσα καὶ ἀπὸ κακίας εἰς ἀρετὴν μεθισταμένη δεῖται τοῦ χρόνου, παντὶ καταφανὲς δήπου· ἤδη δέ τινες καθ' ἑαυτὴν οὖσαν τὴν ψυχὴν οὐ φασι δεῖσθαι χρόνου κατὰ τὴν ἐνέργειαν, ἀλλὰ τούναντίον αὐτὴν ἀπογεννᾶν τὸν χρόνον. τοῦτο δὲ οἶμαι δεῖσθαι λόγου τινός. διττὸς γὰρ ὁ χρόνος, ὁ μὲν τῇ φυσικῇ ζωῇ καὶ τῇ σωματοειδεῖ κινήσει τοῦ παντὸς συνυφιστάμενος, ὁ δὲ διὰ τῆς ἀσωμάτου ζωῆς πεφοιτηκώς. ἐκεῖνος μὲν οὖν καὶ τὰς τῶν θείων ψυχῶν περιόδους μετρεῖ καὶ τὰς ἐνεργείας τὰς χωριστὰς τῶν ἡμετέρων τελειοῖ· ὁ δὲ δεύτερος, ὁ τῇ κατὰ φύσιν ζωῇ συμπαρατεινόμενος, τὴν μὲν μετὰ σώματος ἡμῶν ζῶν μετρεῖ, τὴν δὲ τῆς ψυχῆς αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν ζώσης οὐδαμῶς. ταῦτα περὶ τῶν πραγμάτων εἰρήσθω. τῶν δὲ περὶ τὴν λέξιν τὸ μὲν 'οὐκ ἂν εὑρεῖν με ἢ γ' ἢ;' πάνυ τεθαρρηκότος ἐστὶ τῇ τῆς φύσεως δεξιότητι καὶ ταύτην ἀποχρῆναι νομίζοντος. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης οὐκ ἀναιρεῖ ταύτην αὐτοῦ τὴν εὐελπιστίαν· οὐ γὰρ οἱ τέλειοι τῆς ἐπιτηδειότητος τῶν εὐφυεστέρων εἰσὶν ἀναιρετικοί, ἀλλὰ τελειωτικοί. τὸ δὲ 'καλῶς λέγεις' εἰς ἐμμελὴ πάλιν αὐτὸν ἔλεγχον περιάγει.

in Alc.238 δυνατὸν γὰρ ἦν εἰπεῖν ἀποφαινόμενον ὅτι χρόνος οὐδεὶς ἐστὶν ἐν ᾧ τὴν ἀπλὴν ἔσχεσ' ἄγνοϊαν, ἀλλ' αἰεὶ σαυτὸν ὑπέλαβες εἰδέναι ἃ μὴ ἤδεις· ὁ δὲ οὐχ οὕτως εἶπεν, ἀλλ' ὅτι 'τὸν σαυτοῦ βίον ἐπίσκεψαι καὶ εἰπέ μοι τὸ ἔτος ἐν ᾧ οὐκ ᾧ οὐκ εἰδέναι'· καὶ ἀναλύσει χρησάμενος ἀπὸ τοῦ παρόντος πρὸς τὸν παρεληλυθότα χρόνον ἐφίστησιν αὐτὸν ὅτι οὐδέποτε ᾤκησεν τὸ δίκαιον ἀγνοεῖν. τὸ δὲ 'τάληθ' ἀποκρίνου' προσέθηκεν εἰκότως. ὅτε μὲν γὰρ περὶ τῶν καθόλου τοῦς λόγους ἐποιεῖτο, τῇ ἐπιστήμῃ μόνῃ πρὸς τὴν λήψιν ἐχρήτο τῆς ἀληθείας· νῦν δὲ περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀλκιβιάδου τῆς ἐξετάσεως οὔσης καὶ τῶν ἐν αὐτῷ διαθέσεων, ἀληθεύοντος αὐτοῦ δεῖται πρὸς τὴν ὁμολογίαν. τὸ δὲ 'ἵνα μὴ μάτην οἱ διάλογοι γίνωνται' δηλοῖ μὲν ποῦ ὅτι καὶ <οἱ> ἐκ ψευδῶν προτάσεων συλλογισμοὶ μάταιοι τρόπον τινὰ εἰσι, δηλοῖ δὲ καὶ ὅτι τοῖς σπουδαίοις οὐδὲν μάτην ἐστὶ πρακτέον. ὥσπερ γὰρ οὔτε θεὸς οὔτε ἡ φύσις μάτην τι λέγεται ποιεῖν, οὕτως οὐδὲ ὁ σπουδαῖος ζῇ γὰρ καὶ κατὰ φύσιν καὶ κατὰ θεόν. τάχα δ' ἂν δηλοῖ καὶ ὅτι χάρις ἐστὶ τῆς μαιείας ἢ ἀλήθειας καὶ ἢ διακρίσεως τῶν ἀληθῶν καὶ τῶν ψευδῶν. οὐδεὶς ἄρα τὸν ὑπέχοντα τὴν μαιείαν ψευδῇ λέγειν πρὸς τὸν μαιευόμενον. ἐνδείκνυται δὲ πρὸς τούτοις καὶ ὅτι οὐ χρὴ ψεύδεσθαι οὔτε πρὸς τὸν ὅμοιον οὔτε πρὸς τὸν ἑαυτοῦ βελτίονα· καὶ γὰρ ὅταν ὁ κρείττων ψεύδῃται πρὸς τοὺς χείρονας, ὡς ἀναγκαῖον προτείνει τὸ ψεῦδος καὶ οὐχ ὡς αἰρετόν. τὸ δὲ 'ἐν διδασκάλων καὶ ἄλλοθι' καὶ τὸ 'ὅποτε δὲ ἀστραγαλίζοις ἢ ἄλλην παιδιὰν παίζοις' διαιρεῖ καὶ τοὺς τόπους καὶ τὰς παιδιὰς οὐ μάτην, ἀλλ' ἵνα ἐνδείξῃται ὅτι καὶ ἐν παντὶ τόπῳ παρῇν αὐτῷ καὶ πᾶσαν ἐνέργειαν ἐνεργοῦντι παιδικήν.

in Alc.239 οὕτω δὲ ἐλέγετο σύντονος εἶναι περὶ τὰς παιδιὰς ὁ Ἀλκιβιάδης ὥστε ποτὲ τινος αὐτῷ ζεύγους ἐπελαύνοντος ἀστραγαλίζοντι ἔρριψεν ἑαυτὸν πρὸ τοῦ ζεύγους, ἵνα μὴ ἐπελθὼν ἐκεῖνο συγχέῃ τοὺς ἀστραγάλους. δηλοῖ δὲ αὐτοῦ καὶ νῦν τὴν σφοδρότητα ὁ Σωκράτης εἰπὼν ὅτι 'μάλα μέγα καὶ θαρραλέως ἐβόας περὶ ὅτου τύχοις τῶν παίδων ὅτι ἀδικοῖ'. καὶ γὰρ ἡ βοή καὶ τὸ ἀνενδοιάστως τῆς περὶ τὴν παιδιάν ἐστὶ συντονίας. τὸ δὲ 'ὡς πονηρὸς καὶ ὡς ἄδικος' τῇ δεξιότητι μαρτυρεῖ τοῦ νεανίσκου. τὸ γὰρ ἐκ παιδὸς ἀποστρέφεσθαι τὴν ἀδικίαν καὶ [τὴν] πονηρίαν αὐτὴν ψυχῆς νομίζειν εὐφυΐας ἐστὶ τεκμήριον ἱκανόν. Ἀλλὰ τί ἔμελλον ποιεῖν, ὦ Σώκρατες, ὅποτε τίς με ἀδικοῖ; Σὺ δ' εἰ τύχοις ἀγνοῶν εἴτε ἀδικοῖο εἴτε μὴ τότε, λέγεις τί σε χρὴ ποιεῖν; Μὰ Δία οὐκ ἠγνόουν ἔγωγε, ἀλλὰ σαφῶς ἐγίνωσκον ὅτι ἡδικοῦμην. Ὡς ἄρα ἐπίστασθαι καὶ παῖς ὢν, ὡς ἔοικε, τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδिका. Ἐγώ γε, καὶ ἡπιστάμην γε. Ἐν ὁποῖω

χρόνῳ ἐξευρών; οὐ γὰρ δήπου ἐν ᾧ γε ᾧ εἶδέναι. Οὐ δῆτα. Πότε οὖν ἀγνοεῖν ἡγοῦ; σκοπεῖ· οὐ γὰρ εὐρήσεις τοῦτον τὸν χρόνον.

in Alc.240 Μὰ τὸν Δί', ᾧ Σώκρατες, οὐκ οἶσθα αὐτά. Οὐ πάνυ φαίνομαι. Ἀλλὰ μὴν ἄρτι γε οὐδὲ μαθὼν ἔφησθα εἶδέναι· εἰ δὲ μήτε εὗρες μήτε ἔμαθες, πῶς οἶσθα καὶ πόθεν; 110 B—D. Σαφῶς ἐν τούτοις ὁ νεανίσκος ὁμολόγησεν οἷσιν ἔχειν τῆς τῶν δικαίων γνώσεως. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἐρωτᾷ πάλιν· πότε μαθὼν ἢ πότε εὐρών; οὐ γὰρ δὴ τις ὅτε οἶται εἶδέναι, τότε ἐπὶ τὴν ζήτησιν τρέπεται τὴν τοῦ γνωστοῦ. καὶ τούτων συνελαυνόμενος ὁ νεανίσκος ὁμολογεῖ μήτε μαθὼν εἶδέναι μήτε εὐρών, διότι μηδένα ἔχει χρόνον τῆς ἀγνοίας εἰπεῖν, μεθ' ὃν ἢ ἐζήτησεν ἢ ἐδιδάχθη τὸ δίκαιον. καὶ μοι δοκεῖ δείκνυσθαι διὰ τούτων ἐναργῶς, τίς μὲν ἐστὶν ἐπιστήμη πρὸ χρόνου παντὸς ἐν ἡμῖν, τίς δὲ κατὰ χρόνον παραγίνεται. Σωκράτης μὲν γὰρ εἰς τὴν κατ' ἐνέργειαν ἐπιστήμην ἀποβλέπων ἐπιζητεῖ, τίς ὁ πρὸ ταύτης χρόνος· Ἀλκιβιάδης δὲ τὴν κατ' οὐσίαν ἔχων ἐπιστήμην, δι' ἣν καὶ οἶται εἶδέναι ἃ μὴ οἶδεν, οὐκ ἔχει χρόνον εἰπεῖν τῆς μεθέξεως αὐτῆς· ἐξ αἰδίου γὰρ αὐτὴν ἔχομεν. ὥστε εἰ ὁ μὲν περὶ ἄλλης ἐπιστήμης λέγει, ὁ δὲ περὶ ἄλλης, ἀμφοτέρᾳ ἐστὶν ἀληθὴ, καὶ <τὸ> τὸν χρόνον προηγῆσθαι τῆς ἐπιστήμης καὶ τὸ μὴ ἔχειν πρὸ τῆς παρουσίας αὐτῆς εἰπεῖν τινὰ χρόνον. τῆς μὲν γὰρ ἀτελοῦς ἐπιστήμης οὐκ ἔστι προηγούμενος χρόνος, τῆς δὲ κατ' ἐνέργειαν καὶ τῆς τελείας ἐστί. καὶ οὔτε τοῖς ἐν Φαίδωνι ταῦτα διαφωνεῖ λόγοις οὔτε ὁ Ἀλκιβιάδης παντελῶς ἀποπέπτωκε τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας.

in Alc.241 ταῦτα καὶ περὶ τούτων. Ἐπισημήνασθαι δὲ ἄξιον ὅτι συνεχῶς ὁ νεανίσκος ὁμνυσι κατὰ τοῦ μεγάλου Διός. καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν καὶ ἐν τούτοις δις τοῖς ῥήμασιν ἐχρήσατο, ' μὰ Δία οὐκ ἡγνόουν ἔγωγε ' καὶ πάλιν ' μὰ τὸν Δί ' , ᾧ Σώκρατες , οὐκ οἶσθα αὐτά. Οὐ δῆτα. Πότε οὖν ἀγνοεῖν ἡγοῦ; σκοπεῖ· οὐ γὰρ εὐρήσεις τοῦτον τὸν χρόνον. in Alc.240 Μὰ τὸν Δί', ᾧ Σώκρατες, οὐκ οἶσθα αὐτά. Οὐ πάνυ φαίνομαι. Ἀλλὰ μὴν ἄρτι γε οὐδὲ μαθὼν ἔφησθα εἶδέναι· εἰ δὲ μήτε εὗρες μήτε ἔμαθες, πῶς οἶσθα καὶ πόθεν; 110 B—D. Σαφῶς ἐν τούτοις ὁ νεανίσκος ὁμολόγησεν οἷσιν ἔχειν τῆς τῶν δικαίων γνώσεως. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἐρωτᾷ πάλιν· πότε μαθὼν ἢ πότε εὐρών; οὐ γὰρ δὴ τις ὅτε οἶται εἶδέναι, τότε ἐπὶ τὴν ζήτησιν τρέπεται τὴν τοῦ γνωστοῦ. καὶ τούτων συνελαυνόμενος ὁ νεανίσκος ὁμολογεῖ μήτε μαθὼν εἶδέναι μήτε εὐρών, διότι μηδένα ἔχει χρόνον τῆς ἀγνοίας εἰπεῖν, μεθ' ὃν ἢ ἐζήτησεν ἢ ἐδιδάχθη τὸ δίκαιον. καὶ μοι δοκεῖ δείκνυσθαι διὰ τούτων ἐναργῶς, τίς μὲν ἐστὶν ἐπιστήμη πρὸ χρόνου παντὸς ἐν ἡμῖν, τίς δὲ κατὰ χρόνον παραγίνεται. Σωκράτης μὲν γὰρ εἰς τὴν κατ' ἐνέργειαν ἐπιστήμην ἀποβλέπων ἐπιζητεῖ, τίς ὁ πρὸ ταύτης χρόνος· Ἀλκιβιάδης δὲ τὴν κατ' οὐσίαν ἔχων ἐπιστήμην, δι' ἣν καὶ οἶται εἶδέναι ἃ μὴ οἶδεν, οὐκ ἔχει χρόνον εἰπεῖν τῆς μεθέξεως αὐτῆς· ἐξ αἰδίου γὰρ αὐτὴν ἔχομεν. ὥστε εἰ ὁ μὲν περὶ ἄλλης ἐπιστήμης λέγει, ὁ δὲ περὶ ἄλλης, ἀμφοτέρᾳ ἐστὶν ἀληθὴ, καὶ <τὸ> τὸν χρόνον προηγῆσθαι τῆς ἐπιστήμης καὶ τὸ μὴ ἔχειν πρὸ τῆς παρουσίας αὐτῆς εἰπεῖν τινὰ χρόνον. τῆς μὲν γὰρ ἀτελοῦς ἐπιστήμης οὐκ ἔστι προηγούμενος χρόνος, τῆς δὲ κατ' ἐνέργειαν καὶ τῆς τελείας ἐστί. καὶ οὔτε τοῖς ἐν Φαίδωνι ταῦτα διαφωνεῖ λόγοις οὔτε ὁ Ἀλκιβιάδης παντελῶς ἀποπέπτωκε τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας.

in Alc.241 ταῦτα καὶ περὶ τούτων. Ἐπισημήνασθαι δὲ ἄξιον ὅτι συνεχῶς ὁ νεανίσκος ὁμνυσι κατὰ τοῦ μεγάλου Διός. καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν καὶ ἐν τούτοις δις τοῖς ῥήμασιν ἐχρήσατο, ' μὰ Δία οὐκ ἡγνόουν ἔγωγε ' καὶ πάλιν ' μὰ τὸν Δί ' , ᾧ Σώκρατες , οὐκ οἶσθα αὐτά. Οὐ δῆτα. Πότε οὖν ἀγνοεῖν ἡγοῦ; σκοπεῖ· οὐ γὰρ εὐρήσεις τοῦτον τὸν χρόνον. in Alc.240 Μὰ τὸν Δί', ᾧ Σώκρατες, οὐκ οἶσθα αὐτά. Οὐ πάνυ φαίνομαι. Ἀλλὰ μὴν ἄρτι γε οὐδὲ μαθὼν ἔφησθα εἶδέναι· εἰ δὲ μήτε εὗρες μήτε ἔμαθες, πῶς οἶσθα καὶ πόθεν; 110 B—D. Σαφῶς ἐν τούτοις ὁ νεανίσκος ὁμολόγησεν οἷσιν ἔχειν τῆς τῶν δικαίων γνώσεως. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἐρωτᾷ πάλιν· πότε μαθὼν ἢ πότε εὐρών; οὐ γὰρ δὴ τις ὅτε οἶται εἶδέναι, τότε ἐπὶ τὴν ζήτησιν τρέπεται τὴν τοῦ γνωστοῦ. καὶ τούτων συνελαυνόμενος ὁ νεανίσκος ὁμολογεῖ μήτε μαθὼν εἶδέναι μήτε εὐρών, διότι μηδένα ἔχει χρόνον τῆς ἀγνοίας εἰπεῖν, μεθ' ὃν ἢ ἐζήτησεν ἢ ἐδιδάχθη τὸ δίκαιον. καὶ μοι δοκεῖ δείκνυσθαι διὰ τούτων ἐναργῶς, τίς μὲν ἐστὶν ἐπιστήμη πρὸ χρόνου παντὸς ἐν ἡμῖν, τίς δὲ κατὰ χρόνον παραγίνεται. Σωκράτης μὲν γὰρ εἰς τὴν κατ' ἐνέργειαν ἐπιστήμην ἀποβλέπων ἐπιζητεῖ, τίς ὁ πρὸ ταύτης χρόνος· Ἀλκιβιάδης δὲ τὴν κατ' οὐσίαν ἔχων ἐπιστήμην, δι' ἣν καὶ οἶται εἶδέναι ἃ μὴ οἶδεν, οὐκ ἔχει χρόνον εἰπεῖν τῆς μεθέξεως αὐτῆς· ἐξ αἰδίου γὰρ αὐτὴν ἔχομεν. ὥστε εἰ ὁ μὲν περὶ ἄλλης ἐπιστήμης λέγει, ὁ δὲ περὶ ἄλλης, ἀμφοτέρᾳ ἐστὶν ἀληθὴ, καὶ <τὸ> τὸν χρόνον προηγῆσθαι τῆς ἐπιστήμης καὶ τὸ μὴ ἔχειν πρὸ τῆς παρουσίας αὐτῆς εἰπεῖν τινὰ χρόνον. τῆς μὲν γὰρ ἀτελοῦς ἐπιστήμης οὐκ ἔστι προηγούμενος χρόνος, τῆς δὲ κατ' ἐνέργειαν καὶ τῆς τελείας ἐστί. καὶ οὔτε τοῖς ἐν Φαίδωνι ταῦτα διαφωνεῖ λόγοις οὔτε ὁ Ἀλκιβιάδης παντελῶς ἀποπέπτωκε τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας.

in Alc.242 τὸ δὲ οὕτω πως εἶχεν· ἔμαθον, οἶμαι, καὶ ἐγὼ ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι. Πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν ἤκομεν λόγον· παρὰ τοῦ; φράζε κάμοιγε. Παρὰ τῶν πολλῶν. 110 D—E. Τῆς μαθήσεως διττῆς οὔσης, καὶ τοτὲ μὲν ἀπὸ τῶν κρειττόνων αἰτίων ἐφηκούσης εἰς τὰ καταδεέστερα (καθ' ὃ δὴ καὶ ὁ ἐν τῷ Τιμαίῳ λέγει δημιουργὸς πρὸς τοὺς νέους θεοὺς ' νῦν ὁ λέγω πρὸς ὑμᾶς ἐνδεικνύμενος μάθετε '), τοτὲ δὲ αὖ ἀπὸ τῶν ἐκτὸς ἀνακινουμένης (καθ' ὃ καὶ διδασκάλους εἰώθαμεν ἐπιγράφεσθαι τινας), καὶ τῆς εὐρέσεως μεταξὺ τούτων γε τεταγμένης (ἔστι γὰρ καταδεεστέρα μὲν τῆς ἀπὸ τῶν θεῶν ἐνδεδομένης τῇ ψυχῇ γνώσεως, τελειότερα δὲ τῆς ἔξωθεν καὶ παρ' ἄλλων ἀναμνήσεως), περὶ μὲν τῆς κρείττονος μαθήσεως οὐδὲ ἔννοιαν ὁ Ἀλκιβιάδης ἔχει, πλὴν ὅσον εἰς τὴν κατ' οὐσίαν ἐνυπάρχουσαν ἡμῖν ἐπιστήμην ἀποβλέπων, ἥτις ἀπὸ θεῶν ἐνδέδεται, καὶ τὸ δίκαιον οἶται γινώσκειν ἀκριβῶς· ἐλθὼν δὲ ἐπὶ τὴν εὐρεσιν μέσσην οὔσαν ἐν μέσῃ τῇ ψυχῇ καὶ περικρουσθεῖς ὑπὸ τοῦ λόγου καὶ δειχθεῖς ὡς οὔτε ἐζήτησεν οὔτε ἔχει χρόνον εἰπεῖν τῆς ἀγνοίας, ἣν ἀνάγκη προϋπάρχειν τῆς ζητήσεως, νυνὶ πάλιν ἐπὶ τὴν δευτέραν ἔρχεται μάθησιν καὶ ἀπορίᾳ τοῦ ὡς ἀληθῶς διδασκάλου τῶν δικαίων, τοῦ ἐπιστήμονος, ἐπὶ τὸ πλῆθος

καταφεύγει καὶ τὴν ἀστάθμητον τῶν πολλῶν ζωὴν, καὶ ταύτην ἡγεμόνα προΐσταται τῆς τῶν δικαίων γνώσεως.

in Alc.243 ἐνταῦθα δὴ οὖν ὁ Σωκράτης, ὥσπερ τις Ἡρακλῆς τὰς τῆς ὕδρας κεφαλὰς ἐκτέμνων, δείκνυσιν ὅτι πᾶν τὸ πλῆθος ἀναξιόπιστόν ἐστι περὶ τὴν γνῶσιν τῶν τε δικαίων καὶ τῶν ἀδίκων. δοκεῖ μὲν οὖν ὁ λόγος οὗτος ἦττον συντελεῖν εἰς τὴν τοῦ νεανίσκου κάθαρσιν· εἰ δέ τις ἀκριβῶς θεωροίη, καὶ τοῦτον εὐρήσει τοῦ αὐτοῦ τέλους στοχαζόμενον. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ νεανίσκος, φιλότιμος ὢν, ἐξήρητο τῆς δόξης τῶν πολλῶν καὶ περὶ αὐτὴν ἐπτόητο· δείκνυσιν οὖν ὁ Σωκράτης ὅτι καὶ πρὸς τὸ κρίνειν τὰ πράγματα καὶ πρὸς τὸ διαγινώσκειν ἄκυρός ἐστιν ἡ τῶν πολλῶν δόξα καὶ οὐ χρὴ ταύτη τὸν τοῦ καλοῦ στοχαζόμενον ἐπερείδεσθαι. δεύτερον, ὅτι τὸ πλῆθος αἰτιόν ἐστι τῆς ψευδοδοξίας, ἐκ νεότητος ἡμῖν φαντασίας πονηρὰς καὶ πάθη ποικίλα ἐμποιοῦν· ἀνάγκη τοίνυν τὸν ἐπιστημονικὸν λόγον τὸ μὲν διαστραφέν ἡμῶν ἐκ τῆς τῶν πολλῶν ὁμιλίας ἀπευθύνειν, τὸ δὲ ἐμπαθὲς γενόμενον θεραπεύειν, τὸ δὲ ἀκαθαρσίας ἀναπλησθὲν ἀποκαθαίρειν· οὕτω γὰρ ἂν ἐπιτήδαιοι γενοίμεθα πρὸς τὴν τῆς ἐπιστήμης ἀνάκτησιν.

in Alc.244 τρίτον, ὅτι καὶ ἐν ἐκάστῳ ἡμῶν ἐστί τι πολυκέφαλον θηρίον, ὡς αὐτὸς εἴρηκεν, ὅπερ ἀνάλογόν ἐστι τῷ πλῆθει· τοῦτο γὰρ ἐστιν ὅπερ δῆμος ἐν πόλει, τὸ ποικίλον καὶ ἄλογον καὶ ἔνυλον εἶδος τῆς ψυχῆς, ὃ καὶ πεζότατόν ἐστιν ἡμῶν. παρακελεύεται τοίνυν ὁ παρὼν λόγος ἀφίστασθαι τῆς ἐπιθυμίας τῆς ἀπεράντου καὶ ἀποσκευάζεσθαι τὸ πλῆθος τῆς ζωῆς καὶ τὸν ἐν ἡμῖν δῆμον ὡς οὐκ ὄντα κριτὴν ἀξιόπιστον τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων οὐδὲ ἐπιστήμης τινὸς ὅλως ὑπάρχοντα δεκτικόν. οὐδὲν γὰρ ἄλογον ἐπιστήμης μετέχειν πέφυκε, μὴ ὅτι γε τὸ τῶν ἀλόγων καταδέεσταν, ὃ καὶ τὸ πλῆθος ἔχον ἐν ἑαυτῷ στασιάζει καὶ διαμάχεται πρὸς ἑαυτό. τέταρτον δὴ οὖν ἐπὶ τούτοις λέγομεν ὅτι τὴν ἀπόστασιν τὴν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ τὴν φυγὴν καὶ τὴν ἑτερότητα καὶ τὴν παντοίαν διαίρεσιν ἀξιοῖ μὴ προσίεσθαι ὁ παρὼν λόγος εἰς τὴν ἐπιστήμονα καὶ νοερὰν ζωὴν, ἀλλὰ πάντα ταῦτα ὡς ἀλλότρια τοῦ νοῦ καὶ τῆς ἐνώσεως τῆς θείας ἀποπέμπεσθαι.

in Alc.245 δεῖ γὰρ μὴ τὸ ἔξω πλῆθος μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ φεύγειν, μηδὲ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ὁποιοῦν ἀποσκευάζεσθαι. Κάτωθεν οὖν ἀρχομένοις φευκτέον τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀγελῶν ἰόντων, ὡς φησι τὸ λόγιον, καὶ οὔτε ταῖς ζωαῖς αὐτῶν οὔτε ταῖς δόξαις κοινωνητέον. φευκτέον τὰς ὁρέξεις τὰς πολυειδεῖς, αἱ μερίζουσιν ἡμᾶς περὶ τὸ σῶμα καὶ ποιοῦσιν ἄλλοτε ἐπ' ἄλλα τῶν ἔξω κειμένων ὁρμᾶν, τοτὲ μὲν ἐπὶ ἡδονὰς ἀλόγους, τοτὲ δὲ ἐπὶ πράξεις ἀορίστους καὶ μαχομένας ἀλλήλαις· μεταμελείας γὰρ ἡμᾶς ἀναπιμπλάσιν αὗται καὶ κακῶν. φευκτέον τὰς συντροφους ἡμῖν αἰσθήσεις τὰς τὴν διάνοιαν ἀπατώσας· καὶ γὰρ αὗται πολυειδεῖς εἰσὶ καὶ ἄλλοτε ἀλλοίωιν πειρῶνται τῶν αἰσθητῶν καὶ οὐδὲν ὑγιὲς λέγουσιν οὐδὲ ἀκριβές, ὡς πού φησιν αὐτὸς ὁ Σωκράτης. φευκτέον τὰς φαντασίας ὡς μορφωτικὰς καὶ ὡς μεριστὰς καὶ ὡς ποικιλίαν ἀμήχανον ὅσῃν ἐπεισαγούσας καὶ πρὸς τὸ ἀμέριστον καὶ αὔλον οὐκ ἐώσας ἡμᾶς ἀναχωρεῖν, ἀλλὰ σπεύδοντας τῆς τοιαύτης οὐσίας ἀντιλαβέσθαι κατασπώσας ἐπὶ τὴν παθητικὴν νόησιν.

in Alc.246 φευκτέον ἀπὸ τῶν δοξῶν· ποικίλαι γὰρ αὗται καὶ ἄπειροι καὶ εἰς τὸ ἐκτὸς φερόμεναι καὶ τῇ φαντασίᾳ καὶ τῇ αἰσθήσει συμμιγείς καὶ οὐδὲ αὗται καθαρεύουσι τῆς ἐναντιώσεως, μάχονται γὰρ πού καὶ δόξαι ἀλλήλαις ἐν ἡμῖν, ὥσπερ φαντασίαι φαντασίαις καὶ αἰσθήσεις αἰσθήσεσι. ταῦτα δὴ πάντα τὰ μεριστὰ καὶ ποικίλα τῆς ζωῆς εἶδη φεύγοντες ἐπ' αὐτὴν ἀναδράμωμεν τὴν ἐπιστήμην, κάκεῖ τὸ πλῆθος τῶν θεωρημάτων εἰς ἑνωσιν συναγάγωμεν καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιστημῶν ἐνὶ συνδέσμῳ περιλάβωμεν. οὔτε γὰρ στάσις οὔτε ἐναντίωσίς ἐστιν ἐπιστημῶν πρὸς ἐπιστήμας, ἀλλ' αἰεὶ ταῖς πρὸ αὐτῶν ὑπουργοῦσιν αἱ δεύτεραι καὶ ἔχουσι τὰς οἰκείας ἀρχὰς ἀπ' ἐκείνων. δεῖ δὲ ὅμως ἐνταῦθα πρὸς τὴν μίαν ἐπιστήμην ἀπὸ τῶν πολλῶν ἑαυτὸν περιάγειν,

τὴν ἀνυπόθετον καὶ πρώτην, καὶ τὰς ἄλλας ἀπάσας εἰς ἐκείνην ἀνατείνειν. μετὰ δὲ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἐν αὐτῇ γυμνασίαν τὰς μὲν συνθέσεις καὶ τὰς διαιρέσεις καὶ τὰς πολυειδεῖς μεταβάσεις ἀποθετέον, ἐπὶ δὲ τὴν νοερὰν ζωὴν καὶ τὰς ἀπλᾶς ἐπιβολὰς μεταστατέον τὴν ψυχὴν. οὐ γάρ ἐστιν ἐπιστήμη τῶν γνώσεων [καὶ] ἀκρότης, ἀλλὰ καὶ πρὸ ταύτης ὁ νοῦς· οὐ λέγω τὸν ἐξηρημένον τῆς ψυχῆς νοῦν, ἀλλ' αὐτὴν τὴν ἐκεῖθεν ἔλλαμψιν τὴν ἐφήκουσαν τῇ ψυχῇ, περὶ οὗ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν ὅτι νοῦς ἐστὶν ὃ τοὺς ὄρους γινώσκουμεν, καὶ ὁ Τίμαιος ὅτι ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ ἐγγίνεται ἢ ἐν ψυχῇ.

in Alc.247 ἐπὶ τοῦτον τοίνυν τὸν νοῦν ἀναβάντες μετ' αὐτοῦ τὴν νοητὴν οὐσίαν θεασώμεθα, ταῖς ἀπλαῖς καὶ ἀμερίστοις ἐπιβολαῖς τὰ ἀπλᾶ καὶ ἀτρεμῇ καὶ ἀμέριστα τῶν ὄντων ἐποπτεύοντες γένη. μετὰ δὲ τὸν πολυτίμητον νοῦν αὐτὴν τὴν ἄκραν ὑπαρξιν ἀνεγείραι δεῖ τῆς ψυχῆς, καθ' ἣν ἔσμεν καὶ ὑφ' ἧς τὸ πλῆθος ἐνίζεται τὸ ἐν ἡμῖν. ὥς γὰρ νοῦ μετέχομεν κατὰ τὸν εἰρημένον νοῦν, οὕτω καὶ τοῦ πρώτου, παρ' οὗ πᾶσιν ἡ ἔνωσις, κατὰ τὸ ἐν καὶ οἷον ἄνθος τῆς οὐσίας ἡμῶν, καθ' ὃ καὶ μάλιστα τῷ θεῷ συναπτόμεθα. τῷ γὰρ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον πανταχοῦ καταληπτόν, τὰ μὲν ἐπιστητὰ τῇ ἐπιστήμῃ, τὰ δὲ νοητὰ τῷ νῷ, τὰ δὲ ἐνικώτατα μέτρα τῶν ὄντων τῷ ἐν τῆς ψυχῆς. αὕτη τῶν ἡμετέρων ἐστὶν ἐνεργειῶν ἡ ἀκροτάτη κατὰ ταύτην ἔνθεοι γινόμεθα πᾶν τὸ πλῆθος φυγόντες καὶ εἰς αὐτὴν συννεύσαντες τὴν ἔνωσιν ἡμῶν καὶ ἐν γενόμενοι καὶ ἐνοειδῶς ἐνεργήσαντες. καὶ ταύτην ὁ Σωκράτης προευνρεπίζων ἡμῖν τὴν μακαρίαν ζωὴν παρακελεύεται μηδαμοῦ προσίεσθαι τὸ ἔξω πλῆθος.

in Alc.248 ἔτι καὶ φευκτέον τὸ σύστοιχον πλῆθος, ὥς ἂν εἰς τὸ ἄνθος τοῦ νοῦ καὶ τὴν ὑπαρξιν ἡμῶν ἀνιόντες καταντήσωμεν. Καὶ οὕτω μὲν, εἰ βούλει κατὰ τὰς γνώσεις ὁδεύειν, ὅψει τὴν τοῦ Σωκράτους παρακέλευσιν ὁρθήν· εἰ δὲ καὶ κατ' αὐτὰ τὰ γνωστὰ μετιέναι τὸν λόγον ἐθέλοις, φύγε τὰ αἰσθητὰ πάντα (διαπεφορημένα γάρ ἐστι καὶ μεριστὰ καὶ τῆς ἀκριβοῦς καταλήψεως ἀμέτοχα) καὶ ἀπὸ τούτων ἀναγε σαυτὸν ἐπὶ τὴν ἀσώματον οὐσίαν. πᾶν γὰρ αἰσθητὸν ἐπεισοδιώδη τὴν ἔνωσιν ἔχει καὶ διασκεδάννυται καθ' ἑαυτό, καὶ δὴ καὶ ἀπειρίας ἀναπέπλησται· διὸ δὴ καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ μεριστόν ἐστι καὶ ἐπίκτητον καὶ ἐξιστάμενον ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἐπ' ἄλλοτρίας ἔδρας τὴν ὑπόστασιν ἔχον. ἀναβὰς δὲ ἐκεῖ καὶ γενόμενος ἐν τοῖς ἀσωμάτοις ὅψει τὸν ψυχικὸν ἐκεῖνον ὑπὲρ τὰ σώματα διάκοσμον, αὐτοκίνητον μὲν καὶ αὐτενέργητον καὶ ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα, πεπληθυσμένον δὲ ὅμως καὶ ἔμφασιν προειληφότα τῆς μεριστῆς περὶ τοῖς σώμασιν οὐσίας, λόγων σχέσεις παμπληθεῖς καὶ ἀναλογίας καὶ συνδέσεις καὶ ὅλα καὶ μέρη καὶ κύκλους ψυχικοὺς καὶ δυνάμεων ποικιλίαν θεάσῃ, καὶ τὴν τελειότητα αὐτῶν οὐκ οὔσαν αἰώνιον οὐδὲ ὁμοῦ πᾶσαν ἐστῶσαν, ἀλλὰ κατὰ χρόνον ἀνελισσομένην καὶ ἐν διεξόδοις ὑφεστηκυῖαν· τοιαύτη γὰρ ἡ ψυχῆς φύσις.

in Alc.249 μετὰ δὲ τὸ ἐν ψυχᾷ πλῆθος ἀνάτεινον σαυτὸν ἐπὶ νοῦν καὶ τὰς νοερὰς βασιλείας, ἵνα τῆς ἐνώσεως ἀντιλάβῃ τῶν πραγμάτων, καὶ θεατὴς γενοῦ τῆς φύσεως ἐκείνης καὶ ἴδῃ μένουσαν ἐν αἰῶνι φύσιν καὶ ζωὴν ζέουσιν καὶ ἄγρυπνον νόσιν καὶ μηδενὶ λείπουσαν εἰς τὸ ζῆν μηδὲ χρόνου δεομένην μηδὲ περιόδων εἰς τὸ τέλειον. καὶ ταῦτα ἰδὼν καὶ ὅσῳ δὴ ταῦτα ψυχῶν κρείττω θεασάμενος, ζήτησον εἰ μηδὲν ἐν τούτοις πλῆθος, μηδὲ ὁ νοῦς εἷς ὢν καὶ παντελής ἐστι, μηδὲ μονοειδὴς ὢν καὶ πολυειδὴς ὑπάρχει. μαθὼν δὲ καὶ ἐποπτεύσας τὸ νοερὸν πλῆθος τὸ ἀμέριστον καὶ ἡνωμένον, ἴθι δὴ πάλιν ἐπ' ἄλλην ἀρχὴν καὶ πρὸ τῶν νοερῶν οὐσιῶν τὰς ἐνάδας αὐτῶν σκόπει καὶ τὴν ἐξηρημένην τῶν ὅλων ἔνωσιν. κἀνταῦθα γενόμενος πᾶν τὸ πλῆθος ἔση καταλιπὼν καὶ πρὸς αὐτὴν ἀναβεβηκῶς τὴν τοῦ ἀγαθοῦ πηγὴν. Ὅρᾳς ὅπως οὐ σμικρὰν ἡμῖν βοήθειαν ὁ προκείμενος προδείκνυσιν λόγος ἀναφεύγειν ἀπὸ τοῦ πλῆθους παρακελευόμενος, καὶ ὅπως εἰς πᾶσαν συντελεῖ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς εἰ τὸ διὰ πάντων τῶν ὄντων διῆκον πλῆθος ἐννοήσομεν.

in Alc.250

ἀρχὴν ἄρα καλλίστην ὑφηγεῖται τῆς τελειότητος ἡμῖν τὸ τῶν πολλῶν ἑαυτοὺς χωρίζειν τῶν τε ἔξω κειμένων καὶ τῶν ἐν ταῖς ὀρέξεσι τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἐν ταῖς ἀορίστοις δοξαστικαῖς κινήσεσιν. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν ὅτι τὰς γνώσεις οὐκ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἀθροίζουσιν αἱ ψυχαί, οὐδὲ ἀπὸ τῶν μερικῶν καὶ διηρημένων πραγμάτων τὸ ὅλον εὐρίσκουσι καὶ τὸ ἓν, ἀλλ' ὡς ἔνδοθεν τὴν μάθησιν προβάλλουσι καὶ ἐπανορθοῦνται τὸ ἀτελὲς τῶν φαινομένων. οὐ γὰρ δεῖ τὰ μηδαμῶς μηδαμῇ ὄντα ἀρχηγικὰ νομίζειν αἷτια τῆς ἐν ταῖς ψυχαῖς γνώσεως εἶναι, <οὐδὲ> τὰ μαχόμενα πρὸς ἑαυτὰ καὶ ἐνδεῇ τούτων τῶν λόγων καὶ ἀμφίβολα προῖστασθαι τῆς ἐπιστήμης ὡσαύτως ἐχούσης αὐτῇ, οὐδὲ τὰ μεταβάλλοντα ποικίλως τῶν ἐν ἐνὶ ἐστηκότων λόγῳ γεννητικὰ τίθεσθαι καὶ τῆς ὠρισμένης νοήσεως τὰ ἀόριστα. οὐκ ἄρα ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰσδέχεσθαι δεῖ τὴν τῶν αἰδίων πραγμάτων ἀλήθειαν οὔτε ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν τὴν τῶν καθόλου διάκρισιν οὔτε ἀπὸ τῶν ἀλόγων τὴν περὶ τῶν ἀγαθῶν κρίσιν, ἀλλ' αὐτὴν ἰοῦσαν τὴν ψυχὴν ἐν ἑαυτῇ ζητεῖν καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τοὺς αἰδίους τῶν ὄντων λόγους. πλήρης γάρ ἐστιν αὐτῆς ἡ οὐσία τούτων, ἐπικρύπτεται δὲ ἐκ τῆς γενεσιουργοῦ λήθης καὶ πρὸς ἄλλα βλέπει ζητοῦσα τὰ ληθές, ἔχουσα αὐτὸ κατ' οὐσίαν, καὶ ἐν ἄλλοις σκοπεῖ τὸ ἀγαθὸν ἀφεῖσα ἑαυτήν.

in Alc.251 ἐντεῦθεν ἄρα καὶ τῆς ἑαυτῶν γνώσεως ἡμῖν ἀρχὴ παραγίνεται. ἐὰν μὲν γὰρ εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ἀποβλέπωμεν, οὐκ ἂν ποτε ἴδοιμεν τὸ ἐν εἶδος αὐτῶν, ἐπισκιαζόμενον ἐκ τοῦ πλήθους καὶ τοῦ μερισμοῦ καὶ τῆς διαστάσεως καὶ τῆς μεταβολῆς τῆς παντοίας τῶν μετεληφότων· ἐὰν δὲ εἰς ἑαυτοὺς ἐπιστραφῶμεν, ἐκεῖ καὶ τὸν λόγον τὸν ἓνα καὶ τὴν φύσιν τὴν μίαν τῶν ἀνθρώπων θεωρήσομεν ἀνεπιθόλωτον. εἰκότως ἄρα ὁ Σωκράτης πόρρωθεν ἀναστέλλει τὴν ψυχὴν τῆς εἰς τὸ πλῆθος ἀφοράσεως τὴν μέλλουσαν γνῶσεσθαι, τίς ὁ ὡς ἀληθῶς ἄνθρωπος, καὶ τὰς ἐμποδίστους δόξας προανακαθαίρει τῆς τοιαύτης θεωρίας. ἐμπόδιον γάρ ἐστι τὸ πλῆθος πρὸς τὴν εἰς αὐτοὺς ἡμᾶς ἐπιστροφὴν καὶ πρὸς τὴν γνῶσιν τοῦ ἐνὸς εἶδους, διότι δὴ τῷ ἐνὶ τὸ ποικίλον ἐπισκιάζει καὶ τῷ ταύτῳ τὸ ἕτερον καὶ τῷ ὁμοίῳ τὸ ἀνόμοιον ἐν τοῖς ἐνύλοις πράγμασιν. οὐ γάρ ἐστιν ἀσυγχύτως ἐνταῦθα τὰ εἶδη οὐδὲ ἀμιγῆ τὰ βελτίονα πρὸς τὰ χείρονα. τοῖς οὖν τὰ ἕκαστα τῶν ἀγαθῶν βουλομένοις ἐφ' ἑαυτῶν <ἰδεῖν> ἀποστρέφεσθαι προσήκει τὰ πρὸς αὐτὰ ἀλλότρια.

in Alc.252 Ταῦτα μὲν οὖν περὶ τοῦ παντὸς ἡμῖν εἰρήσθω συλλογισμοῦ, τὴν διὰ πάντων διήκουσαν ὠφέλειαν ἀπ' αὐτοῦ καταδησαμένοις· λοιπὸν ἐστὶ τὰ τοῦ Πλάτωνος ῥήματα θεωρεῖν. ἔστι δὴ τι παρὰ τοῖς διαλεκτικοῖς ὄνομα λεγόμενον ἐπὶ τῶν συγχωρησάντων μὲν ἐξ ἀρχῆς ταῖς προτάσεσι, μετὰ δὲ τὸ συμπέρασμα καὶ τὸν συλλογισμόν αὐθις πρὸς τινὰ τῶν συγκεχωρημένων προτάσεων ἰσταμένων, καὶ τοῦτο καλοῦσιν 'ἀναθέσθαι'· τοῦτο δὴ οὖν καὶ ἐν τούτοις ὁ Ἀλκιβιάδης ποιεῖ. τῶν γὰρ ἐξ ἀρχῆς προτάσεων ἀνατίθεται τι τὸν ἔλεγχον φυγεῖν ἐπιχειρῶν, καὶ ἐπειδὴ συγχωρήσας ἑαυτὸν πρότερον μῆτε μαθεῖν τὰ δίκαια μῆτε εὐρεῖν ἑώρα συνεωσμένον εἰς παντελῇ τῶν δικαίων ἄγνοίαν ὑπὸ τοῦ λόγου, τὸ μὴ μαθεῖν ἀνατίθεται νῦν, καὶ φησι διὰ μαθήσεως ἐγνώκῃ τὰ δίκαια καὶ κακῶς ἔξαρνος γενέσθαι τὴν ἀρχὴν ὡς ἄρα οὐκ ἔμαθε, καὶ τῆς μαθήσεως ταύτης διδασκάλους προῖσταται τοὺς πολλούς. τοῦ γὰρ ἐνὸς ἀπορῶν καθηγεμόνος ἐπὶ τὸ πλῆθος φέρεται καὶ τούτῳ τὴν ἑαυτοῦ γνῶσιν ἀνατίθῃ. καὶ ἔοικεν ὁ νεανίσκος ὑπὸ τῶν σοφιστικῶν λόγων ὡς τὸ εἶκος περιφερομένων ἀναπεπεισμένος ταύτης προῖστασθαι τῆς δόξης, ὡς ἄρα οἱ πολλοὶ διδάσκαλοι τῶν δικαίων εἰσίν.

in Alc.253 ἐν γοῦν τῷ Πρωταγόρᾳ ταῦτα πεποιήται τῷ Πλάτῳ λέγων ὁ σοφιστής· 'νῦν δὲ τρυφᾷς, ὦ Σώκρατες, διότι πάντες διδάσκαλοί εἰσιν ἀρετῆς καὶ θ' ὅσον δύναται ἕκαστος καὶ οὐδεὶς σοὶ φαίνεται εἶς, ὥσπερ ἂν ἐζήτηι τοῖς διδασκάλοις τοῦ ἐλληνίζειν, οὐδ' ἂν εἷς φανείη'. ταῦτα μὲν ὁ τοῦ Πρωταγόρου λόγος· τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ὁ νεανίσκος ἐν τούτοις· 'παρὰ γὰρ τῶν πολλῶν, φησὶν, ἔμαθον τὸ δίκαιον, ὦ Σώκρατες, ὥσπερ καὶ τὸ ἐλληνίζειν παρὰ τούτων ἔμαθον'.

πάλιν οὖν ἄλλος τρόπος καθαρτικὸς συνεισάγεται, τῆς τῶν σοφιστῶν συνουσίας ἀπειργῶν τὴν νεότητα ὡς ἐμποδίου πρὸς τὴν τῆς ἐπιστήμης κτῆσιν καὶ ὡς ἀφελκούσης ἡμᾶς τῆς ἀληθείας καὶ πλάνην ἐμποιούσης διὰ τῶν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ἀκουσμάτων. σύστοιχος οὖν ἐστὶ τῷ πλήθει καὶ τῇ ζωῇ τοῦ πλήθους ἡ σοφιστική, πρὸς ἀπάτησιν ὁρῶσα καὶ τὸ φαινόμενον καὶ τῆς ἀληθείας ἀφισταμένη καὶ τοῦ ἐνός. Οὐκ εἰς σπουδαίους γε διδασκάλους καταφεύγεις εἰς τοὺς πολλοὺς ἀναφέρων. Τί δέ; οὐχ ἱκανοὶ διδάξαι οὗτοι; Οὐκ οὖν τὰ πεττευτικά γε καὶ τὰ μὴ καίτοι φαυλότερα αὐτὰ οἶμαι τῶν δικαίων εἶναι. τί δέ; σὺ οὐχ οὕτως οἶεις; Ναί. Εἴτα τὰ μὲν φαυλότερα οὐχ οἶοί τε διδάσκειν, τὰ δὲ σπουδαιότερα; 110 E. Τί μὲν ἐστὶ κριτήριον ἐπιστημόνων ἀνθρώπων καὶ ὅπως οἱ πολλοὶ κατὰ τοῦτο τὸ κριτήριον οὐκ εἰσι σπουδαῖοι διδάσκαλοι τῆς τοῦ δικαίου φύσεως, ἐνδείξεται προΐων ὁ λόγος· ἡ δὲ νῦν λεγομένη παρὰ τοῦ Σωκράτους ἐπιχειρήσεις καὶ πιθανότητα πολλὴν ἔχει, διὰ τὴν ἐνάργειαν, καὶ ἀλήθειαν, εἴ τις αὐτὴν ὀρθῶς μεταδιώξει.

in Alc.254 τί γάρ ποτέ ἐστιν ὃ φησιν; οἱ πολλοὶ τὰ πεττευτικά διδάσκειν οὐχ οἶοί τ' εἰσί, φαυλότερα ὄντα τῶν δικαίων· εἴτα οἱ μὴ δύνανται τὰ φαυλότερα διδάσκειν τῶν μειζόνων εἰσὶν ἀγαθοὶ διδάσκαλοι καὶ οἱ τὰ πρὸς γνῶσιν εὐκολώτερα μὴ οἶοί τε ὄντες κρίνουν ὀρθῶς τὰ χαλεπώτερα καὶ δυσκατανοητότερα διδάσκειν δυνήσονται; ἐναργῆς μὲν οὖν ἡ ἐπιβολὴ τοῦ λόγου τούτου, δοκεῖ δὲ ἄτοπος εἶναι ἡ ἀκολουθία. οὐ γὰρ ὁ τὰ καταδεέστερα μὴ εἰδὼς ἄμοιρος ἀπεργάζεται τῆς τῶν βελτιόνων γνώσεως εἶναι. ὁ οὖν Ἰπποκράτης τὰ μὲν ἱατρικὰ διδάσκειν οἷός τ' ἦν, τὰ δὲ τεκτονικὰ οὐδαμῶς, φαυλότερα τῶν ἱατρικῶν ὄντα· καὶ ὁ Σωκράτης αὐτὸς διαλεκτικούς μὲν ἐποίει τοὺς συνόντας καὶ παρεδίδου τὴν ἐπιστήμην ταύτην, πεττευτὰς δὲ οὐ, καίτοι φαυλότερα τῶν διαλεκτικῶν εἰσὶ τὰ πεττευτικά. δοκεῖ μὲν οὖν, ὅπερ ἔφη, οὐκ εἶναι τὸ συνημμένον ἀληθές, ἀλλὰ πιθανὸν μόνον, ἐπισκοποῦντι δὲ αὐτὸ μετρίως φανεῖται παντάπασιν ἀληθές ὑπάρχον. τὰ γὰρ δὴ πεττευτικά παρέλαβεν ὁ λόγος οὐ μόνον ὡς φαυλότερα τῶν δικαίων, ἀλλὰ καὶ ὡς οἰκειότερα τοῖς πολλοῖς ὄντα καὶ σπουδαζόμενα ὑπ' αὐτῶν· τὸ γὰρ δημῶδες καὶ τὸ ἄνουν πλῆθος ἐπιτρέχει τοῖς τοιούτοις καὶ περὶ ταῦτα διατρίβει. δεῖ δὴ οὖν τῷ συνημμένῳ τοῦτο προσυπακούειν καὶ ἔσται ἀναμφισβήτητον. εἰ γὰρ τὰ φαυλότερα καὶ οἷς ἐγχειροῦσι καὶ οἷς προσπεπόνθασιν καὶ πρὸς ἃ ὥκείωνται μὴ οἶοί τε εἰσὶν οἱ πολλοὶ διδάσκειν, οὐδ' ἂν τὰ τούτων σπουδαιότερα καὶ ὧν ἥττον ἄπτονται καὶ πρὸς ἃ ἐλασσόνως ὥκείωνται διδάσκειν δύναιτο.

in Alc.255 Τὸ μὲν οὖν σημαινόμενον οὕτως ἂν οἶμαι τυγχάνοι τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας· ἔοικε δὲ καὶ ὁ νεανίσκος ὥσπερ διελέγχων τὴν πιθανότητα τοῦ ἐπιχειρήματος ἐπάγειν τὰ ἐφεξῆς, ὅσα δείκνυσιν τοὺς πολλοὺς καὶ ἄλλα διδάσκειν δυναμένους ἢ μὴ εἶναι φαυλότερα τῶν πεττευτικῶν, ἀγνοῶν ὅτι πᾶν πλῆθος ἄτακτον <ἄδεκτόν> ἐστὶ τῆς ὡς ἀληθῶς ἐπιστήμης. διὰ γὰρ τοῦτο καὶ δημοκρατίαν ἀγαθὴν καὶ σπουδαίαν εὐρεῖν ἀδύνατον, ὅτι δεῖ μὲν ἐκάστην πολιτείαν τότε τοῦ εὖ τυγχάνειν ὅταν τὸ ἄρχον ἐν αὐτῇ τὴν προσήκουσαν ἐπιστήμην ἔχη· τὸ δὲ ἐν ταῖς δημοκρατίαις ἄρχον ὁ δῆμος ἐστίν, ὁ δὲ γε δῆμος ἐπιστήμην οὐ πέφυκεν ἴσχειν οὐδὲ κατ' ἐπιστήμην ζῆν, ὥστε οὐδὲ δημοκρατία ἂν γένοιτό ποτε σπουδαία. δεῖ δὲ καὶ εἰς τὸ πᾶν βλέψαντα εἰρεῖν ὅτι τὰ ἐνικώτατα τῶν ἐν αὐτῷ νοῦν ἔχει καὶ φρόνησιν, ἃ δὲ μερικά εἰσὶ καὶ διαφερόμενα καὶ ἄτακτα, ταῦτα γνώσεώς ἐστιν ἀληθοῦς ἄμοιρα καὶ ἐπιστήμης, ὀρθῶς οὖν καὶ ὁ γενναῖος Ἡράκλειτος ἀποσκορακίζει τὸ πλῆθος ὡς ἄνουν καὶ ἀλόγιστον.

in Alc.256 ' τίς ' γάρ ' αὐτῶν ' , φησί , ' νόος ἢ φρήν ; δῆμων αἰδοῦς ἡπιόων τε καὶ διδασκάλῳ χρεῖωνται ὁμίλῳ , οὐκ εἰδότες ὅτι οἱ πολλοὶ κακοί , ὀλίγοι δὲ ἀγαθοί ' . ταῦτα μὲν ὁ Ἡράκλειτος· διὸ καὶ ὁ σιλλογράφος ' ὀχλολοῖδορον ' αὐτὸν ἀπεκάλεσεν. Οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν εἰ τὸ κατὰ φύσιν πλεόν εἶναι τοῦ παρὰ φύσιν λέγοντες, καὶ τοῦτο μὲν εἰς στενὸν συνελαύνεσθαι, τὸ δὲ κατὰ φύσιν ἐπικρατεῖν ἐν τῷ παντί, τῶν ἀνθρώπων τοὺς πλείστους λέγομεν ἀνεπιστήμονας καὶ κακοὺς,

ἐλαχίστους δὲ τοὺς ἐπιστήμονας. οὐ γὰρ ἐστὶ ταῖς ψυχαῖς κατὰ φύσιν ὁ μετὰ τῶν σωμάτων βίος οὐδὲ ἡ γενεσιουργὸς ζωή, τούναντίον δὲ ἡ χωριστὴ καὶ ἄυλος καὶ ἀσώματος αὐταῖς μᾶλλον προσήκει. καὶ ὅταν μὲν ὦσιν ἐν τῇ γενέσει, τοῖς ἐν λοιμώττοντι χωρίῳ ποιουμένοις τὰς διατριβάς ἐοίκασιν, ὅταν δὲ ἔξω τῆς γενέσεως, αὐτὸ τοῦτο <ὅ> φησιν ὁ Πλάτων, τοῖς ἐν λειμῶνι διαιτωμένοις. ὥσπερ οὖν οὐδὲν θαυμαστὸν ἐν λοιμώδεσι τόποις πλείους εἶναι τοὺς νοσοῦντας τῶν κατὰ φύσιν διακειμένων, οὕτω δὴ καὶ ἐν τῇ γενέσει πλείους εἶναι ψυχὰς τὰς ἐμπαθεῖς καὶ μοχθηρὰς οὐδὲν θαυμαστόν.

in Alc.257 τούναντίον μέντ' ἂν εἴη θαυμαστόν, εἴ τινες ἡμφιεσμένοι τοιαῦτα σώματα καὶ περιβεβλημένοι τοιούτους δεσμοὺς καὶ περιεστοιχισμένοι τοσαύτῃ μεταβολῇ νήφουσι καὶ καθαραὶ καὶ ἀπαθεῖς διαμένουσι. καὶ εἴποι ἂν καὶ πρὸς τὰς τοιαύτας ψυχὰς, οἶμαι, ἄφρων κριτὴς καὶ τὸν οὕτω ζῶντα, ἐν τοῖς ἐνύλοις ἀϋλως καὶ ἐν τοῖς θνητοῖς ἀχράντως· 'θαῦμά μ' ἔχει πῶς οὐ τι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης'. ὄντως γὰρ ἔοικεν ἡ λήθη καὶ ἡ πλάνη καὶ ἡ ἄγνοια φαρμακεῖα τινὶ κατασπώσῃ τὰς ψυχὰς ἐπὶ τὸν τῆς ἀνομοιότητος τόπον. τί οὖν θαυμάζεις εἰ πολλοὶ μὲν λύκοι κατὰ τὴν ζωὴν, πολλοὶ δὲ σύες, πολλοὶ δὲ ἄλλο τι τῶν ἀλόγων εἶδος προβεβλημένοι, Κίρκης ὄντος καταγωγίου τοῦ περὶ γῆν τόπου καὶ τῷ πόματι τῶν πολλῶν ψυχῶν ἀλισκομένων διὰ τὴν ἄμετρον ἐπιθυμίαν; ἐκεῖνο θαύμασον, εἴ τινες ἐνταῦθα ἀφάρμακτοι καὶ ἄθελκτοι καὶ Ἑρμαῖκοι τὴν φύσιν εἰσὶν, εἰς λόγον καὶ ἐπιστήμην μεταβαίνοντες.

in Alc.258 ὥσπερ γὰρ οὐ δεῖ θαυμάζειν εἰ ἐν τῷ Ταρτάρῳ ψυχὰς κολαζομένας ἴδοιμεν (τούτων γὰρ ἦν ὁ ἐκεῖ τόπος), οὕτω καὶ εἰ ἐν τῇ γενέσει αἱ πολλαὶ παθαίνονται καὶ εἰσιν ἄνους καὶ ἀμαθεῖς· τοιαύτας γὰρ ἀπαιτεῖ ψυχὰς ἡ γένεσις. ὥσπερ οὖν ἐν τῷ οὐρανῷ πᾶσαι ἀγαθοειδεῖς, ὥς ἐν τῷ Ταρτάρῳ πᾶσαι μοχθηραὶ, οὕτως ἐν τῇ γενέσει πλείους μὲν αἱ μοχθηραὶ, ἐλάσσους δὲ αἱ σπουδαῖαι· πρὸς γὰρ τῷ χείρονι τῶν ἄκρων ἐστὶν ἡ γένεσις, ἀλλ' οὐ πρὸς τῷ θειοτέρῳ καὶ κρείττονι. Οἶμαι ἔγωγε· ἄλλα γοῦν πολλὰ οἴοι τ' εἰσὶ διδάσκειν σπουδαιότερα τοῦ πεττεύειν. Ποῖα ταῦτα; Οἶον καὶ τὸ ἐλληνίζειν παρὰ τούτων ἔγωγε ἔμαθον· καὶ οὐκ ἂν ἔχοιμι ἑμαυτοῦ εἰπεῖν διδάσκαλον, ἀλλ' εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀναφέρω οὓς σὺ φῆς μὴ σπουδαίους εἶναι διδασκάλους. 110 E—111 A. Τοῦτο ἐκεῖνο τὸ προειρημένον ὑφ' ἡμῶν ὁ νεανίσκος πέπονθεν, ἅμα μὲν ταῖς σοφιστικαῖς δόξαις ἐπόμενος, ἅμα δὲ ὡς πιθανὸν ἀλλ' οὐκ ἀληθὲς τὸ ἐπιχείρημα τὸ ῥηθὲν διελέγχων· καὶ ἄλλα πολλὰ φησι διδάσκειν τοὺς πολλοὺς, ὧν τὰ πεττευτικὰ φαυλότερα· καὶ γὰρ τοῦ ἐλληνίζειν τούτους εἶναι διδασκάλους, κρείττονος ὄντος ἢ κατὰ τὸ πεττεύειν. ἔστι δὲ τὸ ἐλληνίζειν οὐχ ἀπλοῦν, ἀλλὰ τριττόν. τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ τὴν ἐλληνικὴν διασώζειν συνήθειαν τῶν ὀνομάτων, οἶον ὅτι τῷδὲ μὲν ξύλον ὄνομα, τῷδὲ δὲ ἄνθρωπος, καὶ ἵππος ἄλλω, καὶ οὕτως ἐπὶ πάντων· τὸ δὲ ἐστὶν ἀκριβοῦν κατὰ τὴν ἐλληνικὴν φωνὴν καὶ τὴν ὀρθότητα αὐτῆς διασώζειν τὴν ἐν τῇ προφορᾷ τρίτον δὲ ἐστὶ τὸ τὰς κυριότητας τῶν ὀνομάτων τὰς κατὰ φύσιν προσηκούσας τοῖς πράγμασιν ἀπονέμειν.

in Alc.259 κατὰ οὖν τὸ πρῶτον σημαινόμενον τοῦ ἐλληνίζειν καὶ οἱ πολλοὶ δύναιντ' ἂν εἶναι διδάσκαλοι· τὰς γὰρ κειμένας συνηθείας ἐν τοῖς ὀνόμασι κατὰ τὴν κοινὴν τῶν Ἑλλήνων χρῆσιν διασαφοῦσι· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον οὐκέτι καὶ τὸ τρίτον, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐστὶ τοῦ τὴν γραμματικὴν εἰδότητος, τὸ δὲ τοῦ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων ἐπεσκεμμένου καὶ τοῦ φιλοσόφου. οὕτω γὰρ ἂν ἐπὶ τὸ τεχνικώτερον ἀνατρέχωμεν· καὶ τοῦτο ποιῶμεν, ὅταν τὴν τῶν πολλῶν διάνοιαν ἀσθενοῦσαν εὐρίσκωμεν πρὸς τὴν τῶν ὄντων κατάληψιν. ἐπεὶ καὶ ὁ Πυθαγόρας τῶν μὲν ὄντων πάντων σοφώτατον ἔλεγεν εἶναι τὸν ἀριθμὸν ν, δεύτερον δὲ εἰς σοφίαν τὸ τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα τιθέναι προσήκοντα. νοῦς μὲν γὰρ ἐστὶν ὁ πρῶτος ἀριθμὸς, ψυχὴ δὲ νοερὰ μετὰ τοῦτον ἢ τῶν εἰδῶν θεωρητικὴ, τὸ δὲ ἐν καὶ πρὸ ψυχῆς καὶ πρὸ νοῦ· γεννᾷ γὰρ τὸν [ἀριθμόν]. Περὶ μὲν οὖν τοῦ ἐλληνίζειν τοσαῦτα· δοκοῦσι δὲ μοι οἱ τοὺς πολλοὺς αἰτιώμενοι τοῦ δικαίου

διδασκάλους, ὥσπερ καὶ τοῦ ἑλληνίζειν, σαφῶς λέγειν ὅτι θέσει καὶ τὸ δίκαιον εἶναι νομίζουσιν, ὥσπερ δὴ καὶ τὰ ὀνόματα.

in Alc.260 καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ἄλλων καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ κειμένων ἐπιγνώμονές εἰσιν οἱ πολλοί, τὴν δὲ πρὸς τὰ πράγματα αὐτῶν οἰκειότητα θεωρεῖν ἀδυνατοῦσιν. οἷονταί δὴ οὖν καὶ τὸ δίκαιον εἶναι θέσει καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τοὺς πολλοὺς αὐτοῦ τὴν διδασκαλίαν ἀναφέρουσιν, ἐπεὶ τό γε φύσει δίκαιον τοῖς ἐπιστήμοσι μόνοις ἐστὶ καταφανές, λεκτέον δὲ ἡμῖν ὅτι τοδὶ μὲν τὸ δίκαιον κατὰ τὴν κοινὴν φήμην γνωρίζειν δύνανται, καθάπερ δὴ καὶ τὸ ὄνομα λέγουσι τὸ τῷδε τῷ πράγματι κείμενον, αὐτὸ δὲ τὸ δίκαιον οὐκ ἂν ποτε εἰδεῖεν, ὥσπερ οὐδὲ αὐτὴν τὴν κυριότητα τοῦ ὀνόματος. Ἄλλ', ὦ γενναῖε, τούτου μὲν ἀγαθοὶ διδάσκαλοι οἱ πολλοί, καὶ δικαίως ἐπαινοῖτ' ἂν αὐτῶν ἡ διδασκαλία. τί δὴ; Ὅτι ἔχουσι περὶ αὐτὸ ἃ χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς διδασκάλους ἔχειν. τί τοῦτο λέγεις; Οὐκ οἶσθ' ὅτι χρὴ τοὺς μέλλοντας διδάσκειν ὅτιοῦν αὐτοὺς πρῶτον εἰδέναι; ἢ οὐ; Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκοῦν τοὺς εἰδότας ὁμολογεῖν τε <ἀλλήλοις καὶ μὴ διαφέρεσθαι; Ναί. Ἐν οἷς δ' ἂν διαφέρωνται,> ταῦτα φήσεις εἰδέναι αὐτούς; Οὐ δῆτα. Τούτων οὖν διδάσκαλοι πῶς ἂν εἶεν; Οὐδαμῶς. τί οὖν; δοκοῦσί σοι διαφέρεσθαι οἱ πολλοί, ποῖόν ἐστι λίθος ἢ ξύλον; κἂν τινα ἐρωτᾷς, ἄρ' οὐ ταῦτά ὁμολογοῦσι, καὶ ἐπὶ ταῦτά ὁρμῶσιν ὅταν βούλωνται λαβεῖν λίθον ἢ ξύλον, ὡσαύτως καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα; σχεδὸν γάρ τι μανθάνω τὸ ἑλληνίζειν ἐπίστασθαι ὅτι τοῦτο λέγεις ἢ οὐ; Ναί.

in Alc.261 Οὐκοῦν εἰ μὲν ταῦτα, ὥσπερ εἵπομεν, ἀλλήλοις τε ὁμολογοῦσι καὶ αὐτοὶ αὐτοῖς ἰδίᾳ, καὶ δημοσίᾳ αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας οὐκ ἀμφισβητοῦσιν, αἱ μὲν ταῦτα, αἱ δ' ἄλλα φάσκουσαι; Οὐ γάρ. Εἰκότως ἂν ἄρα τούτων καὶ διδάσκαλοι εἶεν ἀγαθοί. <Ναί.> 111 A—D. Τὸ μὲν ἀποδέχεται τῶν εἰρημένων ὁ Σωκράτης, τὸ δὲ ἀποδοκιμάζει· καὶ πρότερον τελειοῖ τὸ ὀρθῶς εἰρημένον, ἔπειτα διὰ τούτου καὶ θάτερον ἐλέγχει. δεῖ γὰρ ἀπὸ τῶν γνωριμωτάτων τὰ ἄγνωστα καὶ ἀπὸ τῶν κοινῶν ὁμολογημάτων τὰ ζητούμενα κατορθοῦν. οὐκοῦν ὅτι μὲν διδάσκαλοι τοῦ ἑλληνίζειν εἰσιν οἱ πολλοί, καὶ συγχωρεῖ τοῖς λέγουσιν ὁ Σωκράτης καὶ τεκμήριον αὐτοῦ προστίθῃσιν· ἐκ δὲ αὐτοῦ τούτου πάλιν ἐπιδείκνυσιν ὅτι δικαιοσύνην οὐκ ἂν οἱ πολλοὶ διδάξαιεν. λέγει τοίνυν τὸ τεκμήριον, μᾶλλον δὲ τὸ κριτήριον τῆς ὀρθῆς διανοίας, ὅτι εἰ συμφωνοῦσι περὶ πράγματος οὗ ἐστὶν αὕτη διδασκαλία. προεῖρηται γὰρ ὅτι δεῖ τὸν μέλλοντα διδάσκειν περὶ ὅτουοῦν πρότερον αὐτὸν διεγνωκέναι τὴν τοῦ διδασκομένου πράγματος φύσιν. εἰ μὲν οὖν τις ἔχοι παρ' ἑαυτῷ τὴν ἐπιστήμην οὗ προέθετο διδάσκειν, ἀποδεκτέον τὸν τοιοῦτον διδάσκαλον· εἰ δὲ μὴ ἔχοι, δῆλον ὅτι οὐ προσδεκτέον αὐτὸν ὥς οὐκ ὄντα ἀκριβῆ διδάσκαλον, οὐδὲ εἶναι αὐτὸν ἐπιστήμονα. πάλιν δὴ γνώσεως καὶ ἀγνοίας τί ποτ' ἂν εἴη τεκμήριον; τὸ τούτους διαφωνεῖν ἀλλήλοις.

in Alc.262 δῆλον γὰρ ὅτι πρὸς τὸ αὐτὸ γνωστὸν ἀνατεινόμενοι τὸ πρᾶγμα διδάσκοντες κατὰ τοῦτο οὐ διαφέρουσιν ἀλλήλων οἱ εἰδότες οὐδὲ στασιάζουσιν, οἱ μὲν ἄλλα, οἱ δὲ ἄλλα λέγοντες περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος. τὸ δὲ αἷτιον ὅτι τὰ πράγματα ἔστηκεν ἐπὶ τῆς ἑαυτῶν φύσεως καὶ οὐ τοῖς μὲν ἄλλα φαίνεται, τοῖς δὲ ἄλλα· καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων γνῶσις ὠρισμένους ἔχει τοὺς τρόπους τῆς καταλήψεως, ἢ δ' ἐπιστήμη καὶ τὰ κριτήρια προεῖληφεν ἐν ἑαυτῇ τῆς ἐκάστου φύσεως. ἐπεὶ τῶν γε πραγμάτων εἰ τὸ φαινόμενον μόνον ὄντων, ὡς Πρωταγόρας ἔλεγεν, ἢ κρίσεως ἀφωρισμένης ἐν ἡμῖν ἢ φύσις οὐδὲν ἐκώλυε καὶ εἰδότας εἶναι πάντας καὶ διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλους, τοὺς μὲν ἀλλοίως, τοὺς δὲ ἀλλοίως ἀπτομένους τῶν γνωστῶν. εἰ τοίνυν ταῦτα ὀρθῶς εἴρηται, δεῖ τεκμήριον ποιεῖσθαι τῆς μὲν ἀγνοίας τὴν διαφωνίαν, τῆς δὲ γνώσεως τὴν συμφωνίαν· οἱ γὰρ τὸ ἀληθές εἰδότες ἅπαντες οὐ διαφέρονται περὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους. οὐκοῦν γέγονε τὸ συνημμένον τοιοῦτον· 'εἰ γιγνώσκουσί τινες τὸ ἀληθές, οὐ διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους'. εἴτα κατὰ τὴν σὺν ἀντιθέσει λεγομένην ἀντιστροφὴν· 'εἰ δὲ διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους, οὐ γινώσκουσι τὸ ἀληθές, ἀλλ' ἤτοι πάντες ἢ τινες αὐτῶν ἀγνοοῦσιν'.

in Alc.263 ἀλλ' ἡ μὲν ἀντιστροφή μετὰ ταῦτα ἔσται τῷ Σωκράτει χρήσιμος, ὅταν ἐπὶ τὸ δίκαιον μεταστὰς περὶ ἐκείνου ποιῇται τὸν λόγον· νυνὶ δὲ τὴν πρώτην ἐπὶ τοῦ ἐλληνίζειν δείκνυσιν ὥς οὐδὲν θαυμαστὸν ἀγαθοὺς εἶναι διδασκάλους τούτου τοὺς πολλούς. ἔχουσι γὰρ ἃ δεῖ τοὺς ἀγαθοὺς διδασκάλους ἔχει ν· δεῖ δὲ ἄρα τούτους εἰδέναι τὸ πρᾶγμα περὶ οὗ διδάσκειν ἐπαγγέλλονται. τί οὖν τούτου τεκμήριον; τὸ μὴ διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλους. εἰ μὲν οὖν οἱ πολλοὶ διαφέρονται περὶ τοῦ τί καλεῖται ξύλον καὶ τί ἄνθρωπος καὶ τί λίθος, οὐκ ἂν εἶεν οὐδὲ τοῦ ἐλληνίζειν ἅπαντες ἀκριβεῖς καὶ ἀνέλεγκτοι διδάσκαλοι· εἰ δὲ ὁμολογοῦσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τούτου καὶ ἑαυτῷ τις ἕκαστος συμφωνεῖ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἔχοιεν ἂν περὶ τὸ ἐλληνίζειν τὴν προσήκουσαν τοῖς διδάσκειν ὅτιοῦν μέλλουσιν ἔξιν. συλλογισμὸς οὖν περὶ τοῦ ἐλληνίζειν γινέσθω τοιοῦτος. 'οἱ πολλοὶ περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν κειμένων τοῖς πράγμασι κατὰ τὴν συνήθειαν ὁμολογοῦσιν ἀλλήλοις· <οἱ> περὶ τῶν κειμένων ὀνομάτων ἐν τῇ συνηθείᾳ τοῖς πράγμασι πρὸς ἀλλήλους ὁμολογοῦντες τὴν ἐπιστήμην ἔχουσι τοῦ ἐλληνίζειν· οἱ τὴν ἐπιστήμην ἔχοντες τοῦ ἐλληνίζειν διδάσκαλοι εἰσιν ἀνέλεγκτοι τοῦ ἐλληνίζειν· οἱ ἄρα πολλοὶ διδάσκαλοι εἰσιν ἀνέλεγκτοι τοῦ ἐλληνίζειν'. ἀλλὰ τῇ μὲν ἐλαχίστῃ τῶν προτάσεων, ὅτι ὁμολογοῦσιν ἀλλήλοις, συγχωροῦσιν ἅπαντες· καὶ γὰρ ὅτι οἱ πολλοὶ πρὸς ἀλλήλους οὐ διαφέρονται <περὶ τῆς> χρήσεως τῶν ὀνομάτων, εὐδηλον, καὶ ὅτι ὁ μὴ πρὸς τινα διαφερόμενος περὶ ὅτιοῦν διδάσκαλος ἀγαθὸς ἔστιν ἐκείνου.

in Alc.264 δοκεῖ δὲ ἡ μέση ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων εἶναι ψευδής· οὐ γὰρ πάντως οἱ ὁμολογοῦντες ἀλλήλοις περὶ ὅτιοῦν ἐπιστήμονές εἰσιν ἐκείνου περὶ ὃ τὴν ὁμολογίαν ἔχουσιν. ἐν γὰρ τῷ παρόντι χρόνῳ περὶ τοῦ μὴ εἶναι θεοὺς ὁμολογοῦντες οἱ πολλοὶ δι' ἀνεπιστημοσύνην τοῦτο πεπόνθασι. λεκτέον δὲ πρὸς τὴν ἀπορίαν ταύτην πρῶτον μὲν, ὅτι τὸν μοχθηρὸν ὁμολογεῖν πρὸς ἑαυτὸν ἀδύνατον· ἀνάγκη γὰρ αὐτὸν ὄντα κακὸν στασιάζειν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν, καὶ διὰ μὲν τὴν λογικὴν φύσιν ὁρᾶν πῃ τὸ ἀληθές, διὰ δὲ τὰ πάθη καὶ τὰς φαντασίας τὰς ἐνύλους εἰς ἄγνοιαν διαφέρεσθαι καὶ τὴν πρὸς ἑαυτὸν διαμάχην· δηλοῖ δὲ ἡ μεταμέλεια τῶν παθῶν λωφησάντων καὶ τῆς ἀσυμφωνίας ἣν πρότερον ἔχων ἑαυτὸν ἐλάνθανε. καὶ ὁ ἄθεος τοίνυν καὶ ὁ ἀκόλαστος κατὰ μὲν τὴν διάνοιαν φύσει τῷ θεῷ προσήκουσαν καὶ τῆς ἀγαθοειδοῦς μοίρας ὑπάρχουσιν σωφρονικὰ φθέγγονται καὶ ἔνθεα, κατὰ δὲ τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς φανταστικὰς καὶ μορφωτικὰς κινήσεις ἀθέως διάκεινται καὶ ἀκολάστως, καὶ ὅλως κατὰ τὴν ἄλογον ψυχὴν πόλεμον ἐπεισάγουσιν ἑαυτοῖς καὶ θόρυβον παντοδαπόν. πᾶς οὖν ὁ κακὸς πρὸς ἑαυτόν ἐστιν ἀσύμφωνος· εἰ δὲ τοῦτο, πολλῷ μᾶλλον πρὸς τοὺς ἄλλους ἐστὶ τοιοῦτος. καὶ πῶς γὰρ τοῖς ἐκτὸς ἑαυτοῦ τις ὁμολογήσειεν αὐτὸς πρὸς ἑαυτόν στασιαστικῶς διακείμενος; καὶ οἱ ἄθεοι δὴ οὖν πάντες καὶ οἱ ἀκόλαστοι καὶ οἱ ἄδικοι διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους καὶ οὐκ ἂν ποτε ἐναρμονίως ἔχοιεν ἀνεπιστήμονες ὄντες.

in Alc.265 Πρὸς μὲν οὖν τὴν εἰρημένην ἔνστασιν τοσαῦτα· τῶν δὲ καθ' ἕκαστα τὸ μὲν ' ὧ γενναῖε ' θεραπευτικόν τέ ἐστι τοὺς ἐλέγχους παραμυθούμενον καὶ ἔτι χωρίζει πῶς αὐτὸν ἀπὸ τῶν πολλῶν. ἐνδείκνυται γὰρ ὅτι δεῖ τὸν ἐπ' εὐγενεῖᾳ μεγάλα φρονοῦντα καὶ φύσιν λαχόντα γενναίαν μὴ φαίνεσθαι τῆς φύσεως ἀνάξιον μηδὲ ἐπιδιώκειν τὰς τῶν πολλῶν δόξας μηδὲ συναριθμεῖν ἑαυτὸν τοῖς χείροσιν, ὧν ἡ φύσις αὐτῷ δέδωκε κρατεῖν. Τό γε μὴν ἐν οἷς ἂν διαφέρωνται μὴ εἰδέναι τοὺς πολλοὺς ἀντιστροφή σὺν ἀντιθέσει τῆς λεγούσης ἐστὶ προτάσεως τοὺς ἐπιστήμονας μὴ διαφέρεσθαι ἀλλήλοις, συντελεῖ δὲ αὐτῷ πρὸς τὸν ἐξῆς λόγον, δι' οὗ δείκνυσιν οὐκ ὄντας τοὺς πολλοὺς τῶν δικαίων διδασκάλους ἀγαθοὺς, ὅτι μηδὲ ἐπιστήμονας. Τὸ δὲ ἐπὶ ταῦτά ὁρμᾶν παντελεῖ ποιεῖ τὴν συμφωνίαν. ἔστι γὰρ καὶ τὰ αὐτὰ δοξάζειν καὶ μὴ τὰ αὐτὰ πρεσβεύειν κατὰ τοὺς προσδιαφερομένους, [ἔστι δὲ καὶ τὰ] αὐτὰ πράττειν ἀπὸ γνώσεως διαφεροσῶν ὠρμημένους. [οὔτοι μὲν οὖν] πῇ μὲν συμφωνοῦσι, πῇ δὲ οὐ· μόνοι δὲ ἐκείνοι

συμφωνοῦσιν [παντελῶς ὅσοι καὶ] τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν γινώσκουσι καὶ τὰς αὐτὰς πράξεις ἐπὶ τῶν αὐτῶν [πραγμάτων] διώκουσιν.

in Alc.266 οὐκοῦν τὸ μὲν ὁμολογεῖν <τὴν> κατὰ τὸν λόγον συμφωνίαν δηλοῖ [ἐνταῦθα], τὸ δὲ ἐπὶ τὰ αὐτὰ ὁρμᾶν τὴν πρὸς τὸ ὀρεκτόν, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ π[ρὸς τὴν συμφωνίαν] συντελεῖ. Καὶ μὴν καὶ τὸ τούτοις ἐφεξῆς ὅτι ‘σχεδὸν γὰρ μανθάνω τὸ ἐλληνίζειν ἐπίστασθαι ὅτι τοῦτο λέγεις’ ἔνδειξιν ἔχει τοῦ [πλεοναχῶς λέγεσθαι] τὸ ἐλληνίζειν, καὶ ὅτι καθ’ ἐν μόνον αὐτοῦ σημαίνονμενον [οἱ πολλοὶ ἀγαθοὶ διδάσκαλοι] τοῦ ἐλληνίζειν εἰσὶ. Τὸ δὲ ‘καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς’ λυτικόν ἐστι [τῆς προειρημένης ἀπορίας. δεῖ γὰρ] τὴν ὁμολογίαν ἀφ’ ἑαυτῶν ἄρχεσθαι τοῖς ἐπιστήμοσιν, οὐδεὶς δὲ κ[ακὸς ἑαυτῷ ὁμολογεῖ], ὥστ’ οὐδὲ ἄλλοις ὁμολογεῖν ἂν δύναίτο πρὸς αὐτὸν στασιάζων.

<Οὐκοῦν> εἰ μὲν βουλοίμεθα ποιῆσαι τινα περὶ αὐτῶν εἰδέναι, ὀρθῶς ἂν αὐτὸν πέμποιμεν εἰς διδασκαλίαν τούτων τῶν πολλῶν; Πάνυ γε. Τί δ’ εἰ βουλευθείημεν μαθεῖν, μὴ μόνον ποῖοι ἄνθρωποι εἰσιν ἢ ποῖοι ἵπποι, ἀλλὰ καὶ τίνες αὐτῶν δρομικοὶ τε καὶ μὴ, ἅρα ἔτι οἱ πολλοὶ τοῦτο ἱκανοὶ διδάξαι; Οὐ δῆτα. Δοκεῖ δέ σοι τεκμήριον ὅτι οὐκ ἐπίστανται οὐδὲ κρήγουσι διδάσκαλοι εἰσι τούτων, ἐπειδὴ οὐδὲν ὁμολογοῦσιν ἑαυτοῖς περὶ αὐτῶν; Ἔμοιγε.

in Alc.267 Τί δ’ εἰ βουλευθείημεν εἰδέναι, μὴ μόνον ποῖοι ἄνθρωποι εἰσιν, ἀλλ’ ὅποιοι ὑγιεῖνοι ἢ νοσώδεις, ἅρα ἱκανοὶ ἂν ἡμῖν ἦσαν διδάσκαλοι οἱ πολλοί; Οὐ δῆτα. Ἦν δ’ ἂν σοι τεκμήριον ὅτι μοχθηροὶ εἰσι τούτων διδάσκαλοι, εἰ ἑώρας αὐτοὺς διαφερομένους; Ἔμοιγε. 111 D—E. Πρὶν ἐπὶ τὸ προκείμενον στρέψῃ τὸν λόγον ὁ Σωκράτης ἐπ’ ἄλλων δείκνυσι πραγμάτων, πῶς οὐκ εἰσιν ἀγαθοὶ διδάσκαλοι οἱ πολλοί, τῷ μὴ ὁμολογεῖν ἀλλήλοις. περὶ μὲν γὰρ τῶν ἐν τῇ συνηθείᾳ κειμένων ὀνομάτων ἱκανοὶ διδάσκουσιν εἰσὶ καὶ οὐ διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους· περὶ δὲ τοῦ τίνες εἰσὶ δρομικοὶ καὶ τίνες οὐ, καὶ αὖ πάλιν τίνες μὲν ὑγιεῖνοί, τίνες δὲ νοσώδεις, οὐκ ἔστι διδάσκουσιν τῶν πολλῶν, οὐ γὰρ συμφωνοῦσιν ἀλλήλοις περὶ τούτων, ἀλλὰ μόνων τῶν περὶ ταῦτα ἐπιστημόνων, τῶν τε ἵππικῶν καὶ τῶν ἱατρικῶν, οὗτοι γὰρ ταῦτα δύνανται διακρίνειν καὶ ὁμολογοῦσιν ἀλλήλοις. καὶ ὁρᾷς ὅτι τὰ μὲν ὀνόματα τὰ κείμενα τοῖς εἶδεσιν ἐπέτρεψε τῇ γνώσει τῶν πολλῶν, τὸ δὲ δρομικὸν καὶ τὸ μὴ καὶ τὸ ὑγιεινὸν καὶ τὸ μὴ κατ’ ἐπιτηδειότητα μόνην ὁρᾶται καὶ ἔστι δύσγνωστα πορρωτέρω γεγονότα τῶν φαινομένων καὶ τεχνικῆς δεόμενα γνώσεως. εἰ γὰρ καὶ ὁ δρόμος φαινόμενόν ἐστιν, ἀλλ’ ἡ δρομικὴ φύσις οὕτω τῶν εἰδοπεποιημένων ἐστίν, ὥστε διὰ τοῦτο τοῖς πολλοῖς οὐκ ἔστι καταφανές, τεκμήριον δὲ τῆς ἀγνοίας αὐτῶν ἡ διαφωνία. Καὶ τοῦτο δὲ αὖ πάλιν ἀπορίαν ἔχει πολλήν. εἰ γὰρ τοῦτο τῆς ἀνεπιστημοσύνης ἐστὶν ἡ διαφωνία τεκμήριον, καὶ τοὺς φιλοσόφους ἀνεπιστήμονας φήσομεν· διαφωνοῦσι γὰρ δὴ καὶ οὗτοι πρὸς ἀλλήλους καὶ καταβάλλουσι τὰς ἀλλήλων ὑποθέσεις, καὶ οἱ μὲν ἄλλων προεστήκασιν, οἱ δὲ ἄλλων.

in Alc.268 λυτέον δὴ καὶ ταύτην τὴν ἀπορίαν κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς πρὸ ἡμῶν, λέγοντας ὡς ἔστιν ἡ διαφωνία διττή, καὶ ἡ μὲν τῶν μὴ εἰδόντων πρὸς τε ἑαυτοὺς καὶ πρὸς ἀλλήλους μαχομένων, ἡ δὲ τῶν μὴ εἰδόντων πρὸς τοὺς εἰδότας διαφερομένων καὶ ὡς καθ’ ἑαυτοὺς οἰομένων ἀνεπιστήμονας εἶναι πάντας. ἀλλ’ εἰ μὲν κατὰ τὴν ἐναντίαν, μηδεμίαν ἐπιστήμην ἔχειν τούτων περὶ ἧ διαφωνοῦσιν, εἰ δὲ κατὰ τὴν ἀντίφασιν, οὐ πάντας ἔχειν τοὺς διαφερομένους, ἀλλὰ τοὺς μὲν, τοὺς δὲ μὴ. προσεκτέον καὶ ταύτῃ τῇ προτάσει τὸ ἀκριβὲς ἐχούση. τοὺς γὰρ μὴ ὁμολογοῦντας ἑαυτοῖς μηδὲ ἀλλήλοις οὐ φησιν ἐπιστήμην ἔχειν, οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ μὴ εἰδότες, ἐπεὶ οἱ γε εἰδότες ἑαυτοῖς ὁμολογοῦσιν, ὥστε ἀμφοτέρω τοῖς μὴ εἰδόσι μόνον προσήκει, τοῖς δὲ εἰδόσιν οὐδαμῶς. ἀλλ’ οὐδὲ οἱ ἐπιστήμονες διαφέρονται πρὸς τοὺς ἀνεπιστήμονας (τούναντίον γὰρ τελειοῦσιν αὐτοὺς καὶ κοσμοῦσι καὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν ἔξιν ἀνακαλοῦνται), ἀλλ’ οἱ ἀνεπιστήμονες εἰσιν οἱ τῶν ἐπιστημόνων αὐτοὺς ἀφιστάντες· διὰ γὰρ τὴν ἐν ἑαυτοῖς διαφωνίαν διαφέρονται καὶ πρὸς τοὺς ἀμείνονας. οὐδ’ ἅρα πρὸς ἀλλήλους διαφέρονται οἱ τε εἰδότες καὶ οἱ μὴ εἰδότες, ὥστε οὐδ’ ὅλως οἱ ἐπιστήμονες διαφέρονται. πολλοῦ ἅρα δεῖ τοὺς ἀληθεῖς φιλοσόφους ἐνοχλεῖν ὁ

ἀπορῶν λόγος· οἱ γὰρ δι' ὁμοιότητος καὶ ταυτότητος ἀλλήλοις ἠνωμένοι καὶ τῶν ἀνεπιστημόνων παντελῶς ἐξηρημένην λαχόντες γνῶσιν οὔτε πρὸς ἑαυτοὺς οὔτε πρὸς ἐκείνους στασιάζουσιν. Τί δὲ δὴ νῦν; περὶ τῶν δικαίων ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων οἱ πολλοὶ δοκοῦσι σοὶ ὁμολογεῖν αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἢ ἀλλήλοις; Ἦκιστα νῆ Δί', ὦ Σώκρατες.

in Alc.269 Τί δέ; μάλιστα περὶ αὐτῶν διαφέρεσθαι; Πολύ γε. Οὐκ οὐκ οἶμαι γε πώποτε σε ἰδεῖν οὐδ' ἀκοῦσαι σφόδρα οὕτω διαφερομένους ἀνθρώπους περὶ ὑγιεινῶν καὶ μὴ, ὥστε διὰ ταῦτα μάχεσθαι τε καὶ ἀποκτινύναι ἀλλήλους. Οὐ δῆτα. Ἀλλὰ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἔγωγε οἶδ' ὅτι καὶ εἰ μὴ ἐώρακας, ἀκήκοας γοῦν ἄλλων τε πολλῶν καὶ Ὀμήρου· καὶ Ὀδυσσεΐας γὰρ καὶ Ἰλιάδος ἀκήκοας. Πάντων δῆπου, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν ταῦτα ποιήματά ἐστι περὶ διαφορᾶς δικαίων τε καὶ ἀδίκων; Ναί. Καὶ αἱ μάχαι γε καὶ οἱ θάνατοι διὰ ταύτην γε τὴν διαφορὰν τοῖς τε Ἀχαιοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις Τρωσὶν ἐγένοντο, καὶ τοῖς μνηστῆρσι τοῖς τῆς Πηνελόπης καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ. Ἀληθῆ λέγεις. Οἶμαι δὲ καὶ τοῖς ἐν Τανάγρα Ἀθηναίων τε καὶ Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν ἀποθανοῦσι καὶ τοῖς ὕστερον ἐν Κορωνεῖα συμβᾶσιν, ὅτε καὶ ὁ σὸς πατὴρ ἐτελεύτησεν, οὐδὲ περὶ ἐνὸς ἄλλου διαφορὰ ἢ περὶ δικαίου τε καὶ ἀδίκου τοὺς θανάτους καὶ τὰς μάχας πεποιηκέναι [ἦ γάρ;] Ἀληθῆ λέγεις.

in Alc.270 Τούτους οὖν φῶμεν ἐπίστασθαι [περὶ ὧν οὕτω σφόδρα] διαφέρονται, ὥστε ἀμφισβητοῦντες ἀλλήλοις τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν ἐργάζονται; Οὐ φαίνεται γε. Οὐκοῦν εἰς τοὺς [τοιούτους διδασκάλους] ἀναφέρεις οὓς ὁμολογεῖς αὐτὸς μὴ εἰδέναι; Ἔοικα. [Πῶς οὖν εἰκός σε] εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδिका, περὶ ὧν οὕτω πλανᾷ [καὶ οὔτε μαθὼν φαίνῃ] παρ' οὐδενὸς οὔτ' αὐτὸς ἐξευρών; Ἐκ μὲν ὧν σὺ λέγεις οὐκ εἰκός. 111 E—112 D. Ἐπὶ τὸ προκείμενον ἦλθεν ὁ λόγος δεικνὺς ὅτι οἱ πολλοὶ διδάσκαλοι τῶν [δικαίων οὐκ εἰσιν] ἀγαθοί, καὶ συλλογίζεται τὸν τρόπον τοῦτον. 'οἱ πολλοὶ στασιάζουσι πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν δικαίων· οἱ στασιάζοντες πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν δικαίων οὐκ εἰσιν ἐπιστήμονες τῶν δικαίων· οἱ μὴ ἐπιστήμονες τῶν δικαίων οὐδὲ διδάσκαλοί εἰσιν ἀγαθοὶ τῶν δικαίων· οἱ ἄρα πολλοὶ οὐκ εἰσιν ἀγαθοὶ διδάσκαλοι τῶν δικαίων'. τὰς μὲν οὖν ἄλλας προτάσεις ἤδη διὰ τῶν προειρημένων πεποίηκε σαφεῖς, τὴν δὲ ἐλαχίστην μόνην ἐν τούτοις ἐναργῆ ποιεῖ τὴν λέγουσαν στασιάζειν τοὺς πολλοὺς περὶ τῶν δικαίων. οὐ γὰρ μόνον, φησί, διαφέρονται περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ σφόδρα διαφέροντα ἰ. τί οὖν τεκμήριον τῆς ὑπερβολῆς ταύτης; τὸ πολλοὺς μὲν θανάτους, πολλὰς δὲ ἀνατροπὰς πόλεων γίνεσθαι διὰ τὰς περὶ τῶν δικαίων διαφορὰς. Πάλιν οὖν σκεψώμεθα τί ποτε ἂν εἴη τὸ αἴτιον τοῦ τοὺς ἀνθρώπους περὶ μὲν ὑγιεινῶν καὶ νοσερῶν ἀμφισβητοῦντας ἀλλήλοις ὅμως μὴ εἰς ἔσχατον κακοῦ χωρεῖν, περὶ δὲ δικαίων καὶ ἀδίκων στασιάζοντας τηλικαῦτα καὶ ποιεῖν κακὰ καὶ πάσχειν.

in Alc.271 λεκτέον δὴ πρῶτον μὲν αἴτιον εἶναι καὶ προσεχέστατον τὴν διπλὴν ἀμαθίαν ὑπόληψιν τοῖς ἔχουσιν ἐπιστήμης παρεχομένην. περὶ μὲν γὰρ τῶν ὑγιεινῶν ἀπλὴν ἔχομεν ἄγνοιαν καὶ ἴσμεν ὅτι οὐκ ἴσμεν, κἂν πρὸς ὀλίγον διενεχθῶμεν τοῖς τεχνίταις τῶν τοιούτων ἐπιτρέπομεν· περὶ δὲ τῶν δικαίων οἰόμεθα ἐπιστήμονες εἶναι διὰ τὸ λόγους ἔχειν αὐτῶν τὴν ψυχὴν, καὶ τοῦτο οἰόμενοι κατὰ φύσιν οὐ βουλόμεθα προέσθαι τὸ δίκαιον. καὶ πάλιν ἐνταῦθα κατὰ μὲν τὴν μεῖζονα πρότασιν οὐχ ἁμαρτάνομεν, κατὰ δὲ τὴν ἐλάττονα ψευδοδοχοῦμεν· τόδε γὰρ δίκαιόν φαμεν καὶ ἡπατήμεθα καὶ οἰόμεθα εἰδέναι μὴ εἰδότες. 'τὸ δίκαιον οὐ χρὴ προῖεσθαι'· τοῦτο κατὰ φύσιν τὸ λῆμμα καὶ ὀρθόν· 'τόδε ἄρα οὐ χρὴ προῖεσθαι'· τοῦτο πάλιν διάστροφον περὶ τὴν ἐλάττονα πρότασιν. κρατοῦμεν τοίνυν αὐτὴν διὰ τὴν διπλὴν ἀμαθίαν. δεύτερον δὲ ἐπὶ τούτῳ ῥητέον ὅτι τὰ ὑγιεινὰ καὶ τὰ νοσώδη μερικὰς ἔχει τὰς ἀμφισβητήσεις καὶ οὐ πρὸς ὅλον ἡμῖν συντελεῖ τὸν βίον· τὰ δὲ δίκαια καὶ τὰ ἄδिका περὶ τὸν σύμπαντα βίον ἔχει τὴν διαφορὰν, ὥστε εἰκότως ταῦτα μειζόνως ἡμᾶς ἐξάπτει περὶ τὰς ἀμφισβητήσεις. καὶ νοσῶδες καὶ ὑγιεινὸν κἂν πρόοιτό τις ὥς οὐ περὶ τὸ τιμιώτατον γινομένης τῆς βλάβης, δικαίου δὲ καὶ ἀδίκου κατὰ φύσιν

ἀντεχόμεθα πάντες ὡς τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἐν τούτῳ σύμπασαν ἔχοντες. μόνον οὖν οὐκ ἀνούσιοι καὶ νεκροὶ καὶ τὸ μὴ ὄν ὑπάρχοντες νομιζόμεν γίνεσθαι στερόμενοι τῶν δικαίων.

in Alc.272 τὸ δὲ τρίτον ἢ μὲν δικαιοσύνη ὡς οὐσα τάξεως ὑψηλοτέρας θεῶν ἐστὶν ἀπήχημα καὶ νοερωτέρα (αὐτὴ γὰρ ἔστι δικαιοσύνη καὶ αὐτὴ σωφροσύνη καὶ αὐτὴ ἐπιστήμη πρῶτως εἰσὶν ἐν τῷ ὑπερουρανίῳ τόπῳ, ὅστις ποτὲ οὗτός ἐστι, καὶ ἐκεῖ κατεῖδον αὐτὰς ἐν τῷ βάρῳ βεβώσας αἱ ψυχαί, καθ' ἃ φησιν ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης)· ἡ δὲ ὑγεία δευτέρας ἐστὶ θεῶν ὑποστάσεως ἔλλαμψις, διὸ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ἱατρικὴ μιμεῖται τὴν δικαστικὴν, ὡς ἐν Γοργίᾳ λέλεκται. κατὰ φύσιν τοίνυν αἱ ψυχαὶ τὸ δίκαιον μείζονος ἀξιοῦσι τοῦ πόθου μᾶλλον ἢ τὸ ὑγιεινόν· καὶ ἵνα μὲν ἐκείνου τύχῃσι πάντα ποιοῦσι, τοῦ δὲ ὑγιεινοῦ πέρι καὶ τοῦ μὴ τοιούτου πρὸς ὀλίγον ἀλλήλοις διαφέρονται καὶ στασιάζουσι. ταῦτα καὶ πρὸς τήνδε τὴν ἀπορίαν. Τῶν δὲ καθ' ἕκαστα ῥημάτων τὸ μὲν ' τί δὲ δὴ νῦν; ' τὴν προσθήκην ἔχει τοῦ παρόντος χρόνου, διότι δὴ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης τοὺς νῦν ἀνθρώπους τοὺς πολλοὺς ἠτιάσατο τῆς τοῦ δικαίου διδασκαλίας. Τὸ δὲ ' ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων ' ἔννοιαν αὐτῷ παρέχει τοῦ τῶν συστοίχων τόπου· δικαιοσύνη, δίκαιον, δικαίως· διαιρεῖται γὰρ εἰς τὴν ἕξιν, εἰς τὸ μετέχον πρᾶγμα, εἰς τὸν τρόπον. ἀμφισβητοῦσιν οὖν οἱ πολλοὶ περὶ μὲν ἡ οὖν τῶν δικαίων ἀνθρώπων ἐν ταῖς κρίσεσι, περὶ δὲ τῶν δικαίων πραγμάτων ἐν ταῖς κρίσεσι καὶ ἐν ταῖς πράξεσι. Τὸ δὲ ' ἦκιστ' α, νῆ Δί' α, ὦ Σώκρατες ' οὐ μόνον ὡς ἡγεμονικὸς ὁ νεανίσκος ἀνεφθέγγετο, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπὸ τῆς τῶν πολλῶν διαφορᾶς ἀνάγων ἑαυτὸν ἐπὶ τὸν αἴτιον τῆς ὅλης δικαιοσύνης.

in Alc.273 Καὶ μὲν δὴ καὶ ἡ μνήμη τῆς Ἰλιάδος καὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου δείκνυσιν ἡλικίη τίς ἐστὶν ἢ περὶ τῶν δικαίων παρὰ τοῖς ἀνθρώποις στάσις, ὥστε ἀνατραπῆναι μὲν τὸ Ἴλιον διὰ ταύτην, πάμπλου δὲ ἀπολέσθαι καὶ τῶν Ἑλλήνων γένος, καὶ τέλος γενέσθαι παροιμίαν ἐπὶ τῶν μεγίστων συμφορῶν τὴν Ἰλιάδα τῶν κακῶν. ἀλλὰ πῶς πρότερον ἔλαβεν ὅτι μόνον ταῦτα ἔμαθε, γράμματα καὶ κιθαρίζειν καὶ παλαίειν, νῦν δὲ καὶ τὸ Ὀμήρου προσέθηκεν; ἢ ὅτι περὶ τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν λέγων εἰς τρία ταῦτα τὴν ἑαυτοῦ γνώσιν ἀπήγαγεν, οὐ περὶ γραμμάτων παλαιῶν. Ἐτι τοίνυν ὁ ἐν Τανάγρα πόλεμος καὶ ὁ ἐν Κορωνείᾳ παρελήφθησαν εἰς ὑπόμνησιν τοῦ τοὺς πολλοὺς ἀμφισβητεῖν σφόδρα περὶ τῶν δικαίων, καὶ μὴ μόνον τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ τοὺς βαρβάρους· καὶ ὅτι μηδὲν αὐτοῖς ἐλυσιτέλησε τὸ ὁμογλώσσοις εἶναι εἰς τὸ μὴ ἀπεργάσασθαι τὰ ἔσχατα κακὰ τῆς διαφορᾶς ἔνεκα τῶν δικαίων. Πρὸς τούτοις ἢ τοῦ Κλεινίου μνήμη τοῦ τελευτήσαντος ἐν Κορωνείᾳ παριστᾷ καὶ αὐτὸν τὸν ἔλεγχον τῆς περὶ τὰ δίκαια τῶν ἀνθρώπων πλάνης. μόνον γὰρ οὐχὶ λέγει ὅτι καὶ ἡ σὴ οἰκία καὶ τὸ σὸν γένος διὰ ταῦτα πέπονθε κακὰ πολλά. ἐντεῦθεν οὖν πεποίηκε τὴν ἀπόδειξιν ἰσχυρὰν τοῦ Κλεινίου μνησθεῖς. ταῦτα καὶ περὶ τῆς τῶν καθ' ἕκαστα διαρθρώσεως.

in Alc.274 Ἡ δὲ τῶν ἱστοριῶν παράθεσις ποικίλλει μὲν τὴν γραφὴν, κόσμον δὲ παρέχεται τῷ διαλόγῳ· παραμυθεῖται δὲ καὶ τὸ τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων πρὸς εὐφροσύνην ἐνδέον. ἔτι δὲ καὶ ἡ τῶν σχημάτων ἐξαλλαγὴ τὸ προσκορὲς ἐκλύει τῶν λόγων· ὃ καὶ ὁ Σωκράτης μηχανώμενος ἐσχημάτισε τὸν λόγον. κατάλληλον γὰρ ἦν εἰπεῖν, 'οὐδὲ περὶ ἐνὸς ἄλλου τὴν διαφορὰν ἢ περὶ δικαίων καὶ ἀδίκων τοὺς θανάτους καὶ τὰς μάχας πεποιηκέναι', ὃ δὲ 'οὐδὲ περὶ ἐνὸς ἄλλου διαφορὰ', φησὶν, 'ἢ περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου πεποιηκέναι τοὺς θανάτους καὶ τὰς μάχας'. Ἐπὶ δὲ τούτοις συνήγαγεν ἐν βραχεὶ τὸν ἔλεγχον· οὐτε ἔμαθες ἄρα τὸ δίκαιον οὐτε εὗρες· οὐδὲ γὰρ οὐς προεστήσω σαυτοῦ διδασκάλους, οὗτοι δύνανται τὸ δίκαιον διδάσκειν, οἱ πολλοί· τὸ δὲ αἴτιον ὅτι μηδὲ ἐπίστανται· τὸ δὲ τούτου τεκμήριον ὅτι διαφέρονται περὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους σφοδρῶς, ὥστε τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν ἀλλήλους ἐργάζεσθαι διὰ τὴν περὶ τοῦτο διαφορὰν. δεῖ γὰρ τοὺς ἐπισταμένους ὅτιοῦν συμφωνεῖν περὶ τοῦτο ἀλλήλοις· αἴτιον δὲ τοῦ ἀξιώματος τούτου πρῶτον μὲν ἢ τε τῶν πραγμάτων φύσις ὠρισμένη καὶ τὰ κριτήρια τῆς γνώσεως ὄντα τὰ αὐτὰ παρὰ πᾶσιν, ὥσπερ δὴ καὶ πρότερον εἴπομεν. δεύτερον δὲ ὅτι καὶ ἐν ταῖς πρώταις ἀρχαῖς ὁ

νοῦς ἦνεται πρὸς ἑαυτόν, καὶ πᾶν οὖν τὸ νοῦ μετέχον μετέχει τοῦ ἑνός. εἰ τοίνυν ἐπιστήμη νοῦ ἔλλαμψις ἐστίν, ἡ δὲ συμφωνία τοῦ ἑνός (ἔνωσις γάρ ἐστι τῶν διαφώνων), ἀνάγκη τὰ μετέχοντα τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης συμφωνεῖν ἀλλήλοις· ἡ γὰρ διάστασις καὶ ἡ διαφωνία τοῦ ἑνός ἀποπέπτωκεν. Ἀλλὰ τί φῶμεν εἶναι τὸ αἷτιον τῆς τῶν πολλῶν ὑπολήψεως περὶ τῆς τοῦ δικαίου γνώσεως; καὶ πρὸς τί βλέποντες οἴονται τὸ δίκαιον διδάσκειν; εἴρηται που καλῶς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅτι τέτταρα προβλήματα ἐστὶ δι' ἃ οἱ λόγοι καὶ αἱ ζητήσεις, τὸ εἰ ἔστι, τὸ τί ἔστι, τὸ ὁποῖόν τί ἔστι καὶ τὸ διατί ἔστι, καὶ ὅτι τὸν μέλλοντα γνώσεσθαι τὸ τί ἔστιν ἀνάγκη προειδέναι τὸ εἰ ἔστιν.

in Alc.275 αὐτῶν δὲ ἄρα τῶν τεσσάρων τούτων προεγνώσθαι δεῖ τὸ τί σημαίνει· μὴ γὰρ ἔχοντες ψιλὴν τοῦ πράγματος ἔννοιαν οὐδ' ἂν εἰ ἔστι γινώσκοιμεν. ἔχοντες οὖν τὴν σημασίαν καὶ ὃ τι ἐστὶ περιτυχόντες αὐτῷ γνοίημεν <ἂν> ἀνενδοιάστως ἔχοντες τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ. τοῦτο οὖν τὸ τί σημαίνει τοῦ τί ἐστίν ἕτερον ὑπάρχει. ἡ μὲν γὰρ σημασία ἐστὶ τοῦ πράγματος ἀνάπτυξις ἐπὶ τινὰ νόησιν ὠρισμένην, τὸ δὲ τί ἐστὶ τῆς τοῦ προκειμένου πράγματος φύσεως ἀκριβὴς κατάληψις. οἱ τοίνυν πολλοί, τί μὲν σημαίνει αὕτη καὶ τί ἡ φωνὴ αὕτη, διδάσκουσιν· ὥσπερ τί σημαίνει ἄνθρωπος, τί σημαίνει ἵππος· τί δὲ ἔστι ταῦτα οὔτε ἐγνώκασιν οὔτε διδάσκουσιν. οὐδὲ γὰρ ἄνθρωπον καὶ ἵππον οἶδασιν τούτων ἑκάτερον, οἴονται δὲ ἄρα ὅμως συγχέοντες τό τε τί σημαίνει καὶ τὸ τί ἐστὶ τῇ ψιλῇ τοῦ πράγματος ἐννοίᾳ τὴν ἐπιστημονικὴν περίληψιν ἔχειν, ταῦτα εἰς ταῦτόν ἄγοντες.

in Alc.276 Ὅρᾳς αὖ τοῦθ' ὥς οὐ καλῶς εἶπας, ὦ Ἀλκιβιάδῃ; Τὸ ποῖον; Ὅτι ἐμὲ φῆς ταῦτα λέγειν. Τί δέ; οὐ σὺ λέγεις ὥς ἐγὼ οὐκ ἐπίσταμαι περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων; Οὐ μέντοι. Ἀλλ' ἐγὼ; Ναί. Πῶς δὴ; Ὡδε εἴσῃ. 112 E. Τοῦ νεανίσκου πρὸς τῷ τέλει τῶν προειρημένων λόγων δεξαμένου μὲν τὸ συμπέρασμα, καὶ τὴν ἄγνοιαν τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ἣν ὁ Σωκράτης ὑπεδείκνυ, μεθ' ὑποτιμήσεως δὲ προσεμένου, καὶ τὸν Σωκράτην τῶν ἀποδεδειγμένων, οὐχ ἑαυτὸν αἰτιασαμένου καὶ τὸ αὐτοῦ ἦθος, καὶ εἰπόντος ἀγνοεῖν τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδिका κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Σωκράτους, ἀλλ' οὐ κατ' ἀλήθειαν (τοῦτο γάρ ἐστίν ὃ ὑπεδήλου προστιθεὶς τὸ ' ἐκ μὲν ὧν σὺ λέγεις οὐκ εἰκός '), δείκνυσιν αὐτὸν διὰ τούτων ὁ Σωκράτης ὅτι καὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ κρίσιν Ἀλκιβιάδου, δι' ὧν ὡμολόγησεν, ἀγνοῶν ἀναφαίνεται τὸ δίκαιον καὶ ὥς οὐδεὶς ἐστὶν ἄλλος ὁ τὸν ἔλεγχον τοῦτον προσενεγκάμενος, ἀλλ' αὐτὸς Ἀλκιβιάδης, καὶ ὥς οὐ δεῖ τὴν αἰτίαν τῶν ἀποπεφασμένων ἐπὶ τὸν Σωκράτην μεταφέρειν, ἀλλὰ τὰς οἰκείας ἀποκρίσεις κυριωτάτας ἀρχὰς νομίζειν τοῦ συμπεράσματος. ἀποδείκνυται γὰρ σαφῶς ὅτι ὁ ἀποκρινόμενός ἐστίν ὁ τὰ λήμματα καὶ τὰ συμπεράσματα πάντα λέγων, ἀλλ' οὐχ ὁ ἐρωτῶν· εἰ τοίνυν ἡρώτα μὲν τὰ προρρηθέντα μόνον ὁ Σωκράτης, ἀπεκρίνετο δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης, οὗτός τε ἦν ὁ τὰ δεικνύμενα λέγων καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ἤλεγχε καὶ τῆς οἰκείας ἀμαθίας αὐτὸς κατήγορος ἦν, ἀλλ' οὐχ ὁ Σωκράτης.

in Alc.277 Καὶ δοκεῖ μὲν τισιν οὐδὲ προηγουμένην ἐν τῷδε τῷ διαλόγῳ τάξιν ἔχειν ὁ προκειμένος ἡμῖν εἰς ἐξέτασιν συλλογισμός, ἀλλὰ παρεξέλεγχός τις εἶναι περὶ τῶν ζητούμενων οὐδὲν συναγαγόν, ἀλλὰ τῆς λέξεως τῆς ῥηθείσης ἀντιλαμβανόμενος καὶ ταύτην ἡμαρτημένην ἀποφαίνων. εἰ δὲ σκοποῖμεν μὴ παρέργως, θαυμαστὴν καὶ οὗτος ὁ λόγος παρέχεται τῇ πάσῃ συνουσίᾳ χρεῖαν. εἰ γὰρ ἐστὶ τὸ σκοπιμώτατον τοῦ διαλόγου τέλος ἐπαναγαγεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν ἑαυτῶν γνώσιν καὶ δεῖξαι τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἐν εἵδεσι καὶ λόγοις ὑφεστηκυῖαν καὶ πάσας τὰς ἐπιστήμας ἀφ' ἑαυτῆς προβάλλουσας καὶ ἐν ἑαυτῇ τὰ τε θεῖα πάντα καὶ τὰ τῆς φύσεως εἶδη γινώσκουσας, πῶς οὐ τὰ μέγιστα συντελεῖ πρὸς τὸν τοιοῦτον σκοπὸν τὸ δεῖξαι τῶν ἀποκρινόμενων ἕκαστον αὐτὸν τῶν λόγων πάντων καὶ τῶν συμπερασμάτων εἶναι αἷτιον ἑαυτῷ καὶ οὐκ ἀλλαχόθεν τὴν γνώσιν [ἔχειν ἐπέισα]κτον καὶ ἀλλοτρίαν; οὐδὲ γὰρ ὥσπερ ἄγραφον γραμματεῖον ἔξωθέν ἐστὶ τοὺς λόγους δεχόμενον. ἤδη οὖν ἑαυτὸν ἄρχεται γινώσκειν

ὁ Ἀλκιβιάδης, [ὁ ἀγνοήσας] πρότερον ἑαυτὸν προβάλλοντα τοὺς λόγους, νῦν αὖ καὶ τοῦτο γινώσκοντα· ὅτι εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἐνέργειαν καὶ τὴν ἑαυτοῦ γνῶσιν γινώσκων ἐν γίνεται πρὸς τὸ γνωστὸν· καὶ αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς ἐπιστροφῆς ἐν αὐτῷ περιάγει τὴν ψυχὴν εἰς τὴν τῆς οὐσίας θεωρίαν.

in Alc.278 δεῖ οὖν πρῶτον γνῶσιν λαβεῖν τὴν ψυχὴν ἑαυτῆς, ἔπειτα τὰς δυνάμεις ἃς ἔλαχε σκοπεῖσθαι, ἔπειτα τὴν οὐσίαν, ἔπειτα πῶς ἀπὸ τῶν ἀτελεστέρων ὀρμηθεῖσα προέρχεται μέχρι τῶν πρώτων αἰτίων. νῦν δὴ οὖν δι' ἐνεργείας εἰς ἐνέργειαν ἐπιστρέφει καὶ διὰ ταύτης ἐπὶ τὸ ἐνεργοῦν (ἅμα γὰρ ἀναφαίνεται καὶ τὸ ὑποκείμενον γεννητικὸν τῶν οἰκείων ὑπάρχον ἐνεργειῶν), αὐθις δὲ δι' ἐνεργείας εἰς τὴν δύναμιν καὶ διὰ ταύτης πάλιν εἰς τὴν οὐσίαν (ἐγγυτέρω γὰρ εἰσι τῆς οὐσίας αἱ δυνάμεις), καὶ τέλος αὐτῇ τῇ οὐσίᾳ συνάπτει τὴν ἐνέργειαν καὶ γίνεται πάντα ἐν καὶ σύνδρομα ἀλλήλοις, ἢ τε οὐσία ἐνεργείᾳ καὶ ἡ ἐνέργεια οὐσιώδης· ἡ μὲν γὰρ νοερά γίνεται κατ' ἐνέργειαν, ἡ δὲ συμφυὴς τῇ οὐσίᾳ κατὰ τὴν ἑαυτῆς τελείωσιν. Εἰσὶ μὲν οὖν καὶ ταῦτα τοῖς προκειμένοις οἰκειότατα· λεγέσθω δὲ αὖ πρὸς τοῖσδε καὶ ὅτι τῆς ἀγνοίας ἀκουσίου πᾶσιν οὔσης, καὶ μάλιστα τῆς ἑαυτῶν καὶ τῶν τιμιωτάτων ἐν τοῖς οὔσιν, ἀνυσιμώτατος τοῖς παλαιοῖς καὶ σοφοῖς ἀνδράσι τρόπος ἔδοξεν εἶναι πρὸς τὴν ταύτης ἀπαλλαγὴν διὰ τῶν ἐλέγχων, παράλληλα τιθεὶς τὰ ψευδῆ δοξάσματα τοῖς ἀληθεῖσι καὶ τῶν μὲν τὴν πρὸς ἑαυτὰ διαφωνίαν ἐκφαίνων, τῶν δὲ τὴν ὁμολογίαν ἐπιδεικνύς. ὅταν γὰρ ταῖς δόξαις τὰ πάθη μαχόμενα δειχθῇ, καὶ αὖ πάλιν ἀλλήλοις τὰ πάθη, καὶ τὰ δοξάσματα δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον στασιάζοντα ἀποφανθῇ, τότε διαφερόντως ἡ τῆς ἀγνοίας ἀναφαίνεται μοχθηρία καὶ αὐτὸς ὁ ἀγνοῶν συνορᾷ τὸ ἑαυτοῦ πάθος καὶ ἀπαλλαττόμενος χαίρει τοῦ τοιούτου κακοῦ. ὅταν δὲ ἄρα μὴ μόνον ἐλέγχηται τις ἀγνοῶν καὶ ἀμαθαίνων ἐν τοῖς μεγίστοις, ἀλλὰ καὶ ἐλέγχεται παρ' ἑαυτοῦ, τότε μειζόνως ἀγαπᾷ τὸν ἔλεγχον καὶ ἀσπάζεται καὶ πολλαπλασίαν ποιεῖ τὴν ἀπ' αὐτοῦ προσγινομένην θεραπείαν.

in Alc.279 ὥς γὰρ ἐν ταῖς τοῦ σώματος ἰατροῖς τὸ ἥδιον, ὅταν προσῇ τοῖς βοηθήμασι, μείζονα παρέχεται τὴν ὠφέλειαν, πανταχόθεν αὐτὰ τῆς φύσεως περιπτυσσομένης, καὶ διὰ τὸ ἡδὺ καὶ διὰ τὸ ἀγαθόν, οὕτω δὴ καὶ ὁ ἔλεγχος ὁ τοῖς ἐλεγχομένοις τῶν ἄλλων ἴσων δήπου μενόντων ἡδίων φαινόμενος τελεωτέραν παρέχει τὴν θεραπείαν, ὁ ὕφ' ἡμῶν αὐτὸς εἰς ἡμᾶς γιγνόμενος· ἦττον γὰρ ὕφ' ἑαυτῶν ἐλεγχόμενοι δυσχεραίνομεν ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων. εἰ τοίνυν ἀποδείξειεν ὁ Σωκράτης ὅτι ὁ ἀποκρινόμενός ἐστιν ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς συνουσίαις ὁ λέγων, ἀλλ' οὐχ ὁ ἐρωτῶν, ὁ δοκῶν ἐλέγχειν, παντὶ δήπου καταφανὲς γίνεται τὸ παρ' ἑαυτῶν ἐλέγχεσθαι καὶ οὐκ ἔξωθεν ταῦτα πάσχειν· ὥστε καὶ ὁ τρόπος τῆς ἰάσεως ταύτης φορητότερος. ὅσῳ γὰρ οἰκειότερος ἀναφαίνεται, τοσούτῳ ἐλαττοῖ μὲν τὸ ἐν αὐτῷ βαρὺ καὶ ἀλγεινόν, ἐπιτείνει δὲ τὸ προσηγνὲς καὶ ὠφέλιμον· πᾶν γὰρ τὸ οἰκεῖον εἰς τὴν θεραπείαν ἀνυσιμώτερόν ἐστι. Τὸ τρίτον πάλιν λέγομεν, ὅτι τὰ μὲν ἄλογα ζῶα τῶν πληγῇ νεμομένων ἐστὶ καὶ πάντα ὅσα τὴν ἴασιν παρὰ τῶν ἐκτὸς ὑπομένει, καὶ ἥπερ ἂν ἄγῃ τὸ ἄγον, ταύτη καὶ τὰ ἀγόμενα ἄγεται, τοῦ ἑαυτῶν ἄρχειν καὶ ἑαυτὰ σώζειν παρηρημένα· ἡ δὲ ἀνθρωπίνη ψυχὴ διὰ τὴν αὐτενέργητον καὶ αὐτοκίνητον ιδιότητα πέφυκε περὶ ἑαυτὴν ἐνεργεῖν καὶ ἑαυτὴν κινεῖν καὶ ἑαυτῇ παρέχειν τὸ ἀγαθόν. οὐκοῦν ὁ ἔλεγχος ὁ παρ' ἑαυτῶν οἰκείως ἔχει πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς, καὶ ὁ δεικνὺς δήπου λόγος ὅτι ὁ ἀποκρινόμενός ἐστιν ὁ λέγων σύμφωνός ἐστι τῇ οὐσίᾳ καὶ ταῖς ἐνεργείαις ἡμῶν.

in Alc.280 οὐ γὰρ ἔξωθεν ἡμῖν ἡ κάθαρσις προσγίγνεσθαι πέφυκεν, ἀλλὰ ἔνδοθεν ἀπ' αὐτῆς ὥρμηται τῆς ψυχῆς. τὸ μὲν γὰρ κακὸν πᾶν ἔξωθεν καὶ ἐπέισακτόν ἐστι τῇ ψυχῇ, τὸ δὲ ἀγαθὸν ἔνδοθεν· φύσει γὰρ ἐστὶν ἀγαθοειδής· καὶ ὅσῳ τελειότερα γίνεται, τοσούτῳ τὴν αὐτοκίνητον ἀπολαμβάνει ζωὴν, οἷον ἑτεροκίνητος γενομένη διὰ τὴν τῶν σωμάτων συνάρτησιν καὶ διὰ τὴν πρὸς αὐτὰ συμπάθειαν. διὰ δὴ τοῦτο καὶ πᾶν ὃ ἂν ἔξωθεν εἰσδέχεται μένει κείμενον ἐκτὸς αὐτῆς, ὥσπερ τὰ φάσματα καὶ τὰ αἰσθητά, μόνα δὲ ἐκεῖνα ἐν αὐτῇ ἐστὶν ὅσα παρ' αὐτῆς εἰς

αὐτὴν δρᾶται καὶ ὑπ' αὐτῆς προβάλλεται. καθαίρεται οὖν παρ' ἑαυτῆς, ἐπεὶ περ καὶ ὁ λόγος ἀφ' ἑαυτοῦ τε ἄρχεται καὶ εἰς ἑαυτὸν τελευτᾷ. εἰ δὴ ὁ ἀποκρινόμενος ἐλέγχεται, ὁ δὲ ἐλεγχόμενος καθαίρεται, ὁ δὲ καθαίρομενος ἑαυτὸν καθαίρει κατὰ τὸ ἰδίωμα τῆς ψυχικῆς οὐσίας, ὁ ἀποκρινόμενος ἑαυτὸν δῆπου καθαίρει καὶ τῆς ἀγνοίας ἀπαλλάττει τὸν ἔλεγχον ἐπιφέρων ἑαυτῷ καὶ εἰς ἐστὶν ὁ καθαίρων καὶ ὁ καθαίρομενος καὶ ὁ ἐλέγχων καὶ ὁ ἐλεγχόμενος. οὐκ ἄρα δεῖ πρὸς τοὺς ἐλέγχους ἀγριαίνειν οὐδὲ πρὸς τὰς καθάρσεις, εἴπερ αὐτοῖς ταύτας ἐπάγομεν, ἀλλ' οὐ παρ' ἄλλου πάσχομεν. Ἔτι τοίνυν τὸ τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις εἶναι δείκνυσιν ἐναργῶς ὁ λόγος οὗτος ἱκανῶς πιεσθεῖς. μέγα γὰρ τοῦτο τεκμήριόν ἐστι, τὸ αὐτοὺς παρ' ἑαυτῶν πάντα λέγειν τοὺς ἀποκρινομένους, τοῦ τοιοῦτου δόγματος, ὅτι προβάλλουσιν ἀφ' ἑαυτῶν αἱ ψυχαὶ τοὺς λόγους καὶ ὡς τοῦ ἀνεγείροντος ἐδέοντο μόνον καὶ οὐκ εἰσιν ἄγραφα γραμματεῖα δεχόμενα τοὺς τύπους ἔξωθεν, ἀλλὰ γέγραπται μὲν αἰεὶ καὶ ὁ γράφων ἐν αὐτῷ ἐστί, γιγνώσκειν δὲ οὐ πᾶσαι τὰ γεγραμμένα δύνανται οὐδὲ αὖ [ὅτι ὅλως] γέγραπται, λημῶντος αὐταῖς τοῦ ὅμματος ὑπὸ τῆς γενεσιουργοῦ λήθης καὶ τῶν ἐκ τῆς λήθης ἐπεισκωμασάντων εἰς αὐτὰς παθῶν.

in Alc.281 ἀφαιρέσεως οὖν δεῖ μόνης τοῦ ἐπιπροσθοῦντος, ἀλλ' οὐ τῆς ἔξωθεν οὐδὲ ἐπεισοδίου γνώσεως· ἔχουσι γὰρ ἐν αὐταῖς τὰς τῆς ἀληθείας θύρας κατακεχωσμένας ὑπὸ τῶν γηϊνῶν καὶ ἐνύλων εἰδῶν. εἰ γοῦν τις ἀκριβῶς ἀποφαίνοιτο, κινούμεναι μὲν ὑπ' ἄλλων, προχειριζόμεναι δὲ παρ' ἑαυτῶν τὰς ἐπιστημονικὰς ἀποκρίσεις αὐτόθεν ἀποδεικνύουσι τὸ τοῦ Πλάτωνος ἀληθὲς ὄν, τὸ πάντα εἰδυῖαν τὴν ψυχὴν εἶναι, καὶ δὴ καὶ ἑαυτήν, καὶ μόνου δεῖσθαι τοῦ διεγείροντος αὐτὴν ἔξωθεν ὑπὸ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρωτήσεων. Καὶ μὴν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον τὸ προκείμενον θεώρημα τῷ Σωκράτει προσήκόν ἐστι. τὸ γὰρ αὐτὸν δι' ἑαυτοῦ καθαίρειν τὸν δεόμενον τῆς τοιαύτης βοήθειας δαιμονίας ἔργον ἐστὶ δυνάμεως. οὐ γὰρ ἔξωθεν εἰς ἡμᾶς δρῶσιν οἱ δαίμονες, ἀλλ' οἷον ἐκ πρύμνης ἡμᾶς ἔνδοθεν κατευθύνουσι· οὐδὲ ὡς τὰ σώματα καθαίρουσι τὰ φύσιν ἑτεροκίνητον λαχόντα, ἀλλ' ὡς αὐτοκίνητους ἐξιώνται. καὶ γὰρ τὰς μεταδόσεις τῶν ἀγαθῶν καὶ τὰς καθάρσεις τῶν παθῶν οὕτως ἡμῖν ἐπιφέρουσι.

in Alc.282 δείκνυσιν οὖν καὶ ὁ Σωκράτης ἐστὼς ἐν ἀγαθοῦ δαίμονος τάξει τὸν ἔλεγχον δι' αὐτοῦ τῷ νεανίσκῳ προσάγοντα. τὸ γὰρ ἐν τῷ ἀποκρινομένῳ θέσθαι τὴν τῶν ἐλέγχων αἰτίαν ἓνα μὲν ἀποφαίνει τὸν καθαίροντα καὶ καθαίρομενον, δαιμόνιον δὲ ὄντως τὸν τῆς τοιαύτης καθάρσεως αἴτιον. τὸ μὲν οὖν θεώρημα διὰ τοσαύτας καὶ ἄλλας πλείους αἰτίας οἰόμεθα τῷ Σωκράτει συντελεῖν καὶ οὐκ εἶναι πάρεργον, ὥσπερ οἴονταί τινες· ἥδη δὲ καὶ τὰ καθ' ἕκαστα ἐπιόντες, ὅπως ἀληθείας ἔχει θεωρήσωμεν. Ἐάν σε ἔρωμαι τὸ ἐν καὶ τὰ δύο, πότερα πλείω ἐστί, φήσεις ὅτι τὰ δύο; Ἐγώ γε. Πόσῳ; Ἐνί. Πότερος οὖν ἡμῶν ὁ λέγων ὅτι τὰ δύο τοῦ ἐνὸς ἐνὶ πλείῳ; Ἐγώ. Οὐκοῦν ἐγὼ μὲν ἡρώτων, σὺ δὲ ἀπεκρίνω; Ναί. Περὶ δὴ τούτων μὲν ἐγὼ φαίνομαι λέγων ὁ ἐρωτῶν, ἢ σὺ ὁ ἀποκρινόμενος; Ἐγώ. Τί δ' ἂν ἐγὼ μὲν ἐρωτῶ καὶ ποῖα γράμματα Σωκράτους, σὺ δὲ εἴποις, πότερος ὁ λέγων; Ἐγώ. Ἰθὶ δὴ, ἐνὶ λόγῳ εἰπέ· ὅταν ἐρωτήσις τε καὶ ἀπόκρισις γίγνηται, πότερος ὁ λέγων, ὁ ἐρωτῶν ἢ ὁ ἀποκρινόμενος; Ὁ ἀποκρινόμενος ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν ἄρτι διὰ παντὸς ἐγὼ μὲν ὁ ἐρωτῶν; Ναί. Σὺ δὲ ὁ ἀποκρινόμενος; Πάνυ γε. Τί οὖν; τὰ λεχθέντα πότερος ἡμῶν εἴρηκε; [Φαίνομαι μὲν,] ὦ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἐγώ. 112 E—113 B. Τῶν ἐρωτήσεων αἱ μὲν εἰσι [πευστικά], πλείονος λόγου δεόμεναι πρὸς τὴν ἀπόκρισιν τῆς συμβολικῆς κατανεύσεως [ἢ ἀνανεύσεως], αἱ δὲ ἀρκοῦνται τῷ ναὶ καὶ τῷ οὐ μόνον.

in Alc.283 ἂν μὲν οὖν ἐρωτῶμεν ποῦ ποτὲ Δίῳ οἰκεῖ, δεόμεθα τοῦ λέγοντος ὅτι ἐν Λυκείῳ, καὶ τὸ ναὶ καὶ τὸ οὐ πρὸς τὴν τοιαύτην ἐρώτησιν ἄχρηστον· ἐὰν δὲ ἐρώμεθα πότερον ἢ ψυχὴ ἀθάνατος ἢ οὐ, οἰκεῖον καὶ τὸ ἐπινεύσαι μόνον ἢ ἀνανεῦσαι πρὸς τὴν τοιαύτην ἐρώτησιν εἰς τὸ δηλωθῆναι τὴν τῆς ἀποκρίσεως διάνοιαν. εἰ μὲν οὖν τὰς ἐρωτήσεις λαμβάνει <τις> τὰς πευστικάς, ἐξ

ἀνάγκης φαίνεται ὡς ὁ ἀποκρινόμενός ἐστιν ὁ λέγων. ὁ γὰρ εἰπὼν ὅτι ἐν Λυκείῳ Δίων οἰκεῖ, πάντως ὁ ἀποκρινόμενος, ἀλλ' οὐχ ὁ ἐρωτήσας ἐστίν· ὁ μὲν γὰρ ἤρετο ἀγνοῶν, ὁ δὲ ἀπεκρίνατο γινώσκων, ὁ δὲ λόγος τοῦ γινώσκοντός ἐστι καὶ ἀποφαινομένου, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ ἀγνοοῦντος. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἐπὶ τούτων μάλιστα πείθει τὸν νεανίσκον ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ λέγων. τὸ γὰρ πόσω πλείω τὰ δύο τοῦ ἐνὸς καὶ ὅποια γράμματα Σωκράτους ἀποκρίσεων δεῖται τοιούτων, οὐ συμβολικῶν, ἀλλὰ διὰ λόγου κυρουμένων. εἰ δὲ τὰς ἐρωτήσεις ἐκείνας προτείνει τις ἡμῖν τὰς διαλεκτικὰς, πρὸς ἃς ἐστὶν εἰπόντας τὸ ναὶ καὶ τὸ οὐ, καὶ ἐπινεύσαντας δὲ καὶ ἀνανεύσαντας μόνον, ἀπηλλάχθαι, χαλεπώτερον ἐπὶ τῶν τοιούτων καταμαθεῖν ὡς ἔστιν ὁ ἀποκρινόμενος ὁ λέγων, ἀλλ' οὐχ ὁ ἐρωτῶν. πάλιν ἐπειδὴ τῶν διαλεκτικῶν ἐρωτήσεων αἱ μὲν εἰσι μαιευτικά, αἱ δὲ ἀγωνιστικά, αἱ δὲ ἀπορητικά (μαιεύεται μὲν γὰρ ὁ τελειότερος ἐρωτῶν τὸν ἀτελέστερον, ἀπορεῖ δὲ ὁ γνώσεως δεόμενος τὸν ἐπιστημονικώτερον ἀνερωτῶν, ἀγωνίζεται δὲ ὁ πρὸς τὸν ὅμοιον αὐτῷ κατὰ τὴν ἔξιν διὰ τε ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων συγγινόμενος), ἀνάγκη τοίνυν τῶν διαλεκτικῶν ἐρωτήσεων τριττῶν οὐσῶν καθ' ἕκαστον εἶδος αὐτῶν τὸν ἀποκρινόμενον εἶναι τὸν λέγοντα.

in Alc.284 εἰ μὲν γὰρ πρὸς ἐπιστημονικώτερον ἢ ἐρώτησις γίγνοιτο, πάντως ὁ λέγων ἐστὶν ὁ τῆς ἐπιστήμης τῷ ἀτελεστέρω μεταδιδούς· ἐκεῖνος γὰρ ἐστὶ καὶ ἀποφαινομένου ὑπὲρ ἐκείνου τῶν προτεινομένων. εἰ δὲ ὁ μαιευτικὸς ἐρωτῶν, πάλιν ὁ τὴν μαιείαν ὑπέχων δήπου προάγει τοὺς λόγους· ἡ γὰρ μαιεία, κατὰ τὰ ἐν τῷ Θεαιτήτῳ γεγραμμένα ὑπὲρ αὐτῆς, οὐκ αὐτὴ γεννᾷ τοὺς λόγους, ἀλλὰ τοὺς ἄλλων τόκους εἰς τὸ ἐμφανέστερον προάγει καὶ τὰ γεννώμενα ὅπως ἔχει φύσεως διακρίνει. εἰ τοίνυν γεννᾷ μὲν ὁ ἀτελέστερος, ὁ δὲ γεννῶν ἐστὶν ὁ προφερόμενος τοὺς λόγους, οὗτος ἂν εἴη δήπου καὶ ὁ λέγων· ὥστε κἀνταῦθα τῷ ἀποκρινομένῳ τὸ λέγειν ἀποδώσομεν. τὸ δὲ τρίτον, ἐν ταῖς ἀγωνιστικαῖς ἐρωτήσεσι δεῖ γενέσθαι τὸν συλλογισμὸν ἐξ ὧν ὁ ἀποκρινόμενος δίδωσι. λόγος γὰρ ἦν ὁ συλλογισμὸς ἐν φ , τεθέντων τινῶν ν , ἕτερόν τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει ι . παντὶ οὖν δὴ καταφανές, ὅτι προτείνει μὲν ὁ ἐρωτῶν θάτερον μῦθον τῆς ἀντιφάσεως, δίδωσι δὲ ὁ ἀποκρινόμενος, καὶ οὐ πάντως ὅπερ ὁ ἐρωτῶν προϋπτεινεν, ἐκεῖνο δίδωσιν.

in Alc.285 εἰ γὰρ καταφατικῶς σχηματίζει τὴν ἐρώτησιν, ὁ δὲ τίθεται ἀποφατικῶς, πάντως ὁ λόγος οὐκ ἐκ τῆς ἐρωτήσεως ἐστὶν, ἀλλ' ἐκ τῆς τούτου θέσεως, καὶ συμπεραίνεται ὁ λόγος διὰ τὰς ἀποκρίσεις, οὐ διὰ τὰς ἐρωτήσεις· ἀμφίβολοι γὰρ ἦσαν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀποκρίσεως αὐταὶ ὁμολόγηντο. πρόδηλον οὖν ὅτι κἀνταῦθα ὁ ἀποκρινόμενός ἐστιν ὁ λέγων· ὁ γὰρ τιθέμενος καὶ ὁμολογῶν τὰ τε λήμματα καὶ τὰ ἐρωτώμενα πάντα ὁ ἀποκρινόμενός ἐστι. καθ' ἕκαστον ἄρα τῶν ἐρωτήσεων εἶδος ὁ ἀποκρινόμενος ἀναπέφηνεν ὁ λέγων, ἀλλὰ διάφορος ὁ τρόπος τοῦ λέγειν· οὗ μὲν γὰρ [ἀποφαντικῶς, οὗ δὲ] γεννητικῶς, οὗ δὲ θετικῶς προάγει τοὺς λόγους, πανταχοῦ δ' οὖν οὗτός ἐστιν ὁ λέγων, οὐχ ὁ ἐρωτῶν. καὶ γὰρ ὅλως εἰ ὁ μὲν λέγων ἐστὶν ὁ ἀποφαινομένου, οὐκ ἐνδ[έχεται δὲ εἶναι τὸν] αὐτὸν τῷ ἐρωτῶντι τὸν ἀποφαινομένον (οὐδὲ γὰρ οἱ λόγοι οἱ αὐτοὶ εἰσιν ὃ τε τῆς ἐρωτήσεως καὶ ὁ τῆς ἀποφάνσεως), λείπεται τὸν ἀποκρινόμενον εἶναι τὸν λέγοντα· λέγει γὰρ ὁ τιθέμενος, ὁ δὲ ἀποφαινομένου τίθεται, καὶ ὁ ἀποκρινόμενος ἀποφαίνεται. τί οὖν ἐστὶ τὸ αἴτιον τοῦ φαντασίαν τισὶ παρέχειν ὅτι ὁ ἐρωτῶν ἐστὶν ὁ λέγων; ἐκεῖνο ἔγωγε εἵπομ' ἂν, ὅτι τὰς ἀποκρίσεις πολλάκις ὁ ἐρωτῶν συνθεῖς ἕνα τὸν ὅλον συλλογισμὸν ἀποτελεῖ ἐκ τούτων. ἀλλ' ὅτε μὲν ἡρώτα, τότε τοῦ ἀποκρινομένου διέφερεν, ὅτε δὲ συντίθησι, συμφθέγγεται τῷ ἀποκρινομένῳ καὶ οὕτω δὴ δοκεῖ λέγειν, οὐκέτ' ἐρωτῶν, ἀλλ' ὁ αὐτὸς τῷ ἀποκρινομένῳ γινόμενος.

in Alc.286 καὶ γὰρ ὡς ἀρέσκοντά πως ἐκείνῳ τὰ λήμματα τίθησι καὶ συνάγει τὸ συμπέρασμα κατὰ τὴν ἐκείνου δόξαν· ὅθεν καὶ ἐπιφέρομεν πρὸς τὸν ἀποκρινόμενον, 'τόδε ἄρα ὁμολόγησας', ὡς ἂν ἐκείνῳ τό τε εἰρηκέναι καὶ τὸ λέγειν ἀπονέμοντες, ἀλλ' οὐχ ἑαυτοῖς, ἔργον γὰρ ἐστὶν ἐν ταῖς

τοιαύταις διαλέξεσι τοῦ ἐρωτῶντος ὀρθῶς τὸ ποιῆσαι τὰ ἐρωτώμενα τὸν ἀποκρινόμενον εἶπεῖν, οὐ τὸ αὐτὸν εἶπεῖν. ὥσπερ οὖν τὸ αἴτιον τοῦ τὸ σῶμα ζῆν οὐ ταύτην κινεῖται τὴν κίνησιν ἣν τὸ σῶμα, οὕτως ὁ παρασκευάζων τὸν ἀποκρινόμενον λέγειν αὐτὸς οὐ λέγει μὲν ἅπερ ὁ ἀποκρινόμενος, ὡς δὲ ἐρωτῶν λέγει· γίνεται δὲ συλλογισμὸς οὐκ ἐκ τῶν ἐρωτήσεων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀποκρίσεων. εἰκότως ἄρα καὶ ὁ Σωκράτης φησὶν ὅτι ὁ ἀποκρινόμενός ἐστιν ὁ λέγων. οὐ γὰρ τὸ κοινὸν τοῦ λέγειν σημαίνονμενον ἐνταῦθα παραλαμβάνει καὶ ὁ προσήκει πᾶσι τοῖς τῷ προφορικῷ λόγῳ χρωμένοις, οἷον τοῖς καλοῦσι, τοῖς εὐχομένοις, τοῖς πυνθανομένοις, ἀλλ' ὁ μόνον ἴδιόν ἐστι τῶν ἀποφαινομένων. ἴσον γὰρ δύναται νῦν ὁ λόγος τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ. διὸ καὶ πάντων ἐστὶν ἀληθινώτατον τὸ λέγειν τὸν ἀποκρινόμενον· ἀποφαίνεται γὰρ ὁ ἀποκρινόμενος καὶ οὐχ ὁ ἐρωτῶν. [Οὐκοῦν ἐλέχθη ὅτι] περὶ δικαίων καὶ ἀδίκων ὁ Ἀλκιβιάδης ὁ καλὸς ὁ Κλεινίου οὐκ ἐπίστατο, οἷοιτο δέ, καὶ μέλλει εἰς ἐκκλησίαν ἐλθὼν συμβουλευεῖν Ἀθηναίοις περὶ ὧν οὐδὲν οἶδεν· οὐ ταῦτ' ἦν; Φαίνεται.

in Alc.287 Τὸ τοῦ Εὐριπίδου συμβαίνει, ὃ Ἀλκιβιάδῃ σοῦ τάδε κινδυνεύεις, οὐκ ἐμοῦ ἀκηκοέναι, οὐδ' ἐγὼ εἰμι ὁ ταῦτα λέγων, ἀλλὰ σύ, ἐμὲ δ' αἰτιάσθαι. καὶ μέντοι καὶ εὖ λέγεις. μανικὸν γὰρ ἐν νῷ ἔχεις ἐπιχείρημα ἐπιχειρεῖν, ὃ βέλτιστε, διδάσκειν ἅ οὐκ οἶσθα, ἀμελήσας [τοῦ] μαυθάνειν. 113 B—C. Ὁρθῶς οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς λέγειν εἰώθασιν ὡς ὁ μὲν ἀπαίδευτος ἄλλους αἰτιᾶται, καὶ οὐχ ἑαυτὸν, τῆς αὐτοῦ κακοδαιμονίας· ὁ δὲ προκόπτων εἰς αὐτὸν ἀναφέρει τὴν αἰτίαν ὧν ποιεῖ πάντων ἢ λέγει κακῶς, ὁ δὲ πεπαιδευμένος οὔτε ἑαυτὸν οὔτε ἄλλους αἰτιᾶται τῶν οἰκείων παροραμάτων, οὐδὲ γὰρ αὐτὸς παρορᾷ τῶν δεόντων οὐδέν, ἀλλ' ἔστιν αὐτὸς τῆς τοῦ καθήκοντος εὐρέσεως ἀρχηγός. ταῦτα γὰρ δὴ καὶ νῦν ἐπὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου σαφῶς ἐνδείκνυται ἡμῖν. διπλῇ μὲν γὰρ ἀμαθαίνων οὐχ ἑαυτὸν, ἀλλὰ Σωκράτη τῶν ἐλέγχων ἡττάτο (τὸ γὰρ ' ἐκ μὲν ὧν σὺ λέγεις οὐκ οἶδα ' τοιοῦτον ἦν, ὡς εἴρηται πρότερον)· εἰς δὲ τὴν ἀπλὴν ἄγνοιαν μεθιστάμενος ἑαυτὸν αἰτιᾶται τῆς διαφωνίας, ἀλλ' οὐ τὸν καθηγούμενον· εἰ δέ ποτε τέλος γένοιτο καὶ ἐπιστήμων, οὔτε ἑαυτὸν οὔτε ἄλλον αἰτιάσεται.

in Alc.288 οὐ γὰρ ἔσται τι διάφωνον ἐν αὐτῷ καὶ ἀνάρμοστον, ἀλλὰ πάντα φανὰ, πάντα ῥητά, πάντα νοερά τὰ κινήματα τῆς ψυχῆς. συμβαίνει γὰρ εἰκότως ἐν μὲν τοῖς πολλοῖς ἢ πρὸς ἑαυτοὺς διαφωνία, διότι τὰ μὲν ἀπ' αἰσθήσεως εἰσδέχονται, τὰ δὲ ἀπὸ φαντασίας, τὰ δὲ ἀπὸ δόξης, καὶ τὰ μὲν ἀπὸ θυμοῦ, τὰ δὲ ἀπὸ ἐπιθυμίας. οὐ γὰρ μόνον ἐκ τῶν δογμάτων τοιαῦτα κινεῖται πάθη τοῖς ἀνθρώποις, ὡς οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τούναντίον διὰ τὰ τοιαῦτα πάθη καὶ τὰς ὀρέξεις μεταβάλλουσι τὰς δόξας καὶ ἀντὶ χρηστῶν πονηρὰς ἀναλαμβάνουσιν. οὗτοι μὲν οὖν ἀπὸ τῶν πολλῶν ἀρχῶν καὶ δυνάμεων καὶ τούτων χειρόνων εἰσδεχόμενοι κινήματα πολυειδῆ διστάζουσιν ἔχουσι καὶ ἀνάρμοστον τὴν ψυχὴν, οἱ δὲ ἐπιστήμονες ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ὑποδέχονται τὴν γνῶσιν ὅλην τῆς πρὸ αὐτῶν. νοῦς γὰρ αὐτοῖς δίδωσι τὰς ἀρχὰς καὶ νοῦ γεννήματα τὰ ἀληθῆ τῶν δογμάτων ἐστὶ· μετὰ ἀπλότητος οὖν ὑφιστάμενα καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐνοειδῶς σύμφωνα πάντα καὶ προσήγορά ἐστιν ἀλλήλοις. κἀνταῦθα τοίνυν Ἀλκιβιάδης ἀναδείκνυται πρὸς ἑαυτὸν διαμαχόμενος καὶ οἰόμενος γινώσκειν ἅ μὴ οἶδε καὶ ἄλλους αἰτιώμενος τῶν ἐλέγχων, <ὧν> ἐστὶν αἴτιος αὐτὸς ἑαυτῷ, καὶ ὅλως ἀνάρμοστος ὧν πρὸς ἑαυτὸν, διότι δὴ νοῦ μὲν ἀφίστατο, κακοῖς δὲ καὶ ἀνοήτοις ἀνθρώποις εἶπετο καὶ φαντασίαις κεναῖς καὶ οἰήσεσιν ἀλλοκότοις καὶ ὅλως <τοῖς> τῶν ἐκτὸς κειμένων ἀντεχομένοις.

in Alc.289 Καὶ γίνονται θαυμαστοὶ τοῦ Σωκράτους ἔλεγχοι μὴ παντελῶς ἀπηλλαγμένοι τοῦ προσηνοῦς καὶ πρὸς τὸ δραστικώτερον καὶ τομώτερον ἀποκλίνοντες. εὐκαιρον γὰρ ἐν τοῖς παροῦσι τὸ τοιοῦτον· ὅ τε γὰρ νεανίσκος δείκνυται παντελῶς ἑαυτὸν ἀγνοῶν καὶ τρόπον τινὰ παρ' ἑαυτοῦ ταῦτα ἀκηκῶς, οὐ παρὰ Σωκράτους. μετὰ γὰρ τὰ συμπεράσματα τὸ πληκτικὸν προσάγει τῶν ἐλέγχων, ἀλλ' οὐ πρὸ τῶν ἀποδείξεων, ὥσπερ δὴ καὶ ἐν Γοργίᾳ πεποίηκε· μετὰ γὰρ τὸ συλλογίσασθαι καὶ ἐν ἐκείνοις ἐπιφέρει, ' καὶ πρόιθι γε εἰς τοῦμπροσθε ν , ὅτι ἔχων ληρεῖς '. ἐν

μὲν τοῦτο τοιοῦτον ἔχουσιν οἱ παρόντες ἔλεγχοι, τὸ μετὰ τὰς ἀποδείξεις προάγεσθαι καὶ τοῦ καιροῦ στοχάζεσθαι· δεύτερον δὲ τὸ οἰκείουν αὐτοὺς τῷ ἐλεγχομένῳ καὶ τὸ πικρὸν αὐτῶν κολάζειν διὰ τῆς οἰκειώσεως. ὁ μὲν γὰρ ὑπ’ ἄλλων ἐλεγχόμενος καὶ ἀλγύνεται μᾶλλον καὶ μεταμέλεται, ὁ δὲ ὑφ’ αὐτοῦ καὶ ἦττον ἀγριαίνει πρὸς τὸν ἔλεγχον καὶ πρόσεισιν εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς πονηρίας ἐν ἑαυτῷ τὸν κατήγορον ἔχων τῶν παθῶν οὐδέποτε ἀφιστάμενον. ταῦτα δὴ οὖν ἀμφοτέρω ἔχουσιν οἱ προκείμενοι λόγοι, καὶ ἐπὶ τοῖς δεδειγμένοις εὐκαίρως προάγονται καὶ ἐπ’ αὐτὸν ἀναφέρονται τὸν Ἀλκιβιάδην αὐτὸν ἑαυτοῦ κατήγορον ὑφιστάμενον. πρὸς γὰρ τοὺς πληκτικωτέρους τῶν ἐλέγχων κοινὴ τις αὕτη μέθοδος ὑπὸ τῶν παλαιῶν παραδέδοται, προσώποις τισὶν ἄλλοις περιτιθέναι τὰ πικρότερα τῶν ῥημάτων.

in Alc.290 οὕτως Ὅμηρος μὲν εἰς Πηλέα τὴν ἐπιτίμησιν τοῦ Ἀχιλλέως ἀνήνεγκε, Δημοσθένης δὲ εἰς τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων τὴν κατὰ Ἀθηναίων ἐπίπληξιν, ὡς αὐτὸς ὁ Πλάτων εἰς τοὺς νόμους καὶ τὴν φιλοσοφίαν τὴν ἐπιτίμησιν τῶν ἀκούοντων. ἐλαττοῦνται γὰρ οἱ ἔλεγχοι μετατιθέμενοί πως εἰς ἄλλους τοὺς ἀπόντας ἡμῶν· ὅταν δὲ μηδὲ ἄλλος τις ᾗ ὁ ἐλέγχων, ἀλλ’ αὐτὸς ἑαυτόν, πολλῷ μειζόνως ἀλυπότερος εἶναι ὁ ἔλεγχος δοκεῖ τοῖς ἐλεγχομένοις. τοῦτο τοίνυν ὁ Σωκράτης ποιεῖ· τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ τὸν Ἀλκιβιάδου περιτίθησιν ἔλεγχον, τὸ μὲν σφοδρὸν τῆς ἐπιτιμήσεως διὰ τῆς μεθόδου ταύτης χαλῶν, τὸ δὲ ἀλλότριον τοῦ πλήττοντος οἰκεῖον ἀποφαίνων. Ταῦτα μὲν οὖν προειρήσθω κοινῇ περὶ τῶν προκειμένων λόγων· σκεψώμεθα δὲ καὶ τὰ καθ’ ἕκαστον, ὅπως κεκραμένους ἔχει τοὺς ψόγους τοῖς ἐπαίνοις καὶ τοὺς ἐλέγχους ταῖς θεραπαίαις θαυμαστόν τινα τρόπον. τὸ μὲν οὖν ‘ὁ καλὸς ὁ Κλεινίου’ διὰ τῶν φυσικῶν αὐτὸν ἐπαινεῖ πλεονεκτημάτων, ἐφ’ οἷς καὶ ἐκεῖνος μέγα ἐφρόνει, περιέχει δὲ ἔνδειξιν τινα καὶ τοῦ πάντα τὰ τοιαῦτα χωρὶς τῆς ἐπιστήμης ἀτελῆ καὶ ἄγωνα εἶναι καὶ ἐνδεῆ τῶν ἀληθινῶν ἀγαθῶν. Τὸ δὲ ‘οὐκ ἐπίσταιτο’ μεγάλου ἀγαθοῦ στέρησιν ἐμφαίνει, τῆς ἐπιστήμης· καὶ τὸ ‘οἶοιτο’ προστίθησιν αὐτῷ καὶ κακόν, τὴν οἴησιν τὴν περιττὴν καὶ τὴν ἄγνοιαν τὴν διπλῇ· καὶ τὸ μέλλειν εἰς ἐκκλησίαν ἐλθόντα συμβουλευέσιν Ἀθηναίοις περὶ ὧν οὐκ οἶδεν, ἤδη καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτὸν ἀποφαίνει.

in Alc.291 προῆλθεν οὖν ὁ λόγος ἐν τάξει καὶ οὐκ ἀτάκτως, δηλονότι πρῶτον <ὅτι> οὐκ ἀγαθός, εἴθ’ ὅτι κακός, εἴθ’ ὅτι κακοποιός [ἐστι]. καὶ μοι δοκεῖ τῇ μὲν ἀφαιρέσει τῆς ἐπιστήμης ψυχικῆς αὐτὸν γυμνὸν δεικνύει τελειότητος—ἡ γὰρ ἐπιστήμη ψυχῆς ἐστὶν ἀγαθόν, ὡς που καὶ ὁ Τίμαιος λέγει—[τῇ δὲ προσθή]κῃ τῆς οἰήσεως, νοεῖς—νοῦς μὲν γὰρ καὶ πάντα γινώσκει καὶ ἑαυτὸν πάντως ἔγνωκεν, ὁ δὲ τὴν οἴησιν ἔχων καὶ ἀγνοεῖ καὶ ὅτι ἀγνοεῖ οὐκ οἶδε, καὶ κατ’ ἀμφοτέρω πρὸς τὸν νοῦν ὑπεναντίως διάκειται—τῇ δὲ ἐπιθήκῃ τοῦ ‘καὶ μέλλει συμβουλευέειν περὶ ὧν οὐκ οἶδε’ τῆς θείας αὐτὸν ἀγαθότητος ἀποπεπτωκότα δείκνυσιν—ἐκείνη μὲν γὰρ καὶ τοῖς ἄλλοις μεταδίδωσι τῶν ἀγαθῶν, κακοῦ δὲ οὐδενός ἐστιν αἰτία τοῖς οὖσιν, Ἀλκιβιάδης δὲ κακοποιός ἐστι καὶ τῶν συμβουλευομένων ὄλεθρος. πασῶν ἄρα τῶν ὑπερτέρων αἰτιῶν αὐτὸν ἔρημον καὶ ἡμαρτηκότα διὰ τούτων λεληθότως ἀπέφηνε. Καὶ μὴν καὶ ἡ τοῦ Εὐριπίδου μνήμη τοὺς μὲν ἐλέγχους ἀνίησι, ποιεῖ δὲ τὸν λόγον χαριέστερον, ἅμα μὲν ἐπ’ ἄλλον ἀναφέρουσα τὸ συμπέρασμα τῶν εἰρημένων, ἅμα δὲ καὶ τὴν διαλεκτικὴν ἀκριβολογίαν χαλάσασα.

in Alc.292 καὶ δέδεικται πως ἐν τούτοις τὰ μέτρα τῆς τῶν ποιημάτων χρήσεως· οὔτε γὰρ κατακόρως αὐτοῖς χρηστέον (ἀπειρόκαλον γάρ) οὔτε εἰς μῆκος αὐτὰ ἀποτείνειν προσήκει (τὸ γὰρ εἶδος τῆς προκειμένης ἐρμηνείας ἐκλύομεν), ἀλλὰ παρωδοῦντας καὶ μεταβάλλοντάς πως ἐπὶ τὸ πεζοφανέστερον, οὕτω δεῖ ποιεῖσθαι τὴν μνήμην αὐτῶν. δεῖ γὰρ εὐφραίνειν μὲν διὰ τῆς ποικιλίας, μὴ ἐκβαίνειν δὲ τὸ εἶδος τῶν προκειμένων λόγων. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἱαμβεῖον ἐξ Ἰπολύτου· τῆς γὰρ Φαίδρας ὑπαινιττομένης που τὸν ἑαυτῆς ἔρωτα πρὸς τὴν τροφόν, καὶ τὸν ἐρώμενον ὅστις ἦν παραδηλούσης, ἐκείνη μὲν φησιν ‘Ἰπόλυτον αὐδᾶς’ ὡς ἂν ἦδη συνησθημένη τοῦ πάθους, ἡ δὲ γε Φαίδρα ‘σοῦ τάδε’, φησίν, ‘οὐκ ἐμοῦ κλύεις’, οὔτε

ὁμολογεῖν αἰρουμένη τὰ καθ' ἑαυτὴν οὔτε ἔξαρνος εἶναι πρὸς τὸν ἔρωτα καρτεροῦσα, μηχανωμένη δὲ ἅμα καὶ λέγειν καὶ σιωπᾶν τὸ πάθος. Ἔτι τοίνυν τὸ ' ἐμὲ δὲ αἰτιά μᾶτην ' ἀποστρέφει μὲν ἀπὸ τοῦ Σωκράτους τὴν τῶν ἐλέγχων βαρύτητα, δείκνυσιν δὲ ὅτι ἕκαστος τῶν ἀπαιδευτῶν ἀσκόπως καὶ ἀτελῶς καὶ ἀνοήτως ἐπ' ἄλλον μετατίθησιν τὴν αἰτίαν τῆς ἑαυτοῦ κακοδαιμονίας. καὶ ὅπερ εἴρηκεν ἐν Πολιτείᾳ περὶ τοῦ τὸν τυραννικὸν αἰρουμένου βίον, αἰτιωμένου δαίμονα καὶ τύχην ἂν θ' ἑαυτοῦ, τοῦτο καὶ ἐνταῦθα ἀρμόττει λέγειν· καὶ γὰρ ἐκεῖ προτεινομένης τῆς αἰρέσεως ἐκ τοῦ τῆς Λαχέσεως κλήρου ἡροῦντο μὲν αἱ ψυχαί, ἀπενέμετο δὲ τὰ ἀκόλουθα [τῇ αἰρέσει] ἐκ τοῦ παντός, καὶ ἐνταῦθα προτείνονται μὲν αἱ ἐρωτήσεις ἀπὸ Σωκράτους, αἰρεῖται δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης, ἐπάγεται δὲ τὰ συμπεράσματα ἐξ ὧν ἐκεῖνος ἀπεκρίνετο.

in Alc.293 ὥσπερ οὖν ὁ τῆς τυραννικῆς ζωῆς ἐραστῆς ἀτόπως ἡτιᾶτο δαίμονα καὶ τύχην τῶν ἐπομένων, ἑαυτὸν ἀφείξ, οὕτω δὴ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης μᾶτην αἰτιᾶται τὸν Σωκράτην, δέον ἑαυτὸν αἰτιᾶσθαι τῶν συμπερασμάτων, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον. Προσκέιμενον δὲ τούτοις καὶ τὸ ' εὖ λέγεις ' μίγνυσιν τὸν ἔπαινον ἐμμελῶς τῷ ψόγῳ καὶ τὸ μὲν ἐγκωμιαστικὸν ἑαυτῷ προσνέμει, τὸ δὲ ἐπιπληκτικὸν ἐκείνῳ· καὶ ἅμα ἐπειδὴ τὰ ῥηθησόμενα σφοδρότερα ἐστίν, ἡγεῖται πως αὐτῶν τὸ προσηγνὲς σύγκρασιν θαυμαστὴν τῷ λόγῳ παρεχόμενον. τὸ γὰρ ' μανικὸν ἐπιχείρημα ' καὶ τὸ ' διδάσκειν ἂ οὐκ οἶσθα ' καὶ τὸ ' ἀμελήσας μανθάνειν ' πολὺ τὸ ἐλεγκτικὸν ἔχει. ταῦτα τοίνυν ὁ ἔπαινος ἐμμελέστερα πεποίηκεν. Ὅτι δὲ ἡ ἀμαθία μανία πολυχρόνιός ἐστι, καὶ μάλιστα ἡ διπλῇ, παράδοξον μὲν ἐστίν, ἀληθέστατον δὲ ὅμως. ὥσπερ γὰρ ὁ μαινόμενος καὶ ἑαυτὸν ἀγνοεῖ καὶ τοὺς ἄλλους, οὕτω δὴ καὶ ὁ διπλῇ ἀμαθαίνων· καὶ ὥσπερ τοῖς μαινομένοις οὐδὲ παρὼν ὁ ἰατρὸς χρήσιμος, οὕτως οὐδὲ τοῖς τὴν διπλὴν ἔχουσιν ἀγνοίαν ὁ ἐπιστήμων, εἰ παραγένοιτο, λυσιτελεῖς ἔσται. καὶ γὰρ αὐτοὶ οἶονται οὐδὲν ἥττον ἐπιστήμονες εἶναι τῶν ὡς ἀληθῶς ἐπιστημόνων, καὶ ὅ φησιν ὁ Ἀθηναῖος ξένος, φλέγονται τὴν ψυχὴν μεθ' ὕβρεως, οἰόμενοι μηδενὸς ἐνδεεῖς εἶναι καὶ πάντα πράττειν ἀξιοῦντες ἅπερ οἱ ἐπιστήμονες. Οἶμαι δέ, ὦ Σώκρατες, ὀλιγάκις Ἀθηναίους βουλευέσθαι καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας πότερα δικαιότερα ἢ ἀδικώτερα· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἡγοῦνται δηλὰ εἶναι· ἑάσαντες οὖν περὶ αὐτῶν σκοποῦσιν ὁπότερα συνοίσει πράξασιν.

in Alc.294 οὐ γὰρ ταῦτα οἶμαι ἐστὶ τὰ τε δίκαια καὶ συμφέροντα, ἀλλὰ πολλοῖς δὴ ἐλυσιτέλησεν ἀδικήσασιν μεγάλα ἀδικήματα, καὶ ἑτέροις γε οἶμαι δίκαια ἐργασασμένοις οὐ ξυνήνεγκεν. 113 D. Οἶεται μὲν διαφεύγειν ὁ νεανίσκος τοὺς ἐπὶ τῶν δικαίων ἐλέγχους, μεθιστὰς καὶ τὰς βουλάς καὶ τὰς συμβουλάς ἀπὸ τούτων ἐπὶ τὰ συμφέροντα ὡς τῶν βουλευομένων οὐ περὶ δικαίων τὰς γνῶμας προτιθέντων, ἀλλὰ περὶ τῶν συμφερόντων, συμβουλιῶν τέλος ποιουμένων τὴν τοῦ συμφέροντος εὔρεσιν, ἀλλ' οὐχὶ τὴν τοῦ δικαίου γνῶσιν, μονονουχὶ τοῦτο λέγων σαφῶς ὅτι ' τί γὰρ ἐμοὶ μέλει τὸ δίκαιον εἰδέναι, μὴ περὶ τούτου μέλλοντι συμβουλευεῖν; ' ἔοικε δὲ πολλαπλασιάζειν αὐτῷ τὴν ἀγνοίαν καὶ τοὺς ἐλέγχους πλείους ἀποτελεῖν. εἴτε γὰρ τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον ταυτόν ἐστιν, ἀγνοεῖ δὲ τὸ δίκαιον, ἀγνοεῖ δὴπου καὶ τὸ συμφέρον ὡσαύτως· εἴτε μὴ ταυτόν ἐστιν ἐκάτερον, δειχθήσεται διὰ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον ἀγνοῶν, ὥστε μείζων ἔσται περὶ αὐτῶν καὶ ἐν πλείοσιν ἢ ἀγνοία. πόθεν οὖν ὁ νεανίσκος ὁρμώμενος διῆστησιν ἀπ' ἀλλήλων τό τε δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον; πρῶτον μὲν, φαίην ἂν, ἀπὸ τῶν ῥητορικῶν εἰδῶν, τοῦ δικανικοῦ τε <καὶ> τοῦ συμβουλευτικοῦ καὶ τοῦ ἐπιδεικτικοῦ, τοῦ μὲν τὸ δίκαιον τέλος προτιθεμένου, τοῦ δὲ τὸ συμφέρον, τοῦ δὲ τὸ καλόν· εἰ τοίνυν ταῦτα τὰ εἶδη διάφορα καὶ τὰ τέλη τὰ τούτων, οὐκ ἂν εἴη ταυτόν τῷ δικαίῳ τὸ συμφέρον.

in Alc.295 δεύτερον δὲ ἐκ τῶν εἰωθότων θρυλλεῖσθαι τελικῶν παρὰ τοῖς ῥήτορσι κεφαλαίων· ἄλλο γάρ φασιν τὸ δίκαιον, ἄλλο τὸ νόμιμον, ἄλλο τὸ συμφέρον, καὶ ἀπὸ τούτων ἐπιχειροῦσιν ἢ τινῶν ἢ πάντων τὰ προκείμενα δεικνύναι· καὶ λέγουσι πολλάκις τὸ μὲν δίκαιον ἐμπίπτειν, τὸ δὲ

συμφέρον χώραν οὐκ ἔχειν, καὶ ἀνάπαλιν, ὡς τούτων διεστηκότων ἀπ' ἀλλήλων. τρίτον τοίνυν ἀπὸ τῶν σοφιστικῶν συνουσιῶν τοὺς τοιούτους παρεδέδεκτο λόγους. καὶ γὰρ οἱ περὶ Θρασύμαχον καὶ περὶ Πῶλον καὶ Καλλικλέα συμφέρειν τὴν ἀδικίαν ἔλεγον τοῖς ἀδικοῦσι. τὸ γὰρ ποιεῖν τὰ δοκοῦντα καὶ τὸ μέγα δύνασθαι καὶ τὸ τυραννεῖν ἀπεδέχοντο, καὶ τὸν Ἀρχέλαον ἐμακάριζον τὸν διὰ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων ἀντὶ δούλου γενόμενον τύραννον. ἀπὸ τούτων τοίνυν διετεθρύλλητο καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὅτι τὸ δίκαιον οὐκ ἔστι τῷ συμφέροντι ταυτόν.

in Alc.296 οὗτοι μὲν οὖν διῴστασαν ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων, ὁ δὲ γε Σωκράτης ἐπηρᾶτο τοῖς πρώτως τὸ δίκαιον ἀπὸ τοῦ συμφέροντος διαστήσασιν. τὸ δὲ αἴτιον, ὅτι πᾶσαν τὸ δόγμα τοῦτο συγχεῖ τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν. τοῖς μὲν γὰρ οἰηθεῖσιν ἕτερα ταῦτα εἶναι καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἀνάγκη συμπληροῦν ἀπὸ τῶν ἐκτός (ἐν ἐκείνοις γὰρ τὸ συμφέρον δοκεῖ πολλάκις τοῦ δικαίου χωρίζεσθαι), τοῖς δὲ ἐν ταύτῳ θεμένοις ἀμφοτέρω καὶ τὸ ἀληθινὸν ἀγαθὸν ἐν ψυχῇ συνομολογεῖν ἀναγκαῖον εἶναι καὶ τὸν ἕκαστον ἡμῶν εἰς ψυχὴν ἀναφέρειν. διὸ δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ἀρχὴν εἶναι τοῦτο ἐνόμιζε καὶ τῆς ὅλης περὶ τέλους φιλοσοφίας καὶ τῆς ἐκάστου γνώσεως. οἱ δὲ Ἐπικούρειοι καὶ οἱ τὸ κατὰ φύσιν ζῆν <εἰς ταὐτὸν ἄγοντες τῷ εὖ ζῆν> , ὥσπερ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, καὶ οἱ συμπληροῦντες ἡμῶν τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ τῶν ἀναγκαίων, ὡς οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου, τὸ ταὐτὸν τοῦ δικαίου σώζειν καὶ τοῦ συμφέροντος εἰλικρινῶς ἀδυνατοῦσι. καὶ ὅσοι δὲ αὖ τὸν ἄνθρωπον σῶμα ἔμψυχον ποιοῦσιν ἢ τὸ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος οὐχ ἔξουσι δεικνύναι ἀπλῶς τὸ συμφέρον τῷ δικαίῳ πάντῃ ταυτόν. τραύματα γὰρ καὶ θανάτους φεύγει τις ἀδίκως, ἵνα σωθῇ τὸ ζῶον, καὶ τὸ σώζεσθαι καὶ τὸ κατὰ φύσιν ἔχειν τοῦ ζώου πάντως ἀγαθόν· ὥστε τοῦ δικαίου τὸ συμφέρον ἐνταῦθα διέστηκεν. ὅσοι δὲ τὸ τέλος ἐν ψυχῇ τίθενται τῶν σωματικῶν ἀπροσδεῆς ὑπάρχον καὶ τὸν ἄνθρωπον ψυχὴν εἶναι φασὶ σῶματι χρωμένην, οὗτοι καὶ τὸ δίκαιον τῷ συμφέροντι ταὐτὸν εἶναι συγχωροῦσιν· ἐκάτερον γὰρ ἐν ψυχῇ τίθενται, τὰ τῶν ὀργάνων πάθη τῶν χρωμένων διίστάντες.

in Alc.297 Τοῦτο μὲν δὴ καὶ μικρὸν ὕστερον ἔσται γνωριμώτερον, τὰ δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου νῦν σκεπτέον. 'τὰ μὲν γὰρ δίκαια', φησὶν, 'ἡγοῦνται δῆλα εἶναι' (καίτοι στασιάζουσι περὶ αὐτῶν, καὶ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ μάχαι καὶ αἱ τῶν πόλεων ἀνατροπαὶ καὶ τῶν ἰδίων οἰκῶν διὰ ταῦτα γεγόνασι τε καὶ ἔσονται), τὰ δὲ συμφέροντα προκεῖσθαι τοῖς συμβούλοις εἰς ζήτησιν. καὶ ὅτι μὲν οἱ σύμβουλοι περὶ τὸ συμφέρον διατρίβουσι, παντὶ καταφανές· ἀλλ' ὁ μὲν ἐπιστήμων σύμβουλος τὸ τῆς ψυχῆς συμφέρον ἐπισκοπούμενος ταὐτὸν οἶται καὶ δίκαιον εἶναι καὶ οὐ διίστησιν αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων, ὁ δὲ διάστροφος ἐν τοῖς ἔξωθεν κειμένοις τὸ συμφέρον ἐπιζητῶν καὶ τούτου καὶ τοῦ δικαίου πολλάκις ἀμαρτάνει. πλανᾷ γὰρ αὐτὸν ὡς αἰρετὰ τὰ ἀναγκαῖα καὶ ὡς ὄντως ἀγαθὰ τὰ εἰδῶλα τῶν ἀγαθῶν. τούτων οὖν ἀντεχόμενος καὶ τῶν δικαίων ἀποπίπτει καὶ τῶν ὡς ἀληθῶς συμφερόντων, σκιαῖς καὶ εἰδώλοις ἀμυδροῖς ἀντὶ τῶν πρώτων ἀγαθῶν συνών. τί οὖν; εἰ ὅτι μάλιστα ἕτερα μὲν τὰ δίκαια τυγχάνει ὄντα, ἕτερα δὲ τὰ συμφέροντα, οὐ τί που αὖ σὺ οἶε ταῦτ' εἰδέναι ἃ συμφέρει τοῖς ἀνθρώποις καὶ διότι; τί γὰρ κωλύει, ὦ Σώκρατες; εἰ μή με αὖ ἐρήρη παρ' ὅτου ἔμαθον ἢ ὅπως αὐτὸς εὖρον. Οἷον τοῦτο ποιεῖς· εἴ τι μὴ ὀρθῶς λέγεις, τυγχάνει δὲ δυνατόν ἀποδείξαι δι' οὐπὲρ καὶ τὸ πρότερον λόγου, οἶε δὴ καινὰ ἄττα δεῖν ἀκούειν ἀποδείξεις τε ἐτέρας, ὡς τῶν προτέρων οἷον σκευαρίων κατατετριμμένων, καὶ οὐκέτ' ἂν σὺ αὐτὰ ἀμπίσχοιο, [εἰ μή τίς σοι] τεκμήριον καθαρὸν καὶ ἄχραντον οἶσει.

in Alc.298 ἐγὼ δὲ [χαίρειν] ἔασας τὰς σὰς προδρομὰς τοῦ λόγου οὐδὲν ἤττον ἐρήσομαι πόθεν μαθὼν αὖ τὰ συμφέροντα ἐπίστασαι, καὶ ὅστις αὐτῶν ὁ διδάσκαλος, καὶ πάντα ἐκείνα τὰ πρότερον ἐρωτῶ μιᾷ ἐρωτήσῃ. ἀλλὰ γὰρ δῆλον ὡς εἰς ταὐτὸν ἤξεις, καὶ οὐχ ἔξεις ἀποδείξαι οὐθ' ὡς ἐξευρῶν οἴσθα τὰ συμφέροντα οὐθ' ὡς μαθῶν. 113 D—114 A. Μετέστησε μὲν ἀπὸ τῶν δικαίων τὸ πρόβλημα ὁ νέος ἐπὶ τὰ συμφέροντα, δείκνυσιν δὲ ὁ Σωκράτης ὡς οὐδὲν μᾶλλον ταῦτα τῷ νεανίσκῳ διέγνωσται τῶν δικαίων, ταῖς αὐταῖς ἐρωτήσεσι χρώμενος. δεῖ γὰρ μὴ ἀφίστασθαι

τῶν καθολικῶν τύπων καὶ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν ἐν τοῖς διαφόροις ζητήμασιν. ὥς γὰρ αἱ ἀποδείξεις αἱ ἀπὸ τῶν καθολικωτέρων μειζόνως εἰς ἐπιστήμην ἡμᾶς προάγουσιν, οὕτω δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐπιβολῶν ἔλεγκοι πρὸς τὴν κάθαρσιν ἀνύσιμοι γίνονται. τὸ γὰρ διὰ μιᾶς μεθόδου καὶ γνωριμωτάτης πολλῶν ἀποκαθαίρεσθαι ψευδῶν δοξασμάτων ῥᾶν ἐστὶν ἢ τὸ ποικιλωτέρων δεῖσθαι τῆς ἰάσεως τρόπων· ἐπεὶ κὰν ταῖς τοῦ σώματος ἰατρείαις τὰ ἀπλούστερα καὶ καθολικώτερα τῶν βοηθημάτων αἰρούμεθα μᾶλλον τῶν πολυτρόπων καὶ μερικῶν. ἀπὸ τῶν ὁμοίων τοίνυν ὁ Σωκράτης ἐπιχειρῶν δείκνυσιν ὡσαύτως ἀγνοοῦντα τὰ συμφέροντα τὸν νεανίσκον· ὁ δὲ πρὸ τῶν τοῦ Σωκράτους ἐλέγχων αὐτὸς φθάνει καὶ τὰς μεθόδους προλέγει τῶν ἐπιχειρήσεων, ἅμα μὲν τὴν ἑαυτοῦ δεικνὺς εὐφυΐαν ὥς τὸ κοινὸν τῶν λόγων οὐκ ἀγνοήσαντος καὶ διατεῖνον ἐπὶ πάντα τὰ πράγματα περὶ ἃ τὴν διπλὴν ἄγνοιαν ἔχομεν, ἅμα δὲ σφοδροτέραν ἄλλην παρὰ τοῦ Σωκράτους βοήθειαν ἀπαιτῶν ὥς ταύτης ἤδη πως διὰ συνήθειαν καταφρονουμένης.

in Alc.299 πολλὰκις γὰρ καὶ τὰ σωματικὰ πάθη δις ἢ τρίς ὑπὸ τινων ὠφεληθέντα βοηθημάτων οὐδὲν αὐθις ὑπ' αὐτῶν ὀνίνονται καὶ δεῖται μείζονος ἄλλης δυνάμεως. ταῦτ' οὖν τοίνυν καὶ ὁ νεανίσκος παθὼν ὑπερορᾷ πως ἤδη τῶν προειρημένων λόγων καὶ κινεῖ τὸν καθηγούμενον ἐπ' ἄλλους καθαρτικούς τῆς ἀγνοίας τρόπους προσεχέστερον αὐτὸν θεραπεύοντας. Κοινῇ μὲν οὖν ταῦτα προειλήφθω τῶν προκειμένων ῥημάτων· ἰδίᾳ δὲ τὸ μὲν ' εἰ ὅτι μάλιστα ἕτερα μὲν τὰ δίκαια , ἕτερα δὲ τὰ συμφέροντα ' κατὰ συγχώρησιν προῆκται, περιάγον αὐτὸν εἰς παντελὴ τῆς ἀγνοίας ἔλεγχον. 'εἴτε γὰρ ἕτερα τὰ δίκαια τῶν συμφερόντων, οὐκ ὠφεληθήσῃ σύ' οὐδὲ γὰρ τὰ συμφέροντα γινώσκεις, ἃ μήτε ἔμαθες μήτε εὔρες· εἴτε τὰ αὐτά, κατὰ μίαν ἄγνοιαν ἀμφοτέρα ἀγνοεῖς. οὐ τοίνυν καὶ τοῖς περὶ τῶν συμφερόντων βουλευομένοις ἔξῃ λυσιτελῆς, ὥσπερ τοῖς περὶ τῶν δικαίων'. οὐδεὶς γὰρ περὶ ὧν ἀγνοεῖ συμβουλευεῖν ἐπιχειρήσειεν, οὐδὲ λυσιτελῆς ἐστὶ τοῖς χρωμένοις. Τὸ δὲ ' εἰ μή με αὖ ἐρήσῃ παρ' ὅτου ἔμαθον ἢ αὐτὸς εὔρον ' καὶ τὸ εὐφυνὲς καὶ τὸ ἀτελὲς τοῦ νεανίσκου παρίστησι. [ὥς] εὐφυῆς μὲν γὰρ ὥς τὴν τῆς μεθόδου δύναμιν καθολικωτάτην οὔσαν συνιείς, ἀτελῆς δὲ ὥς διαπαίζων τὸ κοινὸν καὶ τὸ ὅμοιον τῶν λόγων. Τὸ δὲ ' οἷον τοῦτο ποιεῖς ' ἀφίστησιν αὐτὸν τῆς νεαροπρεποῦς ζωῆς καὶ τῆς ὑπερφρονούσης μὲν τῶν ἐστώτων λόγων, τὰ δὲ καινὰ καὶ νέα ζητούσης δόγματα.

in Alc.300 ταῦτα πάντα δὴ πεπόνθασιν ὅσοι τῆς γενέσεώς εἰσιν ἀναπεπλησμένοι τῆς ἄλλως καὶ ἄλλως ἐχούσης καὶ ὅσοι χαίρουσι ταῖς μεταβολαῖς, τῆς ἐστώσης φύσεως οὐδαμῶς ἀντιλαμβάνόμενοι. καθάπαξ γὰρ αἱ ψυχὰς καὶ τὰ εἶδη τούτων ἀναμάττονται οἷς συνάπτουσιν ἑαυτάς· καὶ πρὸς μὲν νοῦν ὁμοιοῦμεναι τοῦ ταύτου καὶ τοῦ ἀμεταβλήτου καὶ κατὰ τὰ δόγματα καὶ κατὰ τὴν ζωὴν ἀντέχονται, πρὸς δὲ τὴν γένεσιν συγκολλῶμεναι τὸ καινὸν αἰεὶ καὶ τὸ νεαροπρεπὲς ἐπιδιώκουσι καὶ ἄλλοτε ἐπ' ἄλλα φέρονται δοξάσματα καὶ τῶν ἐστώτων αἰεὶ λόγων τῆς ψυχῆς ἀνεπαίσθητοι τυγχάνουσιν ὄντες. Καὶ μὴν καὶ τὰ ' σκευάρια τὰ κατατετριμμένα ' τοῖς ἀψύχοις καὶ τοῖς ἑτεροκινήτοις ἀποφαίνει τὴν μεταβολὴν προσήκουσαν, ἀλλ' οὐ τοῖς αὐτοκινήτοις καὶ αὐτενεργήτοις λόγοις τῆς ψυχῆς.

in Alc.301 λέγοι δ' ἂν τὰ σκευάρια ἦτοί τας τραγικὰς σκευὰς ἢ πάντα ἀπλῶς ἃ καλοῦμεν σκεύη. Καὶ τὸ ' οὐκ ἐτ' ἂν αὐτὰ ἀμπίσχοιο ' διαβολὴν ἔχει ὥς περὶ τὴν ἐσθῆτα πολυτελοῦς τοῦ νεανίσκου καὶ ὥς φησιν Ὅμηρος εἵματά τε ἐξημοιβὰ καὶ τὰ ἄλλα πάντα διὰ τρυφὴν ἐξαλλάττοντος. Ἔτι δὴ οὖν τὸ ' καθαρὸν καὶ ἄχραντον τεκμήριον ' ἔχει μὲν τὴν ἀπὸ τῶν ἱματίων μεταφοράν, ἐνδείκνυται δὲ ὅτι αἱ εὐφύεστεραι τῶν ψυχῶν, ἐννοίαν ἔχουσαι τῆς ἀχράντου καθαρότητος τῶν θεῶν καὶ ταύτην ἐν εἰδώλοις περιφέρουσαι, τῆς φαινομένης ἀντέχονται καθαρότητος· ἐπεὶ καὶ περιβλημάτων ἐστὶ θεῶν ἄχραντος οὐσία καὶ αὔλος καθαρότης, ἣν δεῖ τὰς ψυχὰς ἐνδιδύσκεσθαι τὰ συμφυῆ περιβλήματα αὐτῶν ἐκκαθαιρούσας καὶ τοὺς χιτῶνας αὐτῶν ἀχράντους ἀπὸ τῆς γενέσεως διασωζούσας, ἀλλ' οὐκ ἐν τῇ τῶν φαινομένων ἱματίων

καθαρότητι τὸ ὅλον ἀποτίθεσθαι. Πρὸς δὴ τούτοις καὶ αἱ προδομαὶ τοῦ λόγου σημαίνουναι τὰς ἀτάκτους ὁρμὰς [τῶν ἀτελῶν ψυχῶν] πρὸς τὰς δυνάμεις τῆς προνοίας καὶ τῆς δίκης καὶ τῆς καθάρσεως. πολλὰ γὰρ καὶ [ἐν τῷ παν]τὶ τοιαῦτα δρῶσιν αἱ ψυχαὶ τὰς καθάρσεις ἐκκλίνουσαι τὰς ἀληθινάς. Καὶ ἡ ἐρώτησις ἢ πάντα τὰ πρότερα ἐπιχειρήματα περιλαμβάνουσα δηλοῖ τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ νοερὰν τοῦ Σωκράτους μέθοδον. οἱ γὰρ ἐστῶτες λόγοι καὶ τὰ φερόμενα συλλαμβάνουσι καὶ τὰ πολυμετάβολα πάντα καθ' ἑνῶσιν περιέχουσι. Καὶ δὴ καὶ τὸ εἰς ταῦτόν ἤξιν τὸν Ἀλκιβιάδην ὡς ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἔξιν προειληφὼς λέγει καὶ ὡς μηδὲν ἀγνοῶν τῶν περὶ αὐτόν, ἀλλ' ἀρχὰς καὶ μέσα καὶ τέλη τῆς ζωῆς αὐτοῦ πάντη περιέχων.

in Alc.302 Ἐπειδὴ δὲ τρυφᾷς καὶ οὐκέτ' ἂν ἡδέως τοῦ αὐτοῦ γεύσαιτο λόγου, τοῦτο μὲν ἐγὼ χαίρειν, εἴτε οἴσθα εἴτε μὴ τὰ Ἀθηναίοις συμφέροντα· πότερον δὲ ταῦτά ἐστι δίκαιά τε καὶ συμφέροντα ἢ ἕτερα, τί οὐκ ἀπέδειξας; εἰ μὲν [οὖν] βούλει, ἐρωτῶν με ὥσπερ ἐγὼ σέ, εἰ δέ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σαυτοῦ λόγῳ διεξέλθε. Ἀλλ' οὐκ οἶδ' εἰ οἴός τ' ἂν εἶην, ὦ Σώκρατες, πρὸς σέ διελθεῖν. 114 A—B. Ὁ μὲν προειρημένος τρόπος τῶν ἐλέγχων διὰ τῆς κοινῆς μεθόδου τῆς καθαρτικῆς πάντων τῶν διπλῆν ἄγνοιαν ἔχόντων περὶ ἕκαστον τῶν πραγμάτων ἐδείκνυ καὶ τὰ συμφέροντα τὸν νεανίσκον ὥσπερ τὰ δίκαια ἀγνοοῦντα, κἄν τε ἕτερα ἢ τῶν δικαίων κἄν τε τὰ αὐτά. νυνὶ δὲ καὶ ταύτην αὐτοῦ διελέγχει τὴν δόξαν τὴν διορίζουσαν ἀπὸ τῶν συμφερόντων τὰ δίκαια, καὶ δείκνυσιν ὅτι τὰ αὐτά ἐστι καὶ οὐ διέστηκεν ἀπ' ἀλλήλων. καθαίρει τοίνυν αὐτὸν ἀπὸ τῆς δημῶδους ὑπολήψεως καὶ φθαρτικῆς καὶ συνάπτει τῷ συμφέροντι τὸ δίκαιον, ἵν' ὁ τὸ ἕτερον ἀγνοῶν καὶ τὸ λοιπὸν ὡσαύτως ἀγνοῶν ἀποφαινῇται. Καὶ τοῦτο μὲν αὐθις διὰ πλειόνων δειχθήσεται· ἐν δὲ τοῖς προκειμένοις ῥήμασι τρυφὴν μὲν ἐνεκάλεσε τῷ νεανίσκῳ διὰ τὴν τεθυλλημένην αὐτοῦ καὶ πολυτελῆ δίαιταν, περὶ ἧς καὶ γεγράφασιν ἤδη τινές, πραγματεῖαν ποιησάμενοι τὴν τοῦ Ἀλκιβιάδου τρυφὴν. Ἐν δὲ τῷ 'τί οὐκ ἀπέδειξας;' εἰ μὲν βούλει, καὶ τὰ ἐξῆς, δείκνυσιν ὅτι καὶ ὁ ἐρωτῶν ἀποδείκνυσιν, ὥσπερ καὶ ἐλέγομεν τὸν ἀποκρινόμενον, καὶ ἀποδεικτικὸς ἐστὶ καὶ ἔστιν ἀμφοτέρα ἀληθῆ, τὰ τε πρότερον εἰρημένα καὶ τὰ νῦν.

in Alc.303 τὰς μὲν γὰρ προτάσεις ὁ ἀποκρινόμενος λέγει, τὸ δὲ συμπέρασμα ὁ ἐρωτῶν συνάγει, ὥστε ἀποφαίνεται μὲν ἐκεῖνος, δείκνυσιν δὲ οὗτος, καὶ τὸ μὲν ἡγούμενον ἐκεῖνος λέγει, τὸ δὲ ἐπόμενον οὗτος, καὶ τὴν μὲν ὕλην ἐκεῖνος δίδωσι, τὸ δὲ εἶδος οὗτος ἐπιφέρει. ὅταν δὲ ἀπασῶν τῶν προτάσεων δεδομένων μηδὲν συνάγῃται πλέον, καταγέλαστός ἐστιν ὁ ἐρωτῶν ὡς μὴ δυνηθεὶς ὕλην λαβεῖν χρησίμην ἢ τῇ δεδομένῃ χρήσασθαι. εἰ δὲ ἐκ προτάσεων ψευδῶν ἄτοπόν τι συνάγεται, ὁ ἀποκρινόμενός ἐστιν αἴτιος, διότι τοιαύταις συνεχώρησε προτάσεσι. καὶ μοι δοκεῖ καὶ πρότερον, ὅτε τὸν ἀποκρινόμενον ἔφατο εἶναι τὸν λέγοντα ὁ Σωκράτης, διὰ τοῦτο προσθεῖναι ὡς ὅταν ἐρώτησις γίνηται καὶ ἀπόκρισις, τότε ὁ ἀποκρινόμενος λέγει. τοῦτο γὰρ ἐπὶ τῶν προτάσεων συμβαίνει μόνων καὶ οὐκ ἐπὶ τοῦ συμπεράσματος. Ἀλλ' ἐκείνοις πάλιν ἐπιστήσωμεν, δι' ἣν αἰτίαν ὁ Σωκράτης τοῦ Ἀλκιβιάδου τὰ δίκαια τῶν συμφερόντων διαστήσαντος οὐχὶ τῇ ἐνστάσει πρότερον ἐχρήσατο, εἰπὼν ὅτι ταῦτά ἐστιν ἑκάτερα τούτων, ἀλλὰ τῇ ἀντιπαραστάσει, συγχωρήσας μὲν ἕτερα αὐτὰ εἶναι, ζητῶν δὲ ὁπόθεν ἔμαθεν ὁ Ἀλκιβιάδης τὸ συμφέρον. ἤδη γὰρ καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορι τοῦτο ζητήσεως ἔτυχε, πότερον δεῖ τῇ ἐνστάσει χρῆσθαι ἢ τῇ ἀντιπαραστάσει· καὶ φαίνονται ποιοῦντες ἀμφοτέρως, ὅπως ἂν αὐτοῖς λυσιτελῇ πρὸς τὴν πιθανότητα τῶν ἐπιχειρημάτων.

in Alc.304 λέγομεν τοίνυν κἄν τούτοις, ὡς ὁ Σωκράτης συνοῖδεν ὅτι πρότερον ἀπαλλάξαι δεῖ τῆς διπλῆς ἀγνοίας τὸν νεανίσκον, εἴθ' οὕτως αὐτῷ μεταδοῦναι τῆς τῶν πραγμάτων ἐπιστήμης. ἀπαλλάττει μὲν οὖν αὐτόν τῆς κενῆς οἰήσεως ἐρωτῶν πῶς ἔμαθε τὰ συμφέροντα καὶ πόθεν· μιᾷ γὰρ μεθόδῳ καὶ τῶν δικαίων αὐτόν καὶ τῶν συμφερόντων ἄγνοιαν ἔχοντα διήλεγξε· τίθησι δὲ αὐτῷ τὴν ἐπιστήμην τούτων ἐπιδεικνὺς ὅτι τὸ δίκαιον τῷ συμφέροντι ταῦτόν ἐστιν. ὥσπερ οὖν οἱ ἱατροὶ καθαίρουσι πρότερον καὶ τὸν ἐνοχλοῦντα χυμὸν ἐκβάλλουσι φαρμακείαις, ἔπειθ'

οὕτως ἀνακτῶνται τὰς δυνάμεις διαίταις, οὕτω δὲ καὶ ὁ Σωκράτης ἀπαλλάττει μὲν τῆς διπλῆς ἀμαθίας διὰ τῆς ἀντιπαραστάσεως, τρέφει δὲ καὶ τελειοῖ διὰ τῆς ἐνστάσεως. ὁ γὰρ ἐκ τούτων λόγος ἐξ ἀμφοῖν συγκείμενος τοιοῦτός ἐστι. μάλιστα μὲν ταῦτόν ὑπάρχει τὸ δίκαιον καὶ συμφέρον, ὃ δεύτερον δείκνυσι· εἰ δ' οὖν καὶ ἕτερον, ζητεῖ πῶς ἔγνω τὸ συμφέρον αὐτὸς καὶ ποῦ ποτέ, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ πρότερον ἐρωτηθέν. ἔχει δὲ ἡ τάξις αὕτη καὶ τὸ ἄρχεσθαι μὲν ἀπὸ τῶν γνωρίμων ἐπιβολῶν, τελευτᾶν δὲ εἰς τὰς ἀγνωστοτέρας· ἥδη γὰρ τῇ αὐτῇ μεθόδῳ καὶ ἐπὶ ἄλλων τυγχάνομεν χρησάμενοι. τὸ οὖν σαφὲς τῆς ἐπιχειρήσεως προτίθησι τοῦ μήπω καταφανοῦς καὶ τὸ κοινὸν τοῦ ἰδίου. κατὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν χώραν ἔσχεν ὁ τῆς ἀγνοίας ἔλεγχος τῶν συμφερόντων πρὸ τῆς γνώσεως τοῦ ταῦτά εἶναι τὰ τε συμφέροντα καὶ τὰ δίκαια ἀλλήλοις. Καὶ ἐπειδὴ προσκορὴς ὁ λόγος ἐγίγνετο διὰ τῶν αὐτῶν ὁδεύων ἐπιχειρημάτων, συντόμως αὐτὰ περιλαβὼν καὶ αὐτὰ τὰ ἀναγκαιότατα θεὶς ἔφυγε τὸ προσκορὲς· ὥς μὲν ἐπιστήμων τὸ δις τὰ καλὰ λέγειν οὐ παραιτούμενος (πρόσεστι γὰρ ἐνταῦθα τὸ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ὅπερ ὁ ἐν Γοργίᾳ Σωκράτης παραδέδωκεν ὡς τοῖς ἐπιστήμοσι πρέπον, τὸ <τὰ> αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν λέγειν), ὥς δὲ πρὸς τρυφῶντα καὶ οὐκ ἄ[

in Alc.305 ..] σοφιστὴν ἔχων τὸ προσκορὲς φυλαξάμενος. Τί οὖν φαίης ἂν τὸ αἴτιον εἶναι τοῦ τὸν Σωκράτην αὐτὸν μὲν δι' ἐρωτήσεως μόνον οἶεσθαι δεῖν ποιῆσθαι τὸν λόγον, τὸν δὲ νεανίσκον καὶ τοῦτο καὶ τὸ λόγῳ διεξιέναι συγχωρεῖν; ἔν μὲν οὖν αἴτιον εἴποις ἂν τὸ θαρρεῖν αὐτὸν τῇ ἐπιστήμῃ τῶν πραγμάτων καὶ ἑαυτῷ μὲν συγγινώσκειν ἀνεξαπατήτῳ τυγχάνοντι, τῷ δὲ νεανίσκῳ, τῆς διαλεκτικῆς ἀκριβείας ἐνδεῶς ἔχοντι, τὰς διὰ τῶν ἐρωτήσεων προσάγειν βασάνους. ἕτερον δὲ ὅτι προθυμότερον αὐτὸν περὶ τὴν συνουσίαν ποιῶν ἐκάτερον προτίθησι τῶν λόγων τρέπων εἰς αἵρεσιν, τὸν μὲν ὡς οἰκειότερον, τὸν δὲ ὡς ἐπιστημονικώτερον. καὶ γὰρ οἱ δεινοὶ τῶν ἱατρῶν πολλάκις ἐκλέγονται τὸ ἥδιον ἀντὶ τοῦ συμφέρειν δοκοῦντος, προσαγόμενοι τὴν φύσιν. τρίτον τοίνυν ὅτι καὶ ταύτης αὐτὸν ἀπαλλάξαι βούλεται τῆς οἰήσεως ἣν ἔχει περὶ τοῦ δύνασθαι λέγειν. ὥς γὰρ ἐπιστήμης αὐτὸν ἔρημον ἀπέφηνεν, οὕτω δὲ καὶ δυνάμεως αὐτὸν ἐνδεᾶ δείκνυσι λεκτικῆς, ἵνα δι' ἀμφοῖν ἀπαράσκευος δειχθῇ πρὸς τὴν συμβουλίην καὶ τὴν δημαγωγίαν· οὔτε γὰρ λέγειν οὔτε φρονεῖν οἷός τε ἦν.

in Alc.306 ἵν' οὖν μὴ ἐπιταττόμενος ἐρωτᾷν τοῦτο ἐκεῖνο φῆ τὸ 'οὐχ οὕτως οἱ σύμβουλοι λέγουσιν', ἀγνοῶν τοὺς τῶν ἐρωτήσεων τρόπους, ὥσπερ δὲ περὶ τοῦ δικαίου κρινόμενος εἴρηκεν, ἀμφοτέρας αὐτῷ προτείνει τὰς διαλεκτικὰς ἀτραπούς, ἵν' ἀμφοτέρας ἀγνοῶν ἀποφανθῇ κἀνταῦθα πάλιν ἀναφανῇ τὸ ἐν τῷ Φαίδρῳ λεχθέν, ὅτι οὐδὲ λέγειν ἱκανός ἐστιν ὁ μὴ διὰ φιλοσοφίας ἀχθεὶς μηδὲ ἐπιστήμων γενόμενος τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως. Ἐπὶ τούτοις δὲ οὖν προτείνει· καὶ ἀφίησι φωνὴν ὁ νεανίσκος συνησθημένος τῆς τοῦ Σωκράτους δυνάμεως, ἔτι δὲ ὅμως τῆς φιλονείκου ζωῆς ἀποπνέουσιν. τὸ γὰρ 'πρὸς σὲ διελθεῖν' ὡς πρὸς ἀνταγωνιστὴν ἀποτείνεται τὸν Σωκράτην, δέοντος ὡς πρὸς πατέρα καὶ κηδεμόνα ποιούμενον τοὺς λόγους διανοεῖσθαι. τοιοῦτον δὲ πᾶν ἐστὶ τὸ φιλότιμον ἦθος καὶ πέρα τοῦ δέοντος ταῖς ἀμίλλαις ἐγκείμενον, ὅτι καὶ περὶ ὧν μὴ δεῖ καὶ ὁπότε μὴ προσήκει καὶ ἐν οἷς οὐκ ἔστιν ἀναγκαῖον τοῖς αὐτοῖς χρῆται λόγοις καὶ τῇ ὁμοίᾳ προαιρέσει τῆς συνουσίας. Ἄλλ', ὠγαθέ, ἐμὲ ἐκκλησίαν νόμισον καὶ δῆμον· καὶ ἐκεῖ τοί σε δεήσει ἕνα ἕκαστον πείθειν. ἦ γάρ; Ναί. Οὐκοῦν τοῦ αὐτοῦ ἕνα τε οἷόν τε εἶναι κατὰ μόνας πείθειν καὶ ξυμπόλλους περὶ ὧν ἂν εἰδῇ, ὥσπερ ὁ γραμματιστὴς ἕνα τε πείθει πού περὶ γραμμάτων καὶ πολλούς; Ναί.

in Alc.307 Ἄρ' οὖν καὶ περὶ ἀριθμοῦ ὁ αὐτὸς ἕνα τε καὶ πολλοὺς πείσει; Ναί. Οὗτος δ' ἔσται ὁ εἰδώς, ὁ ἀριθμητικός; <Πάνυ γε.> Οὐκοῦν καὶ σὺ ἅπερ καὶ πολλοὺς οἷός τε πείθειν εἶ, ταῦτα καὶ ἕνα; Εἰκός γε. Ἔστι δὲ ταῦτα δηλονότι ἃ οἶσθα. Ναί. Ἄλλο τι οὖν τοσοῦτον μόνον διαφέρει τοῦ ἐν τῷ δήμῳ ῥήτορος ὁ ἐν τῇ τοιᾷδε ξυνουσίᾳ, ὅτι ὁ μὲν ἀθρόους πείθει ταῦτα, ὁ δὲ καθ' ἕνα; Κινδυνεύει. 114 B—D. Ἐνάργειαν μὲν ὁ λόγος εἰσενήνοχε πολλήν, τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν

δῆμον εἰς μέσον ἀγαγὼν καὶ τὸ βῆμα καὶ τὴν συμβουλήν, καὶ οὕτω δὴ τὸν νεανίσκον προτρέπων ἐπὶ τὸν λόγον. μόνον γὰρ οὐχὶ λέγει, τοῦτον μὲν εἶναι τὸν δῆμον ἡγοῦ, αὕτη δὲ ἡ Πινυξ ὑποκείσθω, τὸ δὲ βῆμα προκείσθω σοι τουτί, σὺ δ' ἀναβάς πεῖθε περὶ τῶν δικαίων καὶ συμφερόντων ὡς οὐκ ἔστι τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις. ἱκανὰ δὴπου κινήσαι καὶ πληῆσαι πάντα ταῦτα τὸν ὡς ἀληθῶς δημεραστήν. ποικιλίαν δὲ αὖ συνεισφέρει διαλεκτικὴν πρὸ τῶν ζητουμένων ἀποδείξεων ἄλλοις συλλογισμοῖς χρώμενος ἐξηλλαγμένοις κατὰ τὰ συμπεράσματα, καὶ διὰ ταῦτα προηγουμένως δοκεῖ τισὶν ἔνια τῶν κεφαλαίων μὴ δεικνύναι. καίτοι γε, ὥσπερ εἵπομεν, ἕκαστος τῶν λόγων συντελεῖ τῇ πάσῃ προθέσει καὶ τὸ αὐτὸ τῷ διαλόγῳ παντὶ τέλος ἐνίσταται· καὶ δὴ καὶ οὗτος ὁ νυνὶ προκείμενος, δεικνὺς ὅτι τῆς αὐτῆς ἐστὶν ἐπιστήμης ἓνα τε καὶ πολλοὺς πείθειν, οἷον ὕμνος τίς ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐγκώμιον α[ὐτῆς], καθ' ἕκαστον τὴν δύναμιν αὐτῆς ἐμφαίνων, ὅση καὶ ἡλικία τίς ἐστὶ, καὶ ὅτι κατὰ τὴν τοῦ νοῦ μίμησιν ἡ αὐτὴ καὶ ἕκαστον πληροῖ γνώσεως καὶ πάντας ὁμοῦ, καὶ ὡς ἀμέριστός ἐστι καὶ ἐν αὐτῇ ἰδρυμένη πάντα τὰ μετέχοντα αὐτῆς τελειοῖ, καὶ ὅτι νοῦς ἐστὶν ἑαυτοῦ πᾶσι μεταδιδούς καὶ ἐκάστῳ χωρὶς.

in Alc.308 ταῦτα δὲ ἐμφαίνει τὴν οὐσίαν ἡμῶν χωριστὴν οὖσαν σώματος καὶ ἐν ἑαυτῇ ἐστῶσαν, ὅπου γε καὶ ἡ ἐπιστήμη τελειότης ἡμῶν ὑπάρχουσα τοιαύτην ἔλαχε δύναμιν. αἱ μὲν γὰρ σωματοειδεῖς δυνάμεις ἐν ταῖς μεταδόσεσιν ἑαυτὰς ἐλαττοῦσιν, ἡ δ' ἐπιστήμη μία μένουσα καὶ ἡ αὐτὴ καὶ αὐτάρκης καὶ ἀνελάττωτος ἐνὶ καὶ πολλοῖς ὡσαύτως ἑαυτῆς μεταδίδωσιν. οὕτω δὴ οὖν καὶ ἡ ψυχὴ παντὶ τῷ σώματι πάρεστι καὶ πᾶσι τοῖς μορίοις, καὶ εἰ τὸ μὲν ἄλλως αὐτῆς μετέχει, τὸ δὲ ἄλλως. Συντελεῖ μὲν οὖν, ὡς ἔφαμεν, ὁ λόγος καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν εὕρεσιν τῆς οὐσίας ἡμῶν, ἐπαγγέλλεται δὲ δεικνύναι ὅτι τριῶν ὄντων τούτων, ἐνὸς μὲν τοῦ τὸν ἓνα πείθοντα καὶ πολλοὺς πείθειν, ἑτέρου δὲ τοῦ τὸν πολλοὺς πείθοντα καὶ ἓνα πείθειν, τρίτου τοῦ τὸν αὐτὸν ὁμοίως ἐκάτερον ποιεῖν, ἀντιστρέφοντα ταῦτα ἀλλήλοις—τριῶν δ' οὖν ὄντων τούτων δεικνυσὶν ὡς ὁ πολλοὺς πείθων καὶ ἓνα δυνατός ἐστι πείθειν, ἂν ἐπιστήμων ᾗ, καὶ ὁ ἓνα πείθων καὶ πολλούς, ἀλλ' οὐ τὸ ἕτερον μόνον. ἔστι δὲ τοῦτο πάντων ἀληθέστατον, εἰ πρῶτον μὲν τῷ πείθοντι τὴν ἐπιστήμην τούτων ἂ πείθειν ἐπαγγέλλεται παραδοῖμεν. καὶ γὰρ ὁ Σωκράτης διὰ τοῦτο προστίθησι 'καὶ ὁμοῦ πολλοὺς' οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ 'περὶ ὧν ἂν εἰδῇ' καὶ πάλιν ἐν τοῖς ἐξῆς ὅτι 'περὶ ἀριθμῶν ἓνα πείσει καὶ πολλοὺς ὁ αὐτὸς', οὗτος δὲ ἔσται ὁ εἰδὼς, ὁ ἀριθμητικός· καὶ πρὸς τῷ τέλει τῶν λόγων, 'οὐκοῦν καὶ σὺ ἄπερ πολλοὺς οἶός τ' εἶ πείθειν', ταῦτα καὶ ἓνα; ἔστι δὲ ταῦτα δηλονότι ἃ οἶσθα'.

in Alc.309 τῆς ἐπιστήμης ἄρα πανταχοῦ τὸν τρόπον τοῦτον ἐξάπτει τῆς πειθοῦς, καὶ τοῦτο εἰκότως· ὁ μὲν γὰρ ἀνεπιστήμων ἓνα γέ τινα ἐξαπατήσειεν ἄν, τὸ δὲ μιᾷ δυνάμει καὶ πολλοὺς πείθειν καὶ ἓνα τοῦ ἐπιστήμονος ἔργον ἐστί. Δεύτερον δὲ ἐπιστάσεως ἄξιον λάβωμεν ὅτι δεῖ τὸν ἓνα τὸν πειθόμενον ἐκ τῶν πολλῶν ἐκείνων εἶναι τῶν ἅμα πεπεισμένων. διὰ γὰρ τοῦτό φησι καὶ ὁ Σωκράτης ὅτι πολλοὺς καὶ αὐτὸς ἀθρόους τε πείθει καὶ καθ' ἓνα τοὺς ἀθρόους· οὕτως γὰρ καὶ εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων, 'καὶ ἐκεῖ τοί σε δεήσει ἓνα ἕκαστον πείθειν τῶν πολλῶν'. οὐκ ἄρα δεῖ λέγειν τοὺς ἐνισταμένους, 'πῶς οὖν ὁ Θεόφραστος οὐχ οἶός τε ἐγένετο πείθειν τοὺς Ἀρεοπαγίτας, ὁ ἐν ταῖς ἰδίαις συνουσίαις πιθανώτατος;' οὐ γὰρ οἱ ἰδίᾳ πειθόμενοι τῶν πολλῶν ἦσαν τῶν μὴ πεπεισμένων οὐδὲ ἐν οἷς ἐπιστήμων ἦν ὁ Θεόφραστος, ἐν τούτοις οὐκ ἐπείσθησαν, ἀλλ' ἐν οἷς ἀπείρως εἶχεν· οὐδὲ ἀντεπιφέρειν, 'πῶς δὲ ὁ Σωκράτης οὐκ ἔπεισεν ἀπολογούμενος;' αὐτὸς γὰρ λέγει σαφῶς ὅτι 'δι' ἔνδειαν ἀναισχυντίας ἡττώμαι' καὶ ὅτι 'εἰ πλείω χρόνον ὑμῖν συνεγενόμην, ἔπεισα ἂν ὑμᾶς περὶ ὧν λέγω'. μὴ τοίνυν μηδὲ ἐκεῖνα λεγέτω τις, ὅτι διττὸς ὁ τρόπος ἐστί τῆς πειθοῦς, καὶ ὁ μὲν πιστευτικός, ὁ τοῖς ὀρθοδοξαστικοῖς προσήκων, ὁ δὲ τοῖς ἐπιστήμοσιν, ὁ διδασκαλικός, καὶ ὡς τοῖς πολλοῖς οὐ δυνατόν προσάγειν τὴν ἐπιστημονικὴν πειθώ.

in Alc.310

λέγεται μὲν γὰρ ταῦτα ἐν Γοργίᾳ, καὶ ὀρθῶς λέγεται. πῶς δὲ οὐ μέλλει, τοῦ Σωκράτους οὕτως διαιρουμένου, πρὸς τὴν παροῦσαν ἀπόδειξιν οὐδὲν ὑπεναντίον ἔχειν; τοῖς γὰρ ἐπιστήμοσιν αὐτὸ τοῦτο πρῶτον ἔργον ἀποδίδεται, τὸ διελέσθαι τοὺς καιροὺς καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα, καὶ τὰ προσήκοντα τῶν λόγων εἶδη πᾶσιν ἀποδιδόναι, καὶ τοῖς μὲν τὰ ἐπιστημονικά, τοῖς δὲ τὰ δοξαστικά. πείθεται γὰρ ὑπ' ἄλλων ἄλλος, καὶ ὁ μὲν ἀδύνατός ἐστιν εἰς ἐπιστήμην ἑαυτὸν ἀνάγειν, ἀλλὰ ταῖς ὀρθαῖς ἀρκεῖται δόξαις, ὁ δὲ καὶ τῶν ἀκριβεστερῶν τρόπων τῆς γνώσεως ἀντιλαμβάνεται. πείθει μὲν οὖν ὁ αὐτὸς ἓνα καὶ πολλούς, πείθει δὲ ἄλλους ἄλλως· καὶ οἱ μὲν τρόποι τῆς πειθοῦς διοίσουσιν, ἡ δὲ πείθουσα δύναμις ἡ αὐτή, δημιουργὸς δὲ ἡ ἐπιστήμη τῆς συναμφοτέρας· χρῆται γὰρ αὐταῖς εἰς δέον. εἰκότως ἄρα καὶ οἱ τὰ θεῖα σοφοὶ τῷ τῆς ἐπιστήμης χορηγῷ τῶν θεῶν τὴν Πειθῶ συννοικίζουσι, δι' ἧς τὰ πάντα πειθήνια καὶ κατήκοα ποιεῖ τῷ δημιουργῷ τῶν ὅλων καὶ ἀνατείνει πρὸς τὸν ἓνα πατέρα· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ δημιουργικὸς νοῦς [τῆς ἀνάγκης] ἄρχει τῷ πείθειν αὐτὴν πάντα πρὸς τὸ βέλτιστον ἄγει ν.

in Alc.311 εἰ τοίνυν [πειθοῦς δημιουργὸς] ἡ ἐπιστήμη καὶ γέννημα νοῦ, προσήκει μὲν ἀμφοτέροις τοῖς [τῆς πειθοῦς τρό]ποις, εἰκότως δὲ καὶ πειθοῦς προεστάναι λέγεται καὶ ἑνὸς <καὶ> πο[λλῶν]. ἐπεὶ καὶ οἱ νέοι θεοὶ πείθεσθαι λέγονται τῷ πατρὶ καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἰδίᾳ καὶ κοινῇ πάντες, καὶ οὕτω δὴ προνοεῖν τῶν θνητῶν· 'νοή [σαντες ' γάρ] φησι ' τὴν τοῦ πατρὸς τάξιν ἐπείθοντο αὐτῇ '. διττῆς δὲ οὐ[σης τῆς πειθοῦς] καθ' ἑκατέραν ὁ ἐπιστήμων πείθων οὐκ ἐκβήσεται τὰ μέτρα τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως. ἴθι τοίνυν, ἐπειδὴ τοῦ αὐτοῦ φαίνεται πολλοὺς τε καὶ ἓνα πείθειν, ἐν ἐμοὶ ἐμμελέτησον καὶ ἐπιχείρησον ἐπιδεῖξαι ὥς τὸ δίκαιον ἐνίστε οὐ ξυμφέρεi. 'Υβριστὴς εἶ, ὦ Σώκρατες. Ἥ που νῦν ὑπ' ὕβρεως μέλλω σε πείθειν τάναντία οἷς σὺ ἐμὲ οὐκ ἐθέλεις. Λέγε δὴ. Ἀποκρίνου μόνον τὰ ἐρωτώμενα. Μή, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς λέγε. Τί δέ; οὐχ ὅτι μάλιστα βούλει πεισθῆναι; Πάντως δήπου. Οὐκοῦν εἰ λέγεις ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, μάλιστ' ἂν εἴης πεπεισμένος; Ἐμοιγε δοκεῖ. Ἀποκρίνου δὴ· καὶ ἐὰν μὴ αὐτὸς σὺ σαυτοῦ ἀκούης ὅτι τὰ δίκαια συμφέροντά ἐστιν, ἄλλω γε λέγοντι μὴ πιστεύσης.

in Alc.312 Οὗτοι, ἀλλ' ἀποκριτέον· οὐ γὰρ οὐδὲν οἶομαι βλαβήσεσθαι. Μαντικὸς γὰρ εἶ. 114 D—115 A. Συνῆκται καὶ ὁ τέταρτος συλλογισμὸς, δεικνὺς ὅτι ὁ αὐτὸς ἓνα τε. πείθειν δύναται καὶ πολλούς, ἄνπερ ἐπιστήμων ἦ. ἔπεται δὲ οὖν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, εἴπερ ἐπιστήμων ἐστὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν συμφερόντων, πείθειν περὶ αὐτῶν τὸν Σωκράτην. οὐ γὰρ δήπου μετὰ μὲν τῶν ἄλλων δύναται αὐτὸν πείθειν, αὐτὸν δὲ καθ' ἑαυτὸν ἀδυνατεῖ. πάρεστι δὲ ἐν τούτοις τὴν μὲν φιланθρωπίαν κατιδεῖν τοῦ Σωκράτους, διότι προτίθησιν ἑαυτὸν εἰς γυμνάσιον τῷ νεανίσκῳ· τὴν δὲ ἀτυφίαν, ἐν οἷς οὐ προσποιεῖται τὸ τῆς ὕβρεως ὄνομα, καὶ τὴν μεγαλοφροσύνην ἐν τῷ αὐτῷ· τὴν δὲ ἐπιστήμην τὴν διαλεκτικὴν, ἐξ ὧν οὐ προσίεται τοὺς μακροὺς λόγους, ἀλλὰ τὰς δι' ἐρωτήσεων ἐξετάσεις τῶν ζητουμένων ἐν τῷ παρόντι προτίθησι· τὴν δὲ δύναμιν, ἐν οἷς ἐπαγγέλλεται ποιῆσιν τὸν νεανίσκον αὐτὸν ἀκοῦσαι παρ' ἑαυτοῦ λέγοντος ὅτι τὰ δίκαια συμφέροντά ἐστι. ποῖος γὰρ τελεστής οὕτως ἂν δυνηθεῖη καταγωνίσασθαι τὴν τοῦ τελουμένου ψυχὴν; ἢ τίς τῶν θαυματοποιῶν οὕτω παράδοξα ἐπαγγελλόμενος τοῦ τέλους ἔτυχεν; ἀλλὰ Σωκράτης καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν διαλεκτικῇ δεινός, αὐτοὺς δὲ τοὺς προσδιαλεγόμενους μάρτυρας προΐσταται τῶν οἰκείων λόγων. Ταῦτα μὲν οὖν κοινῇ τεθεωρήσθω περὶ τῶν ἐκκειμένων ῥημάτων· τῶν δὲ καθ' ἕκαστα τὸ μὲν προτρέπειν τὸν νεανίσκον εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῆς τῶν δικαίων καὶ συμφερόντων ἐτερότητος γυμνάζειν πῶς αὐτὸν προτίθεται περὶ τοὺς διαλεκτικοὺς ἀγῶνας καὶ περὶ ἅπασαν τὴν τῶν λόγων τέχνην. δεῖ γὰρ καὶ ταύτης ὥς ὑπουργοῦ τοῖς μέλλουσιν ἔσεσθαι συμβούλοις ἀγαθοῖς.

in Alc.313 Τὸ δὲ ' ὑβριστὴν ' τὸν Σωκράτην καλεῖν εἴρηται διὰ τὸ φάναι ἐκεῖνον ' ἐν ἐμοὶ ἐμμελέτησον '. τὴν γὰρ παρρησίαν εἰς τὴν ὕβριν μετέβαλε, καὶ τὸ ἐλεγκτικὸν δὲ καὶ πληκτικὸν ὕβρεως ποιεῖται σημεῖον. καὶ ἐν Συμποσίῳ δὲ σατύρου τινὸς αὐτὸν ὑβριστοῦ φησὶ δορᾶν

περιβεβλημένον ἔνδοθεν ἀνοιχθέντα ἀγάλματα δεικνύναι θαυμαστά. τότε γὰρ ἤδη συνησθημένος ἦν τῆς Σωκράτους ἐπιστήμης. Τὸ δὲ καὶ τὸν Σωκράτην μὴ ἀποπέμπεσθαι τὸ ὄνομα τῆς ὕβρεως τὸ ἀδρὸν αὐτοῦ δείκνυσιν καὶ τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ περιφρονεῖν ἀπάντων τῶν χειρόνων. καὶ ἡ ἐπαγγελία τοῦ τὰ ἀντικείμενα τοῖς ἐκείνου δόγμασιν ἀποδείξειν οὐχ ὑβριστὴν αὐτὸν ἀποφαίνει περὶ τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ἀγωνιστὴν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. τὸ γὰρ δικαιοσύνης κακηγορουμένης καὶ διασπωμένης ἀπὸ τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ ἀγαθοῦ μὴ ὑπερδικεῖν ὄντως οὐ δικαίων ἐστίν, ὥσπερ που λέγει καὶ αὐτὸς ἐν Πολιτείᾳ. Πρὸς δὲ τούτοις τὸ τὰς ἀποκρίσεις διαφεύγειν αἰτίαν ἔχει τὸν τρίτον συλλογισμόν τὸν ἀποδείξαντα ὅτι ὁ ἀποκρινόμενός ἐστιν ὁ λέγων.

in Alc.314 ἤδη γὰρ τούτου δειχθέντος οὐ βούλεται τοῖς ἐλέγχοις ἑαυτὸν ὑπεύθυνον ποιεῖν. ὅθεν δὲ καὶ ὁ Σωκράτης τῆς ὠφελείας αὐτοῦ στοχαζόμενος ἄγει πάλιν αὐτὸν εἰς τὴν διαλεκτικὴν κοινωνίαν τῶν λόγων, ἵνα θεατὴς αὐτὸς γένηται τῆς οἰκείας ἀγνοίας καὶ μάρτυς τῆς Σωκράτους ἐπιστήμης. Καὶ μὴν καὶ ἡ μετάληψις τοῦ προβλήματος πάμπολυν ἔχει λόγον. ἐκείνου γὰρ ἕτερα τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα εἰπόντος αὐτὸς οὐ τοῦτο μόνον δείκνυσιν ὅτι οὐχ ἕτερα, ἀλλ' ὅτι καὶ ταῦτά. πᾶν γὰρ πρὸς πᾶν ὧδε ἔχει· ἡ ἕτερόν ἐστιν ἢ ταὐτὸν ἢ ὅλον ἢ μέρος. τὸ δὲ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον οὔτε ἕτερα εἶναι βούλεται (συνάπτει γὰρ αὐτὰ ἀλλήλοις) οὔτε ὅλον θατέρου θάτερον ἢ μέρος· ἀντιστρέφει γάρ, καὶ τὸ συμφέρον τίθεται δίκαιον εἶναι, τῷ δὲ ὅλῳ τὸ μέρος ἀντιστρέφειν ἀδύνατον. ἴν' οὖν μὴ διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἑτέρου τὸ ὅλον ἢ τὸ μέρος ἐννοήσωμεν, αὐτόθεν δείκνυσιν τὴν ταυτότητα τοῦ δικαίου καὶ τοῦ συμφέροντος. Ἔτι τοίνυν τὸ 'μαντικὸς γὰρ εἶ' λέγεται μὲν, διότι καὶ ἐκεῖνος κατὰ δόξαν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπιστήμην, προεῖρηκε τὸ 'οὐδὲν οἶμαι βλαβήσεσθαι'· καὶ γὰρ οἱ μαντικοὶ δοξαστικοὶ τινὲς εἰσιν, ἀλλ' οὐκ ἐπιστήμονες, οἱ δὲ μὴ μαντικοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ μάντιες, ἤδη καὶ ἐπιστήμονες καὶ κρεῖττόν τι τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης ἔχοντες. ἐνδείκνυται δὲ καὶ ὅτι τῶν εὐφροστέρων ψυχῶν αἱ ὁρμαὶ καὶ αἱ κινήσεις ἀνεγείρονται πως ὑπὸ τῶν κρειττόνων· διὸ καὶ παρ' ἐλπίδας πολλὰ πράττουσιν ἀγαθὰ καίτοι χωρὶς ἐπιστήμης ἐνεργοῦσαι. Καί μοι λέγε· <τῶν> δικαίων φῆς ἕνια μὲν συμφέρειν, ἕνια δ' οὐ; Ναί.

in Alc.315 Τί δέ; τὰ μὲν καλὰ εἶναι αὐτῶν, τὰ δ' οὐ; Πῶς τοῦτο ἐρωτᾷς; Εἴ τις ἤδη σοι ἔδοξεν αἰσχρὰ μὲν, δίκαια δὲ πράττειν; Οὐκ ἔμοιγε. Ἀλλὰ πάντα <τὰ> δίκαια καὶ καλὰ; Ναί. 115 A. Ἡ προκειμένη ζήτησις περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν συμφερόντων, εἴτε τὰ αὐτὰ ἐστὶν εἴτε διήρηται ἀπ' ἀλλήλων καθ' ἑτερότητα τῶν ὑποκειμένων, εἰς ἅπασαν ἡμῖν συντελεῖ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τῆς ὅλης ἀντέχεται τῶν πραγμάτων ἀληθείας. ἢ τε γὰρ ἠθικὴ πᾶσα πραγματεία καὶ ἡ τοῦ ἀνθρωπείου τέλους εὗρεσις ἐκ τοῦ δόγματος ἡρτῆται τούτου καὶ ἡ τῆς οὐσίας ἡμῶν θεωρία διὰ τούτου μάλιστα γίνεται καταφανής. εἰ γὰρ ἐστὶ τὸ δίκαιον ὡς ἀληθῶς τῷ συμφέροντι ταὐτὸν καὶ μὴ διωρίσται ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων, ἐν ἀρετῇ μόνῃ τὸ ἀγαθὸν ὑφέστηκε καὶ οὔτε τὰ περὶ τὸ σῶμα θεωρούμενα ὡς ἀγαθὰ συντελεῖ τι πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην εὐδαιμονίαν οὔτε τὰ ἔξω τοῦ σώματος πολλῶ μᾶλλον πληρώματα τοῦ ἀγαθοῦ καθέστηκεν, ἀλλ' ἐν μόνον τὸ ἀγαθὸν ἐν αὐταῖς ἴδρυται ταῖς ψυχαῖς ἄμικτον καὶ καθαρὸν καὶ ἄϋλον καὶ μήτε τῶν σωματικῶν μήτε τῶν ἐκτὸς ἀναπιμπλάμενον ἀγαθῶν ἢ κακῶν. εἰ δὲ ἔστι τι δίκαιον μὲν, ὡς ὁ Ἀλκιβιάδου λόγος, ἀσύμφορον δέ, καὶ αὖ πάλιν συμφέρον μὲν ἡμῖν, ἄδικον δέ, καὶ τὰ φαινόμενα ἀγαθὰ συμπληροῦν ἀνάγκη τὴν εὐδαίμονα ζωὴν, οἷον δὲ καὶ τὴν ὑγίαν καὶ τὸν πλοῦτον. πολλὰ γὰρ ἔνεκα τούτων πράττουσιν ἄνθρωποι, καὶ θηρῶντες τὸ ἐν τούτοις ἀγαθὸν τῆς περὶ τὸ δίκαιον ἐξίστανται φιλίας, οἷς καὶ δοκοῦσιν οἱ τῶν δικαίων ἔνεκα καὶ σωμάτων εὐεξίας καὶ χρηματισμοῦ καταφρονοῦντες δίκαια μὲν καὶ τοῖς πολλοῖς ἐπαινετὰ πράττειν, οὐ μέντοι συμφέροντα, διότι τὸ συμφέρον οὐχ ὁρῶσιν ἔνδον ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ μονίμως ἐστηκός, ἀλλ' ἐν

τοῖς ἔξω κείμενον ἐσπαρμένοις πράγμασιν καὶ ἀναγκαίοις μᾶλλον ἢ ἀγαθοῖς, αὐτοὶ δὲ ἅτε φαντασίαν καὶ αἴσθησιν νοῦ καὶ ἐπιστήμης προστησάμενοι.

in Alc.316 καὶ μὴν εἰ ἔστι τὸ δίκαιον τῷ συμφέροντι ταυτόν, ὥς ὁ Σωκράτους λόγος, καὶ ἡ οὐσία τοῦ ἀνθρώπου κατ' αὐτὴν ἀφώριστα τὴν ψυχὴν, τὸ δὲ σῶμα οὔτε μόνον ἐστὶν οὔτε συμπληρωτικὸν ἡμῶν. εἰ γὰρ δὴ καὶ τὸ σῶμα συμπεληροῖ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸ ἀγαθὸν τοῦ σώματος ἔσται τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν καὶ τὸ καλὸν ἀλυσιτελὲς οὐ τῷ σώματι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ. τὰ μὲν δὴ τῶν μορίων πλεονεκτήματα καὶ ὅσα ἐναντία διαβαίνει καὶ εἰς τὴν τοῦ ὅλου φύσιν, ἐπειδὴ τὸ ὅλον ἐν τοῖς μέρεσιν ἔλαχε τὸ εἶναι, τὰ δὲ τῶν ὀργάνων παθήματα τὰς τῶν χρωμένων ἕξεις οὐ μεταβάλλει, καὶ εἰ πρὸς τὰς ἐνεργείας αὐτῶν εἴη πολλάκις ἐμπόδια. ὥστ' εἴπερ ἐστὶ τὸ δίκαιον τῷ συμφέροντι ταυτόν, ὅπου τὸ δίκαιον, ἐκεῖ καὶ τὸ συμφέρον· ἐν ψυχῇ δὲ τὸ δίκαιον, ὥστε ἐν ψυχῇ καὶ τὸ συμφέρον. ἀλλὰ μὴν ὅπου τὸ ἀγαθὸν ἡμῶν ὑπάρχει διαφερόντως, ἐκεῖ καὶ τὸ εἶναι ἔχομεν. οὐ γὰρ ἐν ἄλλῳ μὲν ἡμῶν ἡ οὐσία, κατ' ἄλλο δὲ τελειούμεθα, ἀλλ' ὅπου τὸ ἀνθρώπου εἶδος, ἐκεῖ καὶ ἡ τοῦ ἀνθρώπου τελειότης. ἐν ψυχῇ ἄρα καὶ ὁ ἄνθρωπος. ἕκαστον γὰρ τῶν ὄντων ἐν αὐτῷ σύζυγον ἔχει καὶ τὸ ἀγαθόν· καὶ γὰρ τὸ πρῶτιστον ὄν τοῦ ἀγαθοῦ ἕνεκα καὶ περὶ τὸ ἀγαθὸν ὑφέστηκεν.

in Alc.317 ὅπου τοίνυν τὸ εἶναι πᾶσιν, ἐκεῖ καὶ τὸ εἶναι καὶ ἀδύνατον σῶμα μὲν εἶναι τὸν ἄνθρωπον, ἐν ἄλλῳ δὲ τὴν τελειότητα ἔχειν ἔξω σώματος, καὶ τὸ μὲν συναμφοτέρον εἶναι, κατὰ δὲ ψυχὴν μόνον ἀφωρίσθαι τὸ ἀνθρώπειον ἀγαθόν. ἔτι τοίνυν ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἔφεσις σωστικὴ τῶν ἐφιεμένων ἐστίν. ὥς γὰρ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης διώρισε, τὸ μὲν ἐκάστου σωστικόν ἐστὶ τὸ ἀγαθόν, τὸ δὲ ἐκάστου φθαρτικὸν τὸ κακόν. εἰ μὲν οὖν ἐν ψυχῇ τὸ ἀγαθὸν ἔχοντες ἐν ἐκείνῃ καὶ τὸ εἶναι ἔχομεν, κατὰ φύσιν ἂν καὶ τοῦ ἀγαθοῦ τυγχάνοιμεν τῆς ἐφέσεως. εἰ δὲ τὸ μὲν κατὰ τὴν ψυχὴν, τὸ δὲ κατὰ τὸ συναμφοτέρον ἡμῶν εἴη, τῆς ἑαυτῶν ἐφίεσθαι συμβαίνειν ἀνάγκη φθορᾶς, εἴπερ ἄϋλον [μὲν] τὸ ἀγαθὸν καὶ ἔξω σώματος. οὐδὲν δὲ τῶν ὄντων ὀρέγεται τῆς οἰκείας φθορᾶς, ὥστε οὐδὲ ὁ ἀπορῶν, εἰ ἄρα τὸ δίκαιον συμφέρον, ἐν ψυχῇ λέγει τὸ ἀγαθὸν ἡμῶν. εἰ δὲ [ἐν ψυχῇ τὸ ἀγαθόν], καὶ τὸ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου ψυχικόν ἐστὶ καὶ οὔτε μικτὸν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος οὔτε σωματικὸν μόνον. Διὰ μὲν οὖν τούτων ὅτι καὶ πρὸς τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν καὶ πρὸς τὴν εὐρεσιν τῆς ἀνθρώπου φύσεως ἡ προκειμένη συμβάλλεται ζήτησις, οἶμαι γεγονέναι καταφανές· ὅτι δὲ καὶ πρὸς θεολογίαν ἀφορμὰς παρέχεται θαυμαστάς, μάθοιμεν ἂν μνημονεύσαντες ὥς τὸ μὲν δίκαιον τὴν ὅλην οὐσίαν συνέχει τῶν ψυχῶν (κατὰ γὰρ τὰς ἀναλογίας ὑποστᾶσαι πάσας κατὰ δίκην δηλονότι τὴν τε οὐσίαν διηρέθησαν καὶ τὰς δυνάμεις), τὸ δὲ αὖ καλὸν τὴν νοερὰν ὑπόστασιν ἀφορίζει (διὸ καὶ ἐραστόν ἐστιν ὁ νοῦς καὶ ὀρεκτόν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης· καὶ τὰ νοῦ μετασχόντα καλὰ πάντα, καὶ ἡ ὕλη καθ' ἑαυτὴν ἀκαλλῆς οὖσα, διότι καὶ ἀνείδεος, ἅμα τε μεταλαμβάνει μορφῆς καὶ εἶδους καὶ τῆς τοῦ κάλλους δυνάμεως ἐμφάσεις ὑποδέχεται), τὸ δὲ ἀγαθὸν ἅπασαν τὴν θείαν οὐσίαν ἀφορίζει (πᾶν γὰρ τὸ θεῖον κατ' αὐτὴν τὴν θείαν ὑπαρξιν ἀγαθόν ἐστίν· εἰ γὰρ οἱ θεοὶ τῶν ὄντων εἰσὶν αἵτιοι καὶ εἰ πρεσβύτεροι τῶν ὄλων καὶ εἰ τὰ ὄντα περὶ ἑαυτοὺς ὑπέστησαν, ἀγαθοὶ κατ' οὐσίαν εἰσὶ καὶ πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐπιλάμπουσι τὸ ἀγαθόν).

in Alc.318 εἰ τοίνυν τὸ δίκαιον διὰ τοῦ καλοῦ τῷ ἀγαθῷ συνδέεται, καὶ πᾶς ὁ ψυχικὸς διάκοσμος διὰ μέσων τῶν νοερῶν ὑποστάσεων ἡγνῶται τοῖς θεοῖς, ὥστε μία ἐστὶν ἡ ἀσώματος φύσις καὶ ἐνοειδὴς καὶ συννεύει πᾶσα πρὸς τὸ ἀγαθόν· ὁ δὲ μερισμὸς ἐν τοῖς εἰδώλοις ἐστίν, οὐ δυναμένοις τὰς πρωτουργοὺς αἰτίας κατὰ τὴν ἐκείνων <ἐνότητα> ἀποτυπώσασθαι. φανερόν ἄρα ἐκ τούτων ὅτι καὶ πρὸς θεολογίαν ἡμῖν ἡ παρούσα ἀπόδειξις οὐ σμικρὰ συντελεῖ καὶ πρὸς πᾶσαν ὥς εἰπεῖν φιλοσοφίαν. Ἄνωθεν οὖν τὸν ὅλον ἐκθέμενοι συλλογισμὸν ἐκάστην τῶν προτάσεων αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς ἀνασκεψόμεθα καὶ διορίσωμεν, τίνες μὲν εἰσι περὶ αὐτῶν ἀληθεῖς δόξαι, τίνες δὲ ἡμάρτηνται, καὶ παρὰ ποίας αἰτίας οἷον ἑτέραν ὁδὸν ἐξετράπησαν τῆς

περὶ τούτων ἐπιστήμης οἱ τάναντία τῷ Πλάτῳ δοξάζοντες. ὁ μὲν δὴ συλλογισμὸς ὅλος ὁ κατασκευάζων ὅτι τὸ δίκαιον συμφέρον οὕτως ἰσχύει· πᾶν δίκαιον καλόν, πᾶν καλὸν ἀγαθόν, πᾶν ἄρα δίκαιον ἀγαθόν· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἀγαθὸν τῷ συμφέροντι ταυτόν· πᾶν ἄρα δίκαιον συμφέρον· καὶ ἔστι πρῶτος ἐν πρώτῳ σχήματι, τοῖς μὲν μείζουσιν ὅροις τοὺς ἐλάττονας περιλαμβάνων, τοῖς δὲ ἐλάττοσι τοὺς μείζονας ἀντιστρόφους ἀποφαίνων.

in Alc.319 πάλιν γὰρ αὖ καὶ ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ ἀρξάμενος τὸ αὐτὸ δυνήσῃ συναγαγεῖν· πᾶν ἀγαθὸν καλόν, πᾶν καλὸν δίκαιον, πᾶν ἄρα ἀγαθὸν δίκαιον· ἔστι δὲ τὸ συμφέρον τῷ ἀγαθῷ ταυτόν· πᾶν ἄρα συμφέρον δίκαιόν ἐστι· ταυτόν ἄρα ἐστὶ τῷ συμφέροντι τὸ δίκαιον. οὔτε γὰρ τὸ ἀγαθὸν τῆς ψυχῆς ἐν ἄλλῳ τινὶ ἢ ἐν τῇ ἀρετῇ ὑφέστηκεν οὔτε τὸ καλόν, ἀλλὰ πᾶν τὸ ἀγαθὸν κατ' ἀρετὴν ἀφώρισται καὶ τὸ αὐτὸ καλόν ἐστὶν ὅπερ καὶ ἀγαθόν, καὶ ταῦτα ἀμφοτέρωθεν δίκαιά ἐστι. κἂν γὰρ σωφρονεῖν ἢ κἂν ἀνδρεῖον, δίκαιόν ἐστι διὰ τὴν τῶν ἀρετῶν ἀντακολουθήσιν· οὐ γάρ ἐστι σωφρονεῖν μὲν, ἀδίκως δὲ ζῆν, οὐδὲ ἀνδρίζεσθαι μὲν, στέρεσθαι δὲ ποτε δικαιοσύνης, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ τῆς ζωῆς εἶδος ἐκ πασῶν ὑφέστηκε τῶν ἀρετῶν. Ἐν μὲν οὖν ταῖς ἀρχαῖς τῶν πραγμάτων τὸ ἀγαθὸν ἐξήρηται τοῦ κάλλους καὶ τὸ καλὸν ὑπέγκειται τῆς δικαιοσύνης. τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ πρὸ τῶν νοητῶν ἐν ἀβάτοις ὑπεριδρυμένον, τὸ δὲ κρυφίως μὲν ἐν τοῖς πρώτοις τῶν νοητῶν, ἐκφανέστερον δὲ ἐν τῷ πέρατι τῆς διακοσμήσεως ἐκείνης, τὸ δὲ ἐνοειδῶς μὲν ἐν τῇ πρωτίστῃ τάξει τῶν νοερῶν, δευτέρως δὲ ἐν τῷ τέλει τῆς νοερᾶς προόδου τῶν θεῶν· καὶ αὖ πάλιν τὸ μὲν ἀγαθὸν ἐν τοῖς θεοῖς, τὸ δὲ καλὸν ἐν τοῖς νοῖς, τὸ δὲ δίκαιον ἐν ταῖς ψυχαῖς.

in Alc.320 ὅθεν δὴ καὶ τὸ μὲν δίκαιον καλόν ἐστὶν, οὐ πᾶν δὲ τὸ καλὸν δίκαιον, ἀλλ' ἢ τοῦ κάλλους αἰτία τοῦ [δικαίου προ]ὑφέστηκε· καὶ πᾶν μὲν τὸ καλὸν ἀγαθόν, ἢ δὲ πηγὴ τῶν ὅλων ἀγαθῶν ὑπερήπλωται παντὸς τοῦ καλοῦ· καὶ τὸ μὲν δίκαιον ἀγαθόν, διὰ μέσου τοῦ καλοῦ τῷ ἀγαθῷ συναπτόμενον, τὸ δὲ ἀγαθὸν ἐπέκεινα ἀμφοῖν. οὕτω δ' ἂν εὖροις καὶ εἰς τὰ ἔσχατα τῶν ὄντων ἀποβλέπων· τὸ μὲν ὑλικὸν αἴτιον, εἰ καὶ ἀγαθόν ἐστὶν, αἰσχροὺς ὑπάρχει καὶ ἀκαλλές (τοῦ γὰρ ἐνός [μὴ] μετέχον ἁμοιρόν ἐστιν εἶδους), τὸ δὲ αἰσθητὸν κάλλους μὲν ἔμφασις ἔχει, δικαιοσύνης δὲ οὐ· καὶ γὰρ ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης· δικαιοσύνης· φησὶ· καὶ σωφροσύνης οὐδὲν ἐστὶ φέγγος ἐν τοῖς τῇδε ὁμοιώμασι, νῦν δὲ κάλλος μόνον ταύτην ἔσχε μοῖραν, ἐκφανέστατον εἶναι καὶ ἐρασμιώτατον· ὅπου μὲν ἄρα τὸ δίκαιον, ἐκεῖ καὶ τὸ καλόν, καὶ ὅπου τὸ καλόν, ἐκεῖ καὶ τὸ ἀγαθόν, εἴτε εἰς τὰς πρωτίστας ἀρχὰς ἀπιδεῖν ἐθέλεις, εἴτε εἰς τὰς ἐκείνων μέχρι τῶν ἐσχάτων ἐλλάμψεις. τοῦ μὲν γὰρ ἀγαθοῦ πάντα ἀπολαύει (πάντων γάρ ἐστιν ἀρχή), τοῦ δὲ καλοῦ τὰ εἶδους μετέχοντα μόνον, τοῦ δὲ δικαίου τὰ ψυχῆς. ἐν δὲ γε τῷ μέσῳ κέντρῳ τῶν ὄντων ἀπάντων, οἷον δὴ ἐστὶν ἡ ψυχὴ, πάντα συνήνεται ταῦτα ἀλλήλοις, τὸ ἀγαθόν, τὸ καλόν, τὸ δίκαιον, καὶ τό τε ἀγαθὸν αὐτῆς καλόν ἐστὶ <καὶ δίκαιον, καὶ τὸ καλὸν ἅμα ἀγαθὸν καὶ δίκαιον> καὶ τὸ δίκαιον ἅμα καλὸν καὶ ἀγαθόν.

in Alc.321 καὶ οὐκ ἐπὶ ταύτης μόνον τῆς τριάδος ὁ λόγος ἀληθής, ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν. οἷον τὸ ὄν ἐπέκεινα ζωῆς ἐστὶ καὶ ζωὴ τοῦ νοῦ ἐπέκεινα ἐν ταῖς ἀρχαῖς καὶ αὖ ἐν τοῖς ἀποτελέσμασιν οὐ πᾶν τὸ τοῦ ὄντος μετέχον καὶ ζωῆς ἐστὶ μετέχον οὐδὲ πᾶν τὸ ζῶν καὶ νοῦ μετεἰληφεν, ἀλλ' ἔμπαλιν τὰ μὲν νοοῦντα πάντα καὶ ζῆ καὶ ἔστι, τὰ δὲ ζῶντα τοῦ εἶναι μετέχει. καὶ ὁμοίως τοιαύτης οὐσίας ἐν τοῖς ἄκροις κατὰ τὴν τριάδα ταύτην διαφορᾶς ἐν τῇ ψυχῇ συνήνεται ἀλλήλοις, καὶ τὸ μὲν ὄν ζωὴ τε καὶ νοῦς ἐστίν, ἢ δὲ ζωὴ νοῦς καὶ οὐσία, ὁ δὲ νοῦς οὐσία καὶ ζωὴ. μία γὰρ ἐστὶν ἀπλότης ἐν αὐτῇ καὶ ὑπόστασις μία, [καὶ] οὔτε τὸ ζῆν ἐπακτὸν οὔτε τὸ νοεῖν, ἀλλ' ὁ μὲν νοῦς αὐτῆς ζῶν καὶ οὐσιώδης ἐστίν, ἢ δὲ ζωὴ νοερά κατ' οὐσίαν, ἢ δὲ οὐσία [νοερά καὶ ζωτική]. καὶ πάντῃ οὖν ἐστὶ πάντα καὶ ἐν ἐκ πάντων. κατὰ τὰ αὐτὰ γοῦν καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτῆς κάλλει διαφέρει καὶ δικαιοσύνη, καὶ τὸ καλὸν τέλειόν ἐστὶ καὶ ἀγαθὸν καὶ πάντως δίκαιον, καὶ τὸ δίκαιον τῷ καλῷ καὶ τῷ ἀγαθῷ συγκέκρται· καὶ τὸ μὲν ὑποκείμενον ἔν, οἱ δὲ λόγοι διάφοροι.

in Alc.322 καὶ αὐτὸ καὶ τοῦτο· μήτε τὴν ταυτότητα τῶν τριῶν τούτων κατὰ τοὺς λόγους νομίζωμεν μήτε τὴν ἑτερότητα κατὰ τὸ ὑποκείμενον, ἀλλὰ τοὺς μὲν λόγους διαφόρους αὐτῶν φυλάττωμεν, τὸ δὲ ὑποκείμενον ἓν, διότι δὴ πανταχοῦ κατὰ τὰς ἐνεργείας τῆς ψυχῆς συνυφέστηκε τὰ τρία ταῦτα ἀλλήλοις. ὥσπερ γὰρ οἱ μὲν λόγοι τῶν ἀρετῶν εἰσὶ διαφέροντες, ἓν δὲ τὸ πασῶν ἐστὶ μετεπιληφός, καὶ οὐκ ἐνδέχεται δικαιοσύνης μὲν μετέχειν, σωφροσύνης δὲ ἀμοιρεῖν, ἢ τούτων μὲν μετέχειν, ἄνευ δὲ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, οὕτω δὴ καὶ ἡ τριάς αὕτη συνήνωται ἐαυτῇ· καὶ πᾶν τὸ ἀγαθὸν ὁμοῦ καὶ τοῦ καλοῦ πλήρὲς ἐστὶ καὶ τοῦ δίκαιου καὶ τούτων ἑκάτερον μετ' ἐκείνου συνεισέρχεται. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης διὰ τοῦ καλοῦ τῷ ἀγαθῷ συνῆψε τὸ δίκαιον· τοῦτο γὰρ μέσον ἐστὶ καὶ σύνδεσμος ἐκείνων, 'δεσμός δὲ κάλλιστος', φησὶν ὁ Τίμαιος, 'ὃς ἂν ἐαυτὸν τε καὶ τὰ συνδούμενα ὅτι μάλιστα ἓν ποιῇ'. πολλῶν δὴ οὖν μᾶλλον παντὸς ἄλλου δεσμοῦ τὸ καλὸν αὐτὸ συναγωγόν ἐστὶ καὶ ἐνωτικὸν τῶν δύο τούτων, τοῦ τε δίκαιου καὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Περὶ μὲν δὴ τῆς ὅλης ἀποδείξεως τοσαῦτα προειρήσθω καθ' ἑκάστην δὲ τῶν προτάσεων ἐξῆς τὴν ἀλήθειαν θεωρήσωμεν. πρὸς δὴ τὴν λέγουσαν πρότασιν πᾶν τὸ δίκαιον εἶναι καλὸν οἱ μὲν εὖ πεφυκότες οὐκ ἂν ποτε ἐνσταῖεν· γεγόνασι δέ τινες καὶ ἔσσονται Θρασύμαχοι καὶ Καλλικλεῖς καὶ ἄλλο πάμπολυ Κενταυρικὸν καὶ Σατυρικὸν γένος, οἳ φασὶ γενναίαν εὐήθειαν εἶναι τὴν δικαιοσύνην καὶ οὔτε τῶν καλῶν οὔτε τῶν φρονίμων ἐπιτηδευμάτων.

in Alc.323 οἱ δὲ καλὸν μὲν αὐτὴν εἶναι συγχωροῦσιν αἰσχυρόμενοι τὴν τῶν πολλῶν δόξαν, νόμῳ δὲ καλόν, ἀλλ' οὐ φύσει. καὶ γὰρ Πῶλος ὁ Ἀκραγαντίνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ ταύτης προὔστησαν τῆς δόξης, οἳ καὶ φασὶ τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι νόμῳ μὲν αἴσχιον, τῇ δὲ φύσει κάλλιον, διίστάντες τὸν ὡς ἀληθῶς νόμον ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, ἄλλα μὲν τὰ κατὰ νόμον αἰσχρὰ καὶ καλὰ λέγοντες, ἄλλα δὲ τὰ κατὰ φύσιν. πρὸς δὴ ταύτας τὰς δόξας ὁ Σωκράτης ἰστάμενος ἐν Πολιτείᾳ καὶ δεικνὺς ὅτι ὁ δίκαιος ἐπιστήμων ἐστὶ καὶ οὐκ εὐήθης, ὡς ὁ ἐκείνων λόγος, στοιχεῖον ἔθετο τοῦ μὲν ἐπιστήμονος τὸ τοῦ μὲν ὁμοίου πλεονεκτεῖν μὴ βούλεσθαι, τοῦ δὲ ἀνομοίου (καὶ γὰρ ὁ ἰατρὸς οὐ τῶν ἰατρῶν ἐθέλει πλεον ἔχειν, ἀλλὰ τῶν μὴ ἰατρῶν, ἐπεὶ τοῖς γε ἰατροῖς ἐθέλοι ἂν τὰ αὐτὰ λέγειν, ἐπεὶ περ καὶ δέδεικται ὅτι τοῖς ἐπιστήμοσι τὰ αὐτὰ δοκεῖ περὶ τῶν αὐτῶν ὁμοίως τοίνυν καὶ ὁ ἀριθμητικὸς καὶ ὁ γεωμέτρης καὶ τῶν ἐπιστημόνων ἕκαστος)· τοῦ δὲ ἀνεπιστήμονος τὸ πάντων ὡσαύτως ἐθέλιν πλεονεκτεῖν, καὶ τῶν ὁμοίων δήπου καὶ τῶν ἀνομοίων· οὐ γὰρ ἔχειν παρ' ἐαυτῷ διάκρισιν ἐπιστήμης καὶ ἀνεπιστημοσύνης. καὶ ὅλως τῷ μὲν ἀγαθῷ τὸ κακὸν ἠναντίωται μόνον, τῷ δὲ κακῷ καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθόν· ἀναιρετικὸν οὖν ἐστὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸ ἐναντίου κακοῦ.

in Alc.324 ἐπειδὴ τοίνυν δύο ταῦτα στοιχεῖα κεῖται, τὸ μὲν ἐπιστήμης, τὸ δὲ ἀνεπιστημοσύνης, ὁ δίκαιος πότερον τοῦ μὲν ὁμοίου πλεον ἔχειν οὐκ ἐθέλει, τοῦ δὲ ἀνομοίου μόνον, ἢ ἀμφοτέρων ὡσαύτως; ἀλλ' ὁρῶμεν ὅτι δίκαιός τις ὢν τῶν μὲν δίκαιων οὐκ ἂν βούλοιο πλεον ἔχειν, τῶν δὲ ἀδίκων. εἰ γὰρ καὶ τῶν ὁμοίων ἐθέλοι πλεονεκτεῖν, οὐ δίκαιος ἂν εἴη. ὡς γὰρ τὸ ἴσον ἐν τοῖς ἴσοις, ἐκβαίνει δὲ [τῆς ἐαυτοῦ φύσεως ἐν τοῖς ἀνίστοις, οὕτω καὶ τὸ δίκαιον]. ἀναγκαῖον ἄρα τὸν δίκαιον τοῦ μὲν ὁμοίου πλεονεκτεῖν οὐδαμῶς ἐθέλιν, τοῦ δὲ ἀνομοίου μόνον. ἀλλὰ μὴν τοῦτο στοιχεῖον ἐπιστήμης ἐθέμεθα· ὁ ἄρα δίκαιος ἐπιστήμων ἐστίν. εἰ δὲ τοῦτο, καλὸν ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη καὶ φύσει καλόν, εἴπερ ἐπιστήμη σύνεστιν, ἀλλ' οὐκ αἰσχρόν· καὶ διὰ φρόνησιν ὁ δίκαιος τοιοῦτος, ἀλλ' οὐ δι' εὐήθειαν. ὁ μὲν οὖν Σωκράτης τὸν τρόπον τοῦτον ἐν Πολιτείᾳ τοὺς τῆς δικαιοσύνης κατηγοροὺς διήλεγξεν· ἐν δὲ τῷ συλλογισμῷ συνάγει μὲν εἰς ταῦτον τὸ τε κατὰ νόμον καὶ τὸ κατὰ φύσιν, ἐπιδείκνυσιν δὲ ὅτι πανταχοῦ τὸ δίκαιον φύσει καλόν ἐστὶ, καὶ ἐνὸς ὄντος τοῦ κρατοῦντος καὶ πολλῶν, καὶ ὡς ὁ δίκαιος βίος κράτιστός ἐστι καὶ ἄριστος, ὁ δὲ ἄδικος πᾶν τὸ ἐναντίον αἰσχιστός τε ἅμα καὶ κάκιστος. εἰ δὲ δεῖ ἄλλων ἀποδείξεων τῆς προτάσεως ταύτης, ἢ φησὶ πᾶν τὸ δίκαιον εἶναι καλόν, φέρε καὶ ἡμεῖς αὐτὴν διὰ πλειόνων ἐπιχειρημάτων γνωριμωτέραν ποιήσωμεν. ἐπειδὴ τοίνυν ἡ ψυχὴ πλήθός ἐστι καὶ τὸ μὲν ἐστὶν

αὐτῆς πρῶτον, τὸ δὲ μέσον, τὸ δὲ τελευταῖον, πότε φαμέν ἐν ταύτῃ γίνεσθαι δικαιοσύνην; ἄρα ὅταν τὸ μέσον ἢ τὸ ἔσχατον ἄρχειν ἐπιχειρῇ τῶν βελτιόνων, ἢ ὅταν τὸ πρῶτιστον τοῦ μέσου καὶ τὸ μέσον τοῦ τελευταίου κρατῇ; ἀλλ' εἰ μὲν, ὅταν τὰ χείρονα δυναστεύῃ κατὰ τῶν κρείττονων, οὐκέτ' ἂν εἴῃ τὰ χείρονα τῇ φύσει τοιαῦτα.

in Alc.325 ὦ γὰρ τὸ ἄρχειν προσήκει, τοῦτο κρεῖττον ἐστὶ καὶ τιμιώτερον κατὰ φύσιν. εἰ τοίνυν ἀδύνατον τὸ αὐτὸ βέλτιον εἶναι καὶ χεῖρον τῇ φύσει, δεῖ καὶ τὸ δίκαιον τότε ἐν ψυχᾷ θεωρεῖν, ὅταν τὸ μὲν ἄριστον ἐν αὐταῖς ἄρχῃ τῆς ζωῆς ὅλης, τὸ δὲ μέσον ὑποτεταγμένον τῷ ἀμείνوني τοῦ ἐσχάτου κρατῇ. τότε γὰρ ἕκαστον τῶν μορίων τοῦ κατ' ἀξίαν τυγχάνει, τὸ μὲν βασιλεῦον, τὸ δὲ δορυφοροῦν, τὸ δὲ ὑπηρετοῦν ταῖς τοῦ κρείττονος δυνάμεσι. τὸ ἄρα δίκαιον ἀπονεμητικόν ἐστι τοῦ προσήκοντος ἐκάστῳ τῶν τῆς ψυχῆς μορίων καὶ τῆς ἰδιοπραγίας αἷτιον. [ἐκάστου δὲ τῶν μορίων] τὸ κατ' ἀξίαν ἔχοντος καὶ τὰ ἑαυτοῦ [πράττοντος] εὐταξία περὶ τὴν ψυχὴν ὅλην ἐστὶ καὶ συμμετρία μη[δενὸς παρὰ] φύσιν τὴν αὐτοῦ πράττοντος μηδέν· τὸ δὲ τεταγμένον καὶ τὸ σύμμετρον καὶ τὸ κατὰ φύσιν καλόν ἐστι· τὸ ἄρα δίκαιον [καλόν ἐστι]. διττὸν γὰρ τὸ δίκαιον· τὸ μὲν ἐν τοῖς συναλλάγμασιν, ὃ τῆς ἀριθμητικῆς ἰσότητος στοχάζεται, τὸ δὲ ἐν ταῖς διανομαῖς, ὃ τῆς γεωμετρικῆς δεῖται πάντως ἰσότητος.

in Alc.326 δεῖ γὰρ συναλλάττοντα μὲν τὸ ἀριθμητικὸν ἴσον ἐπιζητεῖν, ἵνα μὴ τὸν κοινωνοῦντα τῶν συμβολαίων ἀδικήσωμεν τοῦ πλείονος ἀντιλαμβανόμενοι, διανέμοντα δὲ τοῖς ἀνίσοις τὰ ἄνισα κατὰ τὴν προσήκουσαν ἀξίαν νέμειν καὶ τὸ ἀνάλογον σώζειν γεωμετρικῶς, <καὶ> ὥς ἔχει τὰ πρόσωπα διαφορᾶς, οὕτω καὶ τὰ διανεμόμενα αὐτοῖς ἀξίας ἔχειν πρὸς ἄλληλα. πᾶν μὲν οὖν τὸ δίκαιον ἴσόν ἐστιν, ὥς εἰρήκαμεν, πᾶν δὲ τὸ ἴσον καλόν· τὸ γὰρ ἄνισον αἰσχρόν ἐστι καὶ ἀσύμμετρον, ἐπειδὴ καὶ ἀνάρμοστόν ἐστι· πᾶν ἄρα τὸ δίκαιον καλόν. Τρίτον δὲ οὖν λέγομεν ὅτι καὶ τὸ ἐν σώμασι καλὸν οὐκ ἄλλως ὑφέστηκεν ἢ ὅταν τὸ εἶδος ἐπικρατῇ τῆς ὕλης· ἀκαλλῆς γὰρ αὕτη καὶ αἰσχύρα, καὶ ὅταν κρατηθῇ τὸ εἶδος ὑπ' αὐτῆς, αἰσχύους ἀναπίμπλαται καὶ ἀμορφίας καὶ οἶον ἀνείδεον γίνεται τῇ ὑποκειμένη φύσει συνεξομοιούμενον. εἰ τοίνυν καὶ ἐν ψυχῇ τὸ μὲν νοερὸν ἡμῶν εἶδους ἐπέχει τάξιν, τὸ δὲ ἄλογον ὕλης (νοῦς μὲν γὰρ καὶ λόγος τῆς τοῦ πέρατός ἐστι συστοιχίας, τὸ δὲ ἄλογον τῆς τοῦ ἀπείρου· φύσει γὰρ ἄμετρον ἐστὶ καὶ ἀόριστον), ἀνάγκη δήπου καὶ ἐν ψυχῇ τὸ κάλλος ὀραῖσθαι τοῦ μὲν λόγου κρατοῦντος, τῶν δὲ ἀλόγων εἰδῶν τῆς ζωῆς κρατουμένων ὑπὸ λόγου καὶ φρονήσεως. ἀλλὰ μὴν τὸ δίκαιον τῷ μὲν λόγῳ δίδωσι τὸ κράτος, τῇ δὲ ἀλογίᾳ τὸ κρατεῖσθαι· διανέμει γὰρ ἐκατέρῳ τὸ προσήκον, τῷ μὲν ἀρχικῶ τὸ ἄρχειν, τῷ δὲ ὑπηρετικῶ τὸ δουλεύειν, ἐπεὶ καὶ ἡ δημιουργία τὸ ἄλογον ὑπέταξεν ἡμῖν καὶ τῷ λόγῳ ἐν ἡμῖν οἶον ὄχημα παρεσκεύασεν αὐτό· συμφέρον ἄρα τὸ δίκαιον <καὶ> καλόν ἐστὶ καὶ κάλλους αἷτιον τῇ ψυχῇ.

in Alc.327 Τέταρτον τοίνυν τὸ δίκαιον τέλειόν ἐστι καὶ ὠρισμένον, ἐπεὶ περ τὸ ἄδικον ἀόριστον καὶ ἀτελές, ἐπ' ἅπειρον δὲ εἶσι καὶ οὐδαμοῦ ἴσεται τὸν τῆς δικαιοσύνης ὅρον ὑπεξελθόν. τὸ οὖν δίκαιον μέτρον ἐπιφέρει καὶ πέρας οἷς ἂν παραγένηται, καὶ τέλεια πάντα ἀποτελεῖ. τοιοῦτον δὲ ὃν καλλοποιόν ἐστὶ τῆς ψυχῆς· τῷ γὰρ τελείῳ καὶ τῷ μεμετρημένῳ συμφύεται τὸ καλόν, διότι παρὰ τῷ ἀμέτρῳ καὶ ἀορίστῳ συνυφέστηκε τὸ αἰσχρόν. ἅμα ἄρα τὸ δίκαιον τέλειόν ἐστι καὶ μέτριον καὶ ὠρισμένον καὶ καλόν, καὶ οὐ διέστηκε ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων κατὰ φύσιν. Πέμπτον τοίνυν λεγέσθω καὶ ὅτι τὸ πᾶν τοῦτο δικαιοσύνη κατεκόσμησεν ὁ δημιουργός· τῷ γὰρ καλλίστῳ συνέδησεν αὐτὸ τῶν δεσμῶν καὶ ἄλυτον ἐποίησε διὰ τὴν τῆς ἀναλογίας δύναμιν τὴν συνεχούσαν αὐτὸ καὶ φίλον ἑαυτῷ ποιοῦσαν. τὸ δὲ ὁμοιούμενον τῷ παντὶ τῷ καλλίστῳ τῶν ὀρατῶν καὶ αὐτὸ δήπουθ' ἐστὶ καλόν· τὸ ἄρα δίκαιον καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἐστὶ καλόν καὶ οὐδαμοῦ διέζευκται τῆς τοῦ καλοῦ φύσεως. Ὅτι μὲν οὖν πᾶν τὸ δίκαιόν ἐστὶ καλὸν διὰ τούτων ὑπομεμνήσθω. τὴν δὲ ἐξῆς ταύτῃ πρότασιν τὴν λέγουσαν πᾶν τὸ καλὸν ἀγαθὸν προτείνει μὲν ὁ Σωκράτης, ὃ δὲ Ἀλκιβιάδης οὐκ ἀποδέχεται. τὸ δὲ αἷτιον, ὅτι τὸ καλὸν θέσει

καλὸν ὑπείληφεν εἶναι καὶ οὐ φύσει· διὸ καὶ τὸ δίκαιον συνεχώρησεν εἶναι καλόν (οὕτω γὰρ ὑπείληπται παρὰ τῷ πλήθει) καὶ τὸ καλὸν τοῦ ἀγαθοῦ διέστησε.

in Alc.328 τὸ μὲν γὰρ εἶναι νομίζει κατὰ δόξαν (τοῦτο γὰρ εἶναι καλόν, τὸ πρέπον δήπου καὶ τὸ ἔνδοξον), τὸ δὲ κατὰ ἀλήθειαν (οὐδενὶ γὰρ ἔδοξεν εἶναι θέσει τὸ ἀγαθόν). καὶ ταύτην τοίνυν τὴν πρότασιν ἡμεῖς ἐπιδείξωμεν πάντῃ ἀληθεστάτην. παντὶ δὴ οὖν τοῦτο καταφανές, ὅτι τὸ καλὸν ἐρασμιὸν ἐστὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν, ὅπου γε καὶ τὸ ἔσχατον κάλλος ὡς ἐν εἰδώλοις φερόμενον ἐραστόν ἐστι καὶ κινεῖ τὰς ψυχὰς [πρὸς] αὐτὸ καὶ ἐκπλήττει φαινόμενον, ἵνδαλμα φέρον τοῦ θεοῦ κάλλους. τοῦτο γὰρ φησιν ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης· ‘τὸ κάλλος μόνον ταύτην ἔσχε μοῖρα ν, ἐκφανέστατον εἶναι καὶ ἐρασμιώτατον’. ἐτύμως γάρ, εἴτε διὰ τὸ καλεῖν εἰς ἑαυτὸ κέκληται καλὸν εἴτε διὰ τὸ κηλεῖν καὶ θέλγειν τὰ πρὸς αὐτὸ δυνάμενα βλέπειν, ἐραστόν ἐστι κατὰ φύσιν· διὸ καὶ ὁ ἔρως πρὸς τὸ καλὸν ἄγειν λέγεται τὸ ἐρῶν. ἀλλὰ δὴ πᾶν τὸ ἐραστὸν ἐφετόν (ἔστι γὰρ ὁ ἔρως ἔφεσις τινος ἐρρωμένη καὶ σύντονος, καὶ πᾶν τὸ ἐρῶν ἐφίεται τινος οὗ ἐστὶν ἐνδεές), ἅπαν δὲ τὸ ἐφετόν ἀγαθὸν ἐστίν, ἥτοι ὡς ἀληθῶς ἀγαθὸν ἢ φαινόμενον.

in Alc.329 πολλὰ γὰρ καὶ τῶν μὴ ἀγαθῶν ἐφετά ἐστι, διότι τοῖς ἐφιεμένοις ὡς ἀγαθὰ φαντάζεται. δέδεικται οὖν καὶ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους ἐν τῷ Μένωνι σαφῶς, ὅτι ἀδύνατον εἰδότας τὸ κακόν, ὁποῖόν ἐστιν, ἐφίεσθαι αὐτοῦ. πᾶν οὖν τὸ ἐφετόν ἀγαθὸν ἐστὶ καὶ εἰ μὲν ἐφετόν κυρίως, καὶ ἀγαθὸν κυρίως, εἰ δὲ τοῦτο φαινόμενον εἴη, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἔσται δήπου τοιοῦτον. ὅλως δὲ ἐφ’ ἐκάστου τῶν ὄρων τοῦτο προσθετέον, τὸ φαινομένως ἢ ἀληθῶς· εἰ γὰρ καλόν ἐστὶ φαινόμενον, καὶ ἐραστόν ἐστι καὶ ἐφετόν καὶ ἀγαθὸν τῷ τοιούτῳ καλῷ σύζυγον, εἰ δὲ φύσει καλόν, καὶ ἐραστόν καὶ ἀγαθὸν ὡσαύτως. καὶ τί γὰρ ἂν εἴη τὸ ἐφετόν; ἄρα τὸ κακόν; ἀλλ’ ἀδύνατον γινωσκόμενον ἐφετόν γενέσθαι τινὲ τῶν ὄντων. πάντα γὰρ τὰ ὄντα τοῦ ἀγαθοῦ ἐφίεται, κακοῦ δὲ οὐδενός ἐστιν ἔφεσις, ἀλλ’ οὐδὲ τοῦ μήτε ἀγαθοῦ μήτε κακοῦ· ἀλλὰ πᾶν τὸ τοιοῦτον ἄλλου ἔνεκα πράττεται καὶ τέλος οὐδενός ἐστι, πᾶν δὲ τὸ ἐφετόν τέλος. καὶ εἴ τι τῶν κακῶν ἐφετόν ἐστίν, ἀγαθὸν εἶναι φαντάζεται, καὶ εἴ τι τῷ καλῷ διάφορον, ὡσαύτως. εἰ τοίνυν πᾶν τὸ καλὸν ἐραστόν, πᾶν τὸ ἐραστὸν ἐφετόν, πᾶν τὸ ἐφετόν ἀγαθόν, πᾶν τὸ καλὸν ἄρα ἀγαθόν. καὶ ἀντιστρέψαντι πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐφετόν (τοῦτο μὲν οὖν αὐτόθεν δηλον), πᾶν τὸ ἐφετόν ἐραστόν (τοῦ γὰρ αὐτοῦ ἐστὶν ὁ ἔρως καὶ ἡ ἔφεσις, διαφέρει δὲ ἀλλήλων κατὰ τὴν ἄνεσιν ἢ τὴν συντονίαν τῆς ἐφέσεως, ἐπεὶ καὶ ὁ ἐν Συμποσίῳ Σωκράτης διὰ τοῦ καλοῦ τὸν ἔρωτα καὶ πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀνάγει καὶ ἐραστόν φησιν εἶναι τὸ ἀγαθόν, ὥσπερ καὶ τὸ καλόν)· εἰ οὖν πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐφετόν, πᾶν δὲ τὸ ἐφετόν ἐραστόν, πᾶν δὲ τὸ ἐραστὸν καλόν (προσεχῶς γὰρ ὁ ἔρως κάλλους ἐστὶ), πᾶν ἄρα τὸ ἀγαθὸν καλόν.

in Alc.330 Μὴ γοῦν λεγέτω τις ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἐπέκεινα κάλλους, μηδ’ ὅτι διττὸν τὸ ἐραστόν· οὐ γὰρ περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐν ἡμῖν καλῶν καὶ ἀγαθῶν. τὸ οὖν ἐν ἡμῖν ἀγαθὸν ἅμα καὶ ἐφετόν ἐστὶ καὶ ἐραστόν. δι’ ἔρωτος οὖν αὐτὸ κτώμεθα καὶ συντόνου περὶ αὐτὸ σπουδῆς, καὶ εἴ τις ἑαυτοῦ συναισθάνεται, πάντως που οἶδεν ὅτι τοῦτο τὸ ἀγαθὸν δριμυτέρους ἔχει τοὺς ἔρωτας τῶν ἐν αἰσθήσει καλῶν· τὸ ἄρα ἀγαθὸν καὶ καλόν ἐστὶ. διὸ δὴ καὶ οἱ ἐρωτικοὶ παρακελεύονται μετὰ τὸ αἰσθητὸν καλὸν ἄγειν τοὺς ἐρωμένους ἐπὶ τὸ ἐν πράξει καὶ ἐπιτηδεύμασι καὶ ἐπιστήμασι καὶ ἀρεταῖς κάλλος, κάκεῖ γυμνάζειν τὸ ἐρωτικὸν ὄρμημα τῆς ψυχῆς, εἴθ’ οὕτως ἐπὶ νοῦν καὶ τὸ ἐκεῖ πρωτουργὸν καὶ θεῖον κάλλος ἀνατείνεσθαι, ὡς ὄντος δηλαδὴ τοῦ καλοῦ καὶ ἐν τούτοις ἅ φαμεν εἶναι τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ. τί γὰρ ἀρετῆς ἢ ἐπιστήμης κάλλιον ἐν ἡμῖν, τί δὲ τῶν ἐναντίων αἰσχίν; Ταῦτα περὶ τῶν συνεκτικωτάτων εἰρήσθω προτάσεων τοῦ προκειμένου συλλογισμοῦ· τὴν δὲ λέξιν λοιπὸν τοῦ Πλάτωνος ἐξετάσωμεν. πρῶτον μὲν οὖν τὴν θέσιν ὀρίζει τοῦ προσδιαλεγομένου (δεῖ γὰρ αὐτὴν εἶναι καταφανῆ) καὶ πότερον οὐδὲν τῶν δικαίων συμφέρον ἐστὶν ἢ τινὰ μὲν ἐστὶ τοιαῦτα, τινὰ δὲ οὐ. δηλον γὰρ ὅτι

πρὸς μὲν τὸν τὸ καθόλου ἀποφάσκοντα καὶ τὸ μερικὸν καταφάσκον ἀρκεῖ κατασκευάσαι, πρὸς δὲ τὸν τῆς μερικῆς ἀποφάσεως προϋστάμενον ἀνάγκη τὸ καθόλου κατασκευάζειν καταφατικόν.

in Alc.331 ὁ δὲ καὶ ποιήσει ὁ Σωκράτης λαβὼν ὅτι τὸ συμφέρον οὐ καθόλου [οὐ] πάντων ἀποφάσκει τῶν δικαίων ἀλλὰ τινῶν μόνον. δεύτερον δὲ ἐπὶ τούτῳ τὴν ἐλάττονα πρότασιν ἐρωτᾷ, εἰ πᾶν τὸ δίκαιον καλόν. καὶ δίδωσιν ὁ Ἀλκιβιάδης· ἔνδοξον γὰρ οἶεται εἶναι τὸ δίκαιον καὶ πρέπον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Σωκράτης ὁμοῦ δικαίων καὶ συμφερόντων μνημονεύσας ἐπήγαγε ‘ τί δ’ ἐ ; τὰ μὲν καλὰ αὐτῶν ἐστὶ , τὰ δὲ οὐ ’ ; διηπόρησεν ὁ Ἀλκιβιάδης περὶ τίνων ἤρετο· τοῦ δὲ εἰπόντος ὅτι περὶ δικαίων, συνεχώρησεν ὅτι πᾶν τὸ δίκαιον καλόν. τούτων δὲ ληφθέντων, καὶ τοῦ προβλήματος καὶ τῆς ἐλάσσοнос προτάσεως, μέτεισιν ἐπὶ τὰ ἐξῆς ὁ Σωκράτης. Τί δ’ αὖ τὰ καλὰ; πότερον πάντα ἀγαθὰ, ἢ τὰ μὲν, τὰ δ’ οὐ; Οἶμαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἕνια τῶν καλῶν κακὰ εἶναι. Καὶ αἰσχρὰ ἀγαθὰ; Ναί. Ἄρα λέγεις τὰ τοιάδε, οἷον πολλοὶ ἐν πολέμῳ [μὴ] βοηθήσαντες <ἐταίρῳ ἢ οἰκείῳ τραύματα ἔλαβον καὶ ἀπέθανον, οἱ δ’ οὐ βοηθήσαντες,> δέον, ὑγιεῖς ἀπῆλθον; Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν τὴν τοιαύτην βοήθειαν καλὴν μὲν λέγεις κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ σῶσαι οὓς ἔδει· τοῦτο δ’ ἐστὶν ἀνδρεία· ἢ οὐ; Ναί. Κακὴν δέ γε κατὰ τοὺς θανάτους καὶ ἔλκη· ἢ γάρ; Ναί. Ἄρ’ οὖν οὐκ ἄλλο μὲν ἢ ἀνδρεία, ἄλλο δὲ ὁ θάνατος; Πάνυ γε.

in Alc.332 Οὐκ ἄρα κατὰ ταυτόν γ’ ἐστὶ καλὸν καὶ κακὸν τὸ τοῖς φίλοις βοηθεῖν. <Οὐ φαίνεται.> 115 A—C. Δευτέραν πρότασιν ὁ Σωκράτης ἤρετο τῷ ἀγαθῷ τὸ δίκαιον διὰ μέσου τοῦ καλοῦ συνάψαι βουλόμενος, τὴν λέγουσαν πᾶν τὸ καλὸν ἀγαθόν· ὁ δὲ γε νεανίσκος θέσει τὸ καλὸν ἡγούμενος εἶναι καὶ ἐπὶ τὰς τῶν πολλῶν δόξας φερόμενος, ἔτι δὲ τὴν οὐσίαν ἡμῶν τὴν ἀληθινὴν ἀγνοῶν καὶ τὰ ὄργανα μὴ διορίζων ἀπὸ τῶν μερῶν, μηδὲ τὰ συμπληροῦντα τῶν ὑπουργικῶν διακρίνων, οὐ συγχωρεῖ τῇ προτάσει αὐτῇ. λέγει. γοῦν ὅτι πολλοὶ καλὰ μὲν καὶ ἐπαινετὰ πράττουσι, κακὰ δέ. πῶς γὰρ οὐ καλὸν τῷ Ἀντιλόχῳ τὸ βοηθῆσαι τῷ πατρὶ κινδυνεύοντι καὶ τὴν τοῦ Μέμνονος ὀρμὴν ὑπομεῖναι; πῶς δὲ οὐ κακὸν τὸ ἀποθανεῖν; ἅμα οὖν ὁ αὐτὸς καὶ καλὸν ἔπραξεν ἔργον καὶ κακῶς ἀπήλλαξε. ταῦτα τοῦ νεανίσκου λέγοντος ὁ Σωκράτης ἠρώτησεν εἰ καὶ ἐκεῖνο συγχωρεῖ, τὸ τὸ αἰσχρὸν ποτε ἀγαθὸν εἶναι. θαυμαστὸν γὰρ οὐδὲν ἦν εἰπεῖν πᾶν μὲν τὸ αἰσχρὸν εἶναι κακόν, τῶν δὲ καλῶν μερίζεσθαι τὸ εἶδος, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν εἶναι κακὰ, τὰ δὲ ἀγαθὰ. συνομολογεῖ δὴ καὶ τοῦτο ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ τίθεται τὸ αἰσχρὸν ἀγαθόν ποτε γίνεσθαι τοῖς πράττουσιν· οἷον εἴ τινες φίλοις κινδυνεύουσι μὴ βοηθήσαντες ἐσώθησαν, αἰσχρὰ μὲν ἔπραξαν παρίδόντες τοὺς φίλους, ἀγαθὰ δὲ ἑαυτοῖς σεσωσμένοι καὶ διαφυγόντες ἢ τραύματα ἢ φόνους. Πρὸς δὲ ταύτας τοῦ νεανίσκου τὰς θέσεις ἔξεστι μὲν λέγειν καὶ ὅτι κακῶς οἶεται τὸν θάνατον εἶναι τῶν κακῶν καὶ τὰ τραύματα. τί γὰρ τούτων ἡμῖν κακόν, ἐν ψυχῇ τὴν ὑπόστασιν ἔχουσιν; οὐδὲ γὰρ τὰ πάθη τῶν ὀργάνων μεθίστησι τὰς τῶν χρωμένων ἀρετάς· οὐκ οὐδὲ ὁ τέκτων τοῦ πρίονος αὐτῷ λωβηθέντος ἀποβάλλει τὴν τέχνην, οὐδ’ , εἰ ἦν ἡμῶν τὸ εὐδαιμον ἐν τῇ τεκτονικῇ, κακοδαίμονα ἂν εἵποιμεν τὸν τοῦ πρίονος ἀφηρεμένον.

in Alc.333 ἐπεὶ ὥσπερ ἡ ψυχὴ τὸ ὄργανον ἔχει, οὕτω καὶ τοῦ σώματος ἄλλα ἂν ἴδοι τις ὄργανα, δι’ ὧν τὸ σῶμα κινεῖ τὰ ἐκτός, ὧν ἡ κακία τὴν τοῦ σώματος εὐεξίαν οὐ λυμαίνεται. κατὰ ταῦτα δὲ οὖν καὶ τὰ πάθη τοῦ σώματος οὐ διαβαίνει καὶ μέχρι ψυχῆς, ὥστε καὶ ὁ θάνατος, εἰ καὶ σώματός ἐστι κακόν, ἀλλ’ οὐτὶ γε ψυχῆς. εἰ τοίνυν τὸ μὲν καλὸν τῆς πράξεως ἐν ψυχῇ ἐστὶ, τὸ δὲ κακὸν ἐν ἄλλῳ, οὕτω δέδεικται τὸ αὐτὸ καλὸν καὶ κακόν. ἔξεστι δὲ αὖ καὶ λογικῶς διορίζειν, ὡς ἄλλο τὸ καθ’ αὐτὸ καὶ ἄλλο τὸ κατὰ συμβεβηκός· καὶ ὅ γε Σωκράτης τοῦτον ἐκλέγεται τῆς λύσεως τὸν τρόπον ὡς τῷ νεανίσκῳ γνωριμώτερον. ἔστι γὰρ ἡ ἀνδρικὴ πρᾶξις καλὸν καθ’ ἑαυτήν, κακὸν δέ, εἴπερ ἄρα, κατὰ συμβεβηκός, διότι συμβέβηκεν ἀνδριζόμενον ἀποθανεῖν· ἔστω γὰρ ὁ θάνατος, εἰ βούλει, τῶν κακῶν. οὐκ ἄρα καθ’ ὃ καλόν τί ἐστι, κατὰ τοῦτο καὶ κακόν, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός. εἷς δὲ καὶ οὗτος τρόπος ἐστὶ τῶν σοφιστικῶν ἐνοχλήσεων αἴτιος, ὅτι

τὰ κατὰ συμβεβηκὸς ὡς καθ' αὐτὸ λαμβάνουσι καὶ οὐ διορίζουσι ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὸν διαλεκτικὸν νόμον.

in Alc.334 ἄλλο δὴ οὖν ἐστὶ τὸ καλὸν καὶ ἄλλο τὸ κακόν, καὶ οὐ καθ' ὃ καλὸν δέδεικται κακόν, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς διὰ τὸν θάνατον. ἔξεστί γε μὴν κάκεῖνα λέγειν, ὅτι τὴν οὐσίαν ἀγνοεῖ τοῦ ἀνθρώπου ὃ διορίζων ἀπὸ τοῦ καλοῦ τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸ μὲν ἐν ἄλλῳ, τὸ δὲ ἐν ἄλλῳ τιθέμενος, καὶ τὸ μὲν ἀγαθὸν τῷ σώματι συμφύρων, τὸ δὲ καλὸν ἐπὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς ψυχῆς ἀναφέρων, καὶ τὸ μὲν προηγούμενον, τὸ δὲ ἐπακολουθοῦν ὁμολογῶν. ἀλλ' ὅ γε Σωκράτης οὐ ταύτη μετήλθε τὴν λύσιν, ὅτι μὴδὲ τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἔδειξεν ἤδη τοῦ σώματος καθαρεύουσας. πρὸς ἄνθρωπον οὖν οἰόμενον τὸ σῶμα συμπληρωτικὸν εἶναι τῆς οὐσίας ἡμῶν οὕτω λέγειν ἦν δυνατόν, ὅτι τὸν θάνατον, εἴτε ἐστὶ κακὸν εἴτε μὴ, διορίζειν χρὴ τῶν τῷ ἀνθρώπῳ συμβαινόντων καὶ μὴ συγχεῖν εἰς ταῦτόν τὸ τε ἀγαθὸν τοῦ σώματος καὶ τὸ ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου, μὴδὲ τὸ τοῦ ὀργάνου κακὸν ἐπὶ τὸ χρώμενον ἀναπέμπειν. Ὅρα τοίνυν εἰ ἦ γε καλὸν καὶ ἀγαθόν, ὥσπερ ἐνταῦθα. κατὰ τὴν ἀνδρείαν γὰρ ὡμολόγεις καλὸν εἶναι τὴν βοήθειαν· τοῦτο οὖν αὐτὸ σκόπει, τὴν ἀνδρείαν, ἀγαθὸν ἢ κακόν.

in Alc.335 ὥδε δὲ σκόπει· πότερα ἂν δέξαιό σοι εἶναι, ἀγαθὰ ἢ κακά; Ἀγαθὰ. Οὐκοῦν τὰ μέγιστα μάλιστα, καὶ ἥκιστα τῶν τοιούτων δέξαιο ἂν στέρεσθαι; Πῶς γὰρ οὐ; Πῶς οὖν λέγεις περὶ ἀνδρείας; ἐπὶ πόσῳ ἂν αὐτῆς δέξαιο στέρεσθαι; Οὐδὲ ζῆν ἂν ἐγὼ δεξαίμην δειλὸς ὢν. Ἔσχατον ἄρα σοι κακὸν εἶναι δοκεῖ ἢ δειλία; Ἔμοιγε. Ἐξ ἴσου τῷ τεθνάναι, ὡς ἔοικε; Φημί. Οὐκοῦν θανάτῳ τε καὶ δειλίᾳ ἐναντιώτατον ζωὴ καὶ ἀνδρεία; Ναί. Καὶ τὰ μὲν μάλιστα εἶναι βούλοιο σοι, τὰ δὲ ἥκιστα; Ναί. Ἄρ' ὅτι τὰ μὲν ἄριστα ἡγῆ, τὰ δὲ κάκιστα; Πάνυ γε. Τὸ ἄρα βοηθεῖν ἐν πολέμῳ τοῖς φίλοις, ἢ μὲν καλόν, κατ' ἀγαθοῦ πρᾶξιν τὴν τῆς ἀνδρείας καλὸν αὐτὸ προσεῖπες; Φαίνομαί γε. Κατὰ δέ γε κακοῦ πρᾶξιν τὴν τοῦ θανάτου κακόν; Ναί. Οὐκοῦν ὥδε δίκαιον προσαγορεύειν ἐκάστην τῶν πράξεων· εἴπερ ἢ κακὸν ἐργάζεται, κακὴν καλεῖς, καὶ ἢ ἀγαθόν, ἀγαθὴν κλητέον; Ἔμοιγε δοκεῖ. 115 C—116 A. Μέχρι μὲν τῶν προειρημένων ῥημάτων ὃ τε Ἀλκιβιάδης ἀντέστη πρὸς τὴν λέγουσαν πρότασιν τὸ καλὸν ἀγαθὸν εἶναι πᾶν, ἣν Σωκράτης διέλυσε τῷ καθ' αὐτὸ καὶ τῷ κατὰ συμβεβηκός, ἀφ' ὧν πολλὰ τῶν ἀπόρων ὑπὸ τῶν διαλεκτικῶν εἴωθεν ἐπιλύεσθαι· ἐντεῦθεν δὲ ἤδη προηγουμένως κατασκευάζει τὴν πρότασιν ταύτην ἀμφισβητήσιμον εἶναι [δό]ξασαν.

in Alc.336 καὶ κέχρηται προσυλλογισμῷ προκατασκευάζοντι τὸ ζητούμενον, καὶ ἔστιν ὁ προσυλλογισμὸς πρῶτος πρῶ[τῳ] ἐπιβάλλων. γίνεται γὰρ κατὰ τὸ πρῶτον σχῆμα, καὶ προεῖρηται ὁ τρόπος· 'πᾶν καλὸν ἐφετόν, πᾶν ἐφετόν ἀγαθόν, πᾶν ἄρα καλὸν ἀγαθόν'. ἀλλ' εἰ μὲν οὕτωςι προῦφερε τὰ λήμματα, δηλὸς ἂν ἦν· νῦν δὲ δοκεῖ μερικώτερον αὐτῶν ἀντιλαμβάνεσθαι, ἐπὶ ἀνδρείας ποιούμενος τὸν λόγον. αἴτιον δέ, ὅτι βούλεται τὰς προτάσεις ἀπὸ τῆς ζωῆς τοῦ προσδιαλεγομένου λαβεῖν· τοῦτο γὰρ μαιευτικώτερον καὶ ἅμα δραστήριον πρὸς τὴν τοῦ ἀτελοῦς ἐπανόρθωσιν, ἐκεῖνο δὲ ἐπιστημονικώτερόν τε καὶ διαλεκτικώτερόν ἐστιν. Εἰ δὲ βούλει τοῖς ῥήμασι παρακολουθεῖν ἀκριβῶς, ὅψει κειμένας ἀπάσας τὰς προτάσεις. ἐρωτῶν μὲν γὰρ, πότερον δέξαιτο αὐτῷ ὑπάρχειν τὰ ἀγαθὰ ἢ τὰ κακά, τὴν μεγίστην ἐρωτᾷ πρότασιν τὴν λέγουσαν τὸ ἐφετόν ἀγαθόν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἐστὶν ἐφετόν ἢ τὸ ἀγαθόν· οὐ γὰρ δὴ τὸ κακόν· τοῦτο γὰρ παντὶ φευκτόν, καὶ ἅμα τε γινώσκεται οἷόν ἐστι καὶ ὑπ' οὐδενὸς σπουδάζεται τῶν ὄντων. ὅταν δὲ ὡς ἀγαθὸν ἐξαπατήσῃ, γίνεται πάλιν ἐφετόν· μόνον δὴ οὖν ἐφετόν ἐστὶ τὸ ἀγαθόν. τί δὲ ἄλλο ἐστὶν ὃ ἂν δεξαίμεθα ἡμῖν ὑπάρχειν ἢ οὐ τὴν ἔφεςιν ἔχομεν καὶ βουλευτόν ἡμῖν ὑπάρχει; πάλιν δὲ αὖ ἐρωτῶν εἰ καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν μάλιστα ἐφετόν ἐστιν, ἐκεῖνην λαμβάνει τὴν πρότασιν τὴν λέγουσαν 'τὸ ἐραστόν ἀγαθόν ἐστὶ'. σύντονος γὰρ ἐστὶν ἔφεις ὁ ἔρως, ὥστε, εἴτε ὡς ἐφετόν λαμβάνοις τὸ ἀγαθόν, εἴτε ὡς ἐραστόν, συνάπτειν αὐτῷ τὸ καλὸν ἐκ παντός.

in Alc.337 τρίτον αὐθις προσλαμβάνων ὅτι ἀνδρείας οὐκ ἂν δέξαιτο στέρεσθαι, προσλαμβάνει [τῷ] τὸ καλὸν ἐραστὸν εἶναι καὶ ἐφετόν. κεῖται γὰρ εἶναι καλὸν τὴν ἀνδρείαν· ἐξ ὧν συναγεται τὸ τὴν ἀνδρείαν καὶ πᾶν τὸ οὕτως καλὸν ἅμα καὶ ἀγαθὸν εἶναι. κατασκευάζει δέ, ὅτι ἡ ἀνδρεία ἐφετόν ἐστι καὶ ἀγαθόν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐναντίου· εἰ γὰρ ἡ δειλία κακὸν ἔσχατον, καὶ ἡ ἀνδρεία τῶν μεγίστων ἐστὶν ἀγαθῶν. καλὸν ἄρα οὕσα καὶ ἀγαθόν ἐστιν οὐ τὸ τυχόν, ἀλλὰ τὸ μέγιστον. συνήνωται ἄρα τῷ καλῷ τὸ ἀγαθὸν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον· εἰ γὰρ ὁ θάνατος αἰρετώτερός ἐστι τῆς δειλίας, κακῶς εἶναί ἐστι τὸ δειλὸν εἶναι· μόνον γὰρ τὸ κακῶς εἶναι τοῦ μὴ εἶναι φευκτότερον, ἄλλο δὲ οὐδέν. εἰ δὲ ἦττον κακὸν τὸ μὴ εἶναι τοῦ δειλὸν εἶναι, μᾶλλον ἀγαθὸν τὸ ἀνδρεῖον εἶναι τοῦ ζῆν· τῷ γὰρ μᾶλλον κακῷ τὸ μᾶλλον ἀγαθὸν ἀντίκειται· ἡ ἄρα ἀνδρεία μειζόνως ἐστὶν ἀγαθὸν ἢ περ ἡ ζωὴ. εἰ δὲ καὶ ἴσον κακὸν ὁ θάνατος τῇ δειλίᾳ, καὶ τὰ ἐναντία αὐτοῖς ἐπίσης ἀγαθὰ, ζωὴ καὶ ἀνδρεία. οὐκ ἄρα διὰ τὸν θάνατον ἀφαιρετέον τῆς ἀνδρείας τὸ ἀγαθόν· ἴσον γάρ ἐστιν ἀγαθὸν τῇ ζωῇ, καὶ οὐ διὰ τὴν ζωὴν ἀγαθόν, ἀλλὰ δι' αὐτήν· ὑπεροράται γοῦν ἡ ζωὴ διὰ τὴν τῆς ἀνδρείας ἔφεσιν. δέδεικται τοίνυν ἐπὶ τῆς ἀνδρείας ὅτι τὸ αὐτὸ καλὸν ἐστὶ καὶ ἀγαθόν· ἔλαθον δὲ αἱ προτάσεις, ἐπεὶ περ ὁ Σωκράτης μαιευόμενος, ἀλλ' οὐκ ἀγωνιζόμενος, ἐπὶ μερικοῦ πεποίηται τὰς ἐρωτήσεις. Ἄρ' οὖν καὶ ἡ ἀγαθόν, καλόν· ἡ δὲ κακόν, αἰσχρόν; Ναί.

in Alc.338 Τὴν ἄρα ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς φίλοις βοήθειαν λέγων καλὴν μὲν εἶναι, κακὴν δέ, οὐδὲν διαφερόντως λέγεις ἢ ὡς προεῖπες αὐτὴν ἀγαθὴν μὲν, κακὴν δέ. Ἀληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες. Οὐδὲν ἄρα τῶν καλῶν, καθ' ὅσον καλόν, κακόν, οὐδὲ τῶν αἰσχυρῶν, καθ' ὅσον αἰσχρόν, ἀγαθόν. Οὐ φαίνεται. 116 A—B. Τὸ καθ' αὐτὸ τοῦ ἢ αὐτὸ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ὁρθῶς διακέκριται, καὶ λέλεκται ὅτι τὸ μὲν καθ' αὐτὸ ὑπάρχον δύναται καὶ μὴ πρῶτως ὑπάρχειν, τὸ δὲ ἢ αὐτὸ πρὸς τῷ καθ' αὐτὸ παρεῖναι τοῖς ὑποκειμένοις καὶ πρῶτως αὐτοῖς πάρεστι δηλονότι καὶ ἐξισιάζει πρὸς αὐτὰ· τὸ γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἄρχεσθαι καὶ ἐν αὐτοῖς ἴστασθαι τῶν ἐξ ἴσου τὴν ὑπόστασιν ἐχόντων ἐστὶ τοῖς ὑποκειμένοις. ὁ δὲ Σωκράτης ἐν τούτοις τὸ καλὸν ἀγαθὸν ἀποδείξας ἐπαγωνίζεται τῷ λόγῳ καὶ προστίθῃσιν ὅτι καὶ ἡ καλόν, ἀγαθόν ἐστίν, ἵνα καὶ ἀντιστρέφοντα δείξῃ ταῦτα ἀλλήλοις. καὶ συγχωρεῖ μὲν ὁ νεανίσκος, ἔννοιαν ἤδη λαβὼν τοῦ φύσει καλοῦ καὶ τοῦτο εὐρὼν ὡς ἅμα καὶ ἀγαθόν ἐστίν· ὑπομιμνήσκειν δὲ ἔξεστι τοὺς ἀμφισβητοῦντας. εἰ γὰρ τὸ καλὸν συμμετρίας ἐστὶν αἷτιον τῇ ψυχῇ, καὶ εἰ διὰ τοῦτο λέγεται καλόν, καὶ εἰ τὸ κρεῖττον ἐν ἡμῖν παρέχεται κρατεῖν τοῦ χείρονος, καὶ εἰ τελειωτικόν ἐστίν ἡμῶν καὶ τοῦ αἰσχους τῆς ψυχῆς καθαρτικόν, κατ' αὐτὰ ταῦτα καὶ ἀγαθόν ἐστὶ καὶ ἡ ταῦτα ἐργάζεται τῆς <τοῦ> ἀγαθοῦ μοίρας ἐστί.

in Alc.339 καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκός ἐστιν ἀγαθόν, ἀλλὰ ἡ καλόν. εἰ γὰρ ἡ καλόν, σύμμετρόν ἐστιν, ἡ δὲ σύμμετρον, ἀγαθόν· μέτρον γὰρ καὶ τὸ ἀγαθόν ἐστίν. ὥστε καὶ τὸ ἐναντίον ἡ αἰσχρόν, κακόν ἐστίν· ἡ γὰρ αἰσχρόν, ἄμορφόν ἐστι καὶ ἀόριστον καὶ ἄμετρον, ἡ δὲ ταῦτα, ἐστὶ κακόν. ἡ ἄρα αἰσχρόν δηλονότι καὶ κακὸν ἀναφαίνεται. συνάγει δ' οὖν εἰκότως ὁ Σωκράτης ὅτι ταυτόν ἐστι καλὸν καὶ ἀγαθόν, εἴπερ ἡ καλόν, καὶ ἀγαθόν ἐστι, καὶ ὅτι τῷ αἰσχυρῷ τὸ κακὸν ταυτόν, εἴπερ ἡ αἰσχρόν, κακόν ἐστίν· ἐφ' οἷς συλλογίζεται ὡς οὐ δεῖ τὸ αὐτὸ καὶ καλὸν λέγειν καὶ κακόν, οὐδὲ αἰσχρόν καὶ ἀγαθόν. καὶ ἔστιν ἐντεῦθεν λαβεῖν θεώρημα λογικόν, ὃ καὶ Ἀριστοτέλης ὕστερον ἐχρήσατο, ὅτι ἐὰν δύο ἅττα ἀλλήλοις ἀντιστρέφῃ καὶ τὰ τούτοις ἐναντία ἀλλήλοις, οὐ δυνατόν θατέρῳ τῶν δύο τούτων ἀκολουθεῖν τὸ ἐναντίον τῷ λοιπῷ. εἰ γὰρ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀντιστρέφει καὶ τὰ ἀντικείμενα αὐτοῖς, τὸ κακὸν καὶ τὸ αἰσχρόν, ** *****